Tulo 17610

P M

S O T A P Ä I V Ä K I R J A

lo.6.-31.12.41

Päiväys	Kello	Sisällys

10.6. Ensimmäiset lkp.-toimenpiteet alkoivat. Puolustusministerin määräykseen viitaten annettiin Pv.PE:n puh.sanomilla 1-4 ja 11-12/Järj. 2 seuraavat käskyt 5.2.41 annetun esikäskyn erinäisten kohtien suorittamisesta (1148/Op.1/7 b liitteineen; vrt. 221/Op. 1/III a):
- sodanaikaiset rajakomppaniat perustettava; rajavartioinnin vastuu siirtyy a.o. AK:ien komentajille (kohta 172);
- ylimääräiseen palvelukseen kutsuttava, alkaen 11.6. (kohdat 175, 176, 178):
  a) linnoitusjoukot;
  b) alueellisten it.-yksiköiden henkilöstö PeräPoh. sl:ssä ja Oul. skp:ssä;
  c) 1-13 Pr:n henkilöstö;
  d) Petsamon Erillisosaston henkilöstö.
- lomat kiellettävä; lomalla oleva kantahenkilökunta kutsuttava palvelukseen; osikuntiin järjestettävä upseeripäivystys (kohdat 2,3,8).

12.6 I-V AK:lle puh.san. 1033/Op.1/5 d määräyksineen suojajoukkojen tehtävistä niiden saapuessa ylim. harjoituksiin: LIITE n:o 1 a.
Lisäyksenä edelliseen puh.san. 1051/Op.1/5 d: LIITE n:o 1 b.

Jatkona lkp.-toimenpiteisiin annettiin seuraava käsky (1148/Op.1/7 b, Pv.PE:n puh.san. 23 ja 25/Järj. 2):
- RPr saatettava sodanajan määrävahvuuteen kutsumalla ylim. palvelukseen siihen kuuluva henkilösto, ilman aluejärjestössä perustettavia osia;
- vakin. palveluksessa olevia asevelvollisia ei toistaiseksi kotiuteta.

KPr:lle annettiin seuraava käsky (1057/Op.1/5 d; vrt. esikäsky 7.6., 988/Op.1/5 d):
- RPr. (paitsi JP 1) siirretään 14.6. Uimaharjun kautta alueelle Enonsalo - Kivilahti suoraan Ylipäällikölle alistettuna; otettava huomioon RPr:n vahvistaminen taisteluosastoksi, johon myös liitettävä Sissi P 1 ja JPr. 2 (JP 5,6 ja 7 sekä Kev.Psto 13). LIITE n:o 2.

Saapui tiedoksi IV AK:n (=rauhanaikainen II AK) 11.6. antama käsky, jonka mukaan joukkojen siirryttävä eri käskystä vaihtoehto 2:n (= vihollisuudet eivät alkaneet yllättäen) edellyttämään taisteluryhmitykseen (1184/Op.1/5f).

13.6. Pv.PE:n puh.san. 28/Järj. 2: Petsamon liikenteen rahdinajajien jättäminen kulj.-tehtäviinsä.

Saapui tiedoksi II AK:n (= ra. III AK) käsky joukkojen ryhmityksestä ja tehtävistä (1065/Op.1/5 f).

14.6. Saapui V AK:n (= ra. I AK) 10.6. antama käsky suojajoukkotoimintaa varten (1088/Op.1/5 f) sekä saman AK:n 13.6. antama käsky joukkojen siirtymisestä taistelujaoituksen mukaisesti majoitukseen, varustustöistä ja koulutuksesta (1089/Op.1/5 f).

I-V AK:lle puh.sanoma 1094/Op.1/8 b, jossa käskettiin ilmoittamaan joukkojen sijoitus 15.6. klo 6. - Liitteinä peitepiirrokset y.m. k.o. sijoituksista.

15.6. Jatkona lkp.-toimenpiteisiin annettiin PvPE:n puh.sanomilla 34-41, 48-49 ja 56/Järj. 2 seuraavat käskyt esikäskyn erinäisten kohtien suorittamisesta (1148/Op.1/7 b liitteineen; vrt. 221/Op.1/III a):
- Merivoimien sekä Karj., PeräPoh. ja PPoh. sl:ien kantahenkilöstö komennettava sodanajan sijoituksen edellyttämiin paikkoihin (kohta 12);
- Merivoimien sodanuhkamiehitystä varten tarvittavat reserviläiset kutsuttava ylim.palvelukseen ja sodanuhkamiehitys toimeenpantava (konta 191);
- Karj., PeräPoh. ja PPoh. sl:ien toimesta perustettavat joukot on kutsuttava ylim.palvelukseen.I YH-päivä on 16.6. (kohta 205);
- Hel.sl:ssä kutsuttava ylim. palvelukseen JR 55:n ja I/SAutoK:n reserviläiset:, Jär.Psto 1:n luovutustehtävä suoritettava; alku 16.6. (kohta 182);
- JR 14 ja Kev.Psto 14 (Loun.Suo sl. - Ahvenanmaa) saatettava sodanajan määrävahvuuteen, alku 16.6. (kohta 178);
- samoin V AK:n osalta (kohta 178);
- Kask.Psto 16:n (Vaa.sl.) luovutustehtävät suoritettava;
- 7.Kulj.E sekä 17., 18. ja 19 Auto K:t (Vaa.sl.) saatettava sodanajan määrävahvuuteen (kohta 178);
- it.joukkojen leireillä ja varuskuntien ulkopuolella olevat joukot palautettava varuskuntiinsa taikka sijoitettava niin, että niiden lkp. on turvattu.

PvJEn kirj. 697/Op.3/I, LIITE n:o 3:
- Toimintaohje ilmapuolustusjoukoille sotatoimien alkuvaihetta varten.

12,00 PvJE:n kirjelmät 328 ja 329/Op.2 MeVE:lle:
- Hangon Ryhmälle määrätään toistaiseksi puolustustehtävä;
- JR 14:n ja Kev.Psto 14:n käyttö alkuvaiheessa = koulutus.

III AK:lle käsky 1095/Op.1/5 d:
-III AK alistetaan ACK:lle Rovaniemellä.

V AK:lle käsky 1096/Op.1/5 d (vrt. esikäsky 9.6.,1006/Op.1/5 d); LIITE n:o 4 a:
- AK:n ryhmitys suoritettava siten, että Et.Hämeen sl:n perustama divisioona, 5.D, paitsi edessä olevat, rauhanaikaiset osat, jää Ylipäällikön käyttöön alueelle Selänpää - Hietanen.

16.6. Puh.sanomilla 43, 74 ja 76/Järj. 2 annettiin seuraavat lkp:a koskevat käskyt esikäskyn erinäisten kohtien suorittamisesta (1148/Op.1/7 b liitteineen; vrt. 221/Op.1/III a):
- Rask.Psto 1, 2 ja 3 hajoitettava ja niiden henkilöstö ja materiaali siirrettävä lkp.suunnitelmien edellyttämille perustamispaikoille (kohta 21);
- AutoKV 6 saatettava sodanajan määrävahvuuteen, samoin Llv. 12 ja 44, Kulj./LentoR 4, KHj. 11, 14, 32, 41 ja 51, Torj.PE 1 sekä I-V Rask.It.Ptrit (kohta 178).

10,30 Puh.-määräys MeVE:lle päivittäisten tilanneilmoitusten lähettämisesta Pv.PE:n Op.os:lle.

14,30 Pv.PE:n kirj. 325/Op./2/3- I:
- Morgonlandet tyhjennettävä ja ansoitettava.

II AK:lta saapui tiedoksi käsky 13.6. muutoksista ryhmityksseen (1105/Op.1/5 f).

17.6. Puh.san:lla 66/Järj. 2 (1148/Op.1/7 b, liite) annettu käsky:
- Valtakunnan puolustusvoimain YH on suoritettava.
- Ensimmäinen YH-päivä on 18.6.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 1:
- Valmiuden kehittyminen (saapuneitten reserviläisten %-määrät eri yksiköissä).
- Ahvenanmaan miehitys- ja kuljetussuunnitelmat saatettu asianomaisille.

Päämajan perustamiskäsky (Pv.PE n:o 1934/Järj. 2), LIITE n:o 4 b

Evakuoimistoimenpiteiden valvonta (Pv.PE n:o 1398/Järj. 1/3 e):
- Res.maj. V.A. Kotilainen valtuutetaan Ylipäällikön edustajana valvomaan mahdollisesti suoritettavia evakuoimistoimenpiteitä.

Ylipäällikön toimintaohjetta koskeva kirjelmä IlmaV:lle 702/Op.2/1.

III AK:lta saapui tiedoksi AKE:n 16.6. antama käsky yksiköistä, jotka alistetaan 6.D:lle (1127/Op.1/5 f).

VII AK:lta saapui tiedoksi AK:n 13.6. antama käsky joukkojen uudelleen ryhmittämisestä ja toiminnasta (1132/Op. 1/5 f).

18.6. 9,00 Ylipäällikön käsky VII AK:lle 1098/Op.1/5 d, LIITE n:o 6:
- Kokoonpano (11.D, 7.D ja Ryhmä O: 2.JPr., RPr.+ JP 1) ja keskitys.
- Tehtävä puolustustilanteessa (pääaseman hallussa pitäminen, viivytystä, voimakasta tiedustelua ja häirintää) ja hyökkäystilanteessa (eteneminen päävoimilla Sortavalaan ja Jänisjoelle, Ryhmä O:lla Suojärvelle ja Porajärvelle).
- Välirajat.

18.6. 9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 2 valmiuden kehittymisestä. (mm. HR:n eri yksikköjen vahvuus %-määrissä).

Ylipäällikön käsky 14.D:lle 1075/Op.1/5 d, LIITE n:o 5:
- 14.D keskitetään Ylipäällikölle suoraan alistettuna alueelle Nurmes - Hattuvaara - Nurmijarvi - Kuhmo.
- Div:n tehtävä hyökkäystilanteessa vallata Lentiira ja Repola sekä suojata etenevien III AK:n oikea ja VII AK:n vasen siipi.

Ylipäällikön käsky II AK:lle 1112/Op.1/5 d, LIITE n:o 7:
- Kokoonpano (2.D, 18.D ja - hyökkäystilanteessa - 15.D) sekä keskitys.
- Tehtävä puolustustilanteessa (pääaseman hallussa pitäminen ym.) ja hyökkäystilanteessa (kolmion Ilmee - Hiitola - Elisenvaara valtaaminen).
- Välirajat.

19.6. 9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 3:
- Reserviläisten saapumisprosentit.
- S-venect toimintavalmiit.

VII AK:lta saapui tiedoksi AK:n 17.6. antama ryhmitys-käsky (1180/Op.1/ 5 f)

IV AK:lta saapui tiedoksi AK:n 18.6. antama käsky keskitystä varten (1182/Op. 1/5 f).

1.JPr:n kom:lle käsky 1187/Op.1/5 d:
- JPr:lle alistettuna ollut Pans.Juna siirtyy Riihimäeltä Varkauteen PM:n johtoon.

PM:n käsky 1188/Op.1/5 d, LIITE n:o 8:
- 5.D irroitettava V AK:sta Ylipäällikön alaiseksi;
- Muutoksia 5.D:n ja 10.D:n kokoonpanossa.

Rajavartiostojen kom:lle käsky 1190/Op.1/5 d, LIITE n:o 9:
- I AKE keskitettävä Riihimäelle.

Sat.sl:n kom:lle käsky 1191/Op.1/5 d,LIITE n:o 10:
- 15.D alistetaan II AK:lle.

Käsky 1192/Op.1/5 d, LIITE n:o 11:
- II AK:n MPontt.joukoista osia luovutettava V ja VII AK:lle

Lounais-Suomen sl:n kom:lle käsky 1194/Op.1/5 d, LIITE n:o 12 a:
- 1.D keskitettävä Ylipäällikön reservinä alueelle Hämeenlinna - Riihimäki - Lahti.

19.6. Vaasan sl:n kom:lle käsky 1195/Op.1/5 d, LIITE 12 b :
- 19.D keskitettävä alueelle Pieksämäki - Huutokoski , Jossa jää Ylipäällikön käyttöön.

Pans.P:n kom:lle käsky 1236/Op.1/9, LIITE n:o 13:
- Pans.P perustaa res.-ylijäämästään ja ylim. kalustostaan kolme uutta Pans.AutoJ:tta.

19,00 PM:n kirj. 354/Op.2/3-I:
- Käsky Ahvenanmaan miehityssuunnitelman toimeenpanosta 22.6. vasten yöllä.

PM:n kirj. 355/Op.2/3-I:
- Käsky aluevesillä olevien miinoitusten toimeenpanosta 22.6. vasten yöllä.

20.6. 9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 4, henkilöstö-, auto-, hevos- ja ajoneuvovahvuudet, varattujen alusten saapumis-% sekä selostus lkp:n valmiuden kehityksestä.

Käsky AK:ille, 14.D:lle, MeVE:lle ja IlmaVE:lle (puh. san. 1226/Op.1/5 d):
- Esikunnat ja joukot kaiken varalta 22.6. aamuun mennessä sijoitettava huomiota herättämättä ilmasuojaryhmitykseen sekä joukot samaan aikaan mennessä hälytettävä taisteluvalmiiksi majapaikoissaan taityömaallaan.

PM:n kirj. 250/Op.3/I, LIITE n:o 14:
- Uusi toimintaohje IlmaV:lle.

Käsky 2.JPr:n kom:lle (puh.sanoma 1235/Op.1/5 d):
- 2.JPr. keskitettävä kuljetussuunnitelmien mukaan ja alistettava ryhmä 0:n kom:lle, JP 7 KPoh.sl:stä Uimaharjuun, Er.Psto 13 Vaa.sl:stä Ukkolaan.

AK:ille, 14.D:lle, MeVE:lle ja IlmaVE:lle käsky 1238/Op.1/25 a:
- Tilanneilmoitukset lähetettävä päivittäin 22.6. alkaen siten, että ovat PM:ssa klo 9 ja 18.

21.6. 9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 5 valmiustilanteesta.

Linn.-töiden johtajalle creedsanoma 1250/Op.1/7 b:
- Töitä jatkettava mahdollisuuksien mukaan, työskentelyalueilla olevien joukkojen avustaessa lt.-työjoukkoja;
- Koneiden ja varastojen evakuointia suoritettava edestä alkaen yhteisymmärryksessä a.o. AK:ien kanssa.

22.6. 03,00 **alkoivat Saksan sotatoimet Neuvostoliittoa vastaan.**

Yön aikana laskivat saksalaiset miinakentät Porkkalan - Naissaaren ja Örön - Tahkonan välille sekä Miehun, Irbenin ja Soelan salmiin.

7,55 MeVE:n puh.ilmoitus Op.os:lle:
- Klo 6,50 venäläiset avanneet tykistötulen Porsöstä vastaan; tulen siirto Storholmaan ja mantereeseen jatkuu; MeV:n kom. pyytää lupaa saada avata tulen.

8,15 Edellisessä ilmoituksessa pyydetty lupa annettu ev. Tapolan käskystä.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 6:
- Vih:n laivastovoimat liikehtineet yön aikana vilkkaasti koko Suomenlahden alueella.
- Vih:n ilmavoimat pommittaneet klo 6,05 panssarilaivoja Sottungan luona, klo 6,15 Älskärin linnaketta (tulos: vähäisiä tulipaloja), klo 6,45 laivoja Korppoon luona (ei vaurioita).
- Ahvenanmaan miehitysjoukot lähteneet liikkeelle 21.6. klo 18 - 20,30 välisenä aikana ja vyöhykeraja ylitetty MeV:n kom:n käskyn mukaisesti klo 04,30.
- 3.RPr:n alueelle keskitettävän JR 61:n osia saapunut Porvooseen.

10,15 Puh.ilmoitus MeVE:sta Ahvenanmaan miehitysjoukkojen saapumisesta klo 9,30 mennessä määräpaikkoihinsa (Signildskär, Eckerö, Färjsundet, Kökar).

10,00 MeVE pyytää, että
- Hangon evakuoitava alue evakuoitaisiin. (Vastaus myönteinen.)
- Saukko ja Vesikko saisivat toimintaluvan Suomenlahdella. (Vastaus: ei vielä - poliittiset syyt).
- Miinoitukset "Kuolemajärvi" ja "Kipinola" saataisiin laskea.
(Vastaus myönteinen.)

10,30 Kom. Sundman tiedusteli puhelimitse Op.os:n päällikoltä, onko ampuminen ja miinoitusten suorittaminen aluevesien ulkopuolelle sallittu.

16,05 Kielteinen vastaus ylläolevaan kenr. Heinrichs'in käskystä (poliittiset syyt.).

PM:n kirj. 1282/Op.1/9 b; LIITE n:o 15:
- Kenttäarmeijan maavoimien yhtymien ja taistelujoukkojen sotajaoitus.

II AK:lle puh.sanoma 1285/Op.1/5 d:
- II AK suojaa mahdollisimman vahvoin eteentyönnetyin osastoin Ylä-Vuoksen teollisuusaluetta, erityisesti Vuoksen it puolella.

12,00 PM:n tilannetiedoitus 22.6. 1295/25 b/sal., LIITE n:o 16:
- Sota Saksa-Venäjä alkanut.
- Omat joukot miehittäneet Ahvenanmaan.
- Venäl. pommittaneet yhtä rannikkolinnakettamme ja laivastoosastoamme.
- Rannikkomiinoituksemme suoritettu.

22.6. AK:ille, 14.D:lle ja MeVE:lle käsky 1296/Op.1/5 d, LIITE n:o 17, sulutuksien toimeenpanemisesta.

Ps.juna 2:lle käsky 1303/Op.1/5 d, LIITE n:o 18 a:
- Varkaudessa perustettu ps.juna jää Varkauteen. Käyttövalmistelut Parikkalan ja Tohmajärven suuntiin.

14.D:lle, VII AK:lle ja II AK:lle puh.san. 1309/Op.1/5 d:
- 18.6. annetuissa käskyissä (Liitteet n:o 5,6,ja 7) hyökkäys tilannetta varten edellytettyjen tehtävien valmiusaika on 28.6.

IlmaVE:n käsky 266/Op.3/I lento- ja it.joukkojen tehtävistä:
- Keskitysvaiheen aikana kuljetusten ja keskitysten suojaaminen;
- vaihtoehto X:n (puolustus) tullessa voimaan ennen annetut tehtävät, ottamalla huomioon mm., että lentotoimintaa ei uloteta III AK:n alueelle;
- vaihtoehto Y:n (hyökkäys) tullessa voimaan on LentoR 2:lla suojaavia ja LentoR 4:llä (Llv. 42 ja 44) hyökkääviä tehtäviä II ja VII AK:n alueilla, LentoR 3:n (Llv. 30 ja 32) suojatessa alueen Helsinki - Lahti - Riihimäki - Turku - Tammisaari;
- tiedustelua varten alistetaan PM:lle Llv. 46, IV AK:lle Llv. 14, II AK:lle Llv. 12, VII AK:lle Llv. 16, MeV:lle Llv. 6.

Ilma VE:n käsky lkp.valmisteluja varten 267/Op.3/I:
- Myös erikoiskalustoa vailla olevat it.yksiköt kutsuttava perustamispaikkoihinsa, joista edelleen It.-kouluun Jyväskylään täydennysmiehistöksi koulutettaviksi.

14,45 MeVE:n creedsan. n:o 4:
- Kaaderit MeV:n linn.rak.patl:ia varten muodostettu Karj. sl:ssä; MeV:n kom. pyytää lupaa käyttää toista patl:aa Ahvenanmaan linnoitustöihin.- Myönteinen vastaus 22.6.

1.JPr:lle käsky 1314/Op.1/5 d; LIITE n:o 18 b:
- 1.JPr. valmistautuu keskitettäväksi Huutokoski - Varkaus alueelle ja toimintaan joko II AK:n tai VII AK:n alueelle

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 7:
- JR 14 + Kev.Psto 14 saapuneet Ahvenanmaalle, samoin JR 61 keskityspaikoilleen (Porvoo - Kerava).
- Yhteensä 9 miinakenttää laskettu (m.m. Jussarön, Nyhamnin ja Kökarin sekä Viron rannikon läheisyyteen).

20,45 MeVE pyytänyt lupaa miinakentän n:o 38 laskuun.

21,45 Kielteinen vastaus kenr. Airon käskystä (poliittiset syyt.)

22.6. Tyk.tarkastajalta saapui tiedoksi hänen 22.6. antamansa käsky (1317/Op.1/5 b) II ja VII AK:lle:
- Linnoitustykistöä siirrettävä eteenpäin tukemaan hyökkäystä ainakin painopistesuunnissa.

konr. Airon

22,19 MeVE:n pyynnön johdosta lähetetty seuraava käsky 17.D:n kom:lle:
- Hangon kauttakuljetus estettävä kaluston puutteeseen tai muihin sopiviin syihin vedoten.

23.6. 02,22 MeVE teki esityksen (lenn.san. 13/Op.2), että Hanko - Helsinki ja Helsinki - Tallinna (?) puhelin- ja lennätin - liikenneyhteydet katkaistaisiin.
- Viestikomentaja antanut vastaavan määräyksen.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 8:
- HR:n alueella vih:n toiminta vilkastunut;
- Er.P 1 saapunut Toijalaan;
- n. 20 saksal.konetta pommittanut Hankoa 22.6. illalla;
- Ilmavastovoimien sijoitus.

10,30 MeVE tiedusteli Petsamosta tulleen pyynnön johdosta, saadaanko siellä varata 3 valtion + 3 siv.alusta + moottoriveneitä saksalaisten käyttöön luovutettaviksi. - Vastaus: Op.os:n puolelta ei mitään sitä vastaan.

PM:n käsky Kainuun suojeluskuntapiirille 2017/Lkp.tsto, LIITE n:o 19 a:
- Skp:n tehtäviin lisätään Os.K:n perustaminen erillisinä patl:ina, henkilöstönä vapaaehtoisia sekä armeijassa palvelevia itäkarjalais- ja inkeriläissyntyisiä.
- Perustamistehtäviä johtamaan komennetaan PM:sta ev.luutn. Kuussaari.

PM:n käsky Os.K:n perustamisesta 2018/Lkp.tsto, LIITE n:o 19 b:
- Kaikki itäkarjalais- ja inkeriläissyntyiset irroitettava ja AK:ien toimesta lähetettävä 7.7.41 mennessä Kajaaniin, jossa niistä perustetaan erillinen osasto (Os.K).
- Aikaisempiin heimosotiin osallistuneet voivat anoa siirtoa tai ilmoittautua vapaaehtoisiksi Os.K:hon.

15,57 MeVE:n puh.ilmoitus: 2 venäl.hävittäjäkonetta suorittanut aluevaloukkauksen Maltskärin eteläpuolella.

16,50 MeVE:n päällk. pyytänyt lupaa (creedsan. 18/Op.2) kolmen offens. miinakentän laskemiseksi ensi yönä.

20,05 Myönteinen vastaus (ev. Tapola.)

23.6. Tyk.tarkastajalta saapui ilmoitus (1342/Op.1/9 b), että II AK:lle alistetaan Ylipäällikön reservistä kolme pstoa (105, 150, 209 m/m) ja IV AK:sta yksi psto (150 m/m), samoin VII AK:lle Ylipäällikön reservistä yksi raskas psto ja yksi jär.ptri.

20,30 Ilmoitus MeVE:lle Lt.Rak.P 811:n ja 813:n perustamisesta; jäl kimmäinen täydennetään Ahvenanmaalla.

MeVE:n kirj. n:o 89/Op.2: Käsky miinavaarannoksien "Kuolemajärvi" ja "Kipinola" toimeenpanoa varten.

21,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 9:
- HR:n alueella vilkasta vih:n varustelutoimintaa;
- Utöhön matkalla olevaa Ma.Dieses pommitettu;
- Suv.IV toimintavalmis klo 21:sta lähtien.

24.6. 9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 10:
- Hankoa pommitettu 23.6. klo 14,45 (11 konetta) ja 15,45 (21 konetta).

III AK:n käsky valmistautumisesta taistelutoimintaan 100/III, 3 b/sal., LIITE n:o 19 c.

Siirtymiskäsky YE:n siirtymistä varten s-ajan sijoituspaikkoihin 78/Kom.3:
- "YE:n siirtymissuunnitelma N:o 3" toteutetaan (Pv.PE:n kirj. n:o 222(Kom. 3 sal. 28.5.41)

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 11:
- Yksi vih.kone, joka tehnyt pakkolaskun merelle, hinattu Kungshamnin satamaan, vankina saatu 3 miestä, runsaasti asiakirjoja löytynyt.
- Venäl.sukellusvene mennyt edellisenä yönä Märketin itäpuolitse Pohjanlahdelle.

MeVE:n oreedsanoma n:o 25, jossa peruutettu Laiv. kom:n Er. Llv:lle antama käsky pommittaa sukellusveneitä Pohjanlahdella.

25.6. 7,15-12,00 Neljä ilmahälytystä Helsingissä ja muutamia ilmapommeja kaupungin läheisyyteen (Malmin lentokentälle).

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 12:
- HR:n alueella tulitoimintaa, rajalla jatkuvia vih:n varustelu- ja miinoitustöitä.

10,30 YE:n päällikkö antanut luvan pommittaa Pohjanlahdelle tunkeutuneita sukellusveneitä.

25.6. MeVE:n käsky sukellusveneiden toiminta-alueista, n:o 399/Op. 2.

MeVE:n kirj. n:o 107/Op. 2: Ahvenanmaan linnoitusehdotus.

IlmaVE:n määräys 24.6. Er.lentue 15:n perustamisesta Vaasaan: 284/Op.3/I.

14.D:n hyökkäyskäsky 32/III/1/39 sal., LIITE n:o 19 d.

16,00-24,00 PM siirtyi Mikkeliin, saapuen perille 26.6. aamulla.

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 13:
- Vih:n ilmatoiminta vilkasta (Kotka, Turku, Hangon alueella Prästö ja Pargaksen niemi);
- Molemminpuolista tyk.toimintaa HR:n alueella.

24,45-23,14 saapui puhelimitse kenr.luutn. Heinrichs'iltä ja annettiin IV-AK:lle Ylipäällikön määräys, jonka mukaan tarjoutuvien tykistömaalien ampuminen ja vastaaminen tuleen sallittu, mutta ei toistaiseksi rajan ylittäminen. LIITE n:o 20.

26.6. 9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 14:
- Molemminpuolista lento- ja tykistötoimintaa HR:n alueella (6 saksal. konetta pommittanut Hankoa).

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 1, 25.6. klo 7-26.6. klo 16:
- Vih:n ilmatoiminta kohdistunut ensi sijassa lentokenttiin (Turku, Helsinki, Selänpää, Mikkeli, Joroinen), suurimmat vauriot Turussa, Kotkassa ja Heinolassa.
- Vih:n tappiot 27 konetta: omat hävittäjät ampuneet 23, it. yhden, saksalaiset yhden (It.), vallattu 2 konetta.
- Omat tappiot: Yksi hävittäjäkone vaurioitunut laskussa pahoin. 2 ohjaajaa kaatunut, 1 haavoittunut (lievv.)

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 15:
- Selostus pommituksista.
- Jär.Psto 1 PM:n reservistä alistettu 17.D:lle.
- Miinavaarannos "Kipinola" laskettu.
- Ahvenanmaan varustustöiden kehittyminen.

20,05 MeVE:n creolsanoma Flötjanin kentästä. Myönteinen vastaus (404/Op.2).

Op.os.päällyn PM 1379/Op.1/ päähyökkäystä varten Laatokan pohjoispuolitse: LIITE n:o 21.

27.6. 03,30-03,56 Käsky II AK:lle ja 19.D:lle, puh.san. 1376/Op.1/ 5 d:
19.D (joka määrätty Ylipäällikön reserviksi alueelle Pieksämäki - Huutokoski) alistetaan II AK:lle ja liikkeellä olevat kuljetukset suunnataan Punkasalmen ja Putikon asemille saakka: LIITE n:o 22.

9,25 lisäys ylläolevaan (puh.san. 1378/Op.1/5d II AK:n kom:lle): 19 D:n käyttöön on saatava Ylipäällikön lupa.

04,20 Käsky 1377/Op. 1/5 d 1.D:lle (joka sijoitettuna Ylipäällikön reservinä alueelle Hämeenlinna - Riihimäki - Lahti): Divisioonan Riihimäellä olevat osat siirrettävä Lahden suuntaan, jotta Riihimäelle keskitettävä saksalainen divisioona (jonka Ruotsin läpi saapuvat kuljetukset alkavat Torniosta etelään 27.6.) saa majoitustilaa: LIITE n:o 23.

9,53 MeV:n tilanneilmoitus n:o 16:
- Pieniä pommituksia rannikolla.
- Miinavaarannos "Kuolemajärvi" laskettu.
- 1 hyökkäysvaunu tuhottu HR:n kannaslohkolla.

Kirj. MeV:n kom:lle 406/Op. 2: Ylipäällikkö ei hyväksy suunniteltuja C-tykkien siirtoja.

13,00 Kenr.maj. Airon tiedoitus, jonka mukaan 5.D ja 1.JPr heti lähtövalmiiksi: LIITE 24.

16,00 Käsky VII AK:lle ja 5.D:lle, puh.san. 1390/Op. 1/5 d:
5.D (joka keskittyy alueelle Hietanen - Mäntyharju - Selänpää Ylipäällikön reservinä) kuljetetaan viipymättä Onkamon ja Tohmajärven asemille sekä alistetaan VII AK:lle: LIITE n:o 25.

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 17:
- Rask.Psto 2 siirretty pois HR:n alueelta.
- 2 saksal. konetta pommittanut Hankoa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 2, 26.6. klo 16 - 27.6. klo 16:
- Vih:n ilmatoiminta laimeata (etupäässä etelä-Suomen rannikoilla), vauriot kaikkialla vähäiset.
- Saksalaiset pommittaneet Hankoa illalla neljä kertaa.

19,20 Käsky 1.JPr:lle 1389/Op.1/5 d:
1.JPr. kuljetetaan viipymättä alueelle Joensuu - Hammaslahti, minne jää Ylipäällikön käytettäväksi: LIITE n:o 26.

20,00 Käsky V AK:lle, puh.san. 1380/Op. 1/ 5 d:
V AK:lla oleva yksi ptri 5.D:n tykistöstä on viipymättä luovutettava 5.D:lle.

21,31 1.D:lle puh.san. 1391/Op. 1/5 d: 1.D siirtää viipymättä yhden patl:n Helsinkiin. (Käsky myöh. peruutettu: vrt.liitteet 28 ja 29).

22,35 1.JPr:lle käsky (1406/Op. 1/ 9 c) perustaa Pst.patl:n Pr:n yhteyteen: LIITE n:o 27.

28.6. 00,45 PM:n creedsanoma 405/Op. 2: Er.P 1 alistetaan Hel.sl:lle ja siirretään Toijalasta Helsinkiin.

01,23 PM:n creedsanoma 403/Op. 2: Esitys yhteistoiminnasta saksalaisten suorittaessa Hangon pommituksia.

01,38 Hels.sl:n esik:lle tiedoitus (puh.san. 1405/Op.1/5 d), että Er.P 1 siirretään Helsinkiin JP 4:n tilalle erikoistehtävää varten pääkaupungin puolustamiseksi: LIITE n:o 28.

02,34 Puh.käsky 1403/Op.1/5 d I AKE:lle sen siirtymisestä Lahteen; LIITE n:o 29.

06,45 Puh.-ilmoitus II AK:lta: Venäläiset sytyttäneet klo 3,20 - 3,25 Enson paperitehtaan ja selluloosatehtaan palamaan.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 18:
- 2 vih.alusta taistelussa keskenään Suursaaren luona.
- Vih.sukellusvene todennäköisesti tuhoutunut Märket'issä.
- Saksal.koneet pommittaneet yön aikaan Hankoa kahdesti.

11,00 Op. 3:n pääll:n käsky II AK:lle ja VII AK:lle: pakottavissa tapauksissa rajan ylittäminen AK:n laivueella sallittu, mutta yleensä varovasti, liiallista huomiota herättämättä.

Käsky AK:ille (suullisesti ev. Tapolalta) ulottaa tiedustelu
- II ja VII AK kuitenkin erityisesti paljastamatta - syvälle rajan yli ja mikäli on tyhjää miehittää tärkeitä ja lähtökohtina edullisia maastokohtia, joista käsin tiedustelu edelleen.

15,02 Käsky VII AK:lle sekä (II AK:n kautta) 19.D:lle 1417/Op.1/5 d 19.D keskitettävä Närsäkkälä - Loukunvaara, 7.D Kutsu - Kenraalinkylä ja 11.D Heinäjärvi - Kaurila alueelle: Liite n:o 30.

15,06 Käsky VII AK:lle ja 5.D:lle 1415/Op.1/5 d:
5.D keskitettävä Ällölä - Luutalahti alueelle etulinjaan:
LIITE n:o 31.

15,10 Käsky VII AK:lle ja 1.JPr:lle 1407/Op.1/5 d:
1.JPr. keskitettävä Tuupovaara - Eimisjärvi alueelle Ylipäällikön käyttöön: LIITE n:o 32.

15,17 Käsky VII AK:lle ja 1.D:lle 1414 /Op.1/5 d:
1.D heti siirrettävä Jakokoski - Enc alueelle, josta keskitettävä Koveron seudulle Ylipäällikön käyttöön: LIITE n:o 33.

PM Op.os:n kirjelmä IlmaV:n kom:lle 308/Op.3/I tiedustelutoiminnasta.

28.6. Puh.san. VII AK:lle (1416/Op.1/13 b) karttojen lähettämisestä Niittylahdelle saksalaista 163.D:a varten, joka 29.6. alkaa saapua Enoon: LIITE n:o 34.

Käsky I AKE:lle (1419/Op.1/5 d) heti siirtyä Höytiäisiin: LIITE n:o 35.

IV AK:n käsky 55/III/201 sal., LIITE n:o 35 b.

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 19:
- Pieniä pommituksia rannikolla.
- Lentokonemiinoituksia Turun saaristossa.
- HR:n alueella vähäistä tuli- ja partiotoimintaa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 3, 27.6. klo 16 - 28.6. klo 16:
- Vih:n ilmatoiminta edelleen laimeata; pommituskohteina mm. Tammisaari, Loviisa, Taavetti, Pankakoski; vauriot vähäiset.
- Oma toiminta kohdistunut keskityskuljetusten suojaamiseen, torjunta- ja tiedustelulentoihin; saksal. tuhonneet Vienanmeren kaavan sulkuja.
- 2 vih:n pommittajaa ammuttu alas Loviisan lähellä.
- 1 BW-hävittäjä tuhoutunut lähdössä; saksalaisilta tuhoutunut 2 JU 88-konetta.

Ylipäällikön päiväkäsky n:o 1 julkaistu: LIITE n:o 36 a-b.

29.6. Saksan puolustusvoimain päämajan viralliset tiedonannot tähänastisista saavutuksista:
- ylivoima ilmassa saavutettu jo ensimmäisenä taistelupäivänä;
- Grodno, Brest-Litovsk, Vilno ja Kaunas vallattu 24 p:ään mennessä, Väinälinna 26 p:nä;
- eteneminen Lembergiä kohti ja Luckin ohitse käynnissä;
- 4,107 vih:n lentokonetta ja 2,383 hyökkäysvaunua tuhottu tai vallattu, yli 40,000 vankia otettu.

Ylipäällikön käsky AK:ille y.m. 1441/Op.1/9 c, LIITE n:o 37
- V AK liittyy 30.6. vahvistettuna 10.D:na IV AK:aan; sen taistelujoukkojen kokoonpano sekä AK-joukkojen ja huoltomuodostelmien alistussuhteet ilmenevät liitteistä 37 a - c.
- V AK:n kom.(Laatikainen) siirtyy II AK:n komentajaksi, ottaen mukaan esik.-päällikkönsä, muu V AKE siirtyy 30.6. uuden VI AK:n esikunnaksi alueelle Joensuu - Värtsilä - Koitere - Joensuu.
- II AK:n kom. (Talvela) siirtyy 30.6. uuden VI AK:n komentajaksi ottaen mukaan II AKE:stä esik.päällikkönsä.

29.6. Ylipäällikön käsky 1445/Op.1/5 d Kar.A:n muodostamiseksi, sen päällikkyydestä, kokoonpanosta (LIITE 38 a) ja tehtävästä: LIITE n:o 38.

IlmaV:n komentajan käskyt Le.R 2:lle, 3:lle ja 4:lle sekä Kar.A:n ilmakomentajalle: LIITTEET 39 a-d.

III AK:lle tilanneilmoitus 1462/Op.1/25 a: LIITE n:o 39 e.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 20:
- Pukkio tulitoiminnassa.
- Laskuvarjomiinoituksia etelärannikolla.

VII AK:n käsky uudelleen ryhmitystä varten 153/III/84 b sal., LIITE n:o 39 f.

16,04 PM:n creedsanoma 408/Op.2: Rajoitukset miinoitustoiminnassa poistetaan, MeV:n kom:lle harkintavapaus.

III AK:n kirj. 2000/III/3 b/sal., LIITE n:o 39 g.
- Muutoksia AK:n reservien suhteen.

17,35 IV AK:n tilanneilmoitus klo 16: 8.D:n alueella Kiiskinlehti otettu haltuumme.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus klo 17: Enso palaa kokonaisuudessaan, vih. varustanut vahvasti useat rajan läheisyydessä olevat asemansa.

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 21:
- Hankoa tunnutaan tyhjennettävän; tykistömme ampunut kokityksiä satamaan. hiljälleen
- Horsön saarelta vih:n joukkokuljetuksia itäänpäin.
- Mustamaan raskas ptri tulittanut Pukkiota, Paatiota ja Martinsaarta.

18,15 Komm. Sundman pyysi puhelimitse hävittäjäapua 10 mpk. Ristisaaresta etelään sisälle tulevalle sukellusveneelle.

18,20 Ilmoitettu Ev. Karikoskelle ja maj. Gabrielssonille, joka järjesti asian.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 4 (28.6. klo 16- 29.6.klo 16):
- Vih:n ilmatoiminta vilkasta Hangon, Kotkan ja Ylä-Vuoksen alueilla.
- 3 vih.-konetta pudotettu, 1 oma hävittäjä tuhoutunut.
- Saksalaisilla Petsamossa 1 hävittäjälaivue ja Kev.It.J.Petsamon lentokenttää käyttää työkenttänä (tukikohta Norjassa) 2 laivuetta JU-28 koneita. Rovaniemellä 1 rykmentti (3 laiv. Stukia ja 4 hävittäjää).

29.6. 20,45 AOK:n tilanneilmoitus: Hyökkäys aloitettu pohjoisella kaistalla; Kalastajasaarennon kannas vallattu, samoin Titovkajoen laakso.

30.6. Ylipäällikön käsky Kar.A:lle 1470/Op.1/5 d hyökkäyssuunnitelmasta: LIITE n:o 40.

Maavoimien sotajaoitus, käskettyjen muutosten astuessa voimaan 30.6. klo 24, 1480/Op.1/9 b: LIITE n:o 41 a.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 22:
- Joukkomme miehittäneet Martinsaaren sekä HR:n alueella Horsön.
- Miinakenttä "Valkjärvi" laskettu
- Jatkuvia vih:n laskuvarjomiinoituksia etelärannikolle.

12,00 14.D:n tilanneilmoitus: Oma tiedustelumme ylittänyt valtakunnan rajan 30.6. aamuyöstä.

IV AK:n käsky 71/III/201/sal., LIITE n:o 41 b.

13,40 II AK:n puh.san. kenr. Talvelan lähdöstä uuteen paikkaansa ja kenr. Laatikaisen saapumisesta: LIITE n:o 44.

15,00 PM:n creedsanoma 418/Op.2 MeV:n kom:lle:
Suunniteltua saksal. 163.D:n käyttöä MeV:n alueella ei tulla suorittamaan.

15,03 MeVE:n creedsanoma n:o 92/Op.2: Esitys rannikkosyöksyosastojen muodostamiseksi.
17,35 Myönteinen vastaus edelliseen (PM:n creedsan. 418/Op.2).

15,45 MeVE:n creedsanoma 93/Op.2: Pyyntö 2/152 C tykin sijoittamisesta Ulko-Tammioon.
17,40 Edelläoleva esitys hyväksytty (PM:n creedsan. 419/Op.2).

17,40 IV AK:n tilanneilmoitus: Vih. yritti aamupäivällä Reinikkalan pohj.päässä väkivaltaista tiedustelua, joka torjuttiin.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.hyökkäyksen pakosta etuvartiojoukkomme Enson kohdalla perääntynyt; vih. lyöty vastahyökkäyksellä rajan taakse;
- Vuoksenlaaksossa vilkasta ilmatoimintaa (mm. Imatran voimalaitoksessa tulipalo). vih:n

MeV:n tilanneilmoitus n:o 23:
- HR:n alueella tiedustelu- ja tykistötoimintaa.
- Kiikalaan 3 laskuvarjohyppääjää, joita toistaiseksi ei saatu kiinni.
- Hävittäjämme ampuneet alas 3 vih.-konetta.
- Laivastovoimat jatkaneet väylien puhdistusta laskuvarjomiinoista.

30.6. IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 5:
- Vih:n ilmatoiminta vilkasta, päätoimintakohteina edelleen Hangon, Kotkan - Kouvolan ja Ylä-Vuoksen alueet.
- Vih:n tappiot 7 konetta: LeR ampunut alas viisi ja It. (Kouvola) kaksi.
- 1 oma pommikone tuhoutunut harjoituslennolla.

III AK:lle tilanneilmoitus 1493/Op.1/25 a: LIITE n:o 42 a.

Käsky 1501/Op.1/25 a: tilanneilmoitukset lähetettävä klo 9: ksi ja 21:ksi: LIITE n:o 42 b.

Saksal. tiedonanto itärintamalta: Riika valloitettu, Beresina saavutettu.

Kar.A:n käsky hyökkäysvalmisteluja varten 1479/Op.1/5 d, LIITE n:o 43 a.

1.7. 9,00 AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- keski- ja eteläkaistalla III AK ylittänyt rajan ja miehittänyt Sovajärven, Lonkan ja Vasovaaran.
- Kemijärven silta valmistunut tänä aamuna.

9,00 MoV:n tilanneilmoitus n:o 24:
- Hangon alueella Kuggholm ja Björnholm vallattu, yrityksemme Medön ja Krokholmen'in valloittamiseksi eivät onnistuneet.
- Kannaslohkolla väkivaltainen tiedustelu, 1 vih. hv. tuhottu.

9,20 IV AK:n tilanneilmoitus klo 7:
- Yöllä 29.-30.6. tapahtuneessa vih:n vastaiskussa Reinikkalassa vih:n tappiot 180-200 miestä ja omat 37 kaatuneina ja 54 haav.
- 10.D:n alueella vih:n väkivaltainen tiedusteluyritys Kontu - Penttilän suunnassa lyöty takaisin.

II AK:n tilanneilmoitus klo 8:
- 2.D hyökännyt alueella Simpelejärvi - Pyhäjärvi ja kohdannut melko vahvaa vastustusta, mikä murtui klo 4,30.

IV AK:n lennätinsanoma 42/III, LIITE n:o 43 b:
- Hyökkäyssuunnitelma.

16,00 IV AK:n tilanneilmoitus: 8.D miehittänyt Hyypiän ja Mäkelän kylät (vih. jättänyt taisteluitta).

16,06 PM:n creedsanoma 426/Op.2 MoVE:lle: Selvitys ryhmityksestä.

1.7. 17,33 MeVE:n creedsanoma n:o 111/op.2:
- Porvoon lähistöllä E/JR 61, II/JR 61 ja Kev.Psto 15, Forsbyssä I/JR 61 ja Tuusulassa III/JR 61.
- Ahvenanmaalla JR 14 ja Kev.Psto 14.

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 25:
- Tykistötaistelu Pukkiota vastaan jatkuu.
- Hangon alueen pohjoisessa saaristossa vih. tyhjentänyt saaret Dufvaholmista Björnholmiin asti.
- Väkivalt.tiedustelun aiheuttamat tappiot: kaatuneita 10 (3 ups.), haavoittuneita 22 (2 ups.), kateissa 4.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 6 (30.6. klo 16.- 1.7.klo 16):
- Torjunta- ja tiedustelulentoja; Petroskoin ratapihaa sekä rautatietä Suojoesta kaakkoon pommitettu.
- Vih:n tappiot 6 konetta: LeR 2 ampunut alas kolme, it. (Kouvola) kolme.
- Vih:n ilmatoiminta vilkkain IV AK:n alueella (Kouvola - Koria sekä välitön rajaseutu).

21,55 II AK:n creedsanoma 2.D:n hyökkäyksestä:
Klo 20 mennessä saavutettu linja Tyrjä - Iso Iijärvi - Parikanjärvi - Matrijärvi - Suojärvi; vih:n tappiot 400-500 miestä, omat tappiot 50-60 kaatuneina, 70-80 haavoittuneina.

22,36 MeVE:n creedsanoma 114/Op.2: Esitys RL:n päävoimien siirtämiseksi Hangon itäpuolelle.

22,55 Kar.A:n kom:n creedsanoma 32, LIITE n:o 43 c.
- Kenr.luutn. Heinrichs ilmoittaa ryhtyneensä hoitamaan Kar. A:n komentajan tehtäviä.

2.7. Saksal.tiedonanto itärintamalta:
- Bjelostokin itäpuolella saarroksissa olevista armeijoista suuri osa tuhottu; tähän mennessä lutteloitu n. 100,000 vankia.
- Keski- ja Pohjois-Suomessa eilen ryhdytty hyökkäykseen rajan yli suomal.liittolaisten kanssa.
- 22.6. ja 1.7. välisenä aikana vih:n ilmavoimat menettäneet 4,725 lentokonetta, tuhottu tai otettu saaliiksi mm. 5,774 hv:a ja 2,330 tykkiä, vankeja luetteloitu yli 160,000.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 26:
- Tykistötoiminta jatkunut itäisellä merirajalla.
- Hangon vuokra-alueella vilkasta liikennettä.

III AK:n tilanneilmoituksen mukaan Suvanto (Kuusamo - Uhtua tien varrella) vallattu 1.7. klo 8.

PM:n Rautatieosaston ilmoituksen mukaan liikenne Kemijärven - Sallan radalla avattu Märkäjärvelle saakka.

10,18 Kar.A:n tilanneilmoituksen mukaan 5.D:n keskitys on myöhästynyt, joukot ovat kokonaisuudessaan alueellaan vasta jälkeen 5.7.

12,00 PM:n kirj. 428/Op.2 MeV:n kom:lle: Ehdotus Laatokkaa varten tarvittavan mv.-henkilöstökomppanian muodostamiseksi.

2.7. PM:n käytössä olevista radiotiedusteluosastoista jaettu yksi Kar.A:lle, yksi II AK:lle (1527/Op.1/2 a): LIITE n:o 45.

Pans.P Hämeenlinnasta Lappeenrantaan IV AK:n käyttöön. 1.-3.Tyk.K:t jäävät Hämeenlinnaan (1528 ja 1530/Op.1/5 d): LIITTEET n:o 46 a, 46 b.

Kirjelmä 1529/Op.1/14 a pst.ammuksien läpäisemiskyvystä: LIITE n:o 47.

Kirjelmä 1532/Op.1/17 d linn.töiden johtajalle: kaksi Linn. Rak.P:a lähetettävä III AK:lle lentokentän rakennustöitä varten: LIITE n:o 48 a.

II AK:n hyökkäyskäsky 350/III/2/L 181, LIITE n:o 48 b.

17,17 MeVE:n creedsanoma 121/Op.2: Pyyntö 2/152/45 tykin siirtämisestä tilapäisasemiin Hamnskäriin.

17,30 PM:n creedsanoma 437/Op.2 MeV:n kom:lle: Ohje suhteettomien uhrausten karttamiseksi HR:n alueella yleistilanteen huomioonottaen.

17,30 PM:n creedsanoma 438/Op.2 MeV:n kom:lle: kielteinen vastaus MeVE:n esitykseen creedsan. 114/Op.2.

20,00 MeVE:n creedsanoma 120/Op.2: MeV:n kom. pyytää käsittelemään uudelleen MeVE:n creedsanoman 114/Op.2.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n lohkolla vih.-hyökkäys Ensosta käsin Jakolan suunnassa lyöty takaisin.
- 2.D edennyt tiekolmioon Parikanjärven eteläpuolella, kohdattuaan sitkeätä vastarintaa.
- Vilkasta vih:n ilmatoimintaa, varsinkin Ylä-Vuoksen alueelle.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 7 (1.7. klo 18 - 2.7. klo 18):
- Suojaamis-, torjunta- ja tiedustelulentoja; pommitettu Suur-Merijoen lentokenttää ja MT-veneitä Valdiskin lähistöllä.
- Kateissa 2 BL-konetta ja 1 HC-hävittäjä miehistöineen, vaurioitunut 2 hävittäjäkonetta.
- Vih:n lentotoiminta vähäistä, päätoiminta-alue edelleen Ylä-Vuoksen seudut ja Virolahti - Kotka - Kouvola.

21,15 MeV:n tilanneilmoitus n:o 27:
- HR:n alueella vih:n rautatietykistö toiminnassa.
- Pieniä pommituksia etelärannikolla.

23,15 Puhelimitse MeVE:lle ilmoitus, että vastaus MeVE:n creed-sanoman 120/Op.2 johdosta kielteinen.
- MeV:n kom. pyysi Ylipäällikön lupaa saapua PM:aan. Vastaus myönteinen.

Kirjelmä 1546/Op.1/9 b saksal. 163.D:n kokoonpanosta: LIITE n:o 49.

3.7. Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Prut ylitetty, eteneminen Dnjesteriä kohti käynnissä.
- Tuhoamistaistelu Bjelostokin itäpuolella suurin piirtein päättynyt.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 28:
- Tykistötoiminta jatkunut Hangon alueella sekä Pukkiota vastaan.
- Vih:n kaukotykki ampunut muutamia kranaatteja Tammisaaren siltojen lähelle.

9,45 AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohj.kaistalla Kutovaja vallattu.
- Keskikaistalla jatkuvat taistelut Sallan suunnassa.
- Etel.kaistalla III AK vallannut Vuokkiniemen 3.7. klo 5.

PM:n tilannetiedoitus 2.7. iltaan mennessä tapahtuneista sotatoimista (LIITE n:o 50 a:)
- Pohjois-Suomessa itäraja ylitetty ja suunnitelmien mukainen eteneminen käynnissä.
- Ahvenanmaan saariryhmä miehitetty.
- Yhteensä 48 vih:n lentokonetta tuhottu.

IV AK:n käsky hyökkäysvalmisteluja varten 98/III/201 sal., LIITE n:o 50 b.

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 29:
- Suursaaren kaakkoispuolella räjähtänyt vih:n kuljetusalus (suv. Vesikon torpedoittama, vrt. til.ilm. n:o 30).
- Hangon tienoilla vilkkaampaa vih:n ilmatoimintaa; lentokentällelaskeutunut 15 hävittäjää.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 8 (2.7. klo 18 - 3.7. klo 18):
- Torjunta- ja tiedustelulentoja.
- 3 vih.-konetta pudotettu.
- 1 oma pommituskone tuhoutunut, 2 hävittäjää vaurioitunut.
- Vilkasta vih:n ilmatoimintaa varsinkin alueella Hamina - Kotka - Kouvola sekä Ylä-Vuoksen seudulla.

20,00 AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Sapadnaja Litsa pohj.kaistalla vallattu.
- Eteneminen käynnissä keskikaistalla (Tunt.kylä - Jyrkämä) ja etel.kaistalla (Pistojärveä kohti sekä Vuokinsalmesta Kontokkia kohti).

20,00 14.D:n til.ilmoitus: Partiomme miehittäneet Miinoan 3.7. aamuyöstä.

20,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n alueella taistelu Meriän kylässä. JR 28 menettänyt ilmapommituksessa 10 kaat., 20 haav.
- Vangin kertoman mukaan suuri joukko hv:ja matkalla Ensoon.

20,10 PM:n puhelinsan. 448/Op.2: MeVE:n creedsanomassa 114/Op.2 mainitussa asiassa vastaus edelleen kieltoinen.

4.7. Yöllä antoi Op.1:n pääll. puhelimitse IV AK:lle (ev. Nihtilä) kehoituksen oman vas.välirajan ulkopuolelle ulottaa varmistustoimenpiteet Vuokseen saakka.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n lohkolla vih. 20 hv:n tukemana jatkanut hyökkäystään Ensosta käsin; etuvartiokompp. vetäytynyt Jakolan maastoon.
- 2.D torjunut vih:n hyökkäykset Meriän suunnalla ja Iijärven kylää vastaan. Div. etenee etelästä käsin Ristilahtea kohti Kev.os. 6 saanut tehtäväkseen katkaista Ristilahdesta kaakkoon johtavan tien.

Saksal. tiedonanto itärintamalta: Beresina ylitetty, raja Latvia - Venäjä saavutettu.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 30:
- Jassarilaivat tulittaneet Hankoa n. tunnin ajan.
- Vih:n rautatieptri ampunut Tammisaaren siltoja (ei vaurioita) oma tyk.-tuli sytyttänyt tulipalon rautatieptrin asemassa.
- Laskuvarjomiinoja pudotettu Helsingin läheisyyteen.

Linnoitustöiden johtajalle creedsanoma 1561/Op.1, jonka mukaan kolme linn.rak.patl:aa lähtettävä Kar.A:lle LIITE n:o 51.

PM:n tilanneilmoitus III AK:lle 1564/Op.1/25 a: LIITE n:o 52 a.

IV AKE 10.D:n kom:lle 109/III/201, LIITE n:o 52 b:
- Kuurmanpohjan itäpuolitse suoritettavaa rajoitettua hyökkäystä varten, jonka tarkoituksena on II AK:n oikean siiven tilanteen helpottaminen, muodostetaan Os.K.

II AKE:lta pyydetty selostus 2.D:n etulinjan kulusta: LIITE n:o 53.

12,20 II AK:lle puh.ilmoitus 1571/Op.1/2 a: joukko vih:n hyökkäysvaunuja havaittu matkalla Tyrjään. LIITE n:o 54.

13,00 Käsky IV AK:lle 1565/Op.1/5 d, LIITE n:o 55:
- 12.D:n osilla valmistettava rajoitettu hyökkäys Suokumaanjärven itäpuolitse.
- 12.D:n tykistöstä osia sijoitettava siten, että voivat tukea II AK:n oikean siiven puolustusta Vuoksen itäpuolella.
- IV ja II AK:n väliraja muutetaan Saimaan etelärannalla (Vuoksi rajana).

13,50 II AKE:n creedsanoma etulinjan kulusta 2.D:n lohkolla sekä hyökkäyksestä suunnassa Perikanjärvi - Ristilahti, missä vih:n arvioidaan joutuvan saarroksiin.

14,25 II AK:lle puhelimitse tiedoitus omien ilmavoimien aikeista suorittaa pommitus Ihala-Tyrjä seudulla havaittuja vih:n hv:ja vastaan. LIITE n:o 56.

ip:llä 14.D:n tilanneilmoitus:
- Edetty tien Inari-Lentiera suunnassa 4 km. ja tien Kivivaara - Tuulivaara suunnassa Tuulijärvi - Särkijärvi kannakselle. Vih:n vastus sitkeätä.

4.7. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK:n alueella (Värtsilästä koilliseen) miehitetty rajan takaisia maastokohtia.
- 1.D:n rautatiekuljetuksien odotetaan saapuvan 5.7. aamuun mennessä, 5.D:n viimeisten (huolto-) kuljetusten 4.7. illalla.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n hyökkäykset torjuttu sekä Pelkola - Jakola maastossa (18.D:n tappiot 20 kaat., 30 haav., vih. menettänyt n. 200 kaat., 2 hv:a tuhottu) että 2.D:n lohkolla (Tyrjän, Niäsjärven ja Pajasyrjän suunnissa).
- 2.D:n saarrostava hyökkäys Ristilahden suunnassa saavuttanut Haukilammin, taistelu jatkuu.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n alueella Nuijamaan kirkonkylän Pappilanmäki hallussamme.
- Ensimmäiset yliloikkarit antautuneet (10.D:n alueella 4, 4.D:n alueella 1).

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 31:
- Hangon alueella vilkasta molemminpuolista tykistötoimintaa; useita tulipaloja ja metsäpaloja.
- Myös vih:n ilmatoiminta vilkkaampaa; mm. majakkalaiva Helsinkiä vastaan ilmahyökkäys.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 9 (3.7. klo 18 - 4.7. klo 18):
- Torjunta- ja tiedustelulentojen lisäksi pommitettu Lotinanpellon lentokenttää sekä Tyrjän - Ihalan seudulla havaittuja ps.- ja jv.joukkoja, junaa y.m.
- 4 omaa konetta vaurioitunut.
- Vih.koneita ammuttu alas 7 kpl. 3.7.- 4.7. sekä sitä ennen 3 kpl. (nyt todettu).
- Vih:n lentotoiminnan painopiste IV AK:n alueella (yli 60 lentoa, yhteensä n. 150 konetta).

18,35 PM:n creedsanoma 446/Op.2:
- JR 14 (paitsi patl.) + Kev.Psto/14/ siirrettävä ensitilassa Riihimäelle, jossa otetaan Ylipääll:n alaiseksi.

PM:aan saapui Kar.A:n kom:n 3.7. antama käsky, jolla 30.6. Kar.A:lle annettu hyökkäyskäsky eräissä kohdin muutettu: LIITE n:o 56 A.

Kar.AE:n kirj. N:o 35/Op.III/14/L 24, liitteenä Kar.A:n sotajaoitustaulukko pvm:ltä 4.7.41: LIITE N:o 56 B.

5.7. 7,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. menettänyt viime vuorokauden taisteluissa 2.D:n lohkolla n. 200 kaatunutta, 10 hv:a tuhottu.
- Ristilahden motissa n. patl. ja 2 hv:a.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Partiotoimintaa, tiedustelutuloksia.
- VI AK:n ryhmitys hyökkäystä varten käynnissä, mutta ammusjunan viipyminen saattaa viivästyttää liikkeellelähtöä.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 32:
- Tykistökeskityksiä Hangon satamassa havattuihin kahteen kuljetuslaivaan.
- Vih:n tyk.toiminta laimentunut; osumat rautatieptrin asemapaikkaan näyttävät vaientaneen patterin.

Saksal.tiedonanto itärintamalta:
- Minskin luona saarretuista vih.osastoista 20.000 miestä karannut ammuttuaan komissaarinsa.
- Minskin itäpuolella päästy Dnjepriin saakka.
- Unkarilaiset vallanneet Kolomean ja Stanislavin

PM:n kirj. 1600/Op. 1/17b linn.rak. patl:ien käytöstä teiden, siltojen ym. kunnostamiseksi etenemisen aikana sekä uutisrakennustoimiston tehtävistä: LIITE n:o 57.

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 33:
- Hangon alueella vih.tykistö tulittanut Prästöstä ; oman tykistön toiminta vilkasta (mm. Hermansön osuma ammusvarastoon); vih:n lentotoiminta hiljaista.

18,20 PM:n puh.san. 452/Op. 2: MeVE:n oreedsanomassa n:o 121 (2.7. klo 17,17) tehty esitys hyväksytty.

18,20 Pyydettiin puhelimitse MeVE:a hankkimaan ev. Hanneliuksen mielipide mahdollisuuksista perustaa vapaaehtoispatl. Ahvenanmaalle.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 10 (4.7. klo 18-5.7. klo 18):
- Torjunta-, tiedustelu- ja pommituslentoja (mm. pommitettu Tyrjän - Ihalan tiellä havaittuja kolonnia sekä Läskelän ja Hangon lentokentillä olleita koneita).
- Todettu 1 vih.koneen tulleen alasammutuksi 2.7. ilmoitettujen lisäksi.
- Vih:n lentotoiminta verraten vähäistä.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D pysäyttänyt vih. hyökkäyksen Immolanlahden ja Latvajärven välillä, 2.D **samoin kaksi** hyökkäystä Tyrjässä, vih:lle raskain tappioin.
- AK:n kokonaistappiot 4.7. mennessä: kaatuneita 148 (12 ups.) haavoittuneita 523 (21 ups.), kadonneita 168 (3 ups.)

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Tiellä Kalattoma - Ännikänniemi havaittu 30 tykkiä ja 300 ratsua matkalla etelään (Ristilahtea kohti?).
- VI AK:n hallussa linja Korpijärven lounaiskärki - Kanajoki sekä (Saarivaarasta etelään) Kukkolampi - Niinivaara.
- Hyökkäysvalmistelut muuten valmiit, mutta ammustilanne epätyydyttävä.

5.7. 20,45 AOK:n yhteysups:n tilanneilmoitus:
- Varla-Movan lentokenttää pommitettu, 11-13 konetta tuhottu maastossa, 2 ammuttu alas.

22,43 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tuulivaara vallattu. Osa voimista Koroppi - Manpojärvi kannaksella.

6.7. yöllä Op.l:n pääll. kehoittanut (puhelimitse) PM:n Tyk.tstoa jouduttamaan ammusten toimittamista Kar.A:lle.

yöllä Op.l:n pääll. kehoittanut ev. Tapolaa toimeenpanemaan voimakkaan tiedustelun Kalattoman seudulla havaitun vih.-rivistön olinpaikan selville saamiseksi.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelut Immolanjärvi - Latvajärvi jatkuneet puoleen yöhön saakka, etulinja hallussamme.
- Ristilahden motin pehmittäminen jatkunut, 2 hv:a tuhottu.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus: Partio- ja tiedustelutoimintaa; vih:n joukossa suomea puhuvia.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus: n:o 34:
- Hangon itäsaaristoon (Hästö, Långholmat, Hoimusholm) vih:n ilmahyökkäys sekä Hästö-Busöstä ja Koöstä kasin tyk.-ammuntaa.
- Vih. miehittänyt Valterholmin, vastatoimenpiteisiin ryhdytty.
- Hankoa pommitettu ilmasta, kiivas it.tuli pudotti yhden koneen.

10,15 Ev. Mäkisen määräyksestä ilmoitus ev.luutn. Valtaselle, että Valterholmin takaisinvaltaukseen tuskin kannattaa uhrata miehiä.

10,00 14.D:n tilanneilmoitus:
- Luvajärvi vallattu, Torosjärven - Vesunkijärven kannas ylitetty.

10,45 AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla saavutettu Paanajärven itäpää. - Sallan suunnalla alkanut oma hyökkäys, Kuolajoki ylitetty.
- Pohj.kaistalla Ostamus vallattu, Oinaanniemessä taistellaan.

Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Minskin länsipuolella jälleen 52,000 neuvostosotilasta karannut saksalaisten puolelle. Vankien kokonaisluku n. 300,000.
- Sotatoimet jatkuvat Stalinin linjaa vastaan; Smolenskiin erittäin tehokkaita ilmahyökkäyksiä.

Ylipäällikkö suostunut kenr.sotamarsalkka Keitelin tekemään esitykseen, jonka mukaan yksi vahv.rykm. 163.D:sta ohjattava Tornionsta Sallaan ja vasta myöhemmin liitettävä Ylipääll:n käytössä olevaan divisioonaansa.

6.7. 18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 35:
- Omat joukot miehittäneet Kinnarien saariryhmän.
- Hermansössä tulipaloja ja voimakkaita räjähdyksiä.
- Laskuvarjomiinoja pudotettu Örön ja Vänön välille. sekä Airistolle, Paivaustyöt käynnissä.

18,00 AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Etel.kaistalla omat joukot n. 10 km. Vuonnisesta länteen, jossa laaja metsäpalo.

18,00 14.D:n tilanneilmoitus:
- Lentieran suunnassa vih.komppania motissa 4 km rajasta.
- Tiet vih:n alueella huonossa kunnossa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 11 (5.7. klo 18-6.7. klo 18):
- Pommitettu junaa Loimolan asemalla sekä Suursaareen matkalla olleita vartioaluksia.
- 5 vih.-konetta ammuttu alas.
- Vih:n lentotoiminta laimeata. Vih:n pudottamista desanteista, joita tähän mennessä laskettu yhteensä 16, on saatu kiinni 5.
- Saksalaiset pommittaneet Pietariin johtavia rauta- ja maanteitä Peipusjärven pohjoispuolella.

19,00-21,00 siirtyi IV AKE Lappeenrantaan.

7.7. 5,00 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih:n vastus Koroppi - Manpojärvi kannaksella murrettu, takaa-ajo jatkuu Kolvasjärven suuntaan.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Ristilahdella vih.murtautunut ulos kaakkoiseen suuntaan, n. patl:n vahvuisena.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK menettänyt lähitaisteluissa yön aikana 25 kaatunutta ja 60 haavoitettua, vih:n tappion ollessa yli 150 kaatunutta, sotasaaliina mm. 20 kk:iä.
- VII AK:n alueella Kannunmäki miehitetty väkivalt.tiedustelun yhteydessä.
- Ryhmä O:a vastassa vih:n tykistöllä vahv.patl. Louhivaara - Lutikkavaara - Miikkulanvaara seuduilla.
- Vih:n todettu olevan varustetuissa asemissa sekä puolustautuvan sitkeästi.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 36:
- Kinnaria on tulittanut 2 vih.vartiovenettä, jotka Mustamaan lkeen tuli karkoitti.
- Hangon alueella vilkasta partio- ja tykistötoimintaa.

11,50 AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Et.kaistalla Kenttäjärvi vallattu
- Keskikaistalla jatkuvat taistelut Sallassa; useita vih:n raskaita ps.vaunuja tuhottu.

7.7. Saksal.tiedonanto itärintamalta:
- Pripetin järvien pohjoispuolella edetty Dnjepriä ja yllistä Väinäjokea kohti. Galitsiassa jatkettu Seretin yli. Tschernowitz vallattu .

IV AK:n esikuntapääll:n käydessä PM:ssa sovittu siitä, että käskyssä LIITE n:o 55 (4.7. klo 13,00) mainittu hyökkäys Suokumaanjärven itäpuolitse toimeenpantava ainoastaan siinä tapauksessa, että vih. uudelleen pyrkisi etenemään Ensosta käsin.

Ylipääll:n käsky IlmaV:n kom:lle 394/Op.3 etelärannikon tärkeimpien kohteiden ilmatorjunnan tehostamiseksi: LIITE n:o 58

PM:n käsky IlmaV:lle erinäisten It.-muodostelmien siirroista: LIITE n:o 59.

17,35 MoVE:n creedsanoma n:o 178 sisältäen pyynnön PM:lle Merivoimille jaetun it.kaluston määrän tarkistamiseksi.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Imatran suunnalla tykistötoimintaa (mm. valtionhotelli vaurioitunut).
- Ristilahtea kohti idästä käsin vih.-hyökkäys.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus: Tiedustelutuloksia. Ilomäki vallattu.

20,20 14.D:n tilanneilmoitus:
- Saavutettu Lentieran - Porajärven tienhaaran maasto sekä Kosuljärvi- Ylinenjärvi kannas.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 12 (6.7. klo 18 - 7.7. klo 18):
- Suoritettu sulku- ja torjuntalentoja sekä tiedustelua. Elisenvaaraa pommitettu.
- 1 vih.pommittaja pudotettu (it. Tyrjässä); omia tappioita ei ole.
- Vih:n ilmatoiminta kohdistunut etelärannikolle. Kotkaa pommitettu 6.7. klo 9,15 - 7.7. klo 13,00 välisenä aikana (yhteensä yli 40 konetta), Helsinkiä 7.7. klo 3,35 (3 koneen partio).

19,34 MoVE:n creedsanoma n:o 172 sisältäen esityksen, että pian valmistuvaan tykkivaunuun asennettaisiin 1/152/45-C tykki, joka on kalustoreservissä. (Liittyy MoVE:n kirj. n:o 405/Op.2, 6.7.41.)

21,00 MoV:n tilanneilmoitus n:o 37:
- Laskuvarjomiinoja pudotettu Atun ja Taalintehtaan väylälle sekä Hiitolan läheàle.
- Hankoniemellä sai vih.-tykistö osuman telttaamme; 4 kaatunutta, 11 haav.

PM:aan saapui Kar.A:n kom:n 6.7. antama hyökkäyskäsky (1632/Op.1/5f), josta ote LIITTEEnä n:o 60.

8.7. 6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Ristilahtea vastaan idästä päin suuntautuneet hyökkäykset torjuttu; hyökkääjien vahvuus n. rykmentti.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä O. suorittanut väkivalt.tiedustelun Ontrovaaraan, jossa vastarinta voimakas.
- Lisää pion.- ja viestipatl:ia tarpeen.

9,00 AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
Keskikaistalla Oulanka vallattu. Sallassa näyttää vih:n vastus murtuvan.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 38:
- Lappohjan suunnassa partio toiminut menetyksellisesti ja etulinja siirtynyt n. 500 m. eteenpäin.
- Mäkiluodon linnaketta pommitettu ilmasta, kasarmi vaurioitunut.

10,05 PM:n creedsanoma 457/Op.2 MeVE:lle, jossa pyydetty ilmoitus Ahvenanmaan puolustuksen uudesta ryhmityksestä sekä nykyisestä vahvuudesta.

Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Sotatoimet jatkuvat suunnitelmanmukaisesti.

13,00 14.D:n tilanneilmoitus: Voitamajoki (tie Inari - Lentiera) saavutettu 7.7. klo 21.

16,25 PM:n creedsanoma 461/Op.2: Hyväksyminen MeVE:n creedsanomassa n:o 172 ja kirj. 405/Op.2 (7.7. klo 19,34) tehtyihin ehdotuksiin.

PM:n kirj. AK:ille (vast.) komentopaikkojen siirron yhteydessä huomioonotettavista seikoista: LIITE n:o 60.A

IV AK:n käsky eräitten joukkojen järjestelyjen suorittamiseksi 141/III/201 sal., LIITE n:o 60 b.

19,10 AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Sallaan tehtyjen viimeisten hyökkäysten painostuksesta vih. vetäytymässä pois, Lampelaan päin.

20,00 14.D:n tilanneilmoitus:
- Kolvasjärvi ja Repola vallattu kiivaitten taistelujen jälkeen. Vih. sytyttänyt kylät palamaan ja vetäytynyt Omelian suuntaan.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK saavuttanut linjan Petäjäjärvi - Salmilammen eteläpää - Lahnalampi - Tsiipakka ensi "i" - Korpijärven lounaispää.
- Ryhmä O:n alueella 2 JPr.ottanut Putkivaaran haltuunsa.

20,50 MeV:n tilanneilmoitus n:o 39:
- Kauppamerenkulkumme jatkanut koko sodan ajan saattajaosaston suojaamana.
- Vih:n tyk. ja krh.tulta Hangon alueella, erikoisen kiivaana Horsöhön ja Storholmiin.
- Oma tiedustelulento todennut Tallinnan sataman edustalla 13 alusta, joukossa Kirov ja 4 hävittäjää.

8.7. IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 13(7.7. klo 18 - 8.7.Klo 18):
- Pommitettu mm. Elisenvaaran ja Ihalan asemia, Hangon ja Läskelän lentokenttiä, autokolonnia ja kuljetusaluksia.
- 8 vih.-konetta pudotettu,1 oma tiedustelukone vaurioitunut lievästi pommin sirpaleista.
- Saksalaisten lentotiedustelu todennut Pohjois-Virossa 67 lentokonetta, Pietarin ympäristössä 93, Novgorodin seudulla 424, yhteensä 584 konetta.

illalla saapui JR 14 (paitsi patl.) + Kev.Psto 14 Ahvenanmaalta Riihimäelle.

n. 23,30 PM:n käsky JR 14:lle 1653/Op.1/5d: JR 14 (paitsi Ahvenanmaalla oleva patl.) viipymättä kuljetettava Rovaniemelle, jossa alistetaan AOK:lle : LIITE n:o 61.
(Aiheutunut saksalaisten pyynnöstä; tarkoitus suojata pohjoisrannikkoa vih:n maihinnousuyrityksiä vastaan).

PM:n tiedoitus kenr. Erfurthille 1654/Op.1/5d JR 14:n kuljetuksesta Rovaniemelle: LIITE n:o 62 a-b.

9.7. 1,20 III AK:n tilanneilmoitus:
- Tehokkaita vih:n tiesulutuksia Ronkalahti - Vuonninen suunnassa, samoin Korpijärvi (pohj.) - Kananainen suunnassa.
- Tappiot 8.7. Ryhmä F:ssä 27 kaat. (3 ups.), 99 haav. (6 ups.)

5,05-5,15 Ilmataistelu Lahdenpohjan alueella, missä LeLv. 24:n lentolaivue pudotti 8 vih.-konetta ja vaurioitti 6. Selostus LIITE n:o 63.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.-hyökkäys kaakosta Ristilahden suuntaan torjuttu. Sotasaaliina Ristilahden suunnassa saatu mm. 2 kpl. 76 mm tykkiä sekä pst.tykkejä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Tie Havuvaara - Tsiipakka kokonaan VI AK:n hallussa; Iahkavaaran koillispuolella oleva tienhaara oman partion miehittämä.
- Putkivaaraan edennyt patl. (Ryhmä O.) jatkaa vih.-pesäkkeiden murtamista.

aamulla alkoivat JR 14:n rautatiekuljetukset Riihimäeltä Rovaniemelle.

9,00 AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Sallassa jatkuu vih:n takaa-ajo Kairalan ja Lampelan suuntaan.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 40:
- Martinsaareen ja Santioon vih:n tyk.keskitys Pukkiosta ja ilmapommitus. Oman tyk:n alueammuntaa Pukkioon, jossa tulipalo ja jatkuvia räjähdyksiä; klo 0,10 valtava räjähdys.
- Mäkiluodon linnaketta, Sarvsalötä ja Loviisaa pommitettu ilmasta ilman mainittavia vaurioita.
- Vih.-koneet pudottaneet desantteja Forsbyn - Malmgärdin ja Myrskylän - Jordasbölen seuduille.

9.7. PM:n tilannetiedoitus, LIITE n:o 64 a:
- kaakkoisella maarajalla pääasiassa tykistö- ja tiedustelutoimintaa.
- itärajalla mm. Repola, Vuokkiniemi, Kontokki, Kostamo, Kenttijärvi ja Oulanka hallussamme;
- kaikkiaan 73 vih.-konetta pudotettu; 41 hyökkäysvaunua tuhottu.

Saksalaisten tiedonanto itärintamalta:
- Ostrov (Pihkovan eteläpuolella) vallattu, samoin Virossa Viljanti ja Pärnu.

11,55 saapui Kar.AE:n (ev.Tapola) creedsanoma 277/Op. PM:lle (kenr. maj. Airo):
- "Karma" suunniteltu 10.7. klo 23, paitsi Ryhmä O:n (ainakin 2.JPr:n) osalta op. käskyn mukaisesti vastaavasti aikaisemmin ja 19.D:n osalta vähän yleistä myöhemmin. Pyydetään kumminkin, että Kar.A:n kom:lle varataan oikeus määrätä "Karma" 10.7. ip:n ja 11.7. aamun välillä.

16,55 PM:n (kenr.maj. Airo) hughes-sanoma 1666/Op.1/ 5 d Kar.AE:lle (antoi maj. Viljanen, vastaanotti maj. Vihma):
- Viitaten Kar.A:n creedsanomaan 277/Op. käskee Ylipäällikkö ilmoittamaan, ettei hän voi hyväksyä ehdotettua "Karmaa", joksi hän määrää klo 15. Ryhmä O alkaa suunnitelman mukaisesti tätä ennen ja Ylipäällikön mielestä jo ensi yönä.

Kar.A:n (kenr.luutn. Heinrichs, ev. Tapola) käsky VI ja VII AK:lle, Ryhmä O:lle, 1.D:lle ja 163.D:lle (saapui PM:aan 10. 7.):
- Karma 10.7. klo 17

Ryhmä O:lle lisäyksineen:
- Ryhmä toimii op.käskyn mukaan vastaavasti ainakin 2.JPr:lla puoliyön 9. - 10.7. aikaan.

19,15 soitti ev. Tapola hughessanoman 1666/Op.1/5 d johdosta (vastaanotti kom. kapt. Lennes) ja ilmoitti, että "päämiehet" olivat olleet samanaikaisesti puhelinkeskustelussa ja sen perusteella on todellinen aikamäärä 2 tuntia myöhempi kuin PM:n hughesssanomassa on sanottu.
Edellisen johdosta vahvisti kenr.maj. Airo, että hughessanoman kellomäärä on oikea.

14.D:n käsky 135/III/1/L. 400/ sal., LIITE n:o 64 b.

IV AK:n käsky Kev.Pr.T:n perustamisesta 142/III/217 sal., LIITE n:o 64 c.

PM:n käsky ilmaV:lle 417/Op.3/1: LeLv. 15 alistetaan Kar.A:lle. LIITE n:o 65.

19,30 PM:n käsky 14.D:lle 1665/Op.1/5 d, LIITE n:o 66:
- Hyökkäys jatkettava eri käskystä päävoimin Rukajärven suuntaan. - Yhteys otettava Kar.A:n vasemman siiven sekä III AK:n joukkoihin.

PM:n kirj. 1667/Op.1/5 d II ja IV AK:n kom:lle, LIITE n:o 67:
- Saksalaisten pohj.armeijaryhmä ryhtyy 10.7. etenemään Leningrådia kohti.
- Kar.A alkaa hyökkäyksensä Laatokan itäpuolitse 10.7.
- IV ja II AK:n oltava valmiina hyökkäämään siinä tapauksessa, että vih. ryhtyy vetäytymään.

Puh.san. 1669/Op.1/17 d linn.-töiden johtajalle, LIITE n:o 68 a:
- 1 Linn.rak.patl. lähetettävä Hyrynsalmelle. Työ: Raate - Vuokkiniemen tien rakentaminen.

Kar.A:n hyökkäysvalmiusryhmitys 9.7.41, KARTTALIITE 68 b.

9.7. 20,30 AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Sallasta itään takaa-ajoa suorittavat joukot saavuttaneet Aapajängänvaaran n. 1½ km. Kairalasta länteen.
- Kiestinkiä kohti etenevät joukot päässeet vain hitaasti etenemään.

21,40 III AK:n tilanneilmoitus:
- Omat Vuonnisen vesistölinjalla.Vuonninen palaa. Pistojärvi ja Tiiro poltettu.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Vih. tehnyt sekä VII AK:n (Värtsilän kaakkoisrajalla) että VI AK:n alueella voimakkaita etenemisyrityksiä, jotka torjuttu.
- VII AK:n yritykset vallata maastokohtia rintamalinjan edessä epäonnistunut; omat tappiot 74 miestä kaat. ja haav.
- VI AK työntänyt sissikompp:n eteen Kivivaaran ja Riekkolan maastoon, tehtävänä ottaa tieosa Riekkola - Kivivaara haltuunsa hyökkäyksen alettua.

21,07 MeV:n tilanneilmoitus n:o 41:
- Vih:n toiminta Hankoniemen alueella varsin hiljaista. Vih.-hävittäjä tulittanut Riilahden kylää.
- Oma tyk.-tuli aiheuttanut uusia tulipaloja ja räjähdyksiä Hermansössä ja Bengtsärissa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 14 (8.7. klo 18 - 9.7. klo 18):
- Lahdenpohjan seudulla ilmataistelu 9 oman ja 17 vih.-hävittäjän välillä; pommitettu Elisenvaaran asemaa ja Hangon lentokenttää; tiedustelu- ja torjuntalentoja.
- Vih:n lentotoiminta verrattain vähäistä; Helsinkiin klo 4,25 6 koneen pommihyökkäys (n. 25 pommia).
- 10 vih.-konetta ja 1 kiintopallo ammuttu alas; 1 oma hävittäjäkone tuhoutunut, 2 vaurioitunut.

0,40 III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. Lonkan tien suunnassa lyöty; joukkomme jatkaneet takaa-ajoa Kuismajoen yli.

10.7. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Värtsilässä vangin kertoman mukaan 1½ - 2 rykm:ä hyökkäysaikeissa.
- VI AK ottanut Ristikankaan (Korpiselästä 2 km. koilliseen) haltuunsa.
- Ryhmä O:n joukkoja edennyt vesistölinjalle Heinälampi -Lokalampi - Saarilammet.

8,15 MeV:n tilanneilmoitus n:o 42:
- Vih. hyökännyt Horsöhön ja saanut kiivaan taistelun jälkeen saaren haltuunsa.
- Eestin rannikolle laskettu magn.pohjamiinoituksia.
- Pernaja - Myrskylän alueelle pudotetuista desanteista (12) tuhottu tähän mennessä 9.

12,01 PM:n creedsanoma n:o 467/Op. 2 MeVE:lle (aiheena MeVE:n kirj. 498/Op. 2, 8.7., joka koski iskuosastojen muodostamista ja kouluttamista saariston valtausta silmälläpitäen):
- Esitettyyn järjestelyyn suostutaan periaatteellisesti.
- Toiminnan alottamiseen lupa PM:lta.
- JR 61 piaettävä koskemattomana.

10.7. 12,15 AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Etel.kaista: omat joukot n. 10 km. Kananaisesta länteen.
- Keskikaista: Paanajärven suunnalla edetty Pääjärven - Tschiprinkajärven kannakselle. Pääosat etenevät taistellen Mikkolan ja Kairalan kannasta kohti.
- Pohj.kaista: Luton suunnalla vih. vetäytynyt Luttojärveltä Ristikenttään.
- Sallan rata, josta kiskoja osittain poissa ja pari siltaa räjäytetty, 8 vuorokauden kuluttua käyttökunnossa.

PM:n kirj. 1664/Op.1/25 a Kar.AE:lle tilanneilmoituksista: LIITE n:o 69.

PM:n kirj. 1679/Op.1/17 d Linn.tstolle ja 14.D:lle: Yksi linn.rak.patl. siirrettävä Lieksaan: LIITE n:o 70.

PM:n kirj. 1690/Op.1/5d Kar.A:lle ja AK:ille (vast.) esikuntien sijoituspaikoista: LIITE n:o 71.

PM:n käsky 436/Op.3/II IlmaV:lle It.ptrien siirroista: LIITE n:o 72.

PM:n kirj. 437/Op. 3 IlmaVE:lle tilanteen kehityksestä aiheutuvista muutoksista it.piirijakoon ym.: LIITE n:o 73.

Puh.san. 1691/Op.1/5d IV AK:lle Ps.P:n alistussuhteista: LIITE n:o 74.

Huolto-osaston selostus(585/Huolto 1/1b) huoltotilanteen kehityksestä 10.7.41 mennessä, josta mm. ilmenevät tähänastiset tappiot: LIITE n:o 75.

Omien joukkojen ryhmitys 10.7. sekä tähän mennessä saatujen tietojen perusteella laadittu yleiskuva vih.voimien ryhmityksestä: LIITE n:o 76.

17,55 PM:n tiedoitus 14.D:lle, II, IV ja III AK:lle (1692/Op.1/5d), että Kar.A on aloittanut hyökkäyksensä klo 15. LIITE n:o 77.

Ylipäällikön päiväkäsky n:o 3: LIITE n:o 78 a-b .

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 43:
- Vih.vallannut Horsön lisäksi myös Huggholmin ja Stockörnin sekä yrittää siirtää joukkoja Elmholmeniin.
- Bromarvin lohkolle siirretty lisävoimia. Vastatoimenpiteet vih:n laajentamisyrityksien torjumiseksi käynnissä.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 15 (9.7. klo 18- 10.7. klo 18):
- Pommitettu eläviä maaleja (Horsö, Korpiselkä), autokolonnia (Värtsilä - Soanlahti ja Repola), junia (Kaarlahti, Mylypelto) ja kuljetusaluksia (Viron rannikolla); suojaamis- ja tiedustelulentoja.
- Vih:n lentotoiminta edelleen vähäistä.
- 4 vih. konetta pudotettu ; 1 hävittäjä LeLv. 6:sta tuhoutunut ja 1 ups. kaatunut.

10.7. 20,49 Kar.A:n tilanneilmoitus hyökkäysliikkeen alkuvaiheesta:
LIITE n:o 79.

21,07 AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Sallasta etenevät joukot saavuttaneet Kairalan kohdalla Kuolajärven.

23,55 III AK:n tilanneilmoitus:
- Suvanto - Kananainen - Sohjana suunnassa edetty 1 km:n päähän Kananaisista länteen.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
VII AK: 7.D hyökännyt tien Tohmajärvi suunnassa ja murtanut klo 20,00 vih:n varustetun linjan rautatien luoteispuolella; jatkaa taistellen Pälkjärven ja tien Pälkjärven pys. - Pälkjärven k.kylä välillä. 19.D:n hyökkäys alkoi myöhemmin.
- VI AK: 11.D saavuttanut linjan Kaustajärvi - Havuvaara - Pahkavaaran tienhaara - Sammalvaara. 5.D miehittänyt Ristikankaan tienhaaran maaston; Korpiselässä vih:llä vielä betonipesäkkeitä hallussaan
- Ryhmä O: Osasto S klo 15 osillaan Karalissa ja päähosillaan linjalla Heinälampi - Saarilampi, josta jatkaa maaston puhdistamista. Taistelu Lutikkavaarassa käynnissä.
- 1.D siirtyy yöllä 10/11.7. Tuupovaara - Eimisjärvi, alkupää Hanhilammen korkeudelle.

11.7. 6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Alueella Tyrjä - Iijärvi jatkuvaa kosketusta vih:een. Parhaimmiston taloryhmän lisäksi (Iijoensuosta länteen) vallattu Simanavaara. Vih. vetäytynyt Saareksen suuntaan.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D kohdannut sitkeää vastusta (betonisia kk. pesäkkeitä) ja kärsinyt melkoisia tappioita. Uuksilan aukeiden länsireuna saavutettu, Kangaskylä - Jaakkima tiestä käydään ankaria taisteluja. 7.D saavuttanut tien Pälkjärven pys. - Pälkjärvi Taipaleen kohdalla.
- VI AK: 11.D vallannut yöllä Mustavaaran ja Kaatiovaaran. Havuvaara puhdistettu, sotasaalis 8 krh:tä, 10 kk:ä, 20 pk:ä ym. Kev.os. suunnattu Lutikkavaaran kautta Saarijärveä kohti. 5.D:n eteneminen jatkuu vih:n asemien tultua murretuiksi sekä Ristikankaalla että siitä kaakkoon olevassa purolinjassa.
- Ryhmä O:n joukot klo 3 kaikkialla taistelussa.

AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
Keskikaistalla vih. tuonut vahvistuksia Kairalan ja Alakurtin suunnilta sekä vastahyökkäyksillä pakottanut 6.D:n päätosat (tie Salla - Alakurtti) vetäytymään Kieristelmävaaran "kier" tasalle. - 169.D:sta yksi patl. etenemässä Mikkolaa kohti; D:n päätosat suunnataan Kuolajärven pohjoispuolitse itään.
- Pohj.kaista: aamuun mennessä rautateitse saapuneen JR 14:n kuljetukset autoilla käynnissä.

11.7. 9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 44:
- Pohjanlahdella havaittu Kaskisten läheisyydessä vih:n sukellusvene.
- Vastahyökkäysvalmisteluista Horsön takaisin valtaamiseksi luovuttu MeV:n kom:n käskystä.

PM:n puh.san. 1696/Op.1/5 d: Riihimäellä oleva Kev.Psto 14 alistetaan IV AK:lle. LIITE n:o 80.

PM:n kirj. 1697/Op.1/2 a Kar.A:lle ja AK:ille partioiden tehtäväksi annettava mm. puhelinlankojen katkaiseminen vih:n puolella. LIITE n:o 81 a.

III AK:n käsky etenemisen jatkamisesta 379/III/3 b, LIITE n:o 81 b.

IV AK:n käsky hyökkäystä ja takaa-ajoa varten 155/III/201, LIITE n:o 81 c.

PM:n puh.sanomat 1701-1704/Op.1/5 d, LIITE n:o 82 a-d:
- Kev.Psto 14 alistetaan Kar.A:lle, edelleen alistettavaksi 19.D:lle (aikaisempi käsky pston alistamisesta IV AK:lle peruutettu).
- II AK luovuttaa yhden rask.pston Kar.A:lle.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D saanut käskyn ottaa kiinteän kosketuksen vih.-asemiin, jotka voimakkaammin miehitettyinä vasta 4-5 km:n päässä rajasta (rajapinnassa vain harva tähystys).

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D yleensä vih:n kovan vastarinnan vuoksi ei päässyt eteenpäin; vain Niinisyrjän kylän eteläpuolella päästy jonkunverran maantien Kangaslampi - Jaakkima kaakkoispuolelle. 7.D saavuttanut linjan Matkalampi - Lakkasuo - Rokonlahti - Pälkjärven kaakkoispää - Iljala - Jero.
- VI AK: 11.D miehittänyt Värtsilän klo 12 ja saavuttanut linjan Valkealampi - Koirinvaara (pohj.) - Kaatiovaara. Tsiipakka ja Hominvaara vallattu, Riekkolan maastoa puhdistetaan. 5.D saavuttanut Kokkarin ja jatkaa etenemistään Tolvajärven ja Muuannon suuntiin.
- Ryhmä O. jatkanut pääosillaan Kokkarin suuntaan. Taistelut käynnissä Louhivaaran, Lutikkavaaran ja Vellivaaran maastoissa.
- Vih. suorittaa vetäytyessään mahdollisimman laajasti hävitystöitä, lukuisia kyliä tulessa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih.tappiot 10.7. mennessä ainakin 300 kaat. ja 12 vankia.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Sohjanan suunnalla Kananaisten kylä vallattu.

20,45 MeV:n tilanneilmoitus n:o 45:
- Joukkomme ovat voimakkaan tyk.-tulen jälkeen miehittäneet Stockörnin, Elmholmin, Furuön ja Gunnarsholmin; saarissa runsaasti kaatuneita vih:ia.
- Martinsaareen vih:n tyk.-keskitys Pukkiosta ja Paatiosta; 5 rakennusta tuhoutui ja vähän metsää paloi.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 16 (10.7. klo 18 - 11.7. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta vähäistä, kohdistuen Ylä-Vuoksen - Lappeenrannan seuduille. Utin lentokenttää pommitettu.
- Omat koneet suorittaneet lentoja itärajalla ilmaherruuden pitämiseksi ja mm. pommittaneet junia ja rautateitä Antreassa sekä Loimolan - Uuksun suunnassa.
- Omat tappiot: 2 hävittäjää tuhoutunut ja 6 vaurioitunut lievästi Utin pommituksessa, 1 hävittäjä kateissa ja 1 vaurioitunut vaikeasti; 1 ohjaaja kateissa, 3 haavoittunut.
- 2 vih. hävittäjää pudotettu (It. Tyrjän seudulla 10.7.)

12.7. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D vallannut Vetelikönmäen Temolan pohj.puolella; vih:n vastarinta sitkeätä.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Vilkasta molemminpuolista partiointia koko AK:n lohkolla.
- RPsto 14 lähtenyt Miettilästä Kiteelle.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK:n etulinja suurin piirtein ennallaan, vih. suorittanut vastaiskuja. Omat tappiot 10.-11.7. 19.D:ssa 9 ups. ja n. 400 miestä, 7.D:ssa n. 400 haav. (kaatuneista ei tarkempaa tietoa).
- VI AK saavuttanut linjan Riihikangas - Pajulammet - Koirinvaara - Kiekua - Soanjärvi - Riekkola. Tolvajärven suunnassa kovia taisteluja linjalla Mysyslampi - Pieni Asmajärvi.
- Ryhmä O kohdannut edelleen sitkeää vastarintaa. Louhivaarassa vih. vastaiskulla työntänyt HRR:n joukkoja jonkunverran taaksepäin. Os.S:n osia saapunut Kokkariin.

8,45 MeV:n tilanneilmoitus: n:o 46:
- Panssarilaivat tulittaneet keskiyön aikaan Hankoa. Samanaikaisesti ampui maavoimatykistömme voimakkaita keskityksiä vih:n kenttävarustuksiin Kannaslohkolla ja suurempiin saariin. Ainoastaan vih:n raskaat rannikkoptrit vastanneet tuleen.

PM:n kirj. 446/Op.3/II IlmaV:lle, LIITE n:o 83 a:
- IlmaV:n kom:n esityksen mukaisesti sijoitetaan IlmaVE:n kirjelmässä 211/III it. 10.7. mainitut MeV:n rask.it.ptrit lähinnä Helsingin ja Kotkan torjuntaan.

II AK:n käsky 18. ja 15.D:lle 574/III/2/L 510, LIITE n:o 83 b.

Kar.A:n käsky 502/Op.III/12/L 402, LIITE n:o 83 c.

17,00 PM:n puh.sanoma Kar.A:lle 1718/Op.1/5 d, LIITE n:o 84:
- Peitepiirros joukkojen ryhmityksestä 12.7. illalla sekä käsketyistä toimintasuunnista ja tavoitteista lähetettävä 13.7. illalla.

Saksalaisten tiedonanto itärintamalta:
- Stalinlinja murrettu kaikissa itärintaman ratkaisevissa kohdissa.
- Neuvostojoukot työnnetty Dnjesterin yli, saksalaiset joukot ovat Kievin edustalla.
- Dnjeprin luona sijaitseva voimakas linnoitusvyöhyke murrettu, hyökkäysrintama keskustassa yli 200 km Minskin itäpuolella. Mn. Vitebsk vallattu.
- Peipusjärven itäpuolella etenevät saksal. panssariosastot Leningradia kohti.

- Selostus venäläisten radioasemien lähetyksistä 10.7. - 12.7.41: LIITE n:o 85.

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 47:
- Vih. saanut jälleen Stockörnin haltuunsa. Horsöhön kuljetettu lisää miehiä Hangosta; tykistömme upottanut yhden miehiä täynnä olevan hinaajan.

12.7. IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 17 (11.7. klo 18 - 12.7. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta kohdistunut etupäässä joukkoja vastaan eri etenemissuunnissa (Tolvajärvi, Tyrjä, AOK:n alue). Kotiseudulla vain hajalentoja; yksi kone pommittanut yllättäen Helsinkiä 12.7. klo 12.
- Pommitettu Lotinanpellon lentokenttää ja asemaa, junia ja kolonnia Suojärven ja Uuksun suunnissa, tyk.-asemia Tolvajärven seuduilla.
- Omat tappiot: 2 hävittäjää vaurioitunut lievästi.
- Vih.-tappiot: 5 hävittäjää pudotettu 12.7., 8 konetta 4.7.-11.7. välisenä aikana (ei ilm. aik.).

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n n. patl:n vahvuinen osasto hv:jen ja tykistön tukemana vallannut takaisin Vetelikönmäen. Vih:n väkivalt. tiedustelut Laisniemen ja Korvenrannan suuntiin torjuttu alkuunsa.
- 10.D:n joukot miehittäneet Nuijamaanjärven lounaispuolella tien Kananoja - Myllysilta.
- 8.D:n joukot vallanneet etumaastoa Pukalusjärven lounaispuolella.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Tiedusteluhyökkäyksiin ryhdytty 15.D:n kaistalla.
- 2.D:n kaistalla todettu varustettuja vih.-asemia yleisellä linjalla Poutala - Tyrjä - Saares - Meriä - Rädynkangas.

20,00 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih:lla vahvat varustukset ja vahva miehitys Vesanojärven - Tarasjärven kannaksella ja Virralla.
- Os.P saanut käskyn puhdistaa tien Lentiira - Klyysinvaara. Lentiirassa ei vihollisia.

21,00 Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D:n etulinja ennallaan. 5.D:n vasemmalla siivellä saavutettu Hautavaara - Kujunsalmi. Omat tähänastiset tappiot: 160 kaat., 988 haav., vih. menettänyt kaatuneina n. 800 ja vankeina 46.
- VI AK: 11.D vallannut Laajaa ympäröivät kukkulat. Kev. os. tuhonnut Soanjärven maastossa Korpiselästä perääntyneet pari vih.patl:aa. Uuksu ja Teronvaara sekä Tolvajärven kylä vallattu. 5.D:n päähosat marssilla tavoitteena Teronvaara - Uuanto.
- Ryhmä O: Os.S etenemässä tavoitteena Tolvajärvien kapeikot. Os.E taistelussa voimakkaan vih:n kanssa Vellivaarassa.Omat tappiot n. 70 kaat., 215 haav. ja 15 kadonnutta.

12./13.7. Yöllä suullinen käsky Kar.A:lle, jonka mukaan 1.JPr. suunnattava Loimolaan, korkeintaan yksi vahv. kompp. siitä Hämekosken siltojen suuntaan.

Yöllä saapui PM:aan Kar.A:n käsky, jonka mukaan 1.D heti siirrettävä Ristikangas - Kokkari alueelle.

13.7. 6,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n hyökkäys Nuijamaanjärven länsipuolella jatkunut Myllysiltaa ja Räihää vastaan. 1 hv. tuhottu ja 1 pst.tykki vallattu.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D suorittanut väkivalt. tiedustelun, jolloin todettu voimakkaampaa vastusta Ruokolahden lohkolla sekä mm. Suolammen maastossa ja Metsäkylässä.
- 15.D:n suorittama väkivalt. tiedustelu päässyt linjalle Pajari - Ankilänsalo - Koitsansalo.

13.7. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D:n (JR 58:n) hyökkäys johtanut läpimurtoon Niinisyrjän et.puolella, etenemінen jatkunut n. 1,5 km. Matkaselän suuntaan. 7.D (JR 9) vallannut Kirkkolahden kylän.
- VI AK: Hyökkäys Lehtomäkeä ja Prolanvaaraa vastaan, vih:n vastus sitkeää. Kevyet joukkomme Uuksussa ja Muuannolla, mille linjalle 5.D:n pääosat siirtymässä.
- Ryhmä O: Os.S etenemässä Timinenselän ohitse, tavoitteena Tolvajärven kapeikot. HRR:n ja Os.E:n tähänastisten taistelujen kautta on todettu, että vih:lla on yhtenäinen kenttävarustuslinja Värtsilä - Pyvättölampi - Louhivaara - Mieronaho - Kivivaara - Luovejärvi.

AOK:n yhteysupseerin selostus Sallan taistelusta 1.-8.7.: LIITE n:o 86.

9,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 48:
- Vih:n keskuspaikka Lappohjan saaristossa muutettu Hermansöstä Koöhön. Stackörn vahvasti vih:n miehittämä.
- Kev.os. 19, 39.Tyk.K. ja krh.K siirretty Tenholan lounaispuoleiseen maastoon HR:n reserviksi. 11.RajaK siirretty Bromarvin lohkolle.

11,01 pyysi Kar.A:n kom. hughessanomalla 944/566/Op.3 saada aloitetun hyökkäysliikkeen jatkuvuuden ja nopeuden takaamiseksi yhden ps.kompp:n käyttöönsä.

14,53 Yllaolevaan anomukseen annettu kielteinen vastaus PM:n creedsanomalla 1729/Op.1/5 d, LIITE n:o 87.

14,50 Kar.A:n kom:n sähke Ylipäällikölle 963/570/Op.3:
- Silmälläpitäen 163.D:n mahdollista myöhempää käyttöä Kar.A:n alueella anon määräystä mainitun Div:n siirtämiseksi lähelle rajaa, esim. Eimisjärven länsipuolella kulkevan tien seudulle Kinnasjärven ja Hanhilammen välille.

17,07 PM:n creedsanoma 173/Op.1/5 d Kar.A:lle: Ylipäällikkö ei katso vielä tilanteen mukaiseksi suorittaa ehdotettua 163.D:n siirtoa. LIITE n:o 88.

14,52 Kar.A:n kom:n sähke Ylipäällikölle 964/569/Op.3:
- Siinä tapauksessa, että Loimola saavutetaan, ilmoitan aikomukseni olevan edetä Koirinojan ja Käsnäselän suuntiin varmistaen Suistamon ja Suvilahden suuntiin, ellei toisin määrätä.

17,30 PM:n creedsanoma Kar.A:lle 1734/Op.1/5 d LIITE n:o 89 a:
- Kar.A:lle aikaisemmin määrätyn ensimmäisen tavotteen saavuttamista kokonaisuudessaan ei nykytilanteessa katsota välttämättömäksi.
- Kar.A:n lohkon tehtävä sitoa Jänisjärven länsi- ja itäpuolella olevat vih:n voimat sekä vasemmalla siivellä pyrkiä riittävän kauas (Loimola, Syskyjärvi, Koirinoja) nopeasti sulkemaan vih:n itään johtavat peräänty mistiet.
- VII AK:n päämäärä vih:n sitomisen ohella, rautatielinjan Värtsilä - Matkaselkä - Loimola haltuunotto.

Kar.A:n käsky 593/Op.III/12/2 449. LIITE n:o 89 b.

17,35 PM:n käsky 14.D:lle (creedsan. 1733/Op.1/5 d) LIITE n:o 90:
- Klyysinvaaraan etenevän osaston etenemistä on kiirehdittävä.
- Klyysinvaarasta osaston on jatkettava etenemistään Porajärveä kohti ja mikäli mahdollista otettava se.
(Ohjeen muuttaminen johtui siitä, että Ryhmä O. ei päässyt suunnitelman mukaisesti etenemään Kuolismaa - Porajärvi suunnassa ja tarkoitti vastassa olevan voimakkaan vih:n selkäyhteyksien katkaisemista).

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 4.D miehittänyt taistelun jälkeen linjat Matkusjärven länsipää p. 34,3 ja Ukkojärven pohj.pää - 47,8 ml.
- 10.D ei onnistunut valtaamaan Myllysiltaa ja Riihää.

13.7. 18,00 — II AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D:n kaistalla vih:n vastahyökkäys Pajarin seudulla.
- Omat tappiot väkivalt. tiedusteluissa 12./13.7. 18 ja 15. D:n kaistoilla yht. 17 kaatunutta.

illalla — Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK kohdannut lujaa vastarintaa, saavutetut linjat hyökkäyssuunnissa Niinisyrjän luona ja Pälkjärven eteläpuolella melkein entiset.
- VI AK hyökkää vahvoin voimin Soanjärven tien suunnassa Lehtomäkeä vastaan, jossa vih. puolustautuu sitkeästi. Yksi JP torjunut Uuksussa vih.-hyökkäyksen (10 hv:a tuhottu) ja etenee vih:n kintereillä tietä Uuksu - Jalonvaara. 1.JPr. (paitsi patl.) sekä Kev.os. 4 etenemässä Muuannosta Loimolan suuntaan. 5.D:n JR 44 marssilla Muuantoon, JR 23 Uuksuun.
- Ryhmä O: Os.S puhdistaa Tolvajärven pohjoispuolella olevat kapeikot vih:ista. HRR valmistaa hyökkäyksen Louhivaaraan. Os.E vastahyökkäyksen painostuksesta pakoitettu vetämään Hullarin luona olleen osaston Lähnajärven maastoon.

illalla — 14.D:n tilanneilmoitus:
- Os.P saanut käskyn kokonaisuudessaan jatkaa etenemistä Porajärvelle.

20,32 — MeV:n tilanneilmoitus n:o 49:
- Hankoniemen alueella mol.-puolista tykistö- ja krh.-toimintaa, josta syttynyt kuloja ja tulipaloja.
- Vih:n yritys hyökätä 43 moottoriveneellä Koverharin niemestä Kumsholmiin ehkäisty tyk. ja krh.-keskityksen avulla.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 18 (1[illegible].7. klo 18 - 13.7. klo 18):
- Vih:n lentohyökkäyksiä joukkoja vastaan II AK:n ja Kar. A:n alueella. Porvooseen yöllä 12./13.7. keskitetty hyökkäys (n. 40 konetta 8:na aaltona).
- Pommitettu junia ja asemia Jänisjärveltä itään sekä tyk. pattereita syöksypommituksella mm. Matkaselän ja Tolvajärven seuduilla. Ilmataistelu Tolvajärvellä.
- Omat tappiot: 2 konetta miehistöineen kateissa, 3 hävittäjää vaurioitunut.
- Vih.-tappiot: 3 hävittäjää pudotettu (2 Tolvajärvellä).

14.7. 6,00 — IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n 12.D:n lohkolla suorittamat väkivaltaiset tiedusteluyritykset Konnun pohj.puolella ja Kuurmanpohjan pohj. puolella torjuttu.

aamulla — Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D vallannut Niinisyrjän. Jaakkimasta käsin voimakas vih:n painostus. 7.D saavuttanut linjan Matkalampi - Kyyrönlampi - Kirkkolahti.
- VI AK: 11.D jatkaa hyökkäystään Lehtomäen Neuhaaraan. 5.D hyökkää Vilokista Loimolaa kohti.
- Ryhmä O: Os.S saanut haltuunsa Tolvajärven harjun ja suorittaa takaa-ajoa Ägläjärvelle. Vahv.HRR:n hyökkäys käynnissä Louhivaaran edustalla, Os.E torjunut uuden vih.-hyökkäyksen.

aamulla — 14.D:n tilanneilmoitus:
- Os.P:n eteneminen Porajärven suuntaan pysähtynyt yöllä vih:n varustetun aseman eteen p. 254,5 Matkajärvestä lounaaseen. Tiedustelu ja hyökkäysvalmistelu jatkuvat.

14.7. aamulla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla alkanut 13.7. klo 17 hyökkäys Sapadnaja Litsan yli. Vih:n laivoja edelleen toiminnassa Litza- ja Muotka-vuonossa.

8,50 MeV:n tilanneilmoitus n:o 50:
- HR jatkanut tykistö- ja partiotoimintaansa.
- 3.RPr:n alueelle pudotetuista desanteista tähän mennessä 16 saatu kiinni. tai tuhottu.
- Itäisellä merirajalla vih:n tyk.-tulta ja ilmapommituksia.

PM:n tilannetiedoitus LIITE n:o 91:
- Joukkomme Laatokan Karjalassa ryhtyneet hyökkäykseen 10.7. klo 15 ja murtautuneet useissa kohdin vih:-asemien läpi.
- Hyökkäävät joukot tunkeutuneet aina 60 km syvälle vih:n selustaan. Eteneminen jatkuu.

Kielteinen vastaus annettu II AK:n ja IV AK:n pyyntöihin Mont.kompp.:n luovuttamisesta AK:ien käyttöön. (PM varannut itselleen täyden harkintaoikeuden niiden vastaisen käytön suhteen). LIITE n:o 92.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n joukot pakoitetut vetäytymään taistelun jälkeen tien Nuijamaan kyl. - Kananojan luoteispuolelle sekä Nuijamaanjärven itäpuolella kulojen takia n. 300 - 400 m. taakse.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D:n kaistalla patl./JR 15 suorittanut hyökkäyksen Lammin kylän suuntaan, mutta kovaa vastarintaa kohdattuaan pakoitettu palaamaan lähtöasemiinsa. Vih.-hävittäjien hyökkäykset Simpeleen maastoon aiheuttaneet useita metsäpaloja. Myös vih:n puolella havaittu paloja.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK:n taistelulinja suurin piirtein entinen. Runsas miinoitus hidastanut taistelualueiden puhdistusta.
- VI AK:n taistelut Lehtomäen maastossa ja Jalonvaaraa vastaan jatkuneet. Loimola vallattu klo 11,15 JPr.1 jatkanut pääosilla etenemistä Koirinojan suuntaan.
- Ryhmä O jatkaa hyökkäystään Agläjärvelle (Os.S) ja Louhivaaraan (HRR).
- Vih:n ilmatoiminta vilkastunut erikoisesti Uuksu - Loimola - Tolvajärvi - Muuanto alueella.

20,38 MeV:n tilanneilmoitus n:o 51:
- Hangon alueella kummallakin puolella melkoisia metsäpaloja. Vih. kuljettanut lisää miehiä Horsöhön. Vih:n lentotoiminta varsin vilkasta.
- Itä-Suomenlahdella mol.-puolista tyk.toimintaa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 19 (13.7. klo 18 - 14.7. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta verraten vähäistä. Saksalaisten ilmatiedustelu todennut 12.7. Pohjois-Virossa 11, Pietarin seudulla n. 250 lentokonetta.
- Värtsilän yläpuolella käyty menestyksellinen ilmataistelu.
- Omat tappiot: 1 hävittäjä tuhoutunut, 2 vaurioitunut; 2 ohjaajaa loukkaantunut.
- Vih.-tappiot: 7 konetta pudotettu (Värtsilässä 3).

15.7. 6,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n lohkolla jatkuvassa taistelussa Nuijamaanjärven länsipuolella tuhottu Myllysillassa 5 hv:a sekä lyöty tyk.-tulella Kananojan suunnasta etenevät hv:t takaisin. Tie Kananoja - Myllysilta oman tulen alaisena.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista tyk.-toimintaa ja partiointia, vih:n puolelta vilkkaimpana 2.D:n kaistalla.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 7.D:n hyökkäys Pirttiponjan suuntaan saavuttanut linjan Kyyrönlampi - Vahvajärvi.
- VI AK: Loimolan taistelussa saatu sotasaalista mm. 43 kpl. 120 mm/ krh:ä ja 6 hv:a, vankeja saatu n. 200. 1.JPr:. joka ankarasti taistellen etenee Koirinojan suuntaan, on ylittänyt Pahkaselän purolinjan. Kollaa vallattu ja puolustaa sitä nyt Kev.Os. 4; varmistusosasto edennyt Korpijärvelle. 5.D:n päämäärät saapuneet Loimolaan.

8,40 MeV:n tilanneilmoitus n:o 52:
- Tiedustelupartio tunkeutunut Stackörniin; vih:n tappiot syntyneessä taistelussa ilmoitettu 40-50 mieheksi, jonka lisäksi tuhottiin 3 kk:ä.

PM:n puhelinsanoma 1760/Op.1/5d, LIITE n:o 93:
- IV AK luovuttaa Kar.A:lle 1.Ps.Auto J:n, joka lähetettävä viipymättä Värtsilään.

IV AK:n esik.päällik.:n lennätinsanoma n:o 89/III väkivaltaisissa tiedusteluissa saaduista kokemuksista sekä omien joukkojen hyökkäysvalmisteluista: LIITE n:o 94.

MeV:n kom:n ja 17.D:n kom. käydessä PM:ssa päätetty, että HR:ään kuuluva 17.D uudestijärjestelyä varten irroitetaan ja siirretään Laatokan pohjoispuolelle.

PM:n creedsanomat 498 ja 499/Op. 2:
- Er.P 1 alistetaan MeV:n kom:lle ja siirretään heti Tammisaareen. Samoin siirretään Kev.Psto 15 heti Tammisaareen.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n lohkolla taistelutoiminta Nuijamaanjärven länsi- ja lounaispuolella hiljenemään päin. Päivän kuluessa tuhottu 5 vih:n hv:a.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Kalattoman ja Kangasjärven välisellä alueella on vih. pysynyt passiivisena. 19.D ryhmitetty hyökkäykseen Niinisyrjä - Matkaselkä suunnassa. 7.D:n hyökkäykset jatkuvat kanneksilla Matkaselänlampi - Vahvajärvi ja Vahvajärvi - Jänisjärvi.
- VI AK: 11.D saanut haltuunsa linjan Laaja - Lehtomäki - Prolanvaara, etujoukot tunkeutuneet Soanlahdelle. Kev. os. 10 etenemässä suunnassa Rovinaho - Koitonselkä - Suursarka. 5.D (JR 23) ottanut Jalonvaaran ja etenee Laitioisen suuntaan; yksi rykm. Loimolassa, yksi marssilla Syskyjärvelle. 1.JPr:sta yksi patl. Kitilässä, yksi Ruhtinaanmäellä ja yksi Leppäsyrjässä. Kollaalla ollut Kev.os. 4 jatkanut Paperon maastoon. Korpijärvelle suunnattu varmistusosasto edennyt vastarintaa kohtaamatta Käsnäselän suuntaan.

15.7. illalla
- Ryhmä O: Os.S kohdannut sitkeää vastarintaa Tolvajärven itäpuolella. Vahv. HRR saanut haltuunsa Louhivaaran ja etenee Leppävaaraan.
- I.D siirtymässä Uuksu - Muuanto linjalle, yksi rykm. ja psto pysäytetty Tolvajärvelle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa saavutettu sillanpääasemat Vuonnisen joen ja Oinasniemen itäpuolella.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Et.kaista: Hyökkäys Vuonnisen molemmin puolin edistyy hitaasti.
- Keskikaista: Vih:n Vuorijärveltä Mikkolaan vievän tien suunnassa tekemä hyökkäys torjuttu. Mikkolassa ja siitä itään todettu vih:n panssareita.
- Pohj.kaista: Pohjoissiiven hyökkäys saavuttanut tunturin n. 10 km kaakkoon Sapad.Litzasta. Maihin lasketun vih:n Litzajoen molemmin puolin tekemä hyökkäys torjuttu.

20,15 MeV:n tilanneilmoitus n:o 53:
2 omaa konetta pommittanut Hangon aluetta.
- Tyk.-toiminta**mme** Pukkiota vastaan jatkettu.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 20 (14.7. klo 18 - 15.7. klo 18):
- Vih:n hävittäjätoiminta vilkasta II AK:n ja Kar.A:n alueella. Joensuun, Joroisten ja Värtsilän lentokenttiä pommitettu.
- Omat koneet pommittaneet mm. Suojärven, Koirinojan ja Näätäojan rautatieasemia sekä Uuksujärven siltaa.
- Omat tappiot: 1 pommituskone miehistöineen (4 henk.) kateissa, 1 hävittäjä tuhoutunut, 4 vaurioitunut.
- Vih.-tappiot: 3 konetta pudotettu.

23,32 PM:n creedsan. 1766/Op.1/5d IV AK:lle ja Kar.A:lle, LIITE n:o 95:
- JP 1 irroitetaan IV AK:n alaisuudesta ja alistetaan Kar. A:lle Ryhmä O:n liitettäväksi. Kuljetus viipymättä toimeenpantava Enon asemalle

23,48 PM:n lennätinsanoma 1767/Op.1/5d Kar.A:lle:
- 1 kpl. ps.autoja lähetetty Kar.A:lle 15.7. klo 23,49 junalla, loput lähtevät rautateitse 16.7. aamulla.

16.7. 6,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n ja 4.D:n lohkolla molemminpuolista partiotoimintaa.
- JP 1:n kuljetukset alkavat 16.7. aamulla.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D:n joukkojen suorittaessa vaihtoa (JR 15 otti rintamavastuun Hiitolanjoesta itään, JR 57:llä edelleen oikea kaista) hyökkäsi vih. Kokkolanjoen suunnassa päästen työntymään jonkunverran eteenpäin. Vastahyökkäykseen ryhdytty.
- 18.D:n ja 2.D:n kaistalla vih:n varmistus tehostunut.

16.7. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 7.D lyönyt takaisin vih:n hyökkäysyrityksiä tien Matkaselkä - Pälkjärvi suunnassa. JR 9 taistelussa linjalla Ruokolampi - Kontioleppälahti.
- VI AK: 11.D etenemässä linjalla Laitioinen - Koitonselkä. Suojärven suunnalta hyökkäävä vih. työntänyt Kev.os. 4:n takaisin Kollaalle, jossa se puolustuksessa.
- Ryhmä O: HRR lyönyt takaisin vih:n vastahyökkäyksen Louhivaarassa ja jatkaa etenemistään Leppävaaran suuntaan.
- 1.D:sta pstolla vahvistettu rykm. siirretty Loimolaan; VI AK oikeutettu käyttämään sitä Kollaa - Käsnäselkä suuntiin tarvittaessa.

aamulla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla pienehkö vih.-osasto murtautunut Vuorijärven itäpuolitse etelään päin ja ylittänyt Kutsajoen.
- Pohjoiskaistalla omien joukkojen hallussa oleva linja: 3.Geb.Div. silta Litzajoen yli (n. 12 km. Sap. Litzasta etelään) ja siitä Litzajokea n. 5 km. pohjoiseen päin. 2.Geb.Div. Sap.Litza ja ympäröivät tunturit 15 km. etelään, 13 km kaakkoon ja 5 km. pohjoiseen.
Vahv. PPP 67: Titovka - Kalastajasaarennon kannas.
Vahv.PPP 68: Petsamo - Liinahamari.

9,22 MeV:n tilanneilmoitus n:o 54:
- Hangon alueella vih. vallannut ja tuhonnut Morgonlandetin vartioaseman.
- Bromarvin pohjoispuolella ilmataistelu 4 koneen kesken, ainakin 1 (venäl.?) kone pudonnut mereen.

PM:n käsky 500/Op.2 MeV:n kom:lle, LIITE n:o 96.
- 17.D (paitsi JR 55) irroitetaan 17.7.-18.7. kuluessa HR:stä ja otetaan Ylipäällikön käyttöön.
- JR 61 liitetään 17.D:aan.
- III/JR 14 valmistauduttava siirtämään HR:n alueelle.
- MeV:n kom:n vahvistettava HR:ä siirtämällä siihen käytössään olevia rannikkoiskujoukkoja ja erill. kenttäpattereita.

13,08 PM:n creedsan. 1771/Op.1/5 d IV AK:lle ja Kar.A:lle.
- IV AK luovuttaa Kar.A:lle 4.Ps.AutoJ:n, sähkeessä 1760/Op.1/5 d mainitun 1.Ps.AutoJ:n lisäksi. Molemmat viipymättä Värtsilään.

Ylipäällikön käsky 1772/Op.1/5 d, LIITE n:o 97 a:
- Saksal. 163.D asetetaan Kar.A:n kom:n käyttöön Suojärvi - Suvilahti maaston valtausta varten, jotta Kar.A mahdollisimman voimakkaana voisi jatkaa etenemistään edelleen Loimolasta ja Koirinojalta kaakkoiseen suuntaan.

Kar.A:n käsky 789/Op.III/12/2570. LIITE n:o 97 b

14.DE ilmoittanut (creedsan. 1840 n:o 298), että se siirtyy uuteen sijoituspaikkaansa Repolaan 17.7.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Toiminta yleensä hiljaista. Vih. kaivautuu Nuijamaanjärven ja Mustaojan välisellä alueella.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D:n kaistalla Kokkolanjoen suunnassa hyökännyt vih. lyöty takaisin vastaiskulla (komppania).
- Vih:n tappiot 16.7. (ml.) saakka arviolta: 18.D:n kaistalla n. 450 kaatunutta, 15 D:n n. 100 ja 2.D:n n. 2,300 eli yhteensä n. 2,850 kaatunutta.
- Sotasaaliina luetteloitu 16.7. (ml.) mennessä mm. 290 kivääriä, 13 kk:ä, 4 pst.-tykkiä, 9 hv:a, 4 tykkiä, 1 ps. auto ym.

16.7. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 7.D puhdistanut Pirttipohjan maastossa olleen motin ja saavuttanut linjan Vahvajärvi - Ruokolammen eteläpää - Kontioleppälahti. Vih. pysyy sitkeästi varustetuissa asemissaan.
- VI AK: 11.D vallannut Suistamon ja saavuttanut etumaisilla osillaan Alatun ja Kokkoselän. Tänään annetun käskyn muk. div. sulkee kannaksen Jänisjärvi - Laatokka mahdollisimman lännessä.
- 5.D päähosillaan Koirinoja - Maisula alueella, osilla saavuttanut Pitkärannan, Lavajärven ja Retsun (tietä Icimola - Käsnäselkä). Suvilahden suunnassa saavutettu Näätöjan pys.
- Ryhmä O: Os.S:n päähosat hyökkäävät Tolvajärven pohj.puolella Yläjärven suuntaan; Ristisalmella olevat osat edelleen puolustuksessa. HRR jatkaa hyökkäystään ja siihen liittyen Os.E hyökkää tielle Miikkulanvaara - Kuolismaa.
- Ilmatiedustelu todennut suuria pakolaisjoukkoja liikkeellä tiellä Salmi - Rajakontu ja Läskelän kautta Sortavalaan päin. Sortavalan suunnassa palaa kaikki: Suistamo, Alattu, Hämekoski, Kokkoselkä, Läskelä (myös silta), Harlu, Sortavala, Matkaselkä, Välimäki ja Impilahti.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Lentiira - Porajärvi tiellä Ellisjärven korkeudella (n. 6 km Matkajärvestä etelään) motitettu melkoinen vih.-osasto. Läpimurtoyritykset torjuttu.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Sillanpääasema Vuonnisenjoen itäpuolella (kylästä n. 4-6 km pohjoiseen) on hallussamme.
- Vih:n toiminta aktiivista, puolustus sitkeää.

illalla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla 6.D:aa vastaan Nenäpalon ja Vuorijärven suunnilta tehdyt vastahyökkäykset torjuttu.
- Pohjoiskaistalla torjuttu Kalastajasaarennolta tehty vastahyökkäys, johon vih:n sotalaivat Muotkavuonossa osallistuneet.

19,50 PM:n kirj. 503/Op.2:
- JR 61 kuljetetaan heti Värtsilään, jossa se jää Ylipäällikön alaiseksi kunnes 17.D:n komentaja saapuu perille.

21,06 MeV:n tilanneilmoitus n:o 55:
- Venäl. laivasto-osasto (2 raivaajaa, 2 kauppalaivaa, 1 hinaaja) matkalla Hankoon, osastoa pommitettu. Hangon lentosatamaan 3 lentokonetta hävittäjien saattamana.

IlmaVih tilanneilmoitus n:o 21 (15.7. klo 18 - 16.7. klo 18):
- Vih:n ilmatoiminta kohdistunut melkein yksinomaan rajapintaan (Nuijamaanjärven maastoon, Jänisjärven taistelualueille, Hangon alueelle)
- Omat koneet suorittaneet partiointia ja tiedustelua sekä pommittaneet junia ja autokolonnia (Koirinoja - Viteleen tiellä). Todettu, että Alattu, Hämekoski, Harlu , Läskelä, Impilahti, Välimäki ja Sortavala palavat.
- Vih:n tappiot 8 konetta 15.7. (Hiirenkylässä 4 it:n pudottamaa), 10 konetta sitä ennen (ei ilm. aik.).

17.7. 6,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n ja 4.D:n lohkolla verraten voimakasta vih:n tykistö- ja krh.-tulta. Muutamia hv:ja esiintynyt tiellä Lainela - Kaikko sekä Telkjärvellä.
- 10.D:n joukot miehittäneet Pappilanmäen.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n ja 15.D:n lohkolla torjuttu vih:n väkivaltaiset tiedustelu-yritykset.
- Parikkalan yllä käynyt n. 30 vih.-konetta ampuen kk:illä ja pudottaen pommeja.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 7.D torjunut vih.-hyökkäyksen alueella Matkalampi - Vahvajärvi sekä saavuttanut Vahvajärvi - Jänisjärvi kannaksella Puistarinkylän ja purolinjan Alalampi - Jänisjärvi.
- VI AK: 11.D saavuttanut Jänisjoen yläjuoksun ja jatkanut etelään. Sillat räjäytetty. 5.D kosketuksessa vih:n kanssa Pitkärannan suunnassa. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ellisjärven motissa vankien kertoman mukaan n. 600 ryssää. läpimurtoyritykset jatkuvat, 2 hv:a tuhottu. Os. P:n avuksi lähetetty 16./17.7. yöllä Kev.os. 2 ja 16 Tyk.K.

aamulla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla vih:n vahvoin voimin idästä ja kaakosta (Ura Cubasta käsin) tekemä hyökkäys torjuttu. Voimakasta tykistötoimintaa. Os.P etenemässä Ananajoelle ja on taistelussa Tschervosjärven koillispuolella.
- JR 14 vaihtaa osia 2.Geb.D:sta Maattivuonon kannaksella.
- Omat lentäjät katkaisseet Muurmanin radan useasta kohden Rutshin eteläpuolella.

8,49 MeV:n tilanneilmoitus n:o 56:
- Hangon alueella häiritsemisammuntaa.
- Itä-Suomenlahdella tiedustelu- ja tyk.-toimintaa.

Saksalaisten tiedonanto itärintamalta:
- Ratkaisutaistelussa, jossa 9 milj. miestä vastakkain, jatkuu saksalaisten eteneminen kiivaasta vastarinnasta huolimatta. Smolensk ja Polotsk vallattu.

PM:n käsky 1790/Op.1/5d 17.D:n kom:lle, LIITE n:o 98:
- 17.D keskitetään Ylipäällikön reserviksi alueelle Värtsilä - Tohmajärvi. Kuljetukset alkavat 17.7.
- Keskitysalueelle saavuttuaan suorittaa div. siirtymisvalmistelut itä- ja kaakkoissuuntiin.

HR:n alueelle keskitetty uudet joukot seuraavasti:
Er.P 1. saap. 16.7. klo 22 Santahaminasta, Prästkullan lohkolle.
Kev.Psto 15. saap. 16.7. klo 24 Porvoosta, Kannaslohkolle
Os. Tulikoura. saap. 16.7. klo 19,30 1.RPr:sta, Snappertunan lohkolle.
Os. Hassinen. saap. 17.7. klo 06 5.RPr:sta, Bromarvin lohkolle.
31. ja 32. Er.K:tri Prästkullan lohkolle.
Lisäksi saap. 2 viestijoukkuetta 1.RPr:sta ja 2 5.RPr:sta.

PM:n kirj. 381/El. 1:
- 34.Er.El.lääk.joukkue alistetaan HR:lle.

17.7. 18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tavallista vilkkaampaa molemminpuolista tykistö-toimintaa, varsinkin 4.D:n alueella.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D torjunut n. 1½ kompp:n vahvuisen vih.-osaston hyökkäyksen Lassilan kylän länsipuolella, vihollisen kärsiessä huomattavaa mieshukkaa. Vih:n rautatietykki ampunut Vuoksenniskaa.
- Vankeja AK:n alueella otettu tähän mennessä yhteensä 160 (18.D 14, 15.D 2 ja 2.D 144).

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D aloittanut hyökkäyksen Kangaskylän ja Kaalamon suuntiin. 7.D:n eteentyönnetyt osat taistelussa Teponkylässä. Ruokojärvi - Matkaselänlampi kannaksella vih. vahvoissa asemissa rautatien eteläpuolella.
- VI AK: 11.D ottanut haltuunsa Jänisjoen itäreunan Jänisjärvestä Laatokkaan saakka. 5.D saanut haltuunsa Käsnäselän ja aloittanut etenemisensä Tulemajärven sekä (Pitkärannasta) Salmin suuntiin.
- 1.D: kaksi rykm:ä jatkavat Loimolasta Käsnäselkään, yksi rykm. etenemässä Suvilahden suuntaan.
- Loimolan ja Pitkärannan valtauksissa saatu sotasaaliiksi mm. 14 veturia ja 144 vaunua, joissa runsaasti viljaa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vuonnisen suunnalla saavutettu Pistojoki. Kolme tykistön ja krh:ien tukemaa vih.-hyökkäystä lyöty takaisin vihollisselle raskain tappioin.
- Vih:n tappiot 17.7. aikana n. 300-400 kaatuneina ja 7 vankeina.

illalla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaistalla eteläinen siipi saavuttanut järven n. 4 km. Laskujärvestä pohjoiskoilliseen. Sohjanan suunnalla vetäytyy vih. koilliseen.
- Pohjoiskaistalla vih:n voimakkaat vastahyökkäykset Litzavuonon rannikolta ja Ura Guban suunnalta pakoittaneet omat joukot ryhtymään puolustukseen.

21,40 MeV:n tilanneilmoitus n:o 57:
- Hangon alueella todettu vih:n miehitys Maltskärissä.
- Pukkiossa vih.-ptri vaiennettu tuli-iskulla (4 täysosumaa).

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 22 (16.7. klo 18 - 17.7. klo 18):
- Vih:n ilmatoiminta edelleen kohdistunut rajapintaan (Simola - Imatran ja Parikkalan maastoon sekä Kar.A:n hyökkäysjoukkoja vastaan).
- Saksalaisten ilmatiedustelu todennut 16.7. Pietarin seuduilla 40, Staraja Russan seuduilla 205 vih.-konetta.
- Omat hävittäjät osallistuneet maataisteluihin Elisenvaara - Matkaselkä - Sortavala - Suojärvi alueella. Ilmataisteluja käyty Matkaselän, Elisenvaaran ja Simolan yläpuolella.
  Tiedusteltu mm. Suojärven - Petroskoin ja Koirinoja - Vieljärvi - Petroskoin suunnissa sekä Suomenlahdella Paldiskin - Narvan välillä. Pommitettu Talin, Paperon, Ruskealan ja Pitkärannan asemia, junia ja rautateitä.
- Omat tappiot: 1 ohjaaja loukkaantunut, 2 hävittäjää vaurioitunut.
- Vih.-tappiot: 7 konetta pudotettu (2 Matkaselässä).

23,00 Ylipäällikkö ja kenr. Erfurth lähteneet Kar.AE:aan kenr.maj. Airon, ev.luutn. Hämäläisen ja maj. Peitsaran saattamina.

18.7. 6,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 58:
- Vih. hyökännyt yöllä Lappohjan saaristossa. Tulivalmistelun ja ilmapommituksen jälkeen syöksyi 5 panssaroitua mv:ttä Koöstä Hästöseen. Klo 3,30 oli Hästö menetetty. Klo 6,00 mennessä oli vih. vallannut Furuholmin, Hästön, Hasselholmin, Furutratin, Koholmin, Björkholmin ja Vrakholmin. Reservit kootaan linjalle Skedö - Bockskär - Fladalandet - Klovaskär.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D etenee Kaalamon suuntaan, saavuttanut linjan piste 116,7 - Ronkosuo. 7.D vallannut Hämekosken klo 23,00 ja jatkaa Harluun.
- VI AK: 11.D:a vastassa vih.asemissa Jänisjokilinjan länsirannalla. 5.D:n Salmin suunnassa etenevät osat saavuttaneet Uusikylän. Eteneminen Käsnäselästä Tulomajärvelle alkanut 17.7. klo 19,00. 1.D hyökkää edelleen Näätäojalla, missä kiivaita taisteluja.
- Ryhmä O: 2.JPr. edelleen taistelussa Yläjärvellä.

12,48 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ellinjärven motti purettu. Vih. menettänyt kaatuneina n. 200, vankeina n. 50, sctasaaliina 2 krh., 2 hv:a, 10 pk:ä ym. Os. P väsynyt, jatkaa vasta 19.7. illalla.
- Kev.os. 2 jatkaa Sianvaara - Klyysinvaara tienhaaraan, josta voimakas tiedustelu Porajärvelle. Yhteys Ryhmä O:n partioihin saatu.

14,00 AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista:Vuonnisen suunnalla eteläinen siipi ulottanut vas. sivustansa Pistojokeen.
- Keskikaista: Maanselän tunturi miehitetty taistelun jälkeen. Vilkasta tykistö- ja tiedustelutoimintaa sekä Nenäpalosta ja Mikkolan kaakkoispuolella voimakkaita vih.-hyökkäyksiä. Omien joukkojen siirtyminen ryhmitysalueelle jatkuu. Vih. tuo lisävoimia idästä autokuljetuksin.
- Pohjoiskaista: Os.P:n kaistalla vih. taistelun jälkeen vetäytynyt itään päin Annamajoen yli. Kutovajan suunnalla tyrehtyi vih.-hyokkäys tyk.-tuleemme. Litzavuonolla jatkuvasti liikkeellä runsaasti vih.laivoja.

PM:n kirj. 499/Op.3/II IlmaV:n kom:lle, LIITE n:o 99:
- Kemin alueellinen 97.Kev.It.Jaos ja Tornion alueellinen 98.Kev.It.Jaos siirretään AOK:n suostumuksella rataosan Vaala-Kontiomäki - Hyrynsalmi torjuntaan.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista tykistö- ja tiedustelutoimintaa.
- Vih. suorittaa 4.D:n alueella laajahkoja polttohävityksiä Hyppölässä, Ylä- ja Alarakkolassa, Ukkojärvensalossa ja radan suunnassa Louko-Houni; Sydänmaan suunnasta sankkoja savupilviä.
- JR 4 (-III P) otettu AK:n reserviksi ja siirtynyt Joutsenoon.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n lohkolla lyöty takaisin n. kahden joukkueen vahvuinen vih:n väkivaltainen tiedusteluyritys Laitilasta Jäppilänniemen kk:n suuntaan.

Kar.A:n tilanneilmoitus:

18.7. illalla
- VII AK: 19.D:n yksi rykm. ottanut haltuunsa Kangaskylän ja yksi rykm. Kaalamon aseman. Myös Jaskkiman kylä hallussamme. 7.D saavuttanut Matkaselän suunnassa linjan Tetrinpuro - Tohmajoki - Ruokojärvi; välillä Ruokojärvi - Matkaselänjärvi vih. lujissa asemissa; Puistarin kylästä Rytyn suuntaan edennyt JR 37 on saavuttanut Särkisyrjän tienhaaran. JR 51 etenemässä Kangaslammin kautta Harlun suuntaan. Voimakas vih.-hyökkäys Häyskynvaaran suunnasta Lähteenselkään torjuttu.
- VI AK: 5.D sitkeästi taistellen saavuttanut Kirkkojoen. Käsnäselän suunnassa saavutettu Tulomajärvi. 1.D marssilla Loimolasta Käsnäselkään.
- Ryhmä O: Louhivaaran pohjoispuolisessa maastossa torjuttu 6 peräkkäistä vih.-hyökkäystä. Os.S vallannut Yläjärven ja puhdistettuaan siellä olleet motit etenemässä Ägläjärveä kohti.
- Pitkärannasta saatu aik. ilmoitetun lisäksi sotasaaliina mm. 100 tavaravaunua, 4 moottorivaunua, 2 vaunulastia voiteluöljyjä, 200 tonnia bensiiniä. Tehdas pääasiassa ehjä.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Kev.os.2 saavuttanut Lupasalmen jatkaen etenemistään.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n tappiot 17.7. mennessä: kaatuneita n. 400, vankeja 38. Sotasaaliina saatu krh:iä 8 kpl., kk:ä 7 kpl., pk:iä 3 kpl., kiikarikiv. 3 kpl., automaattikiv. 32, kivääreitä 43; tämän lisäksi taistelukentällä runsaasti sotasaalista, jota ei vielä ehditty luetteloida.

20,27 MeV:n tilanneilmoitus n:o 59:
- Tulliniemen ptri ampunut Storholmia. Skogby Näckin ympärillä voimakkaat metsäpalot. Hästö ja sen eteläpuolella olevat pienet saaret vih:n hallussa linjaa Gloskär -Storskär myöten (viimemainitut omien joukkojen hallussa).

HR:n alueelle saapunut päivän kuluessa neljä Er.K.Pria (33. Vaasasta, 35. Oulusta, 37. Kokkolasta ja 39.Kristinasta) sekä viestijoukkue 3.RPr:sta, 3.RPr:n iskuosasto ja 6.Rpr:n viestijoukkue (molemmat viimemainitut Snappertunan lohkolle).

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 23 (17.7. klo 18 - 18.7. klo 18):
- Vih:n ilmatoiminta vähäisempää, paitsi II AK:n alueella. Kotkaa pommitettu parilla koneella, Utin, Joroisten ja Värtsilän lentokenttiä pommitettu ja tulitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet partio- ja tiedustelulentoja. Pommitettu ja tulitettu hv:ja Kurevaarassa ja autoja Rautavaarassa, junaa Pitkäranta - Ristioja välillä ym.
- Omat tappiot: 1 GL-hävittäjä tuhoutunut, 1 ohjaaja loukkaantunut.
- Vih.-tappiot: 2 konetta pudotettu + 2 aik. ei ilm.

19.7. aamulla palasi Ylipäällikkö käynniltään Kar.AE:ssa.

6,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n alueella vih. varustaa asemiaan Laihajärven seuduilla. Pukalusjärven seuduilla molemminpuolista partiotoimintaa.
- 4.D:n alueella polttohävitykset jatkuneet. Vainikkalan asemalle rask.tyk.-tulta.

19.7. 6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D:n oikealla siivellä ja keskustassa vih. tehnyt useita hyökkäysyrityksiä, jotka kaikki torjuttu.
- 2.D miehittänyt Parikkalan suunnassa pari kukkulaa. Partiokahakoita JR 48:n kaistalla.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D taistelussa Kangasjärvestä kaakkoon. Jaakkiman ja Tohmajoen välinen maasto puhdistettu. 7.D taistelussa Harlun pohjoispuolella. Matkaselän hovin maasto hallussamme.
- VI AK: 5.D valmistautunut hyökkäykseen Salmin kirkonkylän valtaamiseksi sekä (Tulemajärven suunnalla) Palalahtea kohti. 1.D:n päävoimat marssilla tietä Käsnäselkä -Tulemajärvi. Suvilahden suunnassa vih. saanut rautateitse lisävoimia ja hyökkäyksemme pysähtynyt.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Rurolinja Tarasjärven itäpuolella saavutettu. Samoin Vuonnisen pohjoispuolella joukot Hevossalmen tasalla ja Sohjanan suunnalla Sohjanajoella. II/JR 12 taistelussa Pistojärven länsirannalla Multisaaren maastossa.
- Pohjoiskaista: Vih. laskenut maihin joukkoja Litzavuonon kummallekin rannalle. Litzavuonon pohjoispuolella tehty oma hyökkäys tunturia p. 262 vastaan, johon osallistui II/JR 14, ei tuottanut tuloksia.

8,36 MeV:n tilanneilmoitus n:o 60:
- Hangon alueella häiritsemisammuntoja. Storholmista ja Långholmista luovuttu. Hästöhön jäi 1 krh., 1 kk. ja 1 pst. kiv.

PM:n creedsanoma 1805/Op.1/17 d Linn.tstolle, LIITE n:o 100:
- 2 linn.rak.patl:aa irroitetaan IV AK:sta ja alistetaan Kar.A:lle.
- 1 linn.rak.patl. siirrettävä kunnostamaan Rovaniemen ja mahd. Kemijärven lentokenttää. Yhteys otettava AOK:aan.

Ylipäällikön käsky Kar.A:lle 1806/Op.1/5 d, LIITE n:o 101:
- VII AK:n hyökkäys jatkettava tavoitteena yleisen linjan Annikänniemi - Okanmäki - Ryttyjärvi - Orjalahti - Kirjavalahti saavuttaminen.
- VI AK:n tavoitteeksi rajoitetaan yleinen linja Vitele - Vieljärvi.
- Kar.A:n reservin siirto Koirinojan suunnalle suotava vih:n mahdollisten maihinnousuyritysten ehkäisemiseksi.

15,00 antoi ev. Mäkinen puhelimitse 14.D:lle oikeuden jatkaa etenemistä päävoimin Rukajärven suuntaan. LIITE n:o 102.

PM:n kirjelmät 517 ja 518/Op. 3/II, LIITE n:o 103 a-b:
- Porin skp:n esikunnalle ja Vaasan kaupunginhallitukselle esitetty niitten rahoittamien 34. ja 53. Rask.It. Ptrin siirto vih:n ilmahyökkäykselle uhanalaisimpien kohteiden torjuntaan.

17,30 MeVE:n creedsanoma n:o 321:
- MeV:n kom. ehdottaa, että RP-joukoista saataisiin perustaa yksi normaalinen jv.pataljoona, joka muodostaisi MeV:n jv.-reservin. Se käytettäisiin aluksi Hangon suunnalla.
- III/JR 14 on edelleen tärkeätä pitää Ahvenanmaalla.

19.7. ip:llä

IV AK:n tilanneilmoitus:
- 4.D:n alueella JR 46 siirretty etulinjaan ja JR 5 reserviksi Säämälään sekä 32. RajaK. Vainikkalan luoteispuolelle.
- 12.D:n alueella omaa väkivaltaista tiedustelua Suokumaan - järven itäpuolella.

ip:llä

II AK:n tilanneilmoitus:
- Hajanaista mol.-puolista häirintäammuntaa (mm. 3 kaukotykin laukausta Vuoksenniskalle, oma tykistö ampunut Enson ratapihaa).

illalla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D:n hyökkäys Kangaskylästä etelään ja 7.D:n Matkaselästä Otrakkalan suuntaan edistymässä. Harlussa kovat taistelut, vih. puolustautuu sitkeästi kylän eteläosassa.
- VI AK:lta yhteysvaikeuksien vuoksi ei saatu iltailmoitusta.
- Ryhmä O alistettu 19.7. alkaen 163.D:lle, 11.D alistettu suoraan Kar.A:n kom:lle.
- 163.D:n vahvistettu JR 307 siirtymässä Tolvajärvelle valmistautuen hyökkäykseen Ägläjärven suuntaan. Vahv. JR 310 siirtyy 20.7. Kokkarin kautta Loimolaan.
- Vih. näkyy valmistelevan Sortavalan evakuointia. Laatokan itäpuolella Aunukseen asti tulipaloja.

illalla

Lisäys Kar.A:n tilanneilmoitukseen:
- VI AK: 5.D mennyt Salmin suunnalla huomattavin osin Tulemajoen yli Jukakosken sähkölaitoksen kohdalla, josta hyökkää etelään ja kaakkoon. Räimälä saavutettu, Salmissa kiivaat taistelut käynnissä. 1.D:n päävoimat Tulemajärven maastossa, valmistellen hyökkäystä Palalahden valtaamiseksi. Näätäojalla vih. hyvin aktiivinen, hv:ja esiintynyt, omat tappiot huomattavat.

illalla

AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla suoritettu ilmahyökkäys lamaannutti n. kahden patl:n vahvuisen vih:n hyokkäysvalmistelut Kuorekevaaran koillispuolella. Maanseläntunturin maastossa torjuttu voimakkaan tyk.-valmistelun tukema vih.vastahyökkäys.

20,40

MeV:n tilanneilmoitus n:o 61:
- Kokonaistappiomme 18.7. aamuyöllä Lappohjan saaristossa käydyssä taistelussa olivat 69 miestä . Vih. on vahvistanut valtaamiaan saaria sekä miehistöllä että raskailla aseilla. Kannaslohkolla on vih.jatkanut kenttälinnoitustöitään.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 24 (18.7. klo 18-19.7. klo 18):
- Vih:n ilmatoiminta edelleen vähäistä, ainoastaan Hangon alueella vilkkaampaa kuin edellisinä päivinä.
- Tiedustelu todennut tulipaloja Aunukseen asti. Aunus - Lotinanpelto välillä niin paljon savua, ettei tiedustelua voitu suorittaa.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih.-tappiot: 5 konetta pudotettu + 4 ei aik. ilm.

19./20.7 yöllä — saapui PM:aan tiedoksi Kar.A:n kom:n päivällä antama, hyökkäysliikkeen jatkoa koskeva käsky: LIITE n:o 104. (Kohdissa 3 ja 5 määritelty VII AK:n tavoite myöhemmin muutettu Ylipäällikön käskyä - LIITE 101 - vastaavaksi.)

20.7. aamulla — IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n väkivaltaiset tiedusteluyritykset 8.D:n, 4.D:n ja 12.D:n alueilla torjuttu. Tavallista vilkkaampaa vih:n lentotoimintaa.

aamulla — Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 7.D:n Vahvajärven eteläpuolitse edennyt osasto ottanut haltuunsa Kokkomäen, pienemmät osat etenemässä Suuri Rytyn (pohj.) suuntaan.
- VI AK:n esikuntaan, joka siirtynyt Pitkärantaan, ei vielä kään saatu yhteyttä.
- Ryhmä O: Vahv. HRR vallannut Mieronahon, jatkanut Leppävaaran suuntaan, saanut haltuunsa L:n eteläpuolella olevan nimettömän kylän.
- 11.D pääosillaan Alatun maastossa, osillaan Jänisjokivarressa.

aamulla — AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Vuonnisen suunnalla on etelässiipi Rivajoen - Pistojoen kannaksella, pohjoissiipi saavuttanut Korpijärven.
- Keskikaista: Vih.-hyökkäykset 6.D:a vastaan torjuttu, samoin sen voimakkaan tyk.-tulen tukema ja liekinheittimiä käyttäen tehty yritys saada haltuunsa Jungoiva.
- Litzavuonossa omat lentäjät upottaneet n. 4,000 tonnin höyrylaivan. Kantalahden satamaa miinoitettu.

8,55 — MeV:n tilanneilmoitus n:o 62:
- Hankoniemen alueella varsin vilkasta vih.:n meri- ja ilmatoimintaa. 18.7 kadoksiin joutuneista miehistä palannut 6, joten kokonaistappiot 63.
- 2 vih:n syöksypommittajaa hyökännyt panssarilaivojamme vastaan. Lähin pommi 50 m:n päähän, 4 lievästi haavoittunutta.
- Pellingin alueella partioinnissa olleiden 3 MTV:n ja vih.:n hävittäjän välillä syntynyt kiivas taistelu.

15,00 — Lisäys Kar.A:n aamuilmoitukseen:
- VI AK: 5.D:n hyökkäys Salmin ottamiseksi alkanut klo 4 aamulla ja jatkunut itse kylässä vih:n tehdessä epätoivoista vastarintaa. Tulemajärvellä on vahv. JP 2 sitkeän taistelun jälkeen lyönyt ja osittain tuhonnut n. 3,000 miehisen vih:n ja vallannut Palalahden maaston. Sotasaaliina saatu mm. 4 hv:a, 3 kenttätykkiä, 8 pst.tykkiä, lukuisia kk. ja pk:jä, joukko-osaston sairaala ym.

17,19 — PM:n oreedsanoma 524/Op.2 MeV:n kom:lle, LIITE:n:o 105 a:
- MeV:n RP-joukoista sallitaan perustaa yksi normaalinen jv. pataljoona MeV:n jv.reserviksi. Ensisijainen käyttö Hangon suunnalla.

PM:n Järjestelyosaston kirj. 706/Järj. 3/5/X (1830/Op.1/9 c):
- Osasto Kuussaaren vahvuudeksi vahvistettu kaksi pataljoonaa, joitten nimeksi tulee Vienan Heimosoturipataljoona (Vienan HSP) ja Aunuksen Heimosoturipataljoona (Aunuksen HSP).

2.D:n hyökkäyskäsky 403/III/2/ L 496, LIITE n:o 105 b.

20.7. Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Saarrettujen neuvostojoukkojen ulosmurtoyritykset kaikkialla torjuttu. Vih:n vastarinnan murruttua ryhdytty takaa-ajoon Dnjestrin itäisellä rannalla. Smolenskin tienoilla jatkuvat sotatoimet suunnitelman mukaisesti. Suomen rintamalla saavutettu uusia menestyksiä.

Moskovan radion tiedoituksen mukaan Stalin on ryhtynyt puolustusasiain kansankomissaariksi marsalkka Timoshenkon toimiessa apulaiskomissaarina.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n väkivaltaiset tiedusteluyritykset torjuttu 8.D:n alueella. (hyökänneestä joukkueesta kaatui 20), 4.D:n alueella (vih.-kompp. menettänyt 40 kaatunutta, omat tappiot 6 kaat., 19 haav.) ja 10.D:n alueella (vih:n tappiot 10 kaatunutta).

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D torjunut pari vih:n väkivaltaista tiedusteluyritystä Salopellon ja Purnujärven suunnissa.
- 18. ja 19.7. palannut AK:n alueelle 6,402 evakuoitua ihmistä, 751 hevosta ja 2,454 lehmää.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D tunkeutunut Haapavaaran kylään, 7.D vallannut Salonkylän ja jatkaa Kirjavalahden pohjukan suuntaan. Harlu valloitettu, taistelut jatkuvat Tenjärven tasolla. Kongaslammen ja Hämekosken motit selvitetty.
- 11.D (alistettu Kar.AE:lle): JR 23 siirtymässä Suistamolta Syskyjärvelle. Rannikkovarmistus asetettu Huunukan ja Mursulan niemiin.
- VI AK: päivällä annetun lisäilmoituksen lisäksi ei uutta.
- Ryhmä O: Vahv. HRR ja Os.E jatkavat hyökkäyksiään. Lutikkavaara motissa, samoin Vellivaara ja Lehmivaara joutumassa mottiin.

illalla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Vuonnisessa vih. puolustautuu sitkeästi. Maaston puhdistaminen kylän pohjoispuolella vihollisesta jatkuu. Sohjanan suunnalla joen lounaispuolella puolustautunut vih. tuhottu; vangiksi otettu n. 2 kompp:a.

21,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 63:
- HR:n alueella vih. saanut krh.tulella täysosuman erääseen korsuumme, 3 miestä kaatui ja 2 haavoittui. Ilmapommituksessa tuhoutui Hiittisten linnakkeiston esikuntarakennus, jolloin 1 lotta ja 3 miestä sai surmansa.
- MTV:mme ja vih.-hävittäjän välisessä taistelussa viime yönä vaurioitui yksi MTV; johtajaveneen suorittama torpeedohyökkäys auttoi veneet irroittatumaan.
- Pukkiossa saatu osumia vih.-ptriin.

HR:n alueelle saapuneet 37.TK ja 8.Er.KPtri 3.RPr:sta Snappertunan lohkolle.

22,35 MeV:n creedsanoma 158/Op.2, LIITE n:o 106a:
- Ilmoitus vih:lle 16.7. mennessä tuotetuista tappioista.

20.7. IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 25 (19.7. klo 18 - 20.7. klo 18):
- Vih:n ilmatoiminta vilkastunut. Värtsilän lentokenttää, Loviisaa, Porvoon saaristoa ja js. "Murtajaa" pommitettu. Desantteja pudotettu Haminan seuduille. Kouvola - Simola rata-osalla desantit rataa räjäyttämällä saaneet aikaan vähäisiä vaurioita.
- Saksal. ilmatiedustelu todennut 19.7. Pietarin seudulla 171 Pietarin eteläpuolella 32 lentokonetta.
- Torjunta- ja tiedustelulentojen lisäksi omat koneet pommittaneet panssarijunaa Papero-Näätäoja välillä, samoin junaa Soutjärven lähistöllä, Käkisalmen lentokenttää ym.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih.tappiot: 2 konetta pudotettu 16.7., ei aik.ilm.

21.7. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D ja 7.D jonkunverran edenneet alueella Siesmanjärvi - Vahvajärvi. Jänisjoen länsirantaa etenevät joukot taistelussa linjalla Siila - [illegible]enjärven eteläpää - Jänisjoki Petrakoskesta 1 km. etelään. Rannikkoa kohti etenevä osasto ottanut haltuunsa Rantalammen maaston..Vih. sytyttänyt Läskelän tuleen.
- VI AK: Salmi vallattu yöllä. Eteneminen jatkuu tavoitteena Rajakontu. 1.D saavuttanut osilla Kukkoilan (Vieljärven pohj.puolella), Palolahdesta etelään Koivuselän ja Tulemajärveltä pohjoiseen Saarimäen. Näätäojalla vih. kiivaasti hyökännyt ja tehnyt sisäänmurron, joka rajoitettu; tällä suunnalla toimivalla ryhm:llä tappioita yhteensä n. 400.
- Ryhmä O: Vahv. HRR ottanut haltuunsa Värtsilän. Os.E:n hyökkäys tyrehtynyt vih:n raivokkaan vastahyökkäyksen takia. Vahv. JR 307:n hyökkäys Tolvajärvien kannaksien aukaisemiseksi ei onnistunut - saarrostavat osastot pakoitetut puolustukseen.

8,50 MeV:n tilanneilmoitus n:o 64:
- Vih:n Pukkiosta suorittama tulikeskitys Hurppuun (yli 200 kranaattia) aiheuttanut metsäpaloja, jotka iltaan mennessä saatu sammutetuiksi.

11,00 AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Motti Vuonnisen luona syntymässä pohjoissiiver ylitettyä Pistojärven Korpijärven eteläpään kohdalla
- Pohjoiskaistalla vih:n vastahyökkäykset torjuttu. Omat ilmavoimat upottaneet Poljarnojen satamassa vih.-hävittäjän.

16,00 14.D:n ryhmitysilmoitus, LIITE n:o 106 b.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n ja 4.D:n alueilla pieniä kuloja omalla puolella. Kauempana ryssän puolella rannikolla tulipalon savuja.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Päivä ollut koko AK:n kaistalla tähänastisista rauhallisin

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D puhdistaa alueella Kangasjärvi - Siesmanjärvi - Matalalampi - Kaalamon as. vih.-motteja, joissa vih. sitkeästi pitää puoliaan. 7.D etenee Ryttyjärvi-Ristijärvi välisessä maastossa ja on ottanut haltuunsa tieosan Uimosenahonmäki - Rautalahti - Läskelä. Läskelässä saatu huomattavia varastoja sekä 2 kenttäkanuunaa.
- 11.D saanut käskyn siirtyä Syskyjärvi-Leppäsyrjä alueelle paitsi Läskelän suunnalla oleva JR 8.

21.7. illalla
- VI AK: 5.D tuhonnut Salmin taistelussa suurimman osan vih:sta, sotasaaliiksi saatu mm. 6 tykkiä. Hyökkäys käynnissä Räimälää vastaan. 1.D saanut sotasaaliiksi mm. 5 hv:a, jotka otettu käyttöön ja tuhonnut 3 hv:a. Eteneminen jatkuu Hyrsylän suunnassa, Suona saavutettu.
- 163.D: Vahv. JR 307 valmistelee Tolvajärvellä uutta hyökkäystä, vahv. JR 310 matkalla Muuantoon.
- Ryhmä O: Os.S saavuttanut purolinjan Kitelänselkä - Keskijärvi, vahv. HRR torjunut vih.-hyökkäyksiä Leppävaarasta, Os.E jatkaa Lehmivaaran motittamista.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus etenemisestä Omeliaan, LIITE n:o 107.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vuonninen - Uhtua suunnassa Korpijärven eteläpuolella joukkomme ylittivät 21.7. aamuyöllä Pistojokilinjan, missä sillanpääasemat on hallussamme. Toiminta suuntautuu koillisen ja kaakon suuntiin.
- Sohjanan eteläpuolella vih:lla vielä n. 500 m. syvä sillanpääasema. Maaston puhdistus jatkuu Sohjanajoen etelä- ja länsipuolella, vih:n tehdessä sitkeätä vastarintaa. Vih:n tappiot Sohjanan suunnassa ainakin 100 kaatunutta ja 20 vankia.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Vuonnisen suunnalla sillanpääasemaa laajennettu.
- Keskikaista: Rautatie Sallaan kunnossa, ensimmäinen juna saapunut Sallaan aamupäivällä.
- Pohjoiskaista: Zap.Litzan luoteispuolella torjuttu n. patl:n vahvuisen vih:n hyökkäys sille raskain tappioin.

20,42 MeV:n tilanneilmoitus n:o 65:
- Hangon alueella vih:n tykistö ja krh:t olleet tavallista aktiivisempia, ilmatoiminta sensijaan vähäistä.
- Jääkarhua pommitettu ilmasta tuloksetta.
- Ulko-Tammion luona kaapattu ajelehtiva MBR-2 kone.

HR:n alueelle saapunut 60.KKK (6. RPr:sta) Snappertunan lohkolle ja 3.AVar.Joukkue Koskelle sekä 33.TK (3.RPr:sta).

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 26/20.7. klo 18 - 21.7. klo 18):
- Vih.-lentäjät pommittaneet mm. Värtsilää ja Selänpään lentokenttää, pieniä pommituksia myös Forsbyssä, Porvoossa ja Loviisassa sekä Haaparannassa.
- Omat koneet pommittaneet Suojärven asemaa, Käkisalmessa mm. lentokenttää, Petroskoin asema-aluetta ja Peurujoen kylään motitettavaa vihollista.
- Omat tappiot: 2 konetta (FK ja BL) henkilökuntineen kateissa.
- Vih:n tappiot: 5 konetta ammuttu alas + 2 kpl. 19.7. (ei aik. ilm.). 1 Ulko-Tammion edustalla ajelehtinut vih.-kone vallattu.

22.7. 6,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n alueella vih. erittäin valppaana, estäen omien partioittemme toimintaa.
- 4.D:n alueella torjuttu keskiyöllä joukkueen vahv. vih:n väkivaltainen tiedusteluyritys.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: pienempiä paikallisia maastovoittoja.
- VI AK: 5.D vallannut 21.7. klo 21,30 sitkeän taistelun jälkeen Riimälän ja jatkanut Rajakonnun suuntaan. Sotasaalista 4 pst.-tykkiä, 6 Stokesheitintä, 44 kk:ä ym., vih.-tappiot 200 kaatunutta, 10 vankia. 1.D:n etumaiset osat Vieljärven koillispäässä ja x) (Tulemajärveltä etelään) Suurmäen pohjoisreunassa.
- Ryhmä O siirtyy Tolvajärven suuntaan paitsi ne osat, jotka jätetään rajan varmistusta ja vih:n sitomista varten Kuolismaan suunnassa.

x) Vahv.JP 2 (Järvinen)

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih:n kiivaat yritykset purkautua motista estetty. Voimakasta vih:n tykistötulta sekä Omelia - Virrat että Omelia - Rukajärvi teiden suunnassa.

aamulla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Omat hävittäjät pudottaneet 4 vih.-konetta ja ampuneet Parlamovan lentokentällä 4 konetta tuleen. Litza-vuonon rannalla tuhottu 30-40 kuorma-autoa ja Kalastajasaarennon luona pommitettu menestyksellisesti n. 3,000 tonnin vih.-laivaa.

8,35 MeV:n tilanneilmoitus n:o 66:
- HR:n alueella partio- ja tykistötoimintaa. Hermansön rantavedet ilmeisesti miinoitettu maihinnousun varalta.
- Bolaxiin lentohyökkäyksiä ja tykistötulta (Tulliniemen ptri) ei vaurioita.

PM:n puh.san. 1848/Op.1/5d, LIITE n:o 108:
- 17.D siirtyy viipymättä alueelle Suistamo - Leppäsyrjä.

PM:n kirj. 524/Op.3/I IlmaV:lle, LIITE n:o 109:
- Tiedoitus, suojausta varten, 17.D:n keskityksestä alueelle Suistamo - Leppäjärvi.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n lohkolla n. 3 joukkueen vahv. vih.-osasto hyökännyt aamulla klo 6 päästen Jäppilänniemen kk:n pohjoispuoliseen maastoon; klo 11,30 mennessä maasto puhdistettu.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D Ruskealan kohdalla työntänyt vih:n Tohmajoen etelärannalle. 7.D etenee Rytyn ja Kirjavalahden suuntiin linjalla Hepomäki - Riihimäki - Ristijärven länsipää.
- 11.D siirtymässä alueelle Syskyjärvi - Koirinoja.
- VI AK: 5.D vallannut Manssilan klo 8,30, taistelut käynnissä Rajakonnussa. Palalahdesta etelään etenevä os. Järvinen vallannut Suurmäen ja Kinalahden; vastassa oliut ups.-koul.-patl. tuhottu. 1.D saavuttanut Vitjärven itäpuolella olevan tienristeyksen. Hyrsylässä taistellaan raskailla aseilla ja hv:illa vahvistettua vih:a vastaan.
- 163.D keskittää vahv. JR 310:n Määtäojan suuntaan, missä vahv.JR 56 osallistuu saksalaisten hyökkäykseen. Vahv. JR 307 valmistautuu uutta hyökkäystä varten suunnassa Tolvajärvi - Ägläjärvi - Suojärvi.
- Ryhmä O:n ratsuväki reservissä Tolvajärvellä.

22.7. illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih:n tykistön tukemana tekemät murtautumisyritykset jatkuvat.
- Os. Seitamo pyrki Kiimasjärven kylään, hyökkäys ei johtanut tulokseen.
- Os. Martinen saavuttanut linjan p. 178,1 - Mjaratjärvi. Vastassa n. kompp:n vahvuinen vih. + patteri.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vuonninen - Uhtua suunnassa taistelu jatkuu Korpijärven itäpuolisessa maastossa; vih:n tappiot 21.-22.7. 230 kaatuneina, 23 vankeina, sotasaaliina saatu Pistojoen itapuolella mm. 2 pst.tykkiä, 6 krh., 10 kk., 16 pk., 37 autom. kiv., n. 70 kiv., 100,000 kiv.patruunaa sekä pst.tykin ja krh:n ammuksia.

20,34 MeV:n tilanneilmoitus n:o 67:
- VMV 5 hyökännyt Vaindlon edustalla kahden sukellusveneen kimppuun syvyyspommein, ainakin toinen niistä todennäköisesti uponnut.
- Tykistömme saanut täysosumia Kuggholmin ptriin.
- Vih.-lentäjät pommittaneet panssarilaivuettamme (ei vaurioita) ja Miessaaren linnaketta (1 kaat., 2 naav., rakennuksia vaurioitunut).

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 27 (21.7. klo 18-22.7. klo 18):
- Vih:n ilmatoiminta vilkasta rannikolla ja maarintaman eteläosassa. Mm. pommitettiin Uttia, Kymiä, Tainionkoskea, Miessaaren linnaketta ja Korpon seudulla olleita sotalaivoja, ilman mainittavia vaurioita.
- Omat hävittäjät pääsivät Utin, Käkisalmen ja Vitelen yläpuolella taistelukosketukseen vih:een. Peurajoen kylässä olevaa vih:ta, Sortavalaan matkalla ollutta hinaajaa ja proomua ym. pommitettu.
- Omat tappiot: 1 hävittäjä tuhoutunut (ohjaaja pelastunut), 2 konetta kateissa, 2 vaurioitunut pakkolaskussa.
- Vih.-tappiot: 6 konetta pudotettu + 3 ei aik. ilm.

Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Ensimmäinen ilmavoimien suurhyökkäys Moskovaan suoritettiin 22.7. vastaisena yönä. N. 200 konetta osallistui hyökkäykseen, joka sai aikaan valtavia hävityksiä ja tulipaloja.

23.7. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Illalla 22.7. koko AK:n alueella samanaikaisesti tuli-isku omalla tykistöllä ja krh:llä, jota seurasi paikoitellen väkivaltaista tiedustelua. 1^{0}.D:n alueella torjuttu vih:n Kivimyllyojan maastossa suorittama raju väkiv. tied.yritys.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n lohkolla vih. hyökännyt n. kompp:n vahvuisin voimin Iijärvi - Niäsjärvi kaistalla, mutta lyöty takaisin. Samoin vih:n hyökkäykset Meriän - Niäsjärven ja Pajasyrjä - Niäsjärvensuunnissa torjuttu.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D:n kaistalla kovaa vih:n painostusta. Tulilinjassa olevien kompp:den vahvuudet supistuneet 50-60 mieheen, täydennys käynnissä. 7.D katkaissut tien Ruskeala - Sortavala Suuri-Rytyn pohjoispuolella ja Rytyn koillispuo-

23.7. aamulla lella (Linnamäki vallattu).
- VI AK: 5.D ottanut haltuunsa Rajakonnun (osittain). Eteneminen Suurmäestä Vitelen suuntaan aloitettu yöllä. 1.D lähettänyt rykm:n Kolatselästä vahvistaakseen Hyrsylän suuntaan eteneviä joukkojamme. Hävityspartioita työnnetty rautatielle Petroskoi - Suojärvi.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Rengasta Omelian motin ympärillä kiristetään. JR 10 (paitsi II patl.) siirretty pisteen 208,0 maastoon Omelian kylästä n. 6 km. itäkaakkoon.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla torjuttu n. patl:n vahvuisen vih:n hyökkäys Tshiprinkapurolla.

9,15 MeV:n tilanneilmoitus n:o 68:
- Mol.puolista tykistötoimintaa, johon Hankoniemen alueella myös vih:n rannikkolinnakkeet ja rautatietykistö osallistuivat. Lentotoiminta vähäistä.

PM:n kirj. n:o 943/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 10.7. - 20.7.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioilmoituksista, sotasaaliista ja ammustarvikkeiden kulutuksesta, katso LIITTEET n:o 110 a-b.

10,00 Tasavallan Presidentin käydessä PM:ssa selosti kenr.maj. Airo hänelle tilanteen kehitystä eri sotatoimialueilla. Tätä esittelytilaisuutta varten Op.1:n, Op. 2:n ja Op. 3:n laatimat selostukset sotatoimista 22.7. p:ään mennessä, katso LIITTEET n:o 111, 112 ja 113 liitteineen.

Kar.A:n ryhmitys 23.7. klo 18: LIITE n:o 114 a.

III AK:n käsky 501/III/3 b, LIITE n:o 114 b.

Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Toinen, viisi tuntia kestänyt ilmahyökkäys Moskovaan suoritettu 23.7. vastaisena yönä. Myös Odessan satamaa sekä Pietarin rautatieasemia ja lentokenttiä pommitettu.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Suoritettu n. joukk. vahvuisilla osastoilla väkivaltaista tiedustelua eri tahoilla, mutta ei missään päästy tunkeutumaan aikaisemmin rajan läheisyydessä todettujen vih.-asemien sisään. Torjuntaan vih. käyttänyt tykistöä ja etenkin krh:iä.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista partiotoimintaa. Vih. sytyttänyt joitakin metsäpaloja.

illalla
- Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Ruskeala vallattu, samoin Vannisenmäki, Hannukkalanmäki ja Tuomaanvaara. 19.D:n päävoimat etenevät tietä Vannisenmäeltä etelään. Tie Ruskeala-Sortavala hallussa Linnamäelle saakka ja siitä kaakkoon saavutettu linja Linnamäki - Saarajärvi - Kirjavalahden luoteispää. 7.D:n eteneminen jatkuu suunnassa Pieni-Rytty - Helylä sekä suunnassa Rautalahti - Kirjavalahti.
- VI AK: 5.D taistelee edelleen Rajakonnussa. Os.Järvinen edennyt taistellen Suurmäen ja Vitelen puoliväliin, josta jatkaa rannikolle Vitelen itäpuolitse. 1.D:n partiot Petroskoin tien suunnassa kosketuksessa vih:n kanssa Nuosjärven eteläpään kohdalla.
- 11.D siirtyy yöllä Lavajärvi - Sääksjärvi - Kotajärvi alueelle.

23.7. illalla
- Vahv. 163.D jatkaa hyökkäysvalmistelujaan Tolvajärven suunnassa, jossa vih. vahvasti varustetuissa asemissa.
- Laatokan rannikkopuolustuksen järjestely käynnissä majuri Korvenheimon johdolla. Hänen käytössään toistaiseksi 6 kpl. Punkasalmelta tuotuja tykkejä ja 10 kpl. 75/K 17 tykkiä.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Omelian kylä vallattu. JR 337 puristettu mottiin alueelle Roukkulanjärvi - kannas Roukkulanjärven ja Taraksinojärven itäpään välillä - Taraksinojärvi - Omelian joki. Pienempi motti pisteen 254,9 maastossa (Omelian kylästä n. 5 km. itäkaakkoon). II/JR 52 varmistamassa itään Lusinkajärven länsipään tasolla.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa jatkuu taistelu Korpijärven itäpuolella. Vih:n todetut tappiot tällä suunnalla 150 kaat.
- Sotasaaliina saatu eilen mainittujen lisäksi mm. 5 kk., 10 pk., 7 pien. krh., 40 laat. krh:n ammuksia, 3000 kiv. patr., 500 käsikran.

20,25 MeV:n tilanneilmoitus n:o 69:
- Saaristomerellä vilkasta vih:n lentotoimintaa. Palo- ja räjähdyspommeja pudotettu Turun lentokentälle ja lentosatamaan. Muualla laimeata tykistötoimintaa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 28 (22.7. klo 18- 23.7. klo 18):
- Vih:n ilmatoiminta rajoittunut viime päivinä melkein yksinomaan hävittäjäkoneiden käyttöön ja ainoastaan poikkeustapauksissa ulottunut sisämaahan. Turun lentosatamaa ja lentokenttää pommitettu ja tulitettu. Rintamalinjalla erittäin hiljaista.
- Omat lentäjät suorittaneet vih.-hävittäjien torjuntaa ja tiedustelulentoja sekä pommittaneet Rompötin lentokenttää.
- Omat tappiot: 2 kpl. 20 mm:n it.kk. vaurioitunut Tulemajärvellä, 5 kaat. ja 4 haav.
- Vih.-tappiot: it. pudottanut 3 konetta Loimolassa (SB pommittajan), Matkaselässä (hävittäjän) ja Turussa (I-16 hävittäjän).

24.7. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Yöllä suoritettu väkivalt. tiedustelua kaikilla lohkoilla. 12.D:n alueella torjuttu vih:n väkivalt. tiedusteluyritys Valkealammen luona (Suokumaanjärven pohj.puolella).

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n alueella voimakasta vih:n krh.tulta Jakolaan. Metsäpalot vih:n puolella jatkuvat.
- 15.D:n alueella jatkaa vih. varustelutöitään.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Rytyn asema ja Syvänoron tienristeys hallussamme. Kirjavalahden ja Ristijärven väliseen maastoon syntynyt motti, jossa n. patl:n vahvuinen vih.-osasto.
- VI AK: Rajakontu lopullisesti vallattu klo 1. Etenemiset rantatien suunnasta sekä Suurmäestä Vitelettä kohti edistyneet hyvin; viimemainitussa suunnassa lyöty vih.-rykm., joka menetti 700 kaatuneina.

1.D torjunut vih.-hyökkäyksiä Petroskoin suunnassa, jolloin 3 hv:a tuhottu. Näätäojan suunnalla ps.vaunujen tukema vih. vilkkaassa toiminnassa.

24.7. aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Omelian mottia supistetaan. Joukkomme edenneet lännestä käsin Omeliajoen yli Omelia - Rukajärven tien suunnassa.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Vuonnisen suunnalla motti valmis. Joukot jatkavat etenemistä Uhtuan suuntaan.
- Keskikaista: Voimakas vih.-hyökkäys käynnissä Jungoivan ja Maanselän pohjoispuolella olevaa kukkulaa vastaan.
- Pohjoiskaista: Vih:n n. patl:n vahvuisena illalla aloittama hyökkäys tyrehtynyt oman tykistön ja syöksypommittajien vastatoimintaan.

8,44 MeV:n tilanneilmoitus n:o 70:
- Russarön ja Tulliniemen linnakkeet ja rautatieptri ampuneet Bromarvin alueelle, aikaansaamatta vaurioita.
- Vih.-hävittäjät tulittaneet kk:lla emälaiva Sisua ja suv. Vesikkoa, edellisessä haavoittui 2, jälkimmäisessä 1 mies.

PM:n creedsan. 1868/Op.1/5 d Kar.A:lle ja IV AK:lle LIITE n:o 115:
- IV AK:n alueella oleva Ps.P siirrettävä Kar.A:n alueelle (kuljetukset suunnattava Värtsilään) ja liitettävä 1.JPr:iin.

PM:n creedsan. 1869/Op.1/5 d Kar.A:lle ja 17.D:lle, LIITE n:o 116:
- 17.D siirtyy Koirinojan alueelle jääden edelleen Ylipäällikön käyttöön.

PM:n creedsan. 1874/Op.1/17.d Linn.os:lle, LIITE n:o 117 a:
- Yksi Linn.rak.patl. lähetettävä Värtsilään sadonkorjuutöitä varten vallatulla alueella.

Kar.A:n käsky 1240/Op.III/12/L 900, LIITE n:o 117 b.

Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Vahvat lentokonemuodostelmat pommittivat myöskin viime yönä Moskovan sotilaallisia ja sotataloudellisia kohteita.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK:n toiminta pakosta rajoittunut vallatun maaston puhdistamiseen ja välittömästi edessä olevien vastarintapesäkkeiden murskaamiseen.
- VI AK: 5.D saavuttanut aamulla pohjoisesta ja luoteesta käsin Viteleen kirkonkylän, josta vih. vetäytyy. Takaa-ajo jatkuu Tuuloksen suuntaan. 1.D torjunut vih:n hyökkäykset Savinovan suunnalla ja Petroskoin tien suunnalla; 12 hv:a tuhottu.
- Maihinnousun torjuntaan Salmin suunnalla on VI AK saanut käyttöönsä 11.D:sta Kev.os:n ja pstolla vahvistetun rykm:n. Ilomantsiin siirretään Lin.P 13 VII AK:sta vaihtamaan JP 1:n, joka liitetään RPr:iin Tolvajärven suuntaan. 17.D siirtyy Syskyjärvi-Papinsuo maastoon.
- Mantsinsaaren ja Lunkulansaaren välissä sotalaiva ja kuljetusaluksia. Kaksi vih.-alusta ammuttu upoksiin.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Omelian taistelut päättyneet. JR 337 tuhottu. Vankien ja sotasaaliin kokoaminen käynnissä.

24.7. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelu Korpijärven itäpuolisessa maastossa jatkuu sitkeästi puolustautuvaa vihollista vastaan.
- Vih:n yritykset työntää partioita Sohjananjoen yli torjuttu. Vih. sytyttänyt Sohjanan suussa taloja palamaan.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Vih:n n. yhden divisioonan vahvuisena eilisillasta alkaen suorittama hyökkäys Maanselän tunturin - Jungoivan maastossa torjuttu sille suurin tappioin.
- Pohjoiskaista: 2.Geb.D torjunut vih.hyökkäykset, jotka johtivat osittain lähitaisteluun. Kalastajasaarennolla tuntuu vih. vahvistavan joukkojaan.

20,00 MeVE:n päällikkö ilmoittanut puhelimitse:
25.7. illasta alkaen suoritetaan miinanraivausta saariston ulkoreunalla Ulko-Tammion ja Tiiskerin välillä. MTV:t varmistavat raivausta.

21,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 71:
- Vih:n tykistö ampunut Bromarvissa sijaitsevan Bredvikin kartanon tuleen.
- Ulko-Tammiosta saatu lentovene luovutettu IlmaV:lle ja lennetty Tampereelle.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 29 (23.7. klo 18 - 24.7. klo 18):
- Vilkasta vih:n hävittäjätoimintaa Laatokan koillispuolella sekä rannikolla Suomenlahden keski- ja länsiosassa, muuten hiljaista. Yksi kone pommittanut aamulla Lappeenrantaa ja yksi Lappeen lentokenttää.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalentoja ja käyneet Vieljärven suunnassa ilmataisteluja. Pommitettu rautatietä Akkaharjun - Elisenvaaran välillä, ratapihaa ja junaa Sotjärven pohjoispuolella, vih.-aluksia Mantsinsaaren seudulla y.m.
- Omat tappiot: 1 hävittäjä tuhoutunut (ohjaaja loukkaantunut), 1 palanut ja 1 kone vaurioitunut.
- Vih.tappiot: it. pudottanut Simpeleen seudulla 4 konetta, 1 vih.-hävittäjä löydetty Vennonvaarassa tuhoutuneena.

25.7. 6,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tavanmukaista molemminpuolista tykistö- ja krh.-tulta sekä pienien tiedusteluosastojen kahakointia.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n alueella vih. n. 2 kompp:n vahvuisena hyökännyt Tyrjän kylän pohjoispuolella olevia asemiamme vastaan. Hyökkäys torjuttu.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK:n alueella selvitetty 15 torjutun ulosmurtautumisyrityksen jälkeen Kirjavalahden pohjukassa ollut motti, jossa n. 500 kaatunutta. Sotasaaliina 2 tykkiä, 1 ps. vaunu ja paljon muuta materiaalia. Sortavalan länsipuolella miehitetty Vannisensaari, Suur-Tulola, Karpansaari ja Mäkisalo saaret.
- VI AK:n rantatiellä edenneet joukot saavuttaneet Tuuloksen länsirannan. Taistelut Tuuloksessa käynnissä. Lunkulansaari kokonaan hallussamme taistelun jälkeen, jossa vih. menetti 200-300 kaatunutta. Mantsinsaaressa partioitamme.

25.7. aamulla
- Vahv. 163.D aloittanut hyökkäyksen suunnassa Näätäoja - Suvilahti klo 7. Tolvajärvellä alkaa hyökkäys klo 20.
- 11.D (paitsi VI AK:n käyttöön annetut osat) siirtymässä Tulomajärvelle.

aamulla
14.D:n tilanneilmoitus:
- Omelian maaston puhdistus ja sotasaaliin keräys. Joukkojemme ryhmittäminen etenemisen jatkamiseksi.

aamulla
AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Vuonnisen suunnalla motti purettu. Saaliina mm. 10 ps. ja 3 tykkiä. Eteneminen pääosilla jatkuu tavoitteena linja Pinkojärvi - Pinkojoki.
- Keskikaista: Vankitiedon mukaan Sallan taisteluiden jälkeen keskijohdossa toimitettu päällystövaihtoja. Joukoissa olleet valkovenäläiset, ukrainalaiset jne. siirretty pois etulinjasta.
- Pohjoiskaista: Litsavuonon luoteispuolella vih. todennäköisesti laskenut maihin uusia joukkoja.

8,37
MeV:n tilanneilmoitus n:o 72:
- Vih:n lentokoneet tulittaneet VMV 9:ää ja VMV 10:tä saaden aluksiin 20 osumaa; veneet silti toimintakuntoisia.
- Itä-Suomenlahdella pudotettu Ristisaareen 8 pommia, puhelinyhteydet katkesivat.

15,21
MeVE:n creedsanoma 205/Op.2:
MeV:n kom. pyytää lupaa saada siirtää 2/152/35 - MK tykkiä Pensaaresta HR:lle Bromarvin kaukotykistön vahvistamiseksi.

Hangon ryhmän alueelle siirretty 3.RPr:ssa muodostettu pst. joukkue (2/25 mm:n pst.tykkiä).

PM:n tilannetiedoitus, LIITE n:o 118:
- Hyökkäyksemme Laatokan koillispuolitse johtanut suuriin menestyksiin. Ent. valtakunnanraja laajalla alueella saavutettu, paikoitellen edetty jopa 40 km. sen toiselle puolelle.
- Vih.rykm. eräällä pohjoisemmalla suunnalla sarrettu ja tuhottu.

PM:n creedsanoma 1884/Op.1/5 d IV ja II AK:lle, LIITE n:o 119:
- IV AK luovuttaa viipymättä Rask.Psto 15 II AK:n käyttöön.

PM:n käsky 1885/Op.1/5 d IV AK:lle, LIITE n:o 120 a:
- 10.D irroitetaan viipymättä rintamasta ja siirretään II AK:n alueelle, Kärinkijärven pohj.-puoliseen maastoon. Div. jää edelleen IV AK:n alaiseksi, mutta käyttö sallittu vain Ylipäällikön luvalla.

IV AK:n käsky 10.D:n irroittamisesta 232/III/201, LIITE n:o 120 b.

14.D:n käsky etenemistä varten 221/III/1/L 670, LIITE n:o 120 c.

illalla
Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D etenee taistellen suunnissa Valkealampi - Höksölä ja Oronmäki - Kuljakko. 7.D edennyt Linnamäeltä luoteeseen ja länteen Okanmäen ja Leppäselän suuntiin; Babyloninmäki otettu pistimin ja Kauravaaran maasto saavutettu. Etelässä puhdistetaan Kirjavalahden lounaispuolista maastoa ja saavutettu Mäkisenhovi - Helylä aukeiden pohjoisreuna. Vih. asemissa Tohmajoen etelärannalla.
- VI AK: Lunkulansaareen pyrkinyt maihinnousuosasto perinpohjaisesti lyöty; vih. menetti 400-500 kaatunutta ja 2 alusta, jotka ammuttiin upoksiin. Mantsinsaari puhdistettu ja varmistettu vahvoilla partioilla. Linjalla Tuulos - Säntämä - Kodarinjärvi taistelukosketus vih:een. Petroskoin

25.7. illalla tien suunnassa tuhottu 7 hv:a. Hyrsylän suunnassa saavutettu linja Sotjärven luoteispää - Ignoila; 7 hv:a ja 2 ps. vaunua tuhottu. Partio räjäyttänyt Suojärven rataa Veskelyksen kohdalla.
- Vahv. 163.D:n hyökkäys Suvilahden suuntaan edennyt lähtöasemista n. 1½ km. Vih. puolustautuu sitkeästi bunkereissaan.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Omelian taistelun jälkitoimet jatkuvat. Eteneminen seuraavaan tavoitteeseen alkanut.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelu jatkuu Korpijärven itäpuolella. Pistojärven eteläpäässä kolme pienempää mottia. Uhtua suunnalla vih:n tappiot huomattavat.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Uhtuan suunnalla etumaiset osat Pinkojoella kosketuksessa vih:n kanssa.
- Pohjoiskaistalla voimakasta tykisto- ja krh.tulta.

20,31 MeV:n tilanneilmoitus n:o 73:
- Bredvikin seutua Bromarvissa pommitettu ilmasta, muutamia metsäpaloja syttynyt.
- Oma kone saanut Pohja-Uhtin luona 4 pommiosumaa vih:n saattueessa olevaan n. 4000 tonnin kuljetusalukseen.
- Itä-Suomenlahdella vih. ampunut keskityksiä Martinsaareen, Virolahden kirkonkylään ja Eerikkälän Selkärantaan, missä tappiomme 2 kaatunutta, 3 haavoittunutta.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 30 (24.7. klo 18 - 25.7. klo 18):
- Rannikolla Suomenlahden keskiosassa muutamia pommituksia, sotatoimialueella erittäin hiljaista.
- Taistelukosketusta vih:een ei saatu. Pommitettu Suomenlahdella 3 kuljetusalusta, joista suurimpaan (n. 4,000 tonn.) saatu täysosumia, sekä Muujärven itäpuolella vih:n autokolonnaa.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih. menettänyt 1 koneen (vallattu Kyhönjärvellä).

26.7. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. suorittanut tyk.- ja krh.tulen tukemana väkivaltaisia tiedusteluyrityksiä Kivimyllyojan kohdalla (Nuijamaanjärven lounaispuolella) ja Myllymäen maastoon (12.D). Yritykset torjuttu.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus: kylän
- Vih:n tiedusteluhyökkäykset Tyrjän/suunnassa torjuttu.
- Rask.Psto 15 saapunut ja ryhmittynyt Ankilän maastoon.

26.7. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D:n alueella pienempiä maastovoittoja. 7.D:n eteneminen ei edistynyt, vih. lujissa asemissa Tohmajoen eteläpuolella.
- VI AK:n alueella ilmatiedustelu todennut, että vih. aamuyöllä valmistautunut maihinnousuun Mantsinsaaren länsirannikon keskiosassa.
- Vahv. JR 163 torjunut tien Loimola - Suvilahti suunnassa vih:n 25.7. ip:llä suorittamat useat vastahyökkäykset; 5 vih:n hv:a tuhottu. Hyökkäys Tolvajärvellä aloitettu.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Omelian maaston puhdistuksessa todettu sotasaalista rm. (osaksi ilmoitettu iltaraportissa): 12 haupitsia 152 mm., 13 haup. 122 mm., 12 rykm:n tykkiä, 15 kranaatinheitintä, 2 kpl. 45 mm. pst.-tykkejä, 6 kpl. 4-piippuisia it.kk:jä, 13 traktoria, n. 50 kuorma-autoa (käyttökunnossa 15), 2 henk.autoa, 1 ps.vaunu, 1 sairasauto, 17 kenttäkeittiötä, 9 radiota, 20 puhelinta, 1 lennätinas., n. 200 hevosta, runsaasti jv.rask.aseita, kivääreji ym. Vankeja n. 200.
- Etulinjamme Lusinkijärven - Shuadjärven jokilinjalla.

9,47 MeV:n tilanneilmoitus n:o 74, sekä lisäyksenä siihen MeV:n creedsanoma 393/Op.2/26.7.41. klo 11,55:
- Vih:n maihinnousuyritys Bengtskäriin. LIITE n:o 121 a-b.

10,46 PM:n creedsanoma 544/Op.2 MeVE:lle:
- MeV:n creedsanomassa n:o 205/Op. 2 esitetty tykkien siirto hyväksytty.

Ylipäällikön käsky 550/Op. 3/I IlmaV:lle, LIITE n:o 122:
- II AK:n hyökkäyksen alkaessa on IlmaV:n valmistauduttava hävittäjien pääosalla suojaamaan II AK:n etenemistä (varsinkin tykistön siirtoja) ja kaukotoimintalentueen pääosalla tukemaan mainittua hyökkäystä.
- Myös IV AK:lle alistetun tiedustelulaivueen toiminnan tulee pääasiallisesti kohdistua II AK:n hyökkäyksen tukemiseen.

15,00 Os. Kuussaaren käytön suhteen päätetty, että tämä 2 patl:an käsittävä vapaaehtoisosasto, joka 29.7. keskitysvalmiina, asetetaan 14.D:n kom:n käyttöön puhdistus- ja varmistustehtäviä varten.

15,00 siirtyi Kar.AE Niittylahdesta Leppäsyrjään.

Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Bessarabian puhdistus on päättymässä.
- Vjasman länsi- ja lounaispuolisella seudulla on tuleen heitettyjen vahvojen neuvosto-osastojen hyökkäykset torjuttu vihollisen kärsiessä raskaita tappioita.
- Pommituskoneet ovat päivähyökkäyksessä saaneet täysosumia Moskovan rautatielaitteisiin.

26.7. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Varmistuksemme Mantsinsaarella pakoitettu vetäytymään maihin lasketun vih.patl:n edessä. JR 8 ryntynyt vastahyökkäykseen ja saanut haltuunsa n. 3 km. leveän ja 1 km. syvän sillanpääaseman Saukkosen kylän kohdalla. 5.D pitää Tuuloksen jokilinjalla hallussaan sillanpääasemat, jois sa taistelukosketus vih:een. 1.D taistelussa Petroskoin suunnasta kolmelta suunnalta hyökänneen vih:n kanssa; kaakosta ja luoteesta hyökänneet patl:t lyöty, pohjoisesta ahdistavan patl:n kanssa taistelu vielä käynnissä. Vih:lla Petroskoin suunnalla arvelun mukaan 3 rykm:ä ja hv:ja 50. Tähän mennessä tuhottu 38 hv:a ja 3 ps.autoa. Sotjärven luoteispuolella ylitetty Suojoen suu ja vallattu Kurjalan ja Yläjoen kylät. Ignoilassa vih. saavuttanut vastahyökkäyksellä pienen paikallisen menestyksen.
- Vahv. 163.D:n hyökkäys Suvilahden suuntaan ylittänyt Vitsaojan. Tuhottu 11 vih:n hv:a ja vallattu 2 tykkiä.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Omelian motissa on lisäksi todettu tuhoutuneen 491. Haup. Rykm. (paitsi II Psto). Kaatuneita ryssiä on todettu n. 500.
- JR 10 saavuttanut Hietajärvi - Munjärvi kannaksen murrettuaan verrattain sitkeän vih.-vastuksen Lusinkijärvi - Shuadjärvi kannaksella.
- Os. Partinen puolustuksessa linjalla Mjaratjärvi - Elborajoki. Vih. saanut vahvistuksia Porajärven suunnalta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa sillanpääasema Pinkojoen koillispuolella hallussamme. Mottia Korpijärven itäpuolella puhdistetaan. Vih. menettänyt kaatuneina n. 400. Sotasaaliina kerätty 5 tankettia, 2 ps.autoa, 7 pst.tykkiä, 16 kk., 63 pk., 263 kiv., 75 puoliautom. kiv., 11 krh., ammuksia ym.
- Pistojärven eteläpäässä kolme pienempää mottia, joita kypsytetään.
- Sohjananjoella omat hyökkäysvalmistelut ja vih:n varustustyöt jatkuvat.

20,58 MeV:n tilanneilmoitus n:o 75:
- Lisätietoja Bengtskärin valtausyrityksestä, LIITE n:o 121 c.
- Vih.-koneet suorittaneet ip:llä syöksypommituksen RL:a vastaan Örön lähellä. PL Ilmarinen sai perässänsä siruista reikiä ja sisäänpainuman; yksi kaatunut ja 13 haavoittunutta.
- Eräs raivaajamme vaurioitunut Orrengrundin eteläpuolella miinan räjähdyksestä raivauskalustossa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 31 (25.7. klo 18 - 26.7. klo 18):
- Vih.-hävittäjät tulittaneet aamuyöllä tykkiveneitämme Bengtskärin luona. Kotkan rautatieasemaa pommitettu illalla. Rintamalinjalla ja sisämaassa aivan hiljaista.
- Omat hävittäjät suojanneet ja tiedustelleet sotatoimiyhtymien alueilla sekä tulittaneet Bengtskärissä todettuja joukkoja. Pommitettu Vaindlon saarta sekä Vilalahdessa todettuja kuljetusaluksia.
- Omat tappiot: it. pudottanut 1 hävittäjän, ohjaaja kaatunut.
- Vih.-tappioita ei ilmoitettu.

27.7. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 4.D:n lohkolle pääsi vih. yllättäen n. kompp:n vahvuisella hyökkäyksellä tunkeutumaan Kärkisillan maastossa valtakunnan rajalle n. 500 m. leveällä alueella. Vastatoimenpiteet käynnissä.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n lohkolla torjuttu vih.-hyökkäyksiä Pelkolan suunnassa ja tien Vilkko - Peusanmäki suunnassa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D taistelussa Kumurinkylän edustalla ja Ilmakosken maastossa. Vih. näyttää saaneen lisävoimia sekä Ilmakosken että Okanmäen suuntiin. 7.D:n hyökkäys idästäpäin Leppäselkää vastaan jatkuu.
- VI AK; Mantsinsaaren pohjoisosa linjalle Ruokolahti - Korpilahti saakka hallussamme. Peipposen kylässä vih. motissa. Lunkulassa laskettu jo 900 kaatunutta ryssää. 1.D:n Sotjärven luoteispuolella olevat joukot ottaneet haltuunsa pienen osan rautatietä ja torjuneet vih:n voimakkaat yritykset rautatien takaisinvaltaamikseksi. Ignoilassa asemamme säilytetty. Petroskoin ja Hyrsylän suunnissa tähän mennessä tuhottu 54 hv:a ja 4 ps.autoa.
- Vahv. 163.D : Vih. tehnyt Suvilahden suunnalta vastahyökkäyksen hv:jen tukemana, mikä torjuttiin. 3 ps.vaunua tuhottu. Kuolismaan suunnalla vih:n partio- ja tykistotoiminta vilkastunut.

aamulla MOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Uhtuan suunnalla etumaiset osat Eldankapurolla (n. 4 km. Kyläniemestä länteen). Eteneminen jatkuu.
- Keskikaista: 169. ja 6.D:n klo 23 alkanut hyökkäys pysähtynyt. Vih:n vastahyökkäys torjuttu.
- Pohjoiskaista: Vih. katkaissut Os.P:n yhteydet, vastatoimenpiteet käynnissä.

8,37 MeV:n tilanneilmoitus n:o 76:
- Vih:n tappiot Bentskärin taistelussa ainakin 36 kaatunutta, 22 haav. ja 28 vankia. Illalla 26.7. pommitti 2 vih:n lentovenettä suojanaan 2 hävittäjää Bengtskäriä.
- Vangeilta saadun tiedon mukaan tuotu Hankoon edell. viikon aikana vahvistukseksi maavoimia Virosta.
- Hs.laiva Ilmarisen pommitusvauriot aiheuttaneet vuodon liikkeellä ollessa.

Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Ilmavoimat tehneet myöskin viime yönä menestyksellisiä pommitushyökkäyksiä Moskovan liikennelaitteita ja huoltoteollisuuksia vastaan.

Pietarin radion mukaan myös viime päivinä tuhoisia pommituksia Pietarissa (heinäkuun 20. ja 26. päivien välisenä aikana kaikkiaan 12 joukkohyökkäystä).

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n hyökkäys Kärkisillan maastossa lyöty takaisin. Vih:lla 20 kaatunutta, omat tappiot 5 kaatunutta ja 17 haavoittunutta.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n alueella molemminpuolista tyk.- ja krh.toimintaa Vuoksen ja Immolanjärven välillä. Lohkon keskiosassa torjuttu Vilkon kohdalla vih:n väkivaltainen tiedusteluyritys, joka suoritettiin kompp:n vahvuisin voimin 3 hv:n tukemana. Omat tappiot 2 kaatunutta ja 3 haavoittunutta.

27.7. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK:n asema suurin piirtein ennallaan. Vih. tuntuu saaneen lisää raskaasta tykistöä.
- VI AK: Mantsinsaari puhdistettu kokonaan klo 21 mennessä. Petroskoin tien suunnassa rauhallista. Sotjärven luoteispuolella ovat joukkomme saaneet haltuunsa 3 km:n pituudelta rautatietä; rataa tehokkaasti rikottu.
- Vahv. 163.D: Ankarat taistelut jatkuvat Suvilahden suunnassa. Luoteesta käsin edenneet joukot ovat lähellä Äglänjärven siltaa, joka rikottu. Kitelänselän tienoilla taistellaan. Tolvajärven suunnasta alkaa hyökkäys klo 21.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 10 saavuttanut Karnisjärven tason (Tiiksjärven kaakkoispäästä n. 7,5 km. lounaaseen). Eteneminen jatkuu. Vih. valaa vetäytyessään naftaa metsään ja ampuu sen palamaan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa hyökkäystä joukkomme kunnon takia ei vielä jatkettu.
- Sohjanansuussa n. kompp:n vahvuinen vih. tunkeutunut joen länsirannalle ottaen kylän haltuunsa. Illalla kylä vallattiin takaisin.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaistan pohjoisella siivellä saavutettu linja: Kuolajoki n. 3 km. Kuolajärven pohjoispäästä luoteeseen - Viittaharju - Jungoiva - kukkula n. 2 km. Maanseläntunturista koilliseen.
- Pohjoiskaista: Vih:n uusiintuneet hyokkäykset n. 6 km. itään Sap.Litzasta olevan järven koillispuolisessa maastossa torjuttu.

20,30 MeV:n tilanneilmoitus n:o 77:
- Bengtskäriä pommittivat ip:llä 2 vih:n MBR-konetta 3:n hävittäjän suojaamana. Rakennuksiin sattui useita osumia. Tähänastisten tietojen mukaan on kaatuneita 8, haavottuneita 15. Neljä omaa tykkivenettä Rosalan luona valmiina toimintaan Bengtskärin tukemiseksi, 2 VMV:tä partioi Bengtskärin ja Morgonlandetin välillä.
- Psl. Ilmarinen ja VM 2 saapuneet Turkuun korjattaviksi.
- Itä-Suomenlahdella ovat omat kenttäptrit ampuneet tulituskuja Pukkioon, Kavoon ja Paatioon.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 32 (26.7. klo 18 - 27.7. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta entistä laimeampaa, paitsi Laatokan koillispuolella olevien joukkojemme suunnassa.
- Taistelukosketusta ei saatu. Kaakkoisrintamalla savuverho edelleen hyvin sakea Prääshään saakka.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih. menettänyt 3 konetta (it. pudottanut Vieljärvellä 1 pommittajan, Omeliassa samoin ja Vaskisuolla 1 hävittäjän)

28.7. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n joukot miehittäneet Konnun ja Temalan välillä etumaastoa tiehen asti.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Sitkeästi puolustautuva vih. tehnyt useita vastahyökkäyksiä, jotka torjuttu.
- VI AK: Mantsinsaaressa saatu mm. 6 pst.tykkiä, vih:lla 500 kaatunutta. Klo 5 aamulla yritti vih. uutta maihinnousua veneellä ja lautalla, mutta molemmat ammuttiin upoksiin. Saari miehitetty 1½ patl:lla.
- Vahv. 163.D: Loimola - Suvilahti suunnassa kovia paikallisia taisteluja Vitsaojan maastossa. Hyökkäys Tolvajärven kannaksien aukaisemiseksi ei onnistunut, omilla joukoilla tuntuvia tappioita. Luoteesta edennyt JR 307 vallannut Ägläjärven, mutta vih:n voimakkaan vastahyökkäyksen painostuksesta pakoitettu vetäytymään pois sieltä; lähimpänä tavoitteena Kitelänselän valtaus.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 6.D:n joukot vetäytyneet lähtöasemiinsa. 169. D:n tappiot huomattavan suuret.
- Pohjoiskaista: Os.P pääosillaan n. 4 km. Luttokylästä pohjoiseen. Vih. polttanut Luttokylän.

8,50 MeV:n tilanneilmoitus n:o 78:
- Vih:n rautatietykki ampui eilen illalla Tammisaaren siltoja ja kaupunkia; yksi talo vaurioitui. Russarön ja Uddskatanin ptrit avasivat tulen Bengtskäriin. Oma tykistö vastasi Bromarvista, jolloin Russarössä syntyi tulipalo ja tapahtui valtava räjähdys.

PM:n creedsanoma 1909/Op.1/5 d Os.K:lle ja 14.D:lle, LIITE n:o 123:
- Osasto Kuussaari alistetaan heti 14.D:lle. Valmis 29.7. illalla. Huolto entisenä kunnes osasto siirtyy Kajaanista.

PM:n creedsanoma 1919/Op.1/5 d IV AK:lle ja II AK:lle, LIITE n:o 124 a:
- 10.D:n orgaaninen tykistö (Rask.Psto 25, I/KTR 9 ja II/KTR KTR 3)annetaan II AK:n käyttöön Ilmeen suuntaan.

PM:n creedsanoma 1920/Op.1/5 d IV AK:lle ja II AK:lle, LIITE n:o 124 b:
- Rask.Psto 13 irroitettava ja siirrettävä II AK:n haluamaan paikkaan, jossa se alistetaan II AK:lle.

18.D:n käsky hyökkäystä varten 613/III/3, LIITE n:o 124 c.

Ylipäällikön reservistä 17.D keskitetty alueelle Syskyjärvi Mitro ja 10.D (toistaiseksi IV AK:lle alistettu) saapunut tänä aamuna Karinkijärven pohjoispuoliseen maastoon.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n alueella vih. hyökännyt Pukalusjärven koillispuolella ja saavuttanut rajalinjan Kirvesjärven tasalla, johon pysäytetty.
- 12.D ottanut haltuunsa Kuurmanpohjan ja Suokumaanjärven itäpään kukkulamaaston Kuurmanpohja - Kontu tiehen saakka.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Ei taistelutoimintaa. Tykistömme ampunut vih:n varustustyömaita Laitilan tien varressa.

28.7. illalla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 7.D saanut maantien Leppäselän suunnassa haltuunsa Tapiolan hoviin saakka, lukuunottamatta Leppäselän eteläpuolella olevaa pientä mottia.
- VI AK: Aikaisempien taistelujen aikana tuhotusta Kutz-Ozeron motista saatu sotasaaliina mm. 9 hv:a, 2 ps.autoa, 10 krh:a, 15 kk:ä, 75 autom.kiv:ä, 100,000 kiv.patr. N. patl. vahvuisen vih:n hyökkäys Yläjoella torjuttu. Yläjoen asemalle tuotu Petroskoista junallinen aseistettuja vankeja. Hyrsylän suunnassa tuhottu 4 hv:a.
- 163.D:lle alistettu ps.juna ja rautatieptri, tykistöä vahvistettu. JP 1 lähtenyt Tolvajärvelle liittyäkseen RPr:iin.

illalla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Murrettuaan lähitaistelussa vih:n sitkeän vastuksen Karnisjärven länsirannan luona on JR 10 saavuttanut Tiiksjärvi - Lebedinojejärvi kannaksen.
- Os. Partinen aloittanut etenemisen vih:n sitkeästä vastarinnasta huolimatta.
- Os. Seitamo edellcen Tervajärven kannaksella Kiimasjärveltä n. 4 km. länteen.

illalla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Korpijärvi - Uhtua tien suunnassa edetty 1½ km. itään Pinkojärven itäpäästä. Vahvat osastomme Tschirnijärven - Eldankajärven kannaksella tien eteläpuolella vih:n sivustassa. Sotasaaliina mm. 1 pst.tykki, 1 krh., 5 kk, 40 pk. ja 121 kiv. Vih. vetäytyy Uhtuan suuntaan, jälkijoukon viivytys sitkeää. Metsäpalot haittaavat etenemistämme.

illalla

AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla Os.P vallannut takaisin Luttokylän. 2.Geb. D:n kaistalla onnistui vih. sumun suojassa murtautua pääpuolustuslinjaan, mutta heitettiin vastahyökkäyksellä takaisin.

20,37

MeV:n tilanneilmoitus n:o 79:
- Hankoniemen alueella vih:n tulitoiminta ollut laimeata. Vih.-lentäjiä kierrellyt Bengtskärin suunnalla.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 33 (27.7. klo 18 -28.7. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta jatkunut laimeana. Sisämaahan ei yhtään lentoa.
- Omat lentäjät suorittaneet torjunta- ja tiedustelulentoja sekä pommittaneet vih.-rivistöjä, autoja ja rahtialuksia.
- Omat tappiot: 1 FK-kone vaurioitunut vaikeasti it.tulesta.
- Vih.tappioita ei ole ilmoitettu.

29.7. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D heittänyt Pukalusjärven koillispuolella edenneen vihollisen vastaiskulla rajan taakse. Menetetty alue ei vielä kokonaan hallussamme. Vih:lla 100 miehen tappiot.
- 12.D:n alueella vih. yrittänyt edetä Kuurmanpohjan aukeilla. 2 hv:a ammuttu liikuntakyvyttömäksi.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n heikot hyökkäysyritykset 18.D:n ja 2.D:n lonkolla lyoty takaisin. Väkivaltaisella tiedustelulla todettu vih.-miehitys edelleen vahvaksi Tyrjän suunnassa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Vih.-hyökkäyksiä Koivikkomäen ja Okanmäen maastoissa torjuttu.
- VI AK: 5.D:lla taistelukosketus vih:een Säntämän luoteispuolella. 1.D ryhtynyt saarrostamaan järven p. 140,7 ja Perrojärven välillä sisäänmurtautuneen vih.osaston. Vih:n koillisesta päin suorittama yöllinen hyökkäys rautatietä kohti torjuttu. Eilen tuhottu 7 hv:a.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 52 saavuttanut yöllä Tiiksjärvi-jokilinjan.
- Kilmasjärvellä torjuttu vih:n vastahyökkäys.

aamulla MeV:n tilanneilmoitus n:o 80:
- Hankoniemen alueella vähäistä vih:n tulitoimintaa. Oma tykistö tulittanut Bengtsärin saariryhmää.

Saksal.tiedonanto itärintamalta:
- Bessarabia täydellisesti vapautettu vihollisista, Romanian joukot Dnjesterin suulla.
- Saarrostus Smolenskin itäpuolella lähestyy tuhoamisastetta.
- Vih.voimat Peipusjärven länsipuolella saarrettu.
- Vahvat pommikonemuodostelmat pommittaneet jälleen viime yönä hyvin tehokkasti Moskovaa.

II AK:n ryhmitys 29.7. klo 12: katso LIITE n:o 125.

Kar.A:n ryhmitys 29.7. klo 18,00: katso LIITE n:o 126.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D ottanut voimakkaan tykistön tukemalla hyökkäyksellä Kankaanmäen ja tienristeysmaaston Hiidenjärven lounaispuolella. Partiokahakoita Vilkon maastossa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D:n alueella vih.aktiivinen varsinkin Koivikkomäen suunnassa, jossa tuhottu 11 vih:n hv:a. 7.D:n alueella vih. ryhtynyt hyökkäykseen rintamaosalla Leppäselkä Tapiolanhovi. Sortavalan edustalla hyökkäsi 3 hv:lla (vesivaunuja) vahvistettu vih.-komppania Riekkalansaareen ja pääsi pureutumaan saaren länsirantaan.
- VI AK: Petroskoin tien suunnassa vih. hyökännyt yhtäjaksoisesti yhden vuorokauden ajan, ilman menestystä. Tällä tähän mennessä tuhottu kaikkiaan 68 hv:a. Sissoilan kylä vallattu. Sotjärven luoteispuolella vih.saanut lisävoimia (mm. ps.junan ja rautatietykistöä Näätäojalta) ja hyökkää ankarasti.
- 163.D: Näätäojan suunnassa JR 310 (p.patl.) ryhtynyt hyökkäykseen voimakkaan tyk.-valmistelun jälkeen ja saavuttanut hieman jalansijaa Vitsaojan itäpuolella.

29.7. illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 52 saavuttanut Unosjärvi - Tiiksjärvi - joki kannaksen, jossa vih. puolustautuu sitkeästi.
- Os. Leskinen (vahv. 2 joukkuetta) matkalla Heinkään, ohittanut pisteen 290 (Tuusniemestä n. 14 km. itäkaakkoon).

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla 6.D torjunut Nenäsalon suunnassa n. 2 patl:lla suoritetun vih.-hyökkäyksen.
- Pohjoiskaistalla muonitettu Os.P:ta lentoteitse. Litsavuonossa n. 1000 tonnin laiva purkamassa.

illalla MeV:n tilanneilmoitus n:o 81:
- Tammisaareen ampui vih:n rautatietykkiptri 15 laukausta, joista aiheutui 1 tulipalo. 3 vih.-konetta pommittanut Bengtskäriä.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 34 (28.7. klo 18 - 29.7. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta edelleen aivan vähäistä. Bengtskäriä pommitti ip:llä 3 pommituskonetta.
- Saksal. ilmatiedustelu todennut 27.7. Pietarin seudulla 12? pommituskonetta ja 17 hävittäjää, Pohjois-Virossa 74 pommituskonetta ja 4 hävittäjää, yht. 217 vih.-konetta.
- Omat hävittäjät suorittaneet suojausta ja partiointia sotatoimiyhtymien alueilla. Ratapihaa Jaakkiman länsipuolella pommitettu.
- Tappioita ei ilmoitettu, ei omia eikä vih:n.

PM:n
29./30.7. yöllä kävivät Op. 1:n päällikkö ja/Tyk.-tarkastaja II AKE:ssa tutustumassa II AK:n hyökkäyssuunnitelmaan. Todettiin, että Lahdenpohjan suuntaan ehkä ei kiinnitetty riittävästi huomiota, mutta ei katsottu olevan syytä suunnitelman muuttamiseen.

30.7. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n alueella lyöty takaisin kaksi vih.-hyökkäystä (Konnun eteläpuolella sekä Suokumaanjärven - Kuurmanpohjan välisessä maastossa).

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n alueella yritti vih. vastahyökkäyksellä valloittaa takaisin Kankaanmäessä ja Hiidenjärven lounaispuolella menetettyjä tukikohtiaan, mutta lyötiin takaisin.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D ryhtynyt hyökkäykseen Ilmakosken eteläpuolisen maaston valtaamiseksi ja vastahyökkäykseen Okanmäen suuntaan. Vih. koko div:n kaistalla aktiivinen. 7.D:n alueella vih. Helylän suunnasta ylittänyt Tohmajoen kolmesta kohti; runsaasti hv:ja Helylän maastossa.
- VI AK: 1.D:n joukkoja saartanut Efimovajärven kylän. Sotjärven luoteispäässä on vih. eilisen päivän ja illan kuluessa suorittanut 11 eri hyökkäystä, jotka kaikki torjuttu.
- Vahv. 163.D: Suvilahden suunnassa eilen aloitettu hyökkäys ei tuottanut tuloksia; omat tappiot huomattavat.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih:n vastus Unosjärvi - Tiiksjärvi jokilinjalla murrettu, eteneminen jatkuu.
- Os. Leskinen Pieninkä läntisessä, varmistus Pieninkä itäisessä.

30.7. aamulla MeV:n tilanneilmoitus n:o 82:
- Hankoniemen alueella hyökkäsi vih. klo 0,50 Gunnarsholmiin. Omat etuvartiomme vetäytyneet Gunnarsholmista, Elmholmista ja Furuösta Storholmiin. - Rautatieptri ampunut jälleen Tammisaarta, jossa todettu 19 osumaa.

PM:n käsky II AK:lle, oreedsan. 1937/Op.1/5d, LIITE n:o 127:
- II AK aloittaa hyökkäyksensä 31.7.

17,28 PM:n oreedsanoma Kar.A:lle 1938 /Op.1/5a:
- 17.D alistetaan Kar.A:lle.

Ylipäällikön päiväkäsky n:o 7 teollisuus- ja kotirintaman tehtävistä, LIITE n:o 128 a-b.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Oma tykistö tuhonnut 1 hv:n ja 6 km-autoa, jotka olivat täyteen lastatut ryssiä.
- Todettu vih:n laskevan Nuijamaanjärveä (pinta laskenut vuorokauden kuluessa n. 65 cm.).

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n kaistalla vih.-tykistö saanut 2 täysosumaa JR 7:n komentopaikkaan Myllyksessä, jolloin rakennus sekä rykm:n arkisto paloivat.
- Todettu vih:n purkaneen rataa Sorjon aseman (n. 4,3 km), Lamminsalon pysäkin (n. 3,7 km) ja Maasillan (lähellä Lahdenpohjaa) luona.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D:n hyökkäys Ilmakoskea vastaan edelleen käynnissä. Sen itäpuolella saavutettu Kiteenjoki sekä Valkeasaarensuon itäreuna. 7.D torjunut kaikki vih.-hyökkäykset Leppäselän suunnalla sekä tyontänyt Helylän suunnalla Tohmajoen yli yli tunkeutuneet vih.-osastot takaisin.
- VI AK: Petroskoin tien suunnassa on taistelu jatkunut. Vih.pommittanut Yläjoen siltoja. Vih.-hyokkäys Ignoilan suunnassa pysäytetty.
- 11.D (paitsi VI AK:lle alistetut osat) siirtyy Saarimäki - Hyrsylä (etel.) alueelle, 17.D siirtyy Kolatselkä - Palalahti alueelle.

14.D:n tilanneilmoitus:
- Porajärven suunnalla Os.P osillaan pisteen 248,6korkeudella, jatkaen etenemistään Kuutamolahteen.
- Rukajärven suunnalla saavutettu Ponnska - Bojarskojen järvikannas.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Eldankajärven pohjoispuolella käyty puhdistustaistelua. Etulinjamme 2 km. Kiskisjärvestä länteen. Vih:n tappiot n. 200 kaatunutta ja 20 vankia. Vih:lla lujasti varustetut asemat.
- Jyvälahden suunnassa edetty kylän luoteispuolelle. Tie Enonsuuhun katkaistu 4 km Jyvälahdesta kaakkoon ja Uhtualle 2 km koilliseen.

30.7. illalla

AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. hyökkäillyt koko päivän 6.D:n kaistalla voimakkaan tykistön ja ilmavoimien tukemana. Omat syöksypommittajat tehokkaasti hyökänneet vih:n kimppuun.
- Pohjoiskaista: Venäläiset ja englantilaiset koneet hyökänneet Liinahamaria vastaan klo 15,30 pudottaen pomneja ja torpeedoja sekä tulittaen kk:lla. Vahingot vähäiset. 24 vih.-konetta ammuttu alas. Kuolan niemimaan kohdalla todettu englantil. laivasto-osasto, johon kuului ainakin 1 emälaiva, 2 suurempaa ja 6 pienempää yksikköä.

illalla

MeV:n tilanneilmoitus n:o 83:
- Vih. toiminta HR:n alueella ollut päivän kuluessa laimeata. Uusia metsäpaloja syttynyt Bromarvissa ja Lökholmissa. Tiedustelulla todettu, että Grislommissa on vih:n ptri ja että Björkholmissa on vihollisia, mutta ei sensijaan Storskärissä ja Koholmissa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 35 (29.7. klo 18 - 30.7. klo 18):
- Vih:n ilmatoiminta vilkastunut huomattavasti. Vih.-koneet tulittaneet ja pommittaneet mm. Myllykylää, Simolaa ja Immolaa, tehneet hyökkäyksen Värtsilän lentokentälle ja suorittaneet pommituksia Laatokan koillispuolella.
- Omat koneet pommittaneet ratapihaa ja maantiesiltaa Säämäjärvellä sekä suorittaneet torjunta- ja tiedustelulentoja. It.-aseet osallistuneet Kar.A:n alueella menestyksellisesti panssaritorjuntaan.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih. tappiot: 9 konetta pudotettu + 2 ei aik. ilm.

31.7. 6,00

IV AK:n tilanneilmoitus:
- 4.D:n alueella vih:n väkivalt. tiedusteluyritys torjuttu.
- 12.D:n alueella vih:n kova painostus Suokumaanjärven pohjoispuolella jatkunut koko yön.

aamulla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n alueella n. kompp:n vahvuinen vih.-osasto hyökännyt voimakkaan tyk.-valmistelun jälkeen etuvartioasemiamme vastaan Matikaniahden tien suunnassa. Hyökkäys torjuttu etupäässä tykistömme tuli-iskuilla.

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D:n alueella runsaita vih:n hyökkäysyrityksiä. 7.D:n alueella vih. jälleen saavuttanut pientä jalansijaa Tohmajoen mutkan pohjoispuolella. Vih.-hyökkäys Myllykylässä torjuttu, 2 hv:a tuhottu.
- VI AK: Vih:n painostus jatkuu Petroskoin suunnalla. Ignoilassa tuhottiin 30.7. täydellisesti yksi vih.-kompp.

aamulla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Rukajärven suunnalla ylitetty Ponnska - Bojarskojen kannaksella oleva purolinja.

31.7. aamulla AOK:n yhdysupseerin ilmoitus:
- Eteläkaista: Uhtuan suunnalla joukkomme saavuttaneet yhteyden keskenään Eldankajärven pohjoispuolella. Jyvälahti saarrettu ja tie Uhtualle katkaistu. - Sohjanan suunnalla alkoi oma hyökkäys klo 23,00. Joen itäpuolella saavutettu sillanpääsema 1½ km. syvä ja 4 km. leveä.
- Pohjoiskaista: Vih.-hyökkäys Kalastajasaarennolla pysäytetty linjojemme eteen.
- Englantil. laivasto-osaston vahvuudeksi saksal. lentäjät ilmoittaneet 2 resk.risteilijää, 2 emälaivaa, 5 hävittäjää.

aamulla MeV:n tilanneilmoitus n:o 84:
- HR:n alueella mol.-puolinen tyk.-toiminta jatkunut. Bromarvin lohkolla 30.7. aamuyöstä tapahtuneissa taisteluissa olivat tappiomme: kaatuneita 2, hukkuneita 3, kadonneita 1 mies haavottuneita 16 miestä (heistä 6 jäi vih:n puolelle)

10,00 Ylipäällikkö lähti kenr.maj. Airon ja maj. Peitsaran saattamana II AKE:aan seuratakseen II AK:n hyökkäysliikkeen kehitystä, joka alkoi tykistövalmistelulla klo 12,30. Käynti 15.DE:ssa klo n. 18,00-21,00.

illalla Käsky 10.D:lle, LIITE n:o 129 a:
- 10.D Ylipäällikön käytettäväksi alueella Rautjärvi - Miettilä.

14.D:n käsky 247/III/7/1 843, LIITE n:o 129 b.

IV AK:n käsky puolustusta ja hyökkäysvalmisteluja varten 260/III/201, LIITE n:o 129 c.

Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Ukrainassa lyötyjä vih.-armeijoita takaa ajaessaan saksalaiset voimat ovat tunkeutuneet syvälle vih:n peräytymislinjoihin.
- Rengas Smolenskin itäpuolella saarrettujen vih.-joukkojen ympärillä on yhä kiristynyt.
- Virossa taistelevat osastomme ovat heittäneet vihollisen pohjoista kohti.
- Pommikoneemme ovat viime yönä tehokkaasti pommittaneet Moskovan sotilaallisia kohteita sekä Orelin rautatiesolmua.

II AK:n tilanneilmoitus:
- AK:n hyökkäys alkanut käskyn mukaan klo 12,30. Hyökkäyksen edistymisestä katso LIITE n:o 130.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D:n alueella Ilmakosken maasto puhdistettu Kiteenjokeen asti. 7.D:n alueella vih. saavuttanut toisen sillanpääseman Tohmajoen pohjoispuolelta (Mäkisenhovin maastoon) sekä saanut haltuunsa Riekkolan saaren pohjoisosan Tokkarlahden kannakselle saakka.
- VI AK: Vih. hyökännyt Säntämässä olevan varmistuksemme kimppuun, mutta lyöty takaisin; 2 ps.autoa tuhottu. Savinovon järvialueen pohjoispuolinen maasto puhdistettu. Hyrsylän suunnalla vih.-hyökkäys Lisman luona torjuttu.
- 17.D:n yksi rykm., psto ja Kev.os. siirretty Tulemajärven itäpuolelle, pääosan div:sta jäädessä toistaiseksi alueelle Käsnäselkä - Sääksjärvi.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Rukajärven tien suunnassa, Bojarskojejärven eteläpuolella mottiin saatu n. patl:n vahvuinen vihollinen on päivän kuluessa tuhottu. Vih.-tappiot n. 200 kaatunutta, vankien joukossa mm. patl:n komentaja, n. 90 pääsi pakoon ja loput hukkuivat pakomatkalla järveen. Sotasaalis: 2 pst.tykkiä, 2 krh:tä, kk:jä ja kiv.-aseistusta. Eteneminen jatkuu Ontrosenvaaraa kohti.

31.7. illalla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Tien Korpijärvi - Uhtua suunnassa hyökkäys edistyy hitaasti vih:n tehdessä sitkeää vastarintaa lujasti varustetuissa asemissaan.
- Pistojärvi - Suurijärvi suunnassa varmistuksemme vetäytyneet jonkun verran vih:n aktiivisuuden johdosta.
- Sohjanan suunnassa vyörytys käynnissä joen koillisrannalla 2,5 km Sohjanan sillasta pohj.luoteeseen olevalla kukkulalla. Vih. tuonut tänne Kannanlahdesta 500 pakkotyöläistä, jotka haluttomia taistelemaan. 28 vankia otettu.

illalla

AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Saarrostus Pääjärven yli kuljetettujen joukkojen avulla onnistunut.

illalla

MeV:n tilanneilmoitus n:o 85:
- HR:n tykistö upottanut matkalla Gunnarsholmista Horsöhön 3 vih:n kuljetusvenettä, joissa mieniä 30.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 36 (30.7. klo 18 - 31.7. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta hyvin laimeata paitsi Laatokan koillispuolella ja Repolan - Rukajärven suunnassa. Saksalaisten ilmatiedustelu todennut Pietarin seuduilla ja Pohjois-Virossa 24:lla lentokentällä yhteensä 195 konetta.
- Omat lentajät suojanneet sotatoimiyhtymiä, painopisteenä II AK:n alue sekä Prääsnän ja Lunkulan - Aunuksen suunnissa, ja suorittaneet torjunta- ja tiedustelulentoja. Pommitettu vih.-ptria Ilmeessä, junia Säämäjärvellä ja Hautavaarassa sekä laivasaattuetta Suomenlahdella.
- Omat tappiot: 1 FK-kone henkilöstoineen (it:n alasampuma).
- Vih.-tappiot: 1 hävittäjä (it.pudottanut Kaalamossa).

Hangon Ryhmän joukkojen ryhmitys. MeVE:n kirj:n 1013/Op. 2 liitteenä saapuneen peitepiirroksen mukaan: LIITE n:o 131.

1.8. aamulla

IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n yleistoiminta vilkastunut huomattavasti yön aikana. Vilkasta tyk.- ja krh.tulta, partiotoimintaa ja väkivaltaisia tiedusteluyrityksiä, jotka kaikkialla torjuttu. Myöskin vih.-hyökkäykset Nuijamaanjärven kaakkoispuolella ja Suokumaanjärven pohjoispuolella torjuttu.

aamulla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n joukot saavuttaneet Kuisman ja Lankilan. Miettilää vastaan jatkuu hyökkäys.
- 15.D:n uusi hyökkäys alkanut kaikilla kaistoilla.
- 2.D:n alueella vih:n vastahyökkäys Syväoron aseman kaakkoispuolella pakoittanut luopumaan eilispäivän maastovoitosta. Ankaria mottitaisteluja mm. Kirkonpuoli maastossa ja Tyrjässä.

aamulla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK:n alueella hiljaisempaa. Toiminta jatkuu suunnassa Tirivaara--Leppäselkä. Okamäen maastossa pientä menestystä.
- VI AK:n sillanpääasemaa vastaan Tuuloksen joella hyökätty, hyökkäys torjuttu. Petroskoin tien suunnalla vih:n häiritsemistulta.

aamulla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Rukajärven suunnassa saavutettu jokilinja p. 141,7 (n. 8 km. Ontrosenvaarasta etelään)

1.8. 8,29 MeV:n tilanneilmoitus n:o 86:
- Vih:n toiminta ollut laimeata. Gunnarsholmista siirretty n. 100 miestä Horsöhön.

10,50 14.DE:n puh.san. 293/II:
- Vih:n ilmavoimat häiritsevät siinä määrin, että eteneminen alkaa olla kyseenalaista.

PM:n creedsanoma 1961/Op.1/9d II AK:lle ja Kar.A:lle, LIITE n:o 132:
- Sisävesilaivasto siirretään viipymättä Läskelään ja alistetaan Kar.A:lle. Kuljetukset järjestää II AKE yksissä neuvoin Kar.A:n kanssa. Korjauspaja jää edelleen Varkauteen.

PM:n kirj. n:o 1213/Huolto 1/ 1b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 20.7. -30.7.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, sotasaaliista ym., katso LIITE n:o 133 a-c

Ylipäällikkö käynyt aamulla II AKE:ssa ja keskipäivän jälkeen 18.DE:ssa, 15.DE:ssa ja 2.DE:ssa. Iltaan mennessä saapuneitten ilmoitusten perusteella voitiin todeta, että saavutetut sisäänmurrot vih:n rintamaan olivat kehittymässä läpimurroksi. Ylipäällikkö korosti toivomuksenaan, että tykistöä käytettäisiin mahdollisimman tehokkaasti, omien tappioiden rajoittamiseksi.

illalla Kenr.maj. Airon antama käsky 10.D:lle (suullisesti II AKE:n välityksellä), LIITE n:o 134:
- 10.D siirtää yhden rykm:n Ankilän maastoon. Rykmenttiin ei II AK:lla ole käyttöoikeutta.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n alueella vih. hyökännyt eri kohdissa saaden jalansijaa tst.etuvartioasemissa Laihajärven pohj.puolella Näpissä (n. joukkue), Salajärven et.puolella, jossa oma vastaisku löi sen kuitenkin rajan taakse, ja Salajärven pohj. puolella Korvenrannassa (n. kompp.).

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n hyökkäys Miettilän suunnassa saavuttanut Suolammen länsirannan sekä jokilinjan Kuismasta n. 2 km. itään.
- 15.D on kaistan keskiosassa tunkeutunut p. 103:n ja Syrjäkosken väliseen maastoon. Motin puhdistus käynnissä Ankilänsalon luoteispuolisessa maastossa.
- 2.D:n alueella Tyrjän motti hajoitettu useaksi pikkumotiksi, joista edelleen taistellaan.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Vih.suorittanut sillanpääasemistaan Tohmajoen pohjoispuolella kiivaita hyökkäyksiä hv:jen ja tyk.tulen tukemana. Hyökkäykset torjuttu, 3 hv:a tuhottu.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Jyvälahti ja Enonsuu vallattu. Uhtuan suunnassa kulkee etulinja 1 km. Pienestä Kiiskisjärvestä länteen ja Suuresta Kiiskisjärvestä luoteeseen ja pohjoiseen. Järvien itäpuolella vih:lla kiinteä mieniitys.
- Pistojärven lounaispuolella olleet motit purkautuneet. Pakenevaa vihollista seurataan.
- Sohjanan - Kiestingin tien suunnassa edetty 3 km. Vih:n vastarinta ja viivytys sitkeää.

1.8. 20,16 McV:n tilanneilmoitus n:o 87:
- Bromarvin kirkonkylän seutuja pommitettu ilmasta ja Uddskatanin ptrilla. Ei vaurioita.
- Itä-Suomenlahdella vih:n tykistötuli aiheuttanut metsäpaloja mm. Mustamaassa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 37 (31.7. klo 18-1.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi hyvin vilkkaana II AK:n alueelle, samoin Laatokan koillispuolelle. Suurin osa koneista hävittäjiä. 14.D:n alueella pommitettiin Rukajärven tietä.
- Oman tiedustelun painopisteenä II AK:n alue. Ilmataisteluja käyty Immolanjärven, Rautjärven sekä Prääshän seuduilla. Pommitettu Äkkaharjun asemaa, autokolonnia ym.
- Omat tappiot: 1 kone tuhoutunut (2 kaatunutta), 2 konetta vaurioitunut.
- Vih.-tappiot: 14 hävittäjää ja 1 kiintopallo alasammuttu.

2.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n oikealla siivellä vih:n kiivasta tyk.- ja krh.-tulta sekä useat väkivaltaiset tiedusteluyritykset, jotka Laisniemessä ja Salajärven eteläpuolella johtaneet pienempiin maastovoittoihin.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n alueella vih:n hyökkäys Siisiälän suunnasta torjuttu. JR 27:n hyökkäys pysähtynyt Kuusjoen puronotkelmaan. Vih:n arvellaan menettäneen kaatuneina n. 750 miestä, 2 hv:a ja 3 maastovaunua tuhottu. Omat tappiot n. 500 (?) miestä.
- 15.D:n tilanne ennallaan, tappioita verrattain runsaasti. Motti-maaston puhdistus jatkuu. 5 hv:a tuhottu.
- 2.D:n kaistalla JR 28 aloittanut hyökkäyksen Tyrjän itäpuolitse saavuttaen tien Tyrjä-Äkkaharju p:stä 109 koilliseen olevan lammen korkeudella. Vaskikummun motti selvitetty, muitten mottien puhdistus jatkuu. Vih:n hv:ja tuhottu 5 kpl.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Vih:n voimakas hyökkäys Tapiolanhovin maastoa vastaan lyöty takaisin. 6 hv:a ja 2 vih.ptria tuhottu. Helylän suunnassa vih:n tykistötoimintaa.
- VI AK: Tuuloksen suunnalla vih. hyökännyt jatkuvasti parin kompp:n vahvuisilla osastoilla. Hyökkäykset torjuttu.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla oma hyökkäys saavuttanut kukkulat järvikapeikkojen pohjoispuolella n. 8 km. Sap.Litsasta pohjoiskoilliseen. Vih.-laivoja Litsa-vuonossa.
- Omat ilmavoimat jatkaneet Muurmannin radan katkaisemista Louhen pohjoispuolella.

2.8. 8,40 MeV:n tilanneilmoitus n:o 88:
- Hankoon saapui yöllä n. 2000 t:n raskaassa lastissa oleva kauppalaiva hävittäjän, parin raivaajan ja neljän VMV:n saattamana. Laivoja tulitettiin tykeillä kolmen lentokoneen johtaessa tulta. Yksi koneistamme ammuttiin alas.

8,00 Ylipäällikkö seurueineen palasi PM:aan, matkallaan II AK:n alueelle.
PM:n oreedsanoma 1963/Op.1/5d IV ja II AKE:lle, LIITE n:o 135:
- 10.D irroitetaan IV AK:sta jääden Ylipääll:n käytettäväksi alueelle Rautjärvi - Miettilä - Ankilä, paitsi tykisto. Kiinteä yhteys pidettävä 18. ja 15.D:iin toimintaanpanoa varten niiden alueiden kautta.

PM:n toimintaohje sisävesilaivastolle, kirj. 95/1j.Tark./2:
- Sisävesilaivasto tulee muodostamaan Laatokan laivaston, käyttämällä runkona SL:n henkilöstöä ja kalustoa sekä tätä varten tulevaa täydennystä.

12,06 PM:n oreedsanoma 583/Op.2 MeV:n kom:lle:
- Merivoimien lähetettävä ensi tilassa Laatokkaa varten 100 merimiinaa Läskelään.

Saksal. tilanneilmoitus itärintamalta:
- Ukrainassa suuri tuhoamistaistelu käynnissä 250 km. Kiovasta etelään olevalla alueella.
- Smolenskin itäpuolella saarretut neuvostodivisioonat on tungettu yhä enemmän kokoon.
- Moskovaa sekä tärkeitä rautatiesolmukohtia ylisen Volgan varrella ja Etelä-Ukrainassa pommitettu hyvällä menestyksellä.

Verbindungsstab Nord'in välityksellä saapui PM:aan tiedoitus (1985/Op.1/4d) saksal.hyökkäyssuunnitelmasta Pietarin kohti sekä esitys suomal.hyökkäysliikkeen jatkamisesta Lotinapeltoon. LIITE n:o 136.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n hyökkäys Miettilän suunnalla ei päässyt eteenpäin, mutta siitä kaakkoon eteni kaksi patl. voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen Hynnilä-Siisiälän tien varrelle. Sotasaaliina saatu 6 hv:a, 2 ps. vetotraktoria, 2 pst.tykkiä, 2 krh., 7 rask.kk., 20 pk., kivääreitä, kp:ja ym.
- 15.D:n hyökkäys Huiskunnientä kohti edistymässä.
- 2.D:n yksi patl. (JR 28) ylittänyt radan Akkaharju "A":sta 2 km. lounaaseen. Rata katkaistu. Pienempiä maastovoittoja Akkalammen eteläpuolella sekä Tyrjä-Saares välisessä maastossa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AKE siirtynyt Pälkjärvelle. 19.D:n hyökkäys saavuttanut Tirivaaran luoteispuolella olevan maaston.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa eteneminen pysähtynyt. Kiiskisjärvien ja Uhtuan välillä vih:lla vahvat kenttälinnoitukset useammassa linjassa (niiden rakentamiseen käytetty koko Uhtuan väestöä viime talven alusta lähtien).
- Pistojärven seudulta edenneet joukot miehittäneet Hämeen ja Hirvisalon.
- Sohjanassa joukkomme nyt Kokkosalmella, eteneminen jatkuu. Vih:n tappiot täällä 60 kaat. ja 90 haav., vankeja otettu entisten lisäksi 24.

2.8. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Geb.Korps'in hyökkäys Sap.Litsan pohjoispuolella saavuttanut meren rannan. Maaston puhdistus vih:sta jatkuu.

20,29 MeV:n tilanneilmoitus n:o 89:
- Vih:n ilmatoiminta HR:n alueella erittäin vilkasta. Tyk.-tulemme aiheuttamat metsäpalot polttaneet Furuön miltei kokonaan, joten se lienee vapaa vih:sta.

HR:n alueelle siirretty 1. RPr:sta 4 kpl. 87 mm:n tykkiä.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 38 (1.8. klo 18 - 2.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta jatkui vilkkaana II AK:n ja Kar.A:n alueella sekä Hangon ympäristössä. 9 koneen muodostelma pommittanut Värtsilän lentokenttää.
- Oman lentotoiminnan painopisteenä edelleen II AK:n alue. Taistelukosketusta vih:een ei saatu. Pommituksia suoritettu Hautavaaran ja Rukajärven suunnissa sekä Ihala - Kurkijoki tiellä (autokolonna).
- Tappioita ei ilmoitettu.

3.8. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n kaistalla torjuttu vih.-hyökkäyksiä Vuoksen lohkolla (Jäppilänniemeen) sekä Siisiälän suunnassa. Hynnilän kylässä jatkuu bunkkereiden puhdistus. Seläntausjärven itäpuolella selvitetty 6 mottia.
- 15.D:n joukkojen eteneminen Huiskunniemen tienhaaraan jatkunut menestyksellisesti.
- 2.D:n kaistalla tie Sorjosta pohjoiseen suurimmaksi osaksi hallussamme. Rautatietä Elisenvaara - Akkaharju ylittäneet joukot pureutuneet Mikrilän aukeiden ja p. 91:n väliseen maastoon; vih. tuonut lisäjoukkoja junalla Ihalasta päin. Rokkolanlahden kaakkois- ja itäpuolella selvitetty 6 mottia. Hyökkäys Oinaanvaaran suuntaan käynnissä. 4 kpl. 30 ton:n hv:ja tuhottu.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Vih:n hyökkäykset Konnunmäkeä vastaan torjuttu. Vih:n tukikohtia vallattu Leppäselän kansakoulun maastossa sekä Mäkisenhovin maastossa. Vih. poistunut Riekkalan saaresta.
- VI AK: Säntämässä onnistui vih:n suorittaa hyökkäys saarrostaen Kev.Os. 4:n selustaan. Kovassa taistelussa lyötiin vih. sille raskain tappion, omatkin tappiot huomattavat. Vih:n Mikkelinjoella suorittama, ilmavoimien ja hv:jen tukema hyökkäys pysäytetty Kutselän tasalle.
- Vahv. 163.D:n hyökkäys Tolvajärven suunnalla alkanut aamulla.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Kiimasjärven kylä vallattu 2.8. Vih:n takaa-ajo Tsolman suuntaan käynnissä.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih.hyökkäys Myllyojankankaan suunnassa torjuttu. Tuutikylän - Auhtijärven - Jyrkämäjärven länsipuolitse Sallan - Vuorijärven tielle rakennettu tie valmis.
- Pohjoiskaista: Litsavuonon pohjoispuolinen maasto vapaa vihollisista. Vih.-hyökkäys 2.Geb.D:n kaistalla torjuttu

3.8. 8,30 MeV:n tilanneilmoitus n:o 90:
- Vih:n rautatietykistö ampunut iltayöllä Tammisaarta.

Saksal. tiedonanto itärintamalta:
- Tuhottaessa vih:n muodostelmia Peipusjärven länsipuolella otettu n. 10,000 vankia ja saatu sotasaaliiksi lukuisia ps. vaunuja y.m. materiaalia.
- Voimakkaat pommimuodostelmat pommittaneet varsin tehokkaasti Moskovan sotilaallisia laitoksia.

YE:n pääll:n kirj. Verbindungsstab Nord'ille 2.8. saapuneen esityksen johdosta, LIITE n:o 137 a:
- Eteneminen Lotinapellon suuntaan pysäytetty sivustauhan takia, joka yhä edelleen on olemassa Suojärven taholta.
- Kar.A:n osia suunnataan Sotjärvi - Säämäjärven länsipuolitse pohjoiseen päin, tehtävänä katkaista Suojärven alueella olevien vih.-voimien selkäyhteydet.

Kar.A:n käsky rannikkopuolustuksen järjestelystä 1780/Op. III/12, LIITE n:o 137 b.

MeVE:n käsky Suv.Lv:lle miinoituksen ja vartiopalv:n suoritusta varten, kirj. 1050/Op.2.

18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n joukot (III/JR 27 ja Kev.os. 7) vallanneet voimakkaan tyk.-tulen tukemana Karjalaisen; valtauksen yhteydessä sotamies Rättö tuhosi 6 hv:a vih:lta valtaamallaan pst.-tykillä, jossa ei ollut suuntauslaitteita. Vih:n tappiot suuret, vankeja saatu 130.
- 15.D:n kaistalla saavutettu Salokylä (JR 36) sekä Huiskuniemen tienhaara (JR 49). Pajarissa saatu sotasaaliina 2 hv:a, pst.tykkejä, krh:iä ym. sekä paljon vankeja.
- 2.D:n joukot (JR 28) laajentaneet aluettaan rautatien varressa sekä saavuttaneet Aumasuon länsipuolella olevan tienhaaran. Hyökkäys Oinaanvaaran suuntaan jatkuu. Saares edelleen vih:lla.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Okanmäki vallattu. Leppäselän kk:n eteläpuolella ollut motti selvitetty; motista tavattu n. 200 kaatunutta ryssää.
- VI AK: Mikkeljoen yli hyökännyt vih. työnnetty takaisin joen itärannalle. Säntämäen, omien joukkojen selustaan Tuuloksesta päin edennyt vih.-osasto jättänyt taistelukentälle n. 100 kaatunutta.
- Vahv. 163.D vallannut Kitelänselän. Hyökkäys jatkuu Ägläjärven kautta tarkoituksella avata Tolvajärven kannakset.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Porajärven suunnalla hyökkäys Kuutamolahtea vastaan aloitettu maantien koillispuolitse.
- Pieninkä - Paatene suunnalla n. kompp:n vahvuinen viholline Volomajärven korkeudella.
- Ontrosenvaarassa edetty Bojarskoje-jokilinjan pohjoispuolelle ja Marjovaaran kannaksen kautta suon lounaisreunan korkeudelle (p. 141,7).
- Kiimasjärvi - Ontrosenvaara tien suunnassa taistelu käynnissä n. 14 km. Kiimasjärven kylästä olevalla jokilinjalla.

3.8. illalla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa tilanne ennallaan. Vih. saanut vahvistusta.
- Vuokkiniemestä etelään vih:n partio- ja sissitoiminta vilkastunut. Vih. vallannut Kostamuksen. Vastatoimenpiteisiin ryhdytty.
- Sohjanasta hyökkäävät päävoimat lähestyvät osastoa, joka lähetetty Tuoppajärven yli katkaisemaan Sohjana - Kiestinki tietä. Kokkojärven itäranta puhdistettu vih:sta. Vih.-tappiot täällä (aik. ilmoitettujen lisäksi) 250 kaatunutta ja 7 vankia. Sotasaaliina saatu 4 haupitsia, 1 pst. tykki, 1 krh., ammusvaunuja ym.

illalla

AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla vih. vetäytynyt jonkun verran Killuntaivaaran itäpuolella jättäen jälkeensä 180 kaatunutta. Sotasaaliina saatu mm. 115 kiv., 35 puoliautom. kiv., 8 pk., 1 krh.
- Pohjoiskaistalla Sap.Litsan pohjoispuolella ollut motti purettu. Vih:n tappiot huomattavat.

20,43

MeV:n tilanneilmoitus n:o 91:
- HR:n alueella varsin kiivasta vih:n tykistö- ja krh-tulta. Tappiomme 7 kaat., 12 haav.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 39 (2.8. klo 18 - 3.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta erittäin hiljaista.
- Oma toiminta kohdistunut II AK:n alueelle sekä Aunuksen ja Rukajärven suuntiin. Pommitettu joukkoja ja ajoneuvoja Sortavala - Otsoinen - Oppola tiellä (syöksypommitus) sekä autokolonnia Kurkijoki - Otsoinen - Sortavala suunnassa.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih.-tappiot: 12 konetta pudotettu.

illalla

Op. 1:n päällikkö kiinnitti puhelimitse Kar.AE:n huomiota siihen, että VII AK:n voimakas hyökkäystoiminta olisi suotava, tarkoituksella estää vihollista siirtämästä sillä taholta vahvistuksia II AK:n hyökkäysalueelle.

4.8. aamulla

IV AK:n tilanneilmoitus:
- 4.D:n kaistalla vih.-hyökkäys Häsälässä torjuttu, 2 hv:a tuhottu.

aamulla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Vih.-hyökkäykset Alakokkola - Ilmee tien suunnassa torjuttu. Siisiälän eteläpuolella oleva tienhaara hallussamme.
- 15.D: Salokylä vallattu. Vih:n 1 ha:n suuruinen korsukylä Huiskuniemen tienhaaran maastossa selvitetty. JR 36 saavuttanut Alakokkolan.
- 2.D: Maasto Syväoro-Tyrjän maantien pohj.puolella puhdistettu. Rakkolanlahden itä- ja kaakkoispuolisten mottien jälkipuhdistus käynnissä. Akkaharjun asema vallattu (JR 23).

4.8. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Pieniä paikallisia menetyksiä Tirivaaran suunnassa ja Voinmäen lounaispuolella.
- VI AK: Heikko vih.-hyökkäys Petroskoin tien eteläpuolella torjuttu.
- Vahv. 163.D:n joukot 2 km. Ägläjärven pohjoispuolella, tilane muuten muuttumaton.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Porajärven suunnalla Kuutamolahtea vastaan aloitettu hyökkäys saavuttanut vih:n päävastarinta-aseman edustan. Kuutamolahdesta n. 6 km. kaakkoon tie katkaistu vih:n selustassa.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla on Osasto P kovan taistelun jälkeen, jonka aikana vih. onnistui saartamaan sen, murtautunut vih. asemien läpi länteen. Osasto vetäytynyt Akkajoen ja Luton yhtymäkohdan tasalle. Vih:n tappiot suuret, omista ei tietoa.

8,35 MeV:n tilanneilmoitus n:o 92:
- Tykistömme ampunut Hangon satama-aluetta. Drottningbergetin pohj.puolella voimakkaita räjähdyksiä (todennäköisesti nestemäisten polttoaineiden varasto).

PM:n kirj. 1995/Op.1/5 d II AK:lle, LIITE n:o 138 a:
- 10.D asetetaan II AK:n käyttöön voimaryhmän muodostamiseksi Hiitolan eteläpuoleiselle seudulle (suunnattava eteläiseen suuntaan samaan aikaan kun II AK:n Hiitolaan etenevät joukot kääntyvät koilliseen).

PM:n käskyluonnos 1996/Op.1/5 d (ei lähetetty), LIITE 138 b.

17,39 PM:n creedsancma 591/Op. 2 MeV:n kom:lle:
- 3 kpl. 75 mm:n tykkiä henkilöstöineen ja ammuksineen lähetettävä Laatokan puolustusta varten.

PM:n kirj. 591/Op.3/II Ilmavoimille määräyksineen it.yksikköjen sijoituksesta: LIITE n:o 139.

Saksan päämajan tiedonanto:
- Ukrainassa eteentyönnetty siipi katkaisuut vih:n elintärkeitä rautatieyhteyksiä.
- Smolenskin itäpuolella saarrettujen vih.-voimien pääjoukot tuhottu, jäännökset hajoamistilassa.
- Moskovan huoltolaitoksia ja varustusteollisuuksia pommitettu.

18,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- 4.D:n kaistalla vih.-hyökkäys Näpistä Muurikkalan suuntaan pakottanut etuvartiomme vetäytymään pääpuolustuslinjalle. Vih.-kompp:n hyökkäys Kirvesjärven ja Pukalusjärven välillä torjuttu. Vangin kertoman mukaan suoritettu vih.hyökkäykset sitomistarkoituksessa ylemmän johdon käskystä.
- 8.D torjunut vih:n uudet hyökkäykset Häsälässä; 6 hv:a tuhottu.

4.8. 18,00 II AK:n tilanneilmoitus:
18.D vallannut Ilmeen keskusten tienristeykset; tiet Metsäkylä - Ilmee ja Miettilä - Ilmee puhdistetaan. Karjalaisen valtauksessa 3.8. saadun sotasaaliin joukossa 12 krh., muutama pst.tykki, 4 kk.,10 pk., 30 autom. kiv., tykinammuksia pari autokuormaa ym.
- 15.D:n etenemisestä puuttuu lähempiä tietoja (yhteydet tilapäisesti poikki.)
- 2.D: Huutovaara ja Saares saavutettu, eteneminen Oinaanvaaran itäpuolitse käynnissä. Sotasaaliina saatu 2.8. jälkeen 16 tykkiä (6 tuuman), 12 krh., 9 hv:a (niistä 2 ehyttä), 1 ps.auto, 10 km.autoa, 16 traktoria ym. Neljä vih:n patl:aa miltei täydellisesti tuhottu.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus: Ei merkittävää.

18,00 14.D:n tilanneilmoitus:
- Tsolman kylä (tie Kiimasjärvi - Ontrosenvaara) saatu haltuumme. Vih. polttanut kylän.
- Pieninkä - Paatene suunnalla taistelukosketus vih:een purolinjalla n. 3 km. Volomajärvestä länteen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa vih:n Kiiskisjärven lounaispuolella oleva tukikohta vallattu Stuka-valmistelun jälkeen.
- Sohjanan suunnassa ovat asemamme n. 6 km. Kiestingistä lounaaseen (kukkulan 144,2 länsipuolella olevalla purolinjalla).

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla jatkuu 6.D:n huoltoyhteyksien parantaminen vesitse tapahtuvaa kuljetusta varten (uudet lautat, satamien laituritYöt ym.) Joukkojen uudelleen ryhmitys hyökkäystä varten käynnissä.
- Pohjoiskaistalla vih:n painostus jatkuu Os.P:n kaistalla. Taistelussa 2.8. vih:n tappiot n. 300 miestä, omat 6 kaat. 7 haav.
- Sap. Litsan pohj.puolella viimeisen motin selvittely käynnissä. Ainakin yksi patl. vih:ia tuhottu 3.8. puretussa motissa.

20,20 MeV:n tilanneilmoitus n:o 93:
- Mol.puolinen tykistö- ja krh.-toiminta Hangon kannaslohkolla vilkastunut.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 40 (3.8. klo 18 - 4.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta erittäin laimeata.
- Omat koneet suorittaneet tiedustelu- ym. lentoja varsinkin II AK:n alueella. Epäedullinen sää vaikeuttanut lentotoimintaa. Pommitettu autokolonnia Hiitolan seudulla sekä autokuljetuksia Lahdenpohjan Sortavalan tiellä.
- Omat tappiot: 1 FR-kone ohjaajineen kateissa
- Vih.-tappioita ei ilmoitettu.

21,00 II AK:n käsky hyökkäyksen jatkamista varten (2001/Op.1/5f)
LIITE n:o 140:
- Hyökkäyksen tavoitteena tie Jääski - Mertjärvi - Vehkapää - Inkilä - rautatie Inkilä - Ojajärvi - Järvenpää - Siirsjärvi - Taivallahti.
- 10.D, joka asetettu AK:n käyttöön, ryhmittyy viipymättä Siisiälän maastoon siirtyäkseen 5.8. aamulla hyökkäykseen.
- JR 2 siirtyy Miettilä (it.) maastoon AK:n reserviksi.
- 10.D:n tykistö alistetaan takaisin 10.D:n käyttöön.

4.8. 24,00 Kar.A:n ryhmitys 4.8. 41 klo 24,00: LIITE n:o 141.

5.8. 6,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n viime päivinä suorittamat, n. joukkueen - kompp:n vahvuiset hyökkäyset rintaman eri kohdissa jatkuneet yöllä.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Ilmeen pohj.puolisessa maastossa olevia vahvoja vih.-osastoja vastaan toiminta käynnissä. Siisiälän eteläpuolella saavutettu tienristeykset Salo-Riikolan luoteis- ja itäpuolella.
- 15.D: Etenemiset Marjakosken suuntaan (JR 36) ja Kilpolan suuntaan (JR 49) kohdanneet vahvahkoa vastarintaa. JR 15:n yksi patl. jatkaa tiemaaston puhdistusta p.103:n kohdalta Karjalan työlaitoksen suuntaan; vih:lla tien varressa hyvin varustetut asemat.
- 2.D:n taistelut Syväoron, Sorjon ja Oinaanvaaran suunnissa jatkuvat vih:n tehdessä sitkeätä vastarintaa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Leppäselän eteläpuolella olleesta motista saatu sotasaaliina mm. 1 hv., 1 pst.tykki, 4 pk., 43 kiv.
- VI AK: Säntämässä vih. hyökännyt n. patl:n vahvuisin voimin ja raskaan tykistön tukemana. Torjuttu.
- 163.D: Pohjoisesta edennyt RPr. saavuttanut Ristisalmen sillan, jonka korjaamiseen ryhdytty.

8,37 MeV:n tilanneilmoitus n:o 94:
- Vih.tykisto ampunut useaan otteeseen Tammisaarta; osumia aseman läheisyydessä, 2 tulipaloa sammutettu.

12,00 II AK:n käsky hyökkäyksen jatkamista varten (2007/Op.1/5 f), LIITE n:o 142:
- Vih:n vastarinta osoittaa heikkenemisen merkkejä. Saadut tiedot osoittavat vih:n reservien olevan loppumaisillaan.
- 18.D valmistautuu etenemään Tietävälän, Veitsjoen ja Inkilän suuntiin, painopiste Inkilän suunnassa.
- 10.D (paitsi JR 2) aloittaa ip:llä hyökkäyksen Siisiälän maastosta painopiste Vasikkala (it.) - Ojajärvi suunnassa.
- 15.D kääntää heti tavoitteen Järvenpää - Taivallahti saavutettuaan päävoimansa Kokkolanjoen koillispuolella olevan vih:n lyömiseksi.
- 2.D kääntää päävoimansa Lahdenpohjan suuntaan, valmiina myöhemmin hyökkäykseen Elisenvaaran ja Kurkijoen suuntiin.

Saksan päämajan tiedonanto:
- Laajennettaessa läpimurtoaukkoa 100 km:n päässä kaakkoon Smolenskista saarrettiin ja osittain tuhottiin muuan uusi vih.-osasto.
- Virossa vallattiin Tapan kaupunki.
- Moskovaa jälleen menestyksellisesti pommitettu.

Saksan tietotoimiston kautta ilmoitettu:
- Holmin kaupunki (120 km. Ilmajärvestä etelään) ja Bjelaja Tserkov (70 km. Kiovasta lounaaseen) saksalaisten käsissä.

5.8. illalla

IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n kaistalla vih:n tappiot kaatuneina 1.8. - 5.8. n. 230 miestä, 7 vankia otettu.
- 4.D:n kaistalla vih:n aktiivisuus jatkunut Häsälän suunnassa. Yhteensä 12 hv:a tuhottu 4.8. - 5.8. Taistelujen aikana 1.8. - 5.8. vih. menettänyt n. 400 miestä kaatuneina ja 9 vankia.
- 12.D: Vih.-hyökkäys Konnussa torjuttu. Vih.tappiot 1.8. - 5.8. n. 110 kaatunutta.

illalla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Taistelu käynnissä Siisiälästä n. 2 km. etelään. Tie Ilmee - Alakokkola vapaa vih:sta.
- 10.D: Kev.os. aloittanut etenemisen klo 13 Kylänlahden kautta, saavuttanut Vasikkalan (it.) klo 16 ja Ojajärven maaston klo 19 tienoissa. JR 1 edennyt Salo-Riikolan kautta Vasikkalaan (it.), JR 43 etenemässä Kylänlahteen, josta suuntaa yhden patl:n Kylänlahteen.
- 15.D torjunut vih.patl:n hyökkäyksen Alakokkolan itäpuolisessa maastossa. Kilpolan suuntaan etenevä JR 36 saavuttanut Kirvosesta etelään olevan purolinjan. Sotasaaliina saatu mm. 2 pst.tykkiä, ainakin 1 hv. tuhottu.
- - 2.D: Vih.-hyökkäys Kostamojärven-Akkaharjun välillä lyöty takaisin. Hyökkäys Kostamojärvi - Liukulampi maaston valtaamiseksi käynnissä.

illalla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 19.D hyökännyt linjalta Ilmakoski - Tirivaara Latvasyrjän suuntaan. Yksi rykm. ylittänyt Kiteenjoen. Kumurinkylä vallattu. Vih. tekee asemissaan sitkeätä vastarintaa.
- VI AK: Tihverin itäpuolella hyökkäävä vih.-osasto työnnetty Tuulosjärven kylään, missä taistelu jatkuu. Siitä pohjoiseen on vih. miehittänyt Sepi-Varin, Voronovaselän ja Ivaselän kylät.
- 163.D:n Tolvajärven suunnalta edenneet joukot 1½ km:n päässä Jylmäkänlahdesta. Kitelänselästä edenneet joukot ottaneet haltuunsa Ägläjärven kylän ja sen lounaispuolella olevan sillan.

illalla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäys Kuutamolahden kylään pysähtynyt n. 2 km:n päähän kylästä. Os. Kuussaaren tst.-osien marssi Lieksasta edistynyt Suoverkan seudulle.

illalla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Alajärvi (Enonsuusta etelään) miehitetty. Kentti järvelle lähetetty kompp:n vahv. osasto puhdistamaan maastoa sissijoukoista.
- Kiestingin suunnassa vih. ilmeisesti pyrkii irtaantumaan (pitkä moott.ajoneuvokolonna matkalla itään).

illalla

ACK:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla Litsavuonon pohjoisranta puhdas viholli-sista, vain pieni osa viimeisessä motissa olleista jäi henkiin. 3.Geb.Div:n kaistalle tunkeutunut vih.-kompp. miltei täydellisesti tuhottu.

5.8. 20,33 MeV:n tilanneilmoitus n:o 95:
- HR:n alueella laimeata vih:n tulitoimintaa. Oma tykistömme tulittanut Kappelisatamaa, jossa vih:n veneiden liikehtimistä.
- Itä-Suomenlahdella n. 25 miehen vahvuinen vih.-osasto miehittänyt Virolahden Räätiön. Vih:n pääpurkausasema Viipurinlahden ja Virolahden välillä olevien joukkojen huoltoa varten on Kaukialan lahti.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 41 (4.8. klo 18 - 5.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta huomattavasti vilkastunut,keskittyen erikoisesti IV AK:n ja II AK:n alueille. Tulitettu ja pommitettu mm. Lappeenrannan lentokenttää, Immolaa, Värtsilän ja Läskelän lentokenttiä.
- Omat koneet suorittaneet jatkuvaa partiointia II AK:n alueella, torjunta- ja tiedustelulentoja. Pommitettu mm. panssarijunaa Näätäoja - Suvilahti välillä, johon saatu täysosumia ja junan todettu katkenneen, edelleen junaa Hiitolan eteläpuolella sekä useita auto- ja hevosajoneuvokolonnia.
- Omat tappiot 4 konetta: 2 tuhoutui Värtsilän ja 1 Läskelän kenttäpommituksessa, 1 vih:n alasampuma (ohjaaja hypännyt laskuvarjolla pudoten vih:n puolelle).
- Vih.tappiot 9 konetta: hävittäjät ampuneet alas 7, it. 2 kpl.

22,00 II AK:n käsky 10.D:n kom:lle (2021/Op.1/5 f), LIITE n:o 143:
- 10.D jatkaa Ojajärven saavutettuaan kevein voimin etenemistään saavuttaakseen pikamarssissa Kaukolan kk:n - Syli-järven - Haajoenkylän - Liinamaan - Kaukolan kylän tienristeyksen.
- Vahv. rykm:n suuruinen taisteluosasto suunnattava Hiitolan-Järven ja Laatokan välisten kapeikkojen haltuunottamiseksi ja Käkisalmen suunnan varmistamiseksi. Suoritus erittäin kiireellinen.
- 10.D:lle alistetaan vahv. Kev.os. 16 (15.D) Ilmeen (et.) tienhaarassa.

.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.hyökkäykset rintaman eri kohdissa jatkuneet viime yönäkin joskin heikompina. Kaikki yritykset torjuttu.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Vih.patl. lyöty Salo-Riikolan luoteispuolisessa maastossa, menettäen yli 100 kaatunutta ja 2 hv:a. JR 27 etenemässä Roinila - Ylikuunun suuntaan.
- 10.D: Ojajärvi "är":stä n. 800 m pohjoiseen oleva tienhaara sekä Pukinniemi saavutettu.
- 15.D: JR 49 hyökkää vih:n Alakokkolan kaakkoispuolella olevia lujasti varustettuja asemia vastaan. Syrjäkosken maastossa torjuttu vih:n vastaisku.
- 2.D: JR 28 miehittänyt lisää aluetta Kostamojärven pohjoispuolisessa maastossa ja rautatien suunnassa.

6.8. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Eteneminen Latvasyrjän suuntaan hidasta. Vih:n vastaiskut Tirivaaran eteläpuolella torjuttu.
- VI AK: Tuulosjärven kylään saarrettu vih.-osasto (joka kuului Vienanmeren rannalla olevan vankileirin vangeista kokoonpantuun patl:aan) tuhottiin tänä aamuna; vih:n tappiot 170 kaatunutta ja 30 vankia. Myös Hiisjärvellä, Ivaselässä ja Voronovaselässä oleva vahvahko vih. on todettu kootuksi vankijoukoista.
- 163.D: Ägläjärven itä- ja eteläpään välillä oleva motti vielä selvittämättä. Pojasjärven kannas saavutettu taistellen, omat etumaiset osat lähellä Aittojokea.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vahvistuneen vih:n vastahyökkäys Kuutamolahdessa torjuttu vih:lle huomattavin tappioin.
- Kiimasjärveltä itään edennyt osastomme kosketuksessa vih:een Kolonginjärven luoteispäästä n. 2 km. länteen. Tsirkkakemijoen itärannan puhdistus vih:sta käynnissä.

8,52 MeV:n tilanneilmoitus n:o 96:
- Vih:n ilmatoiminta sekä Hankoniemen alueen rajavyöhykkeellä otta Itä-Suomenlahdella jonkun verran tavallista vilkkaampaa.
- Tammisaareen pudotettu muutamia pommeja ja aseman seutua ammuttu tykistöllä. Suurempia vaurioita ei sattunut.

Bromarvissa valmiina 2/152/35-MK ptri ja 5.RPr:sta siirretty 2/40/40-V jaos.
Ruotsalaisista vapaaehtoisista muodostettu 2 komppaniaa (6 + 34 + 98 ja 7 + 68 + 68), jotka koulutettavina.

PM:n kirj. 607/Op.3/ I Ilmavoimille, LIITE n:o 144:
- Hävittäjä- ja knuikotoimintalennostojen pääavoimat on jaettava siten, että ne suojaavat ja tukevat sekä II AK:a että Kar.A:a.
- Pienemmillä osilla hävittäjiä on edelleen suojattava IV AK:a sekä sen länsipuolella olevia aik.määrättyjä kohteita.

Saksan päämajan selostus Stalin-linjan murtamista seuranneiden sotatoimien kulusta:
- Kenr.sotamarsalkka v. Leebin armeijaryhmä, jonka Virossa toimiva armeija (v. Köhler) työntänyt vih:n divisioonat Tapan pohj.puolelle, on ottanut yli 35,000 vankia sekä vallannut 355 hv:a ja 655 tykkiä; 771 vih.-konetta ammuttu alas tai tuhottu maassa.
- Kenr.sotamarsalkka Bockin armeijaryhmä päättänyt suuren taistelun Smolenskin luona; neuvostovoimat menettäneet 310,000 vankia, 3,205 hv:a, 3120 tykkiä ja 1,098 lentokonetta.
- Kenr.sotamarsalkka v. Rundstedtin osastot, jotka tunkeutuneet syvälle Dnjestrin ja Dnjeprin väliselle alueelle, ovat ottaneet 150,000 vankia sekä vallanneet 1,970 hv:a ja 2,190 tykkiä,980 vih.-konetta tuhottu.
- Vih.-armeijat menettäneet yhteensä 895,000 vankia, 13,145 tankkia, 13,188 tykkiä ja 9,082 lentokonetta.

14.D:n eredsanoma n:o 846:
- 14.DE siirtyy 6.8. klo 18,30 mutteen sijoituspaikkaansa, maastoon Tiiksjärveltä n. 5 km Nepolaan päin.

6.8. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuoliista harvahkoa tyk.tulta.
- IV AKE siirtynyt klo 18 mennessä Mustolan sulun luokse.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 6:n hyökkäys pysähtynyt linjalle Teerimäki - Haakanala. Hyökkäys Rätykylää vastaan käynnissä. Valittula ja Roinila vallattu, ja JR 27 jatkanut etelään Kuusjärven korkeudelle.
- 10.D: Ojajärven asema vallattu (JR 1) ja Suur-Saarijärven itäpuoleinen maasto saavutettu (Kev.os. 16); etenemistä jatketaan Kaukolan suuntaan. Marjakoski miehitetty ja JR 43 saavuttanut Alasjärven länsipään, josta eteneminen suunnataan Alasjärvi - Laatokka kannaksille.
- 15.D: JR 36 saavuttanut Alasjarven luoteispään tienristeysmaaston. Patl./JR 49 joutunut vih.tykistön tuli-iskun alaiseksi, jolloin tappiot 50 - 100 miestä. JR 2 (AK:n res.) siirtymässä Salo-Riikolaan.
- 2.D: Syväoron ja Sorjon asemat vallatut. Oinaanvaarassa torjuttu kaksi vih:n vastahyökkäystä. JR 7:n hyökkäys Kostamojärven maastosta käsin johtanut Ihalan aseman valtaamiseen klo 22.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Latvasyrjän suunnassa saavutettu Neitinlinnanmäki ja siitä itäänpäin Väärämäki sekä Putrolammen ja Tuoksjärven välinen kannas. Tohmajoen ylimeno käynnissä (sanan Tohmajoki "jo"- kohdalla).
- VI AK: Säntämän suunnalla torjuttu kahden kompp:n vahvuisen vih:n hyökkäys.
- 163.D: Näätöjan suunnalla tilanne muuttumaton. Ägläjärveltä ovat joukkomme helposti tunkeutuneet Aittojoelle saakka, jossa vih. asettunut varustettuihin asemiin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kiestingin suunnassa vihollinen (turhaan odotettuaan vahvistusta, vangin kertoman mukaan) tänään äkkiä irtaantui. Takaa-ajavien joukkojemme kärkiosasto saavuttanut klo 21 mennessä linjan 1½ km. Kiestingistä lounaaseen.

20,05 MeV:n tilanneilmoitus n:o 97:
- Hankoniemen ja Snappertunan lohkoilla tavallista kiivaampaa vih:n tykistö- ja krh.tulta. Vih.-partion yritys tunkeutua Kannaslohkolla linjojemme läpi torjuttu. Oma tykistömme aiheuttanut tulipalon ja räjähdyksiä Hästö - Busön ptri-alueella, Syndalissa voimakas räjähdys.
- Vih.-hävittäjien toiminta vilkasta Prästkullan lohkolla.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 42 (5.8. klo 18 - 6.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta vilkasta sotatoimialueilla keskittyen Kar.A:n alueelle ja IV AK:n selustaan. Ilmahyökkäyksiä mm. Simolaa, Joutsenoa, Lappeenrantaa sekä Värtsilän ja Läskelän lentokenttiä vastaan.
- Oman toiminnan painopisteenä edelleen II AK:n alue. Pommitettu Antreaan, Säämäjärven ja Lotinanpellon asemia sekä autokolonnia ja rivistöjä.
- Omia tappioita ei ilmoitettu.
- Vih.tappiot 4 konetta.

7.8. aamulla

IV AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista tykistötoimintaa ja pari vih:n hyokkäysyritystä, jotka torjuttu.

aamulla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Rätykylä ja sen luoteispuolella ollut vahva bunkkeritukikohta vallattu (JR 27), sotasaaliina mm. 1 hv. Roiniban suunnassa toiminut patl. sulkenut Ylikuunua ympäröivät tienhaarat.
- 10. D: Haajoen kylä miehitetty ja Kaukolan lähimaasto saavutettu (JR 1 ja Kev.os. 16). JR 43 mienittanyt Hiitolanjärvi - Alasjärvi kannaksen sekä edennyt Hiitolanjärven eteläpuolitse.
- 15.D: Kokkolanjoki ylitetty ja hyökkäys Syrjäkoskea vastaan käynnissä. Vih. alkanut tyhjentää Änkälänsaloa.

aamulla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK jatkanut takaa-ajoa. Keskustassa saavutettu Suurmatkamäki, Vaaramäki ja Pitkämäki. Yksi patl. ylittänyt Tohmajoen ("joki"kohdalla).
- VI AK: Säntämässä torjuttu vih:n n. rykm:n vahv. voimin tekemä hyökkäys. Kaukopartio miinoittanut Muurmannin rataa aikamiinoilla 8 eri kohdassa, polttanut maantiesillan ym.

aamulla

AOK:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla omat ilmavoimat suorittaneet 15 havittäjän saattamana 45 koneella hyökkäyksen Varlamovan lentokenttää vastaan. 3. vih.-hävittäjää ammuttu alas.

8,30

MeV:n tilanneilmoitus n:o 98:
- Russarön ptri ampunut illalla Bengtskäriä tuloksetta.
- Suv. Vetehinen palannut partiomatkaltaan.

12,28

MeVE:n creedsan. 344/Op.2:
- Saksalaiset pyytäneet saada käytettäväkseen kalastajamoottoriveneitä Ekholmin ja myöhemmin Tallinnan edustan saarten valtausta varten. Voimme asettaa k.o. veneitä aina 50 kpl. saakka. MeV:n kom. pyytää suostumusta niitten luovuttamiseen.

16,57

PM:n creedsan. MeV:n kom:lle 598/Op. 2:
- MeVE:n creedsanomassa n:o 344/Op.2/7.8.41 esitetyt toimenpiteet hyväksytään.

Saksal. päämajan tiedonanto itärintamalta:
- Selostus Smolenskin tienoilla käydyn taistelun kulusta ja tuloksista. Saksalaisten käsiin joutunut 310,000 vankia, 3,205 hv:a, 3,120 tykkiä ja laskematon määrä muita sotatarvikkeita. Vih:n ilmavoimat menettäneet 1,098 lentokonetta.

7.8. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Ylikuunu vallattu ja eteneminen Inkilän suuntaan saavuttanut Korsjärven korkeuden. 6.8. aamusta lähtien tuhottu 6 hv:a.
- 10.D: JR 1 vallannut Kaukolan murrettuaan vih:n vahvan vastuksen kk:n tienristeysmaastossa. JR 43 saavuttanut linjan Hiitolanjärven kaakkoispää - Tausjärven koillispää.
- 15.D: JR 36 taistelussa linjalla Alasjärven pohj.puolinen maasto - Kilpola - Kirvonen. JR 15 jatkaa hyökkäystään Alhon suuntaan, lähimpänä tavoitteena Kuoksjärven tienhaara. JR 57 miehittänyt Lamminsalon ja etenee tietä Lamminsalo - Alho.
- 2.D: JR 7 on hyökätessään Jaakkimaa kohti saavuttanut kunnalliskodin maaston; sotasaaliina 3 tykkiä, krh:iä, toistasataa hevosta ym. JR 48 vallannut Oinaanvaaran; 3 vih. patl:aa tuhottu, sotasaaliina saatu 5 pst.tykkiä, 10 kk., 8 pk. ym.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK:n oikea sivusta linjalla Kaninen - Lantinlampi. Sen itäpuolella kiila työntynyt maantielle Honkasyrjänmäen ja Hyvänmäen välillä. Vasemmalla saavutettu linja Matkamäki - tienhaara Myllykylän lounaispuolella. Vih:n vastus sitkeää.
- VI AK: Uudistettu vih.hyökkäys Säntämässä torjuttu, samoin hyokkäys Per - Ozeron maastossa. Iisjärven kylä hallussamme.
- 163.D: Kuolismaan kaistalla vih. irroittautunut Liusvaaran suuntaan. Vih.-koneet pommittaneet eri otteeseen Loimolaa aiheuttaen tappioita (15 kaat., 42 haav.)

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Pieningän suunnalla vih.kompp. hyökännyt Pieninkäjärven pohj.pään korkeudella olevaa osastoamme vastaan.
- Ontrosenvaaralla vih. puolustautuu sitkeästi varustetuissa asemissaan. Osia joukoistamme Tshirkka - Kemijoen itäpuolella. Kiimasjärveltä edennyt osastomme Kolong-järven pohjoispään korkeudella.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n puolustus Kiestingin suunnassa murrettu. Kiestingistä 1½ km länteen oleva silta sekä sillanpääasema sen itäpuolella hallussamme.
- Uhtuan suunnassa on vih. saanut vahvistusta. Kuittijärven etelä- ja itäpuolella vilkasta vih:n sissitoimintaa.

20,42 MeV:n tilanneilmoitus n:o 99:
- Hankoniemen alueella viime yönä erittäin vilkasta vih:n tykistö- ja krh.-toimintaa. Oma tykistömme ampunut häirintätulta satama-alueelle sekä tuli-iskuja vih:n eri kohteisiin.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 43 (6.8. klo 18 - 7.8. klo 18):
- Vih:n ilmatoiminta hiljaista II AK:n alueella, sitävastoin erittäin vilkasta Kar.A:n alueella, keskittyen erikoisesti Loimolaa vastaan.
- Oman lentotiedustelun painopiste ollut Käkisalmen - Lahdenpohjan seuduilla. Kommitettu ja tulitettu kuorma-autoja Vuosalmi - Räisälä tiellä ja Kaukolan seuduilla, aluksia Valamon lähistöllä ym. Sadesää haitannut toimintaa.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih.-tappiot 5 konetta + 4 ei aik. ilm.

8.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n alueella hyökkäsi vih. n. kompp:n vahvuisin voimin Konnun pohj.puolella sekä Suokumaanjärven eteläpuolella. Hyökkäykset torjuttiin ja vih. menetti n. 60 miestä kaatuneina.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 27 vallannut Inkilän . Etulinjan kulku: Veitsjoen kaakkoispuol. tienhaara - Äksjärvi - S. ja P. Keskisenjärvi - Inkilä.
- 10.D: Taistelut jatkuvat linjalla Haajoenkylä - Sylijärvi - Kaukolan kk. - Ala-Rautjärven itäpuolinen maasto. Vih:n vastus sitkeätä sekä täällä että Hiitolan lounaispuolella. JR 2 etenemässä Ojajärveltä Hiitolan suuntaan, saavuttanut Kirkkokankaan eteläpuolisen maaston.
- 15.D: tilanne ennallaan, vih:n vastaisku torjuttu, joukot väsyneitä.
- 2.D: Jaakkiman asema-alue vallattu 7.8. klo 22:n tienoissa. JR 7:n etujoukot tunkeutuneet Lahdenpohjan kauppalan länsi- ja pohjoispuolella oleville kukkuloille. JR 48 saavuttanut purolinjan tien Jaakkima - Meriä itäpuolella.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
-VII AK: Latvasyrjän eteläpuolella vallattu Kokkosenmäen ja Pitkälammen maastot, muuten tilanne ennallaan.
-VI AK: Säntämässä jälleen n. rykm:n vahv. vih.-hyökkäys, joka vastahyökkäyksellä lyöty takaisin; vih. menettänyt ainakin 300 kaatunutta, sotasaaliina saatu 6 krh., 2 kk. ja runsaasti muuta asestusta.
-163.D: Kuolismaan suunnalla raivaus-, tie- ja sillanrakennustyöt käynnissä.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Porajärven suunnalla vih. hyökännyt Matalalampi läntisellä kannaksella tykistön ja hv:jen tukemana. Hyökkäys pysäytetty asemiemme eteen. Ilmapommituksia etulinjassamme ja siitä taaksepäin. Omat tappiomme huomattavat.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Lampelasta Aapajärven eteläpäähän rakenteilla oleva tie valmistuu 15.8. mennessä.

8,28 MeV:n tilanneilmoitus n:o 100:
- Hangon kaupungissa ja Kannaslohkon etumaastossa tykistömme aiheuttamia tulipaloja.
- Itä-Suomenlandella omat patterimme tulittaneet Pukkiota, missä kasarmi syttyi tuleen.

PM:n creedsan. 2030/Op.1/5d IV ja II AK:lle, LIITE n:o 145:
- IV AK luovuttaa viipymättä II AK:lle hallussaan olevan 10.D:n tykistöön kuuluvan pston omaan rykmenttiinsä liitettäväksi.

PM:n creedsan. 2031/Op.1/5d IV ja II AK:lle, LIITE n:o 146:
- IV AK luovuttaa ja siirtää viipymättä JR 4:n Inkilään, jossa se alistetaan II AK:lle . Sen käyttöön kumminkin saatava Ylipäällikön lupa.

(Huom: II AK:n alueelle tämän käskyn mukaan siirretty JR 4 käsitti ainoastaan kaksi kevyttä patl:aa ja siihen liitettiin myöhemmin 2 erill.pst.kompp:aa rykm:n oman pst.kompp:n lisäksi.)

8.8. Ylipäällikön käsky 2035/Op. 1, LIITE n:o 147:
- 1. ja 11.D:sta muodostetaan uusi Kar.A:n alainen VII AK, komentajana nyk. VII AK:n kom., kenr.maj. Hägglund, ja esikuntana nyk. VII AK:n esikunta.
- Nykyisen VII AK:n joukoista muodostetaan uusi, suoraan Ylipäällikön alainen I AK, v.t. komentajana ev. Mäkinen ja esikuntapäällikkönä ev.luutn. Hämäläinen PM:sta.

Saksal.päämajan tiedonanto iltärintamalta:
- Ukrainassa Umanin tienoilla suoritetut saarrostusliikkeet johtaneet 25 vih.-divisioonan tuhoon (6. ja 12. armeija sekä osia 18. armeijasta). Saksalaisten käsiin joutunut 103,000 vankia (niiden joukossa kahden armeijan komentajat), 317 hv:a, 858 tykkiä ym. Vih:lla arvion mukaan yli 200,000 miehen veristä mieshukkaa.
- Virossa taistelevat joukot vallanneet Rakveren ja tunkeutuneet Suomenlahden rannikolle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
18.D: JR 6 jatkaa Haakanalan puhdistusta ja työntänyt osia Tietävälän kaakkoispuoliseen tienhaaramaastoon. JR 27 vallannut Kirvun klo 15.Eteneminen Inkilästä Sairalan suuntaan käynnissä. Joukot alkavat olla väsyneitä, tappiot melko pienet.
10.D: Vallattuaan lopullisesti Kaukolan kk:n JR 1 etenemässä Kaarlahtea ja Pukinnientä kohti. Hiitolan kirkon ympäristö vallattu, joten kannas Veijalanjärvi - Hiitolanjärvi hallussamme (JR 2 ja JR 43).
15.D: JR 15 saavuttanut maaston Alhon molemmin puolin ja paikka paikoin rautatielinjan.
2.D: Haapavaaran pys.vallattu (JR 28) ja hyökkäys Elisenvaaraa kohti jatkuu. JR 7 saavuttanut Lahdenpohjan (myös etelästä), josta venäl. päällystö paennut laivalla. Meriän kylä vallattu (JR 48) ja tie Jaakkima - Meriä kokonaan hallussamme.

illalla Aar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Vih:n vastarinta näyttää yhä vahvistuvan, omat joukot väsyneitä. Yleishyökkäystä jatketaan.
- VI AK: Tuulos - Aunus suunnassa vih:n jatkuvia varustustöitä. Säntämän suunnassa maastoon pesiytyneen vih:n puhdistamista. Petroskoin suunnassa puolustautuu Ivaselän kyläss saarrettuna oleva vih. sitkeästi. Vih.miehittänyt Syvärjärven pohjoispäässä olevan kannaksen (Tsokkilasta n. 3 km koilliseen), missä kaivautuu.
- 163.D: Omat joukot maastoitse edeten saavuttaneet Kuolismaan.Tiet erittäin tehokkaasti rikotut, runsaasti sulutuksia ja ansoituksia.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ontrosenvaaran taistelut jatkuvat.
- Os. Leskinen vetäytynyt Nishnegjärven luoteispään tasolle (Pieningästä n. 5 km. lounaaseen).
- Pr. Kuussaari muodostettu.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kiestinki vallattu yöllä 7./8.8., sen pohj.puolella oleva tienristeys niinikään vallattu ja eteneminen jatkunut päivän kuluessa. Vih. tekee vetäytyessään sitkeää vastarintaa ja räjäyttää kaikki maantiesillat ja rummut. Vih:lla melkoiset tappiot. 7.-8.8. otettu yhteensä 114 vankia, joista 76 yhdestä motista. Päällystö ja politrukit päässeet pakenemaan veneellä. Vih.-koneet pommittaneet 7. ja 8.8. etulinjojamme Kiestingin suunnassa.

8.8. illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- 6.D:n kaistalla n. patl:n vahvuinen vih.-osasto hyökännyt Vuorijärven länsipuolella Pilkkavaaran "ra":n kohdalla etelään, mutta lyöty takaisin. Uudesti ryhmittely jatkuu.

20,30 MeV:n tilanneilmoitus n:o 101:
- HR:n alueella mol.puolista tykistö- ja krh.-ammuntaa. Lappvikin kartano palanut. Hangon liepeen ja radiomaston välillä suuri palo ja valtava räjähdys. Lisäksi metsäpaloja Täktomin koillispuolella, Syndalissa ja Ekössä.

26,55 MeVE:n creedsanoma 358/Op.os.:
- MeV:n kom. pyytää lupaa saada siirtää 5.RPr:ssa perustetun RP 55:n Turusta HR:ään, koska HR on kipeästi reservin tarpeessa. Patl:n koulutusta tullaan jatkamaan samalla kuin tehdään valmisteluja sen kiireiseksi siirtämiseksi Ahvenanmaalle.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 44 (7.8. klo 18 - 8.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta vähäistä, varsinkin II AK:n alueella.
- Oma tiedustelutoiminta kohdistunut Käkisalmen, Kurkijoen ja Lahdenpohjan suuntiin sekä Aunuksen ja Suojärven suuntiin. Pommitettu Valamon ja Lahdenpohjan satamia, aluksia ym. sekä pommituksilla häiritty liikennettä Hiitolan Asemakylästä itään olevilla teillä.
- Omat tappiot: 3 konetta (1 BL-kone jäänyt 7.8. palaamatta tiedustelulennolta, 1 FR-hävittäjä ammuttu alas Tytärsaaren luona, 1 MS-kone tuhoutunut lähdössä).
- Vih.tappiot: 2 I-18 hävittäjää (it. pudottanut Aittojoella).

23,30 II AK:n hyökkäyksen jatkoa koskeva käsky 18. D:lle:
- 18.D:n on painopistesuunnassaan vallattava Sairala sekä varmistettava Juoksemanjärvi - Kuujärvi kannas Matikkalan tienristin tasolla.
- Div:n tavoitteeksi määrätään tie Antrea - Sairala.

9.8. 6,00 IV AK:n tilanneilmoitus:
- Yö kulunut rauhallisesti. JR 4:n marssi alkaa tänään. klo 7,30. II/KTR 9:n siirto saadaan päivän kuluessa loppuunsuoritetuksi.

6,00 II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Saavutettuaan Tietävälän JR 6 jatkaa Hirslammen ja Lietlahden suuntaan. JR 27:n ja JR 49:n joukkoja lähestymässä Sairalaa.
- 10.D: Silta Veijalanjärven kaakkoispäästä 1 km itään saavutettu.
- 15.D: Ankarat taistelut edelleen käynnissä Alasjärvi - Raivattala - Kirvonen välisessä maastossa. Rautatie Alhon etelä- ja pohjoispuolella saavutettu.
- 2.D: Elisenvaara vallattu 9.8. klo 3,00 (JR 28). JR 7 taistelussa linjalla Rauhala - Paikjärvi - Haapamäki, jossa vih. hyökkäilee jatkuvasti.

9.8. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Luttoa vastaan ja Latvasyrjän maastossa hyökkäyksiä käynnissä. Sortavalan luoteispuolella saavutettu Karmalanhovin aukeiden pohjoisreuna. Ajalla 25.7. - 5.8. vih. menettänyt kaatuneita 3,600, vankeja 313, sotasaaliina saatu 822 kiv., 166 autom. ja puoliautom. kiv., 53 pk., 148 kk., 17 krh., 10 pst. tykkiä, 1 hv., 1 kan. ym., tuhottu 23 pst.tykkiä, useita hv:ja ym.
- VI AK: Säntämässä vih:n tappiot 200 kaatunutta, sotasaaliina saatu 13 krh., 12 kk. ja runsaasti jv:n keveitä aseita ynnä ammuksia. Petroskoin suunnassa tuhottu Ivaselän motti Hiisjärven eteläpäässä. Mikkeljärven ja Sotjärven välisellä kannaksella vih.hyökkäsi Mikkeljoen yli mutta heitettiin takaisin.
- 163.D: Kuolismaalta lähetetty voimakkaita partioita Liusvaaran ja Salmijärven suuntiin.

aamulla ACK:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla vih. pommittanut Litsa-vuonon pohjoisrantaa ja saanut täysosuman Titovan yli rakennettuun siltaan. Omat ilmavoimat saaneet osumia Muurmannin rataan Koudan luona ja ptri-asemiin Kalastasaarennolla.

10,00 II AK:n hyökkäyksen jatkamista koskeva käsky 15.D:lle.
LIITE n:o 148:
- 15.D hyökkää pohjoisesta saartaen Hiitolan pohjoispuolella olevia vih.-voimia vastaan.
- Alasjärvi - Kokkolanjoen välisellä alueella siirtyy div. puolustukseen ja irroittaa yhden rykm:n, joka ensi tilassa koottava Marjakosken - Alasjärven maastoon.

Saatujen tietojen mukaan II AK:a vastassa olevien vih.-voimien vahvistukseksi lähetetty uusi divisioona rautatcitse Käkisalmen eteläpuolelle: ensimmäiset kuljetukset saapuneet Myllypellon asemalle yöllä 8./9.8.

15,30 Uuden I AK:n komentaja ev. Mäkinen ja esik.-päällikkö ev. luutn. Hämäläinen lähtivät uudelle toimialueelleen. Ev. Karikoski otti vastaan PM:n Op. osaston päällikkyyden, maj. Viljanen Op. 1:n ja maj. Appelgren Op. 3:n päällikkyyden.

16,50 PM:n creedsan. 603/Op. 2:
MeVE:n creedsanomassa n:o 358/Op.os./8.8.41 tehty esitys hyväksytty.

PM:n kirj. 2040/Op.1/5d, LIITE n:o 149:
- Yksi Tyk.K. Hämeenlinnasta Leppäsyrjään, alistetaan Kar. A:lle VII AK:aa varten.

PM:n kirj. 2042/Op.1/2a Kar.A:lle ja II AK:lle, LIITE n:o 150:
- Kar.A:lle ja II AK:lle aikaisemmin alistetut rad.tied.osastot otetaan PM:n käyttöön ja sijoitetaan PM:n Tied. Os:n ohjeiden mukaan.

Päämajan tilannetiedoitus 9.8., LIITE n:o 151:
- Heinä- elokuun vaihteessa alkanut armeijamme toinen suurhyökkäys Laatokan luoteispuolella on kehittynyt suunnitelmien mukaisesti. Vih:n varustetut asemat murrettu ja joukkomme tunkeutuneet Laatokalle. Saartorenkaiden supistamista ja vih:n tuhoamista jatketaan.

9.8. Saksal. päämajan tiedonanto itärintamalta:
- Roslavlin alueella (100 km. Smolenskista kaakkoon) saarretut vih.-voimat nyttemmin tuhottu: yli 38,000 vankia, 250 hv:a, 339 tykkiä sekä muita sotatarvikkeita.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Lietlahtea kohti edennyt osasto vetäytynyt Tietävälän et.puol. maastoon vih:n lännestä käsin suorittaman voimakkaan vastaiskun pakoituksesta. Vih. pyrkii asettumaan uuteen puolustusasemaan Lietlahden - Kirvunjärven - Torajärven - Jucksemajärven kapeikkomaastoon. Taistelut Sairalan omistuksesta jatkuvat.
- 10.D: Tilanne Hiitolan eteläpuol. kannasten ja Kaukolan suunnissa suurin piirtein ennallaan. JR 2:n yksi patl. etemässä Pukinniemestä Kaarlahtea kohti. Räisälän suuntaan käytettäväksi perustetaan Taisteluosasto Särmä (Kev.os:t 12 ja 16, II/JR 2, Rask.Psto ja Tyk.K.).
- 15.D: Vih:n vastus Alhon suunnalla luja, kukkulat radan itä puolella hyvin varustettuja. Eteneminen Kurkijokea kohti käynnissä, Aromäki saavutettu, yksi patl. etenemässä sieltä Otsanlahden suuntaan.
- 2.D: Lahdenpohjan suunnalla taistelut jatkuneet Laatokka - Paikjärvi kannaksella, jossa tuhottu mm. 5 hv.
- AK:lle alistettu JR 4 saapumassa Käylölään (6 km Inkilästä luoteeseen).

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Latvasyrjä vallattu. Sotasaaliina saatu 2 rykm. tykkiä, 2 pst.tykkiä, 2 raskasta krh:tä, paljon viljaa ym. Vangiksi antautui vain 30 miestä.
- VI AK: Tuuloksen suupuolella vih. rakentaa estelinjoja. Säntämän suunnalla jatkuu vih:n painostus. Vih. miehittänyt Sepivarin ja Galvatselän kylät. Topornojejärven länsi- ja eteläpuolella olevat kylät hallussamme.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Os. Leskinen vetäytynyt Pieninkä läntiseen.
- Kev.os. 2 saapunut Inari - Lentiera, Porajärvi - Lentiera tienhaaraan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih:n krh:t vilkkaassa toiminnassa.
- Eteneminen Kiestingin suunnalla hidasta vih:n sitkeän vastarinnan vuoksi. Etulinjamme Takajoen eteläpuolella.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- 6.D:n kaistalla motti Pilkkavaarassa muodostumassa. Pohj. siivellä n. 2 kompp:n vahv. vih:n hyökkäys torjuttu.

20,07 MeV:n tilanneilmoitus n:o 103:
- Bromarvin lohkolla suorasuuntaustykistömme tuhonnut täysosumalla Gunnarsholmista Horsöhön matkalla olevan veneen, jossa 20-30 miestä. Elmholmissa havaittuihin vih.-ryhmiin saatu viisi täysosumaa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 45 (8.8. klo 18 - 9.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta erittäin laimeata.
- Oma kaukotiedustelu suunnattu Lotinapellon, Petroskoin ja Kotselkoman suuntiin. Valvottu Laatokan laivaliikennettä. Pommitettu Kyläjärven - Kurkijoen tielle ruuhkautuneita joukkoja, siltaa Jenimäen luona ym. Sadesää rajoittanut lentotoimintaa.
- Tappioita ei ilmoitettu, ei omia eikä vih:n.

9.8. IV AK:n esikäsky ryhmityksen muutosta varten:
- 4.D valmistautuu irroittamaan joukkonsa lukuunottamatta JR 25:ttä ja 1/3 kev. tykistöstä ja ryhmittymään AK:n reserviksi 12.D:n taakse.
- 8.D ottaa rintamavastuun 4.D:n lohkon oikealla siivellä, uutena välirajana: Seppälä - Ruokojärven pohj.pää - Syrjätakanenlampi - Telkjärvi - Kaikko - Hounijärvi.
- JR 25 (+ yksi kev.psto ja lin.ptrit) jää AK:n alaiseksi 4.D:n entiselle (supistetulle) lohkolle, jonka vas.rajana Saimaan kanava - Nuijamaanjärven luot.pää - Saimaan kanava.

10.8. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Hyökkäys käynnissä linjalla Immolanlahti - Hiralampi - purolinja siitä kaakkoon (JR 6), samoin Kirvunjärven Torajärven kannaksen haltuunottamiseksi (JR 27). Kev.os.7 vallannut Matikkalan. Vormolaan jäänyt vih.-motti.
- 10.D: Kaarlahden asema-alueen länsireuna saavutettu, samoin Taivallahden länsipää. Tst.os. Särmä saavuttanut Siirlahden ja Hytinlahden (it.) maaston ja jatkaa Räisälää kohti.
- 15.D: Alasjärven pohj.puolella motti, jossa n. 2 patl:n vahv. vih.osasto. JR 15 vallannut Alhon ja jatkaa etenemistään Mustolan ja Raholan suunnissa. Otsanlahti vallattu (JR 57) ja vih:n vastahyökkäys torjuttu. Oma tykistö häiritsee laivauksia Kurkijoen satamassa.
- 2.D: Rauhalan ja Rantalan kasarmialueet JR 7:n hallussa. Paikjärvenkylästä pohjoiseen vih:n varustustöitä.

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Sortavalan luoteispuolella miehitetty maasto Karmalansalmeen saakka, ylimeno valmistetaan.
- VI AK: 7.-8.8. salvitetyistä kolmesta Säntämän motista laskettu yhteensä 738 vih:n kaatunutta sekä saatu yhteensä sotasaaliina 4 krh., 10 kk., 25 kev. kk., 5 pk, 14 pienoiskrh. y.m. Sepivariin tunkeutunutta vih. kompp:aa ajetaan takaa koilliseen, Galvatselässä ollut vih.-kompp. saarrettu. Selustassa liikkunut suomalaista sotilaspukua käyttänyt vih.-partio räjäyttänyt Suurmäen maantiesillan ja ylättänyt henkilöauton, josta 2 vänrikkiä ammuttu. Petroskoin tien suunnassa vih.-hyökkäys alkanut klo 5 kahden tunnin tyk.-valmistelun jälkeen.

II AK:n käsky 10. D:lle:
- 9.8. annetun suullisen ohjeen mukaisesti on Räisälä otettava keveillä ja kevennetyillä voimilla.
- Varmistus Helisevänjärvi - Nasarlahti kapeikkoon sekä Vanhan Vuoksen linjalle. Tiurista Särkiniemeen, joissa otettava sillanpääasemat ainakin teiden kohdilla.
- Saumaosastolla otettava yhteys Matikkalan tienristeysmaastoon tunkeutuneisiin 18.D:n osiin (Kev. os. 7).

PM:n kirj. 2055/Op.1/9 b, LIITE n:o 152:
- Maavoimien taistelujoukkojen sotajaoitus käsketyn uudelleenjärjestelyn jälkeen.

Saksal. päämajan tiedonanto itärintamalta:
- Moskovaa pommitettu viime yönä erinomaisella menestyksellä.
- NL:n ilmavoimien kokonaistappiot (Suomen taistelualue ml.) tähän saakka yli 10,000 lentokonetta.

10.8. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 27:n hyökkäys Kirvunjärven ja Torajärven välillä johtanut sisäänmurtoon; vyörytys Vehkapäätä kohti käynnissä, Leinjärven tien suunnassa saavutettu Virolan - Salokylän taso. Vih:n voimakkaan tykistön tukema vastus heikentymässä.
- 15.D: Kurkijoki vallattu. Yksi patl. puhdistaa sen itäpuolista maastoa, JR 57:n päävoimat etenevät lounaaseen Petkolaa kohti.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Latvasyrjästä etelään saavutettu Vieremänhovi ja Ylä-Vieremänjärven lounaispää. Karnalansalmen ylimeno onnistunut, joukkomme saavuttaneet linjan Kymölä "K" - Pietarisenhovi.
- VI AK: Voimakkaat vih.-partiot ylittäneet Tuulosjoen neljästä kohdasta ja pureutuneet joen länsirannalle. Sepivarin suuntaan vih:n hv:jen tukema hyökkäys johtanut kylän valtaukseen. Vih.-hyökkäys Galvatselässä pysäytetty. Vih:n aamuyöllä alkama hyökkäys Hiisjärven ja Syväjärven välillä jatkunut voimakkaana koko päivän. Päätien suunnassa esiintynyt myöskin vih:n hv:ja, joukossa 2 raskasta, jotka tuhonneet 3 pst.tykkiämme. Omat tappiomme melkoiset. Vih:n tappiot arvioidaan yli 1000 kaatuneeksi.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Taistelut Ontrosenvaarasta jatkuvat.
- Pieninkä länt. maastossa ollut vih. vetäytynyt itään, kosketus katkennut.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kiestingistä maantien suunnassa etenevät joukot taistelussa Takajoen linjalla n. patl:n vahv.vih:n kanssa, jolla 2 ptria ja 8-10 krh:tä. Rautatietä pitkin edenneen osaston etumaiset osat saavuttaneet n. 9 km. Kiestingistä olevan järvikannaksen.
- Kaaliniemessä maihin noussut n. 2 joukkueen vahv. vih.-osasto edennyt etelään sekä vallannut ja polttanut Taavon. Vastatoimenpiteisiin ryhdytty.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- 6.D:n kaistalla vih.-patl:n Nenäpalosta tekemä hyökkäys torjuttu. Pikkavaarassa pieni motti purettu, vih. tappiot n. 50 kaatunutta. Pilkkavaarassa 8.8. hyökännyt vih. ollut 1 moot. rykm. kokonaisuudessaan, hyökkääjä kärsinyt suuria tappioita.

20,11 MeV:n tilanneilmoitus n:o 105:
- HR:n alueella tykistömme saanut täysosumia Koverharissa olleisiin kk.-pesäkkeisiin ja vaientanut yhden vih:n suorasuuntaustykin.

HR:ään saapunut Kokkolasta toinen 40/40-V jaos.
RP 55 lähtenyt Turusta rautateitse Pohjankuruun, josta se
siirtyy Skrittskogin maastoon.

10.8. IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 46 (9.8. klo 18 - 10.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta vilkastunut. Kotiseudulla yksi syöksypommittaja saanut osuman Porvoon tuomiokirkkoon ja pommikone pommittanut Rauman satamaa. II AK:n alueella esiintyi 6-12 hävittäjäkoneen ryhmiä, jotka tulittivat eteneviä joukkojamme. Pommituksia Pitkässärannassa, Läskelässä, Hämekoskella, Loimolassa, Vieljärvellä ja Ägläjärven seuduilla. It.aseet osallistuneet maataisteluihin.
- Omat ilmavoimat suorittaneet torjunta- ja tiedustelulentoja sekä pommittaneet aluksia, autokolonnia Kurkijoki - Rahola alueella, Vuosalmen ponttonisillan luona olevaa kolonnaa ym.
- Omat tappiot 1 BW kone vaurioitunut pakkolaskussa.
- Vih.tappiot: 2 konetta pudotettu Helsingin eteläpuolella, 1 kiintopallo tuhottu Kaukolan alueella.

11.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. yrittänyt pienillä osastoilla krh:n ja paikoitellen tykistön tukemana tunkeutua asemiimme, mutta kaikkialla helposti torjuttu.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 6:n hyökkäys Tietäväläst etelään saavuttanut Toivolan pohj.puolisen maaston. Vih:n vastarinta Vehkapään maastossa murrettu ja JR 27 saavuttanut Leinjärven suunnassa kannaksen Vasarlampi - järvi 36. Sairalan eteläpuolella Anttolanmäki hallussamme.
- 10.D: Tst.os. Särmä saavuttanut Unnunkoskelle johtavan tienhaaramaaston sekä torjunut vih:n täällä ja Siirlahden suunnassa suorittamat vastahyökkäykset. Laatokka - Veijalanjärvi kannaksella samoin vih.-hyökkäys, joka torjuttu. Kaksi vih:n sotalaivaa osallistunut Kontiosaaren lähettyviltä eilisiin taisteluihin.
- 15.D: Pienempiä maastovoittoja Alasjärven koillispuolella ja Kyläjärven suunnassa.
- 2.D: Tilanne ennallaan.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Etenemistä ainoastaan Sortavalan suunnalla, jossa saavutettu linja Sortavalan asema – Airannejärven eteläpää sekä Vakkosalmi "mi":n eteläpuolella oleva taloryhmä. Helylän kylä samoin hallussamme Helylänjokeen saakka.
- VI AK: Vih:n yritykset tunkeutua Tuulosjoen yli torjuttu. Petroskoin suunnassa vetäydytty Ivaselästä Hiisjärven eteläpuolella olevan puron länsipuolelle.
- Vahv. JR 8 (p. patl.) irroitettu rannikolta ja marsilla Tulemajärven suuntaan 11.D:n yhteyteen. Vahv. JR 56 irroitettu Näätäojalta ja marssilla Vieljärven suuntaan 1.D:n yhteyteen. Vahv. rykm. 17.D:sta (JR 13) marssilla Tulemajärveltä Vieljärvelle VI AK:n käyttöön.

8,40 MeV:n tilanneilmoitus n:o 106:
- Bromarvin lohkolla on Björnholm menetetty aamuyöstä. Måsaskär vih:n miehittämä, saarella runsaasti konetuliaseita.

11.8. Ylipäällikkö lähti klo 8,00 asemulla kenr.luutn. Linderin ja Nenosen, kenr.maj. Airon, ev. Melanderin ja maj. Peitsaran saattamana matkalle II AK:n alueelle. Kävi päivän kuluessa II AKE:ssa, 18.DE:ssa ja 2.DE:ssa, tutustumassa hyökkäysliikkeen kehitykseen eri rintamanosilla sekä taistelutilanteeseen Tyrjän seudulla..

PM:n kirj. 2062/Op.1/5 d, LIITE n:o 153:
- Hämeenlinnassa olevat Tyk.K:t kapt. Utelan johdossa kuljetettava heti II AK:n alueelle, jossa liittyvät JR 4:ään.

Saksal. päämajan tiedonanto itärintamalta:
- Etelä-Ukrainassa jatkuu perääntyvän vih:n nopea takaa-ajo.
- Moskovaan jälleen pudotettu useita tonneja räjähdys- ja palopommeja.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 4.D:n alueella tuotettu vih:lle tappioita ajalla 1.-10.8: kaatuneita 254, vankeja 12, ylilcikkareita 2; tuhottu 3 kk., vallattu 1 kk., 5 pk., 10 kiv., 15 puoliautom. kiv. ym.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 6 jatkaa hyökkäystään Toivola - Lietlahti suunnassa kohdaten sitkeätä vastarintaa. Leinjärven tienhaaran maasto saavutettu. Torajärven kaakkoispään eteläpuolisessa maastossa on vih:n Sairalan kannakselta lounaaseen johtava perätymistie suljettu.
- 10.D: Os. Särmän toiminta-alueella ankaraa vih:n painostusta.
- 15.D: JR 49 saavuttanut rautatien Hiitolan Asemakylän pohjoispuolella. JR 57 kohdannut Raholan tienhaaran maastossa lujaa vastarintaa. Jälkipuhdistuksessa Salokylän lounaispuolella saatu sotasaaliiksi 11 haupitsia, 35 hevosta ja koko pston kuormastot.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Oikealla saavutettu linja Annikänniemi - Honkasyrjänmäki. Sortavalan edustalla paikallisia maastovoittoja.
- VI AK: Vih.-hyökkäyksiä torjuttu Säntämän suunnassa, Varloin suunnassa sekä Petroskoin tien molemmin puolin.
- Vahv. JR 29 alistettu 11.D:lle, joka ottanut rintamavastuun Hyrsylä - Sotjärvi suunnassa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ontrosenvaaran taistelumaastossa on JR 52 ylitettyään Tshirkka-Kemin saavuttanut p:en 166,7 maaston, jossa vastassa kaivautunut vih. Sen etenemistä Ontrosenvaara - Rukajärvi tielle hidastuttavat suuresti vih:n lukuisat voimakkaasti varustetut partiot. JR 31 puhdistaa niemekkeitä Oz. Babjesta länteen. JR 10:n yksi patl. asemissa Novinkajärven p. 139,8 tasolla, yksi patl. kootaan reservikssi Koppelojärven itäpäähän. Os. Seitamo edennyt Kolongjärven pohjoispäästä tien suunnassa kaakkoon n. 4 km.

11.8. illalla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih. yrittänyt väkivalt.tiedustelua, jolloin menetti 75 miestä kaatuneina. Kiiskisjärven pohjoispuolella vih.-hyökkäys käynnissä, vih:n tappiot 50 kaatunutta, 13 vankia sekä 5 pk. ja lukuisia kiv:jä.
- Kiestingin hyökkäyskaistan etel. sivustalla saavutettu Lohilahti. Rautatien suunnassa edetty Elovoe-järven korkeudelle. Vih:n panssarijuna tuhottu syöksypommittajien hyökkäyksellä. Maantien suunnassa etulinja edelleen Takajokilinjalla. Oikealta saarrostava osasto saavuttanut maantien n. 9 km. Kiestingistä katkaisten vih:n perääntymistien. Tällä suunnalla esiintynyt ensikerran vih:n ps.vaunuja, joita tuhottu 2.

illalla

AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaistan pohjoissiivellä vih. hyökännyt n. 2 patl:n vahvuisena Kuolajärven pohjoispuolella, mutta lyöty takaisin suurin tappioin.
- Pohjoiskaistalla vih:n kenttävartiot Lounavaarassa ja Lounajärvellä tuhottu. Kalastajasaarennolla vih:n aamuyöllä Maattivuonon itäpuolella n. 2 patl:n vahvuisena tekemä hyökkäys torjuttu.
- Omat tappiot: 3 ups. kaat., 1 haav. sekä 41 miestä.

20,08

MeV:n tilanneilmoitus n:o 107:
- Kaksi vih:n MO-venettä liikkunut Morgonlandetin pohjoispuolella todennäköisesti miinanlaskutehtävissä; Krokön lkv karkoitti veneet. Kuusi vih:n hävittäjä-konetta ahdistellut Örön - Bengtskärin välillä raivaamassa olleita A-veneitä ja tyv. Karjalaa; ei vaurioita.
- Itä-Suomenlahdella tavanmukaista vih:n vartioalusten partiointia Suursaari - Someri alueella.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 47 (10.8. klo 18 - 11.8.klo 18):
- Vih:n lentotoiminta yleensä hiljaista, vain Hangon ympäristössä ja II AK:n alueella vähän vilkkaampaa.
- Omat ilmavoimat suorittaneet tiedustelua ja suojausta Laatokan ympäristössä sekä pommittaneet aluksia Laatokalla, junia, telttaleiriä, Pyhäjärven asemaa ym.
- Omat tappiot: yksi tähystäjä kaatunut.
- Vih. tappiot: 3 konetta (joista yksi 4-moottorinen tehnyt pakkolaskun Mäntsälässä) sekä 1 ei aik. ilm.

12.8. 8,00

Ylipäällikkö seurueineen palasi PM:aan matkaltaan II AK:n alueelle.

aamulla

IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. jatkaa varustelutöitään ja yrittänyt muutamin paikoin työntää tiedusteluosastoja asemiimme.

aamulla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 6 työntänyt kiilan Mertjärveen saakka ja lyönyt takaisin vih:n läpimurtohyökkäyksen Lietlahdesta länteen. Sairalan suunnalla vih:lla paljon joukkoja. 3 hv:a tuhottu, 1 vaurioitettu.
- 15.D: JR 49 ylittänyt Asemakylän pohjoispuolella olevan Kokkolanjoen maantiesillan. JR 15 etenemässä Paksujalan

12.8. aamulla tienristeyksen tienoilta Haapalahden suuntaan ja JR 57 Raholan tienhaarasta Mustolan suuntaan.
- 2.D aloittanut hyökkäyksen tavoitteena Metsämikli - Mensuvaaran maasto.

aamulla Mar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Oikealla saavutettu linja Kuivaniemi - Pitkänsillansuon lounaispää. Vieremäjärvien eteläpuolella eteneminen jatkuu. Sortavalassa saavutettu linja Mansikkamäki - Kymölän seminaari - Läppäjärven luoteisrantaa lahden pohjukkaan saakka - hautausmaa (ml.) - Karmalanjärvi.
- VI AK: Tuuloksenjoen suussa ja maantiesillan kohdalla vih. tehnyt ankaran tyk.-valmistelun jälkeen ylimenoyrityksen; osa heitetty takaisin, puhdistus jatkuu. Säntämän länsipuolella ja järvikannaksilla vih.-hyökkäys torjuttu. Varloin suunnalla eteni hyökkäävä vahva vih.-osasto kylän itälaitaan saakka. Vih.-hyökkäys Kirvesjärven ja järven 141,7 välillä torjuttu. Ivaselän ja Hiisjärven kylät vih:n miehittämiä.
- 163.D: Kuolismaan suunnalla saavutettu Sulkujoki.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- 6.D:n kaistalla Pilkkavaarassa ollut vih. vetäytynyt Lehtopilkkavaaran koillispuolitse kulkevan puron taakse. Sen tappiot huomattavat.

8,55 MeV:n tilanneilmoitus n:o 108:
- Hangon kannaslohkolla molemminpuolista tykistö- ja krh.-toimintaa. Ensimmäinen yliloikkari esiintynyt, ilmoittaen olevansa upseerioppilas.

"Viralliselta taholta" julkisuuteen annettu tieto:
- Tähän mennessä ovat hävittäjämme ja it.-aseemme ampuneet alas 262 vih.-konetta, merivoimamme ovat tuhonneet vähintään 15. vih.-alusta (joukossa 3 sukellusvenettä ja 6 kuljetusalusta), maavoimamme ovat vallanneet tai tuhonneet ainakin 444 hv:a ja 31 ps.autoa.

Ylipääll:n käsky Ilmavoimille 624/Op.3/I, LIITE 154:
- Perustettava uusi hävittäjistä ja harjoituskoneista kokoonpantu tiedustelulaivue Le.Lv. 10, joka alistetaan 14.D:lle.

15,00 Kenr.maj. Airon suullinen käsky II AK:n esik.pääll:lle:
- Suorasuuntaustykkejä sijoitettava Kurkijoen merirantaan (Kurkiniemen seudulle), tehtävänä ehkäistä vih:n yritykset Hiitolan motin evakuoimiseen Kilpolansaaren satamien kautta.

19,15 II AK:n käsky 10.D:lle (2078/Op.1/5 f), LIITE n:o 155:
- Vih. asettumassa puolustukseen suojatakseen joukkojen laivausta Kilpolan saaresta.
- 10.D valmistautuu hyökkäämään painopiste oikealla tavoitteena Helisevä eteläpää - Nasarlahti - Lähdekorpi - Särkisalo - Vuoksi.

II AK:n käsky 15.D:lle (2081/Op.1/5f); LIITE n:o 156:
- 15.D jatkaa etenemistään Hiitolan valtaamiseksi ja estää samalla vih:n puolustukseen asettumisen. Div. valmistautuu jatkamaan etenemistään Hiitolanjärven ja Laatokan välisten kannasten kautta etelään.
- JR 49 (p.patl.) on irroitettava ja ohjattava Marjakosken maastoon valmiina liittymään divisioonaansa (18.D).

12.8. Kar.A:n käsky hyökkäysliikkeen jatkamista varten. LIITE n:o 157:
- Kar.A jatkaa hyökkäysliikettään Suojärven valtaamiseksi ja valmistautuu etenemään tavoitteeseensa Syväri - Äänisjärvi. 1. tavoitteena tie Aunus - Prääsä - Säämäjärvi - Onkamus.
- VI AK etenee linjalla Tuulos - Vieljärvi tavoitteena Aunus - Pyhäjärvi, päävoimat Aunuksen suuntaan.
- VII AK etenee linjalle Pyhäjärvi - Prääsä - Säämäjärven itäpää, päävoimat Prääsän suuntaan. Suojoen rautatiesilta vallattava yllätyksellä.
- Vahv. 163.D valtaa Suojärven alueen Onkamuksen tienhaaran saakka sekä varmistaa Porajärven suuntaan, jossa yhteys 14.D:aan.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Lietlahti vallattu. JR 6 saavuttanut osillaan Salosiiran ja edennyt päämäsin Mertjärven itäpuolitse Rujalahden itäpuoliseen maastoon. Suirala ja Koljola vallattu (JR 27), lyödyt vih.-joukot perääntymässä Hannukkalan ja Antrean suuntiin.
- 10.D kohdannut ankaraa vastarintaa linjalla Ala-Korpela - Unnonkoski (Tst. os. Särmä). Kaarlahden pohjoispuolella (I/JR 1) sekä Taivallandella (III/JR 2). Asilan kannakselta irroitettu I/JR 2 ja Hiitolasta JR 43 (p. patl.) suunnattaviksi toinen Taivallahteen, toinen Kaukolaan.
- 15.D: Hiitola vallattu ja Asemakylän maasto puhdistettu. JR 49:ää kootaan siirrettäväksi 18.D:aan. JR 15 edennyt Tiuralan kohdalle, JR 57 Mustolan (et.) kohdalle. Kilpolassa havaittu laivauksia, niiden estämiseksi lähetetty kk: jä ja pst.tykkejä Telkinniemeen, vahv.kompp. Korpisaareen ja tykistön tulenjohtueita siitä itään Juholanmäelle.
- 2.D: Syrjäsillanmäki vallattu. JR 48 ryhmittymässä hyökkäystä varten Tajasyrjää ja JR 28 Mensunsaaraa kohti.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Oikealla saavutettu linja Petolahti - Riihilampi. Ylä-Vieremäjärven lounaispuolitse edennyt osasto saavuttanut maantien Koivusillan kansakoulun luoteispuolella ja lähettänyt 2 kompp:a Vieremännovin maastossa olevan vih:n selustaan. Keskustassa saavutettu linja Pitkäkosken sähkölaitos - Haukilampi - Tuoksjärvi - Matkamäki. Sortavalan eteläpuolella saavutettu linja Hympölä - Sipilänsalmi, pohj puolella saatu haltuun osa Puikkolan kaupunginosasta. Lentotiedustelulla todettu vih:n suorittavan kuljetuksia Rautalahdesta.
- VI AK: tykistötulta ja partiotoimintaa. Keskitettyä vih:n ilmatoimintaa, mm. pommituksia Pannilassa, jolloin ev. Hagelberg kaatui.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Aamulla todettu vih:n polttavan Ontrosenvaaran kylää ja Kemijoen siltaa sekä maantien suunnassa peräntyvän Ontrosenvaaran suuntaan. JR 10 ajaa takaa vih. maantien suunnassa ja ylittänyt Nurdajoen sillan. Os. Seitamo etenee myös Ontrosenvaaraa kohti maantien suunnassa.

12.8. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa torjuttu vih:n 11.8. alkama vastahyökkäys; vih. menettanyt tähän 20 kast., 3 pk., 5 puolisuutom. kiv.
- Kiestingin suunnassa eteläinen osasto taistelussa Lohivaaressa. Rautatien suunnassa taistelu käynnissä Lebedevojärven etelapuolella, missä vih. painostaa idästä ja pohjoisesta; taisteluihin osallistuneista ps.vaunuista vallattu 1, tuhottu 1 ja tehty liikuntakyvyttömiksi 3. Vih. katkaissut radan n. 12 km Kiestingistä. Maantien suunnassa Takajoen linjalla ollut vih. hajoitettu; joukkomme edenneet n. 6 km päähän Kiestingistä.

20,30 MeV:n tilanneilmoitus n:o 109:
- Bromarvin lohkolla Bjornholm jälleen hallussamme. Tykistömme aiheuttanut Hangossa ja Lappohjassa tulipaloja. Vih:n varustelutyöt entisestään vilkastuneet.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 48 (11.8.klo 18 - 12.8.klo 18):
- Vih:n lentotoiminta laimeata, mutta vilkastui päivän aikana II AK:n ja Kar.A:n alueella. Pommituksia Raumalla sekä Ojajärvellä, Vieljärvellä ja Loimolassa.
- Oman tiedustelun painopiste Laatokalla ja sen länsi- ja pohjoispuolella. Taistelukosketus vih:n vanvoihin hav.-muodostelmiin Inkilässä sekä alueilla Kirvu - Antrea ja Vieljärvi - Tsokkila. Pommitettu Puutsalon edustalla olevia laivoja, Jeljärven parakkileiriä, Kotshkoman ratapihaa, autokolonnia, marssirivistöjä ym.
- Omat tappiot: 3 konetta.
- Vih.tappiot: 15 konetta (joista 9 I- 153 alueella Kirvu - Antrea ja 3 I-153 alueella Vieljärvi - Tsokkila) ja 1 täh. pallo.

13.8. samulla II AK:n tilanneilmoitus:
-18.D: JR 6 saavuttanut Koljon ja Mertjärven tienhaaran. I/ JR 27 etenemässä Vehkapäästä Paalijärvi-Ollikkalan suuntaan. Kev.os. 7 Simola - Pöyrynniemi maastossa (Juoksemajärven kaakkoispäässä).
- 15.D: JR 36 ottanut rintamavastuun JR 49:ltä Hiitolan kaakkoispuolella sekä miehittänyt Telkinniemen. JR 15 Tiuralan kautta ja JR 57 Mustolan maastosta etenemässä Haapalahden suuntaan.
- 2.D:n osia saavuttanut Niva - Mensunvaara tien Lapinmäen pohjoispuolella.

samulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
VII AK: Vieremänhovi vallattu ja sen itäpuolisen maaston puhdistaminen käynnissä; hyökkäystä jatketaan Tuokslahden suuntaan. Kiteenjoen pohjoispuolinen maasto hallussamme. Etenemisyritys Sortavalaan kohdannut ankaraa vastarintaa. Uusi hyökkäys alkanut klo 4, ja samoin alkoi takaa-ajo Hympölän maastosta Otsoisten suuntaan. - Armeijan lounainen väliraja siten pääasiassa saavutettu ja armeijan tehtävä k.o. suunnalla suoritettu paitsi Sortavalassa, josta suurin osa vallattu. 13.8. klo 12 luovuttaa VII AK:n kom. rintamavastuun I AK:n kom:lle. I AK:n ja Kar.A:n välirajana Jänisjoki.

13.8. aamulla VI AK: Vih. suorittanut useita tykisto- ja krh.-tulen sekä paikoitellen hv:jen tukemia hyökkäyksiä Tuuloksen, Säntämän, Tuulosjärven, Varloin, Hiisjärven ja Petroskoin tien suunnassa. Kaikki hyökkäykset torjuttu, ainoastaan Tuulosjärven suunnalla kenttävartiomme pakotettu vetäytymään n. ½ km:n päähän Tihveristä itään.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ontrosenvaaran kylään lounaasta ja luoteesta edenneet joukkomme ylittäneet Kemijoen ja saavuttaneet suon p. 140,2 - 138,0 pohj.reunan. Ontrosenvaara - Rukajärvi tien etelä-puolella vih:n vastus edelleen luja.

8,36 MeV:n tilanneilmoitus n:o 110:
- Itä-Suomenlahdella vih. suorittaa kenttävarustustöitä Räätiössä, Halsholmassa ja Paatiossa.
- Suursaaren rannassa havaittu 4 kpl. n. 2000-2500 tonnin rahtialusta sekä 4 vartioalusta.

PM:n eredsan. 2088/Op.1/5d II AK:lle, LIITE n:o 158:
- Vahv. JR 4 (kapt. Utelan tyk.kompp:t ml.) alistetaan II AK:lle; suunnattava Korpilahden - Vuoksenrannan seudulle, päätoimintasuuntana Vuosalmi.

Ylipäällikön käsky I AK:lle, 2090/Op.1/5d, LIITE n:o 159:
- 2.D alistetaan 13.8. klo 24,00 alkaen operatiivisessa suhteessa I AK:lle.
- I AK:n tehtävä:
  a) tuhota vastassa oleva vihollinen;
  b) järjestää kaistalleen Laatokan rannikkopuolustus;
  c) valmistua sen jälkeen irroittamaan yksi div. itään sekä muine voimineen siirtymään Kannakselle.

Ylipäällikön käsky II AK:lle, 2091/Op.1/5 d, LIITE n:o 160:
- 2.D:n alistaminen I AK:lle, uusi II ja I AK:n väliraja.
- II AK:n tehtävä:
  a) tuhota alueella Hiitola - AK:n vasen raja olevat vihollisvoimat.
  b) tuhoamalla Enson - Kirvun - Antrean - Kaskiselän - Vuosalmen alueella oleva vih. saavuttaa Vuoksi Ensosta - Pöllökkälään sekä pyrkiä ottamaan sillanpääasema Vuosalmen länsirannalla;
  c) saavuttaa Itä-Kannaksella ensimmäisenä tavoitteena Pikku-Vuoksi valmiina jatkamaan Vuoksi - Suvanto linjalle saakka.

Ylipäällikön käsky IV AK:lle 2092/Op.1/5d, LIITE n:o 161:
- Tiedoitus II AK:n uudesta tehtävästä;
- IV AK valmistautuu hyökkäämään vasiivellään painaen vastassaan olevat vih.voimat Vuoksea ja sen länsipuolella olevia kapeikkoja vastaan ollakseen sen jälkeen valmiina etenemään joko kaakkoon tai etelään.

IV AK:n käsky ryhmityksen muutosta varten (2109/Op.1/5 r, 15.8.):
- Esikäskyssä 9.8.41 käsketyt joukkojen vaihdot suoritettava pääosin 15.8. klo 6 mennessä.
- JR 25:lle jää alistetuksi Lin.O 7 ja Ps.Juna 1. Sen puolustusta tukee 5., 7. ja 19. Lin.Ptri, yksi psto KTR 1:stä sekä AK:n alainen 3.Lin.Ptri.
- 4.D ryhmittyy AK:n reserviksi pääosat alueelle Partala - Saarniala - Kähärilä 16.8. klo 6:een mennessä ja yksi rykm. Kansolan maastoon.
- KTR 1 (pl. yksi psto), Rask.Psto 21 ja Rask.Psto 22 ryhmittyvät tukemaan AK:n hyökkäystä Nuijamaanjärvi - Vuoksi välillä.

13.8. illalla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Antrean suunnalla saavutettu Päähkärvi - Talikkala. Vih. vetäytyy pääosin Kuorekosken yli, Antrean asema-alue tulessa. Antrean kirkonkylän itäpuolisessa maastossa taistelut käynnissä.
- 10.D: Tst.os. Särmä ei päässyt etenemään vih:n tiukan vastuksen takia. JR 49 saapumassa vahvistukseksi. Kaarlahden pohj.puolisesta maastosta kulkee saavutettu linja Monittulan tienhaaraan ja edelleen Mäntylammen purolinjaa myoten Laatokkaan.
- 15.D: Vih:n laivaliikenne Kilpolansaaren vesillä vilkasta ja vastus JR 15:n ja JR 57:n edessä erittäin ankaraa. Oma tykistö karkoittanut kuljetuslaivoja ja pitänyt manttereen ja Kilpolansaaren välisen sillan maston jatkuvasti tulen alla.
- 2.D nlehittänyt Mensuvaaran (JR 28.) Maaston siitä etelään Paikjärveen saakka puhdistetaan. Etenemisen tavoitteena Metsämiki.

illalla

I AK:n tilanneilmoitus:
- Kiteenjoen pohjoisranta Pitkäkosken sähkölaitokselta Hotiniantean saakka saavutettu. Sortavalassa Puikkolan esikaupunki vallattu, vih. pureutunut keskikaupungin asuintaloihin.

illalla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
VI AK: Tuuloksen suunnalla kaksi vih.hyokkäystä n. rykm:n vahvuisin voimin; hyokkäykset torjuttu ja ylipäässeet vihollaet tuhottu. Varloin suunnassa vastahyokkäyksemme lähestymässä Palolammen purolinjaa; vih:n tappiot n. 200 kaatunutta, 3 hv:a tuhottu. Hiisjärven pohj.pään maastossa sekä Kirvesjärvellä vih. hyokännyt pitkin päivää tykistö- ja krh-tulen tukemana; kaikki hyokkäykset torjuttu. Vih:n tappiot 1.D:n kaistalla viime vuorokauden taisteluissa n. 900 kaatunutta; 1 hv. tuhottu ja yksi vih:n ptri vaiennettu.
- 11.D: Omaa tiedustelutoimintaa Ignoilan suunnassa.
- 163.D: Vih. mienittänyt Vegarauksen kylän. Tie Salmijärvi - Vegarus miinoitettu ja sillat hävitetty. Etelaryhmän päällikkyys siirtynyt JR 310:n kom:lle, kenr. Oinonen ottaa 14.8. keskiryhmän komentoonsa.

illalla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Ontrosenvaara vallattu 14 vrk. kestäneiden taistelujen jälkeen. Vih.n tappiot huomattavat. JR 52 taistelussa Rukajärven suuntaan vetäytyvan vih:n jälkijoukkojen kanssa järven p. 138,9 eteläpuolisessa maastossa.

illalla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnassa torjuttu vih:n vastahyokkäyset ja jatkettu etenemistämme manntien suunnassa.

20,40

MeV:n tilanneilmoitus n:o 111:
- Hankoniemen alueella tavallista vilkkaampaa vih:n tykistö- ja krh.-toimintaa Prästkullan lohkolla. Vih:n tyhjentämä Mäsaskar mienitetty.
- Bengtskärin lt. ampunut alas yhden vih.-koneen ja vaurioittanut toista.

13.8. IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 49 (12.8. klo 18 - 13.8. klo 18):
- Vih:n lentotoiminta keskittynyt Laatokan ympäristöön. Pommitettu Kotkaa sekä mm. joukkojamme Hiitolan eteläpuolella, Kirvun maastoa, Kaukolassa ja Telkinniemessä olevia kev.It.Ptria, Suistamon lentokenttää ja Vitelettä.
- Oman tiedustelun painopiste Laatokan länsi- ja pohjoispuolella. Pommitettu laivoja Laatokalla, Vuosalmen ponttoonisiltaa, hevos- ja autokolonnia ym.
- Omat tappiot: 1 BL-kone kateissa henkilökuntineen (3); 1 it.kk. tuhoutunut, 1 kev.it.kan. vaurioitunut Kaukolassa.
- Vih.-tappiot: 15 konetta pudotettu (hävittäjät ampuneet alas 9 I -153 Tuuloksessa ja 3 Juustilassa.

21,15 II AK:n käsky JR 4:n kom:lle (2107/Op.1/5 f, 15.8.):
- JR 4:n on hyökättävä ensi tilassa suunnassa Vuoksenranta - Vuosalmi varmistaen Räisälän suuntaan tehtävänä Vuosalmen valtaus. 1 tavoite tierenkaan Vuoksenranta - Korpilahti (pohj.) ottaminen; sen jälkeen välittömästi jatkettava tierenkaan Kaskiselkä - Vuosalmi - Oravankytö saavuttamiseksi ja Vuosalmen valtaamiseksi. Varmistus Oravaniemen, Noisniemen ja Vuokselan ylimenopaikoille.

Kar.A:n ryhmitys 13.8. ja sen vastassa todetut vih.-voimat: LIITE n:o 162.

14.8. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
18.D: Jääskijärven mol.puolin etenevä JR 6 saavuttanut Pytärajärvi - Jääskijärvi kannaksen sekä Patjaalan korkeuden. Antrean asema ja rautatiesillan itäpää JR 27:n hallussa ja kirkon seutu saavutettu pohjoisesta käsin. Kev.os. 7 lyönyt Pöyrynniemen maastossa sitkeästi puolustautuvan vih:n ja saavuttanut Sarvenhaan tienhaaran sekä osillaan miehittänyt Hainolan ja Peltoniemen tienhaarat. Vormolan motti selvitetty.
10.D Kaukolan suunnassa vih. hyökännyt Hytinlahtea kohti ja saanut jonkun verran jalansijaa. JR 1 puhdistamassa Kaarlahden maastoa. Kakisalmen suuntaan JR 2:n hyökkäys saavuttanut Varikselanjärvi - Urkjärvi kannaksen.
15.D: Tilanne ennallaan. Laatokalla edelleen vilkasta laivaliikennettä, osittain savuverhon suojaamana.
JR 4, johon liitetty 1. ja 2.Er.Pst.K:t, ryhmittynyt Sairala - Ihaksela maastoon hyökkäykseen Vuoksenranta - Vuosalmi suuntaan.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Oikealla vih. poistunut Marttinansaaresta. Keskustassa ylitetty Saavainjoki Jokirannan kohdalla. Sortavalan suunnalla vih:n vastus luja.
- 2.D otettu johtoon.

14.8. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
VI AK: Tuuloksen suunnalla vih:n hyökkäysyritys sillanpääasemaamme vastaan torjuttu. Vastahyökkäyksemme Varloin suunnassa edistynyt. Galvatselkä hallussamme. Vih:n tappiot ainakin 400 kaatunutta. Hyökkäys jatkuu. Hiisjärven ja Per-Ozeron välillä torjuttu vih:n tykistön ja krh:n tukema hyökkäys vih:lle raskain tappioin.

9,04 MeV:n tilanneilmoitus n:o 112:
- Kronstadtista Tallinnaan matkalla olevasta kahdesta kuljetusaluksesta, joissa yhteensä n. 8,000 miestä, toinen ajanut 7.8. miinaan kentässä P 1 ja tuhoutunut. (Merelta pelastetuilta vangeilta saatu tieto.)

MeVE:n kirj. 1317/Op.2, 12.8.41: Käsky moottoriveneosaston perustamisesta.

Ylipäällikön käsky Ilmavoimille 633/Op.3/I, LIITE n:o 164:
- Hävittäjälennoston päävoimilla suojattava ja tuettava sekä Kannaksella hyökkääviä joukkojamme että Kar.A:a; pienemmillä osilla IV AK:n alueen länsipuolella olevia aik. määrättyjä kohteita.
- Kannaksen joukkojen ilmatiedustelua vahvistettava käytettävissä olevilla lentoyksiköillä, erikoista huomiota kiinnitettävä kapeikkojen sekä vesistojen ylimenopaikkojen valvontaan.
- IlmaV:n kom:n tulee säännöstellä myöskin IV AK:lle alistetun yhteistoimintalaivueen.

PM:n creedsan. 2102/Op.1/17 d, LIITE n:o 165:
- Yksi Lin.Mak.P irroitetaan IV AK:sta ja siirretään Värtsilään sillankorjaustöihin.

15,15 II AK:n käsky 18.D:lle (2109/Op.1/5 f, 15.8.), LIITE 166:
- 18.D:n tehtävä: a) saavuttaa Vuoksi Ensosta Pölläkkälään, b) vallata kapeikot Torhonjärvi - Nasarlahti - Helisevä sekä tilanteen salliessa Räisälä.
- JR 4 alistetaan 18.D:lle käytettäväksi ensi tilassa Vuosalmen suuntaan.

17,00 II AK:n käsky 15.D:lle (2106/Op.1/5 f/1
- 15.D:n on vastaanotettava 10.D:lta 15.8. klo 5 mennessä Varikselanjärven kaista. Divisioonien välialkainen väliraja: Mullikkajärvi - Kaarlahden tiennaara - Raminselkä. 15.D:n on pidettävä saavutettu Varikselanjärven linja sekä vih:n vastarinnan osoittaessa heikkenemisen merkkejä siirryttävä hyökkäykseen.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Neuvostojoukkojen puolustus Lounais-Ukrainassa lunistumassa. Odessa saarrettu, samoin Nikolajev. Krivoi Rogin malmialue vallattu.
- Saksan sähkösanomatoimiston ilmoituksen mukaan Muurmanskin satamalaitteita ankarasti pommitettu 13.8. ja Stalinkanavan eräs tärkeä sulku tunottu syoksypommituksessa 14.8.

14.8. illalla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Enson suunnalla saavutettu linja Pelkola - Virolansalo - Jäänskijärvi, Jääsken kaakkoispuolella Jakovala - Härkälampi - Kalalampi. Vuoksenlinja saavutettu Kuorekosken ylapuolelta Verkasalmeen saakka (Kuukauppi ml.). Mansikkala - Sokkola hallussamme. JR 49 edetessään Peltoniemestä Vuoksenrunnan suuntaan saapunut Ukonmäen korkeudelle.
- 10.D. Vih:n hyökkäys Hytönlandella pysaytetty ja oma hyökkäys Unnonkosken tienhaaran kohti käynnissä. Yksi 25 tonnin hv. tuhottu ja yksi vallattu.
- 15.D: Varikselanjärvi - Urkjärvi kannaksella ottaa JR 36 rintamavastuun yolla 14./15.8. JR 15:n ja JR 57:n hyökkäys edelleen kohdannut lujaa vastarintaa; vih. tyk.tuli ollut entistä tehokkaampaa ja vih.-lentajat pommittaneet joukkojamme erityisesti Telkiniemen - Pukinniemen maastossa. Laatokalla jatkuvasti vilkasta laivaliikennettä, 2 vih.-alusta ammuttu tuleen.

illalla

I AK:n tilanneilmoitus:
- Laudenpohjasta itään saavutettu Kokonniemi - Päntsänlampi - - Oppola (pohj.).
- Monsunvaara - Jokirannta linjan pohjoispuoli puhdistettu vihollisista. Jokirannasta edenneet joukot saavuttaneet Kuokkaniemen rautatieaseman.
- Sortavalan etelapuolella saavutettu linja Hympölänjärven eteläisin lahti - Yhinlahti. Pari selustaan jäänyttä mottia murretaan. Vih:n vastus luja.

illalla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
VI AK: Tuuloksen joen yli yrittäneet vih.partiot karkoitettu. Varloin suunnalla vallattu Sepivariin johtavan tien maasto. Vih. tehnyt useita vastaiskuja.

illalla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Keski-Kuittijärven eteläpuolella joukkomme miehittäneet Enonsuun itärannan.
- Louhen suunnalle vih. saanut vahvistuksia. Vih:n menetykset rautatien mottia puhdistettaessa sekä maantien suunnassa yhteensä 263 kaatunutta ja 16vankia.

illalla

AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Aeskikaistalla tiedustelutoimintaa ja jatkuvia valmisteluja. Lampolan - Koutikaisen tie valmistunut.
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennolla lyöty takaisin n. kompp:n vahvuisen vih:n hyökkäys ja otettu haltuun asemat, jotka kaksi päivää sitten menetettiin. Litsan itäpuolella torjuttu n. patl:n vahvuisen vih:n hyökkäys.

20,16

MeV:n tilanneilmoitus n:o 113:
- Hangon suapunut laivasaattue otettu tykistömme tulen alle. Yksi tyk.-tulesta ilmeisesti vaurioitunut kuljetusalus ajettu rantaan, jossa n. ¼ sluksesta maalla.
- Molemminpuolista vilkasta tykistötoimintaa. Myös Tammisaareen vih. ampunut muutaman kranaatin, ei vaurioita.

15.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista partiotoimintaa ja vih:n pienien osastojen hyökkäysyrityksiä, jotka helposti torjuttu. Kaikilla lohkoilla mol.puolista harvaa tyk.tulta.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 6 saavuttanut Jääskenkylän itäreunan sekä Ahtialan ja sen eteläpuolisen maaston. JR 49:n pääosat lähestymässä Vuoksenrantaa.
- 10.D: JR 43 työntänyt vih:n Alakorpelan eteläpuoleisen vesistölinjan taakse ja saavuttanut sillanpääaseman Unnonkoskella. JR 1 kokoontumassa Kaukolan, JR 2 Sylijärven maastoon.
- 15.D: JR 36 ottanut haltuunsa Kaarlahden kaistan. Vih:n hyökkäykset Varikselan ja Urkjärven välistä kannasta vastaan torjuttu.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Kiteenjoki ylitetty Niemikoskella ja sillanpääasema otettu joen eteläpuolella.
- Sortavalan pohj.puolella nahkatehtaan kukkulat otettu haltuun. Vih:n kiivas tyk.-tuli saanut aikaan lukuisia tulipaloja etenkin Kymölässä ja Puikkolassa. Karjalan sillan vih. räjäyttänyt.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Varloin suunnalla jatkuu taistelu Sepivarin tienhaaran maastossa, missä useita vih:n vastahyökkäyksiä torjuttu. Vih:lla 200 kaatunutta. Sotasaallista saatu 7 kk., 5 pk., autom.kiv:jä sekä 1 hv. Omat tappiot melkoiset. Vih. hyökkäys Hiisjärven eteläpuolella lyöty takaisin, vih:n tappiot yli 100 kaatunutta. Hiisjärven pohjoispäässä hyökännyt n. patl:n patl:n vahv. vih., päästen pienoen sisäänmurtoon. Muualla kaikki hyökkäykset lyöty takaisin.
- 11.D: Ignoilan luoteispuolella torjuttu vih:n väkivaltainen tiedusteluyritys Suojoen yli. Oma tiedustelu todennut vih:n miehitystä Hautavaaran kylässä.
- 163.D: Vankien kertomusten mukaan Aittojoen suunnalla toimiva vih:n JR 52 kärsinyt vaikeita tappioita ja täydennetty Muurmanskin pakkotyöläisillä.

8,45 MeV:n tilanneilmoitus n:o 114:
- Hangossa havaittuja kuljetusaluksia tulitettu. Tykistömme mm. ampunut Lappohjan muuntajaa, joka syttynyt tuleen.
- Itä-Suomenlahdella vih. yrittänyt maihinnousua Koivuluotoon ja Suur-Pisiin. Edellinen yritys torjuttiin tykistön sulkutulella, myös Suur-Pisin saarelle päässeet ryssät karkoitettu.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 50 (13.8. klo 18-15.8. klo 6):
- Vih:n ilmatoiminta keskittynyt voimakkaimmin I AK:n ja II AK:n alueille. Tulitetttu ja pommitettu eteneviä joukkojamme varsinkin Hiitolan eteläpuolella, Telkinniemessä ja Kaukolassa. Kar.A:n alueella pommitettiin Varloita ankarasti.
- Oma tiedustelutoiminta keskittynyt etenkin Laatokan - Suojärven - Äänisjärven alueelle. Taistelukosketus voimakkaaseen häv.-muodostelmaan Sairalan seudulla. Tulitettu suurta laivaryhmää Kaarlahden edustalla, pommitettu laivoja Laatokalla, Ontajoen siltaa, auto- ja hevoskolonnia eri tahoilla.
- Omat tappiot: 2 konetta tuhoutunut, 1 vaurioitunut pakkolaskussa.
- Vih.-tappiot: 5 konetta pudotettu.

15.8. PM:n kirj. n:o 1442/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 30.7. - 9.8.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista (erikseen II AK:n eri divisioonien tappiot hyökkäysliikkeen eri päivinä), sotasaaliista, ammustarvikekulutuksesta ym., katso LIITTEET n:o 167 a-c.

Ylipäällikön käsky Laatokan Puolustuksen järjestämisestä 620/Op. 2/ I, LIITE n:o 168:
- Perustetaan suoraan Ylipäällikön alainen sotatoimiyhtymä Laatokan Puolustus, jonka kokoonpano: komentaja, esikunta, 11.RPr. ja 12.RPr. sekä Laatokan laivasto.
- Komentajaksi määrätään ev. Järvinen, esikuntapäälliköksi ev.luutn. Rainio, 11.RPr:n kom:ksi ev.luutn. Rikama, 12.RPr:n kom:ksi maj. Korvenheimo, Laatokan laivaston kom:ksi kom.kapt. Koponen.

n. 15,00 II AK:n käskyjen JR 4:lle (13.8. klo 21,15) ja 18.D:lle (14.8. klo 15,15) saavuttua PM:aan huomautti Op.os:n päällikkö puhelimitse II AK:n esik.päällk:lle, että PM:n tarkoitus saada nopeasti sillanpääasema Vuosalmelta (vrt. PM:n käsky 2091/ Op. 1/ 5D, 13.8.41, kohta 2 b) ei tule AK:n käskyissä selvästi esille.

Kar.A:n hyökkäystoimintaa Suojärven valtaamiseksi kiirehditty puhelimitse (kenr. maj. Airo). Vastattu, että asia parhaillaan valmistelun alaisena Kar.AE:ssa, minkä vuoksi suunniteltu PM:n käsky jäi lähettämättä.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Lukuunottamatta Ensoa ja Jääskeä Vuoksen itäranta hallussamme Sintolanniemeen saakka. JR 49 vallannut Vuoksenrannan ja saavuttanut Taljalan maaston. JR 4 edelleen taistelussa Sarvenhaka maastossa. Sotasaaliina 7 tykkiä.
- 10.D: Räisälän suunnassa saavutettu Timoskala ja Sutkenhovi. Jatkuvaa hyökkäystä varten ryhmitetty JR 1 Siirlahden maastoon Kev.os. 12:n taa ja JR 2 samoin JR 43:n taa.
- 15.D: Tilanne ennallaan. JR 15:n ja JR 57:n hyökkäys ei päässyt eteenpäin yhä tiukentuneen vastarinnan johdosta. Laivaliikenne Kilpolan saariryhmässä yhä vilkastunut.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Lännestä ja luoteesta edenneet joukkomme saavuttaneet Marjalahti - Korteelanjärvi kannaksen sekä Kuokkaniemen kylän. Rautatie saavutettu Tuokslahden kylässä.
- Joukkomme tunkeutumassa Sortavalan kaupunkiin. Kaupungin koillispuolella oleva niemi miltei kokonaan vallattu. Hympölän kannaksella hyökkäys Otsoisten suuntaan käynnissä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Sepivarin tien puhdistus koillisesta käsin aloitettu. Varloin suunnassa on vastahyokkäyksemme saavuttanut Voronovaselän kylän
- VII AK:n uudella kaistalla siirtyy rintamavastuu VII AK:n kom:lle 15.8. klo 21.

15.8. illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 52 saavuttanut Pismajoen, jonka osillaan ylittänyt Ontrosenvaara - Rukajärvi tien eteläpuolella. Eteneminen pysähtynyt vih:n voimakkaaseen vastukseen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kenttijärvi miehitetty 14.8. ilman taistelua; kylässä ollut n. kompp:n vahvuinen vih. paennut.
- Uhtuan suunnassa eteneminen tiellä Hämo - Uhtua hidasta vaikeiden tieolojen ja sateiden vuoksi. Vih:n vastus heikkoa. Tyk.-tulemme aiheuttanut Uhtualla tulipaloja.
- Louhen suunnassa nyokkäyksemme kehittynyt suotuisasti vih:n sitkeästä vastarinnasta huolimatta. Maantien suunnassa saarrostus käynnissä 18 km.- pylvään kohdalla (Kiestingin tienhaarasta). Rantatiellä edenneen osaston vasen siipi saavuttanut maantien, oikea siipi entisissä asemissa Elovojejärven eteläpuolella. Taistelu jatkuu.

illalla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla taistelut 2.Geb. Div:n sillanpääasemissa Litsan itapuolella päättyneet. Vih. kärsinyt raskaita tappioita.
- Englantil. laivayksiköiden oleminen Jäämerellä Muurmanskin ulkopuolella näyttää todennäköiseltä.

20,30 MeV:n tilanneilmoitus n:o 115:
- Hankoniemen alueella Dufvaholm todettu vih:sta vapaaksi.
- Suur-Pisin punaistuksessa saatu sotasaalis: 1 moott.vene, 4 soutuvenettä, 1 pk., 50 käsikranaattia , joitakin kasiaseita ja räjähdyspanoksia. Vih:n tappiot 6 kaat. ja 5 vankia. Omat tappiot 6 kaat. ja 1 haav.

16.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Yöllinen n. kompp:n vahv. vih.-osaston nyokkäys Lappjärven etelapuolitse helposti torjuttu; vih:n tappiot 30 miesta. Sammalisten suunnasta saatu 2 yliloikkaria

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 6 kiristää rengasta Ensossa ja Jääskessä, minne saapunut lisävoimia Viipurista. JR 27:n päähosa siirtymässä Sintolaan, yhden patl:n jäädessä puolustukseen linjalle Talikkala - Antrea - xxxxxxxx Kuukauppi. JR 49:n etumaiset osat Kaskiselän tasolla.JR 4:llä ollut ankara vastus Sarvenhaka maastossa, etumaiset osat päässeet lampien p. 19 tasolle. Kev.os. 7:n Hopeasalmen lansipuolella olleet partiot todenneet rannalla olevat kukkulat vapaiksi vih:sta.
- 10.D: JR 43:n hyökkäys saavuttanut työväentalon maaston Räisälän kirkon ponj.puolella.
- 15.D: Tilanne ennallaan. Oma tykistö ampunut Kilpolan saarirynmän lasteus- ja ylimenopaikkoja.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n etumaiset osat kannaksilla Korteelanjarvi - Kiiskinlampi - Latvajärvi - Pitkajarvi.
- 19.D saavuttanut linjan Pitkäjarvi - Kuokkajarven itaranta - Lavijärven ponj.puoleinen maasto - Marjamäki.
- 7.D: Sortavala ja sen ponj.puolella oleva nieni lopullisesti punaistettu. Vih. käyttää runsaasti tykistöä, joka voimakkaimpana suuntautunut Sortavalaan.

16.8. aamulla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tuuloksen suunnalla vih:n hyokkäysyritys sillanpääasemaamme kohti tyrehdytetty alkuunsa. Sepivarin kylä vallattu klo 19,30, 4 hv:a tuhottu.
- VII AK: Hol.puoliste partiotoimintaa ja tyk.-tulta. Vih:n todettu irroittautuneen Hiisjärven itäpuolella. Ivaselän kylä tyhjä.

9,10

MeV:n tilanneilmoitus n:o 116:
- Bromarvin lohkolla yksi joukkue mennyt Elmholmiin, jossa mm. räjäyttänyt yhden vih.-korsun. Tulitaistelu käynnissä.
- Keski-Suomenlahdella kaksi vih:n kuljetusalusta, 3,000 ja 4,000 tonnin, 15.8. ajanut miinaan Jumindan pohjoispuolella ja uponnut. Vankien kertoman mukaan kaksi a-tarvike ja polttoainelastissa ollutta laivaa 14.8. ajanut miinaan ja uponnut.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 51 (15.8. klo 6 - 16.8. klo 6):
- Vih:n ilmatoiminta vähäistä. Hävittäjäpartio tulittanut Vitelen lentokenttää.
- Oma tiedustelutoiminta keskittynyt Laatokan länsirannalle sekä Tuuloksen ja Prääshän suuntiin. Pommitettu laivoja ja lastauspaikkoja Laatokalla, Jeljärven parakkikeitriä, autokolonnia Rukajärven ja Prääshän seuduilla.
- Omia tappioita ei ilmoitettu.
- Vih.tappiot: 1 SB-kone ammuttu alas Aunuksen suunnassa.

PM:n kirj. 616/Op.2 AOK:n yhdysups:lle ja MeVE:lle, LIITE n:o 169:
- Merivoimista Petsamoon komennettu merivartiokomennuskunta toimii JR 14:n kom:lle alistettuna.

PM:n Op.os:n ja IV AKE:n välisten keskustelujen tuloksena todettu, että IV AK:n suunniteltua hyökkäystä ei voida aloittaa ennenkuin hyökkäysryhmän käytettävissä on lisää raskasta tykistöä vih:n vahvojen puolustusasemien musertamiseksi, ja että kaivattua tykistöä ei toistaiseksi voida irroittaa II AK:n tai Ker.A:n alueelta, jossa sitä edelleen tarvitaan.

19,00

II AK:n käsky (2135/Op.1/5 f, 17.8.41.), LIITE n:o 170:
- Vih:n puolustusasemat ja joukot.
- II AK:n tehtävä (PM:n käskyn 2091/Op. 1/5 d, 13.8.41, mukaisesti); II AK:n ja I AK:n väliraja.
- Divisioonien taistelujaoitus, kaistat ja tehtävät.

illalla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 49 edennyt Keskiselkä - Taljala maastosta itään saavuttaen tien Vuosalmelta Oravankytöön, jossa yllätti ja osillaan tuhosi vih:n Viipurista tulleen mottoroidun rivistön.
- 10.D: JR 1 hyökännyt Siirlanden maastosta Räisälän suuntaan ja saavuttanut Näpinlahden eteläpuolella olevan kannaksen. JR 2:n hyökkäys Unnonkoskelta etelään saavuttanut Kivipellon tienhaaran, josta eteneminen jatkuu Räisälää kohti.
- 15.D:n kaistalla oma tykistö häirinnyt menestyksellisesti vih:n laivauksia ja huoltoa.

illalla

I AK:n tilanneilmoitus:
2.D puhdistanut Miinalan ja Laatokan välistä aluetta. Hyökkäykset Korteelanjärven maastosta käynnissä Reuskulan suuntaan sekä Möklahteen.
19.D:n joukot etenemässä Kuokkajärvi - Lavijärvi välisellä kannaksella Kikonmäkeä ja Härkivaaraa kohti.

16,8. illalla 7.D saavuttanut Sortavalan etelapuolella linjan Uusikylä - Tenkasaarenselän luoteispohjukka. Sortavalan taisteluissa todettu koko JR 367:n tuhoutuneen. Vankien lukumäärä 540. Sotasaaliina saatu mm. yksi 76 mm tykki, 3 pst. tykkiä, 1 krh., 6 kk:iä, 100 autom. kiv., 400 kiv., 6 traktoria ym.

20,54 I AKE:n selostus Sortavalan kaupungin tilasta valloituksen jälkeen. LIITE n:o 171.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Rannikkopuolustus: Vih:n laivaliikenne erittäin vilkasta Valamon luoteispuolella. Vih:lla todettu olevan ainakin 2 hävittäjää.
- VI AK: Tuulosjärven suunnalla vallattu Ivkin kylä, Tuulosjärven kylä ja Harakkamäki. Vih:n vastarinta ollut sitkeätä. 2 hv:a tuhottu. Eteneminen Tuulosjärveltä itäanpäin jatkuu. Varloin - Voronovaselan taisteluissa vih:n tappiot olleet yhteensä n. 850 kaatunutta ja n. 100 vankia. 9 hv:a tuhottu. Omat tappiot melkoiset. Sotasaalista koottu tähän mennessä 10 kk., 15 pk., 6 krh., 200 puoliautom. kiv:ä sekä runsaasti muuta jv.aselstusta.
- VII AK: Torjuttu vih:n heikoin voimin tehty hyökkäys Petroskoin tien suunnassa sekä väkivalt.tiedusteluyritys Yläjoella.
- 163.D: Kuolismaan suunnasta edenneet joukot Salmijärven korkeudella (lentäjän ilmoitus) etenemässä Vegaruksen ja Liusvaaran suuntiin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Häme - Uhtua suunnassa hyökkäyksemme jatkuu; etulinjamme itäisen tien suunnassa n. 1 km. Röhön tienhaarasta luoteeseen ja länt. tien suunnassa n. 3 km. Bjelojejärvestä kaakkoon. Tykistömme tulittanut Uhtuaa.
- Louhen suunnassa eteneminen pysähtynyt vih:n vastuksen vahvistuttua. Lohivaaran suunnassa vih. siirtynyt hyökkäykseen.

20,19 MeV:n tilanneilmoitus n:o 117:
- Elmholmissa ollut vih.-joukkue tuhottu suurimmaksi osaksi, vain saaren eteläosa puhdistamatta. Otettu 2 vankia ja saaliina saatu 2 pienoiskrh:tä ja 2 pk:ä. Vih. toi apujoukkoja Mo-veneellä, joista 2 sai täysosuman suorasuuntaustykeistämme.
- Lappohjassa ja rautatien itäpuolella Kannaslohkolla suuria tulipaloja. Vih. evakuoinut tarvikkeita sieltä länteen päin.

17.8. aamulla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Ensossa ja Jääskessä vih. edelleen aktiivinen. JR 49 taistelussa sisukkaasti puolustautuvan vih:n kanssa Oravankydön lounais- ja Hämeensuon pohjoispuolella. JR 4 kovissa taisteluissa Niittysuon ja Joutsuon maastossa.
- 10.D: JR 1 lännestä (Kökkölän tienoilta) ja JR 2 idästä (Kivipellon tienhaarasta) käsin jatkavat taistellen etenemistään Räisälää kohti. Yksi patl./JR 2 saavuttanut Särkiniemen vesistölinjan, jossa varmistaa itään.
- 15.D:n kaistalla Kilpolan saariryhmää pidetty jatkuvasti tyk.-tulen alla. Korpisaaren länsipuolella olevasta salmesta käsin suoritettu maihinnousu vastapäiselle rannalle, jossa otettu sillanpääasemat.

aamulla

I AK:n tilanneilmoitus:
- Pienempiä maastovoittoja mm. Lavijärven itäpuolella (19.D) sekä takamaaston puhdistusta. Saavainjoen koillispuoli vapaa vih:sta ja 7.D saavuttanut Melloistenlahden pohjukan.
- 2.D:n sotasaalis 15.-16.8: 3 tykkiä, 2 pst.tykkiä, 3 krh:tä, 9 kk:ä , etuvaunuja ja tykkitraktoreja ym. 19.D:n alueelta luetteloitu mm. 3 pst.tykkiä ja 2 tankkitraktoria.

aamulla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Rannikkopuolustus : Joukkomme saaneet jalansijaa Markatsiman saaressa, taistelu jatkuu.
- VI AK: Tuulosjärven suunnassa saavutettu Utjärven ranta.

aamulla

14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih:n ja maaston tiedustelu käynnissä.
- Porajärven suunnalla Pr.K. ryhmittyneenä vih:sta vastaan. Vih. ainakin patl. vahvuisena, ptrilla ja hv:lla vanvistettuna varustaa asemiaan Kuutamolahden kylän pohjois- sekä länsi-lounaisreunoissa pari km. kylästä. Pääosat Vienan HSP:sta tien suunnassa Kuvelammen seudulla, pääosat Aun. HSP:sta Vengerjärven koillismaastossa. Tiedustelupartiointi käsketty Porajärvelle asti. Partioyhdistys länteen Os.K:hon olemassa.

aamulla

AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
-Eteläkaista: Louhen suunnalla Lohivaara menetetty.
- Pohjoiskaistalla Os.P aloittanut etenemisen Luttokylää ja Suonikylää kohti.

9,05

MeV:n tilanneilmoitus n:o 118:
- HK:n alueella vih. 16.8. illalla tyk.-valmistelun jälkeen hyökännyt 6 moott.veneellä etupäässä Horsöstä Elmholmiin. Omat joukot vetäytyneet saaresta pois, minkä jälkeen tykistömme alkoi tulittaa saarta. Omat tappiot Elmholmin taistelussa 8 kaatunutta, 7 kateissa olevaa ja 15 haavoittunutta.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 52 (16.8. klo 6 - 17.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta jonkinverran vilkastunut. Pommitettu Imatraa, Läskelän lentokenttää mm.
- Omat it.aseet edelleen menestyksellisesti osallistuneet maataisteluun (Karmalansalmella mm. tuhonneet 14 vih-pesäkettä). Lentotiedustelu keskittynyt alueelle Suojärvi - Vegarus - Prääshä ja Aunuksen suuntaan. Pommitettu Ala-Prääshän kylää, tulitettu autokolonnia ja marssirivistöä.
- Omat tappiot: 2 konetta kateissa henkilöstöineen (1 Kilpolansaaren, 1 Hangon seuduilla).
- Vih.-tappiot: 6 konetta + 9 kpl. 31.7. - 14.8. ei aik. ilm.

17.8. Luettelo omien ilmavoimien ajalla 23.7. - 15.8.41 suorittamista pommituksista: LIITE n:o 172.

Luettelo ajalla 28.6. - 13.8.41 pudotetuista ja tuhotuista vih.-desanteista: LIITE n:o 173.

PM:n creedsan. 2131/Op.1/5 d II AK:lle ja 2132/Op.1/5 d Kar.A:lle sekä I AK:lle, LIITTEET n:o 174 a-b:
- Rautalahdesta tapahtuvien vih.-kuljetusten estämiseksi on Os. Järvisen ja Os. Korvenheimon toimittava yhteistoiminnassa I AK:n kanssa niille aikaisemmin määrättyjen rajojen (Os. J:n vasemman ja Os.K:n oikean) ulkopuolella Möklahteen saakka.

PM:n creedsan. 2138/Op.1/5 d, LIITE n:o 175:
- Sissi P 2 irroitetaan I AK:sta ja alistetaan Kar.A:lle Laatokan Puolustusta varten.

Kar.A:n käsky (2141/Op.1/5 f), LIITE n:o 176:
- Suojärven alueella todetut vihollisjoukot.
- Suojärven alue vallattava ja sen kautta kulkeva rautatie saatava haltuumme ensi tilassa.
- VII AK:n tehtävät (osallistuu osillaan hyökkäysliikkeeseen etelästä ja kaakosta).
- Ryhmä O:lla vahvistetun 163.D:n tehtävät (osallistuu hyökkäysliikkeeseen luoteesta ja luoteesta sekä -Os. Kivikon päällosa - pohjoisesta).
- Hyökkäysvalmistelut suoritettava loppuun 19.8. klo 6 mennessä.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Ukrainan eteläosassa Nikolajev vallattu.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 4 saavuttanut osillaan Torhonjärvi - Nasarlahti - Helisevä kannakset, osillaan Härkkorven aukeat; taistelut jatkuvat. Kev.os. 7 saavuttanut taistellen Suursaari - Korpisuo tason.
- 10.D: JR 1 edennyt idästä käsin (tie Kökkölä - Räisälä) n. 1 km:n päähän Räisälästä ja osillaan ryhtynyt hyökkäykseen myös etelästä käsin (tie Kauramäki - Räisälä). JR 43, joka ei päässyt etenemään pohjoisesta käsin, on jattanyt yhden patl:n Räisälän työväentalon maastoon ja siirtyy muilla osillaan Näpilahden kautta Kökkölään. JR 2 on osillaan varmistanut vesistölinjan Ivaskasta länteen sekä pääosillaan ylittänyt Pynäsalon pohj.puolella olevan vesistölinjan.
- 15.D. Maininnousun kautta vallatussa sillanpääasemassa sekä mantereella Mustolan (et.) aukeiden itareunassa vallattu hallitsevia maastokohtia. Tykistön häiritsemistuli Kilpolaan jatkunut.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D saavuttanut linjan Korteelanjärvi - Koveronlampi - Ahvenjärvi - Poikelusjärven kaakkoispää. Vih:n vastarinta kasvamassa, Ahvenjärven - Poikelusjärven kannaksella vih. suorittanut voimakkaan vastaiskun, jossa mm. Kev.os. 6:n komentaja kaatui.
- 19.D saavuttanut linjan Poikelusjärven koillispää - Ylälahti - Otsoistenlahden pohjoisranta. Vih. perääntyy heikkoa vastarintaa tehden.
- 7.D:n päällosa levossa. Pienempiä osastoja lähetetty Palosaareen ja Markatsimansaareen, missä taistelu käynnissä.

17.8. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Rann.puol.: Markatsiman puhdistus jatkuu. Keljonsaaren ptri tulitaistelussa vih:n tykkialusten kanssa ja tulellaan pakoittanut Rautalahteen pyrkivät kuljetusalukset palaamaan takaisin.
- VI AK: Tuuloksenjoella pst.tykkimme tuhonneet 5 vih:n kk.- ja pk.pesäkkeitä. Säntämän suunnassa torjuttu heikohko vih. hyökkäys. Joukkojemme edetessä Niiniselästä Puskuselän suuntaan tekee vih. sitkeätä vastarintaa.
- 163.D: Suvilahden suunnassa vilkasta partiotoimintaa ja tyk.tulta. Salmijärveltä Vegarukseen päin etenevä osastomme saavuttanut Näätälammenkankaan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kuittijärven eteläpuolella joukkomme miehittäneet Oljakkalan kylän (vastapäätä Alojärven kylää järven itärannalla).
- Eteneminen Uhtuan suunnalla jatkunut hitaasti vih:n kiinteämmän vastarinnan vuoksi. Röhön tienhaaran maasto saavutettu.
- Louhen suunnassa vih. ollut erittäin aktiivinen. Radan suunnassa saavutettu rautatien ja pistoradan yhtymäkohta n. 1½ km Elovojejärvestä kaakkoon.

illalla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla valmistelut suoritettu loppuun. Vih:n partiotoiminta sivustoilla ja rintaman takana viime päivinä vilkastunut.
- Pohjoiskaista: Vih. varmistaa asemiansa Os.P:n kaistalla. Vih:n laivaliikennettä Muotkavuonossa Kalastajasaarennon rannikolla.

20,36 MeV:n tilanneilmoitus n:o 119:
- Hankoniemen lohkolla havaittu jatkuvaa vih:n varustelutoimintaa. Vih-tappiot Elmholmin taisteluissa 99 kaatunutta; yksi vih:n suorasuuntaustykki ja yksi kk. tuhottu, samoin 2 moott.venettä.

23,30 II AK:n käsky (2156/Op.1/5 f), LIITE n:o 177:
- 18.D kääntää päävoimansa sillanpääaseman valtaamiseksi Vuoksen lounaisrannalla Kiuruniemen ja Pölläkkälän välillä.
- 10.D jatkaa etenemistään painopiste Vuoksen ja Kiimajärven välistä kannasta kohti katkaistakseen vih:n paluutiet etelään ja lounaaseen.
- 15.D jatkaa aik. annettujen tehtävien suoritusta sekä tiedustelee mahdollisuudet myohempää Vuoksen ylittämistä varten Suotniemi (it.) kohdalta Käkisalmen valtaamiseksi etelästä käsin.

18.8. aamulla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 27 ylittänyt Hopeasalmen yön kuluessa ja heikkoa vastarintaa kohdaten saavuttanut linjalla Hevossaari - Alamaa - Samolahti sillanpääaseman, jota jatkuvasti laajennetaan. JR 49 puhdistanut Oravankydön motin, saaden saaliiksi mm. 25 täydessä lastissa olevaa km.autoa. JR 4:n pääosat taistelussa Härkkorven maastossa.
- 10.D: JR 1:n hyökkäys Räisälää kohti jatkuu; sotasaaliina saatu mm. yksi 3-tykkinen ptri ja 50 hevosta. JR 43 taistelussa Ahvenitsanjärven- Tietävälänjärven kannaksella. JR 2 katkaissut tien Räisälä - Tiuri sekä saavuttanut Tiurin kaakkoispuolisen maaston. Yksi patl./JR 2 etenemässä Pyhäsalosta Konnitsaa kohti.
- 15.D:n tilanne ennallaan.

aamulla

I AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D aloittanut hyökkäyksen Korteelanjärven molemmin puolin.
- 19.D:n hyökkäys Lavijärven itäpuolitse saavuttanut linjan Rautalanti (kylä) - Ylälahden länsipää - Ostsoisten lanti.
- 7.D:sta suurin osa asetettu lepoon Sortavalan ympäristöön. Markatsiman saari puhdistettu ja sieltä sekä Keljosta ammuttu Haasiansalmesta ulospyrkiviä vih:n aluksia.

aamulla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Rannikkopuolustus: Vih. aluksia liikkunut runsaasti Rautalahden ja Valamon välillä. Keljonsaaren ptri tulittanut vih:n kuljetusmuodostelmia.
- VI AK: Heikkojen vih.-osastojen hyökkäykset Tuulosjoen suupuolella sekä Säntämässä torjuttu. Vih:n Puskuselästa suorittama hyökkäys pysäytetty n. 1 km:n päähän Niiniselästä itään.
- VII AK: Kenttävartiomme vetäytynyt Hiisjärvestä etelälounaaseen kulkevan puron länsipuolelle.
- Sissi P 2 siirtymässä Koirinojaan rannikkopuolustuksessa käytettäväksi.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 53 (17.8. klo 6 - 18.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi pääasiassa I AK:n, II AK:n ja Kar.A:n alueelle. Joukkojamme tulitettiin Hiitolan suunnalla. Läskelän ja Värtsilän lentokenttiä pommitettiin. Toiminta vilkkainta Vieljärvellä.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalentoja Rauman edustalla ja suunnissa Vitele - Tuulos - Lotinanpelto sekä suojausta ja partiointia. Tiedustelu kohdistettu voimakkaimmin Kar.A:n alueille ja Laatokan länsirannikolle. Pommitettu Jeljärven parakkileirejä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 4 konetta, joista 1 teki pakkolaskun.

Suullisen käskyn mukaan yksi linn.tyk.psto aamulla siirtymässä I AK:n alueelta (Sortavalan pohj.puol.) IV AK:n vas. siiven alueelle.

PM:n käsky I AK:lle 2148/Op.1/5a, LIITE n:o 178:
- 7.D irroitetaan Ylipäällikön alaiseksi ja jää toistaiseksi lepoon Sortavalan seudulle.
- 2.D ja AK x) siirtyvät vapauduttuaan Rautalahden suunnalta Kannakselle Kaskiselän - Vuoksenrannan seudulle ja 19.D samoin Räisälään.

x) -joukot

18.8. PM:n käsky 2149/Op.1/5 d II AK:lle ja IV AK:lle, LIITE n:o 179:
- Rask.Pstot 13 ja 15 sekä Jär.Psto 3 irroitetaan viipymättä II AK:sta ja alistetaan IV AK:lle.

PM:n käsky 2150/Op.1/5 d II AK:lle ja IV AK:lle, LIITE n:o 180:
- JR 6 alistetaan taktillisessa suhteessa IV AK:lle Enson ja Jääsken valtaukseen saakka.
- Kevyt Pr. T (iiainen) alistetaan II AK:lle Kuukauppi - Pullila - Noskua maaston valtaamiseksi. Prikaati alistetaan todennäköisesti myöhemmin takaisin IV AK:lle.
  Huom. II AK:n ryhmitys 18.8.: karttaliite.

PM:n kirj. MeV:lle 652/Op.3/ II, LIITE n:o 181:
- Vähintään kaksi 40 m/m it.ptria asetettava Laatokan puolustuksen käyttöön, Sortavalan, Lahdenpohjan sekä myös. Käkisalmen ilmatorjuntaa varten.

PM:n kirj. IlmaV:lle 653/Op.3/ II, LIITE n:o 182:
- Kar.A vapautetaan Jänisjokilinjan ylimenopaikkojen ilmatorjunnasta senjälkeen kun sinne on siirretty 94. ja 95 Kev. It.Jaokset.
- It.Psto 3 alistetaan II AK:lle senjälkeen kun 32. ja 8. Kev.It. Jaokset on siirretty Savonlinnan ja Punkaharjun ylimenokohtien torjuntaan.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 27:n valtaamassa sillanpääasemassa edetty Äyräpään suunnassa linjalle Salopaakkola - lentokenttä - Vitsaari. JR 4 vallannut Hirvisaaren ja jatkaa etelään Oravanniemen - Noisniemen ja Vuokselan ylimenopaikkojen haltuunottamiseksi.
- 10.D: Räisälä vallattu. Div. jatkaa pääosillaan Kiviniemen ja Haitermaan suuntiin.
- 15.D: Vih. saanut lisää tykistöä ja krh:iä. Huiskonniemen suunnassa vilkasta laivaliikennettä.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n hyökkäys saavuttanut linjan Joutsenlampi - Möklahti (länsipää) - Ahvenjärvi (kaakkoispää). Vastus kaikkialla luja
- 19.D miehittänyt Rautalahden pohjoispuolella olevan niemen etelä- ja itärannan.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Rannikkopuolustus: Markatsinsaari puhdistettu. Tamhangassa jatkuu taistelu. Karilahti todettu vihollisen lastauspaikaksi. Patterimme tulittaneet vih.-aluksia.
- VI AK: Niiniselän suunnalla edenneet joukkomme valtasivat Puskuselän. Säntämässä Huskalan kylä hallussamme.
- VII AK: 1.D:n kaistalla vih. alkanut kaivautua.
- Vahv. 163.D. Hyökkäysvalmistelut Aittojoen suunnalla päättymässä. Vegarukseen etenevät joukkomme joutuneet Parkkoinsuon korkeudella taistelukosketukseen vihollisen kanssa.
- Kar.A:n hyökkäyksen aloittamishetkeksi määrätty 19.8. klo 7.

18.8. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
Vih. tehnyt vastahyökkäyksiä sekä Uhtuan että Louhen rautatien suunnassa.

19.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista tyk.- ja krh.häirintätulta.
- Kev.Pr.T siirtynyt määräaikana AK:n alueelta.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 4 saavuttanut Vuokselan ja Virkkilän. Jatkuva eteneminen kohdannut voimakasta vih:n painostusta Uusikylän suunnalta. Rykm:n konentoporras taistelussa vih.osaston kanssa Härkkorven pohj.puolella. JR 49 ryhmittymässä Kev. os. 7:n kanssa hyökkäystä varten Vuosalmea kohti. JR 27 laajentanut sillanpääasemaansa Kylpeakkolan luoteisreunaan.
- 10.D: JR 43 taistelussa Lähdekorven maastossa. JR 2 saavuttanut Konnitsan länsireunan.
- 15.D: Vih:n vastahyökkäys JR 57:n asemia vastaan Tiuralassa torjuttu. Käkisalmen suunnalla suuri tulipalo.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D ja 19.D jatkaneet hyökkäystään.
- 7.D:n kaistalla Haavuksen saari puhdistettu. Palosaareen ja Tamhankaan tullut lisää vih:ia mantereelta.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Rannikkopuolustus: Vih. jatkaa evakuoimista Laatokan luoteisrannikolta Valamoon. 18.8. on vih. tuonut lisäjoukkoja Tamhankaan.
- Molemminpuolista partio-toimintaa ja laukausten vaihtoa.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla hyökkäys alkanut uudelleen, kun tien valmistuttua tykistö saatu edullisiin asemiin.
- Keskikaista: Aamuyöllä alkanut hyökkäys ylittänyt 6.D:n kaistalla metsätien Kuruvaaran kohdalla ja Venäpalon kaakkoisosassa.
- Pohjoiskaista: Kalastajasaarennon kannaksella omien joukkojen vaihto käynnissä.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 54(18.8. klo 6 - 19.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi II AK:n ja Kar.A:n alueille. 1 kone pommitti Raumaa (tuloksetta) ja 1 kone Mätkaselkää. Keljonsaarta pommitti 4:n koneen ryhmä. 4-9 hävittäjän pattiot pommittivat ja tulittavat Vieljärveä.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalentoja Helsingin, Rauman ja Hangon seuduilla sekä Vitelen suunnassa. Taistelukosketus saatu hävittäjäpartioihin Kuparsaaressa, Hyrsylässä, Paakkolassa ja Pölläkkälässä. Pommitettu vih:n laivoja ja laivattavia joukkoja Rautalahden ja Mökjärven alueella, Kotskoman ratapihaa ja siellä ollutta junaa ja Puutsaaren edustalla laivoja.
- Omat tappiot: 2 konetta tuhoutunut (toisen ohjaaja palannut tukikohtaansa).
- Vih.-tappiot: 7 konetta.

19.8. PM:n kirj. MeV:n kom:lle 621/Op.2, LIITE n:o 183:
- Kenttäarmeijan hyökkäysliikkeen kehittyessä siten, että rannikko-osa Virolanti-Viipuri joutuu saarroksiin meritien jäädessä avoimeksi, on MeVE:n hyvissä ajoin suunniteltava toimenpiteitä (mm. miinoituksia) vih:n sekä huolto- että evakuoimiskuljetuksien estämiseksi ja kiireesti ilmoitettava suunnitelmistaan PM:n Op.os:lle.

IV AK:n käsky hyökkäystä varten (2171/Op.1/5f, 20.8.41.), LIITE n:o 184:
- AK:n vasen siipi ryhtyy lähipäivinä hyökkäykseen, jota laajennetaan tilanteen kehittyessä edelleen yleiseksi hyökkäykseksi.
- 8.D on aluksi puolustuksessa ja suorittaa harhauttamistarkoituksessa krh:ien tukemaa väkivalt. tiedustelua.
- Os.P (= Vanv. JR 25) on samoin aluksi puolustuksessa, mutta valmistautuu yntymään hyökkäykseen molemmin puolin Saimaan kanavaa.
- 12.D suorittaa päävoimin läpimurron Suokumaanjärven mol. puolilla ja etenee senjälkeen Hannilan maastoon. Kavantsaari vallattava eteentyönnetyillä voimilla.
- Os.E (=Vanv. JR 6) puolustautuu toistaiseksi valmistautuen samalla yhteistoiminnassa 12.D:n vas.siiven kanssa alueen Kuurmanpohja -Käriniemi - Jääski - Enso puhdistamiseen.
- Vanv. Kev.Pr.T käytetään II AK:lle alistettuna Kuukauppi Pullila - Noskua maaston valtaamiseen ja tullaan sen jälkeen suuntaamaan 12.D:n vastassa olevien vih.-voimien selustaan ja yhteyksille.
- Reservinä olevan 4.D:n päävoimat tullaan suuntaamaan 12.D:n murtaman aukon kautta Kilpeenjoelle.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Takaa-ajotaistelut Ukrainassa johtaneet koko Dnjeprin läntisen rannan haltuunottamiseen, lukuunottamatta Odessaa ja paria pientä sillanpääasemaa, joita vastaan hyökkäykset käynnissä. Näissä taisteluissa otettu n. 60,000 vankia sekä sotasaaliiksi saatu 84 hv:a, 530 tykkiä ym.
x) - Kiovan ja Korostenin alueen taisteluissa otettu elok. 8. päivän jälkeen 17,750 vankia sekä vallattu 142 hv:a, 123 tykkiä, yksi ps.juna ym.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tavanmukaista vih:n tyk.- ja krh.häirintää kautta linjan.
- JR 6 pitänyt asemansa ja torjunut vih:n kaikki hyökkäykset. Vih:n tappiot arvioitu n. 300 mieheksi. Sotasaalista saatu 2 krh., 1 kk., 5 autom.kiv. ym.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 27:n kyräpään suuntaan edenneet osat saavuttaneet taistellen p. 20 ja Palokankaan maaston. JR 49 ja sille alistettu Kev.os. 7 taistelussa Vuosalmella Lehtolan ja Haapasaaren niittyjen välisessä maastossa. JR 4 ottanut Vuokselan niemen kaikki ylimenokohdat haltuunsa. Kev.Pr. T:n ylikuljetus alkamassa.
- 10.D: JR 43 saavuttanut Humalaisten aukean, JR 1 Rötkönkankaan maaston ja JR 2 tien Konnitsa - Marttinankolkka.
- 15.D: Vih. jatkaa laivauksiaan. JR 57:n kaistalla vih. suorittanut pienehköjä vastaiskuja, jotka torjuttu.

x)- Nikolajevin sotasatamassa otettu telakalla olevat yksi 35.000 tonnin taistelulaiva, yksi 10.000 tonnin risteilijä, 4 hävittäjää ja 2 sukellusvenettä.

19.8. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Marjalahden ja Möklahden välinen niemi vallattu. Ahvenjärven itäpuolisessa maastossa sitkeästi puolustautuvia suomalaisia punaisia. Palosaari ja Tamhanka vallattu, Sammatsaaressa saatu jalansijaa.
- Oma tykistömme ampunut jatkuvasti vih:n kuormauspaikkoja hyvällä menestyksellä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Rannikkopuolustus: Tamhangan saari puhdistettu vih:sta. Tykistötaistelu vih.-hävittäjien ja Keljosaaren välillä koko päivän.
- VII AK: 11.D:n hyökkäys Suojärven valtaamiseksi käynnissä. Sotjärven luoteispuolella vih:n vastarinta sitkeää. Saavutettu linja: Peskijärven 119,8 eteläosan eteläkärki - siitä luoteeseen tien yli kulkeva purolinja. Veskelys ja Hautavaara vallattu.
- Vahv. 163.D: Aittojoen suunnalla saavutettu Naumasajakko, Haapavaara ja Husanvaara. JR 307 ja 2.JPr. jatkavat hyökkäystä etelään. HRR ja JR 1 etenevät Kaivostenkylään sulkeakseen tien Vuontele - Varpakylä. URR etenee pohjoiseen tuhotakseen Os. Kivikon pääosan kanssa, joka etenee pohjoisesta päin Kivijärven molemmin puolin, välillä olevan vihollisen.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Porajärven suunnalla Pr.K ottanut haltuunsa Megrijärven kannakset.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Joukkomme miehittäneet n. 12 km. Enonsuusta itään Keskikuittijärven etelärannalla olevan Kagalan kylän. Hämeen tien suunnassa vih:n vastarinta sitkeää. Lohilahti meidän hallussamme.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Saavutettu linja Isoselkä "I":stä 2 km. lounaaseen - Puro Lehtokankaan etelälaidassa - Joutsenrikkoaapa "p":sta 1200 m etelään.

20.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tilanne ennallaan. 8.D:n lohkolla torjuttu kaksi vih:n suorittamaa väkivalt.tiedusteluyritystä. 12.D:n lohkolla 2 yliloikkaria.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
-18.D ottanut hyökkäyksen alusta lähtien yli 1,000 vankia. JR 49 saanut selvittämistään motoista sotasaaliina 50 km. autoa täydessä lastissa, 2 amfibiohv:a, 2 haupitsia, 3 kanuunaa, , 6 traktoria y.m.
-10.D JR 1 miehittänyt, edetessään Vuoksi-Kiimajärven kannasta kohti, Lupran ja Musakanlahden kylän. JR 2 puhdistanut Särkiniemen ja saavuttanut tavoitteensa tien Konnitsa - Välivirranniityt. Tiedustelu suunnattu Myllypellon ja Alakylän suuntiin.
- 15.D: Vih:n tykisto- ja krh.tuli laimentunut. JR 15 ottanut rintamavastuun JR 57:lta Tiurila - Mustola kaistalla.

20.8. aamulla

I AK:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäys jatkuu Möklahden koillispuolella, Ahvenjärvi - Rautalahti välistä mottia vastaan sekä Sammatsaaressa. Toiminta Puutsaarta vastaan aloitettu.
- 2.D:n sotasaaliin joukossa luetteloitu aikaisemmin ilmoitettujen lisäksi mm. 3 tykkiä, 6 krh./ 2 it.kk., yli 200 hevosta ja ajoneuvoa; lähes 300 vankia otettu.

aamulla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Sotjärven luoteispuolella vallattu lisämaastoa. Joukkomme ovat n. 1 km. Peskin itäpuolella. Korboselän maasto hallussamme pohjoispuolella oleville lampikannaksille saakka. Veskelyksen suunnalla saatu haltuun maasto n. 1½ km:n säteellä Veskelyksen tienhaarasta kaakkoon, koilliseen ja luoteeseen.
- Vahv. 163.D: Viitavaara (it.) vallattu. JR 307 etenemässä etelään n. 1½ km. tien Aittojoki - Vuontele pohjoispuolella. Vegarusjärven itäpuolella oleva vih. motissa. 2.JPr. etenee Vuonteleenjärven pohjoispuolitse itään.

aamulla

AOK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla hyökkäys jatkuu. Vih. puolustautuu sitkeästi. Louhen suunnalla valmistelut hyökkäyksen jatkamiseksi käynnissä. Vih:n idästä suorittama hyökkäys 30 km:n kohdalla oleviin etumaisiin osiin vastaan torjuttu.
- Keskikaista: 6.D saavuttanut Lehtokankaan kohdalla maaston n. 2 km. Kairalan - Alakustin tiestä etelään. Pohjoisen siiven idästä saarrostava hyökkäys edistynyt Aukkisrovan etelapäähän.

9,16

MeV:n tilanneilmoitus n:o 124:
- HR:n alueella mol.puolista tykistötoimintaa. Vih. miehitta nyt Hästo - Busön saaristossa Elgenin, Gloskärin ja mahdollisesti Storskärin.
- Keski-Suomenlahdella yksi vih:n MTV hyökännyt Porkkala - Kallbådån majakkaa vastaan; vaurioita ei koitunut.

klo 6

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 55(19.8./-20.8. klo 6):
- Vih. lentotoiminta keskittyi Vuoksen linjalle ja Laatokan koillispuolelle. Pommeja pudotettiin Mussalon saareen, Värtsilään, Suistamolle ja Joensuunun. Tulemajärveä tulitettiin.
- Omat hävittäjät taistelukosketuksessa vih.-koneisiin Pöllökkälässä (11 hävittäjää), Veskelyksessä ja Säämäjärvellä. Pommitettu mm. lastauspaikkoja ja aluksia Puutsaaressa ja Karisaaressa.
- Omat tappiot: 1 kone ohjaajineen tuhoutunut. (Toisenkin 18.8. tuhoutuneen koneen ohjaaja palannut tukikohtaansa.)
- Vih.-tappiot: 9 konetta.

PM:n creedsan. 2173/Op.1/5 d IV AK:lle, LIITE n:o 185:
- Ylipäällikkö käskenyt IV AK:n hyökkäystoiminnan (vrt. käsky 2092/Op.1/ 5 d. 13.8. 41) alkamaan 22.8.

13,18

IV AK:n creedsanoma n:o 197/III, jossa pyytää 2.RPr:n alistuksen lopettamista.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Homelista pohjoiseen olevalla alueella on ratkaisevasti lyöty 17 vih:n jv. divisioonaa, 1 moott. divisioona, 2 pa saridivisioonaa ja 2 laskuvarjoprikaatia. Saksalaisten kä siin on joutunut 78,000 vankia, 144 hv:a, 700 tykkiä ja 2 ps. junaa.

20.8. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. täydentää kenttävarustustoiminsa koko alueellaan, varsin vilkkaasti 12.D:n lohkolla. Omat partiot toimineet menestyksellisesti.
- JR 6:n alueella on vih:n hyökkäystoiminta laimennut. Vih. sytyttänyt Jääskessä tulipaloja klo 17 aikaan.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Äyräpää vallattu klo 10 sitkeän taistelun jälkeen, Pölläkkälän omistamisesta taistelu käynnissä. Pohjoisempana saavutettu linja Hevossaari - Pullosuon kaakkoispuolinen metsämaasto - Kaukilan pysäkki. Vuosalmella vih:lla enää vain n. 2 km:n syvyinen sillanpääasema, jota JR 49 kiristää.
- 10.D: JR 43 miehittänyt Kasarmilan. JR 1 saavuttanut Suvanto - Kiimajärvi kannaksen, Sakkolan asema vallattu. JR 2 osillaan etenemässä Kiimajärven ja Suur-Hassilammen välisellä kannaksella.
- 15.D: Käkisalmessa tulipaloja ja räjähdyksiä.
- Laatokan rannikkolohko: Lavatsaaren ja Kuuhkaan saariston puhdistus käynnissä.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Laatokan luoteisranta kaikkialla saavutettu. Ahvenjarven ja Rautalahden välillä ollut motti selvitetty. Puutsaari miehitetty. Joukkojen pääosat siirtymässä majoitukseen.
- Sotasaaliin kerääminen ja luetteloinnin jatkuu. Kariniemessä tähän mennessä laskettu 300 km. autoa täynnä materiaalia, 10 hv:a (ehjät), 10 tykkiä (76 mm:n), 13 it. tykkiä, 10 pst.tykkiä, ammuksia suuria läjiä, proomu täynna tarvikkeita, n. 500 hevosta, 200 lehmää, 100 lammasta jne.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 11.D Edetty 2 km. Peskin itäpuolelle. Tie Veskelys - Prokkoila katkaistu Närhilän kohdalla. Yksi pataljoona etenemässä etelästä päin Pekkalan tienhaaraa kohti. Veskelyksestä pohjoiseen edenneet joukkomme vallanneet Potkuselän ja Savilatsun sekä jatkavat etenemistään Tsalkin suuntaan. Hautavaaran suunnassa toiminut rykmentti vallannut Suojoen ylimenokohdan sekä jatkaa etenemistä tavoitteena Suvilahti. Etujoukot Kokonniemen korkeudella. Vastus luja.
- Vahv. 163.D: Näätäojan suunnalla oma hyökkäys 21.8. varhain, jos vih:ssa huomataan irtaantumisen merkkejä. Aittojoella saavutettu maasto 1 km Jeroisten kylästä länteen. Taistelu Kaivostenkylän länsipuolella. Hyökkäystä jatketaan suunnassa Meisionvaara - Evanniemi. Motti Vegaruksen koillispuolella selvitetty. Liusvaaran suunnalla ovat joukkomme Sulkulammen maastossa, etummaiset osat Saarijärvellä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
Louhen suunnassa oli (?) Lohivaaran kylässä oleva viholllinen motitettu. Vih:n hyökkäys Kangasvaarasta rautatietä vastaan torjuttu.

20.8. illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Eteläkaista: Uhtuan suunnalla luoteesta hyökkäävien joukkojen etumaiset osat jokilinjalla Röhön tienhaaran tasalla. Kalalähti Enonsuusta n. 10 km itään miehitetty. Louhen suunnalla hyökkäsi ainakin pataljoonan vahvuinen vih. Kangasvaaran maastosta pohjoiseen onnistuen katkaisemaan rautatien. Vastahyökkäys käynnissä. Lohivaara vielä vih:n hallussa.
- Keskikaista: 6.D:n kaistalla hyökkäys jatkuu. JR 33 saapumassa maantielle Lehtokankaan pohjoispuolella.

21 II AK:n käsky 10.D:lle (2202/Op.1/5 f, 22.8.41):
- 10.D jatkaa taka-ajoa vih:n Vuoksen yli suuntautuvien yhteyksien katkaisemiseksi. Etelästä ja lounaasta saavutettava Laatokan - Pyhäjärven ja Pyhäjärven - Kiimajärven kannakset. Kiviniemessä pyrittävä saamaan sillanpääasema Vuoksen etelärannalla.
- Kev.os. 16 ja 18.Tyk.K alistetaan 10.D:lle.

23,38 PM:n kirj. 625/Op.2, LIITE n:o 186:
2.RPr:n operatiivinen alistussuhde IV AK:lle lakkautetaan 22.8. lukien, jolloin alistetaan MeV:n kom:lle.

21.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Yön aikana vih. ylläpitänyt kiivasta tulta kautta linjan.
- 12.D:n alueella saatu ylilöikkari kertonut ryssien saaneen käskyn vetäytyä n. 10 km taaksepäin.
- Jääsken ja Enson suunnasta kuulunut räjähdyksiä.

II AK:n tilanneilmoitus:

aamulla
- 18.D: Pölläkkälä vallattu 20.8. illalla. Kiivaat taistelut käynnissä vih:n lujasti miehittämän tiemaaston Kaukila - Mälkölä pohj.puolella. Kev.PnT:n etumaiset osat saavuttaneet Nevossaaren itäpuolisen maaston.
- 10.D: JR 43 etumaisilla osillaan Saviojan maastossa, JR 1 Miisuan maastossa. JR 2:n tiedustelu todennut Myllypellon maastossa vain pieniä vih.-partioita, mutta Kiimajärvi - Pyhäjärvi kannaksella yhtenäinen vih.-miehitys.

aamulla Kar.A:n tilannetiedoitus:
- VII AK: 11.D vallannut Sotjärven suunnalla Narhilan länsipuolisen kukkulan, Hiinalan ja Pekkalan tienhaaran. Taistelu Maanselän kylän etelälaidassa Tsalkin suunnalla. Suvilahden suunnalla vallattu Välikylä sekä miehitetty linja Suojärven eteläpää - Suvilahti "a".
- Vahv. 163.D: Kaivostenkylä vallattu. Hyökkäys Moisionvaaraan käynnissä. URR lähti nyt HRR:n perään.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- 6.D:n kaistalla saavutettu Vuorijärven - Alakurtin tie Lauttoselän pohjoispuolella sekä Kairalan - Alakurtin tie maantien ja rautatien risteyksen kohdalla Nurmitunturin ja Uulantoivaaran välillä.

21.8. 8,58 MeV:n tilanneilmoitus n:o 126:
- HK:n alueella vih:n rautatietykki ollut toiminnassa, muuten laimeata tykistö- ja krh.toimintaa. Bromarvin lohkolla rannikkoptrimme ampunut vih:n lentoveneen upoksiin. Kaikilla lohkoilla vih:n varustelutyöt jatkuneet.
- Itä-Suomenlahdella 2 vih:n vartiotykkivenettä tulittanut Kiuskarin pohj.puolelta Kinnaria.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 56 (20.8. klo 6 - 21.8. klo 6)
- Vih. pommitti Räisälää. Kar.A:n alueella lentotoimintaa Palojärven, Tulemajärven ja Vieljärven seuduilla ja Loimolassa, jota pommitettiin.
- Omat hävittäjät taistelukosketuksessa vih.-hävittäjiin Lahdenpohjassa. Pommitettu Puutsaarta ja majoituspaikkaa Präsnässä.
- Omat tappiot: 1 kone henkilöstöineen.
- Vih.-tappiot: 3 konetta.

8,00 Viitaten merkkeihin siitä, että vastassa oleva vih. valmistaa pikaista vetäytymistä puolustusasemistaan pyysi IV AKE lupaa hyökkäysliikkeen aloittamiseen ennen määrättyä aikaa. Vastaus (kenr.maj. Airo): Jos vih. pyrkii irroittautumaan on eteneminen heti aloitettava, muussa tapauksessa pidettävä kiinni määräajasta.

9,40 IV AKE:n puhelinilmoitus:
- Alueella Näveri - Iottola - Jääski - Enso runsaasti tulipaloja ja uusia syttyy. Lentäjien ilmoituksen mukaan Jääsken silta poikki.

11,45 II AK:n käsky 15.D:lle (2201/Op.1/ 5 f, 22.8.41):
- 15.D:n toisessa portaassa oleva JR 57 siirtyy kiireellisesti AK:n käyttöön Lähdekorven - Kaatiolammen alueelle valmiina etenemään Haitermaan tai Konnitsan suuntiin.

PM:n creedsan. I AK:lle 2190/Op.1/ 5 d, LIITE n:o 187:
- PM:n kirjelmässä n:o 2148/Op.1/ 5 d,18.8.41 mainitut AK-joukot keskitettävä Räisälän seudulle.

PM:n creedsan. II AK:lle 2191/Op.1/ 5 d, LIITE n:o 188:
- JR 4 on viipymättä alistettava Pr.T:lle. II AK:n oltava - Pr.T:n toiminnasta - kiinteässä yhteistoiminnassa IV AK:n kanssa.

PM:n kirj. Kar.A:lle ja Verbindungsstab Nord'ille 2192/Op.1/ 5 d, LIITTEET n:o 189 a-b:
- Kar.A:n saatua haltuunsa Suvilahden - Kangasjärven - Suojärven seudun kootaan 163.D Suvilahden alueelle , jonne se jää Ylipäällk:n reserviksi.

PM:n kirj. IlmaV:lle 666/Op. 3/I, LIITE n:o 190:
- LeLv 15 alistetaan IlmaV:n kom:lle, joka säännostelee sen käyton Kar.A:n ja Laatokan puolustuksen hyväksi . Sortavalan Kasinhäntää käytettävä laivueen tukikohtana.

21.8. PM:n kirj. MeV:n kom:lle 631/Op. 2, LIITE n:o 191:
- Merivoimien on järjestettävä sodassa upotettujen alusten ja muun materiaalin nostotoimintaa. Joukoissa palvelevat ammattisukeltajat irroitettava ja siirrettävä merivoimien käytettäväksi.

MeVE:n kirj. n:o 1520/Op.3:
- MeV:n kom. esittää että ruotsalaisista vapaaehtoisista muodostettaisiin pataljoona.

IV AK:n ryhmitys 21.8. klo 10: LIITE n:o 192.

II AK:n ryhmitys 21.8. klo : LIITE n:o 193.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Etelä-Ukrainassa vallattu Herson'in satama- ja teollisuuskaupunki.
- Homelin pohj.puolella saatujen vankien luku on kohonnut n. 84:000:een ja saaliiksi saatujen tykkien luku 848:aan.
- Ilma- ja Peipusjärvien välillä vih.asemat murrettu kahden päivän kiivaiden taistelujen jälkeen. Novgorodin, Jaaman (Kingisepp) ja Narvan kaupungit vallattu. Eteneminen jatkuu.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n alueella todettu vih:n suorittavan irtautumistalmisteluja ja sytyttäneen useita paloja. Kiinteä kosketus vih:een säilytetty.
- JR 25:n alueella vih:n harvaa häiritsemisammuntaa. Rykm. saanut käskyn ryhtyä yöllä etenemään Nuijamaanjärven itäpuolitse.
- 12.D ja JR 6 aloittivat, saatuaan tiedon vih:n irtautumisesta, voimakkaan tiedustelun. Klo 10,10 alkoi eteneminen vih:n tehdessä paikoittain kiivasta vastarintaa. Klo 12 oli Jääsken puhdistus käynnissä. Klo 14 aikaan saavutettiin Hiirelä, Kuurmanpohja ja Linnanmäki heikon vastarinnan jälkeen, samoin Järvenkylä. Klo 15 aikaan vallattiin Enso ja Jääski. Klo 17 mennessä saavutettu Iikkasenmäki ja Seppälä, omat partiot saapuneet Käriniemeen. Vih:n tiheät miinoitukset hidastaneet etenemistä. Kiinteä kosketus vih:een säilytetty.
- Ilmatiedustelu todennut Kilpeenjoki - Ihantalan seutujen teillä vilkasta liikennettä (autoja, kuorma- ja jv. ristöjä) pääsuuntana etelä. Säkkijärveltä rajalle ja etelään johtavilla teillä ei liikennettä.

21,00 IV AKE:n puhelimitse antamat ennakkotiedot tilanteesta Ensossa ja Jääskessä, LIITE n:o 194.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Kev.Pr.T taistelussa Kuparsaaren luoteispuolisessa maastossa. Kaukila - Mälkolä maastossa taistelut jatkuneet kiivaina. Kaukilasta länteen saavutettu linja Ristseppälän as. - Rakkola, Mälkölästä kaakkoon Hanhisuo - Saunalahti.
- 10.D: Käkisalmi vallattu klo 19 etelästä käsin (I/JR 2 ja Kev.os. 12). JR 43 n. 1 km:n päässä Kiviniemen koskesta. Vastus täällä sekä Haitermaan suunnassa (JR 1) tiukkaa.
- 15.D: JR 36 edennyt n. 1½ km. Etenemismaasto vahvasti miinoitettua.

21.8. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D aloittanut marssin uudelle toiminta-alueelle.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 11.D saavuttanut Sotjärvi - Säämäjärvi kannaksella linjan p. 100,2 (Sompan pohjoispuolella) - p. 126,8 (Kotajärven etelärannalla). - Kotajärven länsipää - Prokkoilan tienhaara ml. - siitä kaartaen järvikannaksia myöten länteen Hoskilan eteläpuolitse järveen p. 125,7 - (miehittämätöntä aluetta) - Luhtaselkä - p. 115,4 (Säämäjärven rannalla).
- Vahv. 163.D: 2. JPr:n pääosa etenemässä Leppäniemen tienhaarasta 2 km. itään. RPr. etenemässä Evanniemeen ja Riuttavaaraan luoteesta, jalkaväki Suvilahdessa ja Suojärven pohjoispäässä.
- Ilmatiedustelun tuloksia: Vih. pyrkii Suojärveltä itään Tsalkin suuntaan.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
Kälkjärvi - Pahkalampi kannas Porajärven suunnalla saatu haltuumme.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
Louhen suunnassa 20.8. rautatietä vastaan hyökännyt ylivoimainen viholllinen, joka osaksi tuhottiin ja osaksi lyötiin takaisin, pyrkii pois Kangasvaaran maastosta. Joukkomme vallanneet sen kuormaston. Todettu, että 88.D:n kolmas jv.rykm. on JR 611.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 6.D:n nyokkäys jatkuu. Maantie n. 1 km:n matkalla hallussamme. Vuonjärven - Alakurtin tiellä sillanpääasema n. 600 m Sulahaaranjoen sillan pohjoispuolella. Vih. vastus sitkeätä. Nenäpalon pohjoispuolella ja Lehtokankaan "L":n maastossa.

20,35 MeV:n tilanneilmoitus n:o 127:
- Itä-Suonenlahdella vilkasta, evakuoimiseen viittaavaa moottorivenelliikennettä Pukkioon (15 - 20 edestakaista vuoroa ja mm. hinaaja hinaamassa 3 proomua).
- Suursaaren satama havaittu tyhjäksi.

IV AK:n käsky 12.D:lle (2193/Op.1/ 5 f, 22.8.41):
- 12.D ryhtyy takaa-ajoon varhain aamulla 22.8., pääsuuntina Kontu - Ihantala ja Lokkarila - Kavantsaari.
- Div:n pyrittävä yhteyteen Kuparsaaren seudulta Viipurin suuntaan etenevän Kev.Pr.T:n kanssa.
- Os.P yrittää jo yöllä 21./22.8. työntää osastoja Nuijamaanjärven itäpuolitse Saimaan kanavalle.

Kar.A:n käsky Suojärven operatioon osallistuneiden joukkoje uudesta ryhmityksestä (2218/Op.1/ 5 f, 23.8.41), LIITE n:o 195:
- VII AK takaisin omalle kaistalleen valmistautuakseen hyökkäykseen itään.
- 163.D Ylipäällikön reserviksi Suojärven alueelle; varmistus- ja puhdistustehtäviä.
- Ryhmä O alistetaan suoraan Kar.A:n kom:lle ja etenee Onkamukseen valmiiksi jatkamaan Säämäjärven itäpään ja Munjärven suuntiin. Tiedustelu ja varmistus Porajärven suuntaan, yhteys 14.D:an.

21./22.8. 0,25 MeVE:n creeasanoma n:o 470/Op. os., LIITE n:o 196:
- MeV:n kom:n suunnitelma Viipurinlahden ja Virolahden rannikon sulkemiseksi:
- Orslahti ja muutamia sen edustan saaria vallattava, Härö ja Orslahti varustettava rannikkotykeillä.
- Alvatinniemi miehitettävä ja varustettava tykeillä.
- Miinoituksia suoritettava juuri ennen operaatiota ja sen jälkeen.
- Suoritusaika oikaisintaan 30.8.41.

22.8 aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Vih. irtaantunut etumaisista asemistaan. Väkivalt.tiedusteleminen alkanut koko alueella.
- JR 25:n vastassa olevan vih:n todettu olevan vielä klo 5 aikaan asemissaan.
- 12.D saavuttanut linjan Mustajärven pohj.pää - Käräjärvi - Kontu - Kemppilänjärvi - Lottola. Ahvola - Hannila varmistuselimiemme hallussa.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Os.T kiivaassa taistelussa Suursuo jokilinjalla (Kuparsaaren länsipuolella). JR 27 saavuttanut Salmenkaitalinjan. JR 49 keskittymässä Ristseppälän pohj.puolelle, JR 4 Kyläpaakkolaan.
- 10.D: Kiviniemessä vih. räjäyttänyt sekä rautatie- että maantiesillan. JR 2:n Pyhäjärven länsi- ja itäpuolitse etenevät patl:t saavuttaneet Montruan ja Salitsanrannan. Kev. os. 16 Kahvenitsan eteläpuolella.
- 15.D: JR 36 saavuttanut Käkisalmen. JR 15:n hyökkäys jatkuu. JR 57 siirtymässä Lähdekorpi - Kaatiolampi maastoon.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Molemminpuolista tykistö- ja krh.tulta.
- VII AK: 1.D torjunut Kirvesjärven kylän seudulla vihollisen voimakkaan hyökkäyksen. 11.D: Sotjärven ranta-alueella saavutettu Korvenoja ja Säämäjärven rannalla Peibjärven eteläpää.
  Tsalkin suunnalla saavutettu Nälmäjoki. Suvilahteen edennyt rykemntti siirretty yöllä Veskelykseen.
- Vahv. 163.D: Saavutettu Suojoen länsiranta Kangasjärvellä sekä Riuttavaaran maasto.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 6.D:n hyökkäys jatkuu. Pohjoissiiven hyökkäys saavuttanut Kynsikortamoselän.

8,57 MeV:n tilanneilmoitus n:o 128:
- Itä-Suomenlahdella erittäin vilkasta moottoriveneliikennettä Pukkion ja Pitkäpaaden välillä. Maarintamalla tulipaloja Muurikkala - Orslahti välillä.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 57 (21.8. klo 6 - 22.8. klo 6)
- Vih. lentotoimintaa etupäässä Vuoksen ylimenopaikoissa, Kiviniemi - Rautu suunnassa sekä Äyräpäässä, jota pommitettu ja tulitettu.
- Omat hävittäjät taistelukosketuksessa vih:een Kiviniemessä, Suvilahdessa ja Savilatsussa. Pommitettu kolonnaa Tshalkissa.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 8 konetta.

22.8. 11,22 PM:n creedsanoma 632/Op.2:
- Merivoimien on sitä mukaa kuin IV AK:n joukot etenevät Virolahti - Säkkijärvi rannikolla heti huolehdittava rannikon varmistuksesta.

11,30 II AK:n käsky (2216/Op.1/5 f, 23.8.41), LIITE n:o 197:
- 15.D jatkaa takaa-ajoa suunnassa Vuohensalo - Yläjärvi - Taipale, tavoitteena Taipaleenjoki.
- 10.D valmistautuu suuntaamaan osia voimistaan Pyhäjärven kaakkoispään- Yläpäänniemen kannakselle.
- 10.D ja 15.D valmistautuvat Taipaleenjoen saavutettuaan ylittämään sen.

PM:n creedsan. 2205/Op.1/5 d, LIITE n:o 198:
- Mitt.Ptri 4 irroitetaan IV AK:sta ja alistetaan I AK:lle.

PM:n creedsan. 2206/Op.1/ 5 d, LIITE n:o 199:
- Pr.T (JR 4 ml.) alistetaan 23.8.41 klo 12 takaisin IV AK:lle.

n.15,00 PM antoi puhelimitse (kenr.maj. Airo) I AK:lle luvan siirtää 7.D:n Sortavalan ympäristöstä Läskelän tienoille, missä paremmat huoltoyhteydet.

n.15,00 Puhelinkeskustelussa IV AKE:n kanssa huomautettu siitä, että JR 6 luovutettava takaisin II AK:lle ja viipymättä ohjattava Hopeasalmen länsipuolelle divisioonansa yhteyteen.

16,37 PM:n creedsanoma 634/Op.2:
- MeV:n käytöstä on viipymättä irroitettava yksi Lt.Rak.P ja lähetettävä se 14.D:n käyttöön.

18,50 PM:n creedsan. 635/Op. 2 (vastaus MeVE:n creedsanomaan n:o 470/Op.os., 21.8.41), LIITE n:o 200:
- MeV:n tehtäväksi jää nykytilanteessa vain rannikon varmistaminen. Saarien haltuunotto vain jos vih:n vastus heikko. Alvatinniemen haltuunotto ei tule kysymykseen.
- Tykistön siirrot hyväksytään.
- III/JR 14:n siirtoa ei Ylipäällikkö hyväksynyt.

PM:n kirj. n:o 1654/Huolto 1/ 1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 10.8.-19.8.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, a.tarvikekulutuksesta ym., katso LIITTEET n:o 201 a-b.

Pääm.jan tilannetiedoitus 22.8., LIITE n:o 202:
- Venäl. vahvistettu 168.divisioona tungettu Sortavalan etelä puolella oleviin niemiin ja sen päävoimat tuhottu. Sotasaaliin joukossa 300 autoa, useita satoja hevosia, useita kymmeniä tykkejä, valtavia ammusmääriä jne.
- Venäl. 142. ja 198. div.tungettu suuria tappioita kärsittyään Kilpolansaareen jossa taistelut jatkuvat, vih:n yrittäessä evakuoida divisioonien rippeitä.
- Ilmee - Hiitola linjalta suunnattiin hyökkäys etelään syvälle tunkeutuvana kiilana aina Vuokselle saakka. Moskovasta apuun lähetetty 265.div. lyötiin kokonaan hajalle ja 115.Div.heitettiin suuria tappioita kärsittyään Vuoksen länsirannalle. Vuoksen itäranta Ensosta Kiviniemeen saakka joutunut joukkojemme haltuun.
- Käkisalmi valtattu etelästä käsin 21.8.

22.8. Saksan päämajan tiedoitus:
- Sotaretken alusta lähtien on tähän mennessä otettu yli 1,250,000 vankia sekä vallattu tai tuhottu n. 14,000 hyökkäysvaunua ja 15,000 tykkiä. NL:n ilmavoimat ovat menettäneet 11,250 lentokonetta, niistä 5,633 tuhottu maassa.

n. 20,00 I AKE:ta puhelimitse kehoitettu kaikin keinoin kiirentämään 2.D:n kuljettamista autoilla määräpaikkoihinsa Kannaksella.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n koko kaistalla vih. irtaantunut. Kosketus siihen vain partioilla. Runsaat ansoitukset ja miinoitukset hidastaneet joukkojemme etenemistä ja estäneet tykistön ja kuormaston viemistä eteen. Ristsatama, ja Säkkijärvi ja Hyppälä saavutettu, samoin Kapajärvi - Tervajärvi kannas. Vihollinen evakuoi myös vesitse Pitkäpaaden, Kaukealanlahden ja Vilajoenlahden kautta.
- JR 25 saavuttanut Torikkalan ja Rättijärven pohj.-pään.
- 12.D saavuttanut Kilpeenjoen, Ihantalan, Kavantsaaren, Helkalanjärven ja Kerminselän korkeuden. Ihantalasta suunnattu tiedustelu Juustilan, Portinhoikan ja Talin suuntiin. Vih. suorittanut laajoja hävitystöitä, mm. Pällin ja Rättijärven sulut räjäytetty.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Os.T saavuttanut Näätälän Vesistölinjan ja jatkaa etenemistään Lyykylää kohti. JR 49 (toisessa portaassa JR 4) aloittanut hyökkäyksen Heinjoen as.- Heikurila linjaa vastaan.
- 10.D: JR 1:n eteneminen Sakkolan ja Noitermaan suuntiin jatkunut, saavutettu lentokentän maasto ja Noitermaan aukeitten lounaisreuna. Pyhäjärvi - Laatokka kannaksella JR 2 saavuttanut Matiskalan ja Kev.os. 12 Riiskan.
- 15.D: JR 15 vallannut Huiskunniemen, mistä hyökkäys Kilpolan saareen vetäytyvän vih:n jäljessä jatkuu. JR 36 etenemässä Käkisalmesta etelää kohti ja JR 57 kootaan Pyhäkylän pohj.puoliseen maastoon.
- Rannikkolohkolla Kurkiniemen linnake ollut tyk.taistelussa vih.-aluksien kanssa. Lapinsaari miehitetty. Tykistömme häirinnyt vih:n laivauksia Kilpolan saaressa.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- JR 28:sta II P Vuoksenrannalla, III P ja Krh.K matkalla 19.D alkaa ensimmäisillä osillaan siirtymisen 23.8.

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Rannikkopuolustus: Suurempi vih:n sotalaiva ampui n. tunnin ajan etulinjaamme Tuuloksessa.
- VI AK: Vih:n hyökkäykset Irsijärven kaakkoispuolella pysäytetty.
- VII AK: Tsalkin suunnalla ylitetty Nälmäjoki. Vih:n vastarinta sitkeää. Säämäjärven kannaksella tuhottu vih:n panssarijuna.

22.8. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
Uhtuan suunnalla Kiiskisjärven ja Tshirnijärven välillä vih:n hyökkäysyrityksiä ja jatkuvaa tykistö- ja krh.-tulta. Tuhoamistaistelu Louhen suunnassa Kangasvaarassa saarroksiin joutunutta JR 758:aa vastaan jatkunut kaiken päivää. Alue Lohijärven itäpää - Kangasvaara - p. Vadj.-järvi 122,2 täynnä hajalleen lyötyjä viholliosastoja.

x) Ison

illalla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Kairalan - Sallan maantien suunnassa omat joukot Nurmijärven itäpään kohdalla. Vih. hyökkää Killuntaivaarasta kaakkoon.

20,15 MeV:n tilanneilmoitus n:o 129:
- HR:n alueella toiminta lamassa myrskyn ja sadekuurojen takia.
- Keski-Suomenlahdella tuhoutunut 2 ja vaurioitunut 1 vih:n kuljetuslaiva Juminda - Kallbådagrund kapeikossa.
- Itä-Suomenlahdella useita moottoriveneitä ja niitten hinaamia kuljetusaluksia matkalla Pitkäpaadesta Kiuskeriin. Oma tykistömme ampunut vih:n hallussa oleviin saariin ja Härön pohj.puolella oleviin proomuihin.

IV AK:n käsky takaa-ajon jatkamista varten (2214/Op.1/5 f, 23.8.41), LIITE n:o 203:
- 8.D etenee saavuttaakseen Viipurinlahden luot.rannikon.
- Os.P saavuttaa Tienhaaran ja Juustilan tiesolmut.
- 12.D avaa kapeikot Suomenvedenpohja - Noskuanselän välillä.
- 4.D aloittaa etenemisen Ihantalan ja Kavantsaaren suuntiin senjälkeen kun tiet ovat vapaat 12.D:n joukoista.

23.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n etumaiset osat saavuttaneet 22.8. illalla Santajoki - Vilajoki - Nisalahti - Tervajoki. Vih:n heikkoa vastarintaa vain Vanhakylän ja Tervajoen suunnassa. Kaikki sillat Viipurin päätiellä hävitetty, kylistä jäljellä n. puolet, mm. Säkkijärven kirkonkylä poltettu. Etenemistä jatkettu aamulla.
- JR 25 saavuttanut 22.8. illalla linjan Nurmi - Torikka - Rättijärven sulku. Rättijärven ja Mustajärven välisellä kannaksella luja vastarinta, muualla jatkuu eteneminen.
- 12.D jatkanut etenemistään. Kilpeenjoella ja Ihantalassa kohdattu vastarintaa.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Os.T vallannut Lyykylän, minkä jälkeen osillaan vallannut Mannikkalan ja jatkanut Kyttälää kohti, osillaan edennyt Suurperon suunnassa Marjasuon korkeudelle.
JR 4 vallannut 22.8. illalla Heinjoen kirkonkylän ja jatkanut Kämärän suuntaan , ottaen haltuunsa Heinjoen as:n kaakkoispuolella olevan tiekolmiomaaston. JR 49 murrettuaan vih:n vastarinnan Pajarinmetsän maastossa saavuttanut Heikurilan ja Kopralan. JR 27 ottanut Salmenkaita -linjan haltuunsa.
- 10.D: Sakkolan kirkonkylä vallattu (JR 1), Noitermaan maastossa taistelut käynnissä, Kiviniemessä (JR 43) tilanne ennallaan.
- 15.D: Yläjärvi saavutettu (Kev.os. 16) ja eteneminen jatkunut sekä Lohijoen että Enkkua - Saaprun suuntaan. Kev.os 12 miehittänyt Sortanlahden. JR 15 saanut sillanpääaseman Kilpolan saaressa ja jatkaa hyökkäystä saareen.

23.8. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n voimat lisääntyneet Tuuloksen - Säntämän rintamalla. Huskalan suunnalla pysäytetty vih:n hyökkäys linjalle Huskalan itäpuolella olevan suuren suon länsireuna - Huskalan puro - Irsijärvi.
- Vahv.163.D: JP 1 ja URR aloittaneet Torasjoella hyökkäyksen Näätälahtea kohti. Kostamuksen suunnalla varmistus työnnetty Riuttavaarasta vanhan rajan seudulle.

aamulla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 6.D:n kaistalla vih. päässyt osillaan saarrostavien joukkojemme ohi Isoselän maastosta ja Vuorijärven koillispuolelta Alakurtin suuntaan. Kairalan - Alakurtin tien suunnalla omat joukot n. 1 km. Nurmen aseman eteläpuolella. Osia etenemässä Uulantoivaaran länsipuolitse Jukkulammen - Nurmijärven maastoon. Pohjoissiipi edennyt Nurmijoen - Jukkuvaaran välitse.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 130:
- Hankoniemen alueella on toiminta ollut lamassa kovan myrskyn takia. Myrsky räjäyttänyt paljon maamiinoja ja ajanut merimiinoja luotoihin.
- Itä-Suomenlahdella yön aikana molemminpuolista tykistötoimintaa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 58(22.8. klo 6 - 23.8. klo 6)
- Vih. pommitti Vitelen lentokenttää ja maantiesiltaa sekä Kinalahden - Vieljärven kautta lentäneet hävittäjät etulinjoja.
- Omat hävittäjät saivat taistelukosketuksen vih:een Pölläkälän länsipuolella.
- Haavottuneiden kuljetuslennoilla on tähän mennessä evakuoitu 580 potilasta.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 3 konetta ja 6 sulkupalloa.

Ylipäällikön käsky hyökkäyksen jatkamiseksi Kannaksella 2221/Op.1/5 d, LIITE n:o 204:
- IV AK katkaisee Viipurista johtavat tiet ja jatkaa hyökkäystä Uudenkirkon suuntaan.
- II AK hyökkää 1. tavoitteena järvikannakset Muolaanjärvi - Vuoksi ja jatkaa Kivennavan suuntaan.
- 2.D alistetaan II AK:lle sitä mukaa kuin se saapuu Vuoksenrannan alueelle.
- IV ja II AK:n väliraja Vuoksi - Muolaanjärvi - Suulajärvi.

PM:n creedsan. I AK:lle 2222/Op.1/5 d 2.D:n alistamisesta II AK:lle, LIITE n:o 205.

aamup. II AK:a kehoitettu (puhelimitse kenr.maj. Airo) pyrkimään Taipaleenjoen yli ensi yönä mikäli suinkin mahdollista.

11,57 IV AK:n lennätinsanoma PM:n Op. 1:lle (2219/Op.1/ 5 f):
- Kev.Pr.T saanut käskyn a) katkaista osillaan Viipurista etelään ja kaakkoon johtavat tiet ja rautatien, b) edetä päävoimin Kaukjärvi - Muolaanjärvi kannakselle, sekä c) tiedustella Uudenkirkon suuntaan.

23.8. PM:n kirj. n:o 1681/Järj.3/2/XII sal./21.8.41:
Merivoimien siirrettävä 3000 upseeria, aliupseeria ja miestä kotijoukkoihin kenttäarmeijan täydennykseksi.

Laat.P:n kirj. n:o 2/II/21.8.41:
- Käsky 11. ja 12.RPr:n perustamisesta ja niille alistettavista joukoista.

Laat.P:n kirj. n:o 10/II/22.8.41:
- Käsky lohkojaosta ja prikaatien tehtävistä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Päivällä edetty linjalle Tervajoki - Löytöjärvi - Koskela - Nurmi, jolla linjalla vih:n varustettu asema (vahvoja bunkereita varsinkin Tervajoen ja Koskelan suunnassa). Myohemmin saavutettu Kiiskilä - Mälkilän aukean länsireuna ja jatkettu etenemistä Koskelan kohdalla, jossa vih. irtaantumassa. Partiot todenneet Piispansaaren vapaaksi vih:sta. Tiedustelu suunnataan Kelhäsniemeen ja yritetään yli yöllä.
- JR 25:n taistelut jatkuneet Nurmin pohj.puolella, Torikkalassa ja Rättijärven - Mustajärven kannaksella.
- 12.D: Kilpeenjoki vallattu klo 14 ja Ihantala illalla. Div:n päävoimat etenemässä Kavantsaaresta Näätälä - Lyykylän suuntaan ja Heinjoelta Kämärän kylään, jossa Kev./JR 4 taistelussa.
- AK:n alueella saatu 22.-23.8. yhteensä n. 250 vankia.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Heinjoen suunnasta peräytyvä vih. lyöty kiivaan taistelun jälkeen Heikurilan maastossa. Eteneminen Hotokkaa vastaan alkamassa. Siikniemessä saavutettu sillanpääasema, jota vastaan vih. hyökännyt rajusti.
- 10.D: Taipaleenjoen maasto saavutettu (JR 1), vih:n vastarinnan oltua varsin vähäistä. Pyhäjärven etelärannan maasto puhdistettu (JR 2).
- 15.D: Kev.os. 16 saavuttanut maaston Taipaleenjoen suulla. JR 36 Ylläpää - Haminalahti maastossa. Kilpolan saari puhdistettu (JR 15); sotasaalista saatu jonkun verran, mutta vih:n onnistunut kuljettaa suurin osa joukoistaan pois.
- II AK:n alueella saatu yhteensä 3500 vankia ja luetteloitu sotasaalista seuraavasti:
98 tykkiä, 8 it.tykkiä, 93 pst.tykkiä, 143 krh., 182 kk., 317 pk., 25 kp., 111 autom.kiv., 370 puoliautom.kiv., 9923 kiv., 89 hv:a, 18 ps.autoa, 338 k.autoa, 86 traktoria 15 radioasemaa, 2100 hevosta ynnä suuret määrät muuta sotamateriaalia. Yhteensä 43 lentokonetta ammuttu alas AK:n alueella.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vastahyökkäyksemme Huskala - Irsijärvi maastossa alkanut.
- Vahv. 163.D: Suojoki ylitetty Kangasjärvellä. Hyökkäystä jatketaan Tsalkin suuntaan. Rv.Pr. vallannut Näätälahden, josta jatkaa hyökkäystä pääosilla Onkamuksen ja pienemmillä osilla Tsalkin suuntaan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnassa on Lohijärven maastosta edennyt osastomme saavuttanut järven 160,9 pohjoispuolella olevan purolinjan. Kangasvaaran suunnassa on radan eteläpuolinen maasto jo puhdistettu.

23.8. illalla IV AK:n käsky takaa-ajon jatkamista varten (2229/Op.1/5 f, 24.8.41), LIITE n:o 206
- 8.D jatkaa Viipurinlahden luoteispuolella olevan rannikko alueen puhdistusta ja valmistautuu siirtymään Viipurinlahden yli, jota varten hankittava sillanpääasema.
- Os.P sitoo vastassaan olevan vih:n ja etenee linjalle Suomenvedenpohjan luot.ranta - Saimaan kanava Juustilaan (ml.) saakka.
- 4.D ryhtyy etenemään Viipuria kohti saartaakseen kaupunpungin idästä, kaakosta ja etelästä jatkaen osilla Säinilön kautta Huumolaan.
- 12.D, jolle alistetaan Kev.Pr.T, etenee Kaukjärven - Muolaanjärven kannakselle. Tiedustelu keveillä voimilla Uudenkirkon suuntaan.

23,00 II AK:n käsky (2246/Op.1/5 f):
- 18.D jatkaa hyökkäystä tavoitteena Muolaanjärvi - Kunnalliskoti - Sudenoja - Ala-Kuusa - Paisulansaari - Salmenkaidan suu. Sillanpääaseman saavutettuaan jatkaa div. etenemistä päävoimin Kyyrölän ja Muolaan kannaksien suuntaan sekä osilla voimistaan Punnuksen suuntaan.
- Raja JP ja 18.Tyk.K alistetaan 18.D:lle Oravankydössä käytettäväksi sillanpääaseman laajentamista varten Salmenkaitaan päin.

24.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Ykspäänjoki saavutettu Merijoen kohdalla, missä silta räjäytetty, sekä Rakkolanjoen kohdalla. Keihäsniemi, Porkansaari ja Piispansaari vapaat vih:sta.
- JR 25: Vih. irtaantunut aamuyöllä asemistaan Nurmen, Torikkalan ja Rättijärven luona. Saavutettu Hannijoki ja (lännestä käsin) Juustila.
- 12.D: Vih. tehnyt vastahyökkäyksiä Mannikkalassa, jossa torjuttu (Kev.Pr.T), ja Kähärilässä, jossa taistelu käynnissä. Linja Pienpero - Kämärän kylä hallussamme. JR 3 pikamarssissa matkalla Kämärälle.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Edetessään Hotokkaa kohti JR 49 kohdannut lujaa vastarintaa Ilveksen maastossa. JR 6 aloittanut siirtymisen Ylä-Vuoksen alueelta Vuosalmelle.
- 10.D: Kiviniemessä kosken pohj.puolinen ranta puhdistettu. Taipaleenjoella vastaranta vih:n lujasti miehittämä.
- 15.D: Rintamavastuu Kilpolan lohkolla luovutettu 11.Pr:lle JR 15:n pääosat Alapuustissa. Muuten tilanne ennallaan.
- II AKE siirtymässä Simpeleeltä Sairalaan.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n muut joukot Vuoksenrannalla paitsi JR 48, jonka siirto alkaa tänään.
- 19.D: JR 37 marssilla, JR 58 ja tykistön ensimmäiset erät aloittaneet marssin.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Huskalan suunnalla kulkee etulinjamme linjalla Huskalan kaakkoispuolella olevan suon luoteisreuna - Irsijärvi pisteestä 41,7 600 m kaakkoon.
- VII AK: Tsalkin kirkonkylä vallattu 23.8. klo 20,50 (11.D)
- Kar.A:n käskyllä n:o 2756/Op./III/12 sal./21.8. 41 määrätyt alistussuhteet astuneet voimaan 24.8. klo 5,00.

24.8. aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Omia joukkoja Kairalan - Alakurtin maantien suunnassa vahvistettu. N. patl. vahvuinen vih. hyökkäsi illalla Nenäpalosta kaakkoiseen suuntaan. Hyökkäys torjuttiin.
- Pohjoiskaista: Vih:n heikoin voimin Maatti- ja Muotkavuonon kannaksella tekemä hyökkäys torjuttu.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 132:
- Itä-Suomenlahti:Pukkiossa ja Satasilmässä räjähdyksiä. Pukkio tulimerenä. 23.8. upotettiin n. 5000 tonnin kuljetusalus.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 59(23.8. klo 6 - 24.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta suhteellisen vilkasta.Karjaata pommitettiin. Toiminta oli vilkkainta Kar.A:n alueella, jossa pommituksia Salmissa, Lunkulassa ja Tsalkin eteläpuolella.
- Omat hävittäjät taistelukosketuksessa vih:een Muolaanjärven, Mantsin ja Vitelen alueilla. Tiedustelun painopiste oli Kannaksella Viipurin - Muolaanjärven - Johanneksen alueella ja Laatokan koillispuolella Tsalkin - Porajärven suunnassa. Koneemme pommittivat autoja, autokolonnia ja rautatievaunuja.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih. tappiot: 8 konetta.

Ylipäällikön käsky 2224/Op.1/5 d II AK:n alueella Kannaksella toimivien joukkojen järjestelyssä asteettain toimeenpantavista muutoksista, LIITE n:o 207:
- Oikealla muodostetaan II AK, johon tulevat kuulumaan 18.D ja 2.D sekä II AK:n ak.joukot.
- Vasemmalle muodostetaan I AK, johon tulevat kuulumaan 10.D ja 15.D sekä I AK:n ak.joukot; I AK:n kom. siirtyy Räisälään.
- 19.D jää, Räisälään siirryttyään, Ylipäällikön käytettäväksi joko lounaaseen Vuoksen yli tai kaakkoon.

IV AK:n käsky uudelleen ryhmitystä varten (2234/Op.1/5 f, 26.8. 41), LIITE n:o 208:
- JR 46 alistetaan 12.D:lle, suunnattava Kämäränjärven Muolaanjärven kannaksen kautta etelään.
- JR 26 tullaan alistamaan 4.D:lle, suunnattava Säiniön Honkaniemen suuntaan.
- Kev.Pr.T irroitettava käyttöä varten joko Kämärän tai Ylä-Hotakan kautta etelään.

I AK saanut PM:lta luvan siirtää 7.D:n Koirinojan seuduille.

PM:n kirj. 640/Op.2, LIITE n:o 209:
- Laatokan Puolustuksen rintamavastuu ulotetaan pvm:llä 24.8. aikaisemmasta oikeasta rajasta Käkisalmeen saakka.
- Rintamavastuun ulottamisesta pitemmälle II AK:n rannikkoalueella sopivat II AK:n (myöh. I AK:n) ja Laatokan Puolustuksen komentajat keskenään.

PM:n kirj. 641/Op.2, LIITE n:o 210:
- Rannikko-osalla Virolahti - Ristsatama (ml.) siirtyy rintamavastuu IV AK:lta merivoimille pvm:llä 24.8.
- IV AK:n miehittäessä uusia rannikkoalueita siirtyy rintamavastuu merivoimille MeV:n kom:n ja IV AK:n kom:n keskeisellä sopimuksella.

24.8. PM:n kirj. IlmaV:lle 673/Op.3/I, LIITE n:o 211:
- It.piiri 3:n toiminta lopetetaan. Samalla lakkautetaan Ivak. Kemi, Oulu, Ylivieska (It.piiri 4) ja Pori (It.piiri 2).

Saksan päämajan tiedoitus:
- Ukrainassa vallattu Tsherkassyn sillanpääasema Dnjeprin varrella.
- Ilmajärven eteläpuolella on vahvat neuvostovoimat lyöty ja pakotettu perääntymään Lovatin joen yli. Saksalaisten käsiin joutunut yli 10,000 vankia ja runsaasti sotasaalista.
- Virossa saksal. voimat joka taholta lähestyvät Tallinnaa.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Maihinnousu Turkinsaareen suoritettu. Ylimeno Keihäsniemestä Lihaniemeen alkoi syöksyveneillä klo 10,45, Lihaniemeen saatu jo 2 vahv.kompp:a ja ylimeno jatkuu edelleen. Suur-Merijoen lentokentällä ollut vih.kompp. lyöty Ykspäänjoen taakse.
- 4.D ja JR 25 saavuttaneet Hanhijoki pl. - Juustila - Portinhoikka - Talin aukeiden pohjoisreuna. JR 5 hyökkäämässä Portinhoikkaan, jossa vih. tekee voimakasta vastarintaa. Talin jokilinja iltapäivällä saavutettu. JR 46 marssilla Kilpeenjoelta Lyykylään, tarkoituksena vapauttaa 12.D:n Suurperon aukean itäreunassa olevat osat.
- 12.D: Saavutettu linja Repolanjärvi - Kurikkala - Kähärilä - Kyttälä - Rauhala - Kämäränjärven eteläpää - Kämärän asemalta toinen puro pohjoiseen. Voimakkaat vih.-hyökkäykset Mannikkalan ja Suurperon suunnasta itään pysäytetty. JR 47, joka eilen joutunut taisteluihin Kilpeenjoella ja Ihantalassa, marssimassa Heinjoelle.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D: Ilveksen maastossa ankara taistelu käynnissä, Siikniemessä vih:n vastarinta lauennut. Salmenkaita ylitetty ja tie Peippola - Punnus saavutettu pienin osastoin.
- 10.D: Mol.puolista tykistötoimintaa. Vih. räjäyttänyt Terenttilän sillan.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Utjärven sillan luona eilen illalla ylitulleen vih:n kanssa taistelu käynnissä.
- Ryhmä C: Rv.Pr:n pääosat saavuttaneet tien Tsalkki - Onkamus Peltojärven lounaispuolella, missä torjuneet Tsalkista päin vetäytyvän vih:n voimakkaat ulosmurtautumisyritykset. Tsalkista päin edennyt 2.JPr. saavuttanut Kivajärvestä etelään laskevan purolinjan.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vuorikylä vallattu. Nurmitunturi - Uulantoivaara maastossa voimakasta molemminpuolista tykistötoimintaa. Motti muodostumassa Alakurtin suuntaan. Pohjoisen siiven hyökkäys edistynyt Joukkuvaaran eteläpään tasalle.

18,00 MeV:n tilanneilmoitus n:o 133:
- Kaksi vih:n Fugas-raivaajaa ajoi miinaan, jolloin toinen upposi ja toinen tuli ohjauskyvyttömäksi, 1 hävittäjä ja 2 kulj. laivaa upposi ja 1 kulj. laiva on ajettuaan miinaan uppoamistilassa.
- Pukkio, Paatio, Pitkäpaasi ja Kiuskeri miehitetty.

25.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Lihaniemeen kuljetettu pimeän tuloon mennessä yksi patl., joka saavuttanut niemenkaulan, jossa vih. vastassa linjalla 7,7 - huvila. Tiellä Viipuri - Rokkala vilkasta liikennettä etelään. Oma varmistus Pukinsaaressa. Yksipään pysäkki vallattu ja vih:n suorittama vastaisku torjuttu.
- Muualta puuttuu tietoja.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Salmenkaitajoella murrettu vih:n vastarinta. Ilveksessä jakuvat sitkeät taistelut. Vih:n asemia yritetään lauaista hyökkäyksellä Ylä-Kuusan kautta.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tuulosjoen yli tulleet pienet vih.-osastot tuhottu. Molemminpuolista tykistö- ja krh.tulta.
- VII AK: Vih. teki 24.8. hyökkäysyrityksen Kirvesjärven ja Perjärven välisellä kannaksella sekä Petroskoin tien pohjoispuolella, mutta lyötiin takaisin. Sotjärvi - Säämäjärvi kannaksella vih. saanut vahvistusta.

aamulla **14.D:n tilanneilmoitus:**
- **Vih. n. 2 patl. vahvuisena ½ komppaniaa Megrissä, loput Megrijärven itäpuolisessa maastossa linjalla Megri - Kalvijärven itäpää - Pakkalanvaara - Kuutamolahden kylä.**
- **Oma hyökkäys alkanut 24.8. illalla Kuutamolahden kylää vastaan ja Kalvijärvi - Pahkalanlampi kannakselta Porajärven tielle.**

aamulla **AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:**
- **Keskikaista: Vuorijärven suunnalla saavutettu Lanttoselkä. Kuolajärven pohjoispuolella miehitetty Vittaharju, Maanselän tunturi, Joukkuvaara ja Jukkutunturi.**

aamulla **MeV:n tilannetiedoitus n:o 134:**
- **Härö ja Laitsalmi vallattu. Rannikko hallussamme Tervajoelle saakka. Vih:n kuljetusalus, jota suojaa 3-4 tykkivenettä, noutamassa Lammassaaresta väkeä.**

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 60 (24.8. klo 6 - 25.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi Laatokan pohjoispuolelle. Pommituksia Vitelen lentokentän seudulla, Hyrsylän koillispuolella ja Suojoella.
- Omat hävittäjät saivat taistelukosketuksen 9 pommikoneeseen ja 9 hävittäjään Säämäjärvellä. Pommitettu majoitusaluetta ja autokolonnaa.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

Maavoimien sotajaoitus ja tilapäinen taistelujaoitus 25.8.41: LIITE n:o 212.

Ylipäällikön käsky sotatoimien jatkamista varten 2248/Op.1/5 d, LIITE n:o 213:
- I AK:n tehtävä a) osilla voimistaan ryhmittyä puolustukseen. Vuoksi - Suvannon pohj.puolella ja estää vih:n yritykset vetäytyä main. vesistön yli; b) osilla ylittää Vuoksi ja vallata Valkjärven maasto valmiina jatkamaan Raudun ja Lipolan suuntiin.
- Ylimenopaikkojen avaamista varten lännestä päin I AK oikeutettu ohjaamaan osia voimistaan Vuosalmen kautta Vuoksen etelärannalle.
- I ja II AK:n välirajana Helisevänjärvi - Salmenkaitajoen suu - Punnusjärvi - Kauksamo.

25.8. Ylipäällikön käsky Ilmavoimille hyökkäyksen jatkamiseksi Kannaksella 674/Op.3/I, LIITE n:o ~~204~~ 214
- Hävittäjälennoston pääosalla on suojattava ja tuettava sekä Kannaksella hyökkääviä voimiamme että Karjalan Armeijaa, painopiste Kannaksella. Pienemmillä osilla on suojattava lounais- ja etelä-Suomen kotialuetta.
- IlmaV:n kom. säännöstelee IV AK:lle alistetun tiedustelulaivueen toiminnan kaikkien Kannaksen joukkojen hyväksi ja vahvistaa ilmatiedustelua käytettävissään olevilla voimilla. Tiedusteluohjeet liitteenä.
- Määräyksiä erinäisten it.yksikköjen siirroista.

13,00 Kenr.maj. Airo lähti Ylipäällikön käskystä tarkastusmatkalle IV AKE:aan kenr.luutn. Oesch'in sairastumisen vuoksi. IV AK:n komentajaksi määrättiin toistaiseksi II AK:n kom. kenr.maj. Laatikainen, II AK:n komentajaksi 2.D:n kom. ev. Blick ja 2.D:n komentajaksi JR 7:n kom. ev. Komppi.

IV AK:n käsky 8.D:lle n:o 364/III/201 (2255/Op.1/5 f, 26.8.41):
- 8.D jatkaa aloittamaansa maihinnousua, katkaisee viipymättä Viipurin - Johanneksen maantien ja radan sekä hankkii sillanpääaseman linjalta Kaislahti (pl.) - Yläsommee - Nuoraa (ml.)
- Tiedustelu ulotettava linjalle Koivisto - Kuolemajärven luot.pää ja Huumolan maastoon.

11,00 II AK:n käsky 18.D:lle (2257/Op.1/5 f, 26.8.41): Div. jatkaa hyökkäystään
- Avatakseen painopistesuunnassa Kyyrölän ja Muolaan kannakset lähimpänä tavoitteena linja Muolaanjärvi -Kuolleensuo - Olkkola - Yskjärvi - Pällilä (pohj.) - Muolaan kk. - Kirkkojärvi, josta pyrkii saamaan edeulliset lähtökohdat hyökkäyksen jatkamista varten, sekä
- saavuttaakseen osilla voimistaan lähimpänä tavoitteena linjan Kirkkojärvi - Telkkälä - Oravala - Lahdenpohja - Marjaniemi - Vuoksi hyökkäyksen jatkuvuuden mahdollistamiseksi maastollisesti tärkeään Lehtokylä - Suontaka maastoon.

MeVE:n kirj. n:o 1594/Op.2/23.8.41:
- Käsky Er.LOs:lle toiminnasta itäisellä Suomenlahdella.

MeVE:n kirj. n:o 1563/Op.2/22.8.41:
- Esikäsky tykkiveneiden siirrosta Suomenlahdelle.

Laat.P:n kirj. n:o 67/Ase 1/24.8.41:
- Esitys kiinteän raskaan tykistön sijoituksesta ja siirrois ta Laatokalle.

15,16 MeVE:n creedsanoma n:o 509/Op. 3/25.8.41:
- Meriv.K pyytää lupaa saada poistaa miehityksen eräiltä rannikkolinnakkeilta sekä I/5.RPr:n ja 6.RPr:n toiminnan lopettamiseen.

25.8. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Lihaniemeen saatu klo 18 mennessä kaikkiaan yli 2 patl:a, krh.kompp., tykkikompp. ja joukkue it.kk.kompp:sta. Vih. häirinnyt kuljetuksia ja joukkoja Lihaniemessä ilmapommituksilla. Suonionsaaren suunnassa miehitetty Punkisaari. Syrjäsaari, Tervasaari, Mustasaari ja Kattilansaari vastarinnatta. Suonionsaaressa tekee vih. vielä vastarintaa. Hovinmaan ja Tienhaaran maaston puhdistus jatkuu.
- 4.D: Hanhijoen puhdistus käynnissä (JR 25). Vakkilassa vih.osasto saarroksissa. Portinhoikan tienristeys saavutettu jatkuen hyökkäys Talin kannakselle.
- 12.D: Kämärän asema vallattu ja edetty aseman lounaispuolella olevaan tienhaaraan. Viipurin - Pietarin rata jo eilen 12 kohdasta poikki. Voimakas vih.-hyökkäys Kurikkalan maastossa.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Yhteys saatu IV AK:n joukkoihin (12.D) Ravikankaan lentokentän suunnassa. Ylä-Kuusassa vih.puolustautuu sitkeästi linjalla Metsäkylä - Paakeli. Muolaan kannaksella saavutettu Pällilä ja Hattula, Punnuksessa kyläaukeiden pohjois- ja länsireuna, josta varmistus työnnetty Punnusjärven ja -joen rantaan. JR 6 siirretty Enso-Jääski alueelta Kyläpaakkolan Muurakorven maastoon.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n alistus I AK:lle lakkaa JR 48:n suoritettua aamupäivällä siirtonsa loppuun.
- 19.D:sta JR 58, JR 37, Kev.Psto 14 ja Rask.Psto 17 perillä, JR 16 ja KTR 10 marssilla, 10.Jär.Ptri ja Kev.os. vielä entisissä sijoituspaikoissa.
- Taistelutoiminta ollut vähäistä. Vih:lla suorasuuntaustykkejä Kiviniemessä, Ojaniemessä ja Taipaleenjoella. Oma kt. ptrimme saanut täysosuman sotalaivaan, joka yöllä 24./25. 8. saapunut Taipaleenjoen suun edustalle aloittaen ammunnan.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Eteneminen Sotjärvi - Säämäjärvi kannaksella (11.D) saavuttanut linjan Sotjärvi - Korvenoja - Kunjärven etelärkärki - Imatjärvi - Jessoilan kylä (ml.)
- Ryhmä O: Kivatsujoen itäpuolella vallattu sillanpääasema.
- Rataosa Loimola - Suvilahti valmis.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa on edetty Malviaisten tien maastossa Röhön tienhaarasta lounaaseen olevalle purolinjalle.
- Louhen rautatien suunnassa on pisteen 140 maastossa saarrostettu vih. ryhmittynyt uudelleen ja kaivautunut asemiin, joista jatkaa sitkeää vastarintaa.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vuorijärven suunnalla jatkuu taistelu Sulahaaranjoella. Kairala vallattu. Uulantoivaaran ja Nurmijärven välillä torjuttu vih:n koilliseen suuntautunut hyökkäys. Oma hyökkäyksemme Uulantoivaaran ja Jukkulammen välimaaston sulkemiseksi alkanut. Vih:n Killuntaivaarasta kaakkoon suorittama hyökkäys torjuttu.

illalla MeV:n tilannetiedoitus n:o 135:
- Klippingarna saariryhmän luona hajoitettiin tykistötulella osasto, johon kuului 1 hävittäjä ja 9 pienempää alusta.
- Keski-Suomenlahdella tuhoutui 3 vih:n kulj.alusta miinoihin.

26.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Lihaniemen sillanpääasemaa laajennettu linjalle Samolanlahti - Sommeen asema - Sommeenjoki. Koiviston rata katkaistu ja tuhottu 2 hv:a. Suonionsaari vallattu 25.8. illalla, mutta yöllisessä vastahyökkäyksessä vih. saanut jälleen pienen osaston maihin.
- 4.D: Tienhaaran, Juustilan ja Portinhoikan suunnissa jatkettu mottien selvittelyä ja etenemistä.
- 12.D: Eiliset linjat ennallaan.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n tilanteessa ei sanottavia muutoksia. Ilveksen suunnalla vih. yrittänyt Ala-Hotakasta edeten hyökätä joukkojemme selustaan, mutta tullut perusteellisesti lyödyksi.
- 2.D: JR 28 ja JR 7 saapuneet uudelle keskitysalueelleen, JR 48 siirtymässä sinne.
- Kenr.maj. Laatikainen luovuttanut ja ev. Blick vastaanottanut II AK:n kom:n tehtävät 25.8. klo 22.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. osoittanut Tuuloksenjoella suurempaa aktiivisuutta kuin edellisinä päivinä. Vih:n hyökkäykset Irsijärven eteläpuolella ja Puskujärven kaakkoispuolella torjuttu.
- VII AK: 1.D torjunut vih.-hyökkäyksen Kirvesjärven - Porajärven kannaksella. Sotjärvi - Säämäjärvi kannaksella 11.D:n joukot vallanneet maantiemaaston Prokkoilan kaakkoispuolella linjalle Kotajärvi - Imatjärvi saakka lukuunottamatta paria pientä mottia. Jessoilassa vih. tehnyt voimakkaan vastaiskun, mutta lyöty takaisin suurin tappioin.
- Ryhmä O: 2.JPr. on jatkanut etenemistään Kivatsujärven eteläpäästä etelään, kaakkoon ja itään.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Taistelu Lanttoselässä jatkuu. JR 54 etenemässä osilla Makiakuunvaaran yli pohjoiseen. Vih:n peräänty mistie itään katkaistu Uulantoivaaran - Jukkulammen välillä. Pohjoissiipi saavuttanut Jukkutunturin itäosan ja Kuukkosenvaaran itäosan. Vih. massoittunut Isokummun - Nurmijärven - Nurmen aseman maastoon.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 61(25.8. klo 6 - 26.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi Kannakselle. Joukkojamme pommitettiin ja tulitettiin Viipurinlahden seuduilla ja Heinjoen - Kämärän alueella.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta- ja tiedustelulentoja sekä valvontaa, partiointia, valokuvausta ja haavoittuneiden kuljetusta.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 5 konetta.

I AK saanut puhelimitse (ev. Karikoski) luvan siirtää kokonaisen divisioonan (10.D:n) Vuosalmen ja Salmenkaidan kautta Vuoksen eteläpuolelle aukaisemaan ylimenopaikat Oravaniemen ja Kiviniemen kohdalla.

Pion.kom. kenr.maj. Sarlin lähtenyt Ylipääll:n käskystä Vuosalmelle valvomaan Vuoksen yli suunnattavan liikenteen järjestelyä.

26.8. 12,21 MeVE:n creedsanoma n:o 521/Op.2:
- MeV:n kom. esittää nykyisen 3.RPr:n liittämistä 1.RPr:iin linnakkeistoksi. Sen vapautuva esikunta käytettäisiin Viipurin lahdelle muodostettavan uuden RPr:n johtoelimeksi. Joukoiksi ehdotetaan os.Miettinen 2.RPr:sta, RP 1 HR:sta sekä osia laivastovoimista.

n. 14,30 Op. 3:n päällikkö esittänyt puhelimitse IlmaV:n kom:lle pyynnön käytettävissä olevien hävittäjien lähettämisestä Viipurin eteläpuolelle ahdistamaan sitä yhtämittaista vih.-kolonnaa, jcka IV AKE:sta tehdyn ilmoituksen mukaan vetäytymässä Viipurista Huumolan ja Uudenkirkon kautta etelään päin. Samalla huomautettu että Huumolassa jo voi olla onia joukkoja.

Ylipäällikön käsky MeV:n kom:lle 650/Op.2, LIITE n:o 215
- Nykyinen 3.RPr (Pellinki) supistetaan linnakkeistoksi, joka IV/1.RP:na liitetään 1.RPr:iin.
- Uusi 3.RPr muodostetaan toimintaa varten Viipurinlahdella ja myöh. Koiviston suunnalla. Joukoiksi eroitetaan Osasto M 2.RPr:sta ja RP 1 HR:stä sekä osia Viipurin suunnalla toimivista laivastovoimista.

PM:n kirj. n:o 659/Op.2:
- Vastaus Laat.P:n kirj. n:o 67/25.8.41. Esitettyihin sijoituksiin annettu suostumus erään poikkeuksin.

Laat.P:n kirj. n:o 106/II Kannaksen lohkon perustamisesta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Dnjepropetrovskin kaupunki vallattu, joten vih. menettänyt viimeisen tukikohtansa Dnjeprin länsirannalla Kiovan alapuolella. Uman tuhoamistaistelun jälkeen otettu Dnjeprin mutkassa yhteensä 83,600 vankia, 465 tykkiä, 199 hv:a jne.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Sillanpääasemaa laajennettu linjalle Kaislahden aukeiden pohjoisreuna - Porlammin länsireuna - Korpelanjoki - Pappilanniemen eteläpää. Uuraan raskas tykistö sekä vih.-hävittäjät ahdistaneet kuljetuksia aiheuttaen vahinkoja ja vesistön ylityksien keskeyttämistä päivällä. Suonionsaari saatu lopullisesti haltuumme kiivaan taistelun jälkeen.
- 4.D: Rautakorven ja Vakkajärven maastoissa kaksi aktiivisesti toiminutta vih.-osastoa joutumassa saarroksiin. Vakkilan motti selvitetty ja sieltä saatu 120 vankia, 2 ps. vaunua, 4 pst. tykkiä, 20 kk:ä ym. Leitimojärven eteläpuolella vallattu 2 moott. haup.ptria. Talin maastossa sitkeästi puolustautunut vih. irtaantumassa.
- 12.D: Pien-Peron suunnassa vih. tehnyt voimakasta vastarintaa suorittaen vastaiskuja. Vih.-hävittäjien hyökkäystoiminta kohdistunut etupäässä Kämärän kylän ja Kämärän aseman väliseen maastoon. Omat joukot, jotka ylittäneet radan Kämärän kaakkoispuolitse, saavuttaneet Majakylän sekä edenneet Summan suuntaan. Vih.-hyökkäykset Hotakan suunnasta torjuttu, oma miehitys 1½ km:n päässä Ylä-Hotakasta Kämärän kylän tien varrella. Kolme 2-tornista hv:a tuhottu Kämärajärven ja Mannikkalan maastoissa.

26.8. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Ilveksen taistelussa viime yönä vih. menettänyt kaatuneina yli 100 ja vankeina n. 150 miestä. JR 49:n tappiot myös melkoiset. Sudenoja vallattu (sotasaaliina 1 hv., 3 pst. tykkiä ym.) ja sieltä edetty Kangaspellon suuntaan Kuhaojan korkeudelle (I/JR 49) sekä Oinalan suuntaan (Kev. os. 7). Kyyrölä vallattu (JR 6) ja eteneminen jatkunut Parkkilaan, missä taistelu käynnissä. Yskjärvi - Kirkkojärvi kannaksella etenevät joukot (RajaJP ja III/JR 27) saavuttaneet Toikan eteläpuolisen maaston ja ylittäneet Härkäjoen. Yskjärvi - Punnusjärvi kannaksella saavutettu Hannulan ja Myhkyrilän maastot (I/JR 27).

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Uudelleenryhmitys uutta tehtävää varten alkanut. Vih:n ilmavoimat käyneet siirrettävien joukkojen kimppuun kk:ein ja pommein Pyhäjärven seudulla.
- Takamaastossa edelleen vih:n partioita, joista osa saatu vangiksi tai tuhottu.
- Yksi kt.ptrimme ampunut Konevitsan satamaa, jossa toistakymmentä vih.-alusta, ja aiheuttanut siellä suuren tulipalon.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Säntämän ja Varisselän suunnalla molemminpuolista vilkasta partiotoimintaa.
- VII AK: Vih. suoritti yöllä koko 1.D:n kaistalla hyökkäyksiä 1-2 joukkueen vahvuisin voimin. Hyökkäykset torjuttu. Sot järven pohjoisrannalla käydyssä taistelussa kaatunut 100 vih. ja vangiksi saatu 40.
- Ryhmä O: Tsalkki - Onkamus välisessä maastossa ollut vih. osaksi lyöty hajalle, osaksi tuhottu. Tie Suojärvi - Kostamus vapaa vih:sta.

15,38 14.D:n creedsanoma:
- Pr.K ottanut 25.8. haltuunsa Pahkalanjärven itämaaston ja vallannut kukkulan Pahkalanjärvestä luoteeseen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnassa torjuttiin vih:n yritys jälleen hyökätä Röhön tienhaarasta pari km. lounaaseen olevien lampien maastossa.
- Louhen suunnassa on 3 mottia: rautatien eteläpuolella pisteestä 140 itään, radan pohjoispuolella rautatien ja Kapustnajajoen leikkauskohdasta n. 3 km. länteen sekä Lohivaarassa. Mottien kypsyttäminen jatkuu.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Maantien Kairala - Alakurtti suunnassa etenevät joukot Nupulammen tasalla. Kairalan kapeikon ylittäneet omat joukot saavuttaneet Isonkummun - Kutsansuon länsireunan. Nenäpalossa puolustautunut vih. vetäytynyt pohjoiseen. Rautatie Kairalaan asti käyttökunnossa.

illalla MeV:n tilanneilmoitus n:o 137:
- Hankoniemen alue: Vih. sai täysosuman Porsön puhelinkeskukseen, joka tuhoutui.
- Itä-Suomenlahti: Vih. suorittaa ilmeisesti Suursaaren evakuointia. Lammassaaressa olleet vih:t osaksi tuhottu osaksi otettu vangeiksi.

26.8. IV AK:n käsky takaa-ajon jatkamista varten (2271/Op.1 /5 f, 27.8.41), LIITE n:o 216
- 8.D estää osilla vih:n ulosmurtautumiset Viipurista etelään, valmiina päävoimin etenemään etelään ja kaakkoon, sekä jatkaa Viipurinlahden luoteisrannikon puhdistamista linjalle Nurmi - Rapattila, vapauttaen tämän linjan etelä-puolella olevat 4.D:n voimat.
- 4.D jatkaa Viipurin ympäristön puhdistusta painopiste Suurperon - Kämäränjärven välitse lounaaseen ja saartaa Viipurin.
- 12.D katkaisee Viipurista kaakkoon johtavat tiet, valtaa osilla voimistaan Leipäsuo - Hotokka maaston sekä valmistautuu päävoimin jatkamaan Kaukjärven - Muolaanjärven kannaksen kautta kaakkoon.

22,30 II AK:n käsky (2270/Op.1/5 f, 27.8.41.):
- 18.D jatkaa hyökkäystään Kyyrölän, Muolaan ja Punnuksen kannaksilla tavoitteena Lavola - Suulajärven pohj.pää - Vuotjärvi - Lehtokyla - Kuuppola.
- 2.D ryhmitetään Punnusjoen ja Salmenkaidan väliselle alueelle hyökkäystä varten Punnuksen kannaksen kautta kaakkoon. Yksi rykm. ylittää aik. annetun käskyn mukaisesti Vuosalmen ylikulkupaikat 26.8. klo 24 mennessä, muiden osien ylikulku jatkuu 27.8.
- Rintamavastuu siirtyy 18.D:lta 2.D:lle edellämainitun rykm:n saavuttua alueelle sekä rintamaosalla Kaatralammen eteläpää - Salmenkaitajoen suu 10.D:lle.

I AK:n käsky uudestiryhmitystä varten (2272/Op.1/5 f, 27.8.41):
- 10.D luovuttaa koko Vuoksen linjan puolustuksen 26.8. kuluessa 15.D:lle sekä siirtyy 29.8. mennessä alueelle Ventelä - Vuosalmi - Ala-Kuusa (pl.) - Punnuksen as. - Ventelä.Yksi vahv. rykm. ensimmäisenä kiireellisesti Haapalammen suon maastoon.
15.D käyttää Vuoksen pohjoisrannan puolustukseen pstolla ja rask.ptrilla vahv.rykm:n ja suojaa Laatokan rannikon kev.osastolla. Div:n pääosat keskitetään Vuokselanniemeen ja Räihäranta - Valkjärvi välille. Div. valmistautuu moott.ponttooneilla ylittämään Vuoksen Oravanniemessä sekä suorittamaan harhauttavia ylimenovalmisteluja Kiviniemi - Taipale välillä.

26./27.8 2,00 II AK:n käsky hyökkäyksen jatkamista varten (2269/Op.1/5 f, 27.8.41), LIITE n:o 217:
- 18.D jatkaa vih:n takaa-ajoa painopiste Kivennavan suuntaan.
- 2.D siirtyen etulinjaan hyökkää painopiste aluksi Suontaan, myöhemmin joko Ahijärven tai Vuottaan suuntaan.
- AK:n tavoitteena Suulajärven eteläpää - Kivennapa - Vuottaa.

27.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Lihaniemen sillanpäähasemaan kuljetettu tähän mennessä rykmentti, paitsi yksi patl. Vih. nairitsee edelleen kuljetuksia tyk.tulella. Kaislahden - Uursan tienhaara hallussamme. Ykspään suunnassa joukkomme päässeet ankarien taistelujen jälkeen tie Ykspää - Rapattila kaakkoispuolelle. Vih:n tappiot n. 150 kaat., sotasaalista 10 kk., 2 krh., 20 pk. ym.
- 4.D saavuttanut Talin as:n eteläpuolella olevan purolinjan. Perojoki-linjalla tilanne ennallaan.
- 12.D: Rautatie Viipuri - Pietari katkaistu Näykkijärven kaakkoispään korkeudella, maantie Viipuri - Uusikirkko partioiden saavuttama (mm. Huumolan pohj.puolella oleva silta räjäytetty). Tie Majakylä - Leipäsuo - Ylä-Hotakka hallussamme paitsi Leipäsuon asema ja Ylä-Hotakan tienhaara. Tähän mennessä luetteloitu yli 500 vankia, 5 tykkiä, 2 jv. kan., 4 pst.tykkiä ym.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Ilves - Hotakka maastossa oleva vih. tungettu linjalle Mutaranta - Kangaspelto - Harju. Muolajärvi - Yskjärvi kannaksella saavutettu linja Lavola - Parkkilan pohj. puolinen maasto. Yskjärvi - Kirkkojärvi kannaksen eteläpuolella saavutettu linja Harvola - Vuotjärvi - Lehtokylä. Kirkkojärven itäranta puhdistettu Rautonsuon tienhaaraan saakka.
- 2.D:n keskitys Punnusjoen - Salmenkaidan väliselle alueelle käynnissä.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Rintamalinjalla yleensä hiljaista. Vih:n puolella tulipaloja, mm. Petäjärvellä.
- Valamon evakuoiminen käynnissä. Nevan suuntaa kohti lähtenyt sieltä 18 proomua ja hinaajaa, suojanaan 3 hävittäjää. Eilen kuultu Valamosta voimakkaita räjähdyksiä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 11.D:n joukot Sämäjärvi - Sotjärvi kannaksella linjalla p. 132,3 - Ruptsoila - Korsa - Koss'in tienristeysmaasto. 26.8. saatu n. 500 vankia.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Porajärven suunnalla Pr.K hyökännyt pääosillaan Kälvijärven pohjoispuolisesta maastosta Pahkalajärven itäpuoliseen maastoon p. 172 korkeudelle ja samoin järven luoteispuoliselle harjanteelle sen itä- ja koillisreunan 26.8. saavuttaen.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Taistelu Isokummun - Nurmijärven maastoon sekä Uulantoivaaraan saarrettua vihollista vastaan jatkuu.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 138:
- 1 vih.-alus ajoi miinaan ja upposi Juminda - Kallbådagrund kapeikossa.

27.8. IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 62 (26.8. klo 6 - 27.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi edelleen Kannakselle. 1 pommikone pommitti Porvoota. 12 hävittäjän ryhmä pommitti ja tulitti Uuraan ja Viipurin välillä vesistöä ylittäviä joukkojamme. Pommituksia myös Kämärällä ja Pyhäjärvellä.
- Omat tappiot: 1 kone vaurioitunut laskussa.
- Vih.-tappiot: 6 konetta ja 1 kiintopallo.

Ylipäällikön käsky Kar.A:lle hyökkäyksen jatkamista varten. 2279/Op.1/5 d, LIITE n:o 218:
- Oikean siiven on saavutettava Syvärinjoki Laatokan ja Syvärin aseman välillä.
- Keskustassa on vallattava Prääsnän seudun tienristeykset.
- Vas.siivellä on vallattava Mundjärven alue.
- 7.D alistetaan hyökkäystä varten Kar.A:lle.
- Pr.K alistetaan Kar.A:lle käytettäväksi armeijan vas. siiven suojana. Pr.K:lle alistetut 14.D:n joukot palautettava 14.D:lle.
- 163.D seuraa Ylipääll:n alaisena toisessa portaassa Kar. A:n oikean siiven takana.

PM:n kirj. IlmaV:n kom:lle 693/Op.3/I, LIITE n:o 219:
- Tiedoitus I AK:n tehtävästä sekä I ja II AK:n välirajasta (vrt. Ylipääll:n käsky 2248/Op.1/5 d, 25.8.41.).
- Ilmavoimat suojaavat hävittäjillä I AK:n ylimenoa Vuoksella sekä huolehtivat AK:n tarvitsemasta tiedustelusta sen etenemissuunnissa.

I AK:n hyökkäyskäsky (2287/Op.1/5 f, 28.8.41):
- I AK hyökkää painopiste oikealla tavotteena Valkeamatkan aukeiden kaakkoispää - Nirkkola - Rumpala (ml.) - tiekolmio Majaniittyjen kaakkoispuolella.
- 10.D hyokkää Punnusjärvi - Vuoksi kannaksen kautta tavotteena Punnusjärven pohj.pää - Raakolanjärvi - Salvosmäki "S" - tie siitä pohjoiseen valmiina jatkamaan päävoimillaan Punnusjärven ja Valkjärven välitse kaakkoon, pienemmillä osilla Valkjärven pohjoispuolitse.
- 15.D suorittaa ylimenon Vuokselanniemestä Vuoksen eteläpuolelle, vapauttaa 10.D:n Raakolanjärven - Vuoksen välillä olevat voimat ja on valmiina jatkamaan järvilinjan Raakolanjärvi - Saarijärvi - Herajärvi ja Vuoksen välillä itään.
- Valmistelut suoritetaan siten että hyokkäys voi alkaa 28. 8.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Smolenskin ja Ilmajärven välillä saarrettu ja useita päiviä kestäneiden taistelujen jälkeen tuhottu 22. neuvostoarmeija suurimmaksi osaksi. Velikije Lukin kaupunki valattu. Saksalaisten käsiin joutunut yli 30,000 vankia ja 400 tykkiä, vih:n veriset tappiot arvioitu yli 40,000 kaatuneeksi.
- Suomenlahdella saksal. pommikonemuodostelmat upottaneet 4 venäl. kuljetusalusta sekä saaneet pommiosumia mm. yhteen hävittäjään. Kalastajasaarennon itäpuolella saatu tehokkaita osumia kohteen hävittäjään.

27.8. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Suonionsaaressa vieläkin taisteluja saaren et.-kärkeen pesiytyneen vih:n kanssa. Vih. edelleen häirinnyt ylimenokuljetuksiamme tyk.-tulella ja hävittäjillä. Kaislahteen vih. saanut lisäjoukkoja etelästä käsin, asema kiivaiden taistelujen jälkeen hallussamme. Tienhaaran maastossa puolustautuva vih. työnnetty taaksepäin ja kärsinyt tappioita. Maantie- ja rautatiesilta Hietalasta Sorvaliin vih:n räjäyttämä.
- 4.D:n etulinja Juustilanselkä - Oravansaari - Ventelänselkä - vesistö Kärstilänjärveen - Perojoen aukeiden itäreuna - Kämäränjärvi. Kähärilän kohdalla vih. tullut Perojoen yli ja kaivautuu.
- 12.D: Pien-Peron kaakkoispuolinen motti puhdistettu (JR 3). 150 vankia, 200 kaatunutta, loput päässeet karkuun. Saavutettu Huumolan aukeiden eteläreuna - Rajamäki - Summajärven ja Munasuon välisen kannaksen pohj.puolinen maasto. Huumolassa tuhottu 5 hv:a ja 20 k.-autoa. Leipäsuon asema vallattu klo 11 etelästä käsin. Samoin Ylä- ja Ala-Hotakka vallattu (JR 46).

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 49 edelleen Muolaanjärven pohjoispäässä taistelussa sitkeästi puolustautuvan vih:n kanssa. JR 6 vallattuaan Parkkilan varmistaa Muolaanjärvi - Suulajärvi[x] itärannalla Karkkolaan saakka. III/JR 27 ja RajaJP jatkaneet etenemistä Kivennavan suuntaan ja saavuttaneet Putikkoinsuon pohj.puolella olevan tienhaaran.- Kirkkojärven itäpuolitse edennyt I/JR 27 saavuttanut Jaarilan.
- 2.D ottaa 18.D:lta rintamavastuun Kirkko- ja Punnusjärven kannaksella, johon JR 28 keskittymässä. JR 7 ryhmittynyt Ala-Kuusan ja JR 48 Ayräpään maastoon.
- Kaatralammin ja Vuoksen välillä rintamavastuu siirtynyt I AK:lle 10.D:n alotettua etenemisen.

x) kannaksella lounaaseen ja edennyt osillaan Suulajärven

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Taipaleen - Suvannon lohkolla sekä Kiviniemen kohdalla, vih.-tykistön häiritsemisammuntoja pitkin päivää. Vih.-hävittäjiä esiintynyt pitkin etulinjaa.
- 10.D:n siirto Vuosalmen eteläpuolelle edelleen käynnissä. Ensimmäiset osat taistelussa Rekiniemenmäen suunnassa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 11.D:n joukot saavuttaneet linjan Salmenniska - Suojoki Vähätjärveen sekä tien Alasalmi - Ruptsoila - Koss (ml.):
- Ryhmä O: 2.JPr:n päälosat taistelussa vih:n kanssa Kyyjärve pohjois- ja luoteispuolisessa maastossa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih. vetäytynyt Porajärven suuntaan Kuutamolahden kylän joutuessa haltuumme.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla käytiin taistelu Malviaisen teiden välimaastossa. Lohivaaran motin purkauduttua joukkomme ovat edenneet pisteestä 160,9 n. 1 km. itään olevalle purolinjalle. Kapustnajajoella joukkomme tuhosivat 88.D:n aliupseerikoulun.

27.8. illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Uulantoivaaran motti selvitetty. Kaatuneita vih:a ilmoitettu 1800. Sotasaalis runsas. Omien joukkojen pääosat etenevät Alakurttia kohden ollen n. 8 km. siitä. Vih:n vastarinta maantien suunnassa Nupapuron kohdalla hyvin voimakas.

illalla MeV:n tilannetiedoitus n:o 139:
- 2 vih. hävittäjäalusta tulitti Satamaniemeä ja Ristiniemeä. MTV:mme karkoittivat alukset.

20,27 PM:n creedsanoma n:o 652/Op. 2:
- MeVE:n creedsanomassa n:o 509/Op.3/26.8. tehty esitys hyväksytty eräin muutoksin.

23,12 MeVE:n creedsanoma n:o 544/Op.2:
- 3. RPr. liitetään 1.RPr:iin. 3.RPr:n komentaja esikuntineen siirtyy Säkkijärvelle alistettuna suoraan MeV:n kom:lle. Uuden 3.RPr:n länsiraja Orslahden niemi (ml.) - Muuranaissaari - Pihkaluoto - Pihkaluodon meridiaani. Uuteen 3.RPr:iin siirretään ed.mainitun välirajan itäpuolella toimintaan pannut lkeet, torjunta- ja linnoitusjoukot, erilliset k.ptrit, veneosasto Jäämalo ja RP 2 2.RPr:sta sekä RP 1 (HR:stä), Er.L Os:sta VMV.K sekä 7.RR:sta 120 m/m ptri.

28.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
-8.D: Ykspään suunnassa saavutettu rannikko Pyhäkallio - silta Hietalan ja Sorvalin välillä - Suomenvedenpohja Rapattilaan saakka. Lihaniemeen kuljetettu lisää joukkoja Keihäsniemestä. Turkinsaaresta käsin suoritettavat kuljetukset on ollut pakko keskeyttää vih:n moott.alusten hyökkäyksien takia.
-4.D: Vääräkoski saavutettu klo 1,45. Juustilassa olevia motteja pienennetty.
-12.D: Ilveksen motti alkanut purkautua. Vih. menettänyt n. 500 miestä kaatuneina, 100 vankeina, sotasaaliiksi saatu 2 tykkiä, 1 pst.tykki ym. 10 hv:a tuhottu, 4 päässyt karkuun. Aamulla saavutettu Tassiolampi.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Vih.-motti Ilves- Hotokka - Kangaspelto edelleen sitonut JR 49:n voimat. JR 6 pääosin puolustuksessa Muolaanjärvi - Suulajärvi kannaksella, osin saavuttanut Lempeclän JR 27 kohdannut voimakasta vastarintaa Putikkoinsuon kohdalla. Div:n lähimmät tavoitteet Liikola ja Kivennapa.
- 2.D: Pihlainen saavutettu (Kev.os.6). JR 7 saapumassa Lehtokylään. JR 28 hyökkää alueella Aliskala - Kyllästilä , tavoitteena tie Ahijärvi - Valkjärvi.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Punnusjärvi - Vuoksi kannaksella vih. suorittanut heikohkon vastaiskun, joka torjuttu.
- Kiviniemen suunnalla vih:n tykistötulta Kasarmilan maastoon.
- Terenttilässa yritti pieni vih.osasto tulla yli, lyötiin takaisin.

28.8. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus: ovat
- VII AK: Säämäjärven etelärannalla/11.D:n joukot vallanneet rantamaantiemaastoa 1 km. Alekan länsipuolelle saakka.
- Ryhmä O: Kyyjärven luoteispuolella ollut vih:n patl. JR 121:stä lyöty täysin hajalle, osittain tuhottu. JP 6 suunnattu etelästä Onkamuksen itäpuolitse päätielle ja JP 1 Peltojärven koillispuolelta etelään.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n takaa-ajo Alakurttia kohden jatkuu.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 140:
- K.ptri ampui keskityksen Tuppuran laituriin, jossa räjähti ammusvarasto, vaurioitui 1 hinaaja ja 2 suurempaan alukseen saatiin osumia.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 63 (27.8. klo 6 - 28.8.klo 6)
- Vih:n lentotoiminta keskittyi Kannakselle. Kar.A:n alueella vilkastui lentotoiminta keskittyen Prokkoilan seudulle. 1 pommikone pommitti Porvoota.
- Omat koneet pommittivat Raudun ratapihaa, Petäjärven asemalla olleita junia sekä erästä autokolonnaa ja leirialuetta.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

Luettelo alasammutuista vih.-koneista aikana 31.7. - 27.8. 41, LIITE n:o 220.

Ylipäällikön käsky ilmatorjunnasta 699/Op.3/II, LIITE n:o 221:
- Yksi rask.it.ptri kiireellisesti Porvoon ilmatorjuntaan.
- Kaksi alueellista kevyttä it. jaosta rannikkoalueen Porvoo (ml.) - Kotka (pl.) ilmatorjuntaan.

IV AKE:a kehoitettu puhelimitse (kenr.maj. Airo) kiirehtimään vas.sivustan (12.D:n) etenemistä Uudenkirkon suuntaan.

13,12 PM:n creedsanoma n:o 653/Op.2:
- MeV:n on viipymättä varmistettava Uuraan Suonionsaaren hallussapito vapauttaen sieltä IV AK:n joukot.

20,15 PM:n kirj. MeV:n kom:lle 654/Op.2, LIITE n:o 222:
- Uuden RPr:n nimi (vrt. PM:n kirj. 650/Op.2, 26.8.41.) on merkittävä 8.RPr:ksi.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Vih:n tykkiveneet ja raskas tykistö tulittaneet Suonionsaaressa olevia joukkojamme sekä häirinneet ylikuljetuksiamme (yöllä 27./28.8. kaksi paluumatkalla olevaa lauttaamme ammuttu upoksiin ja 4 miestä hukkunut). Voimakkaat vih.hyökkäykset Kaislahden maastossa (jossa todettu Pietarista tuotuja lisäjoukkoja) johtaneet sisäänmurtoon, mutta lyöty takaisin. Pappilanniemi miehitetty aamupäivällä.
- 4.D: Säiniö vallattu suurimmaksi osaksi klo 15,15 mennessä. Rintama kulkee Mättäänjärvestä Säiniölle ja edelleen pitkin Mikkolanmäen länsireunaa.

28.8. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus: ovat
- VII AK: Säämäjärven etelärannalla/11.D:n joukot vallanneet rantamaantiemaastoa 1 km. Alekan länsipuolelle saakka.
- Ryhmä O: Kyyjärven luoteispuolella ollut vih:n patl. JR 121:stä lyöty täysin hajalle, osittain tuhottu. JP 6 suunnattu etelästä Onkamuksen itäpuolitse päätielle ja JP 1 Peltojärven koillispuolelta etelään.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n takaa-ajo Alakurttia kohden jatkuu.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 140:
- K.ptri ampui keskityksen Tuppuran laituriin, jossa räjähti ammusvarasto, vaurioitui 1 hinaaja ja 2 suurempaan alukseen saatiin osumia.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 63 (27.8. klo 6 - 28.8.klo 6)
- Vih:n lentotoiminta keskittyi Kannakselle. Kar.A:n alueella vilkastui lentotoiminta keskittyen Prokkoilan seuduille. 1 pommikone pommitti Porvoota.
- Omat koneet pommittivat Raudun ratapihaa, Petäjärven asemalla olleita junia sekä erästä autokolonnaa ja leirialuetta.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

Luettelo alasammutuista vih.-koneista aikana 31.7. - 27.8. 41, LIITE n:o 220.

Ylipäällikön käsky ilmatorjunnasta 699/Op.3/II, LIITE n:o 221:
- Yksi rask.it.ptri kiireellisesti Porvoon ilmatorjuntaan.
- Kaksi alueellista kevyttä it. jaosta rannikkoalueen Porvoo (ml.) - Kotka (pl.) ilmatorjuntaan.

IV AKE:a kehoitettu puhelimitse (kenr.maj. Airo) kiirehtimään vas.sivustan (12.D:n) etenemistä Uudenkirkon suuntaan.

13,12 PM:n creedsanoma n:o 653/Op.2:
- MeV:n on viipymättä varmistettava Uuraan Suonionsaaren hallussapito vapauttaen sieltä IV AK:n joukot.

20,15 PM:n kirj. MeV:n kom:lle 654/Op.2, LIITE n:o 222:
- Uuden RPr:n nimi (vrt. PM:n kirj. 650/Op.2, 26.8.41.) on merkittävä 8.RPr:ksi.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Vih:n tykkiveneet ja raskas tykistö tulittaneet Suonionsaaressa olevia joukkojamme sekä häirinneet ylikuljetuksiamme (yöllä 27./28.8. kaksi paluumatkalla olevaa lauttaamme ammuttu upoksiin ja 4 miestä hukkunut). Voimakkaat vih.hyökkäykset Kaislahden maastossa (jossa todettu Pietarista tuotuja lisäjoukkoja) johtaneet sisäänmurtoon, mutta lyöty takaisin. Pappilanniemi miehitetty aamupäivällä.
- 4.D: Säiniö vallattu suurimmaksi osaksi klo 15,15 mennessä. Rintama kulkee Mättäänjärvestä Säiniölle ja edelleen pitkin Mikkolanmäen länsireunaa.

28.8. illalla - 12.D: Pienperon maastoa puhdistettu ja voimia irroitettu Säiniö - Huumolan tien suuntaan, jossa vih. tehnyt voimakkaita murtautumisyrityksiä etelään. Ylä-Sommeen aukeiden eteläreuna suljettu Huumolan, Saloniityn ja Sipilänpenger aukeiden etelä- ja lounaisreunoista. Kaukjärvi - Perkjärvi tiellä vallattu Raskaanharjun tienhaara. Tassiolammella vih. lyöty, ja saaliiksi saatu 6 tykkiä, 20 autoa ym. Suurisuo - Muolaanjärvi kannaksella saavutettu Hännisenrannan korkeus.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Ilveksen motti selvitetty. JR 49 päämosin siirtynyt AK:n reserviksi Parkkilan seudulle. Liikolan tienhaara Suulajärven eteläpäässä saavutettu (JR 6). Rajapatl:lla vahvistettu JR 27 edelleen sitkeässä taistelussa Putikkoinsuon maastossa; Pitkälammin itäpuolitse edennyt patl. ottanut haltuunsa Uupunut-tienhaaran, siten katkaisten vastustajan yhteydet taaksepäin.
- 2.D:n hyökkäys alkanut. Oikealla Kev.os. 6 edennyt Pajan maastoon sekä Lautsiltaan. Vasemmalla etenevä JR 28 saavuttanut tieosan Tarpila - Kyllästilä. Etenemisen aikana Ilmolaan jäänyt vih.motti selvitetty.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Uudelleenryhmitys suoritettu, hyökkäys alkaa 29.8.
- Punnusjärvi - Vuoksi kannaksella vallattu vih:n etuvartioasemia.
- 19.D saapunut käsketylle ryhmitysalueelle (Räisälä) ja alistuu PM:n käskyn mukaisesti Ylipäällikölle 29.8. alkaen.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Vih.yritys hävittää Suojujoen sillat Sotjärven ja Vahatjärven välillä liekinheittimien ja kasapanoksien avulla on torjuttu tulellamme.
- Ryhmä O: Onkamuksen suunnalla saavutettu maantie Peltojärven itäpuolella ja Porajärven suunnalla Irstajoki. 24. Rj.K edennyt Liusvaaraan, josta vih. vetäytynyt.
- Pr.K etenemässä tien Kuutamolahti - Porajärvi suunnassa sekä osilla Hingervaaraan tehtävänä sen valtaaminen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla on lantisen Häme - Uhtua tien suunnassa edetty n. 1 km. ja Louhen suunnassa ovat Lohivaarasta edenneet joukkomme saavuttaneet Pinkosalmen. Vih:n aktiivisuus Louhen suunnassa vähentynyt.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Lounaasta etenevät joukot Ahkio-ojalla Ahkiojärven kaakkoispuolella. Maantien suunnassa Nupalammen itäpuolella puolustautuneiden vih.-osastojen selustassa x) edenneet joukot hyökkäämässä Matarakutsajärven eteläpuolitse Alakurtin kylään.

x) tie katkaistu. Rautatien suunnassa

28.8. Saksan päämajan tiedoitus:
- Sallan itäpuolella useita päiviä kestäneissä taisteluissa tuhottu kahteen divisioonaan nousevat vih.voimat. Vain vähäisten vih.osastojen onnistui pelastautua jättämällä miltei kaikki sotatarvikkeensa.

IV AK:n käsky takaa-ajon jatkamista varten (2298/Op.1/5 f, 29.8.41), LIITE n:o 223:
- 8.D valtaa Vaahtolan - Rokkalan tiesolmut ja valmistautuu päävoimin etenemään etelään ja kaakkoon.
- 4.D ulottaa aikaisemmin käskettyä toimintaansa (Viipurin ympäristön puhdistamista ja Viipurin saartamista) Viipurinlahden kaakkoisrannalle asti, jotta 8. ja 12.D:n kaikki voimat voitaisiin suunnata kaakkoon.
- 12.D ryhtyy päävoimin etenemään 1.tavoitteena Rieskjärvi - Vammeljärvi - Suulajärven kaakkoispää sekä tiedustelee kevyiden joukkojen päävoimilla linjalle Vammelsuu - Patrikinjärvi ja osilla Kuolemajärven kirkolle ja Karjaisen kylään; näillä voimilla myös katkaistava 8.D:aa vastassa olevan vih:n peräytymistiet.

29.8. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Lihaniemeen kuljetettu yön aikana yksi patl. ja ptri sekä kuormastoja. Ylä-Sommeen suunnassa vih. hyökännyt illalla leveällä rintamalla idästä ja koillisesta, onnistuen osittain lyömään hajalleen erään patl:mme. Vih. yrittää purkaantua metsäteitä pitkin Ala-Säiniö - Porlampi suunnassa lounaaseen ja etelään. Yksi patl. etenemässä sulkeakseen Sommeen joen yli Porlammille johtavat tiet; lisäksi 4.D saanut käskyn katkaista Ala-Säiniöltä johtavat tiet Satulakankaan maastossa sekä 12.D käskyn sulkea Ollinkankaan maaston kautta Porlammelta johtavat tiet. Teillä liikkuvia vih.-kolonnia tulitettu koko yön ja LeLv. 14 pyydetty seuraamaan vih:n liikehtimistä Porlammelta etelään. Viipurissa tulipaloja ja räjähdyksiä, mm. linnansilta hävitetty.
- 4.D: Vih:n suorittama ps.junan tukema purkaantumishyökkäys Säiniön kautta torjuttu.
- 12.D: Perkosenjärven maasto vallattu illalla ja Perkjärven asema selvitetty aamuun mennessä. Perkjärvi - Huolaanjärvi kannas saatu haltuumme. Summan kylässä jatkuvat taistelut betonipesäkkeissä puolustautuvan vih:n tuhoamiseksi.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 6 koottu Liikolan maastoon jatkeakseen hyökkäystä Onkamonkankaan kautta Kivennapaa kohti. JR 27 torjunut vih:n voimakkaita vastahyökkäyksiä Putikkoinsuo - Uupunut maastossa.
- 2.D: Kev.os. 6 vallannut Sahasillan. JR 48 marssilla Kaltoisiin.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Harvaa molemminpuolista tykistöammuntaa.

29.8. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI: Partiomme todenneet, että Kontuselän kylä on vapaa vihollisista.
- Ryhmä O: Saavutettu 2 km. Onkamuksen sillasta itään oleva metsälinja.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. puolustautuu varustetuissa asemissa linjalla Ahkio-oja - Ahkiojärvi - Tuntsajoki.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 142:
- Eilen illalla todettiin vih:n ryhtyneen evakuointikuljetuksiin Viron satamista 123 aluksella. MTV. LV:n II puolilaivue hyökkäsi saksalaisten meri- ja ilmavoimien kanssa aluksia vastaan. Useita vih.-aluksia upotettiin tai ajoi miinoihin. Puolilaivue kaappasi 2 hinaajaa. Joukkomme nousseet maihin Teikarsaareen.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 64 (28.8. klo 6 - 29.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi Kannakselle ja Kar.A:n alueelle.
- Koneemme pommittivat Suolusmäen ja Jeljärven asemia seka autokolonnia, leirialueita ym.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.tappiot: 4 konetta.

PM:n kirj. 2300/Op.1/5 d, LIITE n:o 224:
- IV ja II AK:n välirajaa jatketaan seuraavasti: Suulajärven eteläpää - Kaukjärvi (Terijoen pohjoispuolella) - Lamminsuo.

16,41 MeVE:n creedsanoma n:o 570/Op:
- MeV:n kom. pyytää lupaa saada ottaa Pullinniemi haltuumme.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Tallinna vallattu 28.8., samoin Paldiski. Tallinnan sotasatamassa upotettu 19 lastattua kuljetusalusta, 1 hävittäjä ja 9 muuta sotalaivaa sekä vakavasti vaurioitettu raskas risteilijä Kirov, 1 hävittäjä ja 5 muuta sotalaivaa.
- Suomenlahdella saksal. ilmavoimat upottaneet 3 kuljetusalusta (yht. 13,000 tonnia) ja saaneet osuman yhteen hävittäjään.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Joukkojen kuljetus jatkunut vih:n häiritessä tyk.tulellaan. Kaislahden maasto miehitetty ja Uuraan rata katkaistu Kaislahdessa. Sommeen as:n ja Ylä-Sommeen suunnassa on läpimurtoa yrittävän vih:n painostus idästä jatkunut. Partiomme tunkeutuneet Viipuriin ja todenneet sen tyhjäksi.
- 4.D: Partiot työnnetty Lavolaan, Kostialaan - Ukonmäelle, Liimatan pys:lle sekä Ala-Säiniön ja Satulakankaan metsien itäreunaan. Linjan kulku vas.siivellä: Karhusuo - Säinio - Mikkolanmäki - Korpelanautio.
- 12.D: Siprola - Iivanala saavutettu ja Kaukjärven tiekolmio selvitetty. Hötsölä saavutettu (JR 46) ja klo 10-11 aikaan saavuttivat kev.osastot Kanneljärven as:n ja Kuuterselän. Eteneminen Raivolaa, Mustamäkeä ja Uudenkirkon kk:ä kohti jatkuu.

29.8. 22,45 IV AKE:lta puhelimitse selostus partiohavainnoista Viipurissa 29.8. klo 14-16: LIITE n:o 225.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Onkamonkankaan ja Konnun kautta edennyt JR 6 tunkeutui klo 15 Kivennavan kirkonkylään. Suurin osa kirkonkylää vallattu ja hyökkäys käynnissä vih:n vahvasti varustamaa Linnamäkeä vastaan. Osia JR 6:sta suunnattu Patrikin ja Ikolanjärven väliselle kannakselle ja osia Polviselkään. Päätien suunnassa Kivennapaa kohti taistelut yhä jatkuneet Uupuneenkankaan maastossa, missä eteneminen hidastunut vih:n sitkeän vastarinnan ja runsaitten miinoitusten vuoksi. Div:lle jälleen alistettu JR 49 marssilla Pamppalaan.
- 2.D: JR 7:n hyökkäys Ahijärven suunnassa saavuttanut Moittilanjärvi - Saarijärvi - Ahijärvi kannakset. JR 28 vallannut Suontaka maaston. Pihlaisissa saatu eilisiltana sotasaaliiksi vih.kolonna, jossa mm. 12 tykkiä. ja suuri määrä autoja.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäys Punnusjärvi - Vuoksi kannaksella aloitettu klo 13 pienemmin voimin, mutta odotettua voimakkaamman vastarinnan takia pysäytetty linjalle Metsäkylä "M" - Kokkoahon suon länsireuna - Rekiniemenmäen länsireuna. Jatkohyökkäys alkanut klo 19,25.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä O: 24.Rj.K saavuttanut osillaan valtakunnan rajan. URR Ravanmäessä. Onkamusjärven maastossa vih:n vastarinta murrettu kovan ja pitkällisen taistelun jälkeen.
- Pr.K: Joukkomme miehittäneet Hingervaaran. Porajärven suunnalla vih:n vastus lujittunut.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Lohivaaran - Pinkosalmen välimaaston puhdistus jatkunut. Molemminpuolista vilkasta partiotoimintaa.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n vastarinta Alakurtilla tiivistynyt.

illalla MeV:n tilannetiedoitus n:o 143:
- Russaron öljyvarasto lienee tuhoutunut. RP2 valtasi Teikarsaaren kiivaan taistelun jälkeen. Vih:n tykkiveneitä tulitettu ja yhteen saatu osuma. 1 alus upposi Haapasaaren kaakkoispuolella.

Kar.A:n käsky Pr.K:n kom:lle (2312/Op.1/5 f, 30.8.41):
- Pr.K suojaa Kar.A:n vas.sivustan jatkaen aik.käskyn mukaan hyökkäystä Porajärven valtaamiseksi, minkä jälkeen valmistautuu etenemään pääosilla Lintujärvelle, osilla Juustjärvelle.
- Pr.K:lle alistetut 14.D:n joukot jäävät prik:n käyttöön Porajärven valtaukseen saakka, minkä jälkeen ne todennäköisesti suunnataan Soutajärven kautta div:nsa yhteyteen.
- Sissi P 1 ja 24.Rj.K alistetaan mahdollisimman pian Pr.K:n kom:lle.

29.8. 24,00 II AK:n käsky (2304/Op.1/5 f, 30.8.41.), LIITE n:o 226:
- AK jatkaa vih:n takaa-ajoa lähinnä tavoitteelle Patrikinjärvet - Ikolanjärvi - Vuorimäki - Lintulan silta - Ronnunkylä - p. 136 - Tiemäki - Siilanmäki - Vuottaa.
- 18.D jatkaa takaa-ajoa painopiste Joutselän suuntaan.
- 2.D valtaa ensi kädessä Riihisyrjän, josta jatkaa hyökkäystään e.m. tavoitteelle. Osillaan div. varmistaa vas. sivustansa Valkeamatka - Nirkkolan suuntaan ja jatkaa hyokkäystä Vuottaan suuntaan.

30.8. Toipumisensa jälkeen kenr.luutn. Oesch otti jälleen 30.8.41. alkaen IV AK:n johtoonsa, kenr.maj. Laatikaisen siirtyessa takaisin II AK:n komentajaksi.

aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: I/JR 45 Viipurissa. Suonionsaari lopullisesti puhdistettu. Partioita lähetetty Uuraaseen, joka tyhjä vih:ista. Vih:n painostus Sommeen as:n suuntaan edelleen ankara. Säinlön ja Huumolan suunnissa vih:n rivistöjä.
- 4.D:n joukot aamuun klo 7 mennessä saapuneet Papulaan, josta osilla jatkaneet Viipuriin (JR 25 ensimmäisenä klo 7). Aamuvarhaisesta lähtien Viipurissa pion.kompp. raivaustöissä ja yksi sillanrak.patl. sillanrakennustöissä. Satulakankaan maastossa taistelut käynnissä.
- 12.D: Summan ja Kaukjärven motit selvitetty eilen. Yön aikana saavutettu Kuolemanjärvi ja tie Uudenkirkon eteläpuolella, josta eteneminen jatkuu Rieskjärvi - Vammeljärvi kannakselle. Mustamäen asemaa vastaan hyökkäys käynnissä.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n tilanne suurin piirtein ennallaan. Vih:n vastahyökkäykset Uupuneesta Kivennavan kirkonkylää kohti ja Raivolasta Ikolaan torjuttu. JR 49 saapumassa JR 27:n avuksi jatkaakseen sen hyökkäystä Kivennapaa kohti.
- 2.D:n hyökkäys jatkunut aamun hämärtäessä ensi tavoitteena Ahijärvi - Riihisyrjä - Vuottaa - Pulkkinen.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäys Punnusjärvi - Vuoksi välillä kohdannut erittäin sitkeätä vastusta. Korpiojan pys. ja Rekiniemenmäen itäpuolella oleva lampi saavutettu.
- Vuoksen rintamalla paikoittaista tulitoimintaa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä O: Onkamus - Vuohtajärvi suunnassa edetty Myzkoilammen itäpuolelle. Vih. vetäytyy kiivaasti taistellen.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Ulkuniemen kohdalla ja välittömästi siitä etelään saavutettu Tuntsajoki. Vih. puolustautuu Tuntsajoen länsipuolella olevissa eteentyonnetyissä asemissa viimeiseen mieheen.

n:o
IlmaV:n tilannetiedoitus 65 (29.8. klo 6 - 30.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta erittäin laimeata.
- Oman tiedustelun painopiste Kannaksella. Tulitettu autoja hevoskolonnia Ylä-Sommeen lähistöllä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.tappioista ei ilmoituksia.

30.8. IV AK:n käsky takaa-ajon jatkamista varten(2324/Op.1/5 f, 31.8.41), LIITE n:o 227:
- IV AK jatkaa osilla voimistaan Viipurin etelä- ja kaakkois puolelle saarrettujen vih.-voimien tuhoamista ja yhtyy pää voimin kev.joukkojen syvälle vih:n selustaan suorittamaan takaa-ajoon.
- 8.D aloittaa etenemisen Römpötin suuntaan, valtaa Koivis ton kauppalan ja niemen sekä niehittää osillaan Kuoleman- järven aseman maaston.
- 12.D etenee linjalle Vammelsuu - Kaivola.Tiedustelu van- han valtakunnanrajan yli.
- 4.D puhdistaa linjan Kaislahti - Huumola - Kämärän as. pohj.puolisen alueen, vapauttaen siellä olevat 8. ja 12. D:n osat.
- Vahv. Kev.os. 9 estää Viipurin eteläpuolella olevasta saartorenkaasta ulosmurtautuneiden vih.joukkojen pääsyn Koivistolle sulkemalla Römpötin tiesolmun sekä Kuoleman- järven kannakset.
- IV AKE siirtyy 31.8. Viipuriin.

IV AKE:lle huomautettu puhelimitse (maj. Viljanen) siitä et- tä vih:n perääntymistiet Koivistolle olisi ehdottomasti sul- jettava lähettämällä lisää joukkoja Römpötin seuduille. Sa- moin metsätiet Porlammen eteläpuolella katkaistava.

10,05 PM:n oreedsanoma n:o 664/Op.2 MeV:n kom:lle:
- IV AK:n ryhtyessä hyökkäämään Koiviston valtaamiseksi toi- votaan laivastovoimien toimintaa Koiviston suuntaan 1.9.

Päämajan tilannetiedoitus 30.8., LIITE n:o 227 A:
- Ylitettyään keskisen Vuoksen ovat joukkomme saartaneet Län si-Kannaksella puolustautuvat vih.voimat (43.D, 115.D:n jätteet ja osia 123.D:sta). Viipurin jouduttua ympäristöi- neen täydelleen saarretuksi ovat joukkomme aamulla 30.8. tunkeutuneet Viipurin kaupunkiin.
- Keski-Kannaksella on mm. Kivennavan kirkonkylä saavutettu.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Tallinnan evakuoinnin yhteydessä Saksan meri- ja ilmavoi- mat aiheuttaneet Suomenlahdella NL:n sota- ja kuljetuslai- vastolle seuraavat menetykset: Upotettu 1 risteilijä, 4 hävittäjää, 9 miinanraivaajaa ja 3 etuvartioalusta sekä 43 kuljetus- ja kauppalaivaa (yht. 122,000 tonnia), pahasti vaurioitettu 1 apuristeilijä, 5 hävittäjää, 1 miinanraivaaja sekä 47 kuljetusalusta.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Sommeen as:n suunnalla sangen kiivaat taistelut.Vih:n kovan painostuksen vuoksi vetäydyttylinjalle, joka kulkee Kaislahden as:lle ja siitä rautatien vartta Sommeen as:lle joka hallussamme. Vih:lla suuret tappiot.
- 4.D: Viipurin puhdistus käynnissä:pioneerit purkavat miinoj ja aikasytytysmiinoja, sammutuskompp:t toiminnassa jne. So saaliina laskettu tähän asti 38 tykkiä, 6 hv:a 48 traktor ria, km.autoja, polttoaineita ym. Ala-Säiniöllä saatu tais telujen jälkeen 24 tykkiä. Viipurin kaakkoispuolella motin puhdistus käynnissä. Korpelanjoen pohj.puolella erillisiä vih.-ryhmiä, jotka tekevät kovaa vastarintaa.
- 12.D:n joukot paikoitellen kiivaasti taistellen saavutta- neet seuraavat maastokohdat: Suomenkylä, josta eteneminen Terijoen suuntaan aloitettu, Tervasenmäki ja Kaivola (rautatieasemat), Uusikirkko sekä sieltä käsin Vammeljoen lounaisranta Kirjavalan maastossa, josta yksi patl. jatka- nut Inoon (todennäköisesti miehitetty.) Kevyet osastot, pyrkiessään estämään Sommeen motista ulosmurtautuneiden vih. osastojen pääsyn Koivistolle, joutuneet taisteluun Hörkössä, Muurilassa ja Kuolemanjärven maastossa. Sotasaa- liina luetteloitu 43 tykkiä, 10 hv:a, 16 traktoria ym.

30.8. illalla
- Vih. suorittanut koko AK:n alueella laajoja hävitys-, ansoitus- ja miinoitustöitä hidastuttaakseen etenemistämme. Tiet kunnostetaan linn.rak.patl:n toimesta, apuna vanki työvoimaa.

illalla

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Uupuneen ja Palokankaan motit selvitetty JR 49:n hyökättyä luoteesta ja työnnettyä vih:n Kivennavan suuntaan JR 6:n osia vastaan. Vih:lla vähintäin 500 kaatunutta. JR 6 jatkanut etenemistä Ikolasta; varmistus työnnetty Särkijärvi - Pahasuo kannakselle pääosien hyökätessä Jäppilän suuntaan. Rykm. joutunut kiivaaseen taisteluun Porusuon maastossa vih:n Mainilasta tuomien apujoukkojen kanssa. Kivennavalta Joutselän suuntaan edenneet JR 49 ja Kev.os. 7 kohdanneet lujaa vastarintaa Rautakorven pohj. puolella.
- 2.D: Ahijärvi vallattu aamupäivällä (II/JR 7 ja Kev.os. 6). Etenemistä jatkettiin Metsäkylän ja Ronnunkylän kautta ja illansuussa vallattiin Kekrola. I/JR 7 vallannut Riihisyrjän ja Siilanmäen ja jatkaa etenemistään Vehmaisten suuntaan. JR 48:n kaistalla vallattu Vuottaa, Salokylä ja Rajamäki.

illalla

I AK:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäys edistynyt linjalle Jutikkala - Raakolanjärven lounais- ja pohjoispää - Pasuri ja siitä suoraan pohjoiseen Vuokselle. Nirkkola vallattu lännestä käsin ja hyökkäys siellä käynnissä Valkjärven suuntaan. Vih:n todettu samanaikaisesti hyökänneen koko ajan tehtävänään Salmenkaidan saavuttaminen.
- Oma tykistö tulittanut Konevitsan vesillä ja Saunasaaren laiturissa olevia vih:n laivoja. Konevitsassa vih:n miehitys.

illalla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä O: Säämäjärven suunnalla vahvistettu eskadroona Kudomjoella.
- 7.D:n viimeiset osat siirtymässä Kolatselän maastoon.
- 163.D:n rautatiekuljetukset Uuksuun päättyvät 31.8. aamulla n. ½ vuorokautta myöhästyneinä.

illalla

III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen rautatien suunnassa jatkuu vih.-mottien pehmittäminen. Vih. varustautuu jatkuvasti ja ylläpitää tulta kaikenlaisilla tuliaseilla.

illalla

AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n vastarinta Alakurtilla murrettu. Omat joukot saavuttaneet Tuntsajoen kylän kohdalla ja sen etelapuolella. Vih. tuhonnut Tuntsajoen sillat.

illalla

MeV:n tilannetiedoitus n:o 145:
- Itä-Suomenladella miehitettiin Santasaari.

30.8.

IV AK:n käsky (2341/Op.1/5 f, 1.9.41.), LIITE n:o 228:
- Koivisto nopeasti vallattava vih:n peräytymisen estämiseksi meritse.
- 8.D aloittaa 31.8. varhain aamulla hyökkäyksen, lyö Kaislahden maastossa olevan vih:n ja etenee suunnassa Rokkala - Römpötti Koivistolle.
- JR 3 aloittaa 31.8. varhain aamulla etenemisen Yläkylän kautta lounaaseen. Rykm:n kom:lle alistetaan Kev.os. 9 sekä Rask.Psto 15 ja 21. Saavutettuaan tien Rokkala - Hörkko - Yläkylä alistetaan rykm. 8.D:lle.

I AK:n käsky (2322/Op.1/5 f, 31.8.41):
- AK jatkaa hyökkäystään pääsuuntana Raudun eteläpuoleinen maasto.
- 10.D jatkaa, aik. käsketyn tavoitteen saavutettuaan päävoimin Lipolan suuntaan, ottaa Lipolan, Korpikylän ja Vepsän, ollen valmiina jatkamaan Kirjasalon ja Raasulin suuntiin. Valkjärven seudussa olevan vih:n vetäytyminen Lipolaan on pyrittävä jo aikaisessa vaiheessa estämään.
- 15.D jatkaa, aik. käsketyn tavoitteen saavutettuaan, painopiste oikealla tavoitteena tie Lipola - Mäkrä sekä avaa osilla voimistaan Kiviniemen ylimenokohdan.
- Miinojen poistamiseen ylimenokohdilla kiinnitettävä erikoista huomiota.

Kar.A:n käsky yleishyökkäystä varten (2328/Op.1/5 f, 31.8.41), LIITE n:o 229:
- Kar.A ryhtyy erikseen määrättävänä ajankohtana yleishyökkäykseen saavuttaakseen etelässä Syvärin alajuoksun ja idässä Prääsän sekä pohjoisempana Mundjärven, Lintujärven ja Juustjärven tienhaarat.
- VI AK lyö oikeasta siipeään vastassa olevan vih:n sekä etenee päävoimillaan Syvärinjokilinjalle laatokasta Syvärin asemalle saakka suojaten sivustansa Kotkatjärvi - Vahjärvi linjalla. yhteistoiminnassa VI AK:n kanssa
- VII AK x) valtaa Prääsän seudut sekä puristaa ponjoisesta ja myöhemmin lännestä käsin saarrostetun vih:n, tuhoten sen. x) sitoo 1.D:aa vastassa olevan vihollisen
- Ryhmä O etenee päävoimin Munjärvelle
- Pr.K valtaa Porajärven edeten pääosillaan Lintujärvelle ja osilla Juustjärvelle.
- 163.D keskitetään Ylipäällön alaisena Vitele - Rajakontu välille.

31.8. aamulla

IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Heikko vih:n hyökkäysyritys Sommeen as:n suunnassa torjuttu. Tykistömme ampunut Porlammin - Sommeen alueella olevia vih.joukkoja ja kuormastoja.
- 4.D:n joukot alottaneet 8. ja 12.D:n voimien vapauttamisen Kaislahti - Huumola linjan pohjoispuolelta. Satulakankaan maastossa olevien vihollisten tuhoamista jatkettu.
- 12.D: Illalla saavutettu Vammelsuu, jossa edelleen taistelukosketus vih:een, ja puolenyön aikaan Ino, jonka suunnassa rautatie katkaistu räjäyttämällä. Huumolassa saadun sotasaaliin joukossa JR 638:n kassa, jossa n. 100,000 ruplaa.

31.8. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Vih:n yöllä suorittama hyökkäys Porusuon maastossa JR 6:a vastaan torjuttu. Polviselän - Rautakorven maastossa sitkeästi puolustautunut vih. lyöty.
- 2.D:n kaistalla saavutettu Pulkkisen tienhaara.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D, jonka joukkojen ylikuljetus Vuokselanniemestä alkanut eilen illalla, vapauttaa Raakolanjarven pohj.puolella olevat 10.D:n osat ja jatkaa hyökkäystä itään.
- 10.D jatkanut aamulla hyökkäystään Valkjärven suuntaan.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Sotjärvi - Vahatjärvi kannaksella vih:n vilkasta liikehtimistä ja varustustöitä.
- Ryhmä O: Rv.Pr:n etumaiset osat Säämäjarven koillispuolella Tsuuniemessä. Vuohtajärven suunnalla hyökkäys alkanut.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 146:
- Vih. jatkanut Tuppuransaaren evakuointia. Vih:n tykkivene ja Tuppura ampuivat rask.tykistöllä Vilanientä ja Häränpäännientä.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 66 (30.8. klo 6 - 31.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta vilkkaampaa kuin edellisenä päivänä. Se keskittyi Kannakselle.
- Omat koneemme pommittivat m.m. junaa Raudun eteläpuolella.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

Tasavallan presidentti kävi päivällä PM:ssa tutustumassa tilanteeseen.

Ylipäällikön käsky 2335/Op.1/5 d, LIITE n:o 230:
- AK:ien välirajat Kannaksella (Lamminsuo - Rajajoki ja Kunnitsansuo - Ohta).
- IV ja II AK:n tavoite: Rajajoen suu - Aleksandrovka - Ohta.
- I AK:n tehtävä Itä-Kannaksella olevan vih:n tuhoaminen.
- 19.D alistetaan II AK:lle 18. ja 2.D:n vapauttamiseksi etulinjasta, kun AK:n tavoite on saavutettu.

Ylipäällikkön käsky IlmaV:lle 722/Op.3/ II, LIITE n:o 231:
- Ilmatorjunnasta määrätään, että alueellisesta torjunnasta irroitetaan 2.rask.it.ptria ja 6 kev.it. jaosta käytettäväksi Viipurin, Vuoksen ylimenopaikkojen sekä Vuoksenniska - Jääski teollisuusalueen torjuntaan.

31.8. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Saartorengasta Sommeen suunnassa jatkuvasti kiristetty, vih:n tehdessä epätoivoisia murtautumisyrityksiä. Hyökkäys Kaislahdesta etelään alkanut ja klo 17 mennessä JR 45 saavuttanut Rokkalan pohj.puolisen tienristeysmaaston.
- 4.D:n joukot osallistuneet Ylä-Sommee - Porlampi motin selvitykseen. Vankeja otettu n. 1,000 ja sotasaalista saatu.
- 12.D: Kev.os. 9, joka toista vuorokautta Hörkön maastossa pidättänyt vetäytyviä vih:ia, oli päivän kuluessa pakotettu murtautumaan sitä uhkaavasta saarrostuksesta. JR 3 etenemässä Huumolasta Koiviston suuntaan. Alueella Muurila - Kuolemanjärvi - Kaukjärvi Os. Kanerva ja Rask. P/JR 4 kovissa taisteluissa. Inon taistelut selvitetty loppuun iltapäivällä. Vammelsuussa varustetuissa asemissa puolustautuva vih. masennettu sivustahyökkäyksellä Lehtikuusimetsän suunnasta. Voimakas tiedustelu Terijoen - Kaukjärven kannaksen suuntaan, johon JR 47 ja 46 suunnataan.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. heitettv valtakunnan rajan tuolle puolen useimmissa kohden AK:n kaistaa. II AKE:n kom.-porras siirtymässä Sormulaan.
- 18.D:n tykistö ampui klo 14 ev. Pajarin johdolla "Mainilan laukauksia", aluksi kuutena symboolisena laukauksena ja sen jälkeen viiden pston tuli-iskuna, joka aiheutti muutamia tulipaloja Mainilan kylässä. Joutselkä ja Jäppilä vallattu sen jälkeen kun JR 49 hyökännyt pääosin valtatien ja osin saartaen Tammiselän suunnasta, JR 6:n samanaikaisesti hyökätessä saartaen lännestä. Tammiselästä ja Hiirelästä eteneminen rajaa kohti käynnissä.
- 2.D: JR 7 ja JR 48 tunkeutuneet rajan välittömään läheisyyteen. Hartonen vallattu ja eteneminen Tonterilin käynnissä, Vehmainen samoin vallattu ja yksi kompp. työnnetty Riihiön.

I AK:n tilanneilmoitus:
- Lipolan suunnassa saavutettu Suojärvi sekä Jukko-oja n. 2 km. Miettilä sanasta pohjoiseen. Valkjärven itäpuolella Siparilan kylässä aktiivisesti puolustautuva vih. saarrettu. Pohjoisesta käsin otettu haltuun Nurmijärven maasto. Kiviniemen suunnassa joukkomme edenneet Saijanjoki linjalle, mutta vih:n vastaiskun painostuksesta työnnetty Mustaoja linjalle.
- Oravaniemien ylimenopaikan kohdalta poistettu yli 1,000 miinaa. Myös Nurmijärven järvikapeikot erittäin vahvasti miinoitettuja.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 11.D:n hyökkäys Säämäjoen kaakkoispuolella alkoi samulla. Tiellä Säämäjärvi - Prääsnä Sänkäjoen silta hallussamme.
- Ryhmä O: Taistelu käynnissä Säämäjärven pohjoispuolella Lahti (Novaja Lahta) maastossa. Rv.Pr. pyrkii yhteyteen VII AK:n joukkoihin Sänkäjoelle tehtävänä myös rautatiesillan kaappaaminen. Suunnassa Onkamus - Vuohtajärvi on lyöty Mytskoilammen itäpuolella lujaa vastarintaa tehnyt vih:n.

31.8. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnassa yön aikana vilkasta partiotoimintaa sekä molemminpuolista tyk. ja krh.tulta.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Omat etumaiset osat ylittäneet Tuntsajoen Hanhikankaan kohdalla. Hyökkäys käynnissä tavoitteena maantie Hanhivaaran kohdalla.

illalla MeV:n tilannetiedoitus n:o 147:
- VMV 1, 14 ja 16 siirtyneet Turusta Öröhön. Utön meriväylä on raivattu.
- Tuppuran ptri ampunut Teikarsaarta, Vilanientä ja Häränpäännientä sekä siirtyviä joukkojamme Repolan luona.
- Lin. P 5 on saanut käskyn miehittää Uuraan saaret, Hannukkalan saaren ja Pukinsaaren.

20,00 II AK:n käsky (2339/Op.1/5f, 1.9.41):
- AK jatkaa hyökkäystä 1. tavoitteena linja Aleksandrovka - Valkeesaaren (it.) itäreuna - Ohta - Novaja.
- Tiedustelu on suunnattava vih:n linnoituslaitteiden miehityksen selvittämiseen ja on tavoite, mikäli aukkopaikkoja havaitaan, ylitettävä.
- II AKE:n komentoporras siirtyy 1.9. Sormulaan.

1.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n joukkoja irroitettu Porlammin motin selvittelystä Rokkalan suuntaan, missä vih. pitää Rokkalanjoen etelärenaa vahvasti miehitettynä.
- 4.D: Porlammin Mottia aloitettu aamusta lähtien kiristää. Runsaan sotasaaliin laskemista suoritetaan.
- 12.D: Raivolassa eilen kiivas taistelu. Illalla saavutettu linja Terijoki - Kaukjärvi ja tänä aamuna Kellomäki - Haapala, jotka paikat hallussamme.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D ryhmittynyt rajapinnalle, JR 6 oikealle, JR 49 vasemmalle. JR 27 siirtymässä Tonteriin. Rajalinja todettu kaikkialla miehitetyksi, Mainilassa betonipesäkkeitä. Eilisissä taisteluissa saatu 300 varkia, 42 km.autoa, 150 kivääriä ym.
- 2.D: Osia JR 7:stä ja JR 48:sta vedetty rajapinnan läheisyyteen, JR 28 Ahijärvellä div:n reservinä. Vih. miehittänyt välittömästi rajan takana olevat varustetut asemat.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Kiviniemen ylimenopaikka hallussamme ja ylimeno käynnissä. Muualla hyökkäys alkanut eilen illalla saavutetulta linjalta.
- Taipaleella vih:n tykistötoimintaa.

1.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Säämäjärven kaakkoisrannikkoa vallattu 1-½ km:n päähän Säämäjärven kylän eteläpuolelle saakka. Saavutetun linjan takana 3 mottia.
- Ryhmä O: Vih. motitettu Säämäjärven koillisrannalla olevassa Lahti kylässä.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Omat joukot ylittäneet Kutujoen Lusmavaaran kaakkoispuolella sekä maantien eteläpuolella.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 148:
- Torpedoveneittemme hyökkäys Koiviston salmeen ei onnistunut, vaan oli veneitten käännyttävä takaisin salmen puolivälistä.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 67 (31.8. klo 6 - 1.8. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta aivan vähäistä. III AK:n alueella lensi 5 koneen ryhmä, joka pommitti Lohivaaraa ja maastoa Kiestingin rautatien suunnassa.
- Tiedustelulento m.m. Hiidenmaalle. Pommitettu huoltokeskusta, hevosajoneuvoja ja km.autoja.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

9,00 II AK:n käsky (2348/Op.1/5 f, 2.9.41):
- Tavoitteen saavutettuaan II AK asettuu puolustukseen.
- 19.D, joka pvm:llä 1.9.41 on alistettu II AK:lle, vapauttaa 18. ja 2.D:n etulinjasta niin pian kun ovat saavuttaneet tavoitteensa.

PM:n kirj. n:o 1900/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 20.8. - 29.8.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista ym., katso LIITTEET n:o 232 a-c.

Ylipäällikön käsky IlmaV:lle hyökkäyksen jatkamiseksi Kannaksella 725/Op.3/I, LIITE n:o 233
- Tiedoitus AK:ien välirajoista ja tehtävistä (vrt. käsky 2335/Op.1/5 d, 31.8.41).
- Hävittäjälennoston pääosalla suojattava ja tuettava sekä Kannaksen joukkoja ja Vuoksen ylimenopaikkoja että Kar. A:a. Toiminnan painopiste siirtymässä Kar.A:n alueelle.
- Tiedustelu suunnataan Koiviston laivaliikenteeseen ja I AK:n alueelle, pommitus vih:n perääntymisteille ja laivauspaikkoihin.

16,32 MeVE:n creedsanoma n:o 615/Op.2:
- MeV:n kom. pyytää periaatteellista hyväksymistä Suomenlahden pohjukan sulkemiseksi raskaalla tykistöllä.

21,35 PM:n creedsanoma n:o 672/Op.2 MeV:n kom:lle:
- PM hyväksyy periaatteen Suomenlahden pohjukan sulkemiseksi rannikkotykistöllä, joka sijoitetaan Seivästön - Puumalan seuduille. Tykit miehittämättömiltä lkeilta. Perustettava erill. rannikkolinnakkeisto, jonka johtoelin 6. RPr:n esikunta alistetaan toistaiseksi IV AK:lle.

MeVE:n kirj. n:o 1710/Op. 2:
- MeV:n käsky tykkilaivueen perustamisesta.

1.9. Saksan päämajan tiedoitus:
- Virossa vallattu Haapsalun satamapaikka.
- Tallinnan taisteluissa otettu 11,432 vankia ja saatu saaliiksi 293 tykkiä, 91 hv:a, 2 ps.junaa sekä suuri määrä muita sotatarvikkeita.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Rokkalanjoella hyökkää JR 45 rautatien suunnassa, yksi kompp. ylittänyt joen. JR 24 työntänyt yhden patl:n ylitse Metsäkylän suunnassa ja jatkaa etenemistä. JR 3 on hyökännyt Närjänjärven luoteispuolitse etelään, saavuttaen Kivikkosyrjä - Taipalekangas tason.Päivän kuluessa saatu runsaasti sotasaalista ja saatu vangiksi mm. 43.D:n komentaja kenr.maj. Kirpitshnikov.
- 4.D: Porlammin motti selvitetty (JR 5 ja JR 25), samoin jo aikaisemmin Satulakankaan motti. Viime päivien taisteluissa tuhottu venäl. 43.D miltei kokonaan sekä 123.D ja IV AK:n alueelle vetäytyneet 115.D:n voimat suurimmaksi osaksi. Saaliiksi saatu näiden div:ien raskas kalusto, rippeiden vetäytyessä hajanaisina ryhminä lounaaseen ja etelään.
- 12.D: Vih:n painostus Marjamäkeen, Kuolemajärven as:n ja Muurilan suunnissa helpottunut. Hovinmäellä vallattu vih:n kaksi 18 sm:n rautatietykkiä. Takamaastoon on nopean etenemisen johdosta jäänyt lukuisasti erillisiä vih.-ryhmiä. Maaston puhdistusta suoritetaan.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Tiedustelutoimintaa ja valmisteluja hyökkäyksen jatkamista varten.
- 19.D siirtymässä Kivennapa - Ahijärvi maastoon.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D: Korpikylä saavutettu, taistelut Lipolasta jatkuvat, Vepsä saavutettu.
- 15.D:n kaistalla saavutettu linja Miettilä - Liippua - Raudun aukeitten eteläreuna - Roisku. Teronttilan itäpuolella on Taipale ylitetty,Neosaaren maasto hallussa ja eteneminen Koselan suuntaan alkamassa.
- Vih:n vastus kaikkiella viivytysluontoista. Tiet tavattoman tiheästi miinoitettuja. Kiviniemessä kaksi siltaa rakenteilla.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Tien Säämajarvi - Petroskoi suunnassa edetty n. 4 km:n päähän Sänkäjoesta itään ja Säämäjärven kaakkoisrannalla n. 3 km. Sänkäjoelta pohjoiskoilliseen.
- Ryhmä O: JP 1 sivuuttanut Säämäjärven pohjoisrannalla Ahvenjärven kannaksen. Vih:n vastarinta vahvistunut Olkoilassa Onkamus - Vuohijärvi suunnassa.
- Kar.A ryhtyy yleishyökkäykseen 4.9. aamulla.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnassa vih. pitää sitkeästi hallussaan nykyisiä puolustuslinjojaan.

1.9. illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vanha valtakunnan raja ylitetty Alakurtin kaakkoispuolella 31.8. klo 16,30 (6.D:n tst.partiot). Omat etumaiset osat nyt Hanhijärven lounaispään tasalla. Kudun asema-alueella jatkuu taistelu.

illalla MeV:n tilannetiedoitus n:o 149:
- Hankoniemessä on havaittu kaikilla teillä kaupunkiin päin suuntautuvaa vilkasta autoliikennettä, ja tykistömme on häirinnyt sitä.

IV AK:n käsky vallatun alueen puhdistamisesta (2358/Op.1/5 f, 3.9.41), LIITE n:o 234:
- 12.D jatkaa etenemistään päävoimin tavoitteena Rajajoen suu - Retukylä - Alekaandrovka ja ryhmittyy tavoitteen saavutettuaan puolustukseen.
- 8.D jatkaa hyökkäystään ja valtaa yhteistoiminnassa JR 3:n ja 8.RPr:n kanssa Koiviston ja Saarenpään.
- 4.D suorittaa sotasaaliin kokoamisen ym. ja valmistautuu siirrettäväksi IV AK:n alueen ulkopuolelle.
- 12.D suorittaa maaston puhdistuksen selustassaan linjalle Muolaanjärvi - Kipinolanjärven eteläpää saakka, 8.D siltä linjalta linjalle Kaislahti - Huumola asti sekä 4.D viimemainitun linjan ja Viipurin välisellä alueella.

I AK:n käsky takaa-ajon jatkamista varten (2346/Op.1/5 f, 2.9.41):
- 10.D jatkaa Vepsästä Kärsälään ja Petäjänotkoon. Lipolan ottamisen jälkeen valmistauduttava ottamaan Novaja sekä leikkaamaan Kirjasalon mutka Korpikylä - Lehtokylä kohdalta ja ottamaan Kirjasalo etelästä käsin.
- 15.D jatkaa saavuttaakseen valtakunnan rajan välillä Raasuli - Laatokka, jonka jälkeen asettuu puolustukseen, varmistaen rannikon Tapparin ja Taipaleen suun välillä.

2.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: JR 45 kohdannut lujaa vastarintaa Rokkala - Kaijala alueella. JR 3 saavuttanut Humaljoen aukean itäreunan.
- 4.D jatkanut Porlammin motin selvittelyä.
- 12.D suorittaa takamaaston puhdistusta.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Tonterin maasto vallattu 1.9. klo 21. Hyökkäys alkanut klo 6, hyökkäysryhmitys: JR 6 oikealla (Somerikonmäki - Tammiselkä), JR 27 vasemmalla (Tonteri - Tapkina). JR 49 ylittänyt rajan Mustapohjasta etelään johtavan tien suunnassa ja todennut runsaasti piikkilankaesteitä ja bunkereita, jotka kuitenkin olleet miehittämättömiä.
- 2.D:n ryhmitys 3.9. aloitettavaa hyökkäystä varten käynnissä.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Lipola hallussamme. Kärsälä ja Petäjänotko saavutettu.

2.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: 1.D:n lohkolla on vih:n toiminta ollut tarmokkaampaa kuin pitkiin aikoihin. Hyökkäys Nuosjärven lounaispuolella on pysäytetty vih:n voimakkaan vastarinnan takia. Petroskoin tien suunnassa ovat 11.D:n joukot saavuttaneet Kutismajoen.
- Ryhmä O: Rv.Pr:n taistelut Lahtan ja Ahvenlammen kapeikkojen valtaamiseksi ovat päättyneet vih:lle raskain tappioin. Vuohtajärven suunnalla vih. on tehnyt raivokkaita vastahyökkäyksiä.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n kiivaat vastahyökkäykset Hanhivaaran maastosta lounaaseen ja länteen torjuttu.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 150:
- Molemminpuolinen tykistötoiminta jatkunut Satamaniemi - Tuppura - Teikari alueella. 2 MT-venettämme hyökkäsi Koiviston satamaan ja torpedoi n. 2,000 tonnin kauppalaivan.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 68(1.9. klo 6 - 2.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta vilkasta Kanneksella ja Laatokan koillispuolella. Kar.A:n alueella lennot keskittyivät Vieljärven - Kotkatjärven maastoon.
- Taistelukosketus 8 vih.-hävittäjään Vieljärven alueella.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 2 konetta.

PM:n ereänsan. IV AK:lle ja Kar.A:lle, 2353/Op.1/9 b, LIITE n:o 235:
- 4.D viipymättä irroitettava IV AK:sta ja siirrettävä Laatokan pohj.puolelle Ylipäällikön käytettäväksi.

I AK:n käsky (2337/Op.1/5 f, 3.9.41), LIITE n:o 236:
- Hyökkäystä jatketaan siksi kunnes todetaan vastassa vih:n ehdottomasti tiivis puolustus. Voimakkaan tiedustelun avulla selvitettävä vih:n varsinainen pääpuolustuslinja.
- 10.D ottaa Kirjasalon ja jatkaa pyrkimyksellä saavuttaa Maanselkä.
- 15.D jatkaa pyrkien linjalle Lukkarinmäki - Viisjoki.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: JR 45 saapunut Koivistolle klo 16,05, mainittavaa vastarintaa kohtaamatta, ja kohottanut sinne Suomen lipun. JR 24 ja JR 3 etenemässä Koiviston suuntaan.
- 12.D: Mainila - Haapala välisellä alueella laukausten vaihtoa. Rajajoki koko AK:n kaistalla saavutettu ja varmistettu eilen illalla. Selustan puhdistus lukuisista harhailevista vih.-osastoista jatkunut.
- Tähän saakka luetteloidun sotasaaliin joukossa mm. tykkejä 143 kpl. 6", 60 kpl. 3", 2 rautatietykkiä, 66 pst. tykkiä, 12 it.tykkiä, 6 it.kk. (4-piippuisia), 51 hv:a, 8 ps.autoa, 645 km.autoa (niistä 240 rikkin), 120 traktoria, 1450 hevosta, 65 krh., 67 kk., 1 lentokone, räjähdysaineita, bensiiniä (400,000 ltr.), voiteluöljyjä ym. x)

x) 40 henkilöautoa,

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Mainila vallattu klo 12 (JR 6). JR 49 vallannut Uusi-Alakylän, lyönyt takaisin Mainilasta käsin vetäytyvän vih:n ja saavuttanut Viirijärvestä etelään olevan purolinjan. JR 27 saavuttanut Suur-Aljalan kylän pohjoisreunan, jossa vih:n vastus sitkeätä.

2.9. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n hallussa Riihiö, Korpikylä, Lipola, Vepsä, Kärsälä ja Petäjänotko. Tiedustelu suunnattu rajalinjan yli. Hyökkäysvalmistelut Kirjasalon-mutkan oikaisemiseksi käynnissä.
- 15.D: Raasulin suunnalla taistelut käynnissä Pieni Korkiamaan pohj.puolisessa maastossa, samoin Sirkiänsaaren eteläpuolisessa rajamutkassa. Muualla rajalinja saavutettu ja tiedustelu työnnetty rajan yli.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- Ryhmä O: Säämäjärven ympäristö kokonaan hallussamme. Rv.Pr., joka kokonaisuudessaan Säämäjärven itapuolella, on saanut tehtäväkseen varmistaa VII AK:n vas. sivustan vähintään Kutismajoella.
- Kar.A:n ja Laatokan puolustuksen väliraja siirtyy 4.9. klo 6 Tuulosjoelle. Petroskoin rautatie käyttökunnossa Peskistä 2 km. itään saakka.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtua - Malvinainen itäisen tien suunnassa alkamamme hyökkäys on pysähtynyt vih:n ylivoiman ja aktiivisuuden takia.
- Louhen suunnassa vih. on tehnyt useita hyökkäyksiä saartaakseen rautatien suunnassa edenneen osastomme. Hyökkäykset on torjuttu, mutta etulinjamme on vedetty jonkin verran taaksepäin.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vanha valtakunnanraja ylitetty Lamminperävaara "ar":n ja maantien kohdalla. Omat etumaiset osat maantien suunnalla Voitajoella n. 5 km. rajan itäpuolella.

illalla MeV:n tilannetiedoitus n:o 151:
- Hankoniemen alueella vih:n toiminta passiivista.
- Vih. tulittanut tykistöllään Tuppuran saaresta Teikarinsaarta ja Häränpäännientä. Kuninkaansaari ja Tuppura miehitetty. Uuraansaari ja Hannukkala miehitettiin 1.9.

3.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Takamaaston puhdistusta sekä sotasaaliin keruuta ja luettelointia jatkettu.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 27 saavuttanut osillaan Pien-Kaljalan. Vih., jolla edelleen Suur-Kaljalan kylä hallussaan, tehnyt vastahyökkäyksiä, jotka torjuttu. Myöskin JR 49:n asemia vastaan Viinijärven purolinjalla vih.-hyökkäyksiä. Vih:n vastarinta tuntuu voimistuneen, lisävoimien saapuminen todennäköistä.
- 2.D:n hyökkäys alkamassa.

I AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D:n joukot tunkeutuneet Raasulista rautatien suunnassa Likolammen korkeudelle. Sirkiänsaaren eteläpuolella raja saavutettu.

3.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Jefimovanselän kaakkoispuolella ollut motti selvitetty.
- Ryhmä O: Säämäjärven itäpuolella torjuttu 2.9. vih:n Sunajoen sillan suuntaan tekemä hyökkäys. Vuohtajärven suunnalla joukkomme linjalla Vuohtajärvi - Glubokojejärvi.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 152:
- Panssarilaivamme tulittivat Hangon raskaita ja järeitä patereita sekä satamaa ja ratapihaa. Elgen ja Storskär vapaat vih:sta.
- Vatnuorin kylä miehitetty. Pullinniemi puhdistettu vih:sta Körin kankaan korkeudelle. Tykkiveneemme edenneet Makslahteen saakka.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 69 (2.9. klo 6 - 3.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta jatkui vilkkaana sotatoimiyhtymien alueilla. 1 kone pommitti Porvoota.Terijoki - Kuokkala alueella pommittivat ja tulittivat vih.-hävittäjät joukkojamme. Kar.A:n alueella keskittyivät lennot Kuksumäen - Nuosjärven - Tulomajärven seuduille. Pommituksia oli Kuksumäessä, Tsokkilassa ja Nuosjärvellä. Salmin kirkonkylän lähistöllä ja Lamminkylässä pommitettiin ja tulitettiin. 1 pommikone pommitti Kemijärvellä lentokenttää.
- Omat hävittäjät suorittivat torjuntalentoja sekä suojausta ja partiointia. Taistelukosketus saatiin Säämäjärvellä 5 vih.-hävittäjään. Pommituksia suoritettiin useilla tahoilla.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 13 konetta.

Päämajan tilannetiedoitus 3.9., LIITE n:o 237:
- Kannaksella on vih. perinpohjin lyöty ja valtakunnan vanha raja kauttaaltaan saavutettu. Sotasaalis on huomattava (mm. n. 300 tykkiä ja useita kymmeniä hv:ja), vankien lukumäärä nousee jo yli 10,000:n.

Ylipäällikön päiväkäsky n:o , LIITE n:o 238 a-b
- Valtakunnan raja Karjalan kannaksella on saavutettu - Viipurin linnassa liehuu lippumme - Karjala on vapaa. Meiltä vaaditaan edelleen kestävyyttä; aika ei vielä ole tullut vaihtaa kiväärii auraan. Edessämme kangastava uusi huomen antaa meille voimaa selviytyä nykyisestä maailman myrskystä kestävään rauhaan.

IV AK:n käsky 4.D:n siirtämisestä (2365/Op.1/5 f, 4.9.41):
- Kuormaus aloitetaan Joutsenon asemalla 5.9. (yksi jv. rykm. ja kev.psto) ja sitä jatketaan Nurmin asemalla 6.9. alkaen.
- JR 26 siirtyy 4.D:n mukana sille alistettuna ja JR 46 jää alistetuksi 12.D:lle.
- Kev.Os. 14:n alistus 12.D:lle päättyy ja on se siirrettävä 5.9. kuluessa 4.D:aan.
- 32. ja 42.Rj.K jäävät alistetuiksi 4.D:lle.
- Lin.P 7 ja muut Lin.Pr:n osat liitetään takaisin Lin. Pr:iin.
- Porlampi ym. mottien sotasaaliin talteenotto siirtyy Lin. Pr:n kom:lle.

3.9. 16,58 PM:n creedsanoma IV AK:lle n:o 677/Op. 2:
- Ensi ja seuraavina öinä miinoitetaan Seivästöstä itään. Pyydetään rautatieptrien tulitukea.

14.D:n hyökkäyskäsky (2384/Op.1/5 f, 6.9.41), LIITE n:o 239:
- Div. hyökkää tehtävänään vallata Rukajärven maasto. Hyökkäysryhmitys valmiina 5.9. klo 3.
- Hyökkäysryhmät: 1) Tst.os. Tähtinen (JR 10 - patl., RajaP Seitamo) hyökkää pohjoisesta käsin vyöryttääkseen Rukajärven tielle. 2) Tst.os. Raunio (JR 52) ylittää Pismajoen tien Ontrosenvaara - Rukajärvi pohjoispuolella jatkaakseen itään tien suunnassa. 3) Patl. Ahi hyökkää Vehkalammen pohjoispuolitse x) 4) Tst.os. Murole (I/JR 31) hyökkää etelämpänä Rukajärven rantaa kohti.

x) tavoitteena Rukajärven (järvi) länsipuolitse kulkeva maantie.

Kenr.maj. Siilasvuo ilmoitti puhelimitse että hänen joukkonsa kaipaavat vaihtoa ja pyysi lisää voimia vaihdon suorittamiseksi. Kenr.maj. Airo vastasi että PM:lla ei ole reservejä käytettävissä k.o. tarkoitukseen.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Partiot yrittäneet syöksyveneillä maihinnousua Saarenpäähän, mutta vih:n tulen johdosta eivat siinä onnistuneet
- 4.D: Mottien sotasaaliin lajittelu ja luetteloinnti jatkunut.
- 12.D: Inon motti selvitetty päivän kuluessa. Takamaaston puhdistusta jatkettu.
- Vankeja Viipurin taistelujen moteista otettu tähän asti 7,500.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Kev.os. 7 aloittanut hyökkäyksen Ollilan koillispuolisesta maastosta käsin ja vallannut Aleksandrovkan. JR 6 saapumassa tien Mainila - Valkeasaari eteläpuolitse Aleksandrovkan länsipuoliseen maastoon. JR 49:n osia taistelussa Valkeasaaren kirkonmäellä. JR 27 selvittänyt Suur - Kaljalan motin ja saavuttanut Valkeasaaren suuntaan etenevillä pääosillaan Suur-Kiven maaston.
- 2.D:n hyökkäys alkanut klo 7. Kaljalanjärven lounaispuolitse edennyt patl./JR 7 saavuttanut maaston Lampijärvestä n. 2 km. kaakkoon. Vasemmalla hyökänneet JR 7:n päosat vallanneet iltapäivällä Termolan kiivaan taistelun jälkeen. Etulinjaan siirretty JR 28 ryhtynyt jatkamaan etenemistä Ohtan suuntaan. JR 48 div:n reservinä.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Väkivalt.tiedustelua suoritettu kaikkien teiden suunnissa. Kirjasalon mutka todettu tiiviisti miehitetyksi, vain Aution kohdalla päästy rajan yli jonkun verran.

3.9. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n hyökkäys saavuttanut Säntämän suunnalla linjan Säntämäpuron latva - Sorajärvi - Kokojevan puro. Tie Säntämä - Sorajärvi vielä vih:n hallussa. Irsijärven suunnalla joukkomme saavuttaneet Saarimäen länsireunan. Venkaselkä ja Kontuselkä vallattu.
- VII AK: Vih:n hyökkäykset Nuosjärven lounaisrannalla Kotsuran kylän suunnasta lyöty takaisin. Tervalammen itapuolitse edennyt 11.D:n rykmentti saavuttanut tien Säämäjarvi - Kinnas 3-4 km. Sankajoen sillan etelapuolella. Tien Säämäjärvi - Petroskoi suunnalla taistellaan Kutismajoen maar tiesillan itapuolella.
- Ryhma O: Rv.Pr. saavuttanut Kutismajoen linjan Markkilan suunnassa.
- Läskelan rautatiesilta kayttökunnossa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla on uudelleen ryhmitys Kapustnajajoen linjalle loppuunsuoritettu.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Omat joukot saapuneet Voitajoelle, jonka itäpuolella vih. vahvasti varustetuissa asemissa.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 153:
- Vih. hyökkäsi Gunnarsholmiin ja pakotti siellä maihinnousseen osastomme vetäytymään saarelta pois. Vih. miinoittanut Gunnarsholmin ja Stackörnin välisen salmen.
- 3 MT-venettämme suoritti partiomatkan Koiviston salmeen.

22,38 PM:n creedsanoma n:o 678/Op.2:
- Koiviston saarten valtausta silmällä pitäen alistetaan 8.Rr IV AK:lle.

3./4.9 2,00 II AK:n käsky (2374/Op.1/5 f, 5.9.41):
- AK asettuu toistaiseksi puolustukseen lohkolle, jonka oikea raja on Lamminsuo - Rajajoki - Kivikangas - Tipuna (pl.) ja vasen raja linja Kuuritsansuo - Ohta - Kyläjatko (ml.), valmistautuen myöhemmin määrättävänä ajankohtana lopullisesti murtamaan vih:n vastuksen.
- Pääpuolustuslinjan yleinen kulku: Retukylä - Rajajoki - Alkesandrovka - Merituittu - lampi siitä 4½ km. pohjoiseen - Ohta.
- 18.D puolustautuu yhdellä vahv. rykm:llä oikealla, 19.D kahdella rykm:llä keskellä ja 2.D yhdellä rykm:llä vasemmalla.
- Tiedustelulla selvitettävä vih:n varustusten laatu, aseistus, miehitys ja syvyys. Erityistä huomiota kiinnitettävä vih.asemien heikkojen kohtien selvittämiseen.

4.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maaston puhdistusta ja mottien selvitystä jatkettu. Vih.-partiot yrittäneet ylittää rajan, mutta lyöty takaisin.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Valkeasaaren kirkonmäki ja tienristeysmaasto vallattu. Pien - Kallelovan purolinjan itäpuolella saavutettu pienempi maastovoitto.
- 2.D: JR 28 päässyt, vih:n sitkeästä vastarinnasta huolimatta, aamuun mennessä n. 2 km:n päähän Ohtan kylästä.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäys Kirjasalonn johtavien teiden katkaisemiseksi lännestä ja pohjoisesta käsin alkamassa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK:n hyökkäys alkoi klo 5,00 voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen. Vih:n tykistötuli heikkoa. 5.D:n etumaiset osat ylittäneet Tuulosjoen klo 5,05. Sulka vallattu 3.9. Saarimäki motissa.
- VII AK: Jefimovanselästä käsin edetty Tsesuajärven etelä-puolelle. Säämäjärvi - Kinnas suunnassa saavutettu 2 km. Kintaan pohjoispuolella oleva maasto. Kutismajoen itäpuolella on 3.9. torjuttu vih:n voimakas vastahyökkäys.
- Ryhmä O: URR taistelussa Sunajoen suusta 3 km. pohjoiseen.

aamulla MeV:n tilannetiedoitus n:o 154:
- Gloskär vapaa vih:sta.
- Joukkomme ovat illalla 3.9. saavutteneet Koiviston kauppalan ja yhteyden JR 45:een. Ruonti vapaa vih:sta.

aamulla Laatokan Puolustuksen tilannetiedoitus:
- Klo 6,00 on 11.RPr.x) rintamavastuun I AK:lta Kannaksen lohkolla Taipaleenjokeen asti ja 12.RPr. Kar.A:lta Aunuksen lohkolla Tuulokseen asti.
x) ottanut

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 70 (3.9. klo 6 - 4.9. klo 6):
- Vih:n ilmatoiminta keskittyi edelleen sotatoimiyhtymien alueille Kannaksella ja Laatokan koillispuolella. Värtsilän lentokenttää pommitettiin.
- Ilmataisteluita oli Siestarjoen - Valkeasaaren alueella ja Nurmoilan seuduilla. Pommitettu rintamalinjaa Rukajärvellä, vih:n asemia Honkaniemen länsipuolella, Ontojärven leirialuetta ja Viitanan lentokentällä olleita koneita.
- Omat tappiot: 3 konetta, joista 1 vaurioitunut.
- Vih.-tappiot: 22 konetta.

Luettelo alasammutuista vih.-koneista ajalta 24.6. - 3.9.41: LIITE n:o 240.

12,30 MeVE:n creedsanoma n:o 679/Op. 2, LIITE n:o 241:
- Saksalaisten päätettyä sulkea vih:n laivaston Suomenlahden pohjukkaan MeV:n kom. esittää periaatteessa hyväksyttäväksi suuntaviivat laivastomme tulevasta käytöstä.

4.9. 17,58 HM:n creedsanoma MeV:n kom:lle n:o 682/Op. 2:
- Ylipäällikkö on hyväksynyt creedsanomassa n:o 679 esitetyn toimintasuunnitelman, mutta pyytää eri esityksen ulkosaarten valtaamisoperatioista ja panssarilaivueen siirtamisesta Suomenlahdelle.

III AK:n käsky uudelleenjärjestelyä varten (2411/Op.1/5 f, 9.9.41):
- AK:n pohjoissiivellä olevat joukot asettuvat toistaiseksi puolustukseen yleiselle linjalle Lohilahden itäpää - Iso-Lohijärven itäpää - Kangasvaara - Zernoejärvi joukkojen lepoa ja uudelleenjärjestelyä varten hyökkäyksen jatkamista silmälläpitäen.
- A.O.K:n asetettua SS Div.Nord'in toimintaan rintamassa jaetaan nyk. Div.J:n kaista kahteen osaan sekä ryhmitetään eteläiselle kaistalle Div.J ja pohjoiselle kaistalle SS Div. Nord. Välirajana linja Kiestingin lahden koilliskulma - Tebedevojärvi. JR 6 ym. palautetaan Div.J:sta SS Div. Nord'in alaisuuteen.

Ylipäällikön yleisena ohjeena Kannaksella toimiville AK:ille korostettu, että niiden edetessä määrätyille puolustuslinjoille ja siirtyessä puolustukseen on tappioita vältettävä ja on järjestettävä joukoille lepoa.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Saarenpään tykistö tulittanut Koiviston rannikkoa ja estänyt partioittemme maihinnousuyritykset. Maaston puhdistamista jatkettu etelästä käsin haravoiden ja on saavutettu linja Hatjalahdenjärven pohj.pää - Römpötti; runsaasti vih.-partioita tavattu, vankeja saatu 500. JR 24:n komentaja ja kaksi patl. kom. joutuneet Summan kylän maastossa vih:n sissipartion yllättämäksi, jolloin syntyneessä tulitaistelussa molemmat patl.-kom:t (maj. Hallbäck ja kapt. Notz) haavoittuivat.
- 12.D: Taisteluja rintaman taaksé jääneiden sissiosastojen kanssa (Inon pohj.puolella ja Puhtulassa 200-300 miehisiä osastoja). Päivän kuluessa otettu 415 vankia.
- Vankien luku noussut n. 8,500:n. Omat tappiot kaatuneina, haavottuneina ja kadonneina 22.8. - 3.9. yhteensä 186 ups. 620 aliups. ja 2,977 miesta.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Vih:n voimakkaat vastahyökkäykset Aleksandrovkaa ja Valkeasaarta vastaan torjuttu.
- 2.D saavuttanut tavoitteensa ja siirtyy puolustukseen AK:n antaman käskyn mukaan.
- 19.D keskitetty kokonaisuudessaan Kivennapa - Ahijärvi maastoon.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n joukot edenneet taistellen Riihiöstä 5 km. kaakkoon, Autiosta Tikanmäen lounaispuoleiseen maastoon sekä Petäjänotkosta Uusikylän eteläreunaan ja tienhaaraan kartanosta ("Kno") 1 km. etelään.
- 15.D: Raasuliin johtavan rautatien länsipuolella olevan vih.aseman vyörytys käynnissä. Saarijärven etelä- ja lounaispuolella taisteltu koko päivän.

4.9. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D saavuttanut tien Tuulos - Aunus Tuulosjoelta pisteeseen 1,5 saakka. Vih. tehnyt vasemmalla etenevää rykmenttiä vastaan voimakkaan vastahyökkäyksen, joka katkerien taistelujen jälkeen torjuttu. 17.D:n hyökkäys Säntämän tien suunnassa ei ole edistynyt. Saarimäki vallattu. Koivuselässä taistelut käynnissä.
- VII AK: Kutsozeron ja Syväjärven kannaksilla olleet vih.-pesäkkeet murrettu. Petroskoin tiet hallussamme 2 km. päähän Nuosjärven kaakkoiskärjestä lounaaseen. 11.D:n eteneminen Kinnaksen suunnassa kohdannut voimakasta vastarintaa. Sankajoen sillan eteläpuolella ollut motti saatu selvitetyksi.
- Ryhmä O: URR on pysäyttänyt Säämäjärven koillispuolella vih:n hyökkäyksen. Oma hyökkäys Pisulan haltuunottamiseksi käynnissä.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- 14.D hyökkää 5.9. aamulla, painopiste Ontrosenvaara - Rukajärvi tien varrella.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Toiminta on muuttunut puolustusluontoiseksi. Joukot väsyneitä.

5.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D valmistelee yhdessä 8. RR:n kanssa toimintaa Koivuston saarten haltuunottamiseksi.
- 4.D: Mottien sotasaaliin selvittely jatkunut.
- 12.D:n alueella pienehkö vih.-osasto yrittänyt maihinnousua Inoon, mutta torjuttu. Eräs 100-miehinen vih.osasto, joka yritti päästä Ollilan kautta omalle puolelleen, tuhottiin.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n kaistalla vih. aloittanut uuden vastahyökkäyksen Aleksandrovkan, Mottovin ja Valkeasaaren suunnissa voimakkaan tykistötulen tukemana, joka aiheuttanut melkoisia tappioita. Kronstadt ja vih:n laivastotykistö pommittanee varsinkin Uuden-Alakylän maastoa.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Kirjasaloon suljettu vih. teki yöllä epäonnistuneen murtautumisyrityksen Lehtokylän tien suunnassa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tuulosjoen etäranta hallussamme ja Laatokan ranta saavutettu. Osasto L saavuttanut Kotsilan maaston.
- VII AK: Edetty lähelle Nuosjärven kaakkoispäätä. 11.D:n joukot vallanneet Kinnaksen kylän.
- Ryhmä O: JP 1 ollut taistelussa Kutismajärven kaakkoispuolisessa kukkulamaastossa. Vih. hyökkäsi 4.9. Sunajoen länsipuolella olevan tien suunnassa pohjoisesta 5 kertaa n. 2 patl:lla. Hyökkäykset torjuttu.

5.9. aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäys Rukajärveä vastaan alkanut aamuhämärissä. Vih:n vastarinta erittäin sitkeätä.

MeVE:n kirj. n:o 1811/Op.2 /3.9.:
- Käsky miinoituksen "Yskjärvi" suorituksesta.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 71(4.9. klo 6 - 5.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi Kar.A:n alueelle. AOK:n alueella pommitettiin Lutonkylän seuduilla.
- Pommitettu sekä tulitettu vih:n joukkoja Nurmoilassa ja Alavoisen seuduilla sekä tulitettu junaa Lotinanpellon lounaispuolella ja autoja tiellä Lotinanpelto - Aunus.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

10,00 II AK:n käsky (2390/Op. 1/5 f, 6.9.41):
- JR 37 (kom. v.s. maj. Lilius) alistetaan 18.D:n kom:lle käytettäväksi tulevan pääpuolustuslinjan saavuttamiseksi. Saavutettuaan k.o. linjan (lammen p:stä 89 1 km. pohjoiseen x) välillä) alistetaan JR 37 takaisin 19.D:n kom:lle.
- Maja JP ja 18.Tyk.K irroitettava AK:n reserviksi Tammiselkä - Mainila maastoon.

x) ja lammen 5 km. Merituitusta pohjoiseen

12,53 PM:n creedsanoma MeVE:lle n:o 687/Op.2:
- Suunnitelma Koiviston saarten valtausoperatioksi.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Pietarin saartamista jatketaan. Kaupunki on jo Saksan raskaan tykistön alaisena.

19,31 Kenr.maj. Siilasvuolta saapui creedsan. 2382/Op.1/5 f:
- Joukkojen tila vaatisi nopeasti 3.9. puhelimitse pyytämään vaihtoa. Pyydän tiedoitusta PM:n tekemästä ratkaisusta.

21,30 Yllöoleva sähke esitetty kenr.maj. Airolle. Päätös:"Ei vastausta, ei ole joukkoja."

5.9. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D Toimenpiteet Koiviston saaren valtaamiseksi lykkäytyneet saaren takana olevien vih:n hävittäjien takia.
- 4.D siirtymässä reutateitse AK:n alueelta (7 kuormausta Joutsenon asemalta 5.9. klo 12 alkaen, 2 kuormausta 6.9. Nurmin asemalta, loppuosat 8.9.).
- 12.D: Maaston puhdistuksessa saatu lisää n. 400 vankia.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Vih:n aamupäivällä suorittamat vastahyökkäykset torjuttu. AK:n tavoitteen saavuttamiseksi JR 27:n kaistalla on JR 37 (19.D:sta) alistettu 18.D:lle ja siirtynyt Tonterin maastoon.
- 2.D:n oikealla siivellä on kaksi patl. (JR 7 vahdettu pois etulinjasta rintamavastuun siirtyessä JR 58:lle 19.D:sta.
- Takamaastossa ollut edelleen kahakoita harhailevien vih.-osastojen kanssa; mm. Lintulassa n. 200 miehen vahvuinen osasto ahdistellut 18.DE:aa.

5.9. illalla I AK:n tilannetilmoitus:
- 10.D: Kirjasalo vallattu sitkeiden taistelujen jälkeen. Vankoja saatu n. 300, sotasaaliin joukossa yksi jaos 3" tykkejä, 6 pst.tykkiä, jv.aseita ym.
- 15.D:n alueella edetty Saarijärvestä n. 2 km. etelään. Vih. pesäkkeitä erittäin runsaasti.

illalla Kar.A:n tilannetilmoitus:
- VI AK: Os.L:n etumaiset osat Aunuksen kaupungista 1 km. länteen. Valoila vallattu taistelutta Os. Vaala hyökännyt Säntämän suunnassa tuloksetta. Koivumäki vallattu. Saavutettu Torasjärven ja Villalan kylien länsireunat.
- VII AK: Petroskoin tie hallussamme Nuosjärven kaakkoiskärkeen asti. Suojoki ylitetty Kinnaksen kohdalla ja saavutettu Svat-joen länsiranta.
- Ryhmä O: Sunajoen länsipuolella torjuttu 2 pohjoisesta käsin tehtyä vih.-hyökkäystä.

illalla 14.D:n tilannetilmoitus:
- Rukajärven suunnalla hyökkäyksemme oikealla siivellä hiukan edistynyt.

illalla III AK:n tilannetilmoitus:
- Louhen suunnassa vih. erittäin aktiivinen.

illalla MeV:n tilannetiedoitus n:o 157:
- Partiomme yritti yöllä tunkeutua Saarenpäähän, mutta vih:n kiivas tuli pakoitti sen palaamaan takaisin.

6.9. aamulla IV AK:n tilannetilmoitus:
- 8.D: Tiedustelutoimintaa Koiviston saarten suuntaan.
- 12.D: Kosketus vih:een Rajajoella. Takamaaston puhdistamista jatkettu.

aamulla II AK:n tilannetilmoitus:
- 18.D: Vih:n vielä illalla suorittama hv:jen tukema hyökkäys Aleksandrovkaa ja Valkeasaarta vastaan torjuttu. JR 27:n kaistalla eräs voimakas vih:n vastarintapesäke murrettu, jolloin sotasaaliiksi saatiin 4 pst.tykkiä, 1 suorasuuntaustykki, 5 km. autoa ym.
- 2.D: JR 7 siirtynyt etulinjasta vapauduttuaan Hartonen - Multala maastoon. Kev.os. 6:lla partioyhteys JR 2:een (I AK) Termolan koillispuolella.
- 19.D: JR 58 ottanut vastaan sille annetun osan div:n kaistaa Lampijärven kaakkoispuolisessa maastossa.

aamulla I AK:n tilannetilmoitus:
- 10.D: Riihiöstä kaakkoon saavutettu p. 156:n maasto, Kirjasalon kaakkoispuolella p. 154:n maasto.
- 15.D: Lempaalanjärven pohj.puolella saavutettu Orimaki sekä Uusimäen pohjoispuolinen maasto.

6.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Os.L valtasi Aunuksen 5.9. Nurmoilaan tunkeuduttu. Koivumäen suunnassa saavutettu valtatie. Torasjärven kylä vallattu.
- Ryhmä O: Vuohtajärven suunnalla on lyöty Pitsulan kylässä puolustautunut vih.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Valmistelut päättyneet suunnitelmien mukaisesti. Jatkuvat sateet vaikeuttavat toimintaa.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 72 (5.9. klo 6 - 6.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta laimeata. Karkunrannan lentotukikohtaa pommitettiin.
- Omat koneet pommittivat Hangon lentokenttää ja rintamalinjaa Rukajärvi - Vehkalampi.
- Omat tappiot: 4 konetta vaurioitui pommituksessa.
- Vih.-tappiot: 1 hävittäjä.

IV AK:n käsky eräiden järjestelyjen suorittamiseksi (2401/Op.1/5 f, 7.9.41):
- Kev.Pr.T lakkautetaan pvm:llä 8.9.41.
- Kev.Os.9 liitetään jälleen 8.D:aan (Kev.Os. 14 aik. liitetty 4.D:aan)
- Os. Kanerva hajoitetaan ja sen sijaan muodostetaan uudelleen 12.Rj.K (pääll.kapt. Kanerva), jolle myos 22. ja 52. Rj.K:n perintoet siirtyvät.
- JR 4, jonka alistus 12.D:lle jää toistaiseksi voimaan, järjestetään uudelleen s. määrävahvuuksien mukaiseksi jv. rykm:ksi (I P kumminkin pyörillä ja tst. kuormasto moottoroituna).
- 8.D:lle alistetut I - VIII Tyk.J/Lin.P 4 liitetään takaisin Lin.Pr:iin käytettäväksi vankileirien vartiointiin.
- 8.D siirtää yhden pati:n Viipuriin kenr.maj. Heiskasen käytettäväksi.

IV AK:n käsky puolustuksen järjestelyä ja uudelleen ryhmityksiä varten (2394/Op.1/5 f, 7.9.41), LIITE n:o 243:
- 12.D puolustautuu osillaan päävastarintalinjalla (Kylpylä - Rajajoen as:n koillispuolelle saakka) ja ryhmittää päävoimansa syvyyteen järjestelyä, koulutusta ja lepoa varten sekä huolehtii rannikon varmistuksesta Inonniemi - Rajajoen suu välillä.
- 8.D ryhmittyy AK:n reserviksi Koiviston maastoon, rannikkoalueelle Inonniemelle saakka sekä Uudenkirkon seudulle, tehtävänä toistaiseksi varmistaa rannikko Koivisto - Inonniemi yhteistoiminnassa 8. RPr:n ja Er.RLsto 9:n kanssa.

PM:n ereedsanoma Kotij.E:lle ja Kar.AE:lle 2392/Op.1/9 b, LIITE n:o 242:
- Patl. Pärmi (kokoonpantu alkuaan epäluotettavista aineksista, jotka myöhemmin ilmaisseet halunsa osallistua sotaan) kuljetettava Riihimäeltä Jänisjärven as:lle ja alistettava Er.P 21 nimisenä Kar.A:lle.

MeVE:n kirj. n:o 1850/Op.2:
- Peitepiirros Suomenlahden täydennys- ja Hangon alueen miinoituksista.

6.9. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Partiot todenneet vih.-miehitystä Koiviston saaren rantaviivalla niemissä ja pikkusaarissa. Tykistömme ampunut saaressa esiintyneitä maaleja, vih:n tykistö ja suorasuuntaustykit tulittaneet Koiviston kauppalaa ja lähiympäristöjä.
- 12.D: Vih:n häiritsemisammuntaa Kuokkala - Rajajoki alueelle. Maaston haravointia jatkettu.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 37 aloittanut hyökkäyksensä Lampijärveltä etelään johtavan polun suunnassa ja saavuttanut maaston n. 1 km. AK:n tavoitteesta.
- Vankeja on AK:n alueella hyökkäyksen alusta lähtien otettu kaikkiaan n. 7,500.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D: Riihion suunnalla saavutettu purolinja p:stä 156 n. 2 km. itään. Luoteesta käsin edetty p:n 162 maastoon (Novajasta n. 3 km. pohjoiseen).
- 15.D: Raasulin tien suunnassa saavutettu Pieni-Korkiamaa. Orimäestä edenneet joukot saavuttaneet Tinolovon tienhaaran sekä purolinjan n. 3 km. Orimäestä länteen. Orimäen pohj.puolella motti, josta tuhottu yli 300 ryssää. Viisjoki -linja saavutettu Uusimäestä vanhaan rajaan saakka.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Pisi saavutettu. Aunus - Lotinanpelto suunnassa ovat Os.L:n etumaiset joukot 1 km Jeninästä etelään. Aunuksesta itään edenneet osastomme Kuittisen tienoilla. Nurmoila vallattu. Säntämän kannas otettu, samoin Levenduks. Koivumäestä lounaaseen edenneet joukkomme vallanneet Uusijärven. Suunnassa Uusijärvi - Aunus saavutettu Nurmoilan lentokentän pohjoisreuna. Suunnassa Uusijärvi - Kuittinen vallattu Saarikoski.Kotkatjärven suunnassa vallattu Villala.
- VII AK: Präsän suunnalla edetty Sänkiojaa kaakkoispuolelle katkaisten molemmat etelästä Präsnään johtavat tiet.
- Ryhmä O: JP 6 ja JP 7 pääosillaan taistelussa pisteen 149,3 ja sen koillispuolella olevan järven välisellä kannaksella.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 52:n onnistui tunkeutua Venkalammen pohjoispuolitse viholliasemiin ja päästä Rukajärven rantaan. Hallussamme on Rukajärven länsipuolella kulkevaa tietä n. 2 ½ km. osuudelta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. hyökkäsi Pinkosalmella eilen ja tänä aamuna. Tuloksena oli vih.-osaston joutuminen mottiin. Rautatien yli ulottuvasta kiilasta teki vih. voimakkaan hyökkäyksen, joka pysäytettiin. Vih.-hyökkäyksiä myös pisteen 122,2 maastossa.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tst.partiot ylittäneet Voitajoen ja rautatien. Voitajoen Suvannon kohdalla vih. tekee sitkeätä vastarintaa.

6.9. illalla MeV:n tilannetiedoitus n:o 159:
- Seivästön merivartioasema toimintavalmis.

7.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Koiviston suunnassa partiointia ja mol.puolista kovaa tykistötoimintaa.
- 12.D:n rintamalla rauhallista.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n kaistalla JR 37 jatkanut aamun valjetessa hyökkäystä AK:n tavoitteen haltuunottamiseksi.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D: Novaja miehitetty. Vih. näyttää vetäytyvän pois Lempaalanjärven luoteispuolisesta maastosta.
- 15.D: Pienempiä maastovoittoja Pieni-Korkiamaan eteläpuolella sekä Tinolovan eteläpuolella.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ontrosuvan luostari ja Laatokan ranta Pisistä länteen Baraksanan kohdalla hallussamme. Syväri saavutettu Lotinanpellon kohdalla klo 5.30. Os. Vaala päässyt Sorajärven koillispuoliseen maastoon. Nurmoilasta käsin etenevillä 5.D:n joukoilla hallussaan Pikoijärvi - Kalajärvi kannas ja Kalajärven länsipuolinen tienhaara.
- VII AK: 1.D:n hyökkäys Nuosjärven eteläpuolella saavuttanut Topasjärven - Nuosjärven tien järvikannaksen. 11.D on laajentanut Prääsän eteläpuolella saavutettua aluetta etelään päin Pyhäjoelle ja pohjoiseen päin Prääsajärvi - Sänkimäjärvi kannakselle. Tien Säämäjärvi - Petroskoi suunnalla on puhdistettu Kutismajoen sillan luona ollut motti.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Maantien suunnassa saatu jalansijaa joen itärannalla.

aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus n:o 23:
- Joukkomme nousseet maihin Rahmasaareen tykistövalmistelun jälkeen. Illalla tykistövalmistelu Konevitsaan vih:n harhauttamiseksi.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 160:
- Hankoniemen alueella vih:n tykistötoiminta vähäistä. Oma tykistömme tulittanut menestyksellisesti vih:n laitteita.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 73 (6.9. klo 6 - 7.9. klo 6):
- Vih.-koneet pommittivat ja tulittivat joukkojamme Aunuksessa ja Rukajärvellä.
- Taistelukosketus Aunuksen suunnassa, Ontrusovan luona ja Mustamäen seuduilla. Koneemme pommittivat junaa Sjotkusan asemalla, ampumahautoja Pismajoen itäpuolella, Ontajoen siltaa. Lisäksi pommitettiin ja tulitettiin Rukajärvellä.
- Omat tappiot: 1 kone, jonka miehistö pelastui.
- Vih.-tappiot: 9 konetta.

7.9. PM:n tilanneilmoitus 7.9.41, LIITE n:o 244:
- 4.9. ryhdytty kehittämään heinäkuun hyökkäystä Laatokan pohjoispuolella. Syväri saavutettu kolmessa vuorokaudess

MeriVE:n kirj. n:o 1849/Op. 2/5.9.:
- Käsky Suomenlahden laivastovoimien valmistautumisesta ti lapäisjaoitukseen ja -tehtäviin.

14,27 MeriVE:n creedsanoma n:o 722/Op.2:
- MeriV:n kom. pyytää Linn.P 4:n alistamista 8.RPr:lle ja tekee ehdotuksia tykkien siirroista.

17,40 PM:n creedsanoma n:o 701/Op.2:
- MeriVE:n creedsanomassa n:o 722/Op.2 tehdyt esitykset hy väksytään.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Koiviston saarilla jatkuvasti leirisavuja ja liiken nettä. Ravitsaaren ja Patalan välillä huomattu vih:n lai valiikennettä.
- 12.D: Rajalla ei erikoista tapahtunut.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- JR 37:n hyökkäyksen saavutettua iltapäivällä AK:n tavoitteen on AK:n puolustuskäskyn mukainen lohkojako astunut voimaan.
- 18.D:n lohkolla puolustuksen järjestely käynnissä.
- 19.D:n lohkolla rintamavastuu JR 37:llä (oikealla) ja JR 58:lla (vas.) Vih.-hyökkäys rykmien saumakohdan maastossa torjuttu.
- 2.D:n lohkolla rintamavastuu JR 28:lla.
- Takamaastossa jatkuvasti kahakoita vih:n sissiosastojen kanssa; päivän kuluessa ammuttu ainakin 160 ja saatu vangiksi 130 vihollista.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n kaistalla saavutettu Myllymäki, Maaselkä ja Silantojärven luoteispää.
- 15.D: Silantojärvi - Lempaalanjärvi kannas miehitetty Tolovon pohj.puolella, samoin Lempaalanjärven itäpuolella Veikkola ja Pekkala. Muualla div. asettumassa puolustukseen saavuttamalleen linjalle: Viisijoki - metsäkannas Sirkiänsaaren tienhaarasta n. 1800 m. kaakkoon - edeleen rajan suunnassa koilliseen.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Kev.Os. 5 + 4 jatkanut etenemistään Pisistä etelään. Osasto L Syvärinjoella Lotinanpellon kohdalla ja Rutsissa. Kuittinen - Syvärin asema suunnassa etenevä vahv. komppania valtasi Makriajärven kylän. 5.D:n joukot olleet ankarissa saarrostustaisteluissa Nurmoila - Tenhuselkä maastossa, jossa ollut vih. purkautunut itään päin pääasiassa Lemjärven pohjoispuolitse, jossa se on joutunut taisteluun 17.D:n joukkojen kanssa. Saarikoskelta kaakkoon edenneet 17.D:n joukot vallanneet Ulvanan.
- VII AK: Nuosjärven eteläpuolitse suoritettu hyökkäys saavuttanut Petroskoin tien. Prääsän pohjoispuolelle siirretty vesiteitse Suojunjokea myöten rykmentti, joka Tehilammen kaakkoispuolitse edeten saavutti tien

7.9. illalla Präsän pohjoispuolella.
- Ryhmä O: Sunajoen suunnalla torjuttu vih:n hyökkäykset. Sämäjärven luoteisrannalla on tie Sunajoen ja Lahtan välillä vih:n hallussa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Taistelu Rukajärven länsipuolisessa maastossa jatkuu. Läpimurtokohtaa laajennettu Matkalammen eteläpään kohdalle. Etelämpänä vih. tehnyt kiivaita vastaiskuja.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Pinkosalmen suunnalla vih. hyökkäsi mottimaastoon ja valtasi sen. Vih:n asemat Pinkosalmesta n. 6 km. länteen olevan purolinjan länsipuolella. Vih. hyökkäsi maantien eteläpuolella ja 4 kertaa rautatien suunnassa. Sen taisteluryhmä päässyt selustaamme järven 122,2 kohdalla olevasta aukosta ja asemiimme rautatien pohjoispuolella.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Taistelu Voitajoella jatkuu. JR 33 kokonaisuudessaan joen itäpuolella joen mutkan eteläpuolella.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 161:
- Oma tykistömme tulittanut vih.-asemia, teitä ja siltoja Hankoniemen alueella.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus n:o 24:
- Rahmasaaresta miehitetty n. 2/3. Vih:n vastustus kiivasta. Se on saanut miehistötäydennystä Valamosta.

8.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Tiedustelupartiot todenneet vih:n vahvasti miehittäneen Koiviston saaret ja asettaneen niille paljon konetuliaseita. Vih:n vartioveneet partioivat saarten edustaa. Kipinolajärven maastossa harhailevien vih.-osastojen kanssa käyty kiivaita kahakoita.
- 12.D: Rajajoen yli pyrkineet vih.-partiot tuhottu tai torjuttu. Inon suunnalla yritti vahvahko vih.-osasto tunkeutua rannikolle, jonka edustalle oli saapunut vih:n tykkivene; molemmat karkoitettiin.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n joukot saavuttaneet Mustilan kaakkoispuolisen maaston. Osa joukoista tiekorjaustöissä.
- 15.D:n kaistalla vallattu Pajarinmäki ja maantie sen eteläpuolella Pekkalaan.

8.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Eteneminen Pisistä etelään jatkuu. Vih. hyökkäsi Rutsissa olleen varmistuksemme kimppuun ja sytytti kylän palamaan. Kylä on otettu takaisin. Idempänä saavutettu Syväri Korkan kohdalla. 5.D puhdistanut Nurmoilan - Tenhuselän maaston. Pitkäjärven lounaispuolitse kulkeva tie hallussamme. 17.D torjunut Nurmoila - Tenhuselän maastosta vetäytyneen vih:n yritykset päästä Aunus - Prääsä tien itäpuolelle.
- VII AK: Välillä Kirvesjärvi - Perjärvi vih. irroittautui 7.9. Nuosjärven kaakkoispään maasto hallussamme. Nuosjärven itäpuolella edetty Shogjärvi - Nuosjärvi kannakselle. Vih:n hyökkäykset Ala-Prääsää vastaan laimentuneet.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih. tehnyt voimakkaita vastahyökkäyksiä, jotka torjuttu.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäys 6.D:n kaistalla keskeytetty sääsuhteiden ja joukkojen väsymyksen tähden. Pohjoinen siipi valtasi kukkulan 386,4.
- Pohjoiskaista: Hyökkäys sillanpääaseman laajentamiseksi alkanut.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 74 (7.9. klo 6 - 8.9. klo 6):
-Vih:n lentotoiminta keskittyi Kannakselle ja Laatokan koillispuolelle. Pommituksia mm. Tonterissa ja Vitelessä.
-Omat hävittäjät suorittaneet torjuntaa, sulkulentoja, maajoukkojen suojausta sekä partiointia. Pommitettu Rukajärven maastossa.
-Omia tappioita ei ollut.
-Vih.-tappiot: 3 konetta.

PM:n kirj. 702/Op.2 MeVE:lle ja IV AKE:lle, LIITE n:o 245:
- 2.RPr:n ja 8.RPr:n uusi väliraja.
- Lin.P 4 alistetaan MeV:n kom:lle jääden nykyiseen tehtäväänsä.

IV AK:n käsky Koiviston saarten valtaamiseksi (2413/Op.1/5 f, 9.9.41):
- Ensimmäisenä tavotteena on Keskisaaren valtaaminen
- Sotatointa johtaa 8.D:n komentaja.
- Toimintaan käytetään 8.D:n yksi jv.rykm. ja tykistön pääosat sekä alistettuina 8.RPr:n pääosat ja Rask.Psto Haaranen. Sitä tukevat laivastovoimat (Er.LOs. ja Tyk.Lv.) sekä ilmavoimat.
- Ylimeno ja sillanpääaseman valtaus annetaan 8.RPr:n tehtäväksi, saaren valtaus ja puhdistus 8.D:n joukkojen tehtäväksi.
- Ylimenon alkamishetki määrätään erikseen.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Neva saavutettu leveällä rintamalla Pietarin itäpuolella ja Pähkinälinna vallattu rynnäköllä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Jatkuvaa tiedustelu- ja puhdistustoimintaa.
- 12.D: Vih:n häiritsemisammuntaa Inon rannikolle (Totlebenistä käsin) ja krh.keskityksiä Rajajoen as:n pohjoispuoliseen maastoon.

8.9. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n lohkolla rintamavastuu siirtynyt vahv. JR 49:lle. Pitkin päivää mol.puolista tykistötoimintaa. Takamaastossa jatkuneet kahakat vih.-osastojen kanssa. 18.DE Joutselässä.
- 19.D:n lohkolla vih:n tykistön ja krh:ien häirintäammuntaa. Oma tykistömme vaimentanut 2 vih.ptria. 19.DE Ahijärvellä (siirtyy 9.9. Karvalaan).
- 2.D: tykistömme tuhonnut täysosumalla yhden pst.tykin sekä auton. 2.DE Kekrolassa.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D: Maaselän ja Myllymäen suunnalta itään edenneet osastot taistelussa Sutelan ja Svaanilan maastossa.
- 15.D: Hiskulan maasto vallattu Kapujärvessä olevaan niemekkeeseen saakka.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Kuuttilahti saavutettu. Vih:lla sillanpääasema Syvärin voimalaitoksen kohdalla. Syvärin asema vallattu klo 17.45.
- VII AK: Nirkan suuntaan etenevät 1.D:n osastot taistelussa Topasjärven lounaispuolella Myk-maastossa. Vih. irroittautuu Mikkelijärvi - Sotjärvi - Vahatjärvi kannaksilta. Prääsä vallattu.
- Ryhmä O: Vih. hyökkää jälleen Sunajoen suunnassa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Läpimurtotaistelu päättynyt ja vih. on vetäytynyt Rukajärven itäpuolelle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kangasvaaran suunnassa vih. edennyt pisteen 217,8 itäpuoliseen maastoon. Maantien suunnassa vih. pakottanut joukkomme eilen illalla vetäytymään puolustusasemiin. Vih.-partioita liikkunut kaukana rintaman takana.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 163:
- Hankoniemen alueella on tykistömme saanut useita täysosumia.
- Tyv. Hämeenmaa ja Turunmaa tulittivat tykistöllään Alvatinnientä.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus n:o 26:
- Vih. Rahmasaaressa 2 pienessä motissa saaren kaakkoispäässä.

Kar.A:n käsky VI ja VII AK:lle (2426/Op.1/5 s, 10.9.41.). LIITE n:o 246:
- Kar.A turvaa saavutetun menestyksen ja tuhoaa saavutettujen tavoitteiden väliin osittain jo saarretun vihollisen.
- VI AK tiedustelee yleiselle linjalta Mätysova - Vatsojärvi - Metsoniemi tielle Iivinajoen suu - latva - Kaskana sekä tuhoaa Uusijärven pohj.puolella olevan vih:n ja valtaa Lumatjärven tienhaaran.
- VII AK valtaa Pyhäjärven tiesolmut Pyhäjärven etelapuolelle saakka, sitoo oikeata siipeään vastassa olevan vih:n, varmistaa vas.sivustansa molempien Petroskoihin johtavien teiden suunnissa ja tiedustelee yl.linjalle Kaskana - Puoliväli - Viitana.

8.9. illalla Ylipäällikkö lähti,kenraalien Nenosen, Waldénin ja Airon sekä kapt. Valtosen saattamana, matkalle Kar.A:n luo.

9.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Molemminpuolista tykistöammuntaa.
- 12.D: Vilkasta tiedustelua Rajajoen sillan kummankin puolin. Yksi 50 tonnin hv., joka ajanut asemiemme läpi, vallattu ehjänä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Hyökkäys tien Topasjärvi - Nirkka suunnassa alkaa klo 7. Nuosjärvi - Sotjärvi - Vahatjärvi välisellä kannaksella edetty sekä kaakosta että pohjoisesta käsin. Prääsän suunnalla alkaa hyökkäys aamupäivällä Pyhäjärven suuntaan.
- Ryhmä O: Vih. hyökkää jälleen Sunajoen suun pohjoispuolisessa maastossa.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n vastahyökkäykset pohjoisesta saarrostavia joukkoja vastaan torjuttu. Pohjoissiiven huoltotien rakentaminen aloitettu.
- Pohjoiskaista: Geb. Korpsin hyökkäys on jatkunut tavoitteena Kurkijärvi - Lompolan ja Kurkijärven välinen kannas.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 164:
- Hankoniemen alue: Tykistömme toiminta tehokasta. Koholmissa ei tavattu vih:ia.
- Itä-Suomenlahti: Suoritettiin tiedustelu Narviin, joka havaittiin miehitetyksi.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 75 (8.9. klo 6 - 9.9. klo 6)
- Vih:n lentotoiminta laimeata. Tonteria pommitettiin, samoin etulinjojamme Louhen suunnalla.
- Taistelukosketus Syvärin aseman alueella. Tykistön tulta johdettu Lotinanpellon seuduilla. Pommitettu Rukajärvellä ja Perttijärvellä. Tulitettu junia ja kolonnia.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih.-tappiot: 4 konetta.

Ylipäällikkö kävi seurueineen aamupäivällä Kar.AE:n luona Leppäsyrjässä ja iltapäivällä VII AKE:n luona Jessoilassa, missä kenraalit Heinrichs ja Öhquist olivat mukana.

13,41 Kenr.maj. Siilasvuolta oreedsan. 2424/Op.1/5 f:
- Tilanne kestämätön ellen saa pian joukkojen vaihtoa. Pyydän PM:n ratkaisua.

9.9. I AK:n käsky (2433/Op.1/5 f, 11.9.41):
- AK asettuu toistaiseksi puolustukseen lohkon oikeana rajana linja Punnusjärvi - Mustaoja - Kauksamo - Kankerikko - Ohta (pl.) ja vasempana Laatokka.
- Väliraja 10.D:n (oikealla) ja 15.D:n (vas.) välillä Raudun asema - Taikinasuo - Koskijärvi - Likolampi - Lempaalanjärven luoteiskärki.
- Pääpuolustuslinjan ylimalkainen kulku 10.D:n lohkolla (määrätty eri käskyllä 10.9.) purohaara Ohta "0":sta 1500 m pohj.koilliseen - Mustilan kukkulan itäreuna - puro Lappalaisenmäeltä itään - Lempaalanjärven länsiranta, 15.D:n lohkolla Lempaalanjärven koillispää - Sirkiänsaari (ml.) - valtakunnan raja Laatokkaan.
- Väkivaltaisia tiedusteluja ja vastaiskuja mikäli mahdollista vältettävä, asemien varustamiseen viipymättä ryhdyttävä.

Malla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n tykistö- ja krh.tulta 18.D:n lohkolla (Aleksandrovkaan ja Valkeasaaren kirkon seuduille), samoin 19.D:n lohkon oikealla osalla. Oma tykistömme ampunut kaivautuvaa vih:n jalkaväkeä. Joukkomme jatkaneet varustustöitään.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Tiekolmio Sutelasta n. 2 km. itään saavutettu. Svaanila - ja Tinolovo-maastoissa olevien mottien selvittely käynnissä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Syvärin aseman suunnalla eteneminen jatkunut. Nishin kylä vallattu. Mätysovan suuntaan etenevät osastot lähestyvät vastarintaa kohtaamatta Jakolevskajaa. Osa Lemjärvestä pohjoiseen ja koilliseen olevassa maastossa olleesta vih:sta päässyt murtautumaan maantien Aunus - Prääsä kaakkoispuolelle, jossa sen saartaminen käynnissä. 7.D:n hyökkäys Lumatjärven tienhaaran valtaamiseksi alkaa 10.9. klo 4,00.
- VII AK: Topasjärvi - Nirkka suunnassa saavutettu atkojepuro. Prääsästä Nuosjärvelle päin edenneet joukkomme saavuttaneet Mangan kylän itälaidan.
- Ryhmä O: Vih. jatkaa hyökkäystä Sunajoen suunnassa.
- Pr.K ryhtyy hyökkäykseen 10.9. aamulla.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäyksemme Rukajärven pohjoispäässä ei johtanut tulokseen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kangasvaarassa asemiimme murtautunut vih. työnnettiin takaisin. Maantien suunnassa joukkomme ovat vetäytyneet uusiin asemiin vih:n häiritsemättä.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Eteläinen siipi saavuttanut tienhaaran Kurkjärven lounaispäässä.

9./10.9. 1,57-2,07 saapui Kar.AE:lta ja lähetettiin edelleen III AK:n kom:lle lenn.sanoma 2424/Op.1/5 f:
- Joukkojen vaihtoa koskevan sähkeen johdosta käskee Ylipäällikkö ilmoittamaan, että hänellä ei ole nyt eikä lähiaikanakaan käytettävissä joukkoja k.o. tarkoitukseen. Mikäli tilanne ehdottomasti sanottua toimenpidettä vaatii kehoittaa Ylipäällikkö AK:n komentajaa kääntymään asiassa AOK:n puoleen, jolla 6.D:n lisäksi on käytettävissään JR 14 - patl. Sekä 6.D:n että JR 14:n alistamisesta III AK:n kom:lle on Ylipäällikkö neuvotellut Saksan korkeimman sotilasjohdon edustajan kanssa. Tämä kysymys, vastauksen puutteessa, on kuitenkin toistaiseksi avoin.-
  Käskystä: Airo.

10.9. aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D: Mustilan eteläpuolella saavutettu Lempaalanjärven eteläpään korkeudella lännestä itään johtava tie. Tinolovon - Lukkarinmäen motista vih. päässyt purkautumaan kaakkoissuunnassa olevan kannaksen kautta Lempaalanjärven itäpuolelle.
- 15.D: Vih. hyökkäillyt Lempaalanjärven koillispuolella pienin osastoin Veikkolan maastoa vastaan; hyökkäykset torjuttu. Vastassa oleva vih. suorittaa varustustöitä.

aamulla
- Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jakolevskaja ja Pavloskaja vallattu. Kotkatjärven itäpuolitse edennyt komppania saavuttanut tien Aunus - Prääshä.
- VII AK: Topasjärven koillispuolella vallattu Kabanovan-kylä. Prääshästä Nuosjärven suuntaan edenneet joukot vallanneet Mangan.
- Ryhmä O: Sunajoella torjuttu vih:n hyökkäykset.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih:n toistuvat vastahyökkäykset Rukajärven eteläpään maastossa torjuttu.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Taistelu pohjoisella saarrostavalla siivellä käynnissä. Rata käytössä Sallasta Nurmen asemalle asti.
- Pohjoiskaista: Maattivuonon kannaksella vih:n hyökkäys johti osittaiseen sisäänmurtoon Mustatunturin kohdalla.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 166:
- Inon merivartioasema aloittanut toimintansa 7.9.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 76(9.9. klo 6 - 10.9.klo 6):
- Kintaan siltaa ja Aunusta pommitettiin.
- Ilmataistelu alueella Mätysova - Grisinskaja ja Karelskajan seuduilla. Tulitettu Koiviston saarella ollutta kuljetuslaivaa ja junaa Novinkan aseman koillispuolella.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih.-tappiot: 13 konetta.

Ylipäällikkö kävi seurueineen puolenpäivän tienoissa VI AKE:n luona Aunuksen kaupungissa, missä paraati oli järjestetty, ja jatkoi iltapäivällä Os. Laguksen kom.paikan kautta matkansa Syvärille saakka, missä mm. kävi tykistön tulenjohtopaikalla vastapäätä Lotinanpeltoa.

10.9. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Partio- ja tykistötoimintaa. Vih:n laivaliikennettä nähty Partialan salmen kautta etelään.
- 12.D: Valkeasaaren asema vallattu klo 16 (JR 47:n jääkäri joukkue). Havaittu 7 laivaa Koivistonsuunnasta olevan matkalla Kronstadtiin. Maaston puhdistusta jatkettu.

II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n tykistö osallistunut Valkeasaaren asemaseudun valtaukseen, minkä tapahduttua oikean siiven asemia työnnetty jonkunverran eteenpäin.
- 19. ja 2.D:n alueella mol.puolista tykistön häirintäammuntaa. Vih:n ilmatoiminta etulinjojemme yläpuolella vilkasta.
- RPsto 15:n ensimmäinen kuljetus lähdössä Kar.A:n alueelle.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- AK asettunut puolustukseen saavuttamalleen linjalle.Kaikki motit selvitetty. Alueella harhailevia vih.-ryhmiä etsitään ja tuhotaan.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Hyökkäys Lotinanpellon koillispuolella olevan voimalaitoksen maaston valtaamiseksi alkanut. Mätysova tyhjä vih:sta. Rautatien suunnalla edetty 8 km. maantien ja radan leikkauskohdasta koilliseen. Lem-järven pohjoispuolelta itään murtautunut vih. motissa Hoilammen maastossa. Kotkatjärven kylä hallussamme. Vahoijärven koillispuolella vallattu Pavoigosan ja Vahoijärven kylät.
- VII AK: Hiisjärvi - Kirvesjärvi maastossa kaakkoon etenevät 1.D:n osastot saavuttaneet Matsojärven länsirannan. Topasjärven koillispuolella vallattu Alku sekä Keskesniemen pohjoispuolella oleva maasto. Tie Nuosjärvi - Prääshä kokonaan hallussamme.
- Vahv. Rv.Pr: Nisujoen yli pohjoisesta hyökännyt vih. päässyt 4 km. päähän Sunajoen suusta kaakkoon.
- Ryhmä O: Vuohtajärven suunnalla vih. työntänyt Kotisärkijärvi - Ventyrjärven kannaksella olleen varmistuksemme n. ½ km. länteen olevan joen taakse.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kangasvaarassa vih. saavuttanut jonkin verran jalansijaa eteläisellä sivustallamme.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus n:o 30:
- Rahmasaari vallattu.

11.9. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n tykistötoimintaan osallistunut AK:n oikealla siivellä Kronstadtin saarilinnakkeet tai laivastotykistö. Vilkasta vih:n partiotoimintaa Valkeasaaren suunnassa. Varustustyöt jatkuvat kummallakin puolen.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D:n pääosien siirtyminen Mäkriän maastoon käynnissä. Kotkatjärveltä pohjoiseen saavutettu Lumatjärven tienhaara sekä Kesketjärven pohjoispää.
- VII AK: Kaskesniemen järven kaakkoispuolella saavutettu Pebetja.
- Pr.K: 10.9. vih. suoritti vastaiskun Nurmasjärven pohjoispuolella.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Hyökkäys alkoi klo 4. Vasemmalla siivellä saavutettu Kukajärven kylän eteläreuna.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Hyökkäys Vermanjärvien kannaksen valtaamiseksi edistyy hitaasti ja aiheuttaa suurenkoja tappioita.
- Pohjoiskaista: Vih:n vastahyökkäykset torjuttu. Maattivuonon kannaksella otettu takaisin omat entiset asemat.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 168:
- Hankoniemen alue: Oma patterimme sai osuman vih:n tulesta. Tykistömme ollut vilkkaassa toiminnassa.
- Itä-Suomenlahti: Ulkotammio ja tykkiveneet pommittaneet Someria saaden useita osumia.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 77 (10.9. klo 6 - 11.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi Kannakselle ja Kar.A:n alueelle. Etulinjojamme pommitettiin mm. Vaskisavotan ja Kallelovon suunnassa. Myös Värtsilää ja Aunusta pommitettiin.
- Tenenitsan - Janeigan välillä tulitettiin panssarijunaa, Takarin asemalla pommitettiin junaa ja Monastirin kohdalla rautatietä.
- Omat tappiot: 2 konetta, joista toinen vaurioitui pakkolaskussa.
- Vih.-tappiot 4 konetta.

Ylipäällikkö seurueineen palasi PM:an Kar.A:n alueelle tekemältään matkalta.

Ylipäällikön käsky Kar.A:lle (2435/Op.1/5 d, LIITE n:o 247:
- Kar.A:n hyökkäystä jatkettava, pääkohteena Petroskoin valtaus.
- Lännestä suoritettavaa hyökkäystä varten asetettava vähintään kolme divisioonaa.
- Kar.A:lle alistetaan 4.D ja saksalainen 163.D. Viimemainittu keskitettävä armeijan oikean siiven puolustusta varten (mikäli mahdollista Syvärin eteläpuolelle).
- VI AK:n lohko laajennettava itään ja vahva reservi muodostettava Latvan seuduille.

11.9. III AK:n käsky mahdollista vetäytymistä varten (2469/Op.1/5 I, 15.9.41):
- Div. J ja SS Div. Nord vetäytyvät lähemmin säännöstetyllä tavalla Os.Kiiran miehittämän puolustusaseman läpi, jätten suojakseen kevyesti liikkuvat verhoamisjoukot.
- Div. J:n ensiksi irroitettu patl. alistetaan Os. Kiiralle sen puolustusasemien takana, div:n muut joukot marssivat Saarijärvea eteläpuoliseen maastoon, johon majoittuvat.
- SS Div. Nord miehittää osalla voimiaan AK:n rakennuttamat etuasemat linjalla Kiestingin lahden koilliskulma - rautatie - Takajoki (=vastaanottoasemat Os. Kiiran vetäytyessä taapäin), pääosan asettuessa puolustukseen Kiestingin puolustusasemiin, oikeana rajana Tuoppajärvi, vasen sivusta avoin.
- Os. Kiira irroittautuu vasta AK:n luvalla ja marssii Saarijärven eteläpuoliseen maastoon, jossa palautuu Div. J:n alaisuuteen.

Saksal. tietotoimiston kautta tiedoitetaan, että Suomen rintamalla toimivat saksalaiset joukot vallanneet laajan suoalueen, jolloin joutui saksalaisten saaliiksi 8 hv:a, 15 tykkiä, 13 traktoria, 27 km.autoa ym.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Vih.-miehitys Koiviston saarissa ennallaan. Jatkuvaa vih:n laivaliikennettä. Mol.-puolista tykistötulta.
- 12.D: Vih:n hyökkäysyritys rajalla rautatien molemmin puolin torjuttu alkuunsa. Kronstadt ja Totleben tulittaneet rannikkoa. Vih:n hävittäjäkoneet hyökkäilleet Rajajoella, Valkeasaaressa ja Ollilassa joukkojamme vastaan pommein ja kk.tulella.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18. ja 19.D:n lohkolla oma tykistömme häirinnyt vih:n varustelutöitä. Aleksandrovkan suunnassa kiivasta vih:n tykistötuåta.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Varmistus- ja tien korjaustöitä. Vih:n hävittäjäkoneet 9 ja ja 15 koneen ryhmissä pommittaneet ja tulittaneet Mustilan, Riihiön ja Vehmaisen maastoa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Syvärin eteläpuolella saavutettu Pogra ja katkaistu tällä kohdalla rautatie. Eteneminen Syvärin asemalta itään jatkuu, mutta koilliseen rautatien suunnassa pysähtynyt.
- VII AK: Matsajärven suunnalta edeten saavutettu Aunus-Itähä maantie.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Rukajärven itärantaa edenneet joukkomme ovat saavuttaneet tienhaaran Rukajärven eteläpäästä n. ½ km. kaakkoon. Vantsijärven eteläpäitse on edetty saman järven itäpuolelle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Lohilahdesta on vetäydytty Iso-Lohijärven länsipään korkeudella oleviin vanhoihin asemiimme saakka. Vih. hyökkäykset Kangasvaaralla olevia joukkojamme vastaan torjuttiin.

11.9. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissiipi saavuttanut maantien. Taistelu Lysajantunturista käynnissä.
- Pohjoiskaista: Tiesolmut vallattu.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 169:
- Hankoniemen alueella oleva vih:n tykistö ei ole ampunut koko päivänä.

illalla Last.P:n tilannetiedoitus n:o 32:
- Valamon tienoilla tavallista vilkkaampaa meriliikennettä

12.9. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvaa tykistön häirintätulta. Valkeasaaren suunnalla todettu vih:n miinoittavan asemiensa etumaastoa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Pieni vih.-osasto ylittänyt Syvärin Nishin luona. Vastatoimenpiteet käynnissä. Uusijärvi - Torasjärvi suunnassa on Hoilammen maaston puhdistus päättynyt.
- VII AK: Sekä Kesketjärveltä että Matkoepurolta päin edete saavutettu mainittujen teiden tienhaaramaasto, josta jatkettu etenemistä Pyhäjärven suuntaan. Saatu yhteys VI AK:n joukkoihin. Etumaiset osat tienhaarassa Valkealammen itäpuolella. Kaskesjärven luoteispuolella edetty Pien-Kokoilasta n. 3 km. kaakkoon. Suunnasta Petroskoi - Prääsä vih. teki 11.9. hyökkäyksen, joka torjuttiin. Sääminjärven koillispuolella saavutettu Nimijoki.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih:n vastarinta Rukajärven eteläpään maastossa murtunut. Vih. peräätyy tien suunnassa kaakkoon.

aamulla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n 11.9. suorittama hyökkäys Alajärvelle (n. 5 km. Enonsuusta lounaaseen) lyöty takaisin. Sensijaan n. 3 km. Enonsuusta luoteeseen maihinnoussut vih.-osasto onnistui saamaan Enonsuun haltuunsa saarrettuaan siellä olleen pienen varmistusosastomme, joka kuitenkin pääsi murtautumaan pois., Vih:n hyökkäysyritykset Uhtualta saarien kautta Jyvälahteen johtavan tien suunnassa lyöty takaisin.

AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Lysäjätunturi vallattu. Hyökkäys jatkuu Voitajoelle. Vallattu 3 kpl. 122 mm. tykkejä, jotka käytettiin torjumaan vih:n vastahyökkäystä, miehistönä 20 yliloikkaria.
- Pohjoiskaista: Geb. Korpsin eteläisellä siivellä torjuttu vih:n vastahyökkäys, pohjoinen siipi jatkaa hyökkäystä etelään ja lounaaseen.
- Vih:n ilmatoiminnan aikana todettu 5 outoa tyyppiä (spitfire) olevaa konetta.

12.9. aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus n:o 33:
- 2 vih.-hävittäjää ampui tykistöllä Rahmasaarta ja mantereen rannikkoa. Oma tykistö karkoitti alukset.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 78 (11.9. klo 6 - 12.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta Kannaksella ja Laatokan eteläpuolella erittäin vilkasta. Vih. suoritti pommituksia ja tulituksia mm. Rajajoen seuduilla, Aunuksessa, Vitelen lentokentän seuduilla ja Kinalahdessa.
- Omat koneet pommittivat ja tulittivat alueella Ontajoki - Perttijärvi - Rukajärvi.
- Omat tappiot: 2 konetta, joista toinen vaurioitui startissa.
- Vih.-tappiot: 2 konetta.

PM:n creedsan. 4.D:lle 2437/Op.1/5 d, LIITE n:o 248:
- Tiedoitus div:n alistamisesta Kar.A:n kom:lle.

PM:n kirj. 163.D:lle 2438/Op.1/5 d, LIITE n:o 249 a-b:
- Tiedoitus div:n alistamisesta Kar.A:n kom:lle ja vastaisesta tehtävästä.

PM:n kirj. IlmaV:lle 769/Op.3/I, LIITE n:o 250:
- Tiedoitus Kar.A:n hyökkäysliikkeen jatkamisesta Petroskoin suuntaan.
- Hävittäjälennostolla tuettava ja suojattava: a) päällä Kar.A:a, painopiste Petroskoin suunnassa, Kannaksen joukkoja ja Vuoksen ylimenopaikkoja; b) pienemmällä osalla Kouvolan - Kotkan - Viipurin seutuja sekä Ylä-Vuoksen teollisuusaluetta.
- Ajoittain valvottava Koiviston, Laatokan ja Äänisjärven länsiosan laivaliikennettä.

PM:n kirj. 720/Op. 2, LIITE n:o 251:
- Laatokan itäisellä rannikkoalueella ulotetaan Laatokan Puolustuksen rintamavastuu Haapanovaan saakka (myöhemmin Syvärin suulle asti.

PM:n kirj. 2444/Op.1/5 d, LIITE n:o 252:
- II ja I AK:n väliraja Kuuritsansuo - Kylänjatkonhovi - Kissolovo.

PM:n kirj. 2447/Op.1/5 d, LIITE n:o 253:
- IV AK:sta irroitetaan yksi 8.D:n kev. KTpsto, joka siirretään Kar.A:n alueelle ja alistetaan Kar.A:lle (edelleen Ryhmä O:on liitettäväksi ratsuväen vahvistamista varten).

PM:n Viestikom:n toimesta järjestetty radioyhteys I AKE:n kautta Pietarin saksalaisiin saarrostusjoukkoihin.

PM:n kirj. 2136/Huolto 1/1b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 30.8. - 9.9. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, sotasaaliista ym., katso LIITTEET n:o 254 a-c.

Julkisuuteen annetut tiedot tähänastisesta sotasaaliista, upotettujen vih.-laivojen ja alasammuttujen vih.-koneiden lukumäärästä ym.: LIITE n:o 255.

12.9. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Koiviston saarissa tilanne ennallaan. Partiomme eivät ole onnistuneet tunkeutumaan saariin.
- 12.D: Merellä havaittu vilkasta laivaliikennettä Koiviston suunnasta Kronstadtiin.
- 4.D:n kuljetukset päättyneet ja ovat ne sujuneet suunnitelmien mukaisesti.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Kaksi vapaaehtoisiksi ilmoittautuneista muodostettua kompaniaa valtasi Lempaalanjärven itäpuolella, voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen, Simolan vih:n tähystykselle tärkeät kukkulat.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Syväri ylitetty Jändepajoen pohjoispuolella. Eteneminen jatkuu voimalaitoksen suuntaan.
- VII AK: Kaskesjärven kaakkoispuolella vallattu Majaselän kylä ja kolhoosi Jadron. Suunnassa Pieni-Kokoila - Pyhäjärvi vallattu Palatonjärven maasto ja Prokka. Pyhäjärven kylän pohjoispuolella hyokkäyksemme ei ole edistynyt.
- Vahv. Rv.Pr.: Hyökkäys edistynyt n. 1 km Nimijoen eteläisimmän mutkan pohjoispuolelle. Tsuiniemi jälleen vih:n miehittämä.
- Pr.K: Hyokkäys Porajärven suuntaan alkanut.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Kotshkoman ja Tunkuan teitten suunnassa saavutettu Ondajoki. Paatenen tien suunnassa JR 10 edennyt Rukajärven eteläpäästä n. 10 km kaakkoon.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Enonsuussa n. vahv. vih.komppania. Toimenpiteisiin ryhdytty sen karkoittamiseksi.
- Vih:n hyokkäykset Louhen suunnalla torjuttu. Taistelujen painopiste oli oikealla siivellämme Iso-Lohijärven ja Lohilahden välisellä kannaksella, missä ainakin yksi vih. patl. osallistui hyokkäykseen. Vih:n tappiot täällä n. 100 kaatunutta, Iso-Lohijärven pohj.puolella ja rautatien eteläpuolisessa maastossa n. 50 kaatunutta.

AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Sillanpääasemaa Voitajoen itäpuolella laajennettu. Hyökkäys Lyssajatunturilta Voitajoen ylimenopaikan avaamiseksi saavuttanut tunturin lounaisreunan. Vih pitää edelleen sitkeästi asemansa Voitajoki-linjalla.
- Pohjoiskaistalla voitettu jonkun verran maa-alaa Geb. Korpsin pohjoisella siivellä.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 171:
- Hankoniemen alue: Oman tykistömme häiritsemisammuntoja jatkettu. Vih:n tykistötoiminta laimeata. Vih. jatkaa varustelutöitään.
- Saaristomeri: Utön meriväylä raivattu.

12.9. Kar.A:n käsky VI ja VII AK:lle (2449/Op.1/5 f, 13.9.41), LIITE n:o 256:
- Kar.A valmistautuu uuteen hyökkäykseen pääkohteena Petroskoin valtaus.
- VI AK irroittaa 1.JRr:n etulinjasta sen käyttöä Latvan (tai Prääshän) kautta Petroskoita kohti silmälläpitäen, pitää toistaiseksi 7.D:n alueella Lumatjärvi - Nirkka sekä valmistautuu kolmion Muurmannin rata - Syväri - Äänisen puhdistukseen.
- VII AK: jolle 4.D alistetaan, valmistautuu lyömään Petroskoin teiden suunnissa vastassa olevan vih:n ja nopeasti tunkeutumaan Petroskoihin, valmiina toimintaan Suojoen pohj.puolella 15.9. illalla ja eteläpuolella 16.9. illalla. Vasen sivusta varmistettava Rv.Pr:lla mahdollisimman pohjoisessa.
- 1.D kootaan, Nirkka - Pyhäjärvi alueella olevan vih:n tultua lyödyksi, Pyhäjärvi - Prääsä välille, valmiina jatkamaan 2. portaassa Petroskoin suuntaan.

14.D:n käsky (2468/1/5 f, 15.9.41):
- Vih. on tien Rukajärvi - Kotshkoma suunnassa vetäytynyt Ondajoen itäpuolelle. Rukajärven eteläpään maastossa ollut vih. peräätyy kaakkoon Paatenen tien suunnassa.
- Vahv. JR 10 (p. II patl.) jatkaa etenemistään tien Rukajärvi - Paatene suunnassa tavoitteena linja Evshjärven kaakkoispää - Rokshjärvi - Rokshjoki, jolle asettuu puolustukseen.
- JR 52 asettuu puolustukseen lohkolle, jonka oik. raja on Vanzjärven eteläpäästä itään lähtevä metsälinja - Ondajoen suu ja vas.raja Karmisjärven eteläpää - järven p. 132,6 eteläranta. Ondajoen ylimenomahdollisuudet tiedusteltava.
- JR 31 leiriytyy Vanzjoen eteläpäähän valmiina toimimaan koilliseen JR 52:n lohkon suuntaan sekä tiedustelee myös ylimenomahdollisuudet Vilkojärven seuduilla.

13.9. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Toiminta ennnallaan. Suomenlahdelta klo 5,30 tienoissa voimakas tykistökeskitys Alkesandrovkan maastoon.
- 2.D:n lohkolla JR 48 siirtymässä etulinjaan JR 28:n tilalle.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Poksan kautta edenneet joukot ottaneet etelästä päin haltuunsa rautatiesillan. Vih. ottanut vastahyokkäyksellä takaisin Niselgan kylän. Vasojärveltä Kaskanaan etenevä pataljoona ylittänyt Randoserka joen.
- VII AK: Vih:n vastarinta sitkeää. Saavutettu Topasjärven ja Nikonovojärven eteläkärjen välinen puro sekä kannas Verhjärvi - Andrelampi. Suunnassa Kokoila - Ryhäjärvi vallattu Ploskjärven kannas. 12.9. vih. hyökkäsi koko päivän suunnassa Pyhäjärvi - Prääshä. Hyökkäykset torjuttu. Petroskoi - Prääshä suunnassa torjuttiin n. pataljoonan vahvuisen vih:n hyökkäys. 4.D alistettu VII AK:lle.
- Kar.AE siirtyy klo 15-17 Pitkärantaan.

aamulla ACK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla maantien ja rautatien risteys Voitajoen koillispuolella hallussamme. Vih. taistelee vahvoissa korsuissa viimeiseen mieheen.

13.9. IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 79(12.9. klo 6 - 13.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi edelleen Kannakselle ja Laatokan itäpuolelle. Pommituksia ja tulituksia Terijoen ja Rajajoen sekä Kallelovan seuduilla. Viipuria kohti pyrkivä 6 hävittäjän muodostelma karkoitettiin it.tulella. Aunusta Vitelettä ja Manssilaa pommitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet sulkulentoja Suomenlahdella, suojausta Kar.A:n rintamaalueella sekä etsintälentoja Kannaksella ja alueella Pyhäjärvi - Prääshä - Kinnas. Taistelukosketus saatu Pyhäjärvellä.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih:n tappiot: 10 konetta ja 5 sulkupalloa.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D: Voimakkaan tyk.-valmistelun jälkeen alkoi klo 5,20 vih.-hyökkäys Valkeasaaren asemaa kohti rautatien molemmin puolin. Hyökkääjien onnistui pureutua asemalle, mutta lyötiin klo 12 mennessä takaisin. Taistelut jatkuivat koko päivän, Totlebenin tukiessa vih:ia. Kaikki hyökkäysyritykset torjuttu.
- Vih.-tappiot Viipurin operatiossa: vankeja 9,325, haudattuja kaatuneita 7,535, sotasaaliina hevosia 4,000, kaatuneita hevosia hyvin runsaasti (ei laskettu), km. autoja 704 (rikkinäisiä 236), henkilöautoja 35, traktoreita 211, hv:ja 45, ps. autoja 6, haupitseja 152 mm:n 93 ja 122 mm:n 58, kanuunoita 122 mm:n 12, 76 mm:n 51, pst.tykkejä 79, it.tykkejä 12, rautatietykkejä (180 mm:n) 2, it. kk:eitä 4-piippuisia 15 ja 2-piippuisia 3, krh:iä 105, pienoiskrh:iä 31, liekinheittimiä 15, kk:eitä raskaita 183 ja kevyitä 14, kenttäkeittiöitä 141, hevosajoneuvoja 1,446, lentokoneita 9. Lisäksi kivääreitä, pk:eitä, ammuksia, varusteita, polttoaineita ym. runsain määrin.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Vilkasta vih:n tykistö- ja krh.tulta varsinkin Aleksandrovkan lohkolla. Div:n tykistö osallistunut voimakkaasti vih.-hyökkäyksien menestykselliseen torjuntaan 12.D:n lohkolla.
- 19. ja 2.D:n lohkoilla päivä hyvin rauhallinen.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Lempaalanjärven itäpuolella vih. tehnyt kaksi hyökkäysyritystä Simolan maastossa eilen valtaamiamme kukkuloita vastaan. Molemmat hyökkäykset torjuttu. Oma tykistö vilkkaassa ja menestyksellisessä toiminnassa. Vih. harjoittanut propagandaa kovaäänisellä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Niselgan kylä jälleen hallussamme. Joukkomme rautatiesillan ja Podporozen puolivälissä. Saavutettu Kaskanan kylän etelä- ja länsireuna.
- VII AK: Nirkan taloryhmä vallattu. Vih:n vastarinta voimistuu. Topasjärven koillispuolella taistelu Verkajärven kakkoispuolella olevalla kukkulalla.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Paatenen tien suunnassa JR 10 saavuttanut Rokshjoen sillan.

13.9. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. poistunut Enonsuusta ennen hyökkäyksemme alkua.
- Louhen suunnassa vih. hyökännyt heikoin voimin useampaan otteeseen, mutta kaikkialla lyöty takaisin. Vih:n menetykset 12.9. olivat n. 220 kaatunutta (rautatien eteläpuolella kaatui 70 miestä eilen ilmoitettujen lisäksi). Vih. saanut n. 1000 täydennysmiestä, joitten koulutus ja aseistus heikko.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Voitajoen ylimenopaikka avattu maantien kohdalla pohjoisesta suoritetulla hyökkäyksellä. Maantie ja sen pohjoispuolinen maasto hallussamme.
- Pohjoiskaista: Geb. Korpsin eteläsiipi yrittänyt useita kertoja hyökätä, mutta vih:n voimakkaan vastahyökkäyksen takia ei päässyt etenemään.

23,50 Kenr.maj. Siilasvuolta saap. Ylipäällikölle osoitettu lennätinsanoma 2456/Op.1/5 f, LIITE n:o 257:
- Pyyntö uuden div:n asettamisesta III AK:n loppuunkuluneiden joukkojen vaihtamiseksi uudistetaan ja perustellaan lähemmin. Lisäksi AK tarvitsee 2 patl.kom:aa, 8 kompp. päällik:ä sekä vähintään 1,000 aliups. ja miestä.

14.9. 3,30 MeriVE:n creedsanoma n:o 1025/Op. 2:
Psl. Ilmarinen tuhoutunut räjähdyksessä Utön ulkopuolella 13.9. klo 20,32. Kadonneita n. 275.

4,17 MeriVE:n creedsanoma n:o 1026/Op. 2:
- Katajanokalla klo 2,16 räjähdys, joka tuhosi 3 e-bootia ja vaurioitti 2 hinaajaa.

10,48 PM:n creedsan. III AK:n kom:lle 2456/Op.1/5 d, LIITE n:o 258:
- Ylipäällikkö käskee tiedoittaa, ettei hän voi johtaa toimintaanne, vaan on käännyttävä suoranaisen päällikkönne puoleen. x)
- Niiden kahden patl:n lisäksi, jotka tultuaan tilapäisesti AOK:lle sittemmin saatiin käännytetyksi teille, ei ole odotettavissa muita joukkoja AOK:n ulkopuolelta.

x) alistetuksi

aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Vih. suorittaa Koiviston saarissa kenttävarustustöitä.
- 12.D: Vih. jatkanut Rajajoella rautatien pohjoispuolella väkivaltaisia tiedusteluyrityksiä, jotka kaikki torjuttu.

14.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Sillanpäänsemaamme laajennettu rautatiesillan kaakkoispuolelle. Hyökkäys Kaskanan kylää vastaan käynnissä.
- VII AK: Pyhäjärven suunnalla on edetty Nirkasta pisteen 146,0 korkeudelle. Luoteesta edenneet joukkomme ottaneet haltuunsa Pyhäjärven lounaispuolella olevan tienhaaran. Lisman kylässä oleva vih. saarrettu. Koverolammen maastoon 13.9. tunkeutunut vih.-osasto osittain hajoitettu, osittain tuhottu.
- 163.D vastaanottanut rintamavastuun Syvärillä.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. asemien vyörytys itäänpäin käynnissä. 169.D hyökkää maantieltä etelään tavoitteena rautatie. 6.D puhdistaa etelästä käsin Voitajoen - maantien - rautatien välisen maaston.
- Pohjoiskaistalla Geb. Korpsin eteläsiiven hyökkäys käynnissä.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 174:
- Hankoniemen alue: Vih:n tulitoiminta vähäistä muualla paitsi Bromarvin lohkolla, jossa Grundsundin ja Bredvikin maastoa tulitettu. Oma tykistömme aiheuttanut suuren tulipalon keskitehtaan suunnassa ja saanut osumia mm. rautatietykkiasemaan, korsuihin Horsössä ja Ekössä, bunkeriin Borgarsissa ja kk.pesäkkeeseen Bengtsärissa.
- Itä-Suomenlahti: Tyv. Hämeenmaa ja Uusimaa tulittaneet Someria etelästä käsin, aiheuttaen tulipaloja saarella.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 80 (13.9. klo 6 - 14.9. klo 6):
- Vih:n lentotoimintaa ei ollut.
- Omat hävittäjät suorittaneet suoja-, etsintä- ja tiedustelulentoja pääasiassa Kar.A:n alueella.
- Tappioita ei ilmoitettu.

12,36 MeriVE:n creedsanoma n:o 1130/Op.2:
- Ilmarisen räjähdysonnettomuudessa ei todennäköisesti ole ollut miinaa, torpedoa tai muuta ulkoista tekijää vaikuttamassa.

Luettelo omien ilmavoimien pommituksista ajalla 16.8. - 13.9.41: LIITE n:o 259.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Vahvat saksalaiset osastot tunkeutuneet Pietarin linnoitus vyöhykkeeseen. Kaupungin saarrostus jatkunut sitkeästä vastarinnasta huolimatta.

illaàla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D: Rajalla on vih. jatkanut koko päivän hyökkäyksiään rautatien pohj.puolella, tavallisesti n. komppanian vahvuisina osastoina, krh.- ja tyk.-tulen tukemina. Kaikki hyökkäysyritykset torjuttu vih:n kärsiessä suuria tappioita. Vih:n hävittäjäkoneet hyökänneet Ollilassa ja Rajajoella joukkojemme kimppuun tulittaen kk:eillä.

14.9. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Hajanaista vih.-tykistön häirintäammuntaa, johon liittyi 18.D:n lohkolla ja 19.D:n lohkon oikealle osalle ulottuvaa ammuntaa Suomenlahdelta. 18.D:n tykistö ampunut yhteistoiminnassa 12.D:n tykistön kanssa vih:n ps.junaa Valkeasaaren aseman itäpuolella.
- 19.D:n lohkolla JR 16 siirtynyt etulinjaan JR 37:n tilalle.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Pitkin päivää molemminpuolista tykistötoimintaa. Vih. kaivautuu. Tähystyksemme todennut vih:n lentokentän Lempaalan kylässä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Vih. ylittänyt Syvärin Kuuttilahdesta kaakkoon pisteen 14,8 kohdalla ja aloittanut etenemisen Kuuttilahtea kohti.
- VI AK: Syvärin voimalaitos vallattu lännestä käsin. Jandepajoen kautta edenneet joukkomme taistelussa voimalaitoksesta n. 1 km. koilliseen. Kaskanan kylä vallattu. Nirkan maastossa ollut motti selvitetty.
- VII AK: Pyhäjärven lounaispuolella oleva tienhaaramaasto sekä siitä Nirkkaan johtava tie hallussamme. Lisman kylä vallattu. Päivällä alkoi hyökkäys rautatien suunnassa. 1 joukkue saavuttanut Markkilan. Vih:n Sunajoen länsirannalta suorittamat hyökkäykset torjuttu.
- Ryhmä C: Tsuiniemeen edennyt joukkue vetäytynyt Lahtaan.
- Pr.K: Vih. suoritti 13.9. useita vastaiskuja, jotka torjuttiin. Eräistä maastokohdista luovuttu.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vähäistä tulitoimintaa Louhen suunnalla. Enonsuun seuduilla käydyissä taisteluissa vih. menettänyt kaikkiaan 63 miestä kaatuneina. Vih:n tappiot Kangasvaaran suunnassa viime päivien aikana lasketaan yhteensä 600 kaatuneeksi.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaistalla jatkuu vih.asemien vyörytys rautatien ja maantien välissä. Yli 150 korsua vallattu tällä alueella. Vih:n vastahyökkäykset torjuttu.
- Pohjoiskaista: Geb.Korpsin eteläsiipi saanut haltuunsa kannaksen Kurkilompolo - Kurkijärvi.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 175:
- Hangon Kannaslohkolla vaiennettu 3 vih:n patteria Syndalenin maastossa.
- Suursaaressa havaittu pommitus, jonka jälkeen satamasta ja Kiiskinkylästä nousi savua.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus n:o 38:
- Valamosta lähtenyt 52 laivaa kaakkoon. Aamuyöllä havaittiin valtava savupatsas Valamon kirkon paikalta.

15.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Vih. estää edelleen partioidemme tunkeutumisen Koiviston saariin, missä yhä suorittaa kenttävarustustöitä. Vih. tykistö ampunut Koiviston kauppalan - Kylpylän maastoja. II/KTR 11 poistunut alueelta Nurmiin, jossa kuormausvalmiina puolen päivän aikaan.
- 12.D: Rajajoella mol.puolista häiritsemisammuntaa. Merellä Kronstadtin suunnassa vilkasta laivaliikennettä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Syvärin yli Kuuttilahden kaakkoispuolella tullut vih. vetäytyi illalla takaisin.
- VI AK: Hyökkäyksemme jatkuu Syvärin suunnalla voimalaitoksen maastossa ja Podporozea vastaan. Kaskamasta hyökkäystä jatketaan pääosilla luoteeseen ja pienemmillä osilla itään. Pyhäjärven suunnalla saavutettu etelästä käsin Pyhäjärven eteläpuolitse kulkeva tie. Osia joukoistamme etenemässä Pyhajärven - Kaskanan tielle.
- VII AK: Pyhäjärven ja Lismajärven välinen kannas hallussamme. Pyhäjärven kirkonkylä vallattu. Pyhäjärven lounaispäässä on rintamavastuu itä- ja kaakkoissuuntaan siirtynyt VI AK:lle, ja 1.D:n joukot valmistautuvat siirtymään Pyhäjärvi - Prääsä välille. Suunnassa Säämäjärvi - Petroskoi hyökkäyksemme jatkuu.
- Pr.K: Joukkomme asettuneet 14.9. puolustukseen Megrijoen linjalle.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Illalla alkanut n. 2 patl:n vahvuisen vih:n hyökkäys Yli-Vermanjärven länsi- ja kaakkoispuolitse osittain torjuttu.
- Pohjoiskaistalla Geb.Korpsin pohjoissiipi aloittanut hyökkäyksen kukkuloiden 314,9 ja 263,5 valtaamiseksi.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 176:
- Hankoniemen alue: Tykistömme vaientanut pari vih:n ptria, tuhonnut Borgarsissa olevan suorasuuntaustykkiaseman sekä saanut osumia kahteen kk.pesäkkeeseen.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 81 (14.9. klo 6 - 15.9. klo 6)
- Vih:n lentotoiminta keskittyi etulinjoille läntisellä Kannaksella ja Prääshän - Säämäjärven välisellä alueella.
- Oma lentotoiminta huonon sään johdosta vähäistä. Tiedustelulentojen lisäksi pommitettu Kuusijärven mottia, sekä tulitettu Kuutsujärven asemalla olevia rautatievaunuja ja tiellä Ondajoki - Jeljärvi kuorma-autoja.
- Omia tappioita ei ollut.
- Vih. tappiot: 12 konetta (niistä eräs it.yksikko Kar.A:n alueella pudottanut 6).

Saksan päämajan tiedoitus:
- Idässä jatkuvat suuret hyökkäystoimet menestyksellisesti. Pietarin saarrostus on yhä kiristynyt. Vih:n toistuvat, raskaiden ps.vaunujen tukemat vastahyökkäykset ovat luhistuneet.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 4.D: Vih. kompp:n hyökkäysyritys rajalla rautatien pohj. puolella torjuttu alkuunsa. Totleben ampunut harvaa häiritsemisammuntaa Ollilan - Kuokkalan maastoon. Maaston puhdistusta suoritettu edelleen.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Taistelutoimintaa ei ole ollut.
- Lt.Rak.P 342 (komentaja ins. Ranki) lähtenyt illalla Sairalasta Kar.A:n alueelle.

15.9. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista tyk.- ja krh. häiritsemisammuntaa. Vih. varustaa asemiaan Viisijoen etelärannalla miinoittaen niiden etumaastoa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Poaporozen kylä vallattu. Syvärin pohjoispuolella saavutettu itään päin linja Prist-Sigozero. Pyhäjärven suunnalla vallattu Simanisto. Pyhäjärven itäpuolisen maaston vyörytys pohjoisesta päin käynnissä.
- VII AK: Joukkojen keskitys Prääshän suuntaan käynnissä. Tien Säämäjarvi - Petroskoi pohjoispuolella taistellaan pisteen 128,5 maastossa, jossa vih:lla vahva tukikohta. Vahv.Rv.Pr. vallannut Tsuiniemen.
- Ryhmä O: Vih:n voimakas hyökkäys Vuohtajärven suunnalla Kotisarkijärven molemmin puolin torjuttu.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 52 ylittänyt Ondajoen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Omat joukot miehittäneet Alajärven 12.9. Louhen suunnalla häirintätulta ja partiotoimintaa. Vih:n sissejä liikkunut Kokkosalmi - Kiestinki tien maastossa n. 5 km. Kiestingistä länteen.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. miehittänyt kukkulan p. 366,3 ja siitä 1200 m. lounaaseen olevan kukkulan. Tiedustelua ja uudelleenryhmitystä.
- Pohjoiskaista: Geb. Korpsin hyökkäys jatkuu edistyen hitaasti vih:n sitkeän ja aktiivisen puolustuksen tähden. 2 vih:n lentokonetta pommittanut hyvin korkealta Liinahamaria.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 177:
- Hankoniemen alue: Vih:n järeä tykistö on pitkin päivää tulittanut Harparskogin maastoa, minkä lisäksi vih:n krh. toiminta vilkastunut. Oma tykistömme jatkanut häiritsemisammuntojaan menestyksellisesti.

Kar.A:n käsky Petroskoin valtaamista varten (2478/Op.1/5 f, 17.9.41), LIITE n:o 260:
- Vihollinen: Syvärille saapunut todennäköisesti mm. 314.D ja Petroskoin suunnalle 313.D. Uusi vih.-rykm. on hyökännyt Prääshän itäpuolella, mutta nyttemmin asettunut puolustukseen. Säämäjärven koillispuolella on vih. yhtäjaksoisesti hyökkäillyt eri suunnilta.
- Kar.A jatkaa hyökkäysliikettään päätehtävänä Petroskoin valtaaminen. Se suoritetaan päävoimien vuorottaisin hyökkäyksin Prääshän ja Säämäjärven suunnilta, alkaen Säämäjärven - Petroskoin tien suunnassa, painopiste Prääshän suunnalta.
- 163.D:n tehtävä vallata sillanpääasema myös Syvärin alajuoksulla (edettävä Ojatjoelle).
- VI AK tuhoaa Pyhäjärvi - Kaskana välillä vielä olevan vih:n, laajentaa otollisen tilaisuuden sattuessa sillanpääasemansa Syvärin eteläpuolella sekä valmistautuu 7.D:llä ja 1.JPr:lla etenemään Latvaan jatkaakseen sieltä osilla edelleen Petroskoita kohti, pienemmin osin itään.

15.9.
- VII AK valtaa Petroskoin ja suojaa pohjoisen sivustansa ainakin Lohmosjärvi - Karjalaisjärvi - Lipsekkäjärvi - Oskajärvi korkeudella. 1.D seuraa VII AK:n kom:lle alistettuna tien Prääshä - Petroskoi suunnassa 2.portaana välittömästi 1.porrasta.
- Rv.Pr:n ylitettyä välirajan alistetaan se Ryhmä O:lle etenemistä varten edelleen pohjoiseen (päämääränä Vuohtajärven valtaaminen).
- Pr.K ja Ryhmä O:n Kostamuksen suunnassa olevat joukot toimivat kiinteässä yhteydessä keskenään; päämääränä on Porajärven valtaaminen tilanteen salliessa.

16.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Sillanpääasemamme laajentamistoimenpiteet sähkölaitoksen itäpuolella käynnissä. Podporozen itäpuolella oleva kasarmialue vallattu sitkeän taistelun jälkeen. Hyökkäyksemme Kaskanasta Pyhäjärven suuntaan saavuttanut 15.9. Tsaromjoen ja Pyhäjärveltä Kaskanan suuntaan maaston n. 3 km. Simanistosta kaakkoon. Pyhäjärven itäpuolinen maasto puhdistettu vih:sta etelästä päin edeten Pyhäjärven kylän eteläpuoliselle kannakselle saakka, jossa torjuttu vih:n vastaisku.
- VII AK: 4.D:n joukot keskitetty Säämäjärven itäpuolelle lukuunottamatta osia tykistöstä, jotka eivät ole vielä saapuneet.

aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Voitatunturin länsipuolella saavutettu purolinja n. 1 km. maantiestä etelään. Vih. painostaa pohjoisesta. Omat joukot uupuneet.
- Pohjoiskaista: Geb.Korpsin eteläsiivellä hyökkäys jatkuu. Pohjoissiivellä saavutettu kukkula 263,5.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 82(15.9. klo 6 - 16.9. klo 6):
- Lempaalajärven koillispuolella tulitti ja heitti polttolevyjä 3-9 vih.-hävittäjän ryhmät. Korosaaren kohdalla tulitti 25 etelästä saapunutta tuntematonta kansallisuutta olevaa lentokonetta vih:n asemia. Suunnassa Jessoila - Petroskoi vih:n ilmatoiminta vilkasta. Prääshää ja Kinnasta pommitettu.
- Hävittäjämme saivat taistelukosketuksen vih:een Lempaalan eteläpuolella ja Prääshässä.
- Omia tappioita ei olé.
- Vih.-tappiot: 11 konetta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Ilmajärven eteläpuoliselle alueella viime viikkojen aikana käydyissä taisteluissa tuhottu 9 vih.divisioonaa ja lyöty 9 muuta div:aa vihollisen kärsittyä verisiä tappioita. Saksalaisten käsiin joutui yli 53,000 vankia, lisäksi tuhottiin tai vallattiin 320 ps.vaunua, 695 tykkiä ja suuret määrät muita sotatarvikkeita.

16.9. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. suorittanut Mustilan kukkulan kaakkoispuolisessa maastossa väkivalt. tiedusteluyrityksen, joka lyötiin takaisin. Lempaalanjärven seuduilla käynyt vih:n hävittäjiä ja pommikoneita tulittaen kk:eillä sekä pudottaen pommeja ja polttolevyjä.
- Konevitsan itärannikon läheisyyteen saapunut useita vih.-aluksia. Ne karkoitettiin rannikkotykistön tulella pois näköpiiristä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Voimalaitoksen kohdalla hallussamme n. 1 km:n syvyinen sillanpääasema. Tiellä Pyhäjärvi - Kaskana luoteesta ja kaakosta edenneet joukkomme yhtyneet lyöden välissä olleen vih:n. Kaskanasta Tarsapolin suuntaan etenemässä 2 patl. vahvuinen osastomme.
- VII AK: Prääsän suunnalla joukot ryhmittymässä hyökkäystä varten. Markkilan suunnalla vallattu pisteen 145,5 tukikohta. Sunajoen länsipuolella olevan tien suunnassa edetty n. 5 km. Pohjalahdesta pohjoiseen.
- RO: Lahta - Tsuiniemi maaston puhdistus käynnissä. Kotisärkijärven koillispuolella torjuttu vih:n hyökkäys. Vih:n hyökkäykset Sapsajärven eteläpuolisesta maastosta Peltojärven luoteispuolella torjuttu.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Oma hyökkäys Voitatunturin länsipuoliselta maastosta etelään alkanut. Pohjoissiivellä joukot ryhmitetty hyökkäystä varten idästä ja kaakosta kukkulalle 366,3.
- Pohjoiskaista: Pohjoissiivellä otettu kukkula 314,9. Vih:n vastahyökkäys idästä torjuttu.

22,00 Ylipäällikkö lähti tarkastusmatkalle Kannaksen sotatoimialueelle, seurassa kenr.majurit Tuompo ja Airo sekä majurit Peltsara ja Crönvall.

17.9. Ylipäällikön käynti Kannaksen sotatoimialueella: LIITE n:o 261.

aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Alvatin niemen suuntaan vih:n liikenne jonkunverran vilkas tunut. Rajoilla jatkuvasti mol.puolista häirintätulta.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Tien Säämäjärvi - Petroskoi suunnassa aloitettu 1 patl:lla etelästä päin saarrostava hyökkäys Villevaaran saavuttamiseksi. Markkilan kylän länsilaidassa taistelu käynnissä.
- RO: 16.9. torjuttu vih:n hyökkäys Vuohtajärven eteläpuolella. Vuohtajärven suunnalla vih. kohdisti erittäin voimakkaan rumputulen, joka kesti 2 tuntia, etulinjaamme ja takamaastoon.

17.9. aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: JR 33:n hyökkäys Voitatunturin länsipuolisesta maastosta saavuttanut rautatien 78 km:n kohdalla ja Voitatunturin eteläpuolella olevan kukkulan.
- Pohjoiskaista: Vih:n vastahyökkäykset idästä molemmilla siivillä torjuttu. Ensi lumi.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 83 (16.9. klo 6 - 17.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta huonon sään vuoksi vähäistä muualla paitsi Kar.A:n alueella etenkin VI AK:n alueen etumaastossa. Vih:n hävittäjä- ja pommikoneet tulittaneet sekä pudottaneet pommeja ja polttolevyjä Lempaalanjärven seuduilla.
- Taistelukosketus Mäkriänjärven eteläpuolella ja Tarsepolin lounaispuolella. Tiedustelukoneemme eivät ole loytäneet rautatietä Äänisjärven itäpuolella. Pommituksia suoritettu mm. Ondajoki - Jeljärvi ja Ondajoki - Onihma alueella. Muurmannin rataa pommitettu Lutjevoin aseman pohjoispuolella.
- Omat tappiot: 1 HC-kone. 11.9. kadonneiksi ilmoitetun koneen henkilökunta palannut tukikohtaansa.
- Vih.-tappiot: 6 konetta.

Kar.A:n ryhmitys 17.9., LIITE n:o 262.

PM:n creedsan. 2485/Op.1/17 d, LIITE n:o 263:
- I ja IV AK:sta irroitettava yksi <u>lin.rak.patl.</u> kummastakin ja lähetettävä kiireisesti <u>Kar.A:n alueelle.</u>

MeriVE:n kirj. n:o 2070/Op.2/16.9.:
- Käsky tilapäisjaoituksen toimeenpanosta.

<u>14.D:n käsky tilapäiseen puolustukseen asettumista varten</u> (2502/Op.1/5 f, 19.9.41):
- <u>JR 10</u> (p. II Patl.) puolustaa lohkoa, jonka oikea raja on Evsjärven (etel.) länsiranta - Elmjärven länsiranta, vasen raja Poidasjärven eteläpää - Tsukkeravaara.
- <u>Vahv. JR 52</u> (Kev. os. 2 ja yksi kk.kompp./JR 31 alistettuina) puolustaa lohkoa, jonka oikea raja on Vanzjärven eteläpäästä itään lähtevä metsälinja - Vilkojärven pohjoispää - p. 163,7 ja vasen raja Karnisjärven (etel.) länsiranta - järven p. 132,6 etäranta.
- <u>JR 31</u> varmistaa JR 10:n ja JR 52:n lohkojen välisen aukon Ontajoen tasolla.
- <u>Reserveinä</u> Rukajärven kylän maastossa JR 31, RajaJP Seitamo sekä 22.Tyk.K.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Alvatin laiturin lähellä oleva vihlptri ampunut kiivaasti Härkälän maastoa, mutta vaiennettu tyk.tulellamme Tuppurasta käsin. Lisäksi tulitettiin Koiviston saarilla todettuja maaleja.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Päivä, samoinkuin edellisetkin, kulunut rauhallisesti ilman taistelutoimintaa. Mol.puolista tykistön ja krh:ien häiritsemisammuntaa.
- 18.D:n lohkolla siirtyy rintamavastuu Vahv.JR 6:lle (Ekman), JR 49:n (Järvinen) siirtyessä div:n reserviksi. Päivän kuluessa ilmoittautui 7 yliloikkaria kovaäänislähetyksen vaikutuksesta.

17.9. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista hajanaista tykistön häirintätulta.
- Konevitsan suunnalta kuultu aamulla valtavia räjähdyksia, luultavasti ryssän aikaansaamia tuhoamisräjähdyksiä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Saavutettu sillanpääasema Kamenii Navolokin luona, minkä laajentaminen Bulajevan suuntaan käynnissä. Rautatien suunnassa koilliseen hyökkäyksemme saavuttanut maaston Peldosista 1 km. etelään ja lounaaseen.
- VII AK: Säämajärvi - Petroskoi suunnassa 1 patl. edennyt etelästä kaartaen Villavaaran aseman itäpuolelle, josta käsin varmistaa itään ja jatkaa hyökkäystä länteen.
- Rv.Pr:n hyökkäys pohjoiseen Pohjalahdesta pysähtynyt Sjavozero - Verzelelampi korkeudelle. Vih. on hyökännyt Lahtakylään Elmitjärven suunnasta. Asetuttu puolustukseen linjalla Lazozeroon pohjoisesta laskeva puro - Lazozeron itaranta - Säämajärvi.
- RO: Vih. on katkaissut tien Onkamuksen ja Vuohtajärven välillä.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Div. puolustuksessa. JR 10 Paatenen tien ja JR 52 päätien varrella Ondajoesta n. 2 km. itään. Varmistustyöt jatkuvat. Vih:n varustukset lujat päätien varressa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunta: Vih:n hyökkäys Uhtua - Malviainen teiden välimaastossa torjuttiin.
- Louhen suunta: Vih. hyökkäsi Kangasvaaran tukikohtaamme vastaan, mutta lyötiin takaisin. Samoin torjuttiin vih:n voimakas hyökkäys maantien suunnassa.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: JR 33:n hyökkäys rautatien suunnassa saavuttanut Ali-Vermanjärven länsirannan ja linjan n. 1 km. Alisesta Vermanjoesta länteen. JR 54 puhdistamut kukkulan 366,3 ja varmistaa osillaan jokilinjan Yli-Vermanjärvestä kaakkoon.

18.9. 9,00 Ylipäällikkö seurueineen palasi PM:aan Kannaksen matkalta.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Syvärin keskijuoksulla vih. otti voimakkaalla vastahyökkäyksellä haltuunsa sillanpääasemamme Kamennii - Navolokin luona. Syvärin pohjoispuolella rautatien suunnalla joukkomme linjalla satama - Pitmojärvi - Vatsojärvi. Suunnassa Kaskana - Tarsepoli jatkuu eteneminen. Kuormastot eivät pysty seuraamaan joukkoja tien huonouden vuoksi.
- VII AK: Säämäjärvi - Petroskoi suunnassa alkaa hyökkäys klo 8,30. Lahtakylän pohjois- ja itäpuolella 17.9. hyökännyt vih. lyöty takaisin. Vahv. URR saanut käskyn pitää Lahtan maasto hallussaan sekä lyödä Lahtan ja Onkamuksen välillä olevan vih:n.
- RO: Pohjoisesta Onkamus - Vuohtajärvi tielle tunkeutuva vih. uhkaa luoteesta Vuohtajärven pohjoispuolella olevien asemiemme selustaa, minkä vuoksi siellä olevat joukkomme irroittautumassa.

18.9. aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Geb. Korpsin eteläsiiven hyökkäys jatkuu Kwirkijärven kannaksen maastosta pohjoiseen. Tien suunnassa saavutettu maasto n. 3 km. tiesolmusta pohjoiseen, Litsajoen itärannalla maasto n. 3 km. sillasta etelälounaaseen.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 182:
- Hankoniemen alue: Oma tykistömme jatkanut häiritsemismuntaa lentokentälle läpi yön.
- Itä-Suomenlahti: Molemminpuolista tavallista vilkkaampaa tykistötoimintaa.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 84(17.9. klo 6 - 18.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta kohdistunut pääasiassa Kar.A:n alueelle, jossa se on ollut vilkasta. Yhteensä todettu n. 70 - 80 konetta. Prääshän - Pyhäjärven välillä syöksyi 14 I-18 jalkaväkeä vastaan.
- Taistelukosketus Siestarjoella, Prääshässä ja Vaasenissa sekä Prääshän ja Pyhäjärven välillä. Pommitettu ja tulitettu kuorma-autoja ja leirejä.
- Omat tappiot: 1 CL-kone vaurioitunut.
- Vih.-tappiot: 9 konetta.

x) Pommitettu Käppäselän asemaa ja ampumahautoja sekä

Luettelo alasammutuista vih.-koneista ajalta 28.8. - 17.9., LIITE n:o 264.

PM:n kirj. IlmaV:lle 787/Op.3/II, LIITE n:o 265:
- It.Pstö 4 sekä 109. ja 106. It.KKK:at alistetaan Kar.A:lle

Ylipäällikön kehoituksesta ehdotettu Kar.A:n harkittavaksi (puhelimitse kenr. Airo - ev. Inkala), että kokonainen rykmentti suunnattaisiin Säämäjärven koillispuoliseen maastoon varmistaakseen 4.D:n vasenta sivua. Vastaukseksi ilmoitettiin, että JR 35 siirtymässä sinne Kar.A:n omasta aloitteesta (Yksi patl. Säämäjärven länsipuolelta, kaksi patl:a etelästä käsin Säämäjärven itäpuolitse).

PM:n kirj. Itä-Karjalan Sotilashallintokom:lle 2495/Op.1/24 d, LIITE n:o 266:
- Teollisuuslaitosten koneistoja ja tarvesaineita siirrettävä pois vallatulta alueelta ja sotatalouspäällikön lähemmin määräysten mukaan käytettävä sotatarviketeollisuuteen.

II AK:n käsky (2512/Op.1/5 f, 20.9.41):
- Siltä varalta että Pietarin saarrostuksesta ulos pyrkivä vihollinen tilanteen kärjistyessä yrittäisi työntyä AK:n asemia vastaan on puolustuksen lujittamista jatkettava: a) luomalla päävastarinta-asemaan tarvittava syvyys (n. 2 km. syvyinen yhtenäisesti varustettu vyöhyke); b tiedustelemalla ja myöhemmin luomalla tukiasema päävastarinta-aseman taakse; c) tarkistamalla ja yksityiskohtaisesti määrittelemällä saumojen varmistus, sekä d) jatkamalla tehokkaasti kenttävarustustöitä (mm. tukiaseman pst. asemat).

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n lohkolla tavallista vilkkaampaa vih:n partiotoimintaa. Totleben ampunut rautatien sekä etelä- että pohjoispuolelle. Oma tykistömme vastannut tuleen ja saanut osumia linnakkeeseen.

18.9. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Vih.tykistön harvaa häiritsemisammuntaa Valkeasaaren ja Uusi-Alakylän maastoon. Oma menestyksellinen tykistökoskitys Valkeasaaren tienristeyksen itäpuolelle.
- 19.D: Väkivaltaisella tiedustelulla vallattu 3 vih:n pesäkettä, joista kumminkin luovuttu ip:llä suoritetun vastahyökkäyksen painostuksesta.
- 2.D: Vih. tehnyt lohkon vasemmalla siivellä n. kompp:n vahv. voimin väkivaltaisen tiedusteluyrityksen, joka torjuttiin. Suorasuuntaustykillä tuhottu yksi vih:n bunkkeri.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Pari vih:n suorittamaa väkivalt. tiedusteluyritystä lyöty takaisin Lempaalanjärven länsipuolisessa maastossa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Bulajevaan hyökkäävän osastomme etumaiset osat 4½ km:n päässä kylästä. Os. L aloittanut etenemisen Vorobjevan suuntaan sekä osilla rautatien suunnassa Tokariin. 7.D:n päähosat etenemässä Kaskanasta Tarsepolin suuntaan. Etumaiset osat saavuttaneet Tarsepolin länsireunan.
- VII AK: Suunnassa Säämajärvi - Petroskoi vih:n vastarinta sitkeää. Markkilan kylä vallattu.
- RO vetäytynyt tilapäisesti puolustukseen Onkamusjärven itä- ja Peltojärven pohjoispuolelle. 1 patl. hyökkäämässä Onkamuksen eteläpuolella olevaa vih:sta vastaan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 60 miehen vahvuinen vih.-osasto hyökkäsi Enonsuuhun, mutta lyötiin takaisin. Uhtuan suunnalla tykistö- ja krh. toimintaa. Kangasvaaran suunnassa on kukkulan eteläpuolella oikaistu oikeata sivustaamme itäänpäin ja pitennetty etelään.

illalla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. Tolvantojärven - Ali-Vermanjärven välillä passiivinen. Sillä Vermanjoen länsipuolella n. 1 km. syvyinen sillanpääasema sekä maantien että rautatien kohdalla.
- Pohjoiskaista: Geb.Korpsin eteläsiivellä n. 3 km. Litsajoen sillasta etelään.tien itäpuolella oleva kukkula vallattu. Vih:n vastahyökkäykset sillan itäpuoleisesta maastosta torjuttu. Kalastajasaarennon kannaksella vaihdetaan joukkoja.

19.9. Maavoimien sotajaoitus ja tilapäinen taistelujaoitus 18.9. 41, LIITE n:o 267. 2 kpl

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. ryhtynyt klo 4,30 tykistövalmistelun jälkeen hyökkäykseen Kapujärven ja Lempaalanjärven välisellä kannaksella ja saavuttanut Veikkolan kukkulan maaston. Taistelu jatkuu kiivaana.

19.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Syvärin suunnalla vilkasta laukausten vaihtoa. Pitmojärven pohjoispuolitse itään edenneet joukot vallanneet Vorobjevan, josta saatiin runsaasti sotasaalista.
- VII AK: Markkilan kylästä edetty 2 km. Barakilylän suuntaan. Vih. pakoittanut Ravanmäen suuntaan edenneen eskadroonan vetäytymään Kudomjoen itäpuolelle. Eteneminen aloitettu uudelleen vahvemmin voimin.
- RO: Suunnassa Onkamus - Ravanmäki hyökkäyksemme edistynyt n. 3 km:n päähän Ravanmäestä pohjoiseen. Vih:n hyökkäykset Onkamusjärven itäpuolella olevaa sillanpääasemaamme vastaan torjuttu.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Geb.Korpsin eteläsiivellä vih:n vastahyökkäys torjuttu.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 184:
- Hankoniemen alue: Oma tykistömme ja krh:t tulittaneet mm. vih:n krh.-asemia, varustelutyömaita, patteriasemia ja komentopaikkoja.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 85(18.9. klo 6 - 19.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta vähäistä muualla paitsi Kar.A:n alueella, jossa se on ollut vilkasta. Pääkohteena on ollut Syvärin rautatiesilta sekä Syvärin ja Vasinkajoen yhtymäkohta. Silta vaurioitunut pahasti.
- Omat tappiot: 1 GL-kone.
- Vih.-tappiot: 6 konetta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Laajat saarrostusoperatiot Dnjeprin itäpuolella johtaneet siihen että armeijaryhmä von Bockin Desnan yli etelää kohti ja armeijaryhmä von Rundstedtin Krementshugin molemmin puolin pohjoista kohti edenneet vahvat osastot päässeet kosketukseen toistensa kanssa 200 km:n päässä Kiovasta itään. Saartorenkaan sisällä neljä bolshevikki - armeijaa, joiden tuhoaminen käynnissä. Kiova vallattu 19.9., Pultava 18.9.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D:n alueella pääsi vih. tunkeutumaan Uusimäen itäpuolella olevaan puron ja tien risteyskohtaan saakka. Koko päivän kestäneiden taistelujen jälkeen on pääpuolustuslinja jälleen joukkojemme hallussa paitsi Kapujärven länsirannan maasto, jossa puhdistus käynnissä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Syvärin voimalaitoksen luona torjuttu vih:n hyökkäys sillanpääasemaamme vastaan. Bulajeva vallattu. Kamennii-Navolok vallattu kiivaan taistelun jälkeen. Syvärin eteläranta puhdistettu Novoseljokeen saakka. Iivina vallattu. Taistelu Tokarin aseman maastossa.
- VII AK: Säämäjärvi - Petroskoi suunnassa hyökkäyksemme ei ole edistynyt. Säämäjärven pohjoispuolella hyökkäyksemme käynnissä Ravanmäkeä vastaan n. 2 km. Ravanmäen etelapuolella. Ravanmäen itäpuolella saatu yhteys RO:n joukkoihin. Hyökkäys Pohjalahdesta pohjoiseen alkaa 20.9. aamuyöstä. Lisävoimat paikallaan. 20.9. aamulla alkaa hyökkäys Prääshä - Petroskoi suunnassa.
- RO: Hyökkäys Ravanmäkeä vastaan edistynyt n. 1 km:n päähän Ravanmäestä pohjoiseen. Vih. hyökkäys Onkamusjärven sillanpääasemaamme vastaan torjuttu.

19.9. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih.-partio poltti Malviaisen kylän yhtä taloa lukuunottamatta. Louhen maantien suunnassa vih. teki 18.9. hyökkäyksen, mutta lyötiin takaisin.

illalla AOK;n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. työnnetty sillanpääasemasta rautatien kohdalla Vermanjoen itäpuolelle. Molemminpuolista vilkasta tykistötoimintaa.
- Pohjoiskaista: Vih:n vastahyökkäys torjuttu Geb.Korpsin eteläsiivellä.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 185:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta hyvin laimeata. Om tykistö suorittanut häirintäammuntaa.

20.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D;n alueella tavanmukaista mol.puolista tykistötulta. Partiomme yrittänyt Kokinniemeen Koiviston saarella mutta karkoitettu kk.tulella.
- 12.D: Vih.-hyökkäys Valkeasaaren aseman suunnassa aloitettu klo 6 voimakkaan 2 tuntia kestäneen tykistövalmistelun jälkeen. Myöskin radan suunnassa on vih. hyökännyt.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n lohkolla aloitti vih. klo 7 leveällä rintamalla tykistövalmistelun jälkeen hyökkäyksen Valkeasaaren tien suunnassa; painopiste naapurin alueella.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Grishinskaja ja Voronje otettu. Vih:n vastarinta heikkoa. Tokarin asema valattiin 19.9. Tien Kaskana - Tarsepol rakennystyöt jatkuvat.
- VII AK: Hyökkäyksemme alkanut Prääshä - Petroskoi ja Pohjalahti - Vuohtajärvi suunnassa. URR valtasi Ravanmäen 19. 9.
- RO: Tie Onkamus - Sämäjärvi kokonaisuudessaan hallussamme.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Os. P:n Kristalla tuhottu vih:n varastot Voloss-ozeron itärannalla. Muualla joukot siirtyvät puolustusryhmitykseen.

aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Valamossa todettiin 19.9. illalla räjähdyksiä ja useita tulipaloja, jotka jatkuivat aamuyöhön saakka. Valamon eteläpuolella ollut saattue poistunut.

20.9. IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 86 (19.9. klo 6 - 20.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta kohdistunut pääasiassa Kar.A:n alueelle. I AK:n alueella vih.-hävittäjät ovat osallistuneet maataisteluun Simolan maastossa. Kar.A:n alueella vih:n lentotoiminta ulottunut kauas selustaan. Koneita esiintynyt kaikkiaan n. 90-100. Suvilahden ja Jänisjärven asemia pommitettu.
- Taistelukosketus Ohalatvassa, Ylä-Prääshä- Nuosjärvi alueella, Vieljärven alueella sekä alueella Pyhäjärvi Markkila - Viitana. Pommitettu ampumahautalinjoja Ontajoen itäpuolella, leirejä Domosirova - Barkovan alueella ja Sermakokoin aluetta.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 13 konetta.

PM:n kirj. n:o 727/Op. 2; LIITE n:o 268:
- Syvärin ja myöh. Jänisjärven rannikon puolustusta silmällä pitäen siirretään II AK:sta ja IV AK:sta yksi Lin.P kummastakin ja Laat.P:sta tykistöä Kar.A:lle.

I AK:n käsky puolustuksen lujittamista varten (2517/Op.1/5 f, 21.9.41):
- Pääpuolustuslinjan yksityiskohtainen kulku tarkoin määriteltävä.
- Etuvartioasemia luotava niihin kohtiin, joissa pääpuolustuslinja on vedetty nyt saavutetun linjan taakse.
- Päävastarinta-asema luotava syvyyteen porrastettuihin tukikohtiin perustuvaksi ja aukottoman sekä syvän tuliverkon omaavaksi.
- Ohjeita joukkojen ryhmityksen, tulisuunnitelmien sekä kenttävarustustöiden suhteen.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Riianlahdessa miehitetty Wormsin ja Muhun saaret. Kohkealla hyökkäyksellä vih:n tuhoamaa patoa myöten saavutettu sillanpääasema Saaremaan itärannalla.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D: Joukkomme vetäytyneet Valkeasaaren asema-alueelta klo 8-8,30. Vih:n hyökkäykseen osallistui 800-900 miestä (vankitieto) ja sitä tuki 12 hv:a, joista tuhottiin 2 kevyttä ja 2 KV-mallista. Tappiomme tyk.-valmistelussa olivat n. 20 kaat. ja 52 haav. Rajajoen pato vih:lla, joka kaivautuu Rajajoen itärannalla padon kohdalla. Kautatien pohjoispuolella asemamme suurin piirtein ennallaan.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Aamulla alkanut vih.-hyökkäys Valkeasaaren tien suunnassa pysäytetty pääpuolustuslinjan eteen. Vastaiskulla vallattu takaisin alkuperäiset tst.-etuvartioasemat. Div:n tykistö osallistui koko voimallaan hyökkäyksen torjuntaan, osittain 12.D:n lohkolla. Vih:n tappiot n. 150 kaatunutta ja 37 vankia. Sotasaaliina saatu 3 kk., 3 krh., 11 pk., 2 kp., 11 autom. kivääriä ym.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Lempaalanjärven koillispuolella on vih. koko päivän hyökannyt Simolan kukkuloita vastaan. Simola "a":n kukkula vih:lla, muuten pääpuolustuslinja hallussamme.
- Heimasaaren maastossa lyöty takaisin pari hyökkäystä, vih:n kärsiessä huomattavia miehistötappioita.
- Vih. on vetänyt tykistöänsä lähemmäksi etulinjaa. Muualla tykistö- ja partiotoimintaa.

20.9. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vaasenin sillanpääasemasta käsin edetty Demidovskajan suuntaan, jossa rautatiesillan maasto hallussamme. Idässä Syvärin pohjoisrannalla vallattu Gakruzeijan kylä. Rautatien suunnassa etenevät osastomme taistelussa Revonselän järven eteläpään tasalla.
- VII AK: Prääshä-Petroskoi suunnalla saavutettu linja Perttijärvi - Gildjärvi - kukkula pisteestä 166,9 n. 1½ km. itään - piste 106,0 - piste 86,1 - kukkulan 168,5 länsireuna - piste 106,2 - siitä luoteeseen Suojokeen. Vih:n vastarinta tien kohdalla erittäin sitkeää. Tien maastoon Valkealammen lounaispuolelle jäänyt motti. Suunnassa Säämäjärvi - Petroskoi vih. hyökkäsi pisteessä 126,0 olevaa patl: aamme vastaan. Omat joukkomme aloittaneet tämän vih:n tuhoamiseksi etenemisen maantien ja rautatien eteläpuolella. Vahv. Kv.Pr:n hyökkäys Pohjalahdesta pohjoiseen saavuttanut oikealla siivellään Sjavjarven kaakkoispuolisen maaston.
- RO: Onkamusjarven eteläpuolella lyötiin ja osittain tuhottiin tielle Onkamusjärvi - Havanmäki edennyt vih.-patl. Kostamuksen suunnalla hyökkäsi vih. SissiP 1:n kumpaankin sivustaan. Hyökkäys saatiin vaivoin pysähtymään.

illalla MeriV:n tilanneilmoitus n:o 187:
- Saksalainen lentokone pommitti Someria, jolloin satamassa syttyi tulipalo ja nousi räjähdyspilviä. Myöhemmin uusi pommitus.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Vih. lähtenyt viime yönä Valamosta. Koko Valamo vapaa vih:sta. Valamon miehitys aloitettu.

21.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Laiva- ja moottoriveneliikenne Koiviston saarialueella melko vilkas, varsinkin Saarenpään ja Kronstadtin välinen. Tykistömme suorittaman voimakkaan tuli-iskun jälkeen pyrki partiomme 3:lla syöksyveneellä Ravitsan saarelle, mutta vih:n tulen vuoksi ei päässyt maihin.
- 12.D: Koko yön aikana hiljaista. JR 47:n (Sotisaari) tilalle vaihdettu etulinjaan, 19.9. alkaen, JR 46 (Saure).

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jaudebajoen rautatiesilta räjäytetty. Bardovskajan maastossa eteneminen jatkuu tavoitteena Jandebajoki. Syvärin etelärannalla Plotizno hallussamme. 6 vih:n tykkivenettä tulitti 20.9. Gakrutsein kylää. Osasto L:n eteneminen Latvaa konti jatkuu sekä Iivinan että rautatien suunnassa. Hyökkäys Tarsepoliin käynnissä Kaskanasta päin.
- VII AK: Markkilan tienhaaran länsipuolelle syntyneessä mottissa n. 5 vih.-patl:aa. Pisteen 126,0 maastoon idästä hyökännyt vih. lyötiin takaisin 20.9. Kaakosta Villavaaran eteläpuolelle hyökännyt vih.-patl. lyoty hajalle. Rautatien eteläpuolella edetty Tsevsajoen länsipuolelle. URR:n pääosien eteneminen etelästä Elmitjärven suuntaan alkanut.

21.9. aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Muotkavuonossa vih:n sotalaiva, joka jatkuvasti tulittanut raskailla kaliipereilla 2.Geb.D:n vasenta siipeä.
- Englantilaiset hävittäjät suojasivat pommituksiin osallistuneita vih:n pommikoneita.

aamulla LaaL.P:n tilannetiedoitus:
- Haapanovan lucstarin ptri ollut tulitaistelussa 20.9. vih: tykkiveneen kanssa. Ei vaurioita.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 87 (20.9. klo 6 - 21.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta laimeata. Perkjärven ja Suulajärven lentokenttiä tulitettu ja pommitettu. Rajajoen asemaa ja Vaasenia sekä Tsalkin maantiesiltaa pommitettu.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappioista ei ole tullut ilmoituksia.

PM:n Op. 2 ehdotti, että Sissi P 2 irroitettaisiin Laatokan Puolustuksesta ja asetettaisiin Ylipäällikön käytettäväksi muualla.

PM:n kirj. n:o 739/Op.2:
- SissiP 2 irroitetaan Laat.P:sta ja alistetaan Kar.A:lle (kuljetetaan 22.9. autoilla Kostamuksen suuntaan Sissi P 1:n yhteyteen).

Saksan päämajan tiedoitus:
- Erään jv.aivisioonan ylitettyä Dnjeprin leveän alajuoksun Berislavin kohdalla ovat saksalaiset joukkomuodostelmat tunkeutuneet Asovanmerelle.
- Saarenmaan pääkaupunki Kuresaar (Arensburg) vallattu.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D: Rajajokilinjalla laukausten vaihtoa ja molemminpuolista tyk.- ja krh.tulta. Vih:n lentokoneet pommittaneet etulinjaamme, sekä takamaastoa Ollilaa myoten.
- Eilisissä taisteluissa saatu sotasaaliina 1 pienois-krh., 6 pk. ja 20 kiv.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista tykistöä ja krh. häirintätulta. Juniin Varsolovon ja Grusinan välillä saatu osumia.
- Konevitsan vesillä vih.-laivoja. Sekä saaresta että laivoista ammuttu mm. Sortanlahteen. Oma rannikkotykistömme ampunut vih:n lastauspaikkoja Konevitsassa ja karkoittanut rannikkoa lähestyneen vih:n hävittäjän.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Taistelu jatkuu Demidovskajan maastossa ja lännempänä pisteestä 54,6 n. 2 km. itään, jossa vih. on varustetuissa asemissa. Pertjärven kylä vapaa vih:sta. Iivinasta edenneet joukkomme ovat vallanneet Latvan jatkaen osillaan etenemistä Petäjaselän suuntaan. Tarsepolin keskikyla vallattu. Annettu käsky edeta Petroskoita kohti myös etelästä.
- VII AK:Suunnassa Prääshä - Petroskoi hyökkäys edistynyt nopeasti. Valkeelammen länsipuolella oliut motti selvitetty. Säämäjärvi - Petroskoi suunnassa vallattu Villavaaran motti.
- Vahv. Rv.Pr.: Hyökkäys käynnissa Verkeielammen itapuolella olevaa vih:sta vastaan. Suunnassa Lahta - Elmitjarvi saavutettu Elmitjärven etelapuolinen maasto.

21.9. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla on vih:n painostus rautatien pohjoispuolella jatkunut koko päivän. Vih:n voimakkaat hyökkäykset torjuttu. 9 vih:n pommikonetta pommitti asemiamme maantien ja rautatien välissä sekä tykistöasemiamme maantien suunnassa.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Heinäsenmaa miehitetty vih:sta kontaamatta. Valamon miehitys jatkuu. Mökerikkö, Vorsinoinsaari ja Jalaja vapaat vihista.

22.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D: Rajajoella, IV ja II AK:n saumakohdassa, yön kuluessa kaksi vih.-hyökkäystä, joista ensimmäinen tyrehtyi tykistömme tuleen ja toinen jv:mme tuleen asemiemme eteen. Vih:n kaatuneita laskettu 200 sekä 20.9. tapahtuneissa taisteluissa 84. Totleben sekä tykkivene ampuneet Terijoen maastoa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n joukot saavuttaneet Jandepajoen sekä maantien pisteen 83,9 kohdalla. Vih. puolustautuu sitkeästi. Podporozesta lounaaseen johtava maantie hallussamme Pokrapurolle saakka. Os. L vallannut Revonselan ja 7.D kaikki Tarsepolin kylät.
- VII AK: Säämäjärvi - Petroskoi suunnalla vallattu kukkulamaasto pisteestä 125,3 lounaaseen. Verkelelammen maastossa oleva motti lyöty kahtia.
- KO: Vih. tehnyt Onkamusjärven suunnalla sillanpääasemaamme vastaan 2 hyökkäystä, jotka torjuttu.

aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Vih:n tykkivene tulitti Haapanovan luostaria aikaansaamatta vaurioita. Patterimme karkoitti aluksen. Vih:n hävittäjä ja 2 tykkivenettä ampuivat Sortanlahtea aiheuttamatta vaurioita.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 190:
- Hankoniemen alue: Snappertunan lohkolla vih:n tykistötoiminta tavallista vilkkaampaa, muualla laimeata. Oma tykistömme ampunut tuli-iskuja ja häirintää.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 88(21.9. klo 6 - 22.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi pääasiassa Laatokan itäpuoleiselle alueelle. Se pommitti Podporozea, Latvaa, Jänisjoen asemaa, Suvilahden kenttäsairaalan aluetta sekä IV AK:n alueella etulinjaamme ja takamaastoa Ollilaan saakka. Prääshänalueella vih.-koneet ruiskuttivat palavaa fosforia ja naftasekoitusta ja Syvärin suunalla nestettä it.-patterin sokaisemiseksi.
- Omat hävittäjät torjunta-, etsintä-, suojaus- ja sulkulentojen lisäksi taistelukosketuksessa vih:een Ollilassa, Syvärin alajuoksulla, Ontajoella, Pitmajärvellä ja Rukajärvellä. Pommitettu Ontajoki - Onihma - Perttijärvi aluetta sekä Petroskoin ja Jeljärven asemia.
- Omat tappiot: 1 kone
- Vih.-tappiot: 11 konetta.

21.9. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla on vih:n painostus rautatien pohjoispuolella jatkunut koko päivän. Vih:n voimakkaat hyökkäykset torjuttu. 9 vih:n pommikonetta pommitti asemiamme maantien ja rautatien välissä sekä tykistöasemiamme maantien suunnassa.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Heinäsenmaa miehitetty vih:sta kohtaamatta. Valamon miehitys jatkuu. Mökerikkö, Vorsinoinsaari ja Jalaja vapaat vihista.

22.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D: Rajajoella, IV ja II AK:n saumakohdassa, yön kuluessa kaksi vih.-hyökkäystä, joista ensimmäinen tyrehtyi tykistömme tuleen ja toinen jv:mme tuleen asemiemme eteen. Vih:n kaatuneita laskettu 200 sekä 20.9. tapahtuneissa taisteluissa 84. Totleben sekä tykkivene ampuneet Terijoen maastoa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n joukot saavuttaneet Jandepajoen sekä maantien pisteen 83,9 kohdalla. Vih. puolustautuu sitkeästi. Podporozesta lounaaseen johtava maantie hallussamme Pokrapurolle saakka. Os. L vallannut Revonselan ja 7.D kaikki Tarsepolin kylät.
- VII AK: Säämäjärvi - Petroskoi suunnalla vallattu kukkulamaasto pisteestä 125,3 lounaaseen. Verkelelammen maastossa oleva motti lyöty kahtia.
- KO: Vih. tehnyt Onkamusjärven suunnalla sillanpääasemaamme vastaan 2 hyökkäystä, jotka torjuttu.

aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Vih:n tykkivene tulitti Haapanovan luostaria aikaansaamatta vaurioita. Patterimme karkoitti aluksen. Vih:n hävittäjä ja 2 tykkivenettä ampuivat Sortanlahtea aiheuttamatta vaurioita.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 190:
- Hankoniemen alue: Snappertunan lohkolla vih:n tykistötoiminta tavallista vilkkaampaa, muualla laimeata. Oma tykistömme ampunut tuli-iskuja ja häirintää.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 88(21.9. klo 6 - 22.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittyi pääasiassa Laatokan itäpuoleiselle alueelle. Se pommitti Podporozea, Latvaa, Jänisjoen asemaa, Suvilahden kenttäsairaalan aluetta sekä IV AK:n alueella etulinjaamme ja takamaastoa Ollilaan saakka. Prääshänalueella vih.-koneet ruiskuttivat palavaa fosforia ja naftasekoitusta ja Syvärin suunalla nestettä it.-patterin sokaisemiseksi.
- Omat hävittäjät torjunta-, etsintä-, suojaus- ja sulkulentojen lisäksi taistelukosketuksessa vih:een Ollilassa, Syvärin alajuoksulla, Ontajoella, Pitmajärvellä ja Rukajärvellä. Pommitettu Ontajoki - Onihma - Perttijärvi aluetta sekä Petroskoin ja Jeljärven asemia.
- Omat tappiot: 1 kone
- Vih.-tappiot: 11 konetta.

22.9. Kenraalieversti von Falkenhorstin käynti PM:ssa Ylipäällikön luona.

PM:n kirj. 2310/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 10.9. - 19.9. 41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, sotavangeista ym. katso LIITE n:o 269 a-b.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D: Vih:n Valkeasaaren suunnassa pienin voimin yrittämät hyökkäykset torjuttu.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista tykistön ja krh:ien eilistä hieman vilkkaampaa häiritsemisammuntaa. 11 vih. konetta tulittanut 18.D:n etulinjaa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D saavuttanut linjan Jandepajoki - Demidovskaja - Bardovskaja. Vih:n vastahyökkäys Bardovskajan maastossa torjuttiin. Os. L:n eteneminen Petäjäselkään ja Revonselästä Tarsepolin suuntaan käynnissä. 7.D:n etumaiset joukot vetäytyneet keskimmäisen Tarsepolin maastoon.
- VII AK: 11.D vallannut etelästä käsin Matrossan molemmat kylät. Kiivaat taistelut käynnissä kylien koillis- ja lounaispuolella. Itään päin saavutettu linja Perttilampi - Jandrijärvi - Korikjoki. Tien suunnassa vih. tekee ankaraa vastarintaa Djumenuskin maastossa. 4.D:n hyökkäys Säämäjärvi - Petroskoi suunnassa pysähtynyt vih:n voimakkaan vastarinnan takia. Vahv. Rv.Pr. vallannut Verkelelammen itäpuolella olleen motin. Elmitjärven kylä vallattu. Terhilammen kaakkoispuolella olevalla kukkulalla lyöty vih.-patl. hajalle.
- RO: Onkamusjärven suunnalla ollut vih. irroittautumassa. Patl:mme, joka oli Kostamuksen suunnalla, vetäytynyt puolustukseen eteläisemmän Kuimanlammen korkeudelle jouduttuaan vih:n saarrostamaksi.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Lunkulansaareen tuli vih:n hinaaja, jonka aluksen latvialainen miehistö oli vallannut ja kuljettanut rantaan. Mökerikön miehitysjoukot lähteneet Rahmanin saaresta.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 191:
- MTV:mme Syöksy upotti Suursaaren itäpuolella torpeedolla vih:n 500 tonnin raivaajan.

23.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Os.L saavutti 22.9. Kurselän. 7.D:n hyökkäys Tarsepolin ja Latvan asemille vahvistuksia saaneen vih:n lyömiseksi jatkuu. Menetetty maasto ja osa rautatiestä hallussamme.
- VII AK: 11.D kiivaissa taisteluissa Matrossan koillis- ja lounaispuolella. 4.D:n joukot tunkeutuivat 22.9. pisteen 174,7 maaston itäpuolelle. Ala-Patojärven lounaispään ja Sapeljärven välisen maaston haltuun ottamiseksi hyökkäys käynnissä. Vahv. Rv.Pr. torjunut Terhilammen kaakkoispuolisessa maastossa vih:n raivokkaat hyökkäykset.

23.9. aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n ilmatoiminta suuresti vilkastunut. 14 ja 9 pommikonetta pommittanut Vermanjokilinjaa. Sääsuhteet parantuneet. Yöllä pakkasta 8 astetta.
- Pohjoiskaista: Vih.-hyökkäys Kurkjärven länsipuoleisessa maastossa.

aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Haapanovan ptri sai 22.9. täysosuman vih:n rahtialukseen, joka myöhemmin upposi. Syvärinniemen luoteispuolella ollut tykkivene avasi tulen patteriamme vastaan. aiheuttamatta tappioita.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 192:
- Rökärin ja Utön eteläpuolella vilkasta vih:n toimintaa.

PM:n creedsanoma n:o 768/Op.3:
- Mussalon raskas it.ptri saadaan siirtää Haminan suojaksi. Kotkan torjuntaan jätetään Pirkörissä oleva raskas it.ptri

MeriVE:n kirj. Hangon Ryhmän kom:lle n:o 2208/Op.3,22.9.:
- Komentosuhteiden yksinkertaistamiseksi ja Hankoniemellä puolustuksessa olevien joukkojen toiminnan yhtenäistämiseksi muodostetaan Erillisosasto Ekström (Os.E), johon tulevat kuulumaan RP 55 (kom. maj. Lindberg) ja SPB (ruotsal. vapaaehtoispatl.). Erillisosaston päälliköksi määrätään ev.luutn. Ekström.

Laat.P:n kirj. n:o 613/164/Ase 1/12.9.:
- Syvärin ja Äänisjärven puolustuksen hahmoittelu.(Ei aiheuttanut toimenpiteitä.

20,30 MeriVE:n creedsanoma n:o 903/Op.2:
- Selostus vesillemme saapuvasta saksalaisesta laivasto-osastosta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Kiovan itäpuolella olevalla alueella vih:n kaikki ulosmurtautumisyritykset torjuttu ja arviolta 50 neuvostodivisioonaa täydellisesti tuhottu. Tähän mennessä otettu 380,000 vankia sekä otettu saaliiksi tai tuhottu yli 570 ps.vaunua ja n. 2,100 tykkiä. Vankien joukossa V venäl. armeijan yli päällikkö.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Koiviston saarten luona tavallista vilkkaampaa vih:n laivaliikennettä. Oma tykistömme ampunut saarilla havaittu ja maaleja. Vih. vastannut laimealla krh.tulella.
- 12.D: Rajajoella laimeaa molemminpuolista häirintätulta sekä partiotoimintaa. Pietarin suunnalla ja Kronstadtissa jatkuvia ilmahyökkäyksiä, joiden tuloksena laajoja tulipaloja.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: Aleksandrovkassa jatkunut pitkin päivää vih:n liikehtiminen ja hyökkäysyritykset, jotka kuitenkin raukenivat tykistötulemme vaikutuksesta.
- 19.D:n lohkolla mol.puolista tykistön ja krh:ien häiritsemisammuntaa.

23.9. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Karelka miehitetty.
- VI AK: Os. L vallannut kiivaan taistelun jälkeen Petäjäselän kylän. 7.D saanut yhteyden Revonselästä pohjoiseen eteneviin joukkoihin. N. 3 patl. vahvuinen vih. saarrettu Tarsepolin itäpuolisessa maastossa. Taistelu Latvan aseman maastossa. Rautatie Latvan pohjoispuolella katkaistu.
- VII AK: 11.D vallannut Matrossan länsipuolisen tiemaaston. Hyökkäys Puoliväliä vastaan käynnissä. 4.D vallannut etelästä käsin edeten Tsevsajoen sillan eteänä. Pisteen 174,7 motti selvitetty.
- RO: Vahv. Rv.Pr.(Rv.Pr., JR 35 ja II/KTR 1) alistettu RO:n komentajalle. Verkelejanmen koillispuolella ollut motti selvitetty. Edetty Nimijärvelle. Tersilammelta ja Elmitjärveltä edenneet joukkomme yhtyneet Mustajärvellä. Olkolan suunnassa etelästä käsin saavutettu Katkosjärven pohjoispuolella oleva maasto. Tien Onkamusjärvi - Vuohtajärvi suunnassa vih:n vastarinta edelleen sitkeää. Vasemmalla joukkomme edenneet Säpsäjärven eteläpuolelle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla molemminpuolista tulitoimintaa. Vih.-kone pommitti Kuusamon kirkonkylää.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 14 vih.-konetta pommitti joukkoja Vermanjokilinjalla ja rautatietä.
- Pohjoiskaista: Vih:n hyökkäys Kurkjärven länsipuolella torjuttu.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Verkkosaari todettu vapaaksi vih:sta.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 193:
- Hankoniemen alue: Vih:n tuli tavallista vilkkaampaa.
- Keski-Suomenlahti: 1 saksalainen vartiolaiva upposi Orrengrundin eteläpuolella vih:n MTV:n torpedon osumasta. Vartiolaivat upottivat myöhemmin toisen vih:n MTV:istä.

24.9. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Aleksandrovkan suunnalla yritti vih. useampaan otteeseen ryhmittyä hyökkäykseen, mutta hajoitettiin joka kerran tyk.- ja krh.tulellamme.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tarsepolin maastossa osittain saarrettuna ollut vih. lyötiin 23.9. Pohjoisessa rautatielle saartavat 7.D:n joukot menivät 23.9. yllättäen Sapsajoen yli ja ottivat taistelutta Sarrin kylässä olevat vahvasti varustetut asemat. Koko Sarrin kylä hallussamme. Torjuttu 8 vih:n vastaiskua.
- VII AK: 11.D:n oikean siiven hyökkäys pysähtynyt n. 1½ km. Puolivälin eteläpuolelle. Maantien suunnassa päästy Matrossan koillispuolella olevan suon koillispään tasalle. 4.D:n etumaisten osien eteneminen itään tien suunnassa pysähtynyt Ala-Patojärven eteläpään kohdalla olevaan Garashmaastoon. Vih:n täällä tekemä vastahyökkäys torjuttu.

24.9. aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: 3.Geb.D:n pääosa vetäytynyt suunnitelman mukaisesti Litsajoen länsirannalle. Div. torjunut Kurkjärven länsipuolella useita vih:n kiivaita hyökkäyksiä.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 90 (23.9. klo 6 - 24.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta Suomenlahdella ja Kannaksella vähäistä. 1 kone pommitti Kuusamon kirkonkylää. VI AK:n alueella pudotettiin pommeja Latvan lentokentälle ja Petäjäselän maastossa olevia joukkojamme vastaan.
- Omat hävittäjämme suorittaneet, kuten muinakin päivinä, torjunta-, etsintä- sekä suojauslentoja eri tahoilla. Taistelukosketus Vorobjevan läheisyydessä, Petroskoi - Petäjäselän alueella ja Rukajärvellä. Tiedustelua laajoilla alueilla. Pommitettu Petroskoin asemaa ja Ontajärven idänpuoleista maastoa. Huolto- ja haavoittuneiden kuljetuslentoja Pitmojärveltä ja Vorobjevasta, johon kuljetettu Os.L:lle 5000 ltr. bensiiniä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 9 konetta. 23.9. tuhottu 1 tähystyspallo.

Ruotsalainen upseerivaltuuskunta kenr.maj. Högbergin johdolla, joukossa prinssi Gustaf Adolf, kävi PM:ssa, jossa kenr. luutn. Hanell ja ev. Roos selostivat sodan kulkua ja ajankohtaista tilannetta. Valtuuskunta lähti illalla matkalle Kar.A:n alueelle.

III AK:n käskyt 210 ja 219/III/3 b(2563 ja 2562/Op.1/5 f):
- Div:t lujittavat nykyisiä puolustusasemiaan, varustavat ne kylmää vuodenaikaa silmälläpitäen jne., jotta AK lisävoimia ja täydennystä saatuaan voi ryhtyä uudelleen hyökkäykseen ensi kädessä Louhen suuntaan.
- III/JR 33 alistetaan 28.9. AK:lle Oulangan lohkolla. Samalla siirtyy AK:n pohjoisraja 28.9. alkaen linjalle, Ylikitkajärven kaakkoisranta - Kitkajokea myöten Oulankajokeen - Soukelojärven eteläranta - Kuntijärvi - Tiiksjärvi - Tshuupa (III AK:lle ml.).
- I/JR 14 tullaan lähiaikoina palauttamaan rykm:nsä yhteyteen, samoin loput SS-Div.Nordista divisioonaansa. II/JR 14 irroitetaan etulinjasta (tilalle I/SS-JR 7) ja jää Div.J:n käyttöön.
- Div.J:n ja SS-Div.Nordin väliraja siirtyy linjalle nimetön järvi maantie - km:n 4. itäpuolella - nimetön järvi pitkästä rautatiejärvestä 2 km. pohjoiseen - nimetön järvi Elovoejärven eteläpuolella. Rintamavastuu tämän linjan pohj. puolella siirtyy 26.9. SS-Div.Nordille.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Os.L:n joukot saavuttivat varhain aamulla Äänisjärven rannan Derevjannoen kylästä 1½ km. etelään. Hyökkäys Petroskoin suuntaan jatkuu. 7.D saartanut Latvan aseman maastossa olleen vih:n mottiin. Vih:n hyökännyt jatkuvasti vahvoin voimin Iivinäjoen (Säpsäjoen) pohjoispuolella olevaa sillanpääasemaamme vastaan.
- VII AK: 11.D vallannut Puolivälin. 1.D (-rykm.) siirtymässä Matrossan lounaispuoliseen maastoon.
- RO: Osia HRR:stä taistelussa Zeringalammen eteläpäässä, jossa vih. hyökkää voimakkaasti. Mustajärveltä eskadroona edennyt Rotsjärvelle. Säpsäjärven eteläpuolelle edennyt JP 5 pakotettu saarronuhan vuoksi vetäytymään takaisin entisiin asemiinsa Peltojärven koillispuolelle.

24.9. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla menetettiin 23.9. eräs tukikohtamme. Pikku Kiskisjärven länsirannalla. Oikealla sivustalla kaikkien aseiden tulitoimintaa. Ison Kiskijärven koillisrannalla jatkuu taistelu. Louhen suunnalla kaikkialla varustelutyöt käynnissä. Vih. ampunut sumukranaatteja.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Geb.Korpsin eteläsiiven vetäytyminen jatkuu suunnitelman mukaisesti. Vih:n lentotoiminta vilkasta.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus: n:o 195:
- Hankoniemen alueella vih:n tykistötoiminta edelleen laimeata. Oma tykistömme saanut osumia mm. kk. pesäkkeisiin saarilla ja Furunäsissä olevaan patteriin. Saksalaiset lentokoneet pommittivat Hankoa.

25.9. aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n suorittama tiedusteluluontoinen hyökkäys Kapujärven länsipuolella lyöty takaisin.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D laajentanut voimalaitoksen sillanpääasemaa itään ja kaakkoon. Vih:n kiivaat hyökkäykset Sapsajoen pohjoispuolella olevaa 7.D:n sillanpääasemaa vastaan jatkuneet panssarijunan tukemina. Joukkojamme etenemässä rantamaantielle Latvan kautta Soksun suuntaan.
- VII AK: 1.D (paitsi 2 rykmenttiä) ryhmittyy Jaudrijärven maastoon osallistuakseen Petroskoin valtaukseen lounaasta käsin. 4.D jatkaa Sapeljärven ja Tsevsajoen välillä olevan vih:n tuhoamista.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Joukkojen vaihtoa. Asemien varustaminen ja tien rakentaminen jatkuu.
- Pohjoiskaista: 2.Geb. Div. torjunut 2 vih:n väkivaltaista tiedusteluyritystä kukkulaa 314,9 vastaan.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 196:
- Hankoniemen alue: Oma tykistömme ampunut tuli-iskuja eri maaleihin m.m. vaientaen pari patteria.
- Itä-Suomenlahti: Vih:n patteri ampui Koiviston kauppalaa, jota lisäksi tulitettiin suorasuuntaustykeillä. Vaurioita ei tullut. Oma tykistömme ampunut tuli-iskuja Eistilän kylään.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 91 (24.9. klo 6 - 25.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta kaikkialla laimeata. Derevjannoen suunnassa hävittäjät ovat tulittaneet joukkojamme ja kolonniamme.
- Omat koneet tulittaneet Ontajärvi - Jeljärvi tiellä autoja. Huoltolento Kuusjärven alueelle.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

25.9. illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n lohkolla rintamavastuu siirtynyt JR 6:lta JR 27:lle
- 3., 4. ja 5. Er.Linn.K:n kuljetus lähdössä Koljolasta.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n hyökkäykset Bardovskajan luona torjuttu. Taistelu jatkuu. 17.D miehittänyt Homerovitsin kylän. Os. L vallannut Derevjannoen kiivaan taistelun jälkeen. 7.D selvittänyt Latvan aseman maastossa olleen motin. Vih. jatkaa hyökkäyksiään pohjoisesta tukenaan mm. 2 ps.junaa.
- VII AK: 1.D:n joukot taistelussa Jandrijärven itä- ja kaakkoispuolella.
- RO: Tseringalammen luona hyökännyt vih. peräytynyt Nimijärvelle. Etenemisemme Ala-Nelkanjärven suuntaan pysähtynyt linjalle Pitkäjärvi - Dengenlampi - Rotsjärvi. 26.9. alkaa hyökkäys Kivasjärveltä Olkoilan suuntaan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Itäisen Malviaisen tien suunnassa kiivasta tulitoimintaa. Louhen suunnalla jatkuvasti rauhallista. Pääjärvellä vallattu vih:n höyrylaiva ja proomu.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vih:n 2.Geb.D:n kaistalla tekemät hyökkäysyritykset torjuttu. Eteläsiiven vetäytyminen uusiin asemiin jatkuu.

26.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Partioitamme on edelleenkin tulitettu Koiviston saarista kk:eillä ja pst.tykeillä, eikä niiden ole onnistunut nousta maihin. Tykistömme häirintään on vih. vastannut laivatykeillään. Laivaliikenne on ollut vilkasta.
- 12.D: Rajajoella molemminpuolista krh.- ja tyk.häirintää. Vih:n suorasuuntaustykit ja Totleben ampuneet etulinjaamme. Kronstadtissa suuria paloja ja räjähdyksiä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n Bardovskajan suunnassa tekemä hyökkäys pysäytetty. Os.L:n hyökkäys Derevjannoen suunnassa jatkuu. Vih:n vastarinta erittäin sitkeätä. 7.D:n hyökkäys Sapsajoen pohjoispuolella käynnissä. Vih. suorittamat edelleen kiivaita vastaiskuja.
- VII AK: 1. ja 11.D:n hyökkäys Petroskoi:n suuntaan alkanut.
- RO: Dengenlammen kannaksella ja Rotsin maastossa taistelu jatkuu.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 169.D vaihtanut etulinjasta JR 54:n, joka palautettu 6.D:lle.
- Pohjoiskaista: 3.Geb.D:n vetäytyminen Litsajoen taakse jatkuu. Sen eteläsiipi n. 2 km. sanan Nosh-järvi pohjoispuolella.

26.9. aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Konevitsaan 25.9. lähetetyt partiot todenneet saaren tyhjäksi vih:ista.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 198:
- Hankoniemen alue: Vih. tulittanut tykistöllä, krh:llä ja kk:llä asemiamme. Oma tykistömme ampunut tuli-iskuja mm. Hangon ratapihalle ja lentokentälle.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 92 (25.9. klo 6 - 26.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta vähäistä. Sämäjärvi - Petroskoi tien suunnassa 3 hävittäjää pommitti ja tulitti etulinjojamme. Latvan asemaa ja sillanpääaseman maastoa pommitettu. 6 hävittäjää pommitti ja tulitti kahdesti Rukajärvi - Ondajoki maastossa olevia joukkojamme ja asemiamme.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta-, yhteys- ja sulkulentoja. Huoltolentoja ja haavottuneiden kuljetuslentoja Volomojärvelle ja Vorobjevaan.
- Omat tappiot: 1 FK-kone kadonnut omalla alueella.
- Vih.-tappiot: 4 konetta.

18,00 Ylipäällikkö lähti matkalle Kar.A:n alueelle, mukana kenr. Walden ja Nenonen, ev.luutn. Ulfsson, majurit Peitsara ja Grönvall. Joensuussa liittyivät seuraan kenr.luutn. Heinrichs ja maj. Vihma.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Harvaa ja hajanaista vih.tykistön häirintätulta. Oma tykistömme saanut täysosuman vih:n ammusvarastoon Alosaaren länsipuolella.

I AK:n tilanneilmoitus:
- Mustilan suunnalla tykistövalmistelun jälkeen hyökännyt n. 100 miehen vahvuinen vih.osasto lyöty takaisin.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Lotinanpellon länsipuolella oleva rautatiesilta ammuttu rikki. Voimalaitoksen sillanpääasemaa laajennettu. Os. L edennyt rautatietä pisteestä 42,5 n. 1200 m. luoteeseen olevalle purolinjalle. Pienempi osasto etenemässä luoteeseen tehtävänään vallata Orsegan asema. 7.D:n eteneminen jatkuu rautatien suunnassa Sapsajoen pohjoispuolella. Osia vih:sta motissa 500 m. rautatiesillasta pohjoiseen.
- VII AK:n hyökkäys saavuttanut yleisen linjan: p. 261,8 Puutien lounaispäästä 1 km länteen - p:n 156,6 kaakkoispuolella oleva kukkula - järven 135,7 länsiranta - Pos Rudani - p. 115,8 - Suojoen mutka p. 96,9 luoteispuolella - Suojoki Kusminskojesta n. 800 m lounaaseen - p:sta 97,1 n. 1 km. kaakkoon olevan kukkulan itäreuna - siitä suoraan pohjoiseen maantien ylitse Ala-Latojärven kaakkoiskärki. 4.D:n alueella selvitetty Tsapeljärven ja Ala-Latojärven välillä olleet motit.
- RO: Dengenlammen kannaksella puolustautunut vih. saarrettu ja tuhottu. Rotsjärven kylässä ollut vih. täydellisesti saarrettu.

26.9. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. jatkaa Vermanlinjan varustamista. Vih:n ilmatoiminta hyvin vilkasta. 9 konetta pommitti Alakurttia saaden osumia a-varastoon.
- Pohjoiskaista: Vih:n vahvahko hyökkäys kukkulaa 314,9 vastaan torjuttu.

illalla Laat.P:n tilanneilmoitus:
- Konevitsa miehitetty klo 12,30.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 199:
- Saaristomeri: Psl.Väinämöinen torjui it.tulellaan Högsärassa hinaajaamme kohdistuneen 3 vih.-hävittäjän pommituksen.
- Hankoniemen alue: 2 saksalaista konetta pommitti Hankoa.
- Itä-Suomenlahti: Diamant-matalan pohjoispuolella tuli näkyviin Mil.Marti, 3 Fugas-raivaajaa ja 9 VMV matkalla länteen. 1 VMV tuhoutui saksalaisten miinakenttään.

27.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tenenitsan kylässä jatkuu taistelu. 7.D:n taistelu jatkunut koko yön rautatien molemmin puolin.
- VII AK: 1. ja 11.D saavuttaneet yleisen linjan: piste 261,8 - Puutien lounaispää - pisteen 113,1 itäpuolella oleva kukkulamaasto - metsälinja 1½ km. Sambalskaja Iskusta itään - kukkulan itäreuna Sambalskaja Iskusta 2½ km. koilliseen - Pos Rudani - piste 115,8 - siitä 2 km. koilliseen olevan kukkulan itäreuna - Suojoen mutka pisteen 96,9 pohjoispuolella.
- RO: Hyökkäykset Nimijärvelle, Alanelkanjärven sekä Olkkoilan suuntiin alkaneet aamulla.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vih:n sukellusvene tunkeutunut Petsamonvuonoon ampuen torpedon satamalaituria vastaan. Ei vahinkoja.

aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Konevitsan tultua miehitetyksi ovat kaikki Laat.P:n alueella olevat saaret vapaat vih:sta.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 200:
- Vih.-hävittäjät tulittaneet kk:llä Högsäran luona olevaa laivastoa saamatta aikaan vaurioita.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 93 (26.9. klo 6 - 27.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta vilkastui rannikolla ja Suomenlahdella sekä Kar.A:n alueella. Kannaksella se oli vähäistä. 1 kone pudotti Kotkassa 4 pommia mereen. Ontrosenvaaran siltaa pommitettiin ja tulitettiin kahdesti. Kar.A:n alueella todettu yhteensä 30-40 erisuuruisin muodostelmin suoritettua lentoa. Podporozea ja Mätysovaa pommitettu. Etulinjojamme pommitettu ja tulitettu Latva - Derevjannoe alueella. Prääshissä vilkasta lentotoimintaa. Vaashenissa pommitusta ja tulitusta.
- Ilmataistelu Derevjannoe - Petäjäselkä alueella, Matrossan pohjoispuolella sekä Kokkoilan kohdalla. Pommitettu mm. 2 ps. junaa ja Suojun asemaa. Huoltolentoja Volomojärvelle ja Latvaan.
- Omat tappiot: 1 kone tehnyt pakkolaskun.
- Vih.-tappiot: 14 konetta, joista 1 25.9.

27.9. Ylipäällikkö saapui klo 7 seurueineen junalla Jessoilaan, jossa kenr.maj. Hägglund ja ev.luutn. Simelius vastassa. Lähtö autoilla Kutismajoelle 4.D:n komentopaikkaan ja sen jälkeen Jessoilan, Nuosjärven ja Prääshän kautta Matrossaan 11. ja 1.D:n komentopaikkoihin. Matkan tarkoitus henkilökohtainen yhteyden otto komentajiin, tilanteeseen tutustuminen sekä joukkojen tervehtiminen ja kiittäminen. Paluu illalla Jessoilaan, josta junalla takaisin Mikkeliin.

10,35 Saapui kenr.maj. Airon Kar.AE:sta lähettämä sähke IV AK:lle, joka klo 11,40 lähetettiin creedsanomana edelleen:
- Ylipäällikkö on käskenyt 8.D:n valmistautumaan siirtymään Itä-Kannakselle.

IV AK:n esikäsky 8.D:n siirtoa ja siitä aiheutuvia toimenpiteitä varten (2561/Op. 1/5 f, 28.9.41):
- 12.D valmistautuu irroittamaan JR 4:n jonka tilalle 8.D luovuttaa JR 3:n.
- 8.RPr. ja Er.RLsto 9 valmistautuvat vastaanottamaan 8.D:n lohkon ja vastaamaan rannikon vartioinnista.

III AK:n kirj. AOK:lle toimintasuunnitelmastaan (2583/Op.1/5 f, 1.10.41), LIITE n:o 270:
- Louhen suunnalla palautetaan joukkojen hyökkäyskyky sekä luodaan mahdollisuudet ratkaisevaan hyökkäykseen ryhtymiseen luvattujen lisävoimien ja täydennyksen saavuttua.
- Uhtuan suunnalla toistaiseksi puolustus; vasta kun AK:n suunnittelema tie Kananainen - Röhö on rakennettu ja voimien siirrot sekä huolto myös pohjoisesta käyvät mahdolliseksi, voidaan toteuttaa Uhtuan valtaussuunnitelma.
- Oulangan suunnalla myös puolustus kunnes voidaan siirtää vesitse joukkoja Pääjärven itärannalle pohjoisessa, jolloin täällä toimiva rajavartiomuodostelma tuhotaan ja sissitoiminta AK:n selustaan ja huoltoteille ehkäistään.

Saksan päämajan tiedonanto:
- Kiovan itäpuolella käyty suurtaistelu on lopullisesti selvitetty, viisi neuvostoarmeijaa täydellisesti tuhottu. Vankien lukumäärä on noussut 665,000:een, vallattu tai tuhottu 884 ps. vaunua, 3,718 tykkiä ja arvioimattomat määrät muita sotatarvikkeita.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D:n joukot saavuttaneet Tenenitsistä länteen johtavan tien. Vih: puolustautuu sitkeästi mm. ps. junan tukemana. Os.L vallannut Orsegan aseman . Pienempiä osia suunnattu radan suunnassa etelään. Vih:n kuljetusalus ammuttu tuleen Äänisellä. Itään rannikolle edenneet 7.D:n joukot valtasivat 26.9. Soksun, josta eteneminen jatkuu Soutjärven suuntaan. Radan suunnassa saavutettu Nirkin aseman eteläpuoleinen maasto.
- VII AK: Taistelu jatkuu pisteen 261,8 maastossa. Luoteesta edenneet 1.D:n joukot saavuttaneet Puutien lounaispään n. 5 km:n matkalla kolmessa kohdin. Vahvoja taistelupartioita lähetetty Lohilammen suuntaan. 11.D:n joukot saavuttaneet etelästä edeten valtamaantien Pos. Vilkan itäpuolella, josta eteneminen jatkuu länteen. Vilgajoen länsipuolella saavutettu lounaasta ja luoteesta edeten Pos. Vilkan kylän lähimaasto. Maantien suunnassa saavutettu pisteen 130 maasto.
- RO: Nimijärven kylän maastossa ollut vih. motissa. Sargjärven pohjoispuolella oleva tienristeys hallussamme. Vuohtajärvi - Kotisärkijärvi kannas saavutettu. Ryhmää kehoitettu lähettämään heti rv. rykmentti Nimijärveltä itään.

27.9. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 12 vih.-konetta pommitti Alakurttia tuhoten osittain saksalaisen polttoainekolonnan.
- Pohjoiskaista: Omat Stuka-koneet pommittaneet vih:n asemia Mustatunturin juurella. 2. ja 3. Geb.D:n kaistalla vih.-koneet pommittaneet ja tulittaneet joukkoja. 6 englantilaista pommikonetta hävittäjien saattamana kalastajasaarennon kannaksen kohdalla.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 201:
- Hankoniemen alue: Partiomme todenneet Carpenin, Maltskärin ja Tuckhälskärin tyhjiksi. Molemminpuolista tykistötoimintaa. Saksalainen lentokone pommitti kahdesti Hankoa.
- Koivistolla molemminpuolista tykistötoimintaa. Partiotoimintaa Saarenpään, Ruonnin ja Alvatin suuntiin.

28.9. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D:n hyökkäys sähkölaitoksen sillanpääseman laajentamiseksi etelään ja kaakkoon jatkuu. Vih. suoritti 4 hyökkäystä 17.D:n asemia vastaan Jandepajoen sillan ja "Muk" sanan maastossa. Hyökkäykset torjuttu. 7.D valtasi Nirkin aseman 27.9.
- VII AK: 11.D edennyt maantien suunnassa Sambalskaja Iskun tienhaaraan saakka. Pos Vilkan kylä saarrettu täydellisesti. Etelästä käsin edeten katkaistu maantie Pos Vilkan sillasta n. 3 km. itään. Pos Vilkasta luoteeseen johtavalla tiellä tienhaara pisteestä 77,3 n. 1 km. kaakkoon hallussamme.
- RO: Ala-Nelkanjärven kylä vallattu. Sargjärveltä Nasonovaan edennyt eskadroona pakotettu vetäytymään vih:n painostuksesta.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus: n:o 202:
- Itä-Suomenlahti: Tavanmukaista molemminpuolista tykistötoimintaa. Vih. ampunut Koiviston kauppalan maastoon ja Kirkkoniemen laiturin ympärille. Vih:n partio noussut maihin lähellä Muurilaa.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 94(27.9. klo 6 - 28.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta keskittynyt Kar.A:n alueelle. 1 kone pommitti Kemijärven kirkonkylää. Ontrosenvaaraa ja Rukajärveä pommitettiin. Präshössä todettu 24 konetta. Vaasenin asemaseutua ja Derevjannoea pommitettu.
- Taistelukosketus Derevjannoen alueella ja Ondajoen maastossa. Pommitettu 12 kertaa Karhumäen - Petroskoin rataosalla olevia junia ja asemia. Haavottuneiden ja polttoaineen kuljetuslentoja Derevjannoelle ja Volomojärvelle.
- Omat tappiot: 6 konetta, joista 5 vaurioitunut. Alasammutun koneen ohjaaja pelastunut.
- Vih.-tappiot: 9 konetta.

11,00 Ylipäällikkö seurueineen palasi PM:aan matkaltaan Kar.A:n alueelle.

16,35 PM:n käsky IV AK:lle 2567/Op.1/5 d, LIITE n:o 271:
- 8.D (paitsi yksi rykm.) siirtyy Ylipäällikön käytettäväksi Lipolan - Kirjasalon alueelle.

28.9. 22,45 PM:n käsky IV AK:lle 2570/Op.1/5 d, LIITE n:o 272:
- 8.D kuljetetaan viipymättä rautateitse Jessoilaan, josta siirretään myöhemmin määrättävään paikkaan Ylipäällikön reserviksi.
(Käskyn muutos aiheutunut saapuneesta tiedosta, että uusia vih.-voimia keskittymässä Syvärin eteläpuolelle.)

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: N. 15 miehinen meridesanttipartio noussut yöllä maihin Muurilassa ja osittain päässyt pakenemaan metsään jättäen rannalle kasapanoksia, 3 radiota ym. Tykistömme saanut osumia mm. kahteen majoituspaikkaan. Yliloikkarien tietojen mukaan Koiviston saaressa n. 1,000 ja Tiurinsaaressa n. 300-500 miestä.
- 12.D: Rajajoella tavanmukaista molemminpuolista tyk.- ja krh häirintätulta. Vih. on n. 50 m:n päästä ampunut pesäkkeitämme polttopulloilla.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vähäistä vih.tykistön häirintäammuntaa. Oma tykistömme saanut täysosuman ainakin yhteen vih:n hv:uun Saarselkijärven pohjoispuolella sekä vaimentanut yhden suorasuuntaustykin Valkeasaaressa.
- II AK:sse tähän mennessä luetteloitu kaikkiaan 8,295 sotavankia.
- AK:n komentoporras siirtynyt päivän kuluessa Suulajärven hoviin (Petäjäniemen kartano).

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- AK: 5.D:n joukot ryhmittyvät voimalaitoksen suunnalla puolustukseen Persin purolinjalle. Vih:n 2 kiivasta vastahyökkäystä torjuttu. Taistelu jatkuu. Vih:n painostus Jandepaaseman ja Bardovskajan välillä helpottunut. Os. L:n Petroskoihin hyökkäävät joukot ovat n. 2-3 km. päässä kaupungista. Orsegan asemalla taistelevat joukkomme ovat torjuneet vih:n kiivaat hyökkäykset etelästä, lännestä ja pohjoisesta. 7.D:lla käynnissä taistelu Pasinselästä. Soutjärven suunnalla saavutettu Vehkaojasta n. 3 km. luoteeseen oleva kylä.
- VII AK: Pisteen 261,8 maastossa taistelu jatkuu. Puutielta kaakkoon saavutettu pisteet 257,0 ja 217,9. Tien suunnassa edenneet joukot saavuttaneet Konno- sanan korkeuden. Ajoneuvotie Jandrijärven ja Puutien lounaispään välille valmistuu iltaan mennessä. 11.D vallannut Pos Vilkan ja saavuttanut yleisen linjan p. 115,7 - siitä pohjoiseen metsälinjaa pitkin maantielle - p. 60,2 - p. 77,3. Päätien suunnassa torjuttu vih:n vastahyökkäys. 4.D saavuttanut linjan Ylä-Viitanan kylän lounaisreuna - Syväjoen mutka Ala-Patojärvestä 1,5 km itään. VII AK:n tykistö hallitsee kaikkia Petroskoista luoteeseen johtavia teitä.
- RC: Nimijoella olleen vih:n vastarinta murrettu. Etumaiset osamme Tereslammella. Etelästä ja lännestä edetèn otettu haltuun Helkanjärvet - Vuohtajärvi - Ventyrjärven maasto. 1 patl. etenemässä Ventyrän kautta Vatselonjärven pohjoispään korkeudelle tavoitteena Lintujärvi.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla oma tiedustelutoiminta vilkasta. Kangasvaaran eteläpuolella jatkettiin 27.9. aloitettua hyökkäystä erään kukkulan valtaamiseksi. Yritys ei johtanut tulokseen. Vih:lla vahvat asemat. Vih:n saarrostusyritys hyökkäyksen aikana torjuttiin. Rautatien eteläpuolella vih:n varustetut asemat n. 1000 m. etulinjastamme.

28.9. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vih:n vilkasta ilmatoimintaa. 8 konetta pommitti huoltotietä tuhoten Petsamojoen yli vievän sillan. Jokiäyräs sortunut tukkien uoman.

29.9. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Partiointimme Koiviston saarilla jatkunut ja on todettu vih:n edelleen suorittavan varustustöitä. Ruonnin saaren on vih. jättänyt räjäytettyään siellä olleen majakan ja rakentamansa pesäkkeet. Tykistömme häirinnyt vih:n laivaliikennettä ja tulittanut todettuja pesäkkeitä.
- 12.D: Rajajoella vih.tykistö, krh:t ja jv.aseet ajoittain kiivaastikin tulittaneet etulinjaamme yön kuluessa.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- N. kompp:n vahvuisen vih.osaston hyökkäysyritys Aleksandrovkan suunnassa lyöty takaisin etupäässä tyk.tulella.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 28.9. torjuttiin Tenenitsin suunnalla vih.-rykm:n hyökkäys. 7.D valtasi 28.9. Päsinselän lujan taistelun jälkeen. Vehkaoja vallattu.
- VII AK: Tien Pääshä - Petroskoi suunnalla saavutettu p:n 115,7 itäpuolella oleva puro maantielle saakka.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 28.9. kaikkiaan 3 ilmahyökkäystä 8-13 koneen tekemänä.
- Pohjoiskaista: Vih. suoritti 28.9. alueellemme 22 lentoa. Koneita yhteensä 142.

aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Konevitsan miehitys suoritettu 28.9. loppuun.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 95 (28.9. klo 6 - 29.9. klo 6):
- Vih. suoritti yllättäen tuloksettoman pommituksen 1 koneella Helsingissä ja Kotkassa. Pommituksia myös Ontrosenvaarassa ja Rukajärvellä sekä Seivästöllä. Kar.A:n alueella vih:n lentotoiminta vilkasta etenkin Vaasenin, Vorobjevan ja Derevjannoen seuduilla.
- Taistelukosketus Suunun seuduilla. Pommitettu Petroskoista pohjoiseen johtavalla radalla junia ja asemia.
- Omat tappiot: vih.-partiot tuhonneet 2 konetta.
- Vih.-tappiot: 8 konetta.

IV AK:n käsky 8.D:n siirtymisestä ja siitä aiheutuvia toimenpiteitä varten (2580/Op.1/5 f, 30.9.41):
- 8.D ja 14.Tyk.K siirretään junakuljetuksina Kar.A:n alueelle. Kuormausasemina Perkjärven ja Viipurin asemat sekä JR 4:n osalta Mustamäki.
- 8.RPr. ja Er.RLsto 9 vastaanottavat 8.D:n lohkon ja vastaavat rannikon vartioinnista 1.10.41 lähtien.
- JR 3 (p. yksi patl.) liitetään 12.D:aan. Yksi patl./JR 3 alistetaan toistaiseksi Er.RLsto 9:lle.
- Lin.P 4 alistetaan Er.RLsto 9:lle rannikon vartiointia varten. Sen vastaanotettua tehtävänsä vapautetaan Er.RLsto 9:lle alistettu patl./JR 3 ja liitetään rykmenttiinsä.

29.9. Saksan päämajan tiedoitus:
- Dnjepropetrovskin luoteispuolella saarrettu ja tuhottu 3 neuvostodivisioonaa. Otettu 13,000 vankia ja vallattu 69 tykkiä sekä suuret määrät muita sotatarvikkeita.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D torjunut voimalaitoksen suunnalla vih:n hyökkäyksen. 17.D:n hyökkäys Robskojeen käynnissä. Os.L:n lännestä saartaneet osastot saavuttaneet Petroskoin kaupungin reunan. Radioaseman maastossa taistelu käynnissä. Rautatien suunnalla torjuttiin vih:n vastahyökkäys. Vih:n läpimurtoyritykset Orsegan aseman maastossa torjuttu. 7.D hyökkää rautatien suunnassa Derevjankan asemaa vastaan.
- VII AK: 1.D lyonyt vih:n p. 261,8 maastossa. Lohijärven koillispuolella Baraki maastossa tuhottu vih.-patl. Etumaiset osat Dennojejärven lounaispuolella . Puutien suunnalla tuhottu vih.-patl. p. 149,8 maastossa. Eteneminen jatkuu p:n 131,6 korkeudella. 4.D saavuttanut vasemmalla p. 55,2 maaston, josta eteneminen jatkuu kaakkoon johtavan polun suunnassa.
- RO: Nimijärveltä itään edetty Teräslammin korkeudelle. Lintujärven suuntaan etenevä osasto saavuttanut Vatselanjärven pohjoispäässä olevan Homanniemen kylän.

30.9. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n tykistö ampunut pääasiassa Valkeasaaren kirkonkylää. Oma tykistö vaimentanut Vaskisavotanjärven maastossa olleen vih.ptrin.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. ampunut voimalaitoksen maastoon voimakasta tykistötulta. Vih:n hyökkäys torjuttu. 17.D:n hyökkäys Rovskojen suuntaan pysähtyi 29.9. 3 km:n päähän Rovskojesta vih:n sitkeän vastarinnan takia. Orsegan aseman suunnalla pakotti vih. 29.9. Os. L:n joukot vetäytymään rautatieltä, jolloin vih:n ps.juna pääsi lävitse pohjoiseen. 7.D vallannut Derevjankan aseman.
- VII AK: Lännestä Lohijärven suuntaan edenneet 1.D:n joukot n. 5 km. Lohijärven länsipuolella. Tiellä Lohijärvi - Petroskoi eteneminen jatkuu n. 1 km. Dennojejärven koillispuolella.x) saarrostaen Soh.Airjan länsipuolella olevan sillan. Tien pohjoispuolitse lähetetty rykm. Urojärven suuntaan.

x) 4.D:n joukot saavuttaneet tien pohjoispuolitse

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 206:
- Itä-Suomenlahti: Vih.-tykistö ja krh:t olleet tavallista vilkkaammassa toiminnassa tulittaen Koiviston kauppalaa ja Härkölän maastoa. Seivästön kevyt jaos ampunut vih:n vartiotykkivenettä, joka kuitenkin pääsi pakenemaan. Tiedustelupartiomme ajoi useaan kertaan Somerin ympäri ja tulitti saarta. Tuleen ei vastattu.

IlmaV:n tilanneilmoitus n:o 96 (29.9. klo 6 - 30.9. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta kaikkialla tavallista laimeampaa. Vih.-hävittäjät pommittivat ja tulittivat Ontrosenvaaraa ja Rukajärven kyliä sekä Ondajoen maastossa olevia asemiamme.
- Omat koneet tulittaneet Somerissa olevia rakennuksia ja aluksia. Huoltolento suoritettu Volomojärvelle.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

30.9. PM:n kirj. 779/Op.2, LIITE n:o 273
- 8. RPr:n alistus IV AK:lle jää edelleen voimaan, riippumatta Koiviston saarten valtausoperatiosta.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Koiviston saarissa ja vesillä tavanmukaista vih:n liikehtimistä. Kev.os. 9:n kuljetus lähtenyt Perkjärven asemalta.
- 12.D: Rajajoella tehotonta vih:n krh.- ja tyk.härintää asemiemme ja takamaaston valtatien suunnassa, Retukylan puolelta sekä Pervomaiskijn linnakkeesta. Oma tykistömme saanut täysosumia mm. Valkeasaaren aseman vesitorniin sekä vih:n varustuslaitteisiin.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista tykistö- ja krh.härintää. Sirkiänsaaren seudulla oma raskas tykistö tuhonnut täysosumilla 2 vih:n tulikorsua.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Vih.miehittänyt uudelleen Karelkan kylän.
- VI AK: Kovaa vih:n tykistötulta voimalaitoksen sillanpääasemaan. Soutjärvi ja Kakhova vallattu. 29.9. Petroskoin suunnalla jatkuvat kiivaat taistelut n. 2 km. kaupungin kaakkoispuolella sekä radiokukkulan eteläpuolella. Rautatien suunnassa edetty etelästä käsin 3 km. Orsegan aseman pohjoispuolelle, jossa vih. motissa.
- VII AK: Lohijärven tien suunnassa edenneet 1.D:n joukot taistelussa p:stä 144,7 lounaaseen olevan aukean lounaispäässä. Puutien suunnassa saavutettu linja: pisteestä 175,3 n. 1 km. koilliseen oleva Puutien mutka - Puutien pohjoiskulmaus Bar-sanan kohdalla. 11.D saavuttanut linjan: p:stä 107,6 n. 500 m koilliseen oleva harjanne - p. 10,0 maantiellä - p. 46,4 - Vilgajoen ja Suojoen yhtymäkohta. Bessovetsista Petroskoihin johtava tie katkaistu. 4.D sulkenut vih:n motttiin Ylä-Viitanan koillispuolelle. Vasemmalla saavutettu Urojärven rannalla olevan pisteen 58,5 maasto.
- RO: Retskan kylä saavutettu Nimijärven - Kendjärven suunnalla.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 207:
- Itä-Suomenlahti: Seivästön C-ptri tulittanut Kubanj-tyyppistä raivaajaa, joka pakeni savuverhon suojassa.

1.10 aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Petroskoin suunnalla rannan ja rautatien välissä Os.L:n ja 7.D:n joukot ovat kaupungin äärimmäisten talojen luona. Hyökkäys kaupungin kaakkoisosaan alkanut klo 8. Rautatien suunnassa taistelut käynnissä Uusiselän aseman eteläpuolella. Äänisen rannalla saavutettu Toinenjoki.
- VII AK: 1.D:n joukot ovat klo 4,38 tunkeutuneet lounaasta Petroskoihin Lohijoen luoteispuolisiin kaupunginosiin. Vih. kaupungin kaakkoisosassa. 11.D vallannut pisteen 76,0 tienhaaran sekä katkaissut rautatien ja sen itäpuolella pohjoiseen johtavan maantien. Vih:n tätä kiilaa vastaan sekä etelästä että pohjoisesta tekemät hyökkäykset torjuttu. 4.D selvittänyt Ylä-Viitanan motin vih:n päästessä murtautumaan pohjoiseen. Urojärven rannalle edenneen rykmentin hyökkäys pysähtynyt, mutta jatkuu aamulla.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Geb. Korpsin etelälsiivellä torjuttu vih:n tiedusteluyritykset ja Maatti-Muotkavuonon kannaksen keskiosassa vih:n heikoin voimin suorittama hyökkäys.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 208:
- Hankoniemen alueella molemminpuolista, ajoittain melko vilkasta tykistötoimintaa.
- Itä-Suomenlahti: 8.RPr:n joukot miehittivät yöllä Ruonnin saaren, josta vih. oli poistunut.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 97 (30.9. klo 6 - 1.10 klo 6):
- Vih:n lentotoiminta laimeata. Pommituksia Derevjannoessa ja Vorobjevan seuduilla.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntaa Pellinki - Someri alueella, sulkulennon Lempaalanjärven ympäristöön ja etsintää Petroskoin alueella. Tiedusteltu ja valokuvattu. Huoltolento - Karhumäen suuntaan. Pommitettu Kivatsun ratapihaa.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

Tarkistettu luettelo alasammutuista vih.-koneista 24.6.-30.9. 41, LIITE n:o 274.

Päämajan tilannetiedoitus 1.10.41, LIITE n:o 275:
- Syvärin etelä- ja pohjoisrannalla jatkettu 7.9. alkaen vih.-asemien vyörytystä itäänpäin.
- Aunuksen kaupungin ja Terun (Prääshän) välillä suoritettu samanaikaisesti ankaria tuhoamistaisteluja, joissa vih.tuli 16.9. perinpohjaisesti lyödyksi, menettäen mm. raskaan kalustonsa.
- Keskitetty hyökkäys Petroskoita kohti aloitettu 18.9. etelästä pitkin Muurmannin rataa ja lännestä Terun - Petroskoin maantien sekä Säämäjärven maantien suunnassa. Tämä operatio on nyt saatettu loppuun. Joukkomme alkoivat 1.10. klo 4,30 tunkeutua itse Petroskoin kaupunkiin.

Ylipäällikön päiväkäsky n:o 19, LIITE 276 a-b:
- Karjalan Armeija on kruunannut voittokulkunsa Itä-Karjalan pääkaupungin valloituksella. Pysyvän rauhan ja turvatun tulevaisuuden takaaminen kansallemme on tullut suuren askeleen lähemmäksi.
- Kiitoksen sanat Kar.A:n komentajalle, upseereille ja joukoille heidän loistavista saavutuksistaan.

1.10. Ylipäällikön käsky Kar.A:lle, creedsan. 2590/Op.1/5 d, LIITE n:o 277:
- Petroskoista pohjoiseen suunnattavien operatioiden lähimmäksi tavoitteeksi määrätään Kontupohjanlahden - Santalanjärven - Pälläjärven kannaksien sekä Juustjärven saavuttaminen operation jatkamiseksi Karhumäki - Seesjärvi kannakselle.

PM:n creedsan. IV ja II AK:lle 2592/Op.1/17 c, LIITE n:o 278:
- Sotilashall. os:lle luovutettava väliaikaisesti yksi pion. kompp. Viipurissa ja yksi Käkisalmessa käytettäväksi miinanraivaustöihin.

Ylipäällikön käsky Karjalan kannaksella toimeenpantavasta uudelleenjärjestelystä, 2593/Op.1/5 b, LIITE n:o 279:
- II AK:n kom. luovuttaa rintamavastuun AK:n lohkolla IV AK:n kom:lle
- II AKE sekä määrätyt IV ja II AK:n ak.joukot siirretään II AK:n kom:lle alistettuina rautatien varteen valmiiksi kuljetuksia varten myöhemmin määrättävään tehtävään.
- II AK:n muut joukot - 18., 19. ja 2.D sekä määrätyt sk.joukot - alistetaan IV AK:lle.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D: Koiviston saarten vesillä tavanmukaista vartioalus- ja moottoriveneliikennettä. Karjasaaren maastossa ollut vih. ptri ampunut Ruontia valojuova-ammuksilla.
- 12.D: Tavallista vilkkaampaa mol.puolista tykistö- ja krh. häirintää. Kronstadtin suunnasta kuulunut erittäin voimakasta jylinää, koko saari on savun peitossa.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.tykistön tuli ollut entistäänkin vähäisempää. Oma tykistömme häirinnyt vih:n liikennettä sekä ampunut vih:n varustelutyömaita, bunkkereita, varastorakennuksia ym. Omat joukkomme räjäyttäneet pahasti vaurioituneen Valkeasaaren kirkon, jonka oli havaittu vetävän vih.tykistön tulta puoleensa.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.-puolista tykistö- ja krh.häirintää. Oma tykistö vaientanut vih.patterin ja it.ptrin.

illalla Kar.A:n tilannetiedoitus:
- VI AK: Vih. aloittanut laajalla rintamalla hyökkäyksen sähkölaitoksen sillanpääasemaa vastaan. Vih. sytyttänyt tuleen Jandepan aseman seudun. 17.D:n joukot puhdistaneet Jandepajoen itäpuolisen maaston p. 113,9 ja 110,8 välillä. Toinenjoelta eteneminen jatkuu Vosnesenjan suuntaan. Tämän suunnan vahvistamiseksi vahvistettu rykmentti marssilla Petäjäselästä Toinenjoelle. Os. L tunkeutunut klo 9 alkaen Äänislinnan kaakkoiseen kaupunginosaan, vallaten sen päätsiltaan ja saaden yhteyden luoteesta tähän kaupunginosaan hyökänneisiin VII AK:n joukkoihin.
- VII AK: 1. ja 11.D:n hyökkäys jatkunut itään Tomitsanniemeen, jossa taistelu kylässä käynnissä, pohjoiseen Lembatsevaan ja luoteeseen Pässinsilloille, jossa saavutettu joen itäranta. Äänislinnan puhdistusta jatkettu. 4.D:n joukot ovat edenneet pohjoisesta saartaen Takajoen itärannalla lähelle maantietä sekä saavuttaneet idempänä koilliseen johtavan tien Pässinsillasta n. 3 km. luoteeseen. Urojärven luoteispuolella vallattu Koskenkylä.
- Itä-Karjalan pääkaupunki täydellisesti hallussamme.

1.10. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. hyökkäsi Tshirnijärven lounaispuolella, mutta lyötiin takaisin. Louhen suunnalla yleensä rauhallista.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Harvaa tykistötulta Ala-Vilmajoen itäpuolella. Maantien suunnassa vih:n tiedusteluyritys torjuttu.
- Pohjoiskaista: Petsamojoen yli rakennettu kevyt polkusilta. Uusi silta Petsamonjoen alajuoksussa valmisteilla.

illalla MeriV:n tilanneilmoitus n:o 209:
- Hankoniemen alue: Yhteistykistömme ampui voimakkaan keskityksen lentokentälle 4 vih.-hävittäjän laskeutuessa sille. Saksalaiset lentokoneet pommittivat Hankoa.
- Itä-Suomenlahti: Karjasaaren seuduilla oleva vih:n ptri tulitti n. tunnin ajan Ruontia.

2.10. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n kiivaan krh. ja jv.aseiden tulen jälkeen aloitti vih. aamulla hyökkäyksen joen yli Retukylän eteläpuolisella suoalueella. Vastatoimenpiteet käynnissä.

aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n heikoin voimin suorittama hyökkäysyritys Ohaan suunnassa lyöty takaisin. Vih:n tykkituli ollut hyvin vähäistä. Oma tykistomme osallistunut vih.hyökkäyksen torjumiseen. 12.D:n lohkolla. Yliloikkareita saapuu jatkuvasti, viime yönä vangittu niitä toista kymmentä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n hyökkäykset 1.10 voimalaitoksen sillanpääasemaa vastaan sekä rautatien ja maantien välillä 17.D:n joukkoja vastaan torjuttu.
- VII AK: Tomitsanniemi vallattu kiivaan taistelun jälkeen. Valmistelut Ukkossalmen ylittämiseksi käynnissä. Pässinsiltojen luoteispuolisessa maastossa taistelu jatkuu.
- RO: Hyökkäys Munjärven suuntaan alkoi aamulla.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Etelälsivellä maasto Litzajokivarteen saakka sanan Noskjärvi "s":stä 2 km. pohjoiseen vapaa vih:sta. Liikenne Kalastajasaarennolla vilkastunut.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 210:
- Itä-Suomenlahti: 2 vih:n mt.-venettä tunkeutui lähelle Rankkia avaten tulen automaattitykeillään vh:n alettua toimia. Saarenpäässä räjähdys saaren eteläkärjessä.

IlmaV:n tilannetiedoitus n:o 98(1.10 klo 6 - 2.10. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta edelleen aivan vähäistä. Vih.-koneet pommittaneet Syvärin asemaa sekä Vaasenin ja Mätysovan seuduilla.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta- ja sulkulentoja. Pommitettu junaa Manselgjan asemalla.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

2.10. PM:n kirj. 844/Op.3/I, LIITE n:o 280:
- 111.Kev.It.Ptri ja 105.It.KKK IV AK:sta, kaksi Kev.It. Ptria II AK:sta sekä IlmaV:n kom:n määräämä it.huoltoelin irroitetaan, käytettäväksi myöh. ilmoitettavassa suunnassa.

PM:n kirj. 2485/Huolto 1/1b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 20.9.-29.9.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, sotavangeista ym., katso LIITE n:o 281 a-b.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK:n komentaja, esikuntapäällikkö, aselajikomentajat ja tsto III:n päällikkö kävivät päivällä tutustumassa II AK:n olosuhteisiin.
- 8. RPr.: Vih:n tykistö ja krh:t vilkkaassa toiminnassa tulittaen Koiviston - Penttilän maastoa. Oma tykistö vastannut tuleen ampuen mm. Alvatin Tervaniemessä olevaa suorasuuntausptria ja kk.pesäkkeitä Kokinniemessä.
- 12.D: Klo 8 mennessä oli kaikki Rajajoen yli tunkeutuneet vih:t tuhottu. Vih:lla kaatuneita 101, joukossa 7 naista.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Suuriharvasuon pohjoisreunassa n. 350 miehen vahv. vih.osaston suorittama hyökkäys torjuttu. Vih:n tappiot tässä sekä Ohdan suunnassa tapahtuneessa hyökkäyksessä yhteensä n. 100 miestä kaatuneina ja 18 vankeina.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D: Aikaisin aamulla hyökkäsi n. 2 patl:n vahv. vih. ylättäen sumun suojassa Mustilan eteläpuolella päästen tunkeutumaan asemiimme. Hyökkäys torjuttu keskipäivään mennessä. Vih:n tappiot n. 200 kaat. ja haav., vankeja saatu 20.
- 15.D: Kiivaan tyk.- ja krh.valmistelun jälkeen hyökkäsi n. 500 miehen vahv. vih. Kapujärvi - Viisjoki välisellä kannaksella sekä Simolan kukkulan suuntaan. Hyökkäys torjuttu klo 8 mennessä. Vih:n tappiot n. 100 miestä.
- Vastassa olevien vih:n tykistövoimien on todettu lisääntyneen.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus: x)
- VI AK: Vih. aloittanut hyökkäyksen sähkölaitoksen sillanpääasemaa vastaan. Tenenitsin tien suunnassa torjuttu vih:n hyökkäys. 17.D hajoitti tykistön ja krh.-tulella vih:n hyökkäysryhmityksen rautatien länsipuolella. 7.D:n päävoimien marssi rautatietä Vosnesenjan suuntaan jatkuu.
- VII AK: Ukkossalmi ylitetty ja saavutettu sillanpääasema. Suojoen luoteispuolella saavutettu rikottu rautatiesilta Pässin lounaispuolella. Pässin länsipuolella motti. Koillisessa saavutettu Urojärven ja Suurlahdenjärven välisen kannaksen kaakkoispää sekä Sissoila.
- RO: Retskassa etumaiset osastomme taistelussa vih:n kanssa. Lintujärven suuntaan etenemässä ollut patl. pakotettu vetäytymään takaisin Vaitselanjärven pohjoispuolelle.

x) uuden

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla molemminpuolista tykistö- ja krh.ammuntaa ja partiotoimintaa. Louhen suunnassa omaa vilkasta partiotoimintaa ja oman tykistön häiritsemisammuntaa.

2.10 illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tilanne ennallaan. Oma tykisto ampunut suoralla suuntauksella vih.-korsuja rautatien suunnassa ja Vilmajoen itärannalla saaden useita täysosumia. Siltavartion ja vih.-partion välinen taistelu Sallan tienristeyksen luoteispuolella.
- Pohjoiskaista: Maatti-Muotkavuonon kannaksella vih:n tiedusteluyritys torjuttu. Vih:n sukellusvene käynyt Petsamovuonossa.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 211:
- Itä-Suomenlahti: Toinen Rankin edustalla käyneistä vih:n VMV:stä oli karilla Reipon matalikolla. Saksalainen lentokone ampui veneen tuleen, jonka jälkeen se räjähti. MTV:t Nuoli ja Sisu torpedoivat yöllä S-luokan varmistuslaivan ja Fugas-luokan raivaajan Suursaaren satamassa.

3.10 aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D saavuttanut Vosnesenjan.
- VII AK: Ukkossalmen ylittäneet joukkomme linjalla: p. 33,6 - Peski - Peskiin johtavan polun ja tien haara - Lohmosjoki - Lohmosjärvi. Koskenkylästä pohjoiseen edenneet joukkomme linjalla Naamoila - Karjalaisen järvi.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Harvaa tykki- ja krh.tulta. 2.Geb.D:n kaistalla torjuttu vih:n tiedusteluyritykset. Vih. aloittamat kaivautumistyöt Maatti- ja Muotkavuonon välisellä kannaksella.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 212:
- Hankoniemen alueella vih:n tykistötuli tavallista vilkkaampaa. Oma tykistömme ampunut tuli-iskuja ja häirintää.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 99 (2.10. klo 6 - 3.10. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta aivan vähäistä. Itä-Kannaksella hävittäjät tulittaneet maamaaleja. Syvärin alueella todettu 5 lentoa. Kk.tulta Vaasenissa.
- Omat koneet pommittaneet junaa Perälahden asemalla ja tulittaneet ajoneuvoja tiellä Nadkopanje - Lotinanpelto. Sulkulentoja. Huoltolento Derevjannojeen.
- Omat tappiot: 1 kone.
- Vih:n tappiot: 1 kone, jota ei ole aikaisemmin ilmoitettu.

II AK:n käsky (2610/Op.1/5 f, 4.10.41):
- II AKE sekä käskyssä mainitut joukot tulevat lähipäivinä siirtymään uusiin tehtäviin; muut II AK:n joukot tullaan alistamaan IV AK:n komentajalle.
- Valmistelutöihin heti ryhdyttävä käskyssä mainittujen joukkojen siirtämiseksi rautatien varteen, mikäli mahdollista Perkjärven aseman läheisyyteen.

2.10. PM:n kirj. 844/Op.3/I, LIITE n:o 280:
- 111.Kev.It.Ptri ja 105.It.KKK IV AK:sta, kaksi Kev.It. Ptria II AK:sta sekä IlmaV:n kom:n määräämä it.huoltoelin irroitetaan, käytettäväksi myöh. ilmoitettavassa suunnassa.

PM:n kirj. 2485/Huolto 1/1b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 20.9.-29.9.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, sotavangeista ym., katso LIITE n:o 281 a-b.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- IV AK:n komentaja, esikuntapäällikkö, aselajikomentajat ja tsto III:n päällikkö kävivät päivällä tutustumassa II AK:n olosuhteisiin.
- 8. RPr.: Vih:n tykistö ja krh:t vilkkaassa toiminnassa tulittaen Koiviston - Penttilän maastoa. Oma tykistö vastannut tuleen ampuen mm. Alvatin Tervaniemessä olevaa suorasuuntausptria ja kk.pesäkkeitä Kokinniemessä.
- 12.D: Klo 8 mennessä oli kaikki Rajajoen yli tunkeutuneet vih:t tuhottu. Vih:lla kaatuneita 101, joukossa 7 naista.

illalla II AK:n tilanneilmoitus:
- Suuriharvasuon pohjoisreunassa n. 350 miehen vahv. vih.osaston suorittama hyökkäys torjuttu. Vih:n tappiot tässä sekä Ohdan suunnassa tapahtuneessa hyökkäyksessä yhteensä n. 100 miestä kaatuneina ja 18 vankeina.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D: Aikaisin aamulla hyökkäsi n. 2 patl:n vahv. vih. yllättäen sumun suojassa Mustilan eteläpuolella päästen tunkeutumaan asemiimme. Hyökkäys torjuttu keskipäivään mennessä. Vih:n tappiot n. 200 kaat. ja haav., vankeja saatu 20.
- 15.D: Kiivaan tyk.- ja krh.valmistelun jälkeen hyökkäsi n. 500 miehen vahv. vih. Kapujärvi - Viisjoki välisellä kannaksella sekä Simolan kukkulan suuntaan. Hyökkäys torjuttu klo 8 mennessä. Vih:n tappiot n. 100 miestä.
- Vastassa olevien vih:n tykistövoimien on todettu lisääntyneen.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus: x)
- VI AK: Vih. aloittanut hyökkäyksen sähkölaitoksen sillanpääasemaa vastaan. Tenenitsin tien suunnassa torjuttu vih:n hyökkäys. 17.D hajoitti tykistön ja krh.-tulella vih:n hyökkäysryhmityksen rautatien länsipuolella. 7.D:n päävoimien marssi rautatietä Vosnesenjan suuntaan jatkuu.
- VII AK: Ukkossalmi ylitetty ja saavutettu sillanpääasema. Suojoen luoteispuolella saavutettu rikottu rautatiesilta. Pässin lounaispuolella. Pässin länsipuolella motti. Koillisessa saavutettu Urojärven ja Suurlahdenjärven välisen kannaksen kaakkoispää sekä Sissoila.
- RO: Retskassa etumaiset osastomme taistelussa vih:n kanssa. Lintujärven suuntaan etenemässä ollut patl. pakotettu vetäytymään takaisin Vaitselanjärven pohjoispuolelle.

x) uuden

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla molemminpuolista tykistö- ja krh.ammuntaa ja partiotoimintaa. Louhen suunnassa omaa vilkasta partiotoimintaa ja oman tykistön häiritsemisammuntaa.

2.10 illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tilanne ennallaan. Oma tykisto ampunut suoralla suuntauksella vih.-korsuja rautatien suunnassa ja Vilmajoen itärannalla saaden useita täysosumia. Siltavartion ja vih.-partion välinen taistelu Sallan tienristeyksen luoteispuolella.
- Pohjoiskaista: Maatti-Muotkavuonon kannaksella vih:n tiedusteluyritys torjuttu. Vih:n sukellusvene käynyt Petsamovuonossa.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 211:
- Itä-Suomenlahti: Toinen Rankin edustalla käyneistä vih:n VMV:stä oli karilla Reipon matalikolla. Saksalainen lentokone ampui veneen tuleen, jonka jälkeen se räjähti. MTV:t Nuoli ja Sisu torpedoivat yöllä S-luokan varmistuslaivan ja Fugas-luokan raivaajan Suursaaren satamassa.

3.10 aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D saavuttanut Vosnesenjan.
- VII AK: Ukkossalmen ylittäneet joukkomme linjalla: p. 33,6 - Peski - Peskiin johtavan polun ja tien haara - Lohmosjoki - Lohmosjärvi. Koskenkylästä pohjoiseen edenneet joukkomme linjalla Naamoila - Karjalaisen järvi.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Harvaa tykki- ja krh.tulta. 2.Geb.D:n kaistalla torjuttu vih:n tiedusteluyritykset. Vih. aloittamat kaivautumistyöt Maatti- ja Muotkavuonon välisellä kannaksella.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 212:
- Hankoniemen alueella vih:n tykistötuli tavallista vilkkaampaa. Oma tykistömme ampunut tuli-iskuja ja häirintää.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 99 (2.10. klo 6 - 3.10. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta aivan vähäistä. Itä-Kannaksella hävittäjät tulittaneet maamaaleja. Syvärin alueella todettu 5 lentoa. Kk.tulta Vaasenissa.
- Omat koneet pommittaneet junaa Kerälahden asemalla ja tulittaneet ajoneuvoja tiellä Nadkopanje - Lotinanpelto. Sulkulentoja. Huoltolento Derevjannojeen.
- Omat tappiot: 1 kone.
- Vih:n tappiot: 1 kone, jota ei ole aikaisemmin ilmoitettu.

II AK:n käsky (2610/Op.1/5 f, 4.10.41):
- II AKE sekä käskyssä mainitut joukot tulevat lähipäivinä siirtymään uusiin tehtäviin; muut II AK:n joukot tullaan alistamaan IV AK:n komentajalle.
- Valmistelutöihin heti ryhdyttävä käskyssä mainittujen joukkojen siirtämiseksi rautatien varteen, mikäli mahdollista Perkjärven aseman läheisyyteen.

3.10 illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.Rpr: Oma tykistömme vaimentanut Alvatin suorasuuntausptrin sekä saanut Ravitsassa 4 täysosumaa pesäkkeeseen, jossa räjähdys, ja Kokinniemessä olevaan bunkeriin 24 täysosumaa, jolloin sen etuseinän kivipäällys sortui.
- 12.D: Majajoella mol.puolista harvaa krh.- ja tyk. häirintätulta. Kronstadtissa ilmapommituksia ja valtavia tulipaloja.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D: Vih. hyökännyt aamulla n. parinsadan miehen vahvuisii osastoin Mustilaa sekä Penninmäkeä vastaan. Hyökkäys lyoty vih:lle raskain tappioin takaisin. Väkivalt. tiedusteluyritys Lappalaisenmäen suuntaan niinikään torjuttu.
- 15.D: Vilkasta molemminpuolista tyk.- ja krh.tulta. Oman tidustelutoiminnan yhteydessä tuhottu arviolta 100 vihollista ja otettu vankeja. 2 vih:n laivaa ampunut Laatokalta linjojemme eteen.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D miehittänyt Rovskojen kylän.
- VII AK: Hyökkäyksemme Olkiniemen sillanpääsemista alkanut.
- RO: Tien Vuohtajärvi -Mundjärvi suunnassa kiivaissa taisteluissa Runosjärven itäpuolisessa maastossa jonkin verran edetty. Tien pohjoispuolitse saartaneet joukkomme ovat katkaisseet maantien Kenjakin maastossa. Vatselänjärven pohjoispuolelle edennyt patl. taistelussa hyökkäävää vih:sta vastaan. Kostamuksen suunnalla ylitetty Irstajoki.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Pääjärvellä 2.10. moottorivartioveneellämme kahakka vih:n kanssa. Joukkomme miehittäneet 2.10. Kormun kylän Pääjärven länsirannalla. Pääjärven pohjoispuolella Kankaisen suunnalla vih:n toiminta vahvistunut.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Petsamojoen tukkeutuman kohdalle valmistettu silta levitetty ajoneuvoliikenteelle sopivaksi.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Saunasaaren lke tulittanut ajoittain maarintamalla vih.-pesäkkeitä ja tähystyspaikkoja.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 213:
- Koivistolla tykistömme ampunut havaittuja maaleja, jolloin todettu useita täysosumia. Tiurinsaaren pohjoispäässä nähty 8 voimakasta räjähdystä.

4.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Partiomme todenneet vih:n tyhjentävän Tenenitsin kylää ja Jandepan asema-aluetta. 7.D:n ylimenovalmistelut Syvärin yläjuoksulla jatkuvat. Maasjärven kaakkoispuolelle paenneen vih.-osaston tuhoaminen käynnissä Os.L:n toimesta.
- VII AK: Lehniemi vallattu. Itäänpäin etumaiset p. 53,7 korkeudella.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 214:
- Koivistolla ei vih:n tykistö ole ollut toiminnassa. Oma tykistömme tulittanut Piisaaren länsirannan kuormauslaitureita ja Tiurin saaren Vanhakylän laiturialuetta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 100 (3.10. klo 6 - 4.10. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta vähäistä. Vorobjevan ja Vaasenin seutuja pommitettu ja tulitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta-, sulku- ja etsintälentoja. Taistelukosketus Suojun asemalla. Pommitettu Kontupohja - Ketrajärvi maastoa, Lisman asemalla junaa ja Kendjärven kylää sekä tulitettu Tsasovenskojen eteläpuolella veturia.
- Omat tappiot: 1 kone vaurioitunut omasta it.tulesta.
- Vih.-tappiot: 2 konetta.

Kar.A:n käsky (2622/Op.1/5 f, 5.10.41), LIITE n:o 282:
- Vihollinen on Petroskoin valtauksen jälkeen (joitten operatioitten aikana lyöty n. 2 divisioonaa ja uotettu 71.D:lle raskaita tappioita) asettunut puolustukseen Olkiniemeen sekä Suojun alajuoksun koillisrannalle. Varsinkin Syvärin suuntaan on keskitetty uusia vih.voimia.
- Kar.A pitää Syvärin ja Äänisen rannat sekä tappioita mikäli mahdollista välttäen laajentaa sillanpääasemia. Vas. siiven ensimmäinen tavoite: Kontupohja - Tiutia (Santalanjärven pohj.päässä) - Kortassi. Samanaikaisesti muodostetaan voimaryhmä Juustjärven suuntaan etenemistä varten Karhumäkeä kohti.
- 163.D:lla edelleen aikaisemmin määrätty tehtävä.
- VI AK laajentaa tilanteen salliessa sillanpääasemia tien Tenenitsi - Bulajeva - Barani - Vosnesenja haltuunottamiseksi.
- VII AK valtaa (1.D:lla) Suojoen ja Sununjoen välisen niemen sekä pitää yhden div:n (11.D:n) alueella Uusiselkä - Suoju, josta yksi rykm. Kar.A:n kom:n käytettävissä; 4.D siirretään pohjoiseen Ryhmä O:n kom:n käyttöön.
- Ryhmä O valtaa kannakset Kendjärvellä, Kivatsun suunnalla ja Sunansuussa, siten luoden myöhemmän etenemisen edellytykset; kaikki liikenevä voima keskitettävä Juustjärven suuntaan.
- Pr.K valtaa Porajärven ja alistetaan sen jälkeen Ryhmä O:n kom:lle etenemistä varten Juustjärven suuntaan.
- 1.JPr. jää suoraan Kar.A:n kom:n alaisena Petroskoihin järjestelyä ja kaluston kuntoonsaattamista varten.
- 8.D kuljetetaan Ylipääll:n reserviksi alueelle Jessoila - Vehkelys.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Itärintamalla jatkuvat laajakantoiset sotatoimet. (Puheessaan 3.10. oli valtakunnankansleri Hitler mainninut että "uusi jättiläismäinen sotaliike, joka tulee vaikuttamaan itäisen vastustajan murskaamiseen, on ollut kahden vuorokauden ajan käynnissä".)

4.10. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Vih. ampunut Laatokalta Gumbrotsaa.
- VI AK: Tykistömme ja 6 vih:n tykkiveneen välinen 15 minuutin tulitaistelu. Rataosan Latva - Denojenka länsipuolella harhailevan vih.-osaston takaa-ajo jatkuu.
- RO: Retska - Honkaselkä suunnassa ylitetty Tselnajoki. Suunnassa Teraslampi - Vidalampi saavutettu p:n 100,9 lounaispuoleinen maasto. Rv.Pr. ryhtyy 5.10. päällosillaan etenemään tavoitteena Kendjärvi. Suunnassa Vuohtajärvi - Mundjärvi on Kutismalammen ja Kenjakista länteen olevien järvikannasten välillä ollut vih. lyöty hajalle päästen osillaan kaakkoon. Joukkomme katkaisseet maantien Kenjakin itäpuolella, joten Kenjakissa oleva vih. on motissa. Vatselänjärven pohjoispuolella oleva JP edelleen taistelussa kaakosta ja luoteesta painostavaa vih:sta vastaan. x)

x) vetäytymään

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kiestingistä pohjoiseen menevän tien suunnassa partiomme saavuttaneet Mustanlahden kohtaamatta vih:sta.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 215:
- Hiittisten lohkolla tykistömme sai osumia vih:n VMV:een, joka syttyi tuleen ja hävisi savuun.

5.10. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n tykistö ampunut yön aikana ainoastaan muutamia laukauksia. Oma tykistömme ja krh:t tulittaneet vih:n varustustyömaita sekä havaittuja maaleja.
- 2.D:n lohkolla JR 7:n (Kemppi) vaihto JR 48:n (Sora) tilalle käynnissä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Sillanpääasemaamme voimalaitoksella paikoin hiemar laajennettu.
- VII AK: Hyökkäys Olkiniemestä pohjoiseen saavuttanut linjan: kukkula p. 2,0 - kukkula tästä n. 1 km. luoteeseen - tästä länteen tien ja puron leikkauskohtaan - siitä purolinjaa seuraten luoteeseen purojen yhtymäkohtaan - purolinja Lohmosjärveen Rudnavolok "n":n kohdalla. Idässä saavutettu Jalgubanlahden lounaisranta. Lohmosjärven - Uksjärven kannaksella alkanut Suojujoen ylimeno.
- RO: Irstajoen yli edenneet joukkomme vedetty joen etelärannalle. Kivijärvi - Kostamusjärvi kannaksella vih. suorittanut vastahyökkäyksen, joka torjuttu.
- Pr.K: Hyökkäyksemme käynnissä Nurmesjärven ja Megrijoen välisessä maastossa.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 216:
- Bromarvin lohkolla tuhottiin Tjärnholmin ja Strömsholmin välinen silta.
- Itä-Suomenlahti: Molemminpuolista tykistö-toimintaa, joka ajoittain kehittyi varsin kiivaaksi.

5.10.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 101(4.10. klo 6 - 5.10.klo 6):
- Vih:n lentotoiminta vähäistä. Suomenlahden rannikolla pudotettu pommeja Pirköyrin ja Santakarin väliin. 1 kone lähestyi liukulennossa Kotkaa, mutta karkoitettiin. 1 kone lensi Viipuriin pommittaen Maaskolan seutuja. Kar.A:n alueella vih.-lentoja Syvärin ja Suunujärven suunnilla. Derevjannojen kaakkoispuolta ja Petroskoita pommitettu.
- Taistelukosketus Suopohjassa, Hirvaksenkenttä - Lintujärvi välillä ja Rajajoella. Pommitettu Sadeljen asemaa, Suopohjan kylässä autokolonnaa, junaa Kivatsun asemalla, Ondajoki - Perttijärvi maastossa ilmoitettua komentopaikkaa, Ketrajärvi - Kontupohja aluetta, Ondajärven kylää ja Jeljärveä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 1 + 2, joita ei aikaisemmin ole ilmoitettu.

IV AK:n käsky 488/III/201 (2630/Op.1/5 f, 6.10.41):
- IV AK:aan liitetään II AK:sta 2., 18. ja 19.D sekä käskyssä luetellut ak.joukot.
- IV AK ottaa rintamavastuun II AK:n lohkolla 6.10.41 klo 12, jolloin IV AK:n vasen raja vastaavasti siirtyy.
- Div:ien puolustustehtävä, pääpuolustuslinja, taaempi asema ja välirajat aikaisemmin annettujen määräysten mukaisesti.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Etelä-Ukrainassa otettu 24.-29.9. yli 12,000 vankia, 34 ps.vaunua, 179 tykkiä ja 427 kk. taisteluissa Perekopin asemista sekä puhdistettaessa Mustanmeren eräistä niemeä ja eräitä saaria.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.R-r: Vilkasta vih. liikennettä Keskisaaren kylissä, Hyttälän kylässä ja Ravitsassa. Vih. tykistö tulittanut ajoittain kiivaasti Koiviston maastossa olevia ptri-asemiamme, kauppalaa, Härkälän ja Penttilän maastoja.
- 8.D: Perillä 12 kuljetusta, matkalla 9 ja lähtemättä 11 (yhteensä 32 kuljetusta.).

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista tyk.- ja krh.härintää. Vih.-hävittäjät tulittaneet kk:lla joukkojamme. Tulipaloja Vaskelovon ja Varsolovon seuduilla.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D:n valmistelut ensi yönä tapahtuvaa ylimenoa varten jatkuvat. Runsaasti harhailevia vih.-osastoja Latvan - Tarsepolin seuduilla.
- VII AK: Lohmosjärven itäpuolella saavutettu linja: polkujen haara Lehniemestä 4 km. koilliseen - järven 70,0 eteläpuoli - siitä Muurmannin radalle. Suojujoen ylimenossa saavutettu rautatien suunnassa rautatiesillasta n. 1 km. pohjoiseen oleva maasto ja Sissoilan suunnassa maantiesillasta n. 300 m. koilliseen oleva maasto. Vastarinta kova. Losoostsinan niemestä ylimeno epäonnistui. Uksjärven länsipuolella saavutettu Uksjärven - Angjärven - Houhaselänjärven kannakset.
- RO: Rv.Pr:n päähosat sivuuttaneet Rjetskan.
- Pr.K: Liuslahden - Nurmasjärven kannaksella kiivaita taisteluita. Hyökkäyksemme ei ole siellä edistynyt. Hyökkäyksessä Nurmasjärven pohjoispuolella saatu haltuun Megrijokilinja n. 4 km. pituudelta p:stä 170,2 kaakkoon.

5.10. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Tykistömme ampuessa 4.10. vih:n kuormastoleiriä Uhtualla vih. käytti sumutusta. Vih.-partio tulittanut autokolonnaamme n. 13 km. Vuonnisesta länteen.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n n. patl:n vahvuisena tekemä hyökkäys Ala-Vilmajoen yli torjuttu.
- Pohjoiskaista: n. komppanian vahvuinen vih. hyökkäsi Maattivuonon rantaa edeten vasempaan sivustaamme. Hyökkäys torjuttiin ja vih. tungettiin lounaaseen päin.

illalla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 217:
- Hankoniemen alue: Oma tykistömme ampunut tuli-iskuja mm. keksitehtaan maastoon, jossa syttyi suuri tulipalo, sekä häirintätulta lentokentälle.
- Koiviston saarilla vih:n tykistö ja krh:t ovat aamusta lähtien olleet erittäin kiivaassa toiminnassa. Oma tykistömme on vastannut tuleen.

6.10. aamulla II AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n kevyen kenttätykistön harvaa häiritsemisammuntaa. Oma tykistö ampunut vih:n bunkereita mm. Mottorin ja Meritutun maastossa. Vih:n ilmatoiminta jossain määrin vilkastunut.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Lohmosjärven itäpuolella saavutettu linja Koivusillat - Jalgoran eteläreuna - metsälinjojen risteys järvestä 62,0 n. ½ km. koilliseen - Muurmannin rata Suojujoen rautatiesillasta n. 4 km. pohjoiseen. Lombatsevan suunnassa saavutettu Ivanovskajan kylän eteläreuna. Sissoilan suunnassa vallattu tienhaara Beritsevosta n. 600 m. luoteeseen. Uksjärven pohjoispään suunnalla saavutettu Angjärvestä Kendjärveen laskeva puro.
- Pr.K: Hyökkäystoiminta käynnissä.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Omaa vilkasta partiotoimintaa.
- Pohjoiskaista: Maattivuonon rantaa hyökännyt vih. onnistui sumun suojassa pääosillaan vetäytymään asemiinsa.

aamulla MeriV:n tilannetiedoitus n:o 218:
- Hankoniemen alueella vih:n tykistö- ja krh.-toiminta ollut vähäistä, paitsi Snappertunan lohkolla, jossa tulitoiminta tavallista vilkkaampaa. Draksvikin suunnalla varustelutöitä. Oma tykistömme saanut sisäsatamassa aikaan räjähdyksiä ja suuren tulipalon.

IlmaV:n tilannetiedoitus: n:o 102 (5.10. klo 6 - 6.10.klo 6):
- 1 vih:n kone lähestyi Kotkaa, mutta karkoitettiin it.tulella. Karjalan kannaksella vih:n lentotoiminta vilkastunut. Kar.A:n alueella lentotoiminta kohdistunut pääasiassa etulinjoihin Vaasenin, Mäntysovan ja Vorobjevan suunnissa.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta- ja sulkulentoja, etsintälennon, vesistön ylimenon suojausta ja muita suojauslentoja sekä hälytyslennon. Tiedustelua. Pommitettu Lisman asemalla junaa.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

6.10 12,00 II AK:n komentaja luovuttanut ja IV AK:n komentaja vastaanott: nut rintamavastuun II AK:n rintamaosalla.

PM:n creedsan. 2635/Op.1/5 d Kar. AE:lle ja (sen välityksellä) 8.D:n kom:lle, LIITE n:o 288
- 8.D:n JR 4, Rask.Psto 21 ja huoltomuodostelmat kuljetetaan Suojoen asemalle, jonka läheisyyteen ne toistaiseksi ryhmitetään.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Pietarin länsipuolella lyötiin täydellisesti maihinnousua yrittäneet vahvat neuvosto joukot. Samalla murtuivat saartorenkaan sisäpuolelta tehdyt ulosmurtautumishyökkäykset vih:lle verisin tappioin.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D: JR 27:n vaihto etulinjasta käynnissä. JR 49 ottaa rintamavastuun Aleksandrovkan lohkolla ja JR 6 Valkeasaaren lohkolla.
- 19.D: Vih:n heikoin voimin suorittama hyökkäys Vaskisavotanjärven - Pien-Kallelovan tien suunnassa torjuttu pääasiassa tyk.tulella.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Omia tuli-iskuja tiilitehtaan alueella 5 km. Kuuttilahdesta kaakkoon.
- VI AK: 7.D:n ylimeno Syvärin niskassa alkanut.
- VII AK: Hyökkäys jatkunut. Lohmosjärven itäpuolella vallattu Jalguba ja Jalgosa. Vih. tehnyt pohjoisesta Jalgosaa vastaan vastahyökkäyksen. Taistelu käynnissä. Muurmannin radan suunnassa saavutettu linja: Suojun asema - tie siitä luoteeseen Kendjärven eteläpäähän.
- RO: Kenjakin motti selvitetty ja edetty tietä n. 6 km. itään jossa taistelu käynnissä. Osasto Vatselänjärven pohjoispuolella olevasta JP:sta etenee kaakkoon. Muu osa patl:sta taistelussa Leputlammesta itään olevalla purolla.
- Pr.K: Liuslahden - Nurmesjärven kannaksella hyökkäyksemme ei ole edistynyt. Nurmesjärven ja Megrijoen välimaastossa saarrettu kukkulalla 181,3 oleva vih.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Keski-Kuittijärven eteläpuolella vilkasta vih:n partiotoimintaa. Vih. yritti 5.10 räjäyttää Kursmajoen ja Vuonnisesta länteen olevan puron sillat. Louhen rautatien suunnassa vih:n toiminta jonkin verran vilkastunut.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tiedustelutoimintaa. Vih:n tykistön häirintätulta rautatien varteen. Rautatien suunnassa sen suorasuuntaustykki ampunut asemiamme. 12 konetta hävittäjäin saattamana pommitti Alakurttia.

7.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D suorittanut ylimenon Syvärin niskassa. Syvärin niskan (Vosnesenjan) ja Gorinan kylät vallattu.
- VII AK: Lohmosjärven itäpuolella vih:n vastahyökkäys Termassa (Jalgora) torjuttu. Muurmannin radan suunnassa saavutettu tien ja polun haara Suojun asemalta n. 4 km. pohjoiseen.
- RO: Kenjaki -Mundjärvi suunnassa edetty n. 300 m. Pjaljajoen itäpuolelle. Motorinon suuntaan edennyt osasto taistelussa Motorinon ympärille kaivautunutta vih:sta vastaan.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 220:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistö ampunut pitkin yötä Bredvikin ja Riilahden maastoon aikaansaamatta vaurioita. Hangon tiellä edelleen vilkasta liikennettä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 103(6.10. klo 6 - 7.10. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta Suomenlahden rannikolla Porvoon ja Kotkan välisellä alueella vilkastunut. Kotkaa, Valkomia ja Kråötä Porvoon läheisyydessä pommitettiin. Karjalan kannaksella ja Kar.A:n alueella lentotoiminta on ollut vähäistä.
- Taistelukosketus Klimetskijn luona, Mätysovasta 20 km. etelään ja Vosnesenjasta 20 km. länteen. Pommitettu junia, Kontupohja - Ketrajärvi aluetta, leirialueita ja kuorma-autoja.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 3 konetta.

Tasavallan presidentin ja pääministerin käynti PM:ssa. Esittelytilaisuus Op. 1:ssä, jolloin kenr. Heinrichs selosti Kar. A:n sotatoimia, ev. Arajuuri hallinnon järjestelyä takasinvallatulla alueella sekä ev.luutn. Kotilainen hallinnollisia toimenpiteitä Aunuksessa ja Vienassa. Klo 19 tarjosi presidentti Ryti päivälliset Ylipäällikön kunniaksi ja piti hänelle puheen, pyytäen häntä vastaanottamaan Mannerheimristin I luokan ritarimerkin. Läsnä molemmissa tilaisuuksissa pääministeri Rangell, puolustusministeri Waldén,kenraalit Nenonen ja Heinrichs, kenr.luutn. Oesch, kenr.majurit Airo, Laatikainen, Blick ja Pajari ym. Klo 22 lähtivät presidentti, ylipäällikkö ja pääministeri seurueineen, johon kuului puolustusministeri Waldén, kenr. Nenonen, kenr.luutn. Oesch, kenr.maj. Airo ja maj. Peitsara, matkalle rautateitse lähinnä Viipuriin.

Ylipäällikön käsky 2636/Op.1/5d, LIITE n:o 284:
- Uusi II AK muodostetaan Kar.A:n vasemmalla siivellä toimivista ja niiden vahvistukseksi keskitettävistä joukoista.
- AK:n komentajaksi määrätään kenr.maj. Laatikainen esikuntanaan II AKE.
- AK:aan tulevat kuulumaan 4.D, 8.D, RO, Pr.K, Kar.A:n kom:n määrättävä tykistö sekä Kannakselta irroitetut ja Kar.A:n kom:n lisäksi määrättävät ak.joukot.
- AK:n komentaja ja esikunta sekä Kannakselta irroitetut ak. joukot siirtyvät välittömästi 8.D:n kuljetuksiin liittyen uudelle toiminta-alueelleen.

Uuden II AK:n komentaja kenr.maj. Laatikainen sai PM:ssa käydessään päämajoitusmestarilta suulliset ohjeet vastaista toimintaansa varten.

7.10. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D saavuttanut Syvärinniskan eteläpuolella linjan Ganina - Minovo. Eteneminen jatkuu Basanin, Levinan ja Repinan suuntiin.
- VII AK: Jalolahdesta (Jalguba) pohjoiseen saavutettu Keski-Suisar. Termasta koilliseen edetty n. 2 km. Vih:n vastus ankara. Muurmannin radan suunnassa saavutettu p:n 51,6 pohjoispuolinen maasto: Vih:n vastahyökkäykset torjuttu. Kendjärven - Uksjärven välinen kannas puhdistettu. 4.D:n JR 5 alistettu 1.D:lle. Loppuosa 4.D:sta suunnataan Kendjärvi - Uksjärvi kannasta luoteeseen.
- RO: Motori (Motorino) vallattu. Pjaljajoelta koilliseen edennyt JP 6 saapumassa Mundjärvi - Koikari maantielle n. 1½ km. Mundjärven tienhaarasta luoteeseen. JP 5 etenemässä Vatselänjärven pohjoispuolella päässilla Lintujärven suuntaan. JR 26:n kuljetus autoilla Kenjakista Lintujärven suuntaan käynnissä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla tavallista vilkkaampaa tykistö- ja krh.toimintaa, varsinkin vih:n taholta. Keski -Kuittijärven eteläpuolella vih:n partiotoiminta erittäin vilkasta. Kontokkiin hyökkäsi vih.-partio lyöden hajalle siellä olleen vartiomme. Päärjärven pohjoispuolella Kankahaisen kannaksella vilkasta laukausten vaihtoa jv.aseilla.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Vih:n vartioalus liikkunut Syvärinlahdella tulittaen rannikkoa. 2 tykkivenettä ampui Syvärinlahdelta pattereitamme saamatta aikaan vaurioita.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus: n:o 221:
- Hankoniemen alue: Eilen illalla yritettiin miehittää Grönskär, mutta veneitten oli palattava takaisin. Hyökkäys uudistettiin tykistövalmistelun jälkeen yöllä, jolloin miehitettiin sekä Grönskär että Furuskär.
- Itä-Suomenlahti: Vih:n vartioalus avasi tykistöllään tulen Someriin. 2 hävittäjäkonettamme karkoitti aluksen.

8.10 aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Syvärinniskan eteläpuolella saavutettu linja: Mustanpuron (Tshornyirutsei) latva - Matvejevo - Ljabushkin eteläpuoli.
- VII AK: Rautatien itäpuolella edetty n. 3 km. pohjoiseen ja vallattu kylä (Cex Opea) Lutshevoin asemalta n. 4 km. kaakkoon.
- RO: Mundjärven tienhaara vallattu 7.10. Etenemistä jatkettu välittömästi pääosin pohjoiseen Koiharin suuntaan, jossa joukkomme Mundjärven pohjoispään korkeudella, sekä etelään x) Kendjärven kylästä lounaaseen. Hyökkäys suunnassa Retska - Honkaselkä alkaa tänään.
- Pr.K: Liusulahden - Nurmasjärven kannaksella taistelu jatkui koko eilispäivän. Nurmasjärven - Megrijoen kannaksella vih. teki kaakosta samanaikaisesti saarretun vih:n kanssa 5 hyokkäystä, jotka kaikki lyötiin takaisin.

x) Kendjärven suuntaan, jossa saavutettu tienristeys

8.10. aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Molemminpuolista tykistön häirintätulta. Vih.-tiedustelu vilkasta maantien suunnassa.
- Pohjoiskaista: Maattivuonon pohjukassa torjuttu vih:n heikoin voimin tekemä hyökkäysyritys. Omat ja vih.-asemat täällä vain n. 30-50 m. päässä toisistaan.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 222:
- Hankoniemen alue: Vih. suorittanut väkivaltaisen tiedustelun Koholmaan. Skomakaren, Hamnskär, Klockarlandet, Pattskär, Södra Skogskär ja Morgonlandet todettu tyhjiksi vih:sta.
- Itä-Suomenlahti: Vih:n tykistö ampui Saarenpäästä Muurilan ptria. Vaurioita ei aiheutunut.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 104(7.10. klo 6 - 8.10. klo 6):
- Viipurissa pudotti 1 kone pommeja liukulennosta Maaskolaan, jossa 1 siviilihenkilö kuoli, 2 haavoittui ja 1 talo vaurioitui. Kar.A:n alueella lentotoiminta laimeata. Muutamat hävittäjät tulittivat etulinjojamme Vuohtajärveltä itään.
- Taistelukosketus Nigjärven länsipuolella ja Suopohjan lentokentän eteläpuolella. Pommitettu Suopohjan lentokentän reunassa olleita koneita, junaa Mäenselästä länsilounaaseen sekä junia ja muuta rautatiekalustoa Ileneselän ja Viiksjärven asemilla. Somerin satamassa tulitettu vih:n laivaa. Haavoittuneiden kuljetuslento Viiksjärveltä Kuopioon.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 8 konetta + 1, jota aikaisemmin ei ole ilmoitettu.

Op.1:n päällikön aloitteesta annettiin Op.3:n välityksellä epävirallinen käsky IlmaV:lle valvoa yhteistoiminnassa saksalaisten ilmavoimien kanssa mahdollisia vih:n liikkeitä Volchovstroi - Lotinanpelto ja Tihvina- Lotinanpelto suunnissa.

PM:n kirj. IlmaV:n kom:lle 864/Op.3/I, LIITE n:o 285:
- Tiedoitus uuden II AK:n muodostamisesta, kokoonpanosta ja tehtävästä.

Presidentti ja Ylipäällikkö seurueineen saapuivat klo 7 Viipuriin. Tutustuminen kaupunkiin ja sen nykyoloihin kaupunginjohtaja Tuurnan johdolla. Matkaa jatkettiin autoilla Summan ja Uudenkirkon kautta Terijoelle, missä 12.D:n komentaja ev. Vihma oli vastassa. Lounaan jälkeen jatkettiin Kivennavan kautta Lipolaan, jossa I AK:n kom. kenr.maj. Mäkinen sekä div.komentajat Sihvo ja Hersalo vastassa. Edelleen Raudun kautta, Kiviniemen uutta siltaa myöten Vuoksen yli, Taipaleeseen, jossa tutustuttiin talvisodan kuuluisaan taistelukenttään, ja I AKE:aan Valkjärven kasarmilaan. Käytyään iltapäivällä Käkisalmessa, jossa kaupungin raunioita, Waldhofin tehtaita ja linnaa katseltiin, jatkoi seura matkaansa Hiitolaan, josta lähtö klo 22 junalla Varkauden - Joensuun kautta Kar.A:n alueelle.

PM:n creedsan. Kar.A:lle ja IV AK:lle 2652/Op.1/5 d, LIITE n:o 286:
- Rautatieptri alistetaan IV AK:lle käytettäväksi Inon - Terijoen - Kuokkalan seudulla.

8.10. aamulla Saksan päämajan tiedoitus:
- Itärintaman keskilohkolla 2.10. aloitettu läpimurto on johtanut valtavaan tuhoamistaisteluun. Yksistään Vjasman alueella on saarrettu useita neuvostoarmeijoita, jotka käyvät tuhoaan kohti.
- Dnjepropetrovskin itäpuolella on edetty Asovanmerelle, missä IX neuvostoarmeija Melitopolin luona on lyöty ja sen perääntymistiet katkaistu. Asovanmeren rannikkoa pitkin Berdjanskiin edennyt kevyt SS-osasto saavutti yhteyden pohjoisesta etenevien ps.voimien kanssa. Tiukan saartorenkaan ympäröimänä on 6-7 vih.-divisioonaa, joita uhkaa välitön tuho.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.D:n kuormaus loppuunsuoritettu. Viimeinen kuljetus lähtenyt Viipurista klo 12,40.
- Maarintamalla vähäistä vih:n tykistön häirintää etulinjaamme. Oma tykistö vastannut tuleen.
- Meririntamalla 8. RR:n tykistö tulittanut leirialueita Tiurinsaaressa ja Vasikkasaaressa ym. Vih:n tykistötoiminta ollut vähäistä. Saarissa tavanomaista vih:n liikennettä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n vahvat partiot tunkeutuneet Pogostin ja Sjurgan kyliin. 7.D saavuttanut Syvärinniskasta etelään linjan: puro Baranista 4 km. itäkoilliseen - Nikitinskaja - Fedotowskaja. Viimeksimainitun suunnassa tiukka vastus.
- VII AK: Hyökkäys Muurmannin radan itäpuolella ja radan suunnassa ei ole edistynyt. Soh.Orsan maastossa vih. hyökännyt kiivaasti. Luoteeseen Kendjärven länsipuolitse edenneet joukkomme saavuttaneet Kendjärven eteläisestä tienhaarasta n. 1½ km. etelään olevan purolinjan.
- RO: Honkaselän valtaus käynnissä. Suunnassa Teräslampi - Caljärvi on vallattu Caljärven luoteispään eteläisempi kylä. Patjärven länsipuolitse pohjoiseen edenneet joukkomme saavuttaneet kolhoosin "Punaiset siissit".
- Pr.K: Hyökkäyksemme Nurmasjärven lounaispuolella saavuttanut Nurmasjärven eteläpään korkeuden. Nurmasjärven ja Megrijoen välisellä kannaksella torjuttu vih:n kiivaat hyökkäset. Samoin torjuttu kukkulalle 181,3 saarretun vih:n murtautumisyritykset.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kontokin kylässä ollut vartiomme tuhottu. Louhen suunnalla Kangasvaarassa joukkomme suorittaneet tykistön ja krh:ien tukemana väkivaltaisen tiedustelun.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tykistön häirintätulta. Oma tykistö ampunut tuli-iskuja havaittuihin maaleihin.
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistoilla partiokahakoita Luttokylän maastossa. Vih. pakottanut kenttävartiomme jättämään Lounavaaran. 3.Geb.D:n kaistalla ja Maattivuonon pohjukassa torjuttu vih:n kompp.vahvuisin voimin tekemät hyökkäykset. Petsamonjoen yli rakennettu silta valmistunut autoilla ajettavaksi.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 223:
- Tykistömme ampunut häirintätulta sekä tuli-iskuja Hangon ratapihalle, jossa syttyi tulipalo.
- Itä-Suomenlahti: Tykistömme tulittanut mm. Susisaaren eteläpuolella olevia proomuja, joihin saatiin useita täysosumia.

9.10. aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Simolan kukkulalla vih. suorittanut väkivalt. tiedusteluyritYksen. Partiotoimintaa, muuten rauhallista.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D saavuttanut Pogost Kusran, Baranin ja Levinan.
- VII AK: Rautatien itäpuolella Suojunsaari miehitetty. Saavutettu pisteestä 95,6 n. 2 km. luoteeseen oleva maasto. Cex Opcan suunnassa torjuttu vih:n hyökkäykset.
- RO: Kendjärven lounaispuolella oleva tienristeysmaasto vallattu. Hyökkäys Kendjärven kylään alkanut. Honkaselkä ja Caljärven pohjoisempi kylä vallattu. Mundjärven pohjoispuolella hyökkäyksemme jatkuu Konetsevan eteläpuolisesta maastosta. Vatselänjärven pohjoispuolella hyökkäys Lintujärven tien suunnassa alkanut.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 224:
- Hankoniemen alue: Tykistömme ampunut häirintätulta. Tuhottu mm. 3 kk. pesäkettä sekä vaurioitettu vih:n varustuksia ja useita pesäkkeitä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 105 (8.10. klo 6 - 9.10. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta epäedullisen sään takia hyvin vähäistä. Kar.A:n alueella on Latvassa todettu 6 pommikonetta, jotka pommittivat ja tulittivat.
- Omat hävittäjät suorittaneet sulkulennon ja yhteyslennon. Tiedusteltu Kannaksen rintamalinjalla.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 1 kone sekä 2 aikaisemmin ilmoittamatta jäänyttä.

Presidentti ja Ylipäällikkö seurueineen saapuivat klo 6 Matkaselkään, missä ev.luutn. Kotilainen liittyi seuraan. Autoilla Sortavalaan, jossa tarkastelukierros ev. Arajuuren ja kaupungin edustajien johdolla. Edelleen Läskelään, josta junalla Pitkärannan kautta Uuksuun. Autoilla Salmin, Vitelen ja Tuulokisen kautta Aunuksen kaupunkiin ja sieltä VI AKE:n Nurmoilassa rakennuttamaan korsuparakkikylään. (läsnä kenr.majurit Talvela ja Lagus sekä div.komentajat Svensson, Karhu ja Snellman). Varmistusosaston ja hävittäjälentueen suojassa jatkettiin matkaa Prääshään ja sieltä iltapimeässä Jessoilaan, missä kenr. maj. Hägglund ja ev. Heiskanen vastassa. Illallinen junassa, lähtö klo 23,30.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Läpimurto-operatiot itärintaman keskiosassa ovat johtaneet uuteen suureen saarrostustaisteluun. Brjanskin seudulla ovat vahvat ps.joukkomme hyökänneet kolmen vih.armeijan selustaan.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. hyökkäillyt edelleen eri puolilta Baranin kylään. Ostan suunnalla edetty n. 1 km. päähän Ostan tienhaarasta.
- VII AK: Saavutettu Kontupohjanlahden rannalla olevasta p. 33,6 n. 4 km. etelään olevan Car sanan maasto, jossa taistelut käynnissä. Cex Opcasta edetty pohjoiseen n. 2 km., jossa olevalla suokannaksella taistelu käynnissä. Tien itäpuolitse saartanut osastomme katkaissut tien suokannaksen pohjoispuolella ja etenee sekä pohjoiseen että etelään. Vih. suoritti hyökkäyksen lännestä päin ptriasemiamme vastaan p. 62,0 n. 1 km. pohjoiseen olevassa maastossa. Hyökkäys torjuttiin. Rautatien suunnassa hyökkäyksemme ei ole edistynyt.

9.10. illalla
- RO: Kendjärven suunnassa hyökkäyksemme käynnissä Kendjärvi - Gabjärvi kannaksella puolustautuvaa vih:sta vastaan. Mundjärven pohjoispuolella taistellaan tien suunnassa Mustalammen pohjoispään korkeudella. JP 7 edeten etelästä käsin Mundjärvi - Pertjärvi kannaksia saavuttanut Teregin maaston. Lintujärven suunnassa ylitetty Sunajoki. Sunajoen eteläpuolella Koikarin suuntaan edenneet joukkomme Tserangajärven pohjoispuolella.
- Pr.K: Liuslahden - Nurmasjärven kannaksella taistelu jatkunut koko päivän. Vih:n hyökkäys Nurmasjärven - Megrijoen maastossa olevan motin aukaisemiseksi torjuttu.
- 8.D: Veskelys - Jessoila alueella olevat joukot siirtymässä Tsalkkiin ja Vuohtajärvelle. Viimeiset 2 patl. saapuneet Suojoelle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Lohilahden suunnassa vih. teki väkivaltaisen tiedusteluyrityksen, joka torjuttiin.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. huomattavan aktiivinen. Ala-Vernajärven pohjoispuolella n. kompp. vahvuinen vih. työntyi omiin linjoihimme asti, jossa kaivautui. Vih:n hyökkäys Yli-Vernajärven eteläpäästä 2 km. kaakkoon torjuttiin.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 225:
- Hankoniemen alue: Kannaslohkolla olivat lyhyen aikaa kaikki tuliaseet molemmilla puolilla toiminnassa.

10.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D lyönyt Munkalan puron yli 9.10. tunkeutuneen vih:n takaisin. Baranin maasto puhdistettu. Eteneminen käynnissä Batashevskajan suuntaan. Tie Levina-Travniki vapaa vih:sta. Ostan tienhaarassa vih. puolustautuu sitkeästi monissa bunkkereissa ja korsuissa.
- VII AK: Rautatien itäpuolella saavutettu p:n 44,8 eteläpuolinen maasto. P:stä 44,8 ½ km. etelään suokannaksella ollut vih. tuhottu.
- RO: Hyökkäyksemme Mundjärvestä pohjoiseen ja Päljärven luoteispuolella jatkuu. Lintulahden suunnassa saavutettu Kandjärven itäpuolinen tienhaaran maasto n. 8 km. Lintujärvestä luoteeseen. Suunnassa Lintujärvi - Koikari saavutettu Suhoejärvi - Viiksjärvi kannas, joka veden vallassa. Sunajoki padottu. Kostamuksen suunnassa hyökkäyksemme alkanut.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 106 (9.10. klo 6 - 10.10. klo 6)
- Vih:n lentotoiminta Suomenlahden rannikolla ja itäisellä Suomenlahdella vilkasta. Kotkaa pommitettiin 2 kertaa vaurioittaa. Loviisaa pommitettiin kerran, jolloin 2 henkilöä kuoli, 2 haavoittui lievästi ja 2 taloa vaurioitui. Karjalan kannaksella suoritti 10 hävittäjää pommi- ja kk.hyökkäyksen Suulajärven lentokenttää vastaan. I AK:n alueen edessä todettu vilkasta vih:n ilmatoimintaa. Kar.A:n alueella havaittu Mundjärven suunnalla useita hävittäjiä, jotka 9-koneisina ryhminä pudottivat pommeja ja tulittivat.
- Taistelukosketus Mäkriänjärven ja Suopohjan alueella. Pommitettu Suopohjan lentokenttää ja Lismassa 2 veturia. Huoltolento Jalkajärvelle.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 7 konetta.

10.10. Presidentti ja Ylipäällikkö seurueineen saapuivat tarkastusmatkaltaan Mikkeliin klo 13. Sotamarsalkan tarjoaman lounaan ja sitä seuranneiden neuvottelujen jälkeen lähtivät presidentti ja pääministeri klo 15,30 ylimääräisellä junalla Helsinkiin.

PM:n kirj. Kar.A:lle ja Laat.P:lle 811/Op.2, LIITE n:o 287:
- Laat.P:n lähetettävä Kar.A:n käytettäväksi 8 kpl. 75/K 97 tykkejä miehistöineen Äänisjärven puolustusta varten.

Kar.A:n käsky 5365/Op.III/12 (2672/Op.1/5 f, 11.10.41):
- Kar.A:n vasemmalla siivellä toimivista ja näiden vahvistuk seksi keskitettävistä joukoista muodostetaan Kar.A:an kuuluva uusi II AK, komentajana kenr.maj. Laatikainen ja esikuntana II AK:n esikunta.
- II AK:an tulevat kuulumaan Ryhmä O, 4.D, 8.D ja Pr.K sekä liitteessä mainitut ak.joukot ja huoltomuodostelmat. (Ryhmä O:n kokoonpano: Rv.Pr., 2.JPr., Sissi P 1 ja 2, Er.P 21, Kev.Psto 10 ja 13. Er.Lin.Ptri; 4.D:aan on liitetty JR 35 JR 5:n tilalle, joka taas on liitetty 1.D:an
- Alistus II AK:lle astuu voimaan rintamavastuun siirtyessä II AK:n kom:lle Ryhmä O:n ja Pr.K:n toimintakaistalla.

Kar.A:n käsky II AK:n komentajalle (2673/Op.1/5 f, 11.10. 41); LIITE n:o 288:
- Vihollinen on vetäytynyt vesistölinjan Lohmosjärvi - Kendjärvi -Mundjärvi pohjois-, koillis- ja itäpuolelle sekä asettunut siellä oleviin vesistökapeikkoihin puolustukseen, ryhtyen paikoitellen hyökkäilemäänkin.
- Kar.A on jatkanut hyökkäysliikettä vahvistamallaan vasemmalla siivellä ensimmäisenä tavoitteena Kontupohja - Tiutia - Kortassi - Juustjärvi. VII AK on saavuttanut linjan Suojunsaari - Tulguban eteläpuolinen maasto - p. 44,8 - maasto Suojun asemalta 4 km. pohjoiseen. Ryhmä O hyökkää vallatakseen kannakset Kendjärvellä, Kivatsun suunnalla ja Sununsuussa. Pr.K hyökkää vallatakseen Porajärven. 8.D on junakuljetuksen jälkeen siirtynyt tien Suojoen as. - Vuohtajärvi maastoon.
- II AK ilmoittaa milloin on valmis ottamaan rintamavastuun ja jatkaa silloin aloitettua hyokkäysliikettä armeijan ensimmäiselle tavoitteelle valmistautuen etenemään samanaikaisesti Karhumäkeä kohti painopiste Juustjärven suunnassa.

III AK:n käsky 342/III/3 b (2697/Op.1/5 f, 15.10.41):
- Vihollisen on todettu irroittaneen Uhtuan suunnalla toimineen JR 81:n (siirretty Kontupohjaan) ja Kiestingin suunnalla toimineet JR 242 ja JR 112.
- III AK tehostaa tiedustelutoimintaansa selvittääkseen vihan aikomuksen ja valmistautuu heti, jos vih. irroittautuu, sitä välittömästi seuraamaan.
- Tiedustelu suunnattava erikoisesti avoimien sivustojen ohi vih:n selustaan. Rintamassa suoritettava väkivalt.tiedustelua sekä harhauttamistarkoituksessa annettava vih:lle kuva hyökkäysvalmisteluista. Vankien otto välttämätön. Vih:n tyhjentämät asemat miehitettävä.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Itärintaman etelä- ja keskilohkolla saartoksissa olevat vih.joukot tungettu yhä ahtaammalle alalle. Orel on lokakuun 3.p:stä lähtien ollut saksalaisten käsissä.
- Pietarin länsipuolella torjuttu vih:n uusi, ps.voimien tukema läpimurtautumisyritys.
- Muhusaaren ja Saarenmaan taisteluissa saatu yhteensä 12531 vankia, 161 tykkiä ja suuri joukko ps.vaunuja.

10.10 illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista tyk.- ja krh.häirintää. Pst.tykillä tuhottu 2 vih:n pesäkettä, tykistöllä vaimennettu vih:n krh. sekä saatu täysosumia tulikorsun ampuma-aukkoon. Vih:n ilmatoiminta vilkastunut.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D:n sillanpääaseman maastoon tunkeutunut vih. tuhottu. 7.D:n joukot etenemässä Baranista Juksovskoejärvelle. Ostan tienhaaran maastossa taistelu käynnissä.
- VII AK: 1.D:n joukot taistelussa 1 km. Tulguban kylästä lounaaseen. Kodoguban suunnassa saavutettu polunhaara Kodogubasta 500 m. etelään, jossa vih:n vastarinta sitkeä. Cex Opeasta pohjoiseen edetty tien länsipuolitse p. 44,8 maastoon. Rauta- ja maantie katkaistu n. 500 m. kasarmista etelään.
- RO: Kendjärvi - Gabjärvi kannaksella vih.-patl. osittain tuhottu ja osittain lyöty hajalle. Terekin itä- ja kaakkoispuolella olevilla kannaksilla on torjuttu useita vih:n idästä suorittamia hyökkäyksiä. Päljärven luoteispuolella <u>vallattu Kurkananselän kylä.</u>
- Pr.K: Liusulahden - Nurmasjärven kannaksilla taistelut jatkuneet. Nurmasjärven ja Megrijärven välimaastossa torjuttu vih:n hyokkäykset sekä motissa olevien ulosmurtautumisyritykset.
- 8.D Varsinaiset taistelujoukot keskittyneet 11.10 mennessä Suojoelle, Tsalkkiin ja Vuohtjärvelle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n Ison Lohijärven eteläpuolella tekemät väkivaltaiset tiedusteluyritykset torjuttu.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. vahvistanut miehitystä sillanpääasemassa maantien kohdalla ja varustaa asemia Keski-Vermajoen länsipuolella. Ylä-Vermanjärven länsipuolella ollut vih. vetäytynyt pois tykistötulemme vaikutuksesta.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 227:
- Itä-Suomenlahti: Koivistolla vih:n tulitoiminta on ollut vilkkaampaa. Oma tykistömme saanut osumia mm. erääseen patteriasemaan Alvatinniemessä.

11.10. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maarintamalla laimeata vih:n häirintätulta Rajajoella. Totleben ampunut rannikolle. Oma tykistö häirinnyt vih.liikennettä ja tulittanut majoituspaikkoja.
- Meririntamalla vih.tykistön toiminta laimeaa. Vih. ei ole näyttäytynyt Koiviston saarilla eikä ole vastannut partioidemme tuleen. Oma tykistö ampunut häirintää Alvatinniemeen ja Saarenpäähän.

11.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla 7.D:n joukot linjalla Karpina - Koromyslova - Levina. Batashevskajan suunnassa saavutettu Juksovskojejärven itäranta. Vastassa ollut vahva vih. pakeni pohjoiseen, pienempi osa etelään.
- VII AK: 1.D:n hyökkäys ei ole edistynyt. P. 44,8 suunnassa on joukkomme vedetty n. 2 km. taaksepäin. Reutatien suunnassa torjuttu vastahyökkäykset ja aloitettu oma hyökkäys.
- RO: Kannaksella Raguilampi -Mundjärven itäinen haara vih. tehnyt 2 vastahyökkäystä päästen osittain asemiimme. Päljärven luoteispuolella edetty lähelle maantietä. Suunnassa Lintujärvi - Koikari joukkomme ovat Suhoejärven eteläpuolitse saavuttaneet Mundjärvi - Koikari tien Koikarista n. 3 km. kaakkoon. Kostamuksen suunnassa hyökkäyksemme jatkuu.
- Pr.K: Kukkula 181,3 vallattu.
- 8.D: Rautatiekuljetukset päättyneet.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 107 (10.10. klo 6 - 11.10. klo6):
- Karjalan kannaksella vih:n lentotoiminta vilkastunut. Kar. A:n alueella se on huonon sään takia ollut vähäistä.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta-, etsintä- ja suojauslentoja. Tiedustelulentoja. Pommitettu rautatietä Maaselän x) ja Bardjärven asemilla rautatiekalustoa ja Nig-oseron asemaa. Patalassa on ammuttu varastoja tuleen. Kivatsun aseman pohjoispuolista aluetta ja autokolonnia maantiellä Suunu - Kontupohja tulitettu. Huoltolentoja Jalkajärvi - Sortavala alueella ja Pieninkäjärvelle.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 1 kone + 12 konetta, joita ei ole aikaisemmin ilmoitettu.

x) välillä, Suunun aluetta ja siltaa, Lisman ja Bardjärven

Kenr. Erfurt esitti Ylipäälliköllle O.K.H:n ilmoituksen siitä, että tilanteen kehityksnarvellaan pakoittavan vih:n heikentämään Laatokan eteläpuolella olevat voimansa, ehkäpä vetämään ne Olhavan taakse, ja että saksalaisten eteneminen lännestä käsin tämän yhteydessä tulee ajankohtaiseksi. Siinä tapauksessa tulee 163.D:n ohjaaminen Syvärin yli kysymykseen yhteenottoa varten etenevien saksalaisten joukkojen kanssa. O.K.H pyytää ilmoitusta siitä, koska 163.D voi olla valmis aloittamaan Syvärin ylittämisen.

Ilmoitus ja kysely lähetetty edelleen Kar.AE:lle LIITE n:o 289.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Taistelu Asovanmeren rannalla on päättynyt 19.ja 18.neuvosto-venäl. armeijan tuhoamiseen. Vihollinen on paljojen veristen tappioiden lisäksi menettänyt 64,325 miestä vankeina sekä sotasaaliina 126 ps.vaunun, 519 tykkiä ja suunnattoman määrän muita sotatarvikkeita.
- Brjanskin ja Vjasman tienoilla epäonnistuivat vih:n kaikki läpimurtoyritykset, samoin Pietarin edustalla.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rajajoen lohkolla tuli tänään 24 yliloikkaria (olleet aluksi 20 enemmän, mutta politrukit olivat nämä ampuneet). 18. D:n lohkolla pari vih. bunkeria ampunut toistasataa tyk. laukausta, jolloin 4 miestä haavottui. Tyk.häirintä jatkunut koko määrintamalla.laimeana, ainoastaan 2.D:n lohkolla päivän aikana vilkastunut.
- IV AKE siirtynyt Petäjäniemen kartanoon.

11.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla 7.D:n joukot linjalla Karpina - Koromyslova - Levina. Batashevskajan suunnassa saavutettu Jukssovskojejärven itäranta. Vastassa ollut vahva vih. pakeni pohjoiseen, pienempi osa etelään.
- VII AK: 1.D:n hyökkäys ei ole edistynyt. P. 44,8 suunnassa on joukkomme vedetty n. 2 km. taaksepäin. Reutatien suunnassa torjuttu vastahyökkäykset ja aloitettu oma hyökkäys.
- RO: Kannaksella Raguilampi -Mundjärven itäinen haara vih. tehnyt 2 vastahyökkäystä päästen osittain asemiimme. Päljärven luoteispuolella edetty lähelle maantietä. Suunnassa Lintujärvi - Koikari joukkomme ovat Suhoejärven eteläpuolitse saavuttaneet Mundjärvi - Koikari tien Koikarista n. 3 km. kaakkoon. Kostamuksen suunnassa hyökkäyksemme jatkuu.
- Pr.K: Kukkula 181,3 vallattu.
- 8.D: Rautatiekuljetukset päättyneet.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 107 (10.10. klo 6 - 11.10. klo 6):
- Karjalan kannaksella vih:n lentotoiminta vilkastunut. Kar. A:n alueella se on huonon sään takia ollut vähäistä.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta-, etsintä- ja suojauslentoja. Tiedustelulentoja. Pommitettu rautatietä Maaselän x) ja Bardjärven asemilla rautatiekalustoa ja Nig-oseron asemaa. Patalassa on ammuttu varastoja tuleen. Kivatsun aseman pohjoispuolista aluetta ja autokolonnia maantiellä Suunu - Kontupohja tulitettu. Huoltolentoja Jalkajärvi - Sortavala alueella ja Pieninkäjärvelle.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 1 kone + 12 konetta, joita ei ole aikaisemmin ilmoitettu.

x) välillä, Suunun aluetta ja siltaa, Lisman ja Bardjärven

Kenr. Erfurt esitti Ylipäälliköllle O.K.H:n ilmoituksen siitä, että tilanteen kehityksnarvellaan pakoittavan vih:n heikentämään Laatokan eteläpuolella olevat voimansa, ehkäpä vetämään ne Olhavan taakse, ja että saksalaisten eteneminen lännestä käsin tämän yhteydessä tulee ajankohtaiseksi. Siinä tapauksessa tulee 163.D:n ohjaaminen Syvärin yli kysymykseen yhteenottoa varten etenevien saksalaisten joukkojen kanssa. O.K.H pyytää ilmoitusta siitä, koska 163.D voi olla valmis aloittamaan Syvärin ylittämisen.

Ilmoitus ja kysely lähetetty edelleen Kar.AE:lle LIITE n:o 289.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Taistelu Asovanmeren rannalla on päättynyt 19. ja 18.neuvosto-venäl. armeijan tuhoamiseen. Vihollinen on pahojen veristen tappioiden lisäksi menettänyt 64,325 miestä vankeina sekä sotasaaliina 126 ps.vaunua, 519 tykkiä ja suunnattoman määrän muita sotatarvikkeita.
- Brjanskin ja Vjasman tienoilla epäonnistuivat vih:n kaikki läpimurtoyritykset, samoin Pietarin edustalla.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Rajajoen lohkolla tuli tänään 24 ylliloikkaria (olleet aluksi 20 enemmän, mutta politrukit olivat nämä ampuneet). 18. D:n lohkolla pari vih. bunkeria ampunut toistasataa tyk. laukausta, jolloin 4 miestä haavottui. Tyk.häirintä jatkunut koko määrintämalla.laimeana, ainoastaan 2.D:n lohkolla päivän aikana vilkastunut.
- IV AKE siirtynyt Petäjäniemen kartanoon.

11.10. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Komppanian vahvuisen vih:n hyökkäys Karelkan suunnalta torjuttu.
- VI AK: Idästä edeten saavutettu Juksovskoje järven eteläpää sekä vallattu saman järven pohjoispäässä oleva Posadin kylä.
- VII AK: Rautatien suunnassa saavutettu yleinen linja: Kontupohjan lahti - Kodoguba-p:stä 44,8 kaakkoon oleva purolinja - siitä suoraan länsilounaaseen Patojärveen. Vih:n vastarinta sitkeää.
- RO: Kenajärven kannaksen kapein kohta saavutettu. Vih. tunkeutunut Raguilampi - Mundjärven itäinen haara kannaksen länvitse. Päljärven molemmin puolin edeten vallattu Jyrkänmäki. Lintujärven suunnalta edetty Pälvijärven kylän luoteispuolelle. Kostamukseen suunnasta edetty 1 km.p:n 290,0 pohjoispuolelle.
- Pr.K: Vih. alkanut vetäytyä Porajärven suuntaan.
- 8.D:sta siirtyy 1/3 Kostamukseen, 1/3 Lintujärven kaakkoispuolisen tienhaaran maastoon ja 1/3 Vuohtjärven seudulle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla partiointia ja partiokahakoita sekä vilkasta omaa tykistö- ja krh.toimintaa, johon vih. vastannut. Kiestinki - Louhi maantien suunnassa joukkomme tekivät 3 väkivaltaista tiedustelua tunkeutuen vih:n asemiin. Tunottiin 15 bunkeria. Tulitaistelu Ahvonlammella lähetetyn miehitysosastomme ja vih.-kompp:n välillä.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 229:
- Koiviston suunnassa molemminpuolinen tykistötoiminta ollut tavallista vilkkaampaa. Veneemme suorittaneet tiedustelumatkan Somerin vesille, jolloin niitä vastaan avattiin tuli saaresta käsin.

12.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla taistelu jatkunut.
- VII AK: Hyökkäys alkanut Tsasovenskajasta n. 1 km. etelään olevan tienhaaramaaston valtaamiseksi.
- RO: Eteneminen lounaasta Sununsuun suuntaan jatkunut. Lintujärveltä ja Kostamuksesta etenevien joukkojen hyökkäys Porajärven suuntaan jatkunut. Vastarinta heikkoa. Nämä joukot saaneet yhteyden toisiinsa Pälvijärven luoteispuolella.
- Pr.K saavuttanut etumaisilla osillaan Porajärven kylän maaston, josta vih. vetäytyi sytyttäen kylän tuleen.

aamulla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Os.P:n kaistalla taistelu Lounavaaran haltuunsaamiseksi käynnissä. Asemien varmistamista jatketaan.

aamulla Meriv:n tilanneilmoitus n:o 230:
- Hankoniemen alue: Vih:n tulitoiminta ollut vilkkaampaa. Bromarvin ja Snappertunan lohkoilla ajoittain kiivastakin jv.aseiden tulta.
- Itä-Suomenlahti: Kun tiedusteluosastomme oli saanut selville, että Someri oli vih:n miehittämä, ei sinne ryhdytty siirtämään miehitysjoukkoja, kuten oli ollut tarkoitus. Tiedustelun jälkeen tulitti VTV 1 ja Ulkotammion ptri Someria.

12.10. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 108 (11.10. klo 6 - 12.10. klo 6):
- Karjalan kannaksella vih. on suorittanut useita lentoja Terijoki - Seivästö alueella pommittaen kerran Terijokea. 3 hävittäjää hyökkäsi etulinjaamme vastaan Lempaalan länsipuolella. Hävittäjiä todettu myös Valkeasaaressa, Sirkiänsaaressa, Svaanilasta etelään ja lappalaistenmäen kohdalla. Kar.A:n alueella vih:n lentotoiminta rajoitettua.
- Omat hävittäjät suorittaneet mm. maataistelulennon Ondajoki - Jeljärvi alueelle. Pommitettu rautatiekalustoa ja rataa Urosjärven ja Viiksjärven asemien läheisyydessä. Huoltolento Petrajärvelle.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Hyökkäysliike itäänpäin käynnissä 1,200 km:n laajalla rintamalla. Brjanskin ja Vjasman taistelukentät ovat jo kaukana rintaman takana. Tähän mennessä otettu yli 200,000 vankia.

IV AK:n käsky 12.DE:lle (2690/Op.1/5 f, 14.10.41):
- 4-tykkistä rautatieptria asennetaan paraillaan Inon - Kellomäen väliselle rataosalle, valmiina 15.10.41 lähtien osallistumaan merimaalien ammuntaan Suomenlahden pohjukassa. Tuliasemien läheisyydessä olevat joukot on siirrettävä turvallisen etäisyyden päähän tai niille kaivettava kuopat, koska on todennäköistä että vih. vastaa tuleemme mm. järeällä tykistöllään.

(Rautatieptrin lähettäminen sinne johtui saksalaisten esittämästä pyynnöstä, että suomalaiset järeällä tykistöllään ottaisivat osaa Kronstadtin pommittamiseen. Ylipäällikön käskystä oli kuitenkin luovuttava tästä aikeesta, koska hänen arvelunsa mukaan Kronstadtin linnoitustykistön ulottuvilla sijaitsevat paikkakunnat tulisivat suhteettomasti kärsimään vih:n vastatulesta.)

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.RPr.: Vilkasta vih:n liikennettä Koiviston saarissa ja vesillä sekä kiivasta mol.puolista tulitoimintaa. Vih. tulittanut kauppalaa, Muurilaa ja Ruomannientä vaurioita aiheuttamatta.
- 12.D: Totleben ampunut 40 laukausta aiheuttaen Terijoella tulipaloja. Oma tykistö saanut Rajajoella täysosuman kahteen komentokorsuun sotavankien toimiessa tulenjohdon apuna.
- 18.D: Vih:n raskas kenttätykistö ampunut etulinjaamme saaden mm. täysosumia Aleksandrovkan kirkon kupooliin. Oma tykistö tulittanut vih:n asemia ja pesäkkeitä.
- 19.D: Molemminpuolista häiritsemisammuntaa. Vih:n partiot olleet liikkeellä, mutta torjuttu. 8 vih. hävittäjää ampui etulinjaamme kk:eillä ja pudotti pommeja; oma it. karkoitti koneet saaden yhden putoamaan ja toisen oikemään pakkolaskun.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Harvahkoa vih:n tykistö- ja krh. häirintää etulinjaamme. Raskas tykistömme tulittanut 4 Grusinan asemalla käynyttä junaa. Samoin tykistömme häirinnyt vih:n leirialueita ja varustustyömaita.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Koko 17.D:n alueella vilkasta partiotoimintaa. Jukasovskojejärven ympäristö puhdistettu vih:sta. Järven eteläpäässä olevasta tiennaarasta edetty n. 5 km. etelään ja 4 km. länteen. Sumilihasta edennyt joukkue saavuttanut Antonovskajan kylän.

12.10. illalla
- VII AK: Kannaksella Kontupohjanlahti - Patojärvi on hyökkäyksemme edistynyt vain vasemmalla, jossa vallattu Patojärven kylä. Vih:n oikeaa siipeämme vastaan tekemät vastahyökkäykset torjuttu sille raskain tappioin.
- RO ja Pr.K: Sunajärven pohjoispuolella oleva Sunajoen muodostama niemeke saavutettu. Sunajoen eteläpuolella Koikarin kohdalla olevaa vih:n sillanpääasemaa vastaan taistelu käynnissä. Pr.K saavutti etumaisilla osillaan klo 5,30 Porajärven kylän. Pr.K alistettu Ryhmä O:lle, joka taas on alistanut Pr.K:lle vahv. Sissi P 2:n ja Er.P 21:n. Pr.K saanut käskyn jatkaa välittömästi etenemistään ensi tavoitteena Soutojärvi. Vih. hävittänyt Sunajoen sillat Porajärven ja Valasmon kohdilla.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla vih:n partiotoiminta vilkastanut Lohilahden etelärannalla. Oman partiomme oli vetäydyttävä sieltä. Ahvenlahteen lähetetty osastomme palannut takaisin.

illalla AOK:n yhdysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista. Oma tykistö ampunut tuli-iskuja Alavermanjoen itäpuoliselle korsualueelle. 16 vih:n pommikonetta 5 hävittäjän saattamana pommittaneet maantietä Lyssajärvenkunturin itäpuolella. Omat hävittäjät ampuneet alas 5 pommikonetta ja 1 hävittäjän.

illalla Meriv.tilannetiedoitus n:o 231:
- Koivistolla on tulitoiminta ollut molemminpuolin vilkasta.

13.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Juksovskojejärveltä etelään ja länteen johtavien teiden suunnissa etenevät 7.D:n joukot ovat 12.10. saavuttaneet ja varmistaneet järvikannakset linjalla: Kimjärvi - Särkjärvi - purolinja Särkjärven eteläpäässä - Orenshenskojejärvi - Gongenitsinjärvi. Ostan suunnalle partiotoimintamme vilkasta.
- RO: Koikarin suunnalla ylitetty Sunajoki ja vallattu sillanpääasema joen pohjoispuolella.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: 2.Geb.D:n kaistalla vih:n hyökkäys n. kompp:n vahvuisena kukkulaa 314,9 vastaan käynnissä. Vaitolahtea ja Vaidagubaa pommitettu tehokkaasti.

aamulla Meriv. tilannetiedoitus n:o 232:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta muuten laimeata paitsi Prästkullan lohkolla, jossa vih:n tykki- ja krh.tuli vilkasta. Morgonlandetissa käynyt partiomme havaitsi saaren miehittämättömäksi ja ansoituksista vapaaksi.

13.10. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 109 (12.10. klo 6 - 13.10. klo 6):
- Karjalan kannaksella vih:n lentotoiminta vilkastunut. Terijokea pommitettu aikaansaamatta vaurioita. Hävittäjiä todettu varsinkin rintamalinjalla. Kar.A:n alueella lentotoiminta vilkasta Syvärin ja Mundjärven suunnassa. Pommituksia Vosnesenjan alueella, Matzovassa ja Mundjärven lahdessa.
- Omat koneet pommittaneet Lisman ja Maaselän asemain seuduilla, Pilnin ja Keträjärven asemilla, Suglitsin aseman alueella rautatiekalustoa ja rataa sekä Muurmannin rataa Bardjärven kohdalla. Huoltolento Äänislinnan pohjoispuolelle.

-Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

PM:n creedsan. 2685/Op.1/5 d, LIITE n:o 290:
- Kar.A:n ja 14.D:n välirajaksi määrätään linja Lupasalmi - Särkijärvi - Virma (main. paikat ja tie Särkijärvi - Vojatsu Kar.A:lle ml.).

PM:n kirj. 2680/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 30.9. - 9.10.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, sotasaalista ja sotavangeista ym., katso LIITE n:o 291 a-b.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Brjanskin ja Vjasman kaksoistaistelussa vangiksi otettujen lukumäärä on kohonnut yli 350,000:nnen ja kasvaa jatkuvasti.
- Pietarin lähellä torjuttu venäläisten toistuneet läpimurtoyritykset vih:lle mitä verisimmin tappioin.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maarajalla tavanmukaista tyk.- ja krh.ammuntaa. Oma krh. saanut useita osumia vih:n asemiin yliloikkarien osoittamiin maaleihin Valkeasaaren aseman maastossa. Vih:n saarilinnakkeet vilkkaassa toiminnassa ampuen Terijoen, Kellomäen ja Tyrisevän maastoon.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Etelästä käsin edeten saavutettu p. 44,8 - p. 53,5 itäpuolella olevat kukkulat sekä tien ja rautatien suunnassa p:stä 53,5 n. 2 km. etelään oleva maasto. Patojärven kylästä edeten saavutettu rautatie p. 53,5 kohdalla sekä siitä n. 1½ km. pohjoiseen. Vih. varustanut lujasti rautatien varren ja puolustautuu erittäin sitkeästi.
- RO: Terekin kylään hyökännyt vih. lyöty ja kylän itä- ja kakkoispuolella olevat kapeikot vallattu. Munjärven pohjoispuolella edetty Gimoilammen kaakkoispuolelle. Koikarista käsin edetty itään Sunansuun pohjoispuolelle. Pälläjärven länsipuolella eteneminen jatkunut Pyhäniemen kylän aukeiden eteläreunaan. Vih:n vastus heikko.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Hyökkäys kukkulaa 314,9 vastaan torjuttu useampituntisen taistelun jälkeen.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 233:
- Kronstadtin linnakkeet ampuneet tykistöllään Inonniemeen ja Terijoelle. Inonniemessä ammukset putosivat mereen.

14.10 aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla painostettu vih:sta suorasuuntaustu-lella ja partioluontoisilla hyökkäyksillä. Simanovan maasto sa torjuttu vih:n hyökkäys. Rovskojesta pohjoiseen Syvärin saareen tunkeutunut n. kompp. vahvuinen vih. kokonaan tuhottu.
- RO: Vih:n yritykset tunketua asemiimme Munjärven pohjoispuolella Cebolammen suunnassa torjuttu. Suunnassa Koikari - Juustjärvi Kev.Os:n eteneminen Pyhäniemestä pohjoiseen hidasta erittäin sitkeästi taistelevan vih:n takia. Vahv. Pr.K suorittanut kompp. vahvuisin voimin Sunajoen ylimenon Tshudjärven eteläisimmässä päässä.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 234:
- Itä-Suomenlahti: Tykistömme ampunut havaittuja maaleja. Ingertilän kylässä tykistömme aikaansaanut tulipalon, joka levisi ja kesti n. 5 tuntia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 110 (13.10. klo 6 - 14.10. klo 6):
- Karjalan kannaksella vih:n lentotoiminta vilkasta. Koneet ovat pääasiallisesti esiintyneet Ino - Terijoki - Lempaalanjärvi alueella. Ne ovat pudottaneet pommeja ja tulittaneet Valkeasaaressa, Rajajoella sekä Raudun ja Raasulin välisessä maastossa. Mundjärvellä ja Aunuksessa tulitettu ja pommitettu. Ljabuskissa pommitettu kylää ja etulinjoja. 14.D:n alueella 3 hävittäjää tulittanut ja pommittanut asemiamme.
- Taistelukosketus Mundjärven alueella. Pommitettu Muurmannin radan varrella Lisman, Urosjärven ja Uudenkylän asemilla ja niiden läheisyydessä rautatiekalustoa ja rataa. Tulitettu Somerin saarta ja Rukajärvi - Jeljärvi - Perttijärvi - Tunkua tietä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

IV AK:n käsky 2696/Op.1/5 f, 15.10.41:
- <u>IV ja I AK:n väliraja</u> = entinen II ja I AK:n väliraja (Termola - Ohtan pohjoispuolitse - Miskula - Rohman länsipuolella oleva tienhaara).
- <u>12. ja 18.D:n väliraja</u> 16.10.41 lähtien: Mustalampi - Särkijärvi - Kaukjärvi - Haapalan tienhaara - Rajajoki Rajajoen as:n koillispuolella olevaan mutkaan asti - Kivikankaan pohj.puolelta Rajajokeen laskeva puro - Tipuna (12.D:lle).
- 18. ja 19.D:n väliraja sekä 19. ja 2.D:n väliraja tarkemmin määritelty käskyssä (muutettu käskyllä 18.10.41).
- <u>Reservit:</u> 18.D sijoittaa yhden rykm:n Haapalan - Mainilan - Tammiselän alueelle, 19.D yhden rykm:n Rantakylän - Ahijärven - Riihisyrjän alueelle, 2.D pitää jatkuvasti yhden rykm:n Siiramäen seuduilla. <u>Rj.P</u> alistetaan 12.D:lle ja sijoitetaan Sykiälään, valmistautuen toimintaan rannikko-osalla Tammikko - Vammelsuu ja Rajajoella.
- Etulinjassa olevat joukot <u>vaihdettava</u> 2-3 viikon kuluttua lepoon.
- <u>Varustustöitä</u> jatkettava kaikella tarmolla, painopisteenä päävastarinta-asema, toisena tärkeysasteena taaemman aseman varustustyöt.
- Reservejä käytettävä myos välttämättömiin <u>maataloustöihin.</u>

Saksan päämajan tiedoitus:
- <u>Vjasman</u> seudulla saarretut vih.voimat on lopullisesti tuhottu. <u>Brjanskin</u> moteissa jatkuu vastarinnan murtaminen keskeytymättä. Tässä kaksoistaistelussa on tähän saakka otettu yli <u>500,000 vankia</u> ja tämä luku kohoaa vieläkin. Idän sotaretken koko aikana on otettu <u>yhteensä yli 3 milj. vankia.</u>

14.10. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Aamulla Rajajoella suoritetun kiivaan tyk.- ja krh.valmistelun jälkeen hyokkäsi n. 70 vihollista 12.D:n asemia vastaan rautatien pohj.puolella. Hyokkäys torjuttiin ja hyokkääjät tuhottiin miltei kokonaan.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Harvahkoa mol.puolista hairintätulta. Tykistömme tuhonnut mm. vih:n korsun ja suorittanut kaukohairintää Hanttulanmäen kasarmialueelle.
- Vih. suorittaa edelleen kenttävarustustöitä. Lumisuon suunnalla vih:n partiotoiminta vilkasta, 3 vahvahkoa vih. partiota tuhottu.
- Jäät alkavat kantaa mm. Lempaalanjärven kapeimmissa kohdissa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Juksovskojejärven etelä- ja lounaispuolella olevalla järvikannaksella vih:n painostus kasvanut. Hyökkäysyritykset torjuttu. Ostan suunnalla on 4 vih:n tykkivenettä ampunut Äänisellä Feodotovskajan kylää sekä Voznesenjan - Minovon tietä.
- VII AK: hyökkäyksemme saavuttanut vain pientä paikallista menestystä. Vih. saanut lisävoimia. P:n 53,5 eteläpuolella ollut vih:n tukikohta joutunut mottiin.
- RO: Terekin itäpuolella olevilla kannaksilla taistelu jatkuu. Raguilammen koillispuolitse edetty 2 km. päähän Viikskuu. Raguilammen koillispuolitse edetty 2 km. päähän Viiksjärveltä. Suksin suuntaan edetty Gimoilammelta n. 4 km. pohjoiseen. Vastassa oleva vih. osittain motissa. Suunujärven - Pälläjärven kannaksella jatkuu taistelu sillanpääaseman valtaamiseksi. Pälläjärven länsipuolitse Juustjärven suuntaan etenevät joukot saavuttaneet Pyhäniemen kylän. Porajärven suunnalla jatkuu siltojen rakentaminen. Eteneminen Soutojärven suuntaan käynnissä 5 km. Porajärven itäpuolella.
- II AKE sijoittunut Kaitajärven kylään.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Pääjärvellä joukkomme vallanneet Miikkulaisen (Nikolskaja Guba). Vih. vetäytyy pohjoiseen.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Vih:n tykkivene taistelussa Haapaniemen luostarin patterin kanssa. Aluksesta todettiin nousevan suuren savupatsaan. Sen otaksutaan uponneen.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 235:
- Hankoniemen alue: Vih. noussut maihin Snappertunan lohkolla Koholmissa jatkaen etenemistään Stoskäriin, josta omat joukot taistellen vetäytyivät Långholmiin. Sekä Stoskär että Koholm vallattu takaisin.

15.10. aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. yrittänyt hyökätä pienemmin voimin Lempaalan kylän suunnasta luoteeseen sekä Muratan suunnasta luoteeseen. Kaikki yritykset torjuttu.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Vahvahko vih.-partio yritti ylittää Syvärin Rutsin eteläpuolella. Veneet ammuttiin rikki.
- VI AK: Lotinanpellon kohdalla yritti vih. yli kymmenellä veneellä ylittää Syvärin. Yritys epäonnistui. Batanevskajan suunnassa vih:n painostus 7.D:n joukkoja vastaan jatkuu järvikannaksilla. Ostan tienhaaramaastossa suoritettu hyökkäys saavutti maaston 200 m. tienhaaran pohjoispuolella.
- VII AK: Kodogubasta koilliseen olevat niemet puhdistettu vih:sta.
- RO: Etenemistä jatkettu pohjoisesta n. km. päähän Viiksniemen kylästä pohjoiseen. Suksin suunnalla taistelu jatkuu Sunun järven eteläisimmän kärjen ja Sunajoen välisellä kannaksella. Vastassa vahva vih.
- 8.D: Vahv. JR 24 Valasmassa 15.10. illalla, vahv. JR 45 Lintujärvellä 15.10. illalla, vahv. JR 4 Porajärvellä 13.10. alkaen. Kev.Os. 9 Lintujärven pohjoispuolella 15.10. aamupäivällä.
- II AK:n komentaja ottaa rintamavastuun määrätyllä toimintakaistalla 15.10. klo 12.00.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: JR 12 siirtymässä osillaan junakuljetuksin Märkäjärvelle, josta marssien III AK:n käyttöön.
- Pohjoiskaista: Joukkojen vaihto käynnissä. Loput JR 14:stä kuljetettu jouk.o-osastonsa yhteyteen. SS-rykm. 9 osillaan marssilla omaan divisioonaansa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 111 (14.10. klo 6 - 15.10. klo 6
- Vih:n lentotoiminta ollut huonon sään takia vähäistä muualla paitsi Kar.A:n alueella. Rautua pommitettu ja tulitettu, samoin Ljabuskin kylää sekä Latvan koillispuolella, Vaasenin lounaispuolella ja Mätysoven itäpuolella olevia alueita.
- Taistelukosketus Mundjärvenlahden alueella. Pommitettu rautatiekalustoa ja rataa Lisman, Urosjärven, Käppäselän ja Kontupohjan asemilla ja niiden läheisyydessä. Tulitettu Tungutjärven pohjoispäässä olevia leirejä. Huoltolento mm. Lismajärvi - Ryhäjärvi seuduille.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 3 konetta.

PM:n Järjestelyosaston kirj. I AK:n ja IV AK:n uudestijärjestelystä, 2711/Op.1/6:
- Uudestijärjestely toimeenpannaan sotatoimiyhtymittäin ajalla 18.10. - 1.11. 41. Uudestijärjestettyjen yksiköiden määrävahvuus on sama kuin vastaavien yksiköiden sodanajan määrävahvuus.
- Reservilläisikäluokat 1912-1918 sekä varusmiesikäluokat 1919 1922 (= 11 ikäluokkaa, 19-29 vuotiaat) varataan kuhunkin divisioonaan uudesti järjestettävän prikaatin sekä määrättyjen ak.joukkojen henkilöstöksi. Päällystöä varataan ikäluokkaan katsomatta tarpeen määrämässä laajuudessa, huomioon ottaen että nuoremmat upseerit on pyrittävä sijoittamaan prikaateihin. Prikaatien kokoonpano: 4 patl., 1 kev.psto, 1 rask.psto (runkona nyk. div:n rask.psto) sekä lisäksi huoltokompp. ynnä div:n nykyinen kenttäsairaala ja 1 joukkue lääk.-kompp:sta.
- 1912 vanhemmat ikäluokat siirretään divisioonan muihin yksikköihin (2 jv. rykm. ym.).
- Aikanaan toimeenpantava kotiuttaminen tulee tapahtumaan yksiköittäin, eikä ikäluokittain.

15.10. Kenr. Erfurthin esikunnasta saapui tiedoitus saksalaisten aikeista 16.10 alkaen ryhtyä Laatokan eteläpuolella hyökkäykseen koilliseen suuntaan saavuttaakseen yhteyden Kar.A:n Syvärin rintamalla oleviin joukkoihin.

Kar.A:lle ilmoitettu puhelimitse (Kenr.maj. Airo - ev. Tapola), että on valmistauduttava 11.D:n siirtoon Syvärin alueelle ja että 2 sillanrakennuskomppaniaa alistetaan Kar.A:lle Syvärinsuun ylimenoa varten.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Suurin osa Vjasman ja Brjanskin saarrostustaisteluihin osallistuneista saksalaisista joukoista on vapautunut jatkamaan sotatoimia. Puhdistustoimet Brjanskin eteläpuolella jatkuvat. Tähän mennessä on otettu 560,000 vankia ja saatu sotasaaliiksi tai tuhottu 888 ps.vaunua ja 4,133 tykkiä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Meririntama: Vih. tulittanut Saarenpäästä Ruonanniemen ptriamme saaden se alueelle lukuisia osumia. Oma tykistö ampunut häirintäammuntaa.
- Maarintamalla harvaa vih:n tyk.- ja krh.tulta. Oma tykistö saanut täysosumia vih:n pesäkkeisiin ja bunkereihin Siestarjoella, Merituitussa, Valkeasaaressa ja Ohtan maastossa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla torjuttu patl.vahvuisen vih:n tekemä vastahyökkäys. Hyökkäystä tukivat vih:n tykkiveneet Ääniseltä. Vih:n hyökkäysyritykset Batashevskajan lounaispuolisilla järvikannansilla torjuttu.
- VII AK: Vih:n lujan vastarinnan takia hyökkäyksemme ei ole edistynyt. P:n53,5 eteläpuolella ollut motti selvitetty.
- II AK: Viiksjärven suunnalla edetty luoteesta n. 2½ km. Viiksjärven kaakkoispuolelle. Viiksjärvellä ollut vih. lyöty hajalle. Kivatsin suuntaan etenevät joukkomme taistelussa Kivatsin lounaispuolisessa maastossa. Sunujärven eteläkärjen ja Sunajoen välisellä kannaksella taistelu jatkuu. Pyhänicmen kylä vallattu. Eteneminen jatkuu Juustjärven suuntaan. Porajärven suunnalla Soutjärvelle etenevät joukkomme ylittäneet Jungasjoen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnassa vih:n tykistö- ja krh.toiminta vilkkaampaa kuin aikaisemmin. Kangasvaarassa torjuttiin vih:n väkivaltainen tiedusteluyritys. Ahvenlahden suuntaan etenevä osastomme kohdannut p. 132,9 maastossa lujaa vastarintaa.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Oma tykistö ampunut tuli-iskuja Ali-Vermanjärven itärannalle korsualueelle. Vih. pommittanut rautatietä ratakm. 83-84 välillä.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 237:
- Hankoniemen alue: Vih:n tulitoiminta ollut laimeata. Tykistömme ampunut havaittuja maaleja sekä häirintää lentokentälle.

22,03 Kar.AE:n creedsan. Päämajoitusmestarille 2952/Op.1/5 f,LIITE n:o 292 a:
- 163.D:n avun tarve etenemistä varten Syvärin eteläpuolelle on div:n oman esityksen mukaisesti arvioitava seuraavasti: a) sillanpääaseman valtaamiseksi 2 rask. ja 1 kev. pstо tukena sekä Syvärille rakennettavaa ponttoonisiltaa varten 3 siltarak.komp:i b) etenemistä varten sillanpäästä sivustasuoja vasemmalle, jollaiseksi VI AK voi asettaa JR 23:n (5.D) sekä toisen edellämain. rask.pstoista ja kev.tykistöä.

22,41 Kar.AE:n lenn.san. Päämajoitusmestarille 2952/Op.1/5 f, LIITE n:o 292 b:
- 11.D , joka valmistautuu marssiin (matkaa 200 km.) voi olla Syvärin alajuoksulla käytettävissä ylimenoon vasta 26.10.

16.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla vih. tehnyt jatkuvasti paikallisia hyökkäyksiä, jotka torjuttu. Etulinja kulkee nyt tien kohdalla n. 1200 m. tienhaarasta länteen. Batashevskan etelä- ja lounaispuolisilla järvikannaksilla on vih:n tiedustelutoiminta jatkuvasti vilkastunut. Koukinitsan - Orenshevskojen kannaksella esiintyi 3 hv:a, jotka tykistömme karkoitti.
- VII AK: Torjuttu vih:n n. 2 kompp.voimin rautatien suunnassa tekemä vastahyökkäys. Vih:n vastarinta edelleen sitkeää.
- II AK: Eteneminen Viiksjärven suunnalla edistynyt n. 3½ km. Viiksjärven kaakkoispuolelle. Suunujärven eteläkärjen ja Sunajoen välisellä kannaksella hyökkäyksemme ei ole edistynyt vih:n voimakkaan vastarinnan takia.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 238:
- Hankoniemen alue: Partiomme todenneet Pattskär 1:n ja Elgenin vapaaksi vih:sta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 112(15.10. klo 6 - 16.10. klo 6):
- Karjalan kannaksella on vih.-koneita todettu vain rintaman välittömässä läheisyydessä. Valkeasaarta pommitti 8 koneen muodostelma. Svaanilan seutua tulitettiin. Kar.A:n alueella Mundjärvenlahden suunnassa esiintynyt hävittäjiä. Syvärin suunnassa lentotoiminta ollut vilkasta Ljabuskan tienoilla. Pommikoneet pommittivat etulinjojamme.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalentoja, sulkulennon, tulenjohtolennon Tenenitsin suuntaan sekä etsintä- ja suojauslentoja. Taistelukosketus Bulajevan ja Keträjärven välillä. Pommitettu Niemen, Uunitsan, Ras 15-1 ja Urosjärven asemia, rautatiekalustoa ja rataa sekä Paateneen satamaa. Lavansaaren laiturissa ja Seiskarin eteläpuolella tulitettu laivoja.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 4 konetta sekä 1, jota ei ole aikaisemmin ilmoitettu.

Ylipäällikön käsky Kar.A:lle 2708/Op.1/5 d, LIITE n:o 292 c :
- 163.D:n oltava 20.10. alkaen valmiina ylittämään Syvärin pyrkiäkseen etelästä etenevien saksalaisten joukkojen yhteyteen . Kar.AE järjestää 163.D:n ylimenossa tarvitseman tuen ja tekniset välineet.
- Ylimenon tapahduttua Kar.A suojaa kahdella rykmentillä 163.D:n sivustan koilliseen ja itään.
- II.D keskitetään k.o. operaatioalueen taakse.

YE:n Päällik:n kirj. kenr. Erfurthille, 2955/Op.1/5 d, LIITE n:o 293 a :
- Ylipäällikkö yhtyy siihen kantaan, että 163.D vasta saatuaan yhteyden Heeresgruppe Nord'in joukkoihin eroaa Kar.A:sta. Koska hän siihen saakka on vastuussa operaatiosta, on etenemiskäskyn antaminen katsottava hänen asiakseen. Valmistelujen arvioidaan 20.10. mennessä päättyneeksi.

PM:n creedsan. Kar.A:lle 2709/Op.1/5 d, LIITE n:o 293 b :
- Suunniteltava sellainen AK-ryhmittelymuutos, että VII AK:lle alistetaan Syvärin koski- ja itäosassa olevat 7. ja 17.D.

PM:n creedsan. Kar.A:lle ja 14.D:lle 2710/Op.1/5 d, LIITE n:o 294:
- Ylipäällikkö suostunut Aunuksen HSP:n siirtämiseen Äänislinnaan.
- Os.Kuussaari (p. Aunuksen HSP) irroitettava sopivassa tilaisuudessa ja siirrettävä Suojoen asemalle myöhemmin määrättävää uutta tehtävää varten.

16.10 aamulla Saksan päämajan tiedoitus:
- Odessa vallattu 16.10. iltapäivällä (ilmoitettu Romanian pääministerin päiväkäskyn kautta).
- Kaluga ja Kalinin ovat useita päiviä olleet saksalaisten hallussa. Taistelu käynnissä Moskovan uloimmasta puolustuslinjasta, joka kulkee n. 100 km:n päässä kaupungissa.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Meririntama: Vih:n krh:t ja tykistö tulittaneet Koiviston kauppalaa ja Muurilan maastoa. Oma tykistö mm. vaientanut Saarenpäässä olevan ptrin.
- Maarintamalla vih:n krh:t, suorasuuntaustykit ja tykistö ampuneet etulinjaamme ja sen takamaastoon, Totlebenin osallistuessa ammuntaan. Oma tykistö saanut täysosumia liikehtiviin vih:iin ja pesäkkeisiin sekä vaientanut vih:n 2 krh:tä, suorasuuntaustykin ja 6" tykin. Vih. hävittäjät tehneet matalahyökkäyksiä aiheuttamatta vaurioita.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Simolan suunnalla (Lempaalanjärven koillispäässä) tavallista vilkkaampaa vih:n tyk.-, krh.-ja pst.tyk. toimintaa. Oma tykistömme vaientanut vih. ptrin sekä tulittanut Grusinan asemalla olleita junia. Vih:n hävittäjäpartiot pommittaneet ja tulittaneet kk:eillä joukkojamme.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tykistötulellamme vaurioitettu Lotinanpellon rautatiesiltaa. Särkijärven - Orenshenskojejärven välisellä kannaksella torjuttu vastahyökkäyksellä rykmentin vahvuisen vih:n hyökkäys. Samaan aikaan hyökkäsi vih. Orenshenskojejärven ja Gongenitsijärven kannaksella saaden jalansijaa salmien pohjoispuolella.
- VII AK: Vih. suorittanut useita hyökkäyksiä pohjoisesta käsin asemiamme vastaan. Hyökkäykset torjuttu muualla paitsi Patojärven kylästä n 1 km. koilliseen, jossa vih. sai jonkin verran jalansijaa. 11.D marssilla Aunukseen.
- II AK: Hyökkäyksemme Viiksjärveltä kaakkoon pysähtynyt p. 13,0 tienhaaramaastoon, n. 7 km. Viiksjärveltä kaakkoon, jonne vih. saanut lisävoimia. Viiksjärveltä itäkaakkoon saavutettu Sunalammin eteläpuoleinen maasto. Kivatsun lounaispuolella hyökkäyksemme ei ole edistynyt. Sununjärven eteläkärjen ja Sunajoen välinen niemeke vallattu. Juustjärven suuntaan edetty Elmusjärven kaakkoispään korkeudelle. Juustjärven länsipuolella olevan Semsvaaran suuntaan lähetetty komppanian vahvuinen osasto. Porajärven suunnalta etenevät joukkomme saavuttaneet Tsinjärvi - Koutejärvi (Kotsozero) kannaksen, jossa vih. varustetuissa asemissa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Soukelo- ja Tsiprinkijärvien välisellä kannaksella kiivaita taisteluita vih.-asemissa. Vih. saanut vahvistusta Soukelojärven pohjoispuolelta.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. varustanut Keski-Vermanjoen länsirannan korsuin, piikkilankaestein ja miinoituksin. Pitkälammesta n. 2 km. itään, rajan pinnassa olevalta vaaralta karkoitettu heikko vih:n varmistus.
- Pohjoiskaista: Vih. miehitti 15.10. n. patl. vahvuisena uudelleen Lounavaaran.

17.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Suurkylän (Velikij-Dvor) pohjoispuolisella kannaksella vih:lla vielä hallussaan tien itäpuoli Antonovskajan kylään saakka. 7.D:n vastatoimenpiteet käynnissä. Ostan suunnalla tulitoimintamme jatkunut 16.10. menestyksellisesti.
- II AK: Viiksjärven suunnalla vih. ryhtyi 16.10. illalla vastahyökkäykseen pakottaen p. 13,0 tienhaaramaastoon sekä Pien-Voronovan länsipuolelle edenneet joukkomme jonkin verran vetäytymään. Kivatsun luona lyötiin vih:n vastahyökkäys takaisin vih:lle suurin tappioin. Juustjärven suunnalla vallattu Puolivälinkylä (Polovina), jossa vih. teki erittäin sitkeätä vastarintaa. Tsinjärvi - Koutajärvi kannaksella torjuttu vih:n hyökkäys varmistustamme vastaan.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n kaukopartioita maan jäädyttyä runsaasti liikkeellä omien joukkojen sivustassa ja selkäpuolella. Rautatielinja saattu liikenteelle Voitaan asti.
- Pohjoiskaista: 2. ja 3.Geb.D:n kaistoilla vih.-koneet suorittaneet ensi kerran pommituksia yöllä.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 240:
- Koivistolla vih:n tykistö ja krh:t tulittaneet Koiviston kauppalaa ja Muurilaa aikaansaamatta vaurioita.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 113(16.10.klo 6 - 17.10. klo 6):
- Karjalan kannaksella rintaman välittömässä läheisyydessä vilkasta vih:n hävittäjätoimintaa. Kanneljärven asemaa, Svaanilaa ja Lappalaisenmäkeä pommitettu ja tulitettu. Kar. A:n alueella vih:n ilmatoiminta on ollut laimeata.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalentoja Kannaksen rintamalinjalle ja valokuvauslennon Suomenlahdella. Taistelukosketus Kivennavan alueella. Tiedusteltu Koiviston merialueella, Syvärinjoen eteläpuolella sekä Tunkuan ja Paateneen suuntiin.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 2 konetta.

PM:n kirj. IlmaV:n kom:lle 888/Op.3/I, LIITE n:o 295:
- Tiedoitus 16.10. Kar.A:lle annetun käskyn sisällöstä.

Maavoimien sotajaoitus ja tilapäinen taistelujaoitus 15.10. 41, LIITE n:o 296.

PM:n kirj. 2713/Op.1/5 d, LIITE n:o 297:
- IV ja I AK:n väliraja muutetaan siten,että linjojen Kuuritsansuo - Ohta ja Ristikivensuo - Lempaala välillä oleva alue liitetään IV AK:n alueeseen.

PM:n Järjestelyosaston kirj. 14.D:n uudestijärjestelystä 2722/Op.1/ 6. (Samat määräykset kuin I ja IV AK:n uudestijärjestelyä koskevassa kirj:ssä 2711/Op.1/6, 15.10.41.)

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvahkoa häirintätulta etenkin Lempaalanjarven koillispään seuduilla, missä myös vih.hävittäjät esiintyivät tulittaen kk:eillä ja pudottaen pommeja. Pst.tykkimme tuhonnut vih:n kk.pesäkkeen.

17.10. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D:n alueella vih. kohdistanut tulensa erikoisesti sillanpääaseman maastoon. Molemminpuolista vilkasta partiotoimintaa. 17.D:n alueella vih. hyökkäsi pienehkön voimin Shaksjärven pohjoispuolelle. Vih. lyötiin vastaiskulla osien siitä paetessa Tsikjärven suuntaan. Batashevskajan suunnalla vih. teki n. rykmentin voimin hyökkäyksen järvikannaksilla saavuttaen hieman maastovoittoa Areshenskojejärven luoteispuolella.
- VII AK: 1.D:n hyökkäys alkanut. Vih. tekee tiukkaa vastarintaa ja on suorittanut p. 45,6 suunnassa vastaiskuja, jotka on torjuttu. Rautatien itäpuolitse työnnetty kapea kiila Tsasovenskaja "ts":n lounaispuolelle. Patojärven koillispuolelle 16.10. tunkeutunut vih. lyöty.
- II AK: Viiksjärven suunnalla vetäydytty suon 57,3 länsi- ja pohjoispuolelle. Kivatsun sillanpääasema vallattu vih:n kärsiessä suuria tappioita. Omat tappiomme myös melkoiset. Silta ehjä. Pälläjärven pohjoispuolella miehitetty Kortassin kylä. Hyökkäys Juustjärven suuntaan pysähtynyt Elmusjärven itärannan keskikohdan korkeudelle vih:n voimakkaan tulen takia. Porajärven suunnalla joukkojen siirtyminen Porajärven vesistölinjan yli sekä joukkojen uudelleen ryhmittely hyökkäyksen jatkamista varten käynnissä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla tavallista vilkkaampaa tulitoimintaa. Röhön tienhaaran maastossa vih. teki hyökkäyksen, mutta lyötiin takaisin. Louhen suunnassa vilkasta tykistö- ja krh. ammuntaa. Pääjärven itäpuolella etumaiset osastomme saavuttaneet purolinjan 4 km. Niskasta etelään. Tsiprinkajärven pohjois- ja eteläpuolella kiivaita taisteluita. Joukkomme miehittäneet Ahvenlahden kylän (Okunjeva Guba).

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n 11 konetta hävittäjien saattamana pommittanut Alakurtin lentokenttää.
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistalla partiokahakoita. Muualla vih:n tykistötuli ja ilmatoiminta vilkkaampaa kuin edellisinä päivinä.

18.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Batashevskajan suunnalla vih:n 17.10. aloittama hyökkäys jatkui ankarana iltayöhön saakka. Etulinjamme Särkijärven kyläaukean itä- ja kaakkoisreunassa ja siitä suoraan itään toiseen puron ja maantien yhtymäkohtaan Oreshenskojejärven pohjoispuolella. Ostan suunnalla hajoitettiin tykistötulellamme Simanovan maastossa hyökkäykseen ryhmittyvä vih. Partiotoiminta vilkasta.
- VII AK: Välittömästi rautatien itäpuolella olevat 1.D:n joukot saaneet haltuunsa tinehaaramaaston sekä maaston 300 m. Sunan rautatiesillan eteläpuolella.
- II AK: Pieni vih.-osasto ylittänyt Pertjärven Pertniemen kohdalla. Viiksjärven suuntaan vih. teki vielä illalla kaakosta käsin neljännen hyökkäyksen, joka torjuttiin. Vastahyökkäyksemme saavuttanut Sunalammen länsireunan.

18.10. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 114(17.10. klo 6 - 18.10. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta Karjalan kannaksella vähäistä. Rintamalinjan läheisyydessä havaittiin 2-12 koneen muodostelmia, jotka tulittivat ja pudottivat pommeja Lempaalanjärven koillispuoliseen maastoon ja Svaanilan seuduille. Kar.A:n alueella vih:n lentotoiminta kohdistunut melkein kokonaan Syvärin seuduille. Pommeja on pudotettu Aunuksen - Mäkriän väliselle tielle ja maastoon sekä Pisin suunnassa.
- Taistelukosketus Uikujärven luoteispäässä. Pommitettu Osuussaaren eteläkylää, Kotshkoman, Tungatan, Traktbosan ja Ilmselän asemia ja niiden läheisyydessä rautatiekalustoa ja rataa. Tulitettu mm. vih.-aluksia Rödskärissä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.tappioista ei ilmoituksia.

PM:n creedsan. 2724/Op.1/5 d, LIITE n:o 298:
- RPsto 14 viipymättä irroitettava IV AK:sta ja kuljetettava Kar. A:n alueelle Kar.A:lle alistettavaksi.

14,50 Kar.A:n kom:n sähke Ylipäällikölle 2740/Op.1/5 d, LIITE n:o 299:
- Vastaukseksi PM:n creedsanomaan 2709/Op.1/5 d, 16.10.41, ehdotetaan yksityiskohtaisen perustelun nojalla, että kysymys 17. D:n liittämisestä VII AK:aan lykättäisiin toistaiseksi. Sensijaan 7.D voitaisiin jo lähiaikana liittää VII AK:aan. (Sähkeen johdosta päätettiin jättää koko uudelleenjärjestelykysymys toistaiseksi avoimeksi.)

14,55 Kar.A:n esik.pääll:n sähke 2741/Op.1/5 f tykistön ryhmityksestä:
- Rask.Pstot 1 ja 4 tukevat 1.D:aa, Rask.Pstot 2 ja 3 VI AK:ssa, Rask.Psto 15 II AK:ssa.
- Div:ien org.rask.psto on seuraavissa div:ssa 4.,5., ja 8., 11. ja ovat ne a.o. div:ssaan paitsi 5.D:n, joka on 17.D:n käytössä
- Kev.Pstot ovat div:ssaan.

IV AK:n käsky 2735/Op.1/5 f (19.10.41), LIITE n:o 300:
- IV ja I AK:n välirajaa sekä divisioonien välirajoja muutetaan; uudet välirajat astuvat voimaan 23.10.41.

Julkisuuteen annettu virallinen tiedoitus sotasaaliista:
- 1.10.41 mennessä on kaikkiaan luetteloitu (paitsi Itä-Karjalassa syyskuussa saatu sotasaalis, jota ei ole ehditty saada selvitetyksi) 1,040 tykkiä (283 raskasta, 363 kevyttä, 394 pst.-tykkiä), yli 1,000 krh.,1,500 kk.,2,500 pk.,51,00 kiväärlä ynnä suuret määrät ammuksia (mm. 30 milj. kiv.patr.). Tuhottu tai tehty liikuntakyvyttömiksi yli 700 hv:a ja 120 ps.autoa. Traktoreita saatu n. 400 ja km.autoja yli 2,000. Sotasaalishevosten lukumäärä yli 12,500.
- 25.6.-16.10 välisenä aikana alasammuttujen tai vallattujen vih. koneiden kokonaismäärä on 639 (lukuunottamatta ilmataisteluissa ja it-tulestamme vaurioituneet sekä lentokentillä tuhotut koneet): hävittäjämme ja it.aseemme ampuneet alas 171 pommituskonetta, 395 hävittäjää, 29 tiedustelu- y.m. konetta, 5 tähystys- ja 4 estepalloa, lisäksi vallattu 27 lentokonetta ja 8 estepalloa.
- Sotavankeja on lokakuun alkuun mennessä otettu kaikkiaan 45,000

18,10 AOK:n käsky hyökkäystä varten Muurmannin radan suuntaan. Tiedot sen sisällyksestä saapuneet PM:aan yhdysupseerin 7.11.41 lähettämän creedsan:n kautta, 2888/Op.1/5 f, LIITE n:o 300 b:
- III AK pohj.ryhmällään hankkii taistellen Muurmannin radan saavuttamista varten edulliset lähtöasemat.Tehtävää varten alistetaan sille mm. SS-JR 9. Alkamisajasta käsketään erikseen.

18.10. Saksan päämajan tiedoitus:
- Brjanskin ja Vjasman kaksoistaistelu on loppuunsuoritettu. Marsalkka Timoshenkon armeijaryhmä, johon kuului 8 armeijaa ja niissä 67 jv.-, 6 rv.- ja 7 ps.-divisioonaa sekä 6 ps.prikaatia, on tuhottu. Tähän mennessä on otettu 648.196 vankia sekä saatu saaliiksi tai tuhottu 1.197 psv:a, 5.229 tykkiä ja suunnattomat määrät muita sotatarvikkeita.
- Saksal.pommikoneet pommittaneet Murmanskin satamalaitteita sekä Moskovan ja Pietarin sotilaallisesti tärkeitä kohtia.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Meririntama: Tykistömme tulittanut Koiviston saarissa vih:n varustustyömaita ja asemia.
- Maarintama: Mol.puolista krh.- ja tykkamuntaa. Vih. suorittaa varustustöitä. Vih.hävitäjät suorittaneet matalalentoja etulinjojemme yläpuolella.
- Kronstadtin, Yhinmäen ja Pietarin suunnissa ilmatoimintaa, pommituksia ja yhtämittaista tykkien jylinää.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vähäistä mol.puolista häirintätulta. Partiotoimintaa. Vih:n hävittäjät tulittaneet ja pommittaneet Sirkiänsaarta ja Uusimäkeä. Oma it.ampunut 2 vih.hävittäjää alas.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI: Vih.hyökkäys jatkunut Oreshenskojejärveltä Batashevskajan suuntaan n. 2 patl. vahvuisin voimin. Etulinjamme nyt purolinjalla Veranda ensi a:n kohdalla, jossa taistelu jatkuu. Särkijärven koillispuolella etulinjamme kyläaukion itäreunassa. Luoteesta Kimjärven eteläpuolitse suuntautunut vastahyökkäyksemme saavuttanut Gavrilovskajan kylän. Hyökkäys koillisessa jatkuu. Ostan tiehaaran maasto vallattiin ankarien taistelujen jälkeen.
- VII AK: 1.D:n hyökkäys murtanut vih:n vastarinnan. Kontupohjanlahden ja Sunajoen lounaisranta vaakasuoran koordinaattiviivan 94 korkeudelle saakka joukkojemme hallussa. Vih. hävittänyt rautatie- ja maantiesillat. Suojujoen ja Sunajoen välillä käytyjen taistelujen aikana 1.D on ottanut yhteensä 873 vankia ja todennut n. 5000 vih:n kaatunutta. 1.D väsynyt.
- II AK: Vih:n irtaantuessa Kendjärven kapeikossa joukkomme ovat edenneet kannakselta n. 2 km. pohjoiseen. Suon p. 57,3 maastossa torjuttu vih:n hyökkäykset. Hyökkäyksemme Sunalammin länsipuolitse Suur-Voronovan suuntaan käynnissä. Elmusjärvi - Juustjärvi suunnassa maantien itäpuolitse edeten saavutettu Keltoselkä ja siitä n. 2 km. luoteeseen oleva Tsumoilammen maasto. Maantie Elmusjärven pohjoispäästä n. 2 km. pohjoiseen katkaistu. Mottiin jäänyt vih. painostaa voimakkaasti Paloviinan suunnasta ja pohjoisesta Juustjärveltä käsin. Porajärven suunnalla hyökkäyksemme alkanut. Soutjärvenkylä saavutettu. Eteneminen Semsvaaraa kohti jatkuu. Paatenen suunnassa saavutettu Jankajärven kylä, josta etenemistä jatkettu tavoitteena Selki.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Pääjärven pohjoispuolella ovat joukkomme moottoriveneitten tukemina taistelussa Niskan kylässä.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Estetty vih.-partioiden yritykset ylittää Ala-Vermanjoki. Vojanvaaralla edelleen vih:n miehitys. Vih.-partio sytyttänyt Korjan kylän talot palamaan.

18.10. illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 243:
- Vih.ampui Hankoniemen alueen kannaslohkolla Skogbyn tienoille lähes 100 palokranaattia aiheuttaen tulipaloja. Oma tykistömme vaientanut Hermansön ptrin.
- Itä-Suomenlahti: Tykistömme tulitti Saarenpään varastoaluetta sekä varustuksia Susisaaressa ja Suviniemessä.

19.10 aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n yritykset ylittää 3 veneellä Syväri Lotinanpellon itäpuolella estetty. Batashevskajan suunnalla puhdistettu Gavrilovskajan kylässä ollut motti. Taistelut järvikannaksen pohjoispuolisessa maastossa jatkuvat iltamyöhään. Hyökkäyksemme vih:n tuhoamiseksi käynnissä. Ostan suunnalla torjuttu vih:n vastahyökkäykset.
- VII AK: 1.D:n pääosat asettumassa lepoon.
- II AK: Viiksjärven kaakkoispuolella hyökännyt vih. lyöty. Sen pääosat vetäytyneet Sunajoen itäpuolelle. Pien-Voronovan ja Suur-Voronovan kylät joukkojemme hallussa. Juustjärven kylän itäpuolinen maasto saavutettu. Porajärveltä edenneet joukkomme 4 km. Soutojärven itäpuolella sekä Paatenen suunnassa pienemmillä osilla Selkissä.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilannetiedoitus:
- Pohjoiskaista: Vih:n vilkasta lentotoimintaa yöllä, jolloin asemiamme ja huoltotietä pommitettu.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 115(18.10.klo 6 - 19.10.klo 6):
- Vih:n lentotoiminta on ollut vähäistä. Karjalan kannaksella pommitettu ja tulitettu Mainilaa, Uusimäen ja Sirkiän saaren maastoa. Kar.A:n alueella todettu kaikkiaan 10 vih.-lentoa. Nurmoilassa ja Ljabuskissa pommitettu ja tulitettu. Novaja Tiksan kohdalla todettiin 3 hävittäjää, jotka pudottivat pommeja Pismajokilinjalle.
- Taistelukosketus Pigmatkasta n. 8 km. etelään. Pommitettu Perälahden ja Spuavitsan asemia sekä rataa useissa kohdin. Kontupohjan ja Suopohjan välisellä tiellä tulitettu ja pommitettu vih:n kolonnia.
- Omat tappiot: 1 kone.
- Vih:n tappiot: 5 konetta sekä 1 estepallo, joka ajautunut I AK:n alueelle.

15,20 PM:n creedsan. Kar.A:n kom:lle 2737/Op.1/5 d:
- 163.D:n hyökkäyksen toimeenpanoajan tulee Ylipäällikkö määrämään vähintään 24 tuntia ennen suoritusta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Taganrogin satamakaupunki vallattu.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tavanmukaista mol.puolista krh. ja tyk.-häirintää.
- Rask.Psto 14:n kaksi ensimmäistä kuljetusta lähtenyt päivällä. Lt.Rak.P 213 ja 335 lähteneet 18.10. junakuljetuksina sekä 9.SiltaK autokuljetuksena.I/JR 43:n ViestiJ kuormausvalmiina.

I AK:n tilanneilmoitus:
- Lempaalanjärven koillispuolella vih:n tyk.- ja krh.häirintää. Estetty vih:n partioiden tunkeutumisyritykset asemiimme sekä otettu vankeja.

19.10. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jandepan aseman suunnassa vilkasta molemminpuolista partiotoimintaa. Bulajevan suunnalla n. patl. vahvuinen vih. teki tykistön tukemana voimakkaan hyökkäyksen Shaksjärven pohjoispuolella olevaa 17.D:aan kuuluvan komppanian kimppuun, joka taistellen vetäytyi Shaksjärven pohjoispään maastoon. 7.D:n hyökkäys Batashevskajan suunnalla jatkunut järvikannasmaaston eteläpuolella vihollisen selustaan. Vih. suorittanut lukuisia vastaiskuja. Taistelu jatkuu. Ostan suunnalla vih. tehnyt useita vastaiskuja, jotka torjuttu. Vih. yrittänyt tunkeutua sivustoilla 7.D:n selustaan. Taistelut käynnissä.
- II AK: Viiksjärven suunnalla suoritettu maaston puhdistusta. Taisteluissa 16.-18.10. tällä alueella vih. on menettänyt kaatuneina yli 1000 miestä. Vankeja otettu 105. Omat tappiot samana aikana 27 kaatunutta ja 96 haavoittunutta. Juustjärven kylä vallattu ja Elmusjärven luona ollut motti selvitetty. Joukkomme asettuneet puolustukseen Yläjärvi - Juustjärvi kannakselle. Eteneminen Juustjärveltä Mäntyselkään aloitettu. Porajärveltä edenneet joukkomme saavuttaneet Semsjoen. Semsjoen silta räjäytetty ja Semsvaaran kylä palaa. Paatene vallattu taistelun jälkeen.

20.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Saksjärven suunnalla taistelu jatkuu. Batashevskajajärven suunnalla vih. tehnyt useita vastaiskuja. Omat joukkomme pitäneet asemansa ja hyökkäyksemme vih:n tuhoamiseksi jatkuu. Vih.-hyökkäykset Simonovan suunnalla torjuttu.
- II AK: Vih:n yritykset työntää taisteluvoimaisia partioita Sunajoen yli Suur-Voronovan luona ja Gimolammen kohdalla torjuttu. Juustjärvellä olevat joukkomme edenneet 2 km. Juustjärven pohjoispuolelle. Semsvaara vallattu.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vih:n vilkasta ilmatoimintaa päivällä ja yöllä. Muotkavuonossa olevasta vih.-laivasta tykistötulta 2.Geb.D:n kaistalle. Vih:n partio noussut 19.10. mainin Liinahamarin ja Kirkkoniemen välillä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 116 (19.10. klo 6 - 20.10. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut huonon sään takia vähäistä. Marssirivistöä pommitettiin ja tulitettiin Pyhäniemessä. Myös Pismajokilinjalla pommitettu ja tulitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet etsintälentoja Äänisjärven koillispuolella. Tiedusteltu Syvärin eteläpuolella ja Juustjärven sekä Paatenen suuntaan. Pommitettu Käppäselän asemaa, Suijunjoen siltaa ja Leinpugeijoen sillalla olevaa junaa.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 3 konetta pudotettu Poventsassa.

PM:n kirj. IlmaV:lle 897/Op.3/I, LIITE n:o 301:
- LeLv. 10:n lakkauttaminen sekä Le.Lv.14:n siirto Tiiksjärvelle ja alistus 14.D:lle vahvistettu.

20.10. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Meririntama: Tykistömme häirinnyt vih:n liikennettä ja majoituspaikkoja. Vih:n tykistö ei ollut toiminnassa.
- Maarintama: Paikoitellen kiivasta vih:n jv.-aseiden ammuntaa sekä tykistön häirintätulta. Vih. suorittanut varustustöitä. Omat krh:t ja suorasuuntaustykit häirinneet vih:n liikennettä, työmaita ja leirialueita saaden täysosumia ja aiheuttaen tulipaloja.

I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista tyk.- ja krh.häirintätulta. Vih:n kenttävarustustyöt jatkuvat entistä vilkkaampina.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jandepan kaistalla voimakasta molemminpuolista tykistötulta. Vih:n hyökkäysyritykset Jandepanjoen yli ja Jandepan aseman suunnassa torjuttu. Vastahyökkäyksemme Saksjärven luoteispuolelle tunkeutunutta vih:sta vastaan alkanut. Vih. työnnetty Saksjärven koillispuolella olevan purolinjan kaakkoispuolelle. 7.D:n joukot saartaneet täydellisesti järvikannaksilta Batashevskajan suuntaan edenneen vih.-rykmentin Oreshenskojejärven pohjoispuolelle. Kaikki vih:n hyökkäykset Ostan suunnalla torjuttu. 11.D, joka tänään alistettiin VI AK:lle, on päämäärän siirtynyt Pisin eteläpuoleiseen maastoon.
- II AK: Kortassin suuntaan etenevä rykm. saapunut n. 3 km. Kortessin länsipuolella olevalle purolle. Mäntyselän suuntaan edetty Punjärven kaakkoispään tasalle. Seesjärven eteläpuolella taistelu käynnissä kukkulan p. 245,0 valtaamiseksi. Seesjärven länsipuolella saavutettu taistelun jälkeen linja p. 143,9 - Panjärvi.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Kangasvaaran lohkolla vih. yritti hyökätä yöllä, mutta sen hyökkäykset torjuttiin. Pääjärven pohjoispuolella on osastomme Niskan kylässä käydyn 2-päiväisen taistelun jälkeen, jonka kuluessa n. 100 vih:ta tuhottiin, vetäytynyt tukikohtaansa Uaringan saarelle, josta käsin jatkaa sissitoimintaansa. Vih. tuonut kaikilta tahoilta vahvistusta Niskaan.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Molemminpuolista tulitoimintaa. Useita vih:n lentoja, joiden aikana pommitettu 3. ja 2.Geb.D:n joukkoja sekä siltaa Titovajoen yli.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus:n:o 247:
- Ulko-Tammio ampunut tuli-iskun Someriin. Koivistolla tykistömme on tulittanut Tiurin ja Vanhakylän laitureita sekä havaittuja maaleja. Lke Krasno-Armeiskij ampunut Terijokea.

Kar.A:n ryhmitys 20.10. sekä sen vastassa olevat todetut vihollisvoimat: LIITE n:o 302.

21.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Vilkasta vih:n partiotoimintaa Syvärin yli div:n vasemmalla kaistalla.
- VI AK: Keskiyön aikaan koko 11.D:n etulinjaan vilkasta vih:n tykistö-, krh.- ja kk.tulta, varsinkin Rutshin suunnalle. 17.D:n joukot työntäneet p. 42,8 suunnalta uudelle maantielle tunkeutuneen vih:n maantien eteläpuolelle. Vih:n onnistui saatuaan lisävoimia pesiintyä uuden maantien ja Jandepajoen välille. Pogostissa ollut vih. vetäytynyt kukkulamaastoon n. 1½ km. Pogostin kaakkoispuolelle. Saksjärven suunnalla vih. työntänyt etulinjamme Saksjärven pohjoispuolella olevaan metsän reunaan. Oreshenskojejärven pohjoispuolelle motitettu vih.-rykm. päässyt purkautumaan etelään, samalla kun vih. hyökkäyksellään Batashevskajan suunnassa pakotti etulinjamme hieman vetäytymään pohjoiseen. Ostan suunnalla vih:n hyökkäykset jatkuivat iltayöhön saakka. Osipovan maastossa voimakas vih.-osasto tunkeutunut metsän reunaan ja osittain metsän sisään kaivautuu sinne. Muualla 7.D torjunut vih:n hyökkäykset.
- II AK: Suur-Voronovan kaakkoispuolella oleva Sunajoen saari vallattu. Mäntyselän suunnalla edetty 2 km. Torasjärven koillispuolelle.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 117(20.10. klo 6 - 21.10. klo 6):
- Vih:n ilmatoiminta edelleen vähäistä. Hangon alueella todettu 5 lentoa, Karjalan kannaksella ei yhtään. Kar.A:n alueella Mätysovan-Vaasenin - Syvärin - Pirkinitsan tienoilla todettu 6 vih.-lentoa.
- Omat koneemme pommittaneet junaa Urosjärven aseman pohjoispuolella sekä rataa ja rautatiekalustoa Sekehen - Urosjärven välillä ja Kemin - Suikun puolivälissä. Tulitettu Ilomaselän aseman lähellä veturia ja Ontajärvi - Paatene tiellä ajoneuvoja.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 2 konetta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Hiidenmaa on vallattu. Maihinnousu saaren eteläkärkeen tapahtui 12.10. ja kymmenen päivää kestäneissä sitkeissä taisteluissa saari on puhdistettu vihollisista. 3,000 vankia otettu ja vih.-varuskunnan jäännökset tuhottu niitten pyrkiessä pakoon meritse.
- Ukrainassa vallattu Stalinon kaupunki ja teollisuusalue.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Vih:n ylimenoyritys tiilitehtaan kohdalla torjuttu.
- VI AK: Komppanian vahvuinen vih. ylitti Syvärin 5 lautalla Nov. Segesan luona onnistuen pureutumaan rantaan ja laajentamaan asemiaan. P. 42,8 kohdalla Jandepajoen mutkan pohjoispuolelle pesiytynyt vih.-patl. lyöty. 17.D:n etulinja tällä kohtaa jälleen Jandepajoella. Saksjärven suunnalla alkanut vastahyökkäyksemme saavuttanut jonkin verran menestystä. Oreshenskojejärven pohjoispuolisessa maastossa alkanut hyökkäyksemme pysähtynyt vih:n kovan vastarinnan takia. Vih. hyökkäsi Särkijärven ja Oreshenskojejärven välillä olevan tienhaaran maastoon saaden katkaistuksi Saksjärven pohjoispuolitse lännestä käsin vastahyökkäystä suorittaneiden joukkojemme huoltotien. Annettu käsky puhdistaa k.o. maasto sekä asettua puolustukseen Saksjärvi - Särkijärvi kannakselle. Ostan suunnalla vih:n hyökkäykset etulinjaamme vastaan jatkuneet. Vahvahko vih.-osasto pureutunut maastoon n. 1 km. tienhaarasta etelään.
- II AK: Kortessin suunnalla edetty n. 1 km. Palolammen kylän itäpuolelle. Mäntyselän suunnalla vallattu Suuriselän kylä, joka jäi ehjänä haltuumme. Seesjärven suunnalla saavutettu Santalahti. Seesjärven länsipuolella pohjoiseen etenevät joukkomme suorittamassa hyökkäystä p. 177,1 maastossa sitkeästi puolustautuvaa vih:sta vastaan.

22.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- 163.D: Vih:n vilkasta partiotoimintaa Syvärin yli.
- VI AK: 21.10. vih. sai Nov.Segesan niemeen ainakin 2-3 kompp. vahvistettuna krh:lla. Vastaiskumme pysäytettiin. Jandepan mutkassa ollut motti selvitetty. Saksjärven luona vih. yritti hyökätä sekä rintaman suunnassa että idästä saarta. Hyökkäykset torjuttiin. Batashevskajan suunnalla taistelu jatkuu. Hyökkäyksemme Saksjärvi - Särkijärvi kannakselta itään päin käynnissä.
- II AK: Suur-Voronovan kylän kaakkoispuolella olevan saaren pohjoispään valtaamiseksi hyokkäys käynnissä. Kortassin suunnalta edetty kaakkoon Krivjärven suuntaan. Palolammelta jatkettu etenemistä pohjoiskoilliseen. Vih:een ei koskettusta. Seesjärven länsipuolella p. 177,1 maastossa ollut vih. osittain tuhottu, osittain motitettu.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla joukkojen vaihto jatkuu. Muotkavuonossa oleva vih:n sotalaiva tulittanut ajoittain 2.Geb.D:n kaistalle.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 250:
- Hankoniemen alue: Partiomme todennut Fäfänganin vapaaksi vih:sta.
- Itä-Suomenlahti: Partiomme käynyt tiedustelumatkalla Alvatin laiturin luona ja Susisaaren sekä Petäjäsaaren korkeudella. Vih. ei tulittanut partioita.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 118(21.10. klo 6 - 22.10.klo 6)
- Vih:n lentotoiminta on epäedullisen sään vuoksi ollut hyvin laimeata.
- Omat koneet eivät ole olleet toiminnassa.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 2 konetta, joita ei ole ennen ilmoitettu.

PM:n kirj. 2930/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 10.10. - 19.10.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, a. tarvikekulutuksesta, sotavangeista ym., katso LIITTEET n:o 303 a-b.

Ylipäällikön käsky 14.D:lle 2756/Op.1/5 d, LIITE n:o 304:
- 14.D:n on tarkoin seurattava Paateneen valtauksen jälkeen syntyneen tilanteen kehitystä ja tilaisuuden ilmaantuessa lyötävä Ontajärven suunnalla toimiva vih. sekä otettava yhteys Paateneesta pohjoiseen eteneviin Kar.A:n joukkoihin.

14.D:n käsky Ontajärven suunnalla toimivan vih:n lyomiseksi (2784/Op.1/5 f, 25.10.41):
- 14.D tuhoaa yhteistoiminnassa II AK:n Paateneen suunnasta pohjoiseen etenevien osien kanssa Ontajärven lansipuolisessa maastossa olevan vih:n.
- Taisteluosasto T, johtajana ev. Tähtinen, joukot JR 10 (p. II P), Kev.Os. 2, Raja JP Seitamo, ryhmittyy 24.10. klo 6 mennessä hyökkäykseen JR 10:n nyk.asemien etureunasta ensi tavoitteena Elmjärven pohj.pään - Unusjärven - Ontajärven väliset kannakset, josta valmiina jatkamaan, eri käskyllä, maantien suunnassa. Jo sitä ennen on Ondajoen ja Gubalahden länsirannan välinen alue otettava haltuun 23.10. aamuun mennessä.
- Tst.os. H, johtajana ev. Hannula, joukot JR 52, puolustaa lohkoa metsäniemeke n. 8 km. Gubalahdesta luoteeseen - Ondajoki - järvi p. 131,3 (n. 7 km. Rukajärvestä itään).

22.10. aamulla Puolustus on perustettava aktiivisuuteen, tärkeimmät maastokohdat miehitettävä ja varustettava H-hetkeen mennessä. Yksi patl. pidettävä reservinä nyk. majoitusalueellaan.
- Tst.os. I. johtajana ev.luutn. Ilomäki joukot JR 31, puolustaa nykyistä lohkoaan. Vih. pyrittävä harhauttamaan ja sitomaan tulella ja savuilla.
- Tykistö: Tst.os. T:n tukiryhmänä I/KTR 18 (P. 3.ptri) ja yksi ptri/Rask.Psto 29:stä; Tst.os. I:n tukiryhmänä II ja III/KTR 18 ja Rask.Psto 29 (p. yksi ptri).

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Hyökkäys Nov.Segesan niemeen noussutta vih:sta vastaan jatkuu menestyksellisesti. P. 42,8 kohdalla Jandepanjoen pohjoispuolella ollut vih. tuhottu. Saksjärven (17.D) suunnalla vih. aloitti ilman tykistövalmistelua yllättävän hyökkäyksen vahvoin voimin hv:jen tukemana. Vih. hyökkäsi sekä tien suunnassa että idässä saarrostaen ja pakotti joukkomme vetäytymään n. 3 km. Taistelu jatkuu. Pst. tykkimme eivät tehoa vih:n ps.vaunuihin. Bateshevskajan (7.D) suunnalla Saksjärvi - Särkijärvi kannaksella joukkomme puolustuksessa idästä hyökkäävää vih:sta vastaan. Aikaisemmin Saksjärven pohjoispuolelle tunkeutunut vih-osasto saarrettu ja tuhottu. Särkijärven pohjoispuolella idasta suunnattu vih.-hyökkäys pakoitti joukkomme vetaytymään pohjoiseen p. 160,1 maastoon. Lännestä suoritetulla vastahyökkäyksellä otettu tienhaaran maasto takaisin. Taistelu jatkuu Oreshenskojejärven pohjoispuolella päätien suunnalla ja Gongenitsijärven luoteispuolella Antonovskajan suunnalla toimivaa vih:sta vastaan.
- II AK: Suur-Voronovan kylän kakkoispuolella olevan saaren pohjoisosassa taistelu jatkuu. Kortassin suunnalla etenevän rykm:n päähosat saapuneet Palolammen itäpuolelle. Kelisuhteet II AK:n alueella: Jään paksuus järvissä 4-5 sm., lunta 4-lo sm., upottavat suot miehen kantavia, teillä kohtalainen rekikeli, metsissä lumi haittaa kulkua.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Partiomme todennut vih:n saaneen Ondajärven suunnalla vahvistusta n. 2 kompp., jotka tulivat Kutsjärven suunnalta jäitse Ondajärven kylään.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus: n:o 251:
- Saaristomeri: 3 vih:n hävittäjäkonetta hyökännyt 2 VMV:mme kimppuun Bengtskärin itäpuolella. Alukset saivat vähäisiä vaurioita.
- Itä-Suomenlahti: Ulkotammio ampunut Someriin. Koiviston saarilla vih:n tykistö ollut tavallista vilkkaammassa toiminnassa. Oma tykistömme tulittanut eri vih.-kohteita saaden havaintojen mukaan useita täysosumia.

23.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Hyökkäys Nov.Segesan sillanpääasemaa vastaan edistyy. Vih:lla rantakaistaa vielä n. 500 m. syvyinen ja 1½ km. levyinen alue. Vih:lla käytössään rautatietykistöä. Saksjärven (17.D) suunnalla vih:n hyökkäys pysäytettiin iltaan mennessä n. 2 km. Saksjärvestä luoteeseen. Järvikannasmaastossa (7.D) taistelut jatkuvat ankarina. Joukkomme olleet myös Gongenitsijärven itäpäässä kiivaissa taisteluissa vahvahkon vih:n kanssa. Vih. pakoittanut joukkomme vetäytymään Civgjärven maastoon.
- II AK: Kortasista kaakkoon toiminut osastomme jatkanut etenemistä Krivjärven itäpuolella n. 11 km. Palolammesta etelään. 8.DE siirtynyt Paateneen.

23.10. aamulla

Meriv:n tilannetiedoitus n:o 252:
- Hankoniemen alue: Vih. aloittanut hyökkäyksen Sommaröarna saariryhmään usean tykistöptrin tukemana. Vastatoimenpiteet käynnissä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 119(22.10. klo 6- 23.10.klo 6):
- Vih:n ilmatoimintaahuonon sään takia tuskin ollenkaan. Hangon alueella 3 hävittäjää hyokkäsi vartiomoottoriveneittemme kimppuun Bengtskärin itäpuolella.
- Omat hävittäjät suorittaneet tähystyspallon etsintälennon Lempaalan itäpuolelle.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia. x) Ainoastaan

PM:n kirj. IlmaV:n kom:lle 907/Op.3/I, LIITE n:o 305:
- Tiedoitus 14.D:lle 22.10. annetun käskyn sisällyksestä.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Moskovan uloimmat puolustusasemat lounaassa ja lännessa on viime päivien taisteluissa murrettu leveällä rintamalla. Kärkijoukkomme ovat paikoitellen vain 60 km:n päässä Moskovasta. Ilmavoimamme pommittaneet kaupunkia viime yönäkin.

illalla

IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n tykistö ja krh:t tavallista vilkkaammassa toiminnassa sekä maa- että meririntamalla ampuen kiivaasti mm. Koiviston kauppalan lähiseutua ja Tervahartelan kylää. Totleben ja Krasnoarmeiskij osallistuneet ammuntaan. Oma tykistö ampunut todettuja maaleja Koiviston saarilla sekä saanut 12. ja 18.D:n lohkoilla osumia vih.-pesäkkeisiin, bunkereihin ja korsuihin. Oma partiotoimintamme vilkasta 18.D:n ja 19.D:n lohkoilla; mm. tuhottu kymmenkunta vih:ta etuvartioasemassa Aleksandrovkan maastossa.

illalla

I AK:n tilanneilmoitus:
- Harvahkoa mol.puolista tykistö- ja krh. häirintää. Pienempiä vih.ryhmiä liikehtinyt asemiemme etumaastossa.
- IV AK:n ja I AK:n uusi väliraja astunut voimaan tänään klo 12.

illalla

Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Taistelu Nov.Segesan sillanpääasemassa jatkuu n. 2 patl:n vahvuisen vih:n tehdessa sitkeätä vastarintaa. Vih:ta tukee Syvärin eteläpuolelta voimakas krh.- ja tykistötuli. Saksjärven (17.D) suunnalla heitettiin vih. Saksapuron itapuolelle. Vih:lla suuret tappiot. Vih.aloittanut tällä suunnalla hyökkäyksen uudelleen. Saksjärven - Särkijärven purolinjalla olevat joukkomme (7.D) ovat torjuneet vih:n hyökkäyksen. Taistelu jatkuu. Särkijärven pohjoispuolisessa maastossa saavutettu Särkijärven kylän aukeiden kaakkoispuolinen maasto. Batashevskajan tien molemmin puolin taistelevat joukkomme pitäneet asemansa. Koillisesta hyökäten saavutettu n. 1 km. Prokofevskajan aukeiden pohjoispuolella oleva maasto.
- II AK: Viiksjärven suunnalla vih:n toiminta muuttunut aktiivisemmaksi. Vih. työnnetty Suur-Voronovan kylän kaakkoispuolella olevan Sunajoen saaren pohjoisosasta joen itärannalle. Samoin on Suur-Voronovan pohjoispuolella olevaan niemeen tunkeutunut vih. työnnetty takaisin. Sunalammen pohjoispuolella olevassa saaressa taistelu käynnissä. Käppäselän suunnalla saavutettu p. 84,5 maasto. Saitamajärven pohjoispuolella. Hyökkäyksemme Mäntyselkään epäonnistui vih:n odotettua vahvemman vastarinnan takia.

23.10. illalla Mäntyselän länsipuolella olevalla purolinjalla. Osia etenemässä Semsjärven pohjoispäitse Myllyn kohdalla. Seesjärven eteläpuolellla edetty p:n 199,3 länsipuoliseen maastoon, jossa taistelu käynnissä varustetuissa asemissa olevaa vih:ta vastaan. Seesjärven länsipuolella saavutettu p:n 136,3 eteläpuoleinen maasto. Vih. suorittanut vastaiskuja.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih. tyhjentäyt asemansa Elmjärven - Ondajärven kannaksella. JR 10 etenee etelään ottaakseen kosketuksen Kar.A:n joukkojen kanssa ja tuhotakseen niitä vastassa olevan vih:n. Pieningässä oleva kompp. Takkinen saanut käskyn edetä Honkaan.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n vilkasta partiotoimintaa sivustoillamme ja selustassa. Vih:n Rajav.Os. 101 todennäköisesti ainakin 2 patl. vahvuisena etenemässä Kynsitunturilta Alakurtin suuntaan.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 253:
- Hankoniemen alue: Sommaröarna saariryhmään hyökännyt vih. sai saariryhmän haltuunsa, ja omat joukot irroittautuivat taistellen. Tykistö- ja krh.valmistelun jälkeen suoritettiin vastahyökkäys ja saaret puhdistettiin vih:sta. Yksikään vih. ei päässyt pakoon.
- Itä-Suomenlahti: Koivistolla vih:n tykistö ja krh:t olleet vilkkaassa toiminnassa. Oma tykistömme tulittanut vih:n ptreita, varustuksia ja laitureita.

24.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Nov.Segesasta n. 500 m. länteen torjuttu vih:n ylimenoyritys Syvärin yli. Taistelu Nov.Segesan kylästä käynnissä. Järvikannasmaastossa (7.D) siirrytty puolustukseen. Uudelleenryhmittelyjen jälkeen etulinja: Kimjärvi - Sarkijärvi kannas - Sarkijärven kylän itäpuolitse Kiiripurolle ja edelleen puron suunnassa Verandapuron haaraan - Vaskusjärvi - Civjärvi. Osipovan maastoon aikaisemmin tunkeutunut 200-miehinen vih.-osasto on työnnetty pois.
- II AK: Seesjärven länsipuolella p. 136,3 maastossa vih. tekee kiivasta vastarintaa.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Elmjärven lossi saavutettu. Etenemistä jatketaan.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Taistelu vih:n Rajav.os. 101 vastaan Ojalan maastossa n. 6 km. Alakurtilta pohjoiseen Tuntsan itäpuolella käynnissä. Vih:n eteneminen pysäytetty.
- Pohjoiskaista: Vih.-partio noussut maihin Titovavuonossa pyrkien yllättäen tuhoamaan maantiesillan Titovkan eteläpuolella. Takaa-ajo käynnissä.

24.10. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 120 (23.10. klo 6 - 24.10. klo 6):
- Vih.-lentoja vain Hangon alueella.
- Omat hävittäjät suorittaneet sulkulentoja Somerin suuntaan.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

PM:n kirj. IlmaV:lle 910/Op.3/I, LIITE n:o 306:
- Siltä varalta että Äänislinnan pohj.puolella toimiva n. 2:n div:n vahvuinen vihollinen pyrkii vetäytymään pohjoiseen tai Äänisjärven yli, on ilmavoimien: 1) valvottava Äänisjärven pohjoisosan ja rannikon, Stalinin kanavan ja Muurmannin radan liikennettä; 2) tarvittaessa keskitetyin voimin vaikeutettava vih:n vetäytymistä e.m. alueelta.

Ylipäällikön käsky Os.K:n käytöstä 2774/Op.1/24 d, LIITE n:o 307:
- Os.K:n esikunta (30 + 54 + 179) asetetaan IKar:n sot.hall: n kom:n käytettäväksi.
- A-HSP (37 + 120 + 509) jää Kar.A:n kom:n käytettäväksi Petroskoin varuskuntapatl:na.
- V-HSP (27 + 52 + 380) paitsi yksi heikennetty kompp. alistetaan III AK:n kom:lle käytettäväksi selustan varmistamiseen.
- Heikennetty kompp. N-HSP alistetaan 14.D:n kom:lle käytettäväksi kuten III AK:n kom:lle alistettu patl.

Kar.A:n käsky II ja VII AK:lle (2789/Op.1/5 f, 25.10.41), LIITE n:o 308:
- Ryhmä O liitetään VII AK:an.
- VII AK valtaa ja puhdistaa Kontupohjasta itään ja pohjoiseen olevan niemi- ja kapeikkoalueen. Tehtävä suoritetaan kiinteässä yhteydessä II AK:an sekä avustaen sen oikean siiven etenemistä Käppäselkä - Karhumäki suunnassa. 11. D:n rykm. ja psto pidätetään edelleen Kar.A:n kom:n käyttöön.
- II AK jatkaa aikaisemmin määrättyä hyökkäysliikettä lähimpänä tavoitteena koillisessa rataosa Käppäselkä - Karhumäki - Maaselkä sekä pohjoisessa tienhaaramaasto Seesjärven luoteispuolella.
- AK:ien väliraja: Pyhäniemi (Pälkäjärven länsirannalla) - Tiutianjärven eteläpää - Käppäselkä (II AK:lle ml.).

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. on jatkanut varustustöitä mm. Merituitun ja Ohtan maastoissa sekä Valkeasaaren asemalla. Mol.puolista laimeaa tyk.-toimintaa. Partiomme käyneet vih:n puolella 12. ja 19. D:n lohkoilla.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK. Vih:lla on sillanpääasemassa hallussaan vielä n. 700 m. leveä ja 300 m. syvä alue. Järvikannaksilla (7.D) vih. on hyökännyt Särkijärven pohjoispuolella erikoisesti p. 138,7 suuntaan ja sen pohjoispuolelle. Vih.-osasto tunkeutui Kiipuron latvan kautta p. 160,1 maastoon, josta hyökkää ptriasemiemme selustaan. Givjärven suunnalla etulinjamme molemminpuolin tietä Givjärven eteläpäässä. Vih:n hyökkäysyritykset heitetty vastaiskullamme takaisin. Ostan suunnalla vih:n partiotoiminta vilkasta.
- II AK: Vih:n yritykset ylittää vahvoilla taistelupartioilla Sunajoki torjuttu. Mäntyselän suunnalla torjuttu

24.10. illalla vih:n hyökkäykset Karsikkojärven ja Semsjärven kannaksella. Semsjärven luoteispäässä olleen kevyen osaston vih. pakottanut vetäytymään koordinaattiviivan 78 korkeudelle. Seesjärven eteläpuolella saavutettu Karjalan Maaselän kylän länsipuolella oleva purolinja, jonka takana vih. varustetuissa asemissa. Seesjärven luoteispuolella vih. saatu osittain mottiin p. 177,1 ja 136,3 välille.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 10:n ylimeno Elmjärven lossin luona jatkuu. Kosketusta vih:een ei ole saatu.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla vilkasta omaa particintia. Joukkomme miehittivät 23.10. Jelettijärven kylän n. 9 km. Ahvenlahdesta koilliseen.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. uudisti lj kompp. vahvuisena hyökkäyksen pohjoisesta Alakurtin suuntaan. Hyökkäys torjuttu ja vih. vetäytynyt pohjoiseen ja koilliseen.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 255:
- Itä-Suomenlahti: Tykistömme avasi tulen 8 vih:n VMV:tä vastaan, jotka suorittivat raivausta Diomidmatalan koillispuolella Saarenpään suuntaan. Veneet alkoivat sumuttaa ja kääntyivät Shepelevskin suuntaan.

25.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Hyokkäyksemme Segesan sillanpääsemaa vastaan jatkunut. Vih:n tykistö- ja krh.tuli jatkunut kiivaana aiheuttaen tappioita. Vih. hyökkäys Särkijarven (7.D) pohjoispuolella jatkui iltaan saakka. Taistelu p. 160,1 maastossa ptriasemiemme selustaan hyökänneen vih:n kanssa jatkuu.
- II AK: Lismajärvi - Pällajärvi kannaksella ja Mäntyselan suunnalla Karsikkojärvi - Semsjärvi kannaksella torjuttu vih:n hyökkäykset. Semsjärven luoteispuolella hyökkäyksemme jatkuu menestyksellisesti.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Ylitettyään Kuusjärven lossin JR 10 jatkanut etenemistään etelään.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Alakurtin pohjoispuolella vih. n. 7-800 miehen vahvuisena vetäytymässä koilliseen Pitkävaaran (länt.) yli. Ilmavoimien hyokkäys vetäytyvää vih:sta vastaan käynnissä.
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistalla vih. n. 1 patl. vahvuisena Songelskissa. Lounavaarassa ainakin 2 kompp. Luttokylässä ja sen ympäristössä vih.-osastoja, joiden vahvuutta ei vielä ole voitu todeta.

25.10. aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 256:
- Hankoniemen alue: Vih. avasi iltapäivällä kiivaan tulen Furunäsin ja Koppnäsuddenin it.ptreilla sekä rautatietykistöllään Sommaröarnan saariryhmää ja sieltä lähtenyttä moottorivenettämme vastaan ampuen n. 500 kranaattia. Koön it.ptri ampui Elgöhön ja Marholmiin aikaansaamatta vaurioita. Ptri vaiennettiin tykistötulellamme. Kenttävarustustyömaallamme Kannaslohkolla oli työt keskeytettävä vih:n kk.tulen takia. Tykistömme tulittanut vih:n it.asemia.
- Itä-Suomenlahti: Koiviston saarilla ja ulkomerellä vilkasta vh.toimintaa ja erilaisia valomerkkejä. Diomidmatalikon suunnassa todettu laivan palo. Oma ptrimme tulittanut Alvatin leirialuetta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 121(24.10. klo 6 - 25.10. klo 6)
- Vih:n lentotoiminta ollut Hangon alueella vilkasta. 1-4 koneen hävittäjäpartioita on jatkuvasti partioinut tällä alueella ulottaen lentonsa myös kauemmas Kemiöön, Taalintehtaalle, Bolaksiin ja Ramsöhön pudottaen pommeja ja tulittaen. Karjalan kannaksella on vih.-lentoja todettu vain rintamalinjan välittömässä läheisyydessä. 6 hävittäjää pommitti Svaanilan maastoa. Kar.A:n alueella 8 vih.-lentoa. Kumbaritsan kylää pommitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalentoja, maataistelulentoja Seesjärven luoteispäähän ja Ondajärvi - Jeljärvi maastoon ja etsintälentoja. Taistelukosketus Hangon alueella. Tiedustelua eri suunnilla. Pommitettu Perälahden, Liitepohjan ja Maaselän asemilla olevaa rautatiekalustoa ja rataa. Lisman asemalla on veturi ammuttu puhki.
- Omat tappiot: 1 VH vaurioitunut pahoin pakkolaskussa.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

12,05 PM:n creedsan. IV AK:lle ja Kar.A:lle 2788/Op.1/5 d:
- Rautatieptri irroitetaan 26.10.41 IV AK:sta ja lähetetään Äänislinnan asemalle, missä se alistetaan Kar.A:n kom:lle. (Vrt. IV AK:n käsky 12.DE:lle 12.10.41 ja siihen liittyvä huomautus).

III AK:n hyökkäyskäsky (2809/Op.1/5 f, 28.10.41), LIITE n:o 309:
- III AK ryhtyy loka-marraskuun vaihteessa hyökkäykseen tuhotakseen vih:n 88.D:n. Tavoite vesistölinja Verhneejärvi - Jelovojejärvi (loun.), josta valmiina jatkamaan Muurmannin radalle.
- Päähyökkäyksen ohella suorittaa 3.D sitovan hyökkäyksen vas. siivellään ja Os.S sitoo vastassaan olevan vih:n vilkkaalla partiotoiminnalla (päähuomio tie Niska - Heinäjärvi). Suunnilleen samanaikaisesti tulee myös XXXVI (saks.) AK hyökkäämään rajoitetuin tavoittein kaistallaan.
- Os.Malm (I/JR 53, saks. SS-patl., saks.patl./Div.N, Lin.P 15, II/KTR 16 ym.) hyökkää etelästä saarrostaen, tuhoaa Lohilahden ja Ison Lakijärven välillä olevan vih:n sekä senjälkeen etenee päävoimin Pinkosalmen - Verhneejärven länsipään maastoon.
- Div.J (JR 12, JR 14 p. III P, SS-JR 9, SissiP 3, MG Batl 13, III/KTR 16, Hp.Ptri II/KTR 14:stä, II/AR Nord, Lin. Psto 6 ym.) suorittaa läpimurron rautatien pohjoispuolella, vyöryttää siellä olevat vih.asemat sekä tuhoaa yhdessä SS-Div.Nordin kanssa vih:n 88.D:n päävoimat. Kiinteä kosketus rautatien eteläpuolella olevaan vih:een.
- SS-Div.Nord (SS-JR 6, SS-JR 7 p. patl., AR Nord p.Psto, ym.) hyökkää suorittaakseen rajoitetun sisäänmurron vih. asemaan n. 2 km. maantien eteläpuolella sekä pohjoisesta saarrostaen estää vih:n vetäytymisen koilliseen.

25.10. - AK:n reservit: JR 53 (p. I P) valmiina käytettäväksi Div. J:n kaistalla; Pz.Abt.z.b.V. 40 valmiina käytettäväksi rautatien sekä maantien suunnassa; Lin.P 15 ja Kompp. Murasmaa käyttöä varten myöh. vaiheessa.
- Huollollisesti alistetaan kaikki suomalaiset joukot Div. J:lle ja saksalaiset SS-Div.Nordille.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Harkov vallattu 24.10.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n alueella vih:n tykistö ampunut n. 60 laukausta ja krh:t n. 80 laukausta, muilla lohkoilla tulitoiminta laimeata. Oma tykistö ampunut vih:n majoitusalueita sekä eräitä yliloikkarin osoittamia maaleja.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 10.D:n lohkolla tavallista vilkkaampaa it.aseiden tulta. Oma tykisto saanut täysosuman vih. konekivääriin.
- 15.D:n lohkolla vih. hyökkäsi Leimasaaren maastossa n. vahv. kompp:n voimin tykistön tukemana asemiamme vastaan. Hyökkäys torjuttu, jälkiselvittely käynnissä. Kämärikon suon suunnalla vih.partioiden tunkeutumisyrityksiä asemiimme torjuttu.
- Vih.lentäjät toimineet tavallista vilkkaammin Lempaalanjärven ja Sirkiänsaaren suunnalla tulittaen ja pudottaen pommeja mm. Vaalimon seudulle.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n tykistötulta 163.D:n suunnittelemille ylimenopaikoille. Hyökkäys Karelkan suunnalta eteläisintä ylimenopaikkaa vastaan torjuttu vastahyokkäyksellä. 11.D:n joukot vallanneet Nov.Segesan sillanpääaseman. Saksjärven (17.D) suunnalla vih. hyökännyt sekä tien suunnassa että idästä käsin. Tien suunnassa hyokkäys torjuttu, vastahyökkäyksemme Saksapuron suunnalla vielä käynnissä. P. 160,1 maastoon (7.D) hyökännyt vih.-patl. saarrettu. Givjärven ja Ostan suunnalla torjuttu vih:n hyökkäykset.
- VII AK: 3 n. 2 joukkueen vahvuista vih.-osastoa ylitti Suunajoen Ontreiniemessä ja Kostoijärven luoteispuolella. Suurin osa vih:ta tuhottu kiivaan tulitaistelun jälkeen.
- II AK: Lismajärvi - Pälläjärvi kannaksella vih. hyokkäsi varmistamassa olleen komppaniamme selustaan ja sivustaan. Hyökkäys torjuttu. Käppäselän suunnalla vallattu Säitämän kylä. Semsjärven luoteispään suuntaan edenneet joukkomme taistelussa vih:n kanssa Lahdentaka kylän länsipuolella. Seesjärven eteläpuolella eteni n. rykm:n vahvuinen vih.-osasto maastoitse kiertäen tielle Mäkivaaran ja Karjalan Maanselän välille. 10 tuntia kestäneen kiivaan taistelun jälkeen lyötiin vih. takaisin sille suurin tappioin. Seesjärven luoteispuolella saavutettu Volomajoki, jossa siirrytty toistaiseksi puolustukseen. Joen etelärannalla oleva tehdasalue vielä vih:n hallussa. Suonteleen saari miehitetty.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 10:n etumaiset osat edenneet Särkijärven kylästä n. 4 km. saamatta kosketusta vih:een. Ondajärven pohjoispäässä vih. hyökkäsi n. 2 kompp. vahvuisena työntäen varmistuksemme Cubalahden pohjoispäähän. Vastahyokkäyksemme käynnissä.

25.10. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla tavallista vilkkaampaa tulitoimintaa kaikilla aseilla. Vih.-hävittäjät pudottaneet pommeja ja tulittaneet kk:illä rintama-alueella Louhen suunnalla.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Koilliseen vetäytyvää vih:ta takaa-ajavat RajaJääk.P, Vah.v.K/JR 33 ja vanv.saksal. kompp. taistelussa sen kanssa Repotunturin maastossa.
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistalla tiedustelutoimintaa ja uudestiryhmittelyä. Työt talvimajoitusta varten käynnissä. Geb.Korpsin kaistalla 1 vih.-kompp. tullut Kalastajasaarennolla Maattivuonon rantaa Tserdekaisin maastoon yrittäen tuhota Titovkan eteläpuolella olevan sillan. Vahingot pienet.

26.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- II AK: Suur-Voronovan pohjoispuolinen niemi puhdistettu vih:sta. Eteneminen Säitamän kylästä Käppaselkää kohti jatkuu. Semsjärven luoteispäässä saavutettu purolinja. Vih. peräytynyt luoteeseen ja pohjoiseen. Semsjärven kylä todettu tyhjäksi vih:sta. Hyökkäystä jatketaan suuntana Kumsa.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Eteneminen Särkijärven kaakkoispuolella järven p. 122,3 pohjoispuolisesta maastosta jatkunut. Ei kosketusta vih:oen

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 122(25.10. klo 6 - 26.10 klo 6):
- Vih:n lentotoiminta vilkastunut. Aarjalan kannaksella lentoja edelleen todettu vain rintamalinjan välittömässä läheisyydessä. Kar.A:n alueella on kaikkiaan todettu 6 lentoa käsittäen yhteensä 9 pommikonetta ja 4 hävittäjää.
- Taistelukosketus vih:oen saatu Kiljbon aseman kohdalla. Pommitettu hinaajia ja proomuja Terebovskajan satamassa.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 3 konetta ja 1, jota ei ole aikaisemmin ilmoitettu.

Kar.AE:n oreedsan. PM:lle 2737/Op.1/5 f LIITE n:o
- 163.D:a vastassa oleva vihollinen on 7.10. alkaen ollut tietoinen ylimenoaikomuksesta ja on sille nähtävästi selvinnyt suunnitellut ylimenokohdatkin, mihin viittaavat sen viime päivinä suorittamat sulutukset, väkivaltaiset tiedustelut, vastahyökkäys ja häiritsemistuli juuri niissä suunnissa. Toisaalta ei ole todettu että vih. olisi vahvistanut uhanalaista rintamaansa uusilla joukoilla. Sensijaan suorittaa se jatkuvasti varustelutöitä vastarannan maastossa. Edellytykset ylimenoon huononevat päivä päivältä. Ylimenon onnistuminen ja mahd.menestyksen edelleen kehittäminen on edelleen riippuvainen siitä vaikutuksesta, minkä Tihvinasta käsin suoritettava hyökkäys saa aikaan Syvärillä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Koiviston saarissa vih:n liikehtiminen ennallaan. Savuja näkynyt useista kylistä. Hyttälä - Leppälä maastosta kuulunut räjähdyksiä.
- Maarintamalla vih. jatkaa varustustöitä. Oma tyk. ja krh:t tulittaneet työmaita. Vih:n puolelta häirintäammuntaa etulinjaamme. Rautatieptri irroitettu ja lähtee Kanneljärven asemalta ensi yönä.

26.10. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tykistömme (17.D) vaientanut vih:n kaunskantoisen jaoksen Ozerkin suunnalla. Ur- ja Shaljärven kannaksella lyöty vahva vih:n tiedusteluosasto takaisin. Saksjärven pohjoispuolella asemiemme eteen kaivautunut vih. karkoitettu vastahyökkäyksellä Sakspuron itäpuolelle. P. 160,1 mottiin tunkeutunut vih:n lisävoimia. Motti suljettu. Kimjärvi - Särkijärvi kannakselle vih:n raskaan tykistön tulta. Simanovan suunnalla vih. hyökkäsi n. komppanian vahv. voimin. Sen tuhoaminen käynnissä.
- VII AK: Vahv.komppaniamme ylittänyt Sunajoen rautatiesillan kohdalla ottaen haltuunsa n. 600 m. syvän sillanpääaseman. Vih. aloittanut vastahyökkäyksen. Äänislinnan ympäristössä ollut 11.D:n osa alistettu VI AK:lle ja siirtymässä Syvärin aseman maastoon. Osia III/JR 5:stä siirretty Derevjannojoen Äänisen rannikkopuolustuksen käyttöön. Suojunsaareen sijoitettu moottoriveneosasto.
- II AK: Käppäselästä (Käppäselkä) käsin n. patl. vahvuinen vih. hyökännyt Säitämässä ollutta osastoamme vastaan. Hyökkäys torjuttu. Semsjärven luoteispuolella ylitetty Myllysilta. Seesjärven eteläpuolella vih. on hyokännyt sekä Karjalan Maanselän että p. 131,7 ja 137,8 suunnassa pakottaen Karjalan Maanselän länsipuolella olleen etulinjamme vetäytymään n. 1 km. länteen. Seesjärven luoteispuolella saatu yhteys 14.D:n joukkoihin.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 10 saanut Volomajoella yhteyden etelästä edenneeseen Os. Partiseen. Ondajärven pohjoispäässä varmistuksemme työnnetty entiselle linjalle p. 119,9 - Kohtalampi - Pedralammet.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Repotunturin yli pohjoiseen vetäytyneen vih:n jälkiosat, n. 3 kompp., yllätettiin Repojärven pohjoispuolella leirillä. Taistelu päättynyt.
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistalla etuvartiokahakoita Lounakoskella ja Kukkesjärven itäpään maastossa. Geb.Korpsin kaistalla Litsajoelle pyrkinyt vih.-osasto on kahtia jakaantuneena saarrettu Titovkan länsipuolisessa maastossa.

27.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Sunajoen yli edennyt komppaniamme pakotettu vetäytymään välittömästi rautatiesillan pohjoispuolella ohevalle kukkulalle, josta hyökkäyksemme alkaa tänään klo 6,00.
- II AK: Hyökkäyksemme Säitämästä edistynyt kiivaiden taistelujen jälkeen n. 2 km. Käpyselän luoteispuolelle. Semsjärven kylän vallanneet joukkomme jatkaneet etenemistä sekä Mäntyselän että Kumsjärven suuntiin. Vallattu Kumsjärven kylä, josta etenemistä jatkettu itään ja osilla lounaaseen. Hyökkäyksemme Stolbovaja Gorassa olevan vih:n lyömiseksi käynnissä. Karjalan Maaselän suunnassa torjuttu kaikki vih:n hyökkäykset sen kärsiessä suuria tappioita. Myös omat tappiot melkoiset.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 260:
- Hankoniemen alue: Vih:n it.ptrit ampuneet Koski-Kannaksella asemiamme. Oma tykistö ampunut tuli-iskuja mm. rautatieptriin.
- Itä-Suomenlahti: Vih:n tykistö ja krh:t ampuneet Koiviston kauppalan maastoa.

27.10. Ilmav:n tilannetiedoitus: n:o 123(26.10. klo 6 - 27.10.klo6
- Vih:n lentotoiminta Suomenlahden pohjoisrannikolla supistunut 1 lentoon. Karjalan kannaksella vih.-lentoja havaittu vain rintamalinjan välittömässä läheisyydessä. Kar.A:n alueella ollut n. 10 vih.-lentoa. Troitsankontua pommitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalentoja, sulkulennon sekä suojaus- ja etsintälentoja. Taistelukosketus Tavijärven luona sekä Kuuttilahden ja Monastirskajaniemen seudulla.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 3 konetta.

Ylipäällikön käsky IlmaV:lle 914/Op.3/I, LIITE n:o 310:
- Hangon lentotukikohdasta toimivat vih.koneet on tuhottava mm. Helsingin - Tallinnan välisen laiva- ja lentoliikenteen suojaamiseksi.
- Tehtävän suorittamiseksi saa tilapäisesti irroittaa Kannakselta korkeintaan hävittäjäpuolilaivueen.
- Liitteenä tiedoksi selostus vih:n lentotoiminnasta Hangon alueella (vankitiedon mukaan Hangossa n. 20 kpl. hävittäjiä).

Ylipäällikön käsky Äänisjärven RPr:n järjestämisestä n:o 866/Op.2/I, LIITE n:o 311:
- Äänisjärven puolustusta varten perustetaan sotatoimiyhtymä Äänisjärven Rannikkoprikaati (5.RPr.), joka alistetaan Kar.A:n kom:lle (aselajisuhteessa MeV:n kom:lle).
- Väliaikaiseksi komentajaksi määrätään ev. Lyytinen. Henkilostoä 5.RPrE:sta asetetaan esikunnan rungoksi, täydennettynä erikseen määrätyillä henkilöillä.
- Kokoonpano: Esik.kompp., Viestikompp. ja Rannikkopioneeri -kompp. (kaikki 5.RPr:sta), Äänisen laivasto-osasto (Laatokalta, MeV:sta ja sotasaalisaluksia Syvärillä), 2 linnakkeistoa (osaksi paikalla, osaksi Laatokalta, Virolahdelta, Porkkalasta ym.), 2 kevyttä it.ptria (Kar.A:sta) sekä Rannikkopatl. (Laatokalta). Sj. määrävahvuus yhteensä 3,745 miestä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n alueella yritti pienehkö vih.partio ylittää Kajajoen ja 2.D:n alueella suoritti vih.kompp. hyökkäysyrityksen. Molemmat yritykset torjuttu.12.D:n etulinjaan viety haupitsi ampunut 4 rakennusta tuleen. Lisäksi pst.kivääreillä tuhottu vih:n tähystyspaikka ja 2 pesäkettä.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: P. 160,1 maastossa (7.D) ollut vih.-motti selvitetty. Givjärven suunnalla torjuttu vih:n hyökkäysyritys.
- VII AK: Rautatien suunnassa olevan 1.D:n sillanpääaseman miehitystä vahvistettu 1 kompp:lla ja suorasuuntaustykeillä. Ryhmä O:n joukkojen yritykset ylittää Sunajoki Suur-Vornova - Nenimäki eteläpuolitse eivät toistaiseksi ole johtaneet tuloksiin. Sunajoki ylitetty Sunalammen pohjoispuolella olevan saaren kohdalla. Taistelu käynnissä p. 43,8 maastossa. Sunajoki ylitetty myös Suksikylän eteläpuolella.
- II AK: Pälläjärvi - Lismajärvi kannaksella torjuttu vih:n hyökkäys. Muurmannin rata saavutettu Käpyselän aseman eteläpuolella. Rata katkaistu 4 eri kohdasta. Mäntyselän suunnalla vallatcu Stolbovaja Gora ja Mäntyselän kylä.Vih. tehnyt jatkuvia voimakkaita ulosmurtautumisyrityksiä etelästä käsin Kumsan kylässä olleita joukkojamme vastaan. Karjalan Maaselän suunnassa torjuttu vih:n hyökkäykset asemiamme vastaan. Vih. tuntuu jatkuvasti saaneen lisävoimia ja erikoisen runsaasti raskaita krh:iä.

27.10. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Geb.Korpsin kaistalla vih:n particinti vilkasta. Mustatunturin maastossa useita käsikranaattitaistelluita. Vih. pommittanut useaan kertaan maastoa Litsan sillasta n. 3 km. itään. Vih:n sotalaiva ampunut Muotkavuonosta Piksujevin maastoon.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 261:
- Keski-Suomenlahti: Sota-aluksemme partioineet Helsinki - Tallinna linjan itäpuolella varmistaen k.o. kaupunkien välistä laivaliikennettä.
- Itä-Suomenlahti: Koivistolla vih:n krh:t tulittivat Luotsiniemestä kylpylän maastoa.

28.10. aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Puoliyön jälkeen torjuttu kaksi vih:n tekemää pienempää hyökkäysyritystä Lempaalanjärven länsirannan maastossa. Muuten rauhallista.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 15.-27.10. välisenä aikana, jolloin vih. osoitti erikoista aktiivisuutta, ovat vih:n tappiot lasketut koko ak:n alueella 5984 kaatuneeksi. Omat tappiomme ovat samalta ajalta 353 kaatunutta.
- VII AK: Hyökkäyksemme rautatiesillan luona olevasta sillanpääasemasta sekä lisäjoukkojen ylimeno alkanut. Sunalammen pohjoispuolella saatu 27.10. n. 3 km. syvä sillanpääasema Sandalkajoen ja Sunajoen välissä. Lisäksi saatu sillanpääasema Sandalkajoen ja Sunajoen yhtymäkohdan itäpuolella Cap-sanan kohdalla. Pandajärvi - Sununjärvi kannaksella vih:n vastaisku työnsi joukkomme Suksikylän eteläpään tasalle.
- II AK: Joukkomme saavuttaneet Käpyselän kylän. Käpyselän taisteluihin osallistui 27.10. pohjoisesta päin tullut ps. juna. Rautatie katkaistu myös Käpyselän asemasta n. 2 km. pohjoiseen. Hyökkäyksemme Mäntyselän kylästä koilliseen johtavan tien suunnassa saavuttanut p. 204,5 maaston. Kumsassa torjuttu vih:n hyökkäys. Suojärven eteläpuolella painostus etelästä heikentynyt.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Isokummun maastoon lähetetty partio todennut Repojärven pohjoispuolella suomaaston pohjoislaidassa leiriytyneen suurehkon vih.-osaston.
- Pohjoiskaista: Geb.Korpsin kaistalla rintamavastuu siirtynyt 6.Geb.D:lle.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 262:
- Hankoniemen alue: Vih.-tulittanut tykistöllä Storholman kahlaamoa sekä asemiamme kk:eillä ja pk:eillä räjähtäviä luoteja käyttäen.
- Itä-Suomenlahti: Vih. tulittanut tykeillä ja krh:illä Koiviston kauppalaa. Härkälän kylää vih:n tykistö ampunut Alvatin suunnasta.

28.10. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 124(27.10. klo 6 - 28.10.klo 6):
- Vih:n ilmatoimintaa ei ole ollut.
- Omat hävittäjät suorittaneet sulkulentoja itäisen Suomenlahden saarille ja Kanneksen rintamalinjalle. Tiedusteltu Siestarjoella ja Karhumäen suunnassa.
- Omat tappiot: 1 ohjaaja kuollut lento-onnettomuudessa.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Donetsin laakiolla jatketaan perääntyvän vih:n takaa-ajoa. Kramatorskaja suurine ps.vaunujen valmistustehtaineen vallattu 27.10. Ilmavoimat pommittaneet Kertshin satamaluetta.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla n. komppanian vahvuinen vihollinen hyökännyt Konova - Sumanova tiellä olevalle kukkulalle.
- VII AK: 1.D:n hyökkäys rautatiesillan pohjoispuolella olevasta sillanpääasemasta ei ole menestynyt, jonka vuoksi sillanpääasemaan jätetty vain 1 kompp. 1/3 div:sta siirtymässä autokuljetuksin Voronovan suuntaan. RO:n joukot saavuttaneet Sandalkajoen suun itäpuolisesta sillanpääasemasta käsin edeten Mal. Voronovon "ovo" maaston, jossa vih:lla vielä n. 100 m. syvä sillanpääasema Tsuvpuron länsipuolella. Gimolammelta edeten saavutettu p. 72,1 maasto sekä Kivatsun kylä, joka vallattu. Vih. rikkonut Kivatsun sillan. Suksikylä vallattu ja etenemistä jatkettu n. 1 km. Suksikylän luoteispuolelle.
- II AK: Pälläjärvi - Lismajärvi kannaksella torjuttu vih:n tykistön tukema hyökkäys. Mäntyselkä - Kumsa välillä toiminut vih. lyöty. Eteneminen käynnissä Kumsjärven kaakkoispään tienhaaraa kohti. Mäntyselkä - Kumsa välisestä maastosta luetteloitu sotasaalista: 2/122 mm. haupitsia, 3/76 mm. kanuunaa, 8 raskasta krh:tä, 4 pienoiskrh:tä, 4 pst. tykkiä, 2 hv:r y.m. Mäntyselästä on löydetty suuri perunaja viljavarasto sekä Kumsasta lääkeainevarasto. Seesjärven eteläpuolella työnnetty vih:n vahvoja varmistuselimiä kaakkoa kohti. Huoltovaikeudet tällä suunnalla hyvin suuret.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 169.D:n kaistalla vih:n tykkituli vilkkaampaa kuin edellisenä päivänä. Ilmatiedustelu todennut Repojärven pohjoispäästä Hallevina v:n kautta vanhalle rajalle vievän kantohevosin paljon liikennöidyn huoltopolun.
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistalla partiointi jatkuu. 6.Geb.D:n kaistalla vih. vallannut takaisin partiomme miehittämän kukkulan 278,6.

29.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D:n vastahyökkäys komppanian voimin Konova - Simanova tielle hyökännyttä vih:ta vastaan, jonka vahvuus vankitiedon mukaan n. patl., ei johtanut tulokseen. Vastahyökkäyksemme uudelleen käynnissä.
- VII AK: Tsuopuron maastossa ollut vih:n sillanpääasema vallattu (Ryhmä O). Suopohjan kylä saavutettu. Pandjärvi - Sunanjärvi kannaksella vih:n vastarinta sitkeää. Täällä olevan patl:mme toiminta suuntautuu Sunanjärvi - Sandaljärvi kannakselta pohjoiseen.
- II AK: Käpyselän suunnalla saatu sillanpääasema Uunitsajoella. Maantie- ja rautatiesillat hallussamme. Kumsjärven kaakkoispuolella oleva tienhaara saavutettu. Vih:n vastarinta sitkeätä.

29.10. aamulla AOK:n tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla vih. heitetty pois kukkulalta 278,6. Sen vastahyökkäys torjuttu. Vih.-tappiot n. 60 kaatunutta. Tykistötulta koko kaistalla.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 264:
- Hankoniemen alue: Bromarvin ja Snappertunan lohkoilla vih:n it.aseet ovat ampuneet suorasuuntauksella etuvartioasemiamme. Vaurioita ei ole aiheutunut.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 125(28.10. klo 6 - 29.10.klo 6):
- Epäedullinen sää vaikeuttanut lentotoimintaa.
- Omat hävittäjät suorittaneet sulkulennon Somerin alueelle. Tiedusteltu Kontupohjan, Äänisen Suurlahden ja Suunnunsuuntiin.
- Omat tappiot: 1 FK tehnyt pakkolaskun Äänislinnan lähellä.
- Vih.-tappiot: 1 kone, jota ei ole ennen ilmoitettu.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Tie Krimille avattu kiivaitten taistelujen jälkeen. Murrettaessa vih:n vahvasti rakennettuja puolustusasemia otettiin lokakuun 18. ja 28. p:n välisenä aikana 15,700 vankia sekä vallattiin tai tuhottiin 13 hv:a, 109 tykkiä ym.
- Moskovaa ja Pietaria vastaan tehty voimakkaita ilmahyökkäyksiä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n liikehtiminen ja laukausten vaihto ollut tavallista vilkkaampaa, varsinkin 12.D:n lohkolla. Totleben ampunut muutamia kranaatteja Rajajoelle, Kuokkalaan, Terijoelle ja Uusi-Alakylän maastoon. Vih. todettu jatkavan varustustöitä. Oma tykistö ja krh:t tulittaneet vih:n työskenteleviä ja liikehtiviä ryhmiä sekä saaneet täysosumia yliloikkarin osoittamiin pesäkkeisiin.
- Meririntamalla lentokoneemme ja Seivästön linnake yhteistoiminnassa ampuneet upoksiin vih:n tervahöyryn ja yhden VM-veneen. Vih:n tykistö ja krh:t ampuneet vilkkaasti Virtaniemeen, Härkälään ja Koiviston kauppalaan.
- Vih:n lentotoimintakin vilkastunut. 19.D:n alueella joutui 6 pohjoisesta palaavaa vih.-konetta ilmataisteluun omien hävittäjien kanssa; yksi kone putosi palavana vih:n puolelle.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Voimalaitoksen (5.D) suunnalla vih. työntänyt miehitystään koilliseen päin. Verhotinskoje suon länsipuolelle. Tiellä Simanova - Konova (7.D) olevalta kukkulalta vih. teki 28.10. hyökkäyksen sekä pohjoiseen että länteen saavuttamatta mainittavampaa menestystä. Taistelu jatkuu.
- VII AK: Vih. aloittanut vetäytymisen koko AK:n kaistalla. Rautatien ja maantien suunnassa (1.D) edetty n. 7 km. Ryhmä O:n joukot edenneet sekä lounaasta että luoteesta Nenimäkeen, josta etenemistä jatkettu Kontupohjan suuntaan. Vih:n vastarinta heikohko. Vahv.JP, jota Rv.Pr. myöhemmin seuraa, etenemässä Sunujärven itäpuolitse pohjoiseen Sunnunsuun - Tiutian suuntaan. 1.D:sta 1 rykm. (paitsi 1 patl. siirtymässä Pälläjärven pohjoispuoliseen maastoon tehtävänä toimia Käpyselän suuntaan. Vih. räjäyttänyt Sandalkajoen padon.
- II AK: Vih. irroittanut Pälläjärvi - Lismajärvi kannakselta vetäytyen kaakkoon. Käpyselän aseman kaakkoispuolella oleva tienhaaramaasto vallattu. Uunitsajoen sillanpääasemassa torjuttu vih:n koillisesta käsin tekemät hyökkäykset. Kumsjärven kaakkoispuolella oleva tienhaara saavutettu. Hyökkäystä jatketaan kaakkoon ja pohjoiseen. Käpyselän aseman pohjoispuolella vallattu ps.juna.

29.10. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Er.Os.P:n kaistalla omat vartiomme ovat taisteluiden jälkeen joutuneet polttamaan 25.10. Lounavaaran sekä 26.10. Rastimin ja Vuogmajoen vartiorakennukset ja tuhoamaan niissä olleet varastot estääkseen ne joutumasta vih:lle.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 265:
- Itä-Suomenlahti: Tyv. Turunmaa ja Karjala pommittivat Someria saaden 46 osumaa rakennuksiin ja viestimaastoon. Koivistolla molemminpuolista, ajoittain verraten kiivasta tykistötoimintaa.

30.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D torjunut vih:n hyökkäyksen Urjärven ja Shaljärven kannaksella. Ostan suunnalla (7.D) Simanovan - Konovan tiellä olevan kukkulan p. 140 pohjoispuolella vih. on tehnyt useita hyökkäyksiä sekä pohjoiseen että itään. Taistelut jatkuvat.
- VII AK: Rauta- ja maantien suunnassa 1.D:n eteneminen pysähtyi 29.10. p. 33,6 luoteispuolelle laskevalle purolle. Ryhmä O:n eteneminen suunnassa Nenimäki - Kontupohja pysähtyi pimeän ajaksi 1½ km. Kontupohjan luoteispuolelle. Sununjärven itäpuolitse edennyt JP saavutti 29.10. Sununsuun pohjoispuolella olevan p. 78,4 maaston. Vih. puolustautuu Koutojärvi (Kodvojärvi) - Pälläjärvi kannaksella. Komppania etenemässä Kodvojärven itäpuolitse avatakseen k.o. kannaksen.
- II AK: Pälläjärvi - Lismajärvi kannaksella edetty n. 4 km. Krivjärven pohjoispäästä etelään päin. Kumsjärveltä kaakkoon johtavalla tiellä saavutettu p. 174,4 maasto. Yön aikana tulitaistelu Kontiovaaran kylän tasalla. Kumsjärven itärannalla vallattu Pokrovskojen kylä jatkaen etenemistä siitä 6 km. itään.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Oma partiomme todennut n. 100 miehisen vih.-osaston Tuntsan ja Jukkujoen yhtymäkohdassa ylittäneen Tuntsan ja olevan etenemässä etelään päin. Vastatoimenpiteet käynnissä.
- Pohjoiskaista: 6.Geb.D:n kaistalla vih. ampunut laivatykistöllä maarintamalle Litsavuonon eteläpuolella.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 266:
- Itä-Suomenlahti: Koivistolla vih:n tykistö oli toiminnassa iltamyöhään ampuen lukuisiin kohtiin rannikollemme. Oma tykistömme tulitti Tiurin - Piisaaren ptreita.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 126(29.10.klo 6 - 30.10.klo 6):
- Vih:n lentotoiminta jonkin verran vilkastunut edellisiin päiviin verraten. Etelärannikolla 3 lentoa, joista 1 ulottui Vihtiin asti. Helsingin ja Kotkan it. tulitti koneita. Länsi-Kannaksella todettu 5,4 ja 6 hävittäjän lennot. Kar. A:n alueella todettu 6 lentoa Syvärin alajuoksulla; näistä 2 ulottui Aunukseen saakka. Kuusan - Juustjärven tienoilla ja Jouhivaarassa tulitettu ja pommitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet sulku- ja torjuntalentoja sekä Koivistolle tykistön tarkkailulennon. Taistelukosketus Mainilassa. Pommitettu Ljugovitsan kylää, laivoja Poventsan eteläpuolella, junaa Urosjärven aseman pohjoispuolella ja Urosjärven asemaa ja asemalla ollutta junaa. Seiskarin itäpuolella tulitettu kuljetus- ja vartioalusta sekä MTV:tä, jotka syttyivät palamaan, samoin Someria.
- Omat tappiot: 1 FA tehnyt pakkolaskun Parikkalassa.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

30.10. 18,27 PM:n creedsan. Kar.A:n kom:lle 2823/Op.1/5 d:
- 163.D:n hyökkäyksen toimeenpanoajan tulee Ylipäällikkö määräämään vähintään 48 tuntia ennen suoritusta.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista harvaa häirintätulta. Ylilolkkareita saapunut jatkuvasti (12.D:n lohkolle 4, 19.D:n lohkolle 2).
- Liikenne Koiviston saarilla tavanomaista. Vih. tykistö ampunut vilkkaasti Härkälää, Mannolaa, kylpylää ja kauppalan maastoa vaurioitta. Oma tykistö vaientanut erään ptrin.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvahkoa häirintätulta. Kämärikönsuon ja Tapparin suunnalla torjuttu voimakkaiden vih.partioiden tiedusteluyritykset. Vih. ampunut puolellemme lentolehtisiä. Tykistömme hajoittanut marssilla olevan vih.osaston sekä saanut täysosumia vih:n tähystyspaikkaan.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. teki hyökkäyksen n. patl vahvuisin voimin Sarkijärven pohjoispuolella saaden jalansijaa Sarkijärven kylässä. Entiset asemat vallattu takaisin. Taistelu jatkuu. Vih:n partiointi ulottunut Bulajevan itäpuoliselle tielle saakka. Civjärven suunnalla molemminpuolista tykistötulta. Ostan suunnalla vastahyökkäyksemme alkanut etelästä käsin Simanovan länsipuolella olevalle kukkulalle pureutunutta vih:ta vastaan.
- VII AK: Lounaasta ja luoteesta edenneet joukkomme tunkeutuneet Kontupohjaan. Salmen luoteisrannalla kaupungin lounaisosassa vielä vih:ia, pohjoisosassa vih. pakotettu vetäytymään salmen yli. Sillat palavat. Suununsuun suunnalla taistelu jatkuu Koutojärven pohjoispuolella.
- II AK: Mäntyselän suunnalla joukkomme edelleen taistelussa Kontiovaaran kylän länsilaidassa. Vih., jolla on raskaita krh:iä, puolustautuu erittäin sitkeästi.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Iouhen suunnalla vilkasta omaa tiedustelutoimintaa. 2 vih.-osastoa lähestyi pohjoisesta ja lännestä Ahvenlahtea. Takaa-ajo jäi tuloksettomaksi vih:n onnistuessa pääsemään itään. Sipringan järven eteläpuolella vih. suorittaa varustustöitä.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Uraasta länsiluoteeseen vievällä tiellä vilkas kuorma-autoliikenne. Vih:n sissiosasto yllättänyt Parkkinasta itään vievällä tiellä vanhan rajan kohdalla henkilöauton vieden mukanaan autonkuljettajan ja 3 upseeria. Kalastajasaarennolla käynnissä Maattivuonon ja Muotkavuonon välisellä kannaksella olevien joukkojen vahvistaminen saarennon pohjoisosasta tuoduilla lisävoimilla.

31.10. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D torjunut vih:n hyökkäyksen Särkijärven pohjoispuolisessa maastossa. Ostan suunnalla p. 140 kukkulamaastossa oleva vih. puolittain motissa. Taistelu sen tuhoamiseksi jatkuu. Levinan tienhaarasta n. 2-3 km. länteen tunkeutunutta vih.-osastoa seurataan.
- VII AK: Kontupohjan puhdistustoimenpiteet jatkuneet. Vih. tekee vielä kiivasta vastarintaa erikoisesti Muk-sanasta 1 km. kaakkoon olevassa kukkulamaastossa. Vih. irroittautunut Koutojärvi - Pälläjärvi kannaksella.
- II AK: Kumsjärvi - Ahvenjärvi suunnassa jatkettu etenemistä n. 4 km. Karjalan Maaselän suunnalla hyokkäyksemme alkanut.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih. hyökännyt n. patl. vahvuisena linjojamme vastaan Vilkojärven pohjoiskärjen luoteispuolella sekä Ondajärven pohjoispäässä. Vastatoimenpiteet käynnissä.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vih:n ilmatoiminta vilkasta. Joukkoja ja huoltoteitä pommitettu.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 127 (30.10.klo 6 - 31.10.klo 6)
- Vih:n lentotoiminta edelleen vilkastunut. Karjalan kannaksella lentoja vain rintamalinjan läheisyydessä, yhteensä 7 lentoa, 33 konetta. Kar.A:n alueella 4 pommikonetta pommitti Nurmoilan kenttää ja samanaikaisesti 4 konetta Vitelen kenttää. 3 konetta pommitti Troitsankontua ja Ostan suunnalla 4 hävittäjää teki kk.hyökkäyksiä. Kuuttilahtea pommitti 5 pommikonetta. Kumsan seudulla hävittäjät tulittivat ja pommittivat.
- Omat koneet pommittaneet hinaajaa Subovan luona, Gorkan luona rahtilaivaa, joka alkoi savuta ja pysähtyi, hinaajaa Vegaruksen luona ja Potsanojen luona 4 hinaajaa. Tulitettu Gorkan luona hinaajaa ja kuorma-autoja tiellä Ljugovitsa - Lotinanpelto, jolloin 8 autoa syttyi tuleen.
- Omat tappiot: 1 BW vaurioitunut ja 1 FR palanut.
- Vih.-tappiot: 1 tähystyspallo ja 1 kone, jota ei ole ennen ilmoitettu.

Ylipäällikön käsky 5.RPr:n ja 7.RPr:n yhdistämisestä, 882/Op.2/sal., LIITE n:o 312:
- 5.RPr:n, josta osia on siirretty HR:än ja Äänisjärven rannikkoprikaatiin, jäljelläolevat osat liitetään 7.RPr:in. Uusi 7.RPr. tulee käsittämään molempien RPr:ien alueen.
- Uudestijärjestetyn 7.RPr:n kom:ksi tulee tähänastisen 5.RPr:n komentaja, ev. Kainulainen. 7.RPr:n tähänastinen komentaja, ev.luutn. Olin määrätään Meriv:n kom:n käytettäväksi.
- 7.RPr:n esikunnan sijoituspaikkana on Maariankhamina.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Läpimurtotaistelut Krimin niemimaalla saatettu menestyksselliseen päätökseen. Pakenevaa vih:sta ajetaan keskeytymättä takaa. Eupatorian ja Kertshin satamalaitteita pommitettu.
- Pietarissa on vih:n lapimurtoyritykset torjuttu.

PM:n kirj. 3160/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 20.-29.10.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, sotavangeista ym., katso LIITTEET n:o 313 a-b.

31.10. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maarintamalla vih. jatkaa varustustöitä koko alueella. Sen partiot käyttävät lumipukuja. Vih:n häirintäammuntaa etulinjoihin ja asemien takamaastoon. Omat krh:t ja tykistö vastanneet tuleen saadon osumia mm. vih.-pesäkkeeseen, majoitustaloihin ja tyoryhmiin.
- Meririntamalla liikenne Koiviston saarissa ollut vilkasta. Mol.puolista tykistötoimintaa.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvaa häirintätulta jv.aseilla. Oma tykistömme saanut osumia vih:n korsutyömaalle. Omaa partiotoimintaa Tapparin lohkolla.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla taistelu jatkuu p. 140 maastossa olevaa vih:ta vastaan. Vih. kaivautuu. Levinan tienhaaran länsipuolisessa maastossa ollut vih.- osasto on vetäytynyt pois. Ostan tien suunnassa torjuttu vih:n vähäisin voimin tekemä hyokkäys.
- VII AK: Salmen luoteispuolella olevia Kontupohjan osia ei ole vielä kokonaan puhdistettu vih:n sitkeän vastarinnan takia. Suunnassa Sunansuu - Tiutia saavutettu Vikslampi - Santalanjärvi välinen salmi. Salmen yli johtava silta hävitetty.
- II AK: Pällöjärvi - Lismajärvi välisellä kannaksella edenneet joukkomme saaneet yhteyden Sunansuusta eteneviin joukkoihin. Käpyselän suunnalla vih:n painostus kasvamassa. 500-600 miehen vih.-osasto hyokkää kylän eteläpuolella. Mäntyselän suunnalla vallattu Kontiovaaran kylä. Pohjoisemmalla tiellä saavutettu Ahvenjärven tienhaaran maasto, mutta tienhaara ei ole vielä hallussamme. Plakkovaaran kylä vallattu. Karjalan Maaselän suunnalla on 1 rykm. maaston kautta edeten saavuttanut maantien Karjalan Maaselkä - Ahvenjärvi Osterjärven kohdalla. Rykm:n pääosat hyökkäämässä pohjoiseen n. 1½ km.p:stä 156,3 pohjoiseen olevien lampien pohjoispään korkeudella. Etelään etenevä vahv. kompp. saavuttanut tienhaaran Karjalan Maaselästä n. 9 km. etelään. Seesjärven etelärantaa kulkevan päätien suunnassa hyökkäyksemme alkanut. Joukkomme nyt taistelussa Ruislahteen etelästä laskevalla purolinjalla, jossa vih. tekee varustetuissa asemissa lujaa vastarintaa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Aamuilmoituksessa mainittu vih:n hyokkäys, joka osoittautui väkivaltaisen tiedustelun yritykseksi, tyrehdytettiin alkuunsa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Röhön - Kananaisten suunnalla vih:n partiotoimintaa. Louhen suunnalla edetty Lohilahden itäpuolitse Lohivaaran kylän länsireunaan. Kylän vyörytys käynnissä. Pääjärven pohjoispuolella omaa partiotoimintaa.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n tiedusteluyritykset asemiimme torjuttu, sen tykistö vastannut tuli-iskuihimme vain harvoin laukauksin. Vih. lumipuvuissa.
- Pohjoiskaista: Vih.-partion yritys ylittää Luttojoki Lounakosken kohdalla torjuttu.

31.10. illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 269:
- Itä-Suomenlahti: Koivistolla vih:n tykistö ollut erittäin vilkkaassa toiminnassa. Saarilla havaittu tavallista vilkkaampaa vih:n liikehtimistä. Tykistömme on tulittanut vih:n pt:eita ja härinnyt liikennettä saarien teillä.

1.11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Meririntama: Vih. tykistötuli jatkui Koiviston saarista eilen klo 20,00 saakka. Klo 19,45 tapahtui Saarenpään kasarmialueen läheisyydessä hyvin voimakas räjähdys.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jandepan (17.D) suunnalla vilkasta vih:n tykistön häirintätulta ja molemminpuolista partiotoimintaa. Ostan (7.D) suunnalla taistelu jatkuu p:n 140 pohjoispuolella olevaan maastoon kaivautunutta vih:ta vastaan. Vih:n hyökkäysyritykset täältä käsin pohjoiseen ja itään torjuttu. Molemminpuolista vilkasta partiotoimintaa p:n 140 lounais- ja eteläpuolisessa maastossa.
- VII AK: Vih. jättänyt taistelutta Tiutian kylän. Sunun rautatiesillan vih. hävittänyt perusteellisesti. Etenemisemme Tiutian kautta Riihiselän suuntaan voi jatkua suuremmilla voimilla, kun Viksalammen silta valmistuu tänään.
- II AK: Käpyselän suunnalla vih. lopetti hyökkäyksen illalla. Kosketus vih:een saatu myös Käpyselkään kaakosta tulevan tien suunnassa. Mäntyselän suunnalla joukkomme n. 1½ km. Kontiovaaran kaakkoispuolella, josta hyökkäyksemme jatkunut. Vih. vallannut Plakkovaaran kylän takaisin 31.10. Seesjärven suunnalla vallattu Karjalan Maanselän tienristeysmaasto. Karjalan Maanselän kylään muodostui motti, josta osa vih:ia pääsi murtautumaan itään, suurimman osan tultua kuitenkin tuhotuksi. Hyökkäystämme jatketaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 128(31.10. klo - 1.11.klo 6):
- Huono sää vaikeuttanut lentotoimintaa. Kar.A:n alueella 1 vih:n hävittäjä tulitti Vaasenin seuduilla ja 3 hävittäjää Troitsankontua. 3 SB:tä pommitti ja tulitti Jouhivaarassa. Ontajärvellä 2 hävittäjää tuki kk.tulella vih.-hyökkäystä.
- Omat hävittäjät suorittaneet valvontalentoja ja Kumsjärven suuntaan etsintälennon. Tiedusteltu Ontajärven alueella ja Muurmannin radan suunnalla. Pommitettu rautatiekalustoa Lintujärven asemalla, 2 junaa Kärkijärven aseman seudulla sekä vaunujonoa Sekehessä. Tulitettu jv. osastoa Ontajärven pohjoisrannalla.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 30.10. 1 kone, jota ei ilmoitettu.

11,50 PM:n oreedsan. Kar.A:n kom:lle 2826/Op.1/5 d:
- 163.D:n hyökkäyksen toimeenpanoajan tulee Ylipäällikkö määrämään vähintäin 72 tuntia ennen suoritusta.

1.11. PM:n creedsan. I ja IV AK:lle sekä 14.D:lle 208/Järj. 3 (2833/Op.1/6,2.11.41):
- Uudestijärjestelun päätyttyä säilyttävät uudestijärjestetyt yksiköt ja muodostelmat antiset nimensä. Uudestijärjestelykäskyssä annetut uudet nimet astuvat voimaan siitä hetkestä lähtien, kun uudestijärjestetty prikaati irroitetaan siitä divisioonasta, jolle se tällä hetkellä on alistettu.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Krimin niemimaalla jatketaan lyödyn vih:n takaa-ajoa.
- Donetsin yläjuoksu ylitetty monin paikoin.
- Olhavanjoen länsipuolella vih:n vahvasti varustettu puolustusvyöhyke murrettu lähitaistelussa, 533 bunkeria vallattu.
- Pietarin saarrostusrintamalla torjuttu vih:n monet Nevan ylittämisyritykset.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maarintama: Vih. jatkanut ranta-alueella varustustöitä. Sen suorasuuntaustykit, tykistö ja krh:t ampuneet koko lohkolla häirintää asemiimme. Oma tykistö ja krh:t tulittaneet vih. varustustöissä olevia ryhmiä, tuhonneet pesäkkeitä ja ampuneet tuleen majoitustaloja.
- Meririntama: Aamulla nähtiin Piisaaresta ja Saarenpäästä lukuisia tulipaloja ja Saarenpäästä kuului useita räjähdyksiä, mm. betoninen tähystystorni oli räjähtänyt. Klo 5,50 saapui 5 laivaa Saarenpäähän. Useat partiomme eivät aamupäivän aikana todenneet vih:ia saarten rannoilla. Klo 14,00 aloitettiin 2:lla vahv. kompp:lla maihinnousu Suviniemeen ja Susisaareen. Maihinnousua ja etenemistä jatketaan miinavaaran takia päivän koittaessa.

I AK:n tilanneilmoitus:
- Harvaa mol.puolista tyk.- ja krh.häirintää, muuten rauhallista. Lempaalanjärven eteläpuolella lentäjämme ampuivat alas tähystyspallon, josta oli johdettu vih:n tykistötulta.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 50-miehinen vih.osasto ylitti aamulla Lotinanpellon länsipuolella (5.D) Syvärin voimakkaan tykistövalmistelun jälkeen. Ranta puhdistettu vih:sta. Ostan suunnalla (7.D) aamulla alkanut hyökkäyksemme p. 140 maastossa olevaa vih:ta vastaan ei johtanut tuloksiin. Uusi hyökkäyksemme käynnissä.
- VII AK: Tiutiasta Santalan järven koillispuolitse kaakkoon etenevä ratsuväki saavuttanut Rautavaaran tienhaaran tapaamatta vih:ta.
- II AK: Vih. hyökännyt etelästä käsin Käpyselän kylää vastaan tykistön ja hyökkäysvaunujen tukemana. Hyökkäys torjuttu, 2 hyökkäysvaunua tuhottu. Lännestä kiertäen on Käpyselkää vastaan hyökännyt n. 100 miehen vahvuinen vih.-osasto. Senkin hyökkäys torjuttu. Plakkovaara vallattu takaisin vih:lta. Ahvenjärven kylä ja tienhaara vallattu ja etenemistä jatkettu Tsopinan suuntaan. Karjalan Maaselän suunnalla käyty tänään kiivaita taisteluita. Laskettu yli 1000 vih:n kaatunutta. Vih. vetäytynyt uusiin asemiin Maaselänlahden itäpuolella olevaan kukkulamaastoon linjalle Kalalammen eteläpää - Maaselänlahti.

1.11. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla läntisen Malviaisen tien länsipuolella vallattu alaa n. 2 km. leveydeltä ja 1 km. syvyydeltä. Vih. puolustautuu sitkeästi tulittaen kaikilla aseilla pitkin koko linjaa. Keski-Kuittijärven luoteisrannalla torjuttu kk:llä vahvistetun vih.-joukkueen hyökkäys. Lohivaaran suunnassa edennyt osastomme vetäytyi 31.10. kylästä saarrostusuhan vuoksi. Rautatien pohjoispuolella joukkomme murtautuneet vih:n asemiin n. 2 km. syvyydelle. Vih.-komppanian hyökkäys Ahvenlähdenkylään torjuttu.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Suoritettu väkivaltainen tiedustelu vih:n puolustuslaitteiden selvillesaamiseksi Ala-Vermanjärven kohdalla.
- Pohjoiskaista: Vahvahko vih.hyökkäsi Er.Os.P:n kaistalla Luttojoen pohjoispuolitse koillisesta Lounakoskelle. Taistelu jatkuu.

illalla Meriv:n tilanneteidoitus n:o 271:
- Itä-Suomenlahti: Suursaaressa havaittiin iltapäivällä kaikkiaan 14 alusta. Aamulla havaittiin Koiviston saarilta lukuisia merkkejä, jotka viittasivat saarten evakuoimiseen. Klo 14,10 aloitettiin maihinnousu Suviniemeen ja Susisaareen. Susisaari vapaa vih:sta, mutta kauttaaltaan miinoitettu. Raskas ptrimme ampui tuli-iskun Putronhiekan laituriin saaden aikaan tulipalon eräässä aluksessa. Lkeemme tulittanut Seivästön kapeikossa liikkuvia vih:n aluksia. Alukset ja Yhimäki vastasivat tuleen.

2.11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Meririntama: 1.11. klo 16,10 mennessä Koiviston saareen työnnetty 3 kompp., kk.joukkue, it.kk.joukkue, pion.joukkue, tjue sekä Susisaareen noussut syöksyryhmä. Eistilään vedetty puh.yhteys. Susisaari vih:n miinoittama. Klo 22,20 kuului Saarenpään eteläosasta räjähdys. Tiedustelu ja miehitys jatkuu.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jandeban aseman (17.D) suunnalla vilkasta molemminpuolista tykistö- ja krh.tulta sekä vih:n umpimähkäistä kiivasta jv.aseiden tulta. Ostan (7.D) suunnalla eilen alkaneet hyökkäyksemme p. 140 maastossa olevaa vih:ta vastaan jatkuu. Simanovan länsipuolisen maastoon tunkeutui 1.10. n. 60-miehinen vih.-osasto, joka lyötiin hajalle.
- VII AK: 1 kompp. aloittanut etenemisen Riihiselästä (Rigaselga) Porosjärven eteläpuolitse Kondojärvelle.
- II AK: Käpyselän suunnalla torjuttu illalla vih:n hyökkäysyritykset. Kontiovaaran suunnalla hyökkäyksemme jatkuu. Ahvenjärveltä edetty Tsopinan suuntaan koordinaattiviivan 84 tasalla olevaan tienhaaraan. Sillanpääasema Kumsjoen etelärannalla hallussamme. Eteneminen jatkuu Tsopinaan päin. Maaselän suunnalla voidaan hyökkäystä jatkaa etupäässä huoltoa koskevien järjestelyjen takia vasta 3.11. aamulla.

2.11. aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistalla vih. irtautui pimeän tultua vetäytyen koilliseen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 129(1.11. klo 6 - 2.11. klo 6)
- Vih:n lentotoiminta Hangon alueella ollut vilkasta. Kar. A:n alueella vih. on 4-6 hävittäjän muodostelmilla tulittanut ja pommittanut teitä Pokrovskajan ympäristössä, Jouhivaaran itäpuolella ja Kontiovaarassa. Ondajoellla pudoti pommeja ja tulitti 3 hävittäjää.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta- ja etsintälentoja, säätiedustelulennon, partiointia. Koivistolla suojattu maihinnousua. Taistelukosketus Seiskarilla, Koivistolla ja Hangon alueella. Pommitettu Krivin ja Maaselän asemia, rautatiekalustoa ja ratapihoja, Käppäselän asemalta n. 10 km. etelään olevia leirialueita ja Gorkan satamassa proomua. Tulitettu vih:n aluksia, autoja ja hevosajoneuvoja.
- Omat tappiot: 2 konetta, joista toinen vaurioitunut.
- Vih:n tappiot: 1 kone ja 2 tähystyspalloa.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Krimin pääkaupunki Simferopol vallattu, Jailan alueen pohjoisosa saavutettu leveällä rintamalla, eteneminen Sevastopolia kohti käynnissä. Ilmavoimat ovat yötä päivää pommittaneet Sevastopolin linnoitusta ja satamaa, saaden osumia venäl. sotalaivaan ja kuljetuslaivaan.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n partio tuhonnut päivän aikana 2 vih:n korsua ja 2 pk.-peäskettä. Omat krh:t ja tykistö saaneet Ruostekanavan mutkassa täysosumia kokoutuneeseen vih.-ryhmään; laskettiin 48 kaatunutta.
- Meririntama: Piisaari ja Koivusaari miehitetty, samoin Koivistonsaari kokonaisuudessaan. Tiurinsaaren miehitys alkanut tänään klo 16,10. Alvatista löydetty mm. 2 kpl. 75 mm tykkejä (lukot poissa), 2 valonheitintä ja 3 kenttäkeittiötä. Vihollista ei ole tavattu.Kaikkiaan saatu 10 vankia.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Patl. vahvuisin voimin suoritettu Kontupohjanlahden ylimeno Suisarista Kulmukseen. Kontupohjan tien suunnassa saavutettu 2 kompp:lla Kulmuksen ja Golysevan puoliväli.
- II AK: Käpyselän suunnalla torjuttu vih:n hyökkäys Uunitsajoen sillanpääasemaa vastaan. Kontiovaaran suunnalla Hyökkäyksemme ei ole edistynyt vih:n voimakkaan vastarinnan takia. Pohjoisesta saarrostaen maantielle vih:n selustaan suunnattu 2 patl:n hyökkäys tyrehtynyt. Ahvenjärveltä edenneet joukkomme saavuttaneet maastoa 2 km. Tsopinan luoteispuolella. Partiomme onnistui 31.10. suistaa etelästä tuleva juna kiskoilta Barb-järven luoteispään kohdalla.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih.-patl.hyökkäsi 3.D:n komentopaikkaan, mutta lyötiin takaisin. Vih:n tappiot 50 kaatunutta ja 14 vankia. 250 miehen vahvuinen vih.-osasto teki hyökkäyksen Röhöön kaartaen idästä ja etelästä. Vih. lyötiin takaisin sen menettäessä kaatuneina 50 ja vankeina 9 miestä. Malviaisen tien suunnassa vih:n tappiot 1. ja 2.11. yhteensä 170 kaatunutta. Louhen suunnalla rautatien maastosta edennyt osastomme katkaissut Kiestinki - Louhi maantien 23 km:n kohdalta.

2.11. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla n. kompp.vahvuisen vih:n hyökkäys kukkulalta 278,6 kukkulaa 280 vastaan torjuttu.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 273:
- Hankoniemen alue: Hankoon saapunut 2 vih:n sota-alusta. Vih:n rautatietykki ollut toiminnassa.
- Itä-Suomenlahti: Koiviston saarten miehitystä on jatkettu. Piisaari miehitetty. Vih:ia ei tavattu eikä myöskään todettu miinoituksia. Koivusaaren miehitys loppuunsuoritettu. 1 kompp. noussut maihin Tiurissa. Saaressa ei tavattu vih:ia.
- 25.10. vih. sukellusvene hyökkäsi suomalaisia pelastusaluksia Salvator ja Mursu vastaan Tallinnankiven itäpuolella alusten ollessa matkalla Helsingistä Tallinnaan VMV:eiden saattamana. Sukellusvene ampui 2 torpedoa, jotka eivät osuneet. VMV teki hyökkäyksen sukellusvenettä vastaan pudottaen syvyyspommeja.

3.11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maarintama: Valkeasaaren asemalla olevaan vih:n ammusvarastoon sai oma tyk.täysosuman, jota seurasi valtava räjähdys. Vih. tulittanut asemiamme krh:llä ja Totleben ampunut muutamia laukauksia Rajajoelle.
- Meririntama: Koiviston saarilla jatkuu miehitys. Eiliset Tappiomme miina- ja ansaräjähdyksissä 2 kaat., 2 haav.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Kulmuksesta edetty Golyseva Novigaan, josta varmistus työnnetty Kontupohjan ja Gorgan suuntiin. Eilen klo 19,00 vih. alkoi vetäytyä Kontupohjan suunnalla. Salmi ylitetty useassa kohdassa. Kahdesta maantiesillasta toinen jäänyt ehjäksi, toinen melkein ehjäksi. Kauppala jokseenkin kokonaan poltettu. Santalanjärven koillispuolitse edennyt ratsuväki ja JP olivat 2.11. taistelussa koordinaatti - 10 eteläpuolella olevalla purolinjalla. Riihiselästä Käpyselän suuntaan etenevät joukkomme saavuttaneet Lismajoen länsirannan. Silta hävitetty. Eteneminen jatkuu.
- II AK: Ahvenjärven suunnalta edenneet joukot saavuttaneet Tsopinan tienhaaran. Vih:n vastarinta sitkeätä.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 274:
- Keski-Suomenlahti: Hangosta lähteneiden miinaristeilijä Martin ja 2 hävittäjän sekä 1 isomman ja 7 pienemmän aluksen havaittu sivuuttavan Porkkala - Kallbådan matkalla itään.

3.11.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 130 (2.11. klo 6 - 3.11.klo 6):
- Suomenlahden pohjoisrannikolla tavallista vilkkaampaa vih:n lentotoimintaa. 4 idästä päin Helsiinkiin suuntautuvaa lentoa todettu. Leppävaaraan pudotettiin 3 pommia ja Tuusulan tienoilla 2 valopommia. Myöhemmän lennon aikana pudotettiin 1 raskas pommi Helsingin Velodromin lähelle. Karjalan kannaksella rintamalinjalla todettu 39 hävittäjämuodostelmaa, joissa yhteensä n. 100 konetta. Kar.A:n alueella 2 pommikonetta mukanaan 3 hävittäjää pommittanut ja tulittanut Mäntyselän tienoilla. Karjalan Maaselän maastossa 9 pommikonetta ja 2 hävittäjää 2 lennolla pommittanut ja tulittanut joukkojamme.
- Taistelukosketus Suomenlahdella ja Muurmannin radalla. Maataistelulento Rukajärvi - Jeljärvi - Ontajärvi maastoon. Pommitettu junaa Kiljbon aseman lähellä sekä rataa Peuran ja Petäjän asemien pohjoispuolella.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot (1.11.): 1 kone, jota ei ennen ilmoitettu.

PM:n käsky Ilmavoimien uudestijärjestelystä N:o 2082/Lkp. sal. (2862/Op.1/6,5.11.41):
- Uudestijärjestely toimeenpannaan ajalla 8.11.-22.11.41.
- Käskyn liitteessä N:o 1 lueteltujen uudestijärjestettävien lento- ja it.joukkojen henkilöstöksi varataan ilmavoimissa sekä it.joukoissa palvelevat reserviläisikäluokat 1912 - 1918 sekä varusmiesikäluokat 1919 - 1922. Päällystöä varataan ikäluokkaan katsomatta siinä laajuudessa, kuin päällystön tarve sen vaatii.
- Vuotta 1912 vanhemmat ikäluokat siirretään uudestijärjestettävistä joukoista niihin ilmavoimiin kuuluviin yksiköihin, jotka eivät ole n.s. uudestijärjestettäviä joukkoja.
- Aikanaan toimeenpantava kotiuttaminen tulee tapahtumaan yksiköittäin eikä ikäluokittain.

PM:n käsky Laat.P:n kom:lle 892/Op.2, LIITE n:o 314:
- 25 venekoulutuksen saanutta miestä siirrettävä Äänisjärven rannikkoprikaatin laivasto-osastoon sinne siirrettyjä moottoriveneitä varten.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Krimillä pakeneva vih. hajoitettu kahteen ryhmään, joista toinen yrittää paeta Sevastopolin, toinen Kertshin kautta. Niitä varten varattuja kuljetuslaivoja pommittaessaan ovat Saksan ilmavoimat upottaneet 10 alusta (yht. 38,000 bruttotonnia) sekä pahoin vaurioittaneet 14 alusta.
- Rintamamurto- ja takaa-ajotaisteluissa Krimillä tähän mennessä otettu 53,175 vankia ja vallattu tai tuhottu 230 hv:a, 218 tykkiä, useita ps.junia ym. sekä tehty vaarattomaksi yli 13,000 miinaa.

3.11. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maarintama: Vih. suorittanut pienempiä hyökkäyksiä krh.- ja tyk.tulen tukemana. 12.D:n alueelle torjuttu n. kompp: n vahv. vih.hyökkäys; vih:n tappiot n. 70 miestä. 18.D:n alueella torjuttu vih.patl:n hyökkäys Aleksandrovkan kylän suunnassa. 19.D:n lohkolla hyökkäsi n. 150 vih. Vaskisavotan tien eteläpuolella sekä n. kompp. toisesta suunnasta; vih:n tappiot toistasataa kaatunutta. 2.D:n alueella hyökkäsi n. kompp:n suuruinen osasto, joka peräytyi tyk.- ja krh.tulemme johdosta. Omat tappiot 12., 18. ja 2.D:n lohkoilla yhteensä 3 kaat., 6 haav. Hyökkäävät vih:t koko alueella lumipuvuissa.
- Meririntama: Piisaaren, Koivistonsaaren ja Tiurinsaaren miehitystä jatkettu. Tiurinsaaressa runsaasti miinoja ja ansoja. Sotasaalista kerätään. Vankeja ei ole saatu. Koiviston salmessa raivaaja ajoi miinaan, jolloin vaurioitui ja 2 miestä kaatui.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Harvaa mol.puolista häirintätulta. Kämärikönsuon kohdalla hyökkäsi n. joukkueen vahv.vih.-osasto etuvartioidemme kimppuun. Hyökkäys torjuttu ja tuotettu vih:lle tappioita. Vih. käyttää lumipukuja.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Nov.Segesan luona (Vahv. 163.D) tuhottu Syvärin yli yrittänyt pienehkö vih.-partio. Toinen vih.-osasto yritti tykistö- ja krh.tulen tukemana ylittää Syvärin Miroskevitsin luona. 5.D:n joukot torjuivat yrityksen. Saksjärven (17.D) suunnalla tuhottiin Ozero Naroon maastossa majaillut n. 60-miehinen vih:n sissiosasto. Ostan tienhaaramaastossa (7.D) torjuttu pienehkön vih.-osaston hyökkäysyritys.
- VII AK: Hanhijärveltä ja Golyshevasta Gorkaan edenneet partiot eivät ole tavanneet vih:ta. Kontupohjan ja Tavoinmäen suunnilta edenneet joukkomme saavuttaneet Mäenselän tienhaaran x) ja jatkaneet etenemistä Ilomaselän suuntaan. Riihiselän suunnalla ylitetty Lismajoki ja saavutettu osilla rautatie Kaz-maaston kohdalla, josta käsin 1 eskadroona hyökkäämässä tielle Lisma-Käpyselkä.
- II AK: Vih:n tykistö ampunut Käpyselän kylää. Kontiovaaran suunnalla saavutettu Tsopina, josta hyökkäyksemme jatkunut ainakin 1 km. Tsopinan itäpuolelle.

x) -Käpyselän

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Vih:n n. kompp. vahvuisin voimin välittömästi Kotshkoman tien pohjoispuolella suorittama väkivaltainen tiedustelun yritys torjuttiin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Läntisen Malviaisen tien suunnassa torjuttu vih:n hyökkäys. 12 vih:n pommikonetta pommitti Eldankajärven länsipään maastoa ja Jyvälahtea ja samoin 12 konetta Lohilahtea. Louhen suunnalla eteneminen sujuu suunnitelmien mukaisesti. Vih. kärsinyt raskaita tappioita.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Ali-Varmanjoen kohdalla käynnissä oma väkivaltainen tiedustelu tykistön tukemana. Rautatiekilometri 86 kohdalla hajoitettu krh.keskityksellämme n. 50-miehinen vih.-osasto.

3.11. illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 275:
- Keski-Suomenlahti: Viime yönä upposi Suomenlahden miinasulkuun 1 suurempi ja 2 pienempää alusta ajettuaan miinoihin.
- Itä-Suomenlahti: Suursaaren satmassa ja redillä havaittu C-hävittäjä, 10 Fugas-raivaajaa, 2 S-luokan varmistusalusta, miinaristeilijä Marti, js. Suur.-Töll, 3000 t. kuljetusalus sekä 10 MTV:tä. Raivattaessa Koiviston salmea Patalan ja Ravitsan välillä raivaaja Kuha ajoi jokimiinaan, jolloin venoen keula tuhoutui.

4.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D torjunut 2 vih.-partion yritykset ylittää Syväri molemminpuolin Lotinanpeltoa. Jandepan (17.D) suunnalla vih.-tykistön vilkasta häiritsemisammuntaa. Saksjärven suunnalla karkoitettu Dolgjärveä kohti pyrkinyt vih.partio. Ladvjärven kylästä tykistötulemme karkoitti 100-miehisen varustustöissä olleen vih.joukon.
- VII AK: Ilomaselän ja Lisman kylät vallattu. Molemmat kylät palavat. Lismajoen sillat hävitetty. Riihiselästä koilliseen edenneet joukkomme ovat rauta- ja maantiellä polun Kaz-Viiksjärvi tasalla. Näitä joukkoja vastaan vih. hyökkää voimakkaasti etelästä.
- II AK: Tsopinan suunnalla hyökkäyksemme pysähtyi eilen illalla vih:n kiivaan vastaiskun takia n. km:n päähän Tsopinasta itään. Kumsjoen pohjoispuolitse etenemässä oleva rykm. saavuttanut Saravaaran kylän. Eteneminen jatkuu.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tykistötulellamme tuhottu Keski-Vermanjoen länsipuolella olevia vih.-laitteita ja hyökkäyksellä rajoitetuin tavoittein saavutettu jokilinja maantien ja siitä n. 1½ km. pohjoiseen olevan pienen järven välillä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 131(3.11. klo 6 - 4.11. klo 6):
- Vih.-hävittäjät tulittaneet Kar.A:n alueella Kuuttilahdessa, Kumsan tienoilla ja joukkojamme Karjalan Maanselässä, Plakkovaarassa sekä Syvärin alajuoksun kohdalla. Pommitettu Ondajärvellä, Rukajärvellä ja Ontrosenvaarassa.
- Omat koneemme pommittaneet mm. Kuntsujärven haararataa.
- Omat tappiot: 1 kone ajoi lentoonlähdön jälkeen metsään syttyen palamaan.
- Vih:n tappiot: 2 konetta.

PM:n käsky Ilmav:lle 939/Op.3/I, LIITE n:o 315:
- Helsingin ja Suomenlahden rannikkoseutujen pommitusten rajoittamiseksi on : 1) iv.verkkoa laajennettava liittämällä siihen Viron rannikon ja Suomenlahden tilapäisiä iv.-asemia; 2) vih.-koneiden paluutie Pietarin - Oranienbaumin tukikohtiin pyrittävä katkaisemaan Kannakselle sijoitetuilla hävittäjillä; 3) asetettava Helsingin suojaksi yksi häv.lentue ja yksi Rask.liikk. It.Psto Kannakselta.

4.11. Saksan päämajan tiedoitus:
- Mustanmeren rannikolla on vallattu satamakaupunki Feodosia.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maarintama: 12.D:n alueella tullut puolellemme 5 yliloikkaria. Vih. ampunut useita yliloikkaamista yrittäneitä sekä ampunut omiin asemiinsa n. 200 kr., jolloin lukuisia vih:ia kaatui. Tykistömme ampunut vih.ryhmityksiä ja työryhmää. Ohtan seudulla tavallista vilkkaampaa vih:n liikehtimistä.
- Meririntama: Koiviston saarien puhdistusta ja sotasaaliin kerhämistä jatkettu. Ansoituksia purettaessa kaatunut 1 ups., 2 aliups. ja 2 pioneeria. Piisaaressa ei tavattu miinoituksia.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- 15.D:n vas.siivellä torjuttu vih:n n. 100 miehen vahvuisin voimin suorittamaa kaksi hyökkäystä Leimasaaren kohdalla. Muualla mol.puolista harvahkoa krh. ja tyk.häirintätulta.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Kulmuksessa maihinnoussut patl. edennyt Golysevan kautta Gorkaan, josta lähettänyt varmistuksen Tsopalahteen. Vih:ta ei tavattu. Lismasta jatkettu etenemistä Ketrojärvi - Soralahti kannaksen kautta koordinaattiviivan 34 korkeudelle, josta hyökkäystä jatkettu kannakselle Uunitsanlahti - Viiksjärvi. Viiksjärven lounaispuolella HRR torjunut vih:n etelästä päin suuntaamat läpimurtoyritykset. Vih. hyökännyt suurissa laumoissa kärsien huomattavia tappioita. Osa joukoistamme jatkanut Viiksjärveltä pohjoiseen Käpyselän suuntaan.
- II AK: 1 kompp. etenemässä Käpyselän aseman kaakkoispuolella olevasta tienristeyksestä kaakkoon. Tsopinan suunnalla suoritettu hyökkäyksemme ei tuottanut tuloksia. Kumsjoen pohjoispuolitse etenevä rykm. joutunut metsäasema Paduksista n. 2½ km. luoteeseen olevan peltoaukeaman maastossa taisteluun vih:n kanssa. Eteneminen jatkuu vih:n tehdessä sitkeää vastarintaa. Karjalan Maaselän suunnalla voimakkaat vih.-partiot ovat yrittäneet tunkeutua asemiimme, mutta lyöty takaisin. Savujärven (Saijärven) kylä vallattu. Karjalan Maaselän suunnalla hyökkäyksemme alkaa 5.11. klo 7,00.

illalla XII AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih. hyökkäsi läntisen Malviaisen tien suunnassa, mutta lyötiin takaisin. Lohilahden suunnassa vih. teki n. 100 miehen vahvuisena hyökkäyksen, joka torjuttiin. Haantien suunnassa vih:n vastarinta äärimmäisen sitkeää. Hyökkäyksemme on kuitenkin edistynyt, johkin hitaasti. Sohjanaan hyökkäsi n. 100 miehinen vih:n sissiosasto. Hyökkäys torjuttiin.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista. Er.Os.P:n kaistalla Lounajärvellä ollut vih. vetäytynyt Lounavaaran maastoon. 6.Geb.D:n kaistalla vih:n tiedustelutoiminta hyvin vilkasta. Jään vahvuus järvissä n. 30 sm.

4.11. illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 277:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistö- ja krh.toiminta ollut tavallista vilkkaampaa. Mm. rautatieptri ja Tvärminnen suunnassa oleva raskas ptri olleet toiminnassa. Vih:n varustelutyöt jatkuvat Kannaslohkolla ja Snappertunan saaristossa. Oma tykistömme tulittanut mm. satmassa olevia aluksia.
- Itä-Suomenlahti: Koiviston saarten puhdistusta jatkettu. Saarenpään kasarmialue. vahvasti miinoitettu, sensijaan kylässä olevat rakennukset ja saarilla olevat tiet vapaat miinoista.

5.11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Yön aikana vih:n krh.- ja tyk.ammuntaa sekä paikoitellen partiotoimintaa. Rantalohkolla valmisteli vih. n. kahdella kompp:lla väkivaltaista tiedustelua, joka tyrehdytettiin alkuunsa.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n partiot todenneet vih:n uudelleen miehittäneen Ozero Harvan koillispuolella olevan parakkialueen. Toimenpiteet sen tuhoamiseksi käynnissä.
- VII AK: 1.D:n pääosat aloittaneet siirtymisen Lismajoen eteläpuoliseen maastoon. Soralahti - Ketrojärvi kannaksen kautta edenneen patl:n hyökkäys pysähtyi 4.11. Soralahden pohjoispuoliseen maastoon vih:n voimakkaan vastarinnan takia. Hyökkäys jatkunut uusilla voimilla. Yhteys rautatien suunnassa Lisman pohjoispuolella oleviin joukkoihimme. Pohjoiseen etenemässä olevat joukkomme saavuttaneet vaakasuorassa olevan koordinaatin 42 korkeuden.
- II AK: Käpyselän suunnalla olevien joukkojemme hyökkäys Karhumäkeä kohti alkanut vahv. patl:n varmistaessa etelään ja kaakkoon. Tästä patl:sta 4.11. Uunitsan suuntaan lähetetty kompp. yllätti illalla vih:n leiriytyneen osaston tuhoten sen suurimmaksi osaksi. Tsopinan suunnalla hyökkäyksemme ei ole edistynyt. Vih:lla 2 varustettua linjaa perättäin.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 278:
- Keski-Suomenlahti: Mäkiluodon lke avasi tulen Hangosta lähtenyttä vih:n laivasto-osastoa vastaan, joka käsitti 1 hävittäjän, 4 raivaajaa ja 1 pienemmän aluksen. Hävittäjään saatiin 2 osumaa ja 1 raivaajaan 1 epävarma osuma.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 132(4.11. klo 6 - 5.11.klo 6):
- 1 vih:n pommikone lensi etelästä Helsinkiin liukulennossa pudottaen 9 pommia aiheuttaen 1 henkilön kuoleman ja 24 haavoittumisen. Karjalan kannaksella rintamalinjojen läheisyydessä todettu 35 lentoa. Kar.A:n alueella lentotoiminta ollut vilkasta Syvärin alajuoksulla. Troitsankontua, Kuuttilahtea, Tsopinaa ja Ljabuskia pommitettu.
- Taistelukosketus Kuuttilahden kohdalla ja Sekehen yläpuolella. Pommitettu Maaselän asemalla,Maaselästä pohjoiseen, Jeljoen kohdalla ja Jeljoen suussa olevaa rautatiekalustoa ja rataa y.m. Fedotovassa tulitettu ja pommitettu tiellä olleita rivistöjä ja autoja. Turginin kylässä tulitettu joukkoja. Yhimäen luona ammuttu tykkivene tuleen.
- Omat tappiot: 1 MS-kone.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

5.11. PM:n kirj. 902/Op.2, LIITE n:o 316:
- Äänisjärven rannikkoprikaatin 120/50-V 2 ptria lisätään yhdellä 120-V kaksoistykillä, jonka Meriv. tulevat siirtämään Äänisjärvelle.

16,42 Kenr.maj. Siilasvuon lenn.sanoma 554/III/3 b:
- III AK tarvitsee tehtävänsä suorittamista varten erämaa- ja talviolosuhteissa lisää nimenomaan suomalaisia joukkoja. Pyydän senvuoksi että JR 14:n III patl. lähetettäisiin minun käytössäni olevaan rykm:n päähosaan.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maarintama: 12.D:n lohkolla alkanut tulitaistelu jatkui kiivaana klo 9,00 saakka. Tarkka-ampujamme tuottaneet vih: lle runsaasti miestappioita. Valkeasaaren asemalla seisovaan junaan saatu osumia.
- Meririntama: Koiviston saarien puhdistus ja sotasaaliin keräys jatkunut. Kolme vih. hävittäjää pommittanut Koiviston kauppalaa.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Lumisuon ja Tapparin suunnilla esiintynyt - osittain suomalaisissa sotilaspuvuissa - useita vahvahkoja vih.partioita, jotka tuhottu tai lyöty takaisin.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: N. 50-miehisen vih.-osaston yritys 4.11. nousta maihin Segesan ja Samaksan välillä olevalle saarelle torjuttu. Samoin torjuttu vih.-partion yritys ylittää Syväri Miroskivitsin (5.D) suunnalla.
- VII AK: Ketrojärvi - Soralahti kannaksen pohjoispuolella joukkomme etenemässä koordinaattiviivan 34:n korkeuden sivuutettuaan rautatien suunnassa sekä kannaksen Viiksjärvi - Uunitsanlahti suuntaan. Viiksjärven lounaispuolella HRR hyökkää maantien suunnassa etelään. Vastassa vahvahko vih. Viiksjärven länsipuolitse edenneet joukkomme saapuneet Käpyselkään, josta jatkaneet etenemistä osillaan Uunitsaan johtavan tien suunnassa. Lisman ja Uusikylän valtauksissa saatu sotasaaliina 5 veturia ja 190 tavaravaunua. Viiksjärven asemalta saatu 1 juna.
- II AK: Tsopinan suunnalla hyökkäyksemme tyrehtyi vih:n kiivaaseen vastarintaan. Uusi hyökkäys alkanut klo 16,00. Kumsjoen pohjoispuolitse edennyt rykm. saavuttanut maaston n. 1 km. joelta. Vih:n sivustaamme suorittama vastaisku torjuttu. Karjalan Maaselän suunnalla vih. ehti aloittaa hyökkäyksen ennen oman hyökkäyksemme alkua. Vastahyökkäyksemme löi vih:n takaisin, ja joukkomme ovat saavuttaneet linjan p. 117,1 - Maaselän lahden itäpuolisten kukkulain eteläreuna - Maaselän lahti. Vih. puolustautuu sitkeästi varustetuissa asemissaan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih. jälleen hyökännyt sisäänmurtokohtamme kummallakin puolella, mutta lyötiin takaisin. Vih:n sissiosasto poltti 4.11. Vaarakylän (Sogovarokka). Lohilahden suunnassa torjuttu vih:n hyökkäys. Louhen maantien suunnassa hyökkäyksemme keskittynyt 17-18 km:n maastossa erittäin sitkeästi puolustautuvan vih:n tuhoamiseen. Pääjärven pohjoispuolella vih. irroittautui yllättäen 4.11., sytytti Niskan, Kuntijärven ja Sonkelon kylät palamaan ja vetäytyi osilla voimistaan Leipäniemeen ja Kuukasjärvelle.

5.11. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Ali-Vermanjärven eteläpäässä torjuttiin n. 40-30 miehisen vih.-osaston yritys tunkeutua asemiimme.
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistalla 4.11. n. kompp. vahvuisena Iounajärven pohjoispäitse edennyt vih. pakotti Karnjaurin pohjoispäässä olevan vartiomme taistelun jälkeen vetäytymään lounaaseen. Vih. jatkanut etenemistä Koallanjaurille, jossa taistelu käynnissä. Vih:lla kantoporoja.

6.11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n lohkolla neljä pientä vih:n hyökkäysyritystä, jotka kaikki tyrehdytetty alkuunsa.

" aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Rautatien ja maantien suunnassa saavutettu Viiksjärven eteläpuolinen maasto, jossa saatu yhteys pohjoisesta hyökkäävään HRR:iin. Vastassa olleen vih:n jäännökset vetäytyneet Viiksjärven eteläpuolitse itään. Etelästä maantien suunnassa edenneet joukkomme jatkaneet hyökkäystä Uunitsanlahti - Viiksjärvi kannaksen suuntaan. Käpyselästä Uunitsan suuntaan edenneet joukot saavuttaneet 2½ km. Uunitsankylän luoteispuolella olevan Uunitsanjoen.
- II AK: Suunnassa Käpyselkä - Karhumäki edetty n. 1 km. päähän Uunitsanjoen pohjoispuolelle. Tsopinan suunnalla 5.11. suoritettu hyökkäyksemme ei menestynyt. Etulinjassa olevat joukot vaihdetaan. Karjalan Maaselän suunnalla vih. ampunut kiivaita krh.keskityksiä Karjalan Maaselän kylän maastoon.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Er. Os.P:n kaistalla Koallanjaurilla taistellut vih.-kompp. etenemässä pohjoista kohti n. 1 km. Koallanjaurista pohjoiseen. Isossa Huotkassa 4 n. 1000 t. kuljetuslaivaa. Limituiskua. Joukkojen huolto erittäin vaikeaa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 133(5.11. klo 6 - 6.11. klo 6):
- Karjalan kannaksella kaikkiaan todettu 28 vih.-lentoa, joista kaikki muut paitsi 1, joka ulottui Viipuriin, rintaman välittömässä läheisyydessä. Kar.A:n alueella vih. pommittanut Tsopinassa, Ljabuskin kylää ja Kepolaa ja tulittanut Paateneessa ja Rukajärven kylää.
- Taistelukosketus vih:een saatu Hangon itäpuolella. Pommitettu ja tulitettu leirejä, auto- ja hevoskolonnia sekä rivistöjä alueella Fedotova - Perälahti - Uunitsa - Viiksjärvi - Karhumäki. Tulitettu junaa Karhumäen luona ja pommitettu Maaselän ratapihaa.
- Omat tappiot: 1 CU-kone.
- Vih.-tappiot: 3 konetta.

12,28 PM:n eredsan. III AK:n kom:lle 2863/Op.1/5 d:
- Ylipäällikkö ei ole hyväksynyt III AK:n lennätinsanomassa N:o 554/III/3 b. tehtyä anomusta.

6.11. Ylipäällikön käsky Kar.A:lle ja 14.D:lle 2875/Op.1/5 d, LIITE n:o 317:
- Etenemisen saavutettua linjan Karhumäki - Maanselän as. käsken pysähdyttämään hyökkäysoperation ja asettumaan puolustukseen sopiviin asemiin.
- Defensiivisen vaiheen tarkoituksena on antaa yhtymille lepoa sekä suorittaa eräitä uudelleenjärjestelytoimenpiteitä, joista määrätään myöhemmin.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Saksalaiset ja romanialaiset joukot ovat leveällä rintamalla Jaltan ja Feodosian välillä tunkeutuneet Mustanmeren rannikolle.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Meririntama: Puhdistus ja sotasaaliin keräys saariryhmällä jatkunut. Kolme vih.-hävittäjää pommittanut Saarenpään länsirannalla olevaa laituria, jolloin 3 miestä haavoittui ja yksi vene vaurioitui.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Lempaalanjärven suunnalla sekä Sirkiänsaaren eteläpuoleisella rintamaosalla vih:n jv.tuli ollut ajoittain erittäin kiivasta. Pennimäen suunnalla vih. suorittaa kenttävarustustöitä. Lumisuon pohj.puolella liikkuneet vih. partiot karkoitettu.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vahv. 163.D:n väkivaltainen tiedustelu todennut vih:lla olevan vahvat asemat n. 2½ km. Karelkan pohjoispuolella. 17.D:n asemien eteen Jandepan yli johtavan sillan luoteispuolella 5.11. kaivautunut vih. motitettu. Vih. ehtinyt saada lisävoimia. Sen vastarinta sitkeää. Pställ 13,9 n. 1 km. itään oleva 3 kukkulan maasto vallattu tykistövalmistelun ja sitkeän taistelun jälkeen. Vih. saanut lisävoimia ja yrittää saada kukkulamaaston uudelleen haltuunsa. Saksjärven suunnalla karkoitettiin ankaran taistelun jälkeen n. 40-miehinen vih.-osasto, joka hyökkäsi kenttävartiomme kimppuun Urojärvi - Shalljärvi kannaksella.
- VII AK: Viiksjärven itäpuolelle etelästä vetäytyneet vih. osastot suljettu Viiksjärven ja Uunitsan lahden väliselle kannakselle. 1.D, paitsi edessä oleva osa, siirtymässä Lismasta pohjoiseen. VII AK:n raskas tykistö saapumassa Käpyselkään.
- II AK: Hyökkäyksemme Käpyselästä Karhumäen suuntaan saavuttanut vaakasuoran koordinaatin 64 korkeudella olevan maaston. 1 patl. saartamassa tien Tsopina - Karhumäki pohjoispuolitse tavoitteena maantien mutka Matkajärven eteläpuolella. Patl. edennyt vaakas. koordinaatin 80 pohjoispuolella n. 2 km:n päähän Karjalan Maaselkä - Tsopinan tiestä itään. Toistaiseksi ei kosketusta vih:een. Kumsjoen pohjoispuolitse edenneen rykm:n hyökkäys Padukin maaston valtaamiseksi alkanut tykistövalmistelun jälkeen. Karjalan Maaselän suunnalla hyökkäyksemme pääsi jonkin varran eteenpäin Kalalammen länsipuolisessa maastossa, mutta tyrehtyi iltapäivällä vih:n voimakkaiden vastaiskujen takia. Joukkomme jäävät toistaiseksi puolustukseen. Vih:n raskas tykistö ampunut jatkuvasti Karjalan Maaselän maastoa Liistepohjan suunnasta. Vosgmajärven länsiranta miehitetty 1 patl:lla.

6.11. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- N. 100-miehinen vih.-osasto hyökkäsi 5.11. Kenttijärvel-13, mutta lyötiin takaisin. Röhön ja Kananaisen suunnalla vih:n partiotoimintaa. Lohivaaran suunnassa torjuttu 2 vin. kompp:n hyökkäys. Vih. menetti kaatuneina n. 100 miestä. Maantien eteläpuolella olevaa mottia edelleenkin pienennetty. Vih:n vastustus maantien suunnassa idästä käsin vahvistunut. Kaikki sen vastaiskut torjuttu. Pääjärven suunnalla miehitetty Niskan ja Soukelon kylät.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistalla esiintynyt kompp. vahvuinen vih. vetäytynyt Koallanjaurilta itään. Sen takaa-ajo käynnissä. 6. Geb.D:n kaistalla useita vih:n n. 1-2 kompp. vahvuisena tekemiä hyökkäyksiä, jotka torjuttu sille suurin tappioin.

7.11 aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vähäistä häirintä- ja partiotoimintaa. 2.D:n lohkolla vih. suoritti n. kompp:n suuruisin voimin kolme hyökkäystä, jotka torjuttu.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. yrittänyt useilla veneillä ylittää Syväriä Lotinanpellon itäpuolella 5.D:n alueella. Ylitse pääsi 2 venettä. Jandepan (17.D) kaistalla molemminpuolista vilkasta tykistö- ja krh.-tulta. Batashevskajan (7.D) suunnalla n. kompp. vahvuinen vih. hyökkäsi Vaskusjärven luona olevan kenttävartiomme kimppuun. Kenttävartiomme vetäytyi koilliseen. Vih. majoittunut Vaskusjärven maastoon.
- VII AK: Viiksjärvi - Uunitsanlahti kannas puhdistettu vih:sta osan vih:sta päästessä vetäytymään jäätynoen Uunitsanlahden yli itään. Uunitsanlahden pohjoispään maastossa saatu sotasaaliina 59 autoa ym. tarvikkeita. Uunitsan kylä vallattu 6.11.
- II AK: Suunnassa Käpyselkä - Karhumäki saavutettu 6.11. v.s. koordinaatti 65:n korkeus, jossa vih. motissa. Tsopinan suunnalla vih. joutunut mottiin Matkajärven eteläpuolella olevan tienmutkan lounaispuolella. Tien suunnassa torjuttu 3 vih:n hyökkäysyritystä, jotka suuntautuivat motista käsin lounaaseen. Kumsjoen pohjoispuolella vallattiin 6.11. metsäasema Padukin maasto. Vih. perääntyi eilen eteläisen Osterjärven koillispuolella olevasta parakkikylästä sytyttäen sen palamaan. Seesjärven pohjoisrannalla vih. tyhjentänyt Kalitsin saaren vetäytyen itään Sekehenjoen kylän suuntaan.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 282:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta vilkastunut huomattavasti ja vih. on muutenkin entistä aktiivisempi. Vih:n tykistötoiminta illalla Bromarvin ja Prästkullan lohkoilla kiivasta. Oma tykistömme tulittanut Medön it. ptriasemia kannaslohkolla ja majoitusalueita.

7.11. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 134(6.11. klo 6 - 7.11. klo 6):
- Vih.-koneet pommittaneet ja tulittaneet Koiviston kauppalaa. Rintamalinjan läheisyydessä Karjalan kannaksella todettu 10 lentoa, yhteensä 10 pommikonetta ja 18 hävittäjää. Kar.A:n alueella Ljabuskin eteläpuolella 3 pommitusta. Lisäksi pommitettu mm. Troitsankontua ja Kuuttilahtea.
- Omat koneemme tulittaneet Ala-Nikuljasin kohdalla rakennuksia ja leirejä sekä tiellä Uunitsa - Fedotova kolonnia.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot (5.11.): 1 kone, jota ei ennen ilmoitettu.

Kar.A:n käsky (2895/Op.1/5 f, 9.11.41), LIITE n:o 318:
- N. 4 vih. divisioonaa toimii Kar.A:n kumpaakin siipeä vastassa (sekä Syvärin rintamalla, että Äänisjärvi - Segsjärvi kannaksella). Vih. div:t yleensä huomattavasti heikentyneet sekä vailla täydellistä aseistusta, minkä lisäksi niillä on huoltovaikeuksia.
- Kar.A:n pohjoissiiven saavutettua Karhumäen ja Maaselän as:n seudut, siirtyy Armeija puolustukseen. Tätä varten tutkitaan ja valitaan sopivat puolustusasemat. Tämän jälkeen ryhdytään eri käskyllä eräisiin uudestijärjestelyihin. Erityistä huomiota kiinnitettävä joukkojen levon järjestelyyn. Operaatioiden aikana yhtymistä orilleen joutuneet osat palautettaan mahd.pian yhtymänsä yhteyteen.
- Karhumäen ja Maaselän valtaamisen edellyttämät operaatiot suorittavat II ja VII AK toimien ne Karhumäen suunnalla kiinteässä yhteydessä keskenään.
- VII AK siirtää päävoimiaan välittömästi II AK:n Käpyselkä - Karhumäki suunnassa etenevien joukkojen takana tehtäväksi: a) valmistautua liittymään tässä suunnassa II AK:n hyökkäykseen sekä tukemaan sitä vähintäin 3 pstolla; b) puhdistaa pienillä osilla Äänisjärven Suurlahden niemimaaston.
- II AK jatkaa hyökkäystä yleisen linjan Karhumäki - Maaselän as. valtaamiseksi edeten puolustukselle edulliselle maastolinjalle, nikäli mahdollista niin että Karhumäki - Liistepohja rautatie kokonaisuudessaan tulee haltuumme.
- Väliraja II ja VII AK:n välillä tie Käpyselkä - Karhumäki II AK:lle ml.
- Joukko-osastoissa ryhdyttävä järjestämään ja varustamaan tiedustelu- ja hävityspartioita hiihto- ym. varusteineen

Saksan päämajan tiedoitus:
- Itärintaman keskilohkolla ovat saksalaiset murtaneet vih:n lujasti varustamat asemat ja ottaneet runsaasti vankeja sekä vallanneet suuren joukon tykkejä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n lohkolla helposti torjuttu n. 150 miehen vahv. vih hyökkäys Kiisselinsuolla; politrukkien kiihoitustoiminnasta huolimatta ryssillä ilmeisesti ei ollut hyökkäyshalua. Muilla lohkoilla vih:n partiotoimintaa, propagandalähetyksiä ym.

7.11. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vahv. 163.D torjunut Karelkan suunnalla lähellä Laatokan rantaa n. 2 joukkueen vahvuisen vih:n hyökkäyksen. Molemminpuolinen tulitoiminta vilkasta. 7.D:n hyökkäys Vaskusjärven maastossa olevan vih.-kompp:n tuhoamiseksi alkanut.
- VII AK: Uunitsan kylästä edenneet joukkomme saapuneet Fedotovan edustalle.
- II AK: Suunnassa Käpyselkä - Karhumäki edenneet joukkomme vetäytyneet vih:n kiivaan hyökkäyksen johdosta v.s. koordinaatin 64 tasalle, jossa taistelut jatkuvat. 1 patl. saarrostamassa vih:ta idästä käsin. Tien Tsopina - Karhumäki suunnassa vih:n vastarinta ollut koko ajan erittäin luja. Saavutettu p.s. koordinaatin 64 länsipuolella olevia tiesoikia. Kumsjoen pohjoispuolella etenevä rykm. torjunut n. 500 miehisen vih.-osaston hyökkäyksen ja jatkanut etenemistä itään. Etulinja n. 1 km. metsäasema Padukin itäpuolella. Karjalan Maaselän suunnalla asetuttu väliaikaisesti puolustukseen linjalle p. 114,2 vesistö pohjoiseen - Vosymajärvi - puro luoteeseen - Kalalammen eteläpää - Maaselänlahti.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla vih. kaivautuu Ison - Lohijärven itäkärjen eteläpuolella. Maantien suunnassa olevien mottien saartorenkaita edelleen kiristetty ja vih:n ulosmurtautumisyritykset torjuttu vih:lle verisin tappioin.

PM:n Op. J:n antama tieto:
- Kiestingin hyökkäykseen 31.10.-7.11. osallistuneiden suomalaisten joukkojen tst.vahvuus 8656 ja kokonaistappiot 973 miestä.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tavallista voimakkaampaa vih:n tykistötulta rautatien suunnassa ja siitä etelään. Purohaaran maastosta Rovavaaran lounaispuolella oma partiomme tulitaistelussa n. 60-miehisen vih.-osaston kanssa.
- Pohjoiskaista: N. patl. vahvuisen vih:n hyökkäys kukkulaa 314,9 vastaan torjuttu sille suurin tappioin.

8.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Fedotovan kylä vallattu 7.11. Hyökkäystä jatketaan Perälahden suuntaan.
- II AK: Tien Käpyselkä - Karhumäki suunnassa torjuttiin illalla vih:n kiivas vastahyökkäys. Oikealta saarrostavan patl:n hyökkäys jatkunut. Tien Tsopina - Karhumäki suunnassa edetty n. 500 m. Hyökkäyksemme jatkunut aamulla sekä tien suunnassa, että Kumsjoen pohjoispuolella.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n yritykset tunkeutua vahvoin partioin asemiimme Alivarmanjoella ja Ahvenjärven pohjoispäässä torjuttu. 169.D:n kaistalla voimakasta tykistötulta. Rovavaaran lounaispuolella 7.11. taistellut vih.-osasto tuhottu n. 1200-miehisen vih.-joukon kärkiosastoksi. Vih. edennyt Suonimajärven eteläpään tasalle suuntana Alakurtti.

8.11. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 135(7.11. klo 6 - 8.11. klo 6)
- Karjalan kannaksella vih.-lennot suuntautuivat pääasiallisesti Suomenlahden rannikolle Koiviston korkeudelle saakka. Saarenpäätä pommitettiin ja tulitettiin kahdesti. Kar.A:n alueella pommitettu Nurmoilaa ja Troitsankontua, Viteletä, Vaasenin seutua, Bulajevaa ja Homorovitsaa sekä Tsopinan maastoa. Viimeksimainittua ja Viteletä myös tulitettu.
- Taistelukosketus vih:een saatu Leshovan luona ja Lotinanpellon läheltä. Koneemme pommittaneet junaa rataosalla Sekehe - Onda sekä tulittaneet kuorma-autoja, miehiä ja parakkeja tiellä Bolato - Pankovitsa ja Rukajärven päämaantiellä. Maaselän pohjoispuolella veturi ammuttu puhki.
- Omat tappiot: 4 konetta, joista 2 vaurioitunut ja 1, liikennekone Sampo, tehnyt pakkolaskun mereen.
- Vih.-tappiot: 4 konetta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Kertshin kannaksella on murtauduttu vih:n 10 km. eteenpäin ulottuvan asemavyöhykkeen läpi.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D:n alueella taistelu jatkuu Vaskusjärven maastoon kaivautueen vih.-kompp:n kanssa. Molemmin puolin käytetty tykistötulta.
- VII AK: Uunitsan kylästä kaakkoon etenevä URR saavuttanut maaston Matalahden luoteispuolella. Fedotovasta joukkomme etenemässä Karhumäen suuntaan. 1.D:n pääosat siirtymässä Käpyselkään. Etumaiset osat saapuneet Viiksjärven länsipuoliseen maastoon.
- II AK: Vih. ryhtynyt hyökkäämään sekä Käpyselän että Tsopinan teiden suunnissa. Hyökkäykset suuntautuvat monin paikoin myös sivustoillemme. Oma hyökkäyksemme pysäytetty toistaiseksi, ja joukkomme ovat asettuneet tilapäiseen puolustukseen saavuttamalleen linjalle. Käpyselän tien suunnassa vih. hyökännyt jatkuvasti krh:ien ja tykistön tukemana. Vih.-tykistö ampunut tänään n. 600 laukausta. Pitkälahden lounaispuolella kulkevan rautatien, saanut käskyn vetäytyä takaisin. Tsopinan tien suunnalla vih. kärsinyt suuria tappioita. Varsinkin tykistötulestamme. Osia joukoistamme taistelussa n. 2 km. metsäasema Padukin lounaispuolella, jossa vih. 2:sti hyökännyt tykistöasemiemme kimppuun. Kumsjoen pohjoispuolella olevaa rykm:mme vastaan vih. hyökännyt sekä idästä että koillisesta Padukin pohjoispuolelle. Karjalan Maaselän suunnalla vih:n hyökkäys Kalalammen länsipuolella lyöty takaisin vastaiskullamme. Vih:n hyökkäykseen osallistui n. 2 komppaniaa krh:ien ja tykistön tukemana.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla vallattu Lohilahden kylä. Vih. asemissa kylän länsipäässä rintama etelään ja itään. Lohijärven eteläpuolella, sen ja nimettömän pitkulaisen järven välikannaksella vih:n n. 70 miehen vahvuinen osasto hyökkäsi 2 hv:n tukemana, mutta lyötiin takaisin. Tuhottu 1 hv. ja 1 bunkkeri. 1 bunkkeri vallattu. Maantien suunnassa tykistömme hajoitti km. 24 kohdalla hyökkäykseen ryhmitty neen vih:n km. 18 kohdalla. Tien pohjoispuolella ollut vih.- motti selvitetty. Tien eteläpuolella olevan motin kypsyttäminen jatkuu.

8.11. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n tykistö- ja krh.tuli hyvin vilkasta. N. 50-miehinen vih.-osasto tunkeutui luoteesta rautatiekm. 71:stä n. 2 km. pohjoiseen hyökäten varmistusosastoamme vastaan, mutta vetäytyi tappioita kärsittyään takaisin. Pohjoisesta Alakurtin suuntaan etenevä vih.-osasto ollut Mustavaaran maastossa Kutujärvestä n. 4 km. pohjoiseen.

illalla Merivn tilannetiedoitus n:o 285:
- Hankoniemen alue: Kannaslohkolla vih:n tykistötoiminta viikastunut. Oma tykistömme tulittanut vih:n asemia, pari pesäkettä tuhottu ja useita vaurioitettu.

9.11. aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Klo 23,30 hyökkäsi n. kompp:n vahv. vih.osasto Lempaalanjärven länsirannan ja maantien välissä asemiamme vastaan, mutta pysäytettiin tyk.tulellamme. Siitä välittömästi länteen samanaikaisesti hyökänneen vih.-osaston onnistui vallata eräs etulinjan tukikohta (n.s. Munakukkula). Vastatoimenpiteet käynnissä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih.-tykistö ampunut voimakkaasti Pirkinitsaa ja Semenovsinaa 5.D:n alueella. Vaskusjärven maastossa pohjoisemmassa parakkikylässä ollut vih. saatu mottiin.
- VII AK: Rannikkoalueen puhdistusta sucrittavat joukot saavuttaneet Matalahden sekä Sunkun länsipuolella olevan salmen. Silta hävitetty. Fedotovasta luoteeseen edenneet joukkomme saavuttaneet kosketuksen vih:een Lobskaja - Goran eteläpuolella olevalla jokilinjalla. Silta purettu.
- II AK: Vih:n hyökkäykset torjuttu kaikkialla 8.11. Tsopinan suunnalla takamaasto puhdistettu vih:sta 1 pesäkettä lukuunottamatta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 136(8.11. klo 6 - 9.11. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut huonon sään takia hyvin vähäistä. Sitä esiintynyt vain Itä-Kannaksella.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalennon alueella Taipale - Lempaalanjärvi ja etsintälennon Seivästöllä. Kiestingin suunnassa on haavoittuneiden kuljetuskoneilla ajalla 3.-7.11. kuljetettu yhteensä 87 haavoittunutta.
- Omat tappiot: haavottuneiden kuljetuskone "Lappi" ammuttu alas.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

PM:n kirj. 3320/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 30.10. - 9.11.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, a.tarviketilanteesta, sotavangeista ym., katso LIITTEET n:o 319 a-b.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Krimillä jatkettu lyödyn vih:n takaa-ajoa pitkin etelärannikkoa ja Kertshin niemimaalla. Jalta on vallattu.

9.11. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Lempaalanjärven länsirannalla viime yönä vih:lle menetetty Munakukkula vallattu takaisin klo 8,45. Kukkulan etumaastossa lukuisasti vih:n kaatuneita ja haavottuneita, itse kukkulalla ainakin 100 kaatunutta vih:ta. Viime yön vih.hyökkäykseen osallistunut todennäköisesti 2 patl:aa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n tykistö ja krh:t ampuivat klo 3,15-5,45 5.D:n alueella Pirkinitsan ja Semenovsinan maastoon n. 3000 kranaattia. Vaskusjärven moteissa vih. puolustautuu sitkeästi. Eteläisemmässä parakkikylässä ollut vih. motitettu.
- VII AK: Tsorkassi saavutettu ja Sunkun länsipuolella oleva salmi ylitetty. Tien Fedotova - Karhumäki suunnassa ei ole onnistuttu ylittämään Lobskaja - Goran eteläpuolista purolinjaa, jossa vih. varustetuissa asemissa.
- II AK: Tien Käpyselkä - Karhumäki suunnassa toimineet II AK:n joukot (JR 45 ja JR 60 - patl.) alistettu VII AK:lle. Tein Tsopina - Karhumäki suunnassa suoritettu väkivaltainen tiedustelu, jolloin vih:n asemat todettu hyvin lujiksi. Maantien eteläpuolella yhtämittainen bunkkerilinja p.s. koordinaatin 64 länsipuolella aina Rigajärvelle saakka. Kolijärven pohjoisrannalla vih. päässyt eräässä kohdin murtautumaan asemaamme. Sen hyökkäys pysäytetty ja vastatoimenpiteet käynnissä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Joukkomme poistunut Iohilahdesta kylän itäpuolella olevalle purolinjalle voimakkaan vih:n hyökätessä. Maantien suunnassa vih. ryhtynyt kaivautumaan km. 24 kohdalla. Km. 16 kohdalle tien pohjoispuolelle muodostunut uusi motti, joka selvitetty. Vih.-tappiot Louhen suunnalla 1.-9.11. n. 2600 kaatunutta. Samaan aikaan otettu yli 1000 vankia. Sotasaalista luetteloitu mm. n. 30 tykkiä, 30 krh:tä, 18 kk:iä, n. 70 pk:iä, 720 kiv:iä, n. 300 hevosta, 10000 kiv. patruunaa, 1000 tykin ja 400 krh.ammusta.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Alakurttia kohti edennneen vih:n partio polttanut lentokentän radioaseman. Mataraisen maastossa käydyn taistelun jälkeen vih. vetäytyi pohjoiseen.
- Er.Os.P:n kaistalla Ainvaarassa ollut vih. vetäytynyt Talvikylän maastoon.

10,11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n toiminta yön aikana vilkastunut. 2.D:n lohkolla suoritettu krh.- ja tyk.valmistelun jälkeen kaksi väkivalt. tiedusteluyritystä, jotka torjuttu omien krh:ien tehokkaalla avulla.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. tulittanut yön aikana Munakukkulaa etenkin krh:llä ja piiskatykeillä sekä muilla jv.aseilla. Vih:n partiotoiminta estetty.

10.11. namulla Kar.A:n tilannetiedoitus:
- VI AK: Perkinitsan kohdalla (5.D) torjuttu 4 vih.-veneen yritys ylittää Syväri. Vaskusjärven eteläinen parekkikylä 7.D:n hallussa. Taistelu jatkuu.
- VII AK: Niemimaastossa saavutettu vasemmalla Sunku. Siviliväestö jäänyt niemimaalla kaikkialla paikoilleen. Suunnassa Fedotova - Karhumäki hyökkäyksemme alkanut ensi tavoitteena Perälahden tienhaaremaasto. Tien Käpyselkä - Karhumäki suunnassa hyökkäys jatkuu v.s. koordinaatti 66:n pohjoispuolella. 1D:n etumaiset osat saapuneet Käpyselän pohjoispuoliseen maastoon. 1 ps. kompp. lähtenyt 9.11. marssille Äänislinnasta Käpyselkään.
- II AK: Tien Tsopina - Karhumäki suunnassa vih. on tyhjentänyt iltailmoituksessa mainitun bunkkerilinjan maantien eteläpuolella.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilannetiedoitus:
- Keskikaista: Alakurtin pohjoispuolella pohjoiseen vetäytynyt vih:n Rajav. Os. 101 ollut taistelussa rajajääk. kompp:mme kanssa Harvasjärvellä Korkiavaaran eteläpuolella.
- Pohjoiskaista: 6.Geb.D:n kaistalla vih:n tulittavien ptrien lukumäärä lisääntynyt ja tulitoiminta vilkastunut. Vih.-koneet pommittaneet ja tulittaneet asemiamme.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 137(9.11. klo 6 - 10.11.klo 6):
- Vih:n lentotoiminta pilvisen sään takia vähäistä. 7 hävittäjää hyökkäsi Tsopinassa it.asemiamme vastaan tulittaen ja pommittaen.
- Omat hävittäjät suorittaneet maataistelulentoja Kuutsujärvi - Jeljärvi - Rukajärvi ja Tungudjärvi - Parttijärvi maastoon. Tulitettu tiellä Jeljärvi - Rukajärvi autoja ja hevosajoneuvoja ja Tungudjärven pohjoisrannassa olevia miehitettyjä taloja. Kuutsujärven kylässä olevaa komentopaikkaa vastaan tehtiin kk.hyökkäys tulitteen samalla jäällä ollutta rivistöä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Tihvinän tärkeä liikennesolmu vallattiin yllätyshyökkäyksellä t.k. 9 p:n vastaisena yönä.
- Ilmsjärven ja Laatokan väliseillä kaistalla käydyissä sotatoimissa on elok. 16. päivästä lukien otettu vangiksi 21,000 venäläistä sekä saatu saaliiksi 96 hv:a, 179 tykkiä, yksi ps.juna ja lukuisasti muita tarvikkeita.
- Venäl. sotavankien luku koko sodan ajalta on noussut 3,632,000 mieheen.

PM:n kirj. IV ja I AK:lle uudestijärjestelyyn liittyvästä ryhmityssuunnitelmasta, 2900/Op.1/5 a, LIITE n:o 320:
- AEK Viipuriin, Pr.E:t Raivolaan, Valkjärvelle ja Kivimiemen kasarmilaan jne.

illalla IV AK:n tilannetiedoitus:
- Vih:n krh:t ja kev.tykit ampuneet laimeaa häirintää etulinjaamme. Totleben ampunut toistakymmentä laukausta takamaastoon, samoin Lompolanjärven suunnasta vih:n rautatietykki. Omat krh:t saaneet täysosumia vih:n työryhmiin sekä eräseen kk.pesäkkeeseen, tykistömme tuhonnut erään vih:n suuntaustykin.

10.11. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tavanmukaista vähäistä molemminpuolista tykistötulta ja laukausten vaihtoa. Partiotoimintaa.
- VII AK: Niemialueella saavutettu luoteesta edeten oikealla tie Vegarus - Suurlahti ja vasemmalla Tulvoja, josta osia jatkamassa vih:n takaa-ajoa autoilla Tipinitsan suuntaan. Tien Fedotova - Karhumäki suunnassa vallattu Otsavuori(Lobskaja Gora). Tien Käpyselkä - Karhumäki suunnassa saavutettu Raz 10 maasto. Vasemmalta kiertäneet osat p. 140,0 pohjoispuolella. Tämä osasto ei ole kohdannut vih:n vastarintaa. Maantien suunnassa vih. vetäytyy. 1.D:n pääosat saapuneet Käpyselän maastoon, josta JR 5 jatkaa aamulla matkaansa Säitämäjärven kautta Kontiovaaraan.
- II AK: Kolijärven pohjoispuolella vallattu takaisin 9.11. menetetyt asemat. Vih:n partiotoiminta vilkasta. 8.D:n lähettämä partio suistanut 8.11. junan kiskoilta Maaselän aseman eteläpuolella. 7./8.11. miinoitettu rata Urosjärven aseman maastossa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Selustaamme pyrkineestä vih.-osastosta tuhoutui Mal. Puglozeron maastossa erään miinoittamamme talon räjähtäessä ainakin 20 miestä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla torjuttu pienen vih.-osaston hyökkäys Malviaisen teiden välimaastossa. Lohilahdessa 5 vih.-hävittäjää tulittanut joukkojamme. Reutatien pohjoispuolella vahvan vih.-osaston hyökkäys. Maantien pohjoispuolisen maaston puhdistus ja saaliin kokoaminen ja luetteloinnit jatkunut. Tien eteläpuolella olleen motin selvittivät SS-Div.Nordin joukot tänään. Siitä otettu entisten lisäksi 150 vankia.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Maantien ja Yli-Vermanjärven välillä torjuttu vih.-osastojen hyökkäysyritykset. Rautatiekm. 79 eteläpuolella vih.-tykistön voimakas tuli-isku.
- Pohjoiskaista: Er.Os.P:n kaistalla Hutvaarassa ollut n. kompp. vahvuinen vih. vetäytynyt Lounavaaran maastoon. Lounajärven ja Luttojoen välillä vih:n vilkasta tiedustelua 15-20 miehisin partioin. 6.Geb.D:n kaistan eteläsivellä vih.n useita 20-40 miehen vahvuisia tiedustelupartioita. Sen kukkulaa 314,9 vastaan tekemät hyökkäykset torjuttu.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 289:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta ollut varsin vilkasta. Oma tykistömme vastannut vih:n tuleen vaientaen 2 ptria ja saaden useita täysosumia Hermansössä olevaan tykkikorsuun.

11.11. aamulla Kar.A:n tilannetiedoitus:
- VI AK: Vaskusjärven (7.D) maastossa taistelu jatkuu.
- VII AK: Tien Fedotova-Karhumäki suunnassa saavutettu p. 135,1 luona oleva tienhaaramaasto. Vih:n vastarinta sitkeää. Tien Käpyselkä - Karhumäki suunnassa hyökkäyksemme edistynyt v.s. koordinaatin 68 pohjoispuolelle. Hyökkäys jatkunut päivän koittaessa.
- II AK: Kolijärven pohjoispuolella vallattu vih:n voimakas tukikohta n. 700 m. Kolijärven länsipuolella olevasta sillasta koilliseen. Joukkomme hallitsevat tulellaan Kolijärven eteläpuolella olevaa tietä.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 290:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta ollut vähäistä paitsi Bromarvin lohkolla, jossa vih:n it.tykit ampuneet asemiamme Grundsundin niemessä ja Prästössä. Oma krh. saanut täyscosuman vih:n työryhmään Prästkullan lohkolla.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 138 (10.11. klo 6 - 11.11. klo 6):
- Hangon alueella havaittu 9 vih.-hävittäjää ja 3-lentovenettä. Karjalan kannaksella rintaman välittömässä läheisyydessä 13 vih.-lentoa. Kar.A:n alueella vih:n lentotoimintä verrattain vilkasta. Sevujärven pohjoispäätä, Padukin maastoa, Kuuttilahtea, Kinkijovaa, Troitsankontua, Vaasenia, Bulajevaa, Homorovitsaa ja Ljabuskia tulitettu ja pommitettu.
- Taistelukoosketus Lavensaaren eteläpuolella ja Vodlitsan kohdalla. Pommitettu Urosjärven pohjoispuolella 2 junaa.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 2 konetta.

Luettelo alasammutuista vih.-koneista 18.9. - 10.11. (juoks. n:ot 510-682), LIITE n:o 321.

Luettelo ilmavoimiemme suorittamista pommituksista 16.9.-10.11. (juoks. n:ot 337-508), LIITE n:o 322.

13,35 Kar.AK:n eroedsan. Ylipäällikölle 2904/Op.1/5 f:
- 163.D:lle annetun tehtävän suoritusta voidaan (kuten 163. D ilmoittaa ja mihin ilmoitukseen VI AK yhtyy) pitää mahdollisena vasta kestävän jääpeitteen muodostuttua, mikä viipynee ainakin joulukuulle. Lisäksi lumi voi vaikeuttaa talvisotaan varustamattoman div:n hyökkäystä 350 m leveän jään yli vih:n vahvasti kenttälinnoitettuja asemia vastaan. Menestymisen mahdollisuuksia tuntuu näinollen olevan vasta kun etelästä suoritettava hyökkäys lähestyy Syväriä ja on saavuttanut ainakin Ojatjoen. Tämän hyökkäyksen avustaminen aiemmin voisi tapahtua ainoastaan demonstraation muodossa. Muuallakaan Syvärin rintamalla ei hyökkäystä nykyoloissa voida esittää. Tällainen vaatisi mm. huomattavia uudestiryhmittelyjä vaihtoineen ja marsseineen, jotka eivät olisi nopeasti ja salassa toimeenpantavissa.

PM:n kirj. Kar.A:n kom:lle 2910/Op.1/5 a, LIITE n:o 323:
- Aunuksen kannaksen puolustusta nykyistä huomattavasti pienemmin voimin on välttämätöntä ryhtyä suunnittelmaan ja valmistelemaan.
- Tätä tarkoitusta varten Kar.A suorittaa: 1) Syvärin puolustuslinjan yksityiskohtaisen tiedustelun, aloittaen sen linnoittamisen kenttävarustuslaittein; 2) viivytysasemien tiedustelun ja vartastamisen Syvärin eteläpuolella tilanteen sallimissa rajoissa; 3) maaston tiedustelun taempien asemien rakentamisen aloittamiseksi Syvärin pohjoispuolella.

11.11. Ylipäällikön käsky Syvärin linn.tykistön järjestelystä, 929/Op.2/sal., LIITE n:o 324:
- Syvärin linnoitustykistöksi on järjestettävä 3 Linn. Pstoa, joita varten henkilöstö (yhteensä 73 + 265 + 1,111 = 1,449) otetaan nykyisistä Syvärin patteristoista sekä IV AK:sta siirrettävästä Lin.Psto 2:sta.
- Jo paikalla olevan kaluston lisäksi on lähetettävä IV AK:sta (Lin.Psto 2), Laat.P:sta sekä Tyk.kom:n toimesta yhteensä 66 tykkiä, minkä jälkeen Syvärin kolmeen linn. pstoon tulee kuulumaan 15 ptria à 4 tykkiä (32 kpl. 155 K/77, 12 kpl. 152 K/77/120, 4 kpl. 120 K/78 ja 12 kpl. 90 K/77) sekä lisäksi 50 sulkutykkiä.
- Linn.tykistö on sijoitettava kenttävarustuksille vahvistettuihin asemiin Syvärin puolustuslinjalle, jota varten suoritettava asemien tiedustelu.

illalla IV AK:n tilannetiedoitus:
- Koiviston saarilla jatkettu sotasaaliin keräämistä ja meriväylien raivaamista. Tähän asti luetteloitu mm. 14 tykkiä (osaksi lukoitta tai muuten vialla) ynnä ammuksia (170 kpl. 152 mm, 12 laatikkoa 45 mm), 1 krh. (120 mm), 2 nelipiipp. it.kk., 6 torpeedoa (53 cm), erilaisia autoja yht. 66 kpl., 1 ps.vaunu, 1 traktori, n. 70 hevosta, 11 kenttäkeittiötä, 8 valonheitintä, yksi n. 1,000 t. alus ammuslastissa, yksi rautaproomu ja pari pienempää alusta, 1 suurehko rad.as. sekä radiolaitteita ja puhelimia, elintarpeita ja varusteita, lääkeaineita, instrumentteja ym.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tavanmukaista vähäistä molemminpuolista tykistö- ja krh.tulta.
- VII AK: Suurniemen puhdistus jatkuu. Vastassa ei ole tavattu varsinaisia joukko-osastoja vaan ainoastaan siviilipukuisia hävitys- ja tuhoamisosastoja. Teiden Fedotova - Karhumäki ja Käpyselkä - Karhumäki suunnissa etenemisemme pysähtynyt n. 500 m. Perälahden tienhaaran eteläpuolelle. Vastassa kaivautunut vih. käsittäen 6 rykm:n jäännökset. Vih.-tykistö tulittanut voimakkaasti Pitkälahden koillisrannalla olevista asemistaan.
- II AK: Kolijärven pohjoispuolella etulinjan joukkojen vaihto suoritettu loppuun. Tiedustelumme todennut Seesjärven pohjoispuolella olevan Sekehen kylän vapaaksi vih:sta. Kylä polttamatta. Vih. miehittänyt Sekehenjoen eteläranran. II AKE:n komentoporras siirtyy 12.11. Kaitajärveltä Semsjärven kylään.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih. hyökkäsi 10.11. kiivaan tykistövalmistelun jälkeen läntisen Malvialsentien lounaispuolella, mutta lyötiin takaisin. Iouhen suunnalla hyökkäyksemme on edistynyt vih:n radan ja maantien välimaastossa vahvoilla osastoilla suorittamista uudistetuista vastahyökkäyksistä huolimatta. Vih.-tappiot n. 400 kaatunutta. Kiestinkiä ja sen ympäristöä pommitettu aiheuttamatta vahinkoja. Lohilahdessa 4 vih.-konetta tulitti kk:eillä leiriämme. Maantien suunnassa tulitettu etulinjojamme.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: 6.Geb.D:n kaistalla torjuttu vih:n hyökkäys kukkulaa 168,9 vastaan. Litsan sillasta n. 3 km. länteen vih. ryhmittää joukkojaan. Ryhmittyvät vih.-osastot hajoitettu tykistömme tulella.

11.11. illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 291:
- Hankoniemen alueella vilkasta molemminpuolista tykistötoimintaa. Kannaslohkolla tykistömme tuhosi Bogarsin maastossa vih.-korsun ja -pesäkkeen.

12.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Suurniemen puhdistus jatkuu osien edetessä Suurlahdesta Lipovitsan kautta Klimetskin saarelle ja osien Tulvojan suunnalla Tipinitsaan. Karhumäen suunnalla saavutettiin 11.11. Perälahden tienhaaramaasto. Vih. teki tykistön ja hv:n tukemana vastaiskun, joka torjuttiin. Tappioitten välttämiseksi joukkomme vedetty taaksepäin v.s. koordinaatin 68 tasalle parempiin asemiin.
- II AK: Tien Tsopina - Karhumäki suunnassa sekä Kollijärven pohjoispuolella jatkuu tiedustelumme sekä vih.-asemien tuhoaminen tykistön ja suorasuuntaustykkien avulla.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Vih:n uudistama hyökkäys kukkulaa 314,9 vastaan torjuttu.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 292:
- Hankoniemen alue: Bromarvin lohkolla vih:n it.ptrit avasivat Koppnäsuddista, Horsöstä ja Gunnarsöranista sekä krh:t Gunnarsholmista kiivaan tulen, jota kesti puolisen tuntia. Ei vaurioita. Oma tykistömme ja krh:t vastanneet tuleen sekä tulittaneet lisäksi Syndalenin ja Krogensin ptreita ja tuhonneet tulellaan erään tähystyspaikan Bengtsärissä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 139 (11.11. klo 6 - 12.11.klo 6):
- Karjalan kannaksella havaittu 17 vih:n pommikonetta ja 5 hävittäjää. Kar.A:n alueella vih.-lentoja Kuuttilahdessa, Troitsankonnussa, Vaasenissa, Bulajevassa, Batashevskajassa ja Kontupohjassa, kaikkiaan 9 lentoa, joissa yhteensä 11 hävittäjää ja 5 pommikonetta.
- Omat hävittäjät suorittaneet maataistelulentoja Jeljärven ja Tunkuan suunnissa, etsintälentoja ja suojauslennon. Tiedustelulentoja. Pommitettu junaa Maaselän pohjoispuolella ja Kuutsujärven radalla, Ruran asemaa ja rautatietä Olympian eteläpuolella. Tulitettu aluksia, autoja ja hevosia. Perttijärvi - Kompakka - Koivuniemi - Tunkua alueella tulitettu majoittuneita vih:ia. Evakuoitu 12 haavoittunutta.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

YE:n pääll:n kirj. kenr. Erfurthille 2955/Op.1/5d, LIITE n:o 325:
- 163.D:n kom:n tilannearvostelun mukaan (mihin VI AK:n ja Kar.A:n kom:t ovat yhtyneet) on Syvärin ylittäminen ja sieltä käsin suoritettava eteneminen katsottava mahdotte maksi kunnes kestävä jääpeite on muodostunut tai vastus taja pereäntynyt.

12.11. Saksan päämajan tiedoitus:
- Tulan eteläpuolella ovat jv.- ja ps.osastot laajan hyökkäyksen aikana tuhonneet venäl. ratsuväkidivisioonan, ottaneet lukuisia vankeja ja saaneet saaliiksi 91 tykkiä ym.
- Pietarin lähellä torjuttu voimakas läpimurtoyritys vih:n kärsiessä verisiä tappioita.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Maarintamalla suorittaa vih. edelleen varustustöitä. Sen tyk. ja krh:t ampuneet tavanmukaista häirintätulta etulinjaamme. Omat krh:t ja pst.tykki saaneet täysosumia eräässeen vih.korsuun ja erään bunkerin ampuma-aukkoon.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- N. kompp:n vahv. vih.osaston aamulla Lempaalanjärven koillispäässä suorittama hyökkäys torjuttu; vetäytyessään takaisin vih. jätti jälkeensä n. 30 kaatunutta ja haavoittunutta. It.patterimme tuhonnut x) ja vaientanut yhden konetuliaseen. Tykistömme tulittanut vih:n varustustyömaita sekä vaientanut vih.ptrin ja saanut täysosuman sen tulenjohtopaikkaan.

x) Lempaalanjärven rannalla 2 vih.pesäkettä

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D:n hyökkäys Batashevskajan suunnalla Vaskusjärven maastossa olevia vih.-motteja vastaan ei ole vielä tuottanut tuloksia. Vih:lla n. komppanian voimat kumpaisessakin motissa.
- VII AK Suurniemen puhdistus suoritettu loppuun. Tipinitsan edustalla oli pieni taistelu, josta vih. vetäytyi hevosilla jäitse Klimetskin saarelle, joka vielä vih:lla. Käpyselkä - Karhumäki suunnassa vih. painostaa jatkuvasti varsinkin rautatien länsipuolella.
- II AK: Rigajärven koillispuolella oleva kukkula miehitetty. Kolijärven pohjoispuolella edetty n. ½ km. v.s. koordinaatin 82 kohdalla.
- Rautatieliikenne Petroskoista Suojun asemalle asti käynnissä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Lohivaaran suunnassa vih:n 11.11. kärkiosastoamme vastaan tekemät hyökkäykset torjuttiin. Maantien eteläpuolella km. 18 kohdalla motitetun vih.-kompp:n tuhoaminen vielä käynnissä. Vih:n tappiot Louhen suunnalla 1.11. lähtien yhteensä n. 3000 kaatunutta ja n. 1500 vankia. Tuhottu tai vallattu bunkkereita (katettuja, ampuma-aukoilla) n. 1300. 6 vih:n pommikonetta pudotti pomme ja Kiestingin koillis- ja pohjoispuolelle.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Oma tykistö ampunut tuli-iskuja vih.asemiin. Vih.-koneet pommittaneet Alakurttia.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla vih.-hyökkäys kukkulalle neliössä 6092 torjuttu. Samoin heikohkoin voimin kukkulalle 314,9 tehty hyökkäys. Pienen vih.-osaston todettu nousseen maihin Piksujevin niemellä. Vastatoimenpiteet käynnissä.

13.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vaskusjärven suunnalla taistelu jatkuu vih:n puolustautessa sitkeästi tykistön ja krh.tulen tukemana. Ostan suunnalla molemminpuolista vilkasta tykistö- ja krh. tulta.
- VII AK: Suurniemestä käsin vahv. eskadroona suunnattu Klimetskin saarelle. Käpyselkä-Karhumäki suunnassa vih. yrittänyt saarrostusta rautatien länsipuolitse, mutta torjuttiin.
- II AK: Kolijärven pohjoispuolella etenemisemme alkanut Krestovii-purolta.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih.-koneet pommittaneet Vuorikylää. 12.11. tapahtuneessa pommituksessa pommit putosivat n. 500 m. Tuntsan asemalta etelään, jossa saksalainen majoitusalue.
- Pohjoiskaista: Vih.-hyökkäys kukkulalle neliössä 6092 torjuttu.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 294:
- Hankoniemen alue: Vih:n tulitoiminta ollut yön aikana harvinaisen vilkasta. Joukoillemme ei ole aiheutunut tappioita.
- Jumindan mv.aseman havainnon mukaan suurehko vih.-alus on 12.11. yöllä ajanut miinaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 140(12.11. klo6 -13.11. klo 6)
- Hangon alueella todettu 6 lentoa, joihin osallistui yhteensä 12 hävittäjää. Karjalan kannaksella on rintamalinjan välittömässä läheisyydessä todettu 25 lentoa (suurin osa surinan perusteella). Petäjäniemen lentokentällä havaittu vilkasta lentoliikennettä Laatokan suuntaan. Vih.-koneet pudottaneet pommeja Uunitsan sillan läheisyyteen, Savujärvelle ja Tiiksjärvelle. Tsopinaa ja Paduksia tulitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta- ja etsintälentoja sekä Ontajoki - Kuutsujärvi - Jeljärvi alueella maataistelulennon. Pommitettu aluksia Beretsnajassa, junaa Urosjärven eteläpuolella Sumerin asemalla ja rataa Maaselän eteläpuolella. Tulitettu mm. vih.-joukkoja Kannaksen rintamalinjalla. Evakuoitu 16 haavoittunutta.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 2 konetta ja (11.11.) 1 kone, jota ennen ei ole ilmoitettu.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D:n alueella Vaskusjärven suunnalla vih.-mottien pehmitys tykistö- ja krh.tulella jatkuu. Vaskusjärven luoteispään maastossa todettu uusi pienempi vih.-osasto, jonka karkoittaminen käynnissä.
- VII AK: Klimetskin saarelle edennyt eskadroona ottanut haltuunsa Vol.Navolokin, josta jatkanut etenemistä Kontuun. Joukkomme niehittäneet Tulvojan ja Tsolmutsan välillä olevan majakkasaaren, jonne pesiytyneet partisaanit tuhottiin. Tsolmutsasta käsin hyökkäsi majakkasaarta vastaan n. kompp:n vahvuinen vih., jonka pääosa tuhottiin osan päästessä vetäytymään takaisin. Tulvojan ja Tsolmutsan välillä vallattu 8 hinaajaa, 11 proomua, 4 kalastajaalusta ja 1 moottorivene. Näistä tavattu 10,000 kg. voiteluöljyjä, 23 tynnyriä lentokonebensiiniä, 1 proomulasti sokeria, makeisia ja keksejä ja 3 proomulastia metallitavaraa. Muissa proomuissa perunaa, lihaa, kaalia, viljaa, heinää ym. Käpyselkä - Karhumäki suunnalla n. 2 kompp. vahvuinen vih. hyökkäsi Kaz 10 maastoon, mutta lyötiin hajalle. Hyökkäys valmistelut jatkuvat 15.11. aamulla alkavaa hyökkäystä varten. Tipinitsan valtauksessa 12.11. todettiin sen olevan täynnä siviiliasukkaita, mm. 2000 muualta evakuoitua. Saaliina saatiin 5 autoa, n. 100 hevosta ja suuri määrä varsoja. Lisäksi saatu 2 laivaa ja 1 suuri proomu, jossa mm. viljaa, lihaa, heiniä ja eloku-

13.11. illalla vakoneita.
- II AK: Tien Tsopina-Karhumäki suunnalla vih. suorittaa maantien miinoitusta krh.tulemme häiritessä sitä. Vih:lla varustetut asemat Rigajärven eteläpään itäpuolella olevilla kukkuloilla. Kolijärven pohjoispuolella Krestnoijoen molemmin puolin kaakkoon päin suoritettu hyökkäyksemme pysähtynyt v.s. koordinaati 82½ tasolle. Rautatie miinoitettu n. 5 km. Krivin asemalta etelään.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla kärkiosastomme Lohivaaran suunnassa laajentanut hiukan asemiaan ja työntänyt niitä lähemmäksi Ison Lakijärven rantaa. Maantien eteläpuolella km. 18 kohdalla ollut motti selvitetty. Vih.-koneet pommittaneet teitä Eldanka - Korpijärvi ja Kiimasjärvi - Kuusamo sekä kolonnaamme Ahvenlammen - Kananaisen välillä. Pommituksista ei vaurioita.

14.11. aamulla Ilmar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Sekä Suurniemi että Klimetskin saari puhdistettu kokonaan vih:sta. Ryskan edustalla saatu entisten lisäksi 2 hinaajaa. 13.11. vih. uusi hyökkäyksensä n. 2 kompp. vahvuisin voimin Tulvojasta koilliseen olevaan majakkasaareen. Hyökkäys torjuttiin. Käpyselkä - Karhumäki suunnalla vih. ollut erittäin aktiivinen. Yrityksemme päästä Perälahden koillispuolella olevaan niemeen epäonnistui.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 141(13.11. klo 6 - 14.11.klo 6):
- Hangon alueella todettu 2 hävittäjää, Suomenlahden pohjoisrannikolla 4 lentoa ja Karjalan kannaksella rintamalinjan läheisyydessä 20 lentoa. Syvärin suunnalla ollut 6 vih.-lentoa. Karhumäen suunnassa 5 hävittäjän muodostelma pommitti Padukissa.
- Taistelukosketus vih:een Sekehen tienoilla. Pommitettu junaa Jelejärven kohdalla. Evakuoitu 17 haavoittunutta.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

PM:n kirj. IV AKE:lle 2924/Op.1/5 d, LIITE n:o 326:
- Tulevaa pääpuolustuslinjamme varten Kannaksella on suoritettava maastontiedustelua ensi kädessä Vuoksi-Suvanto linjaa myöten Pölläkkälän seuduilta Taipaleenjoen kautta Laatokkaan, silmälläpitäen sen varustamista maassa nykyään löytyvällä linnoitusaseistuksella ym.-kalustolla.
- Kannaksen länsiosassa, missä yhtä varmaa puolustuslinjaa ei voida etukäteen määritellä, on maastontiedustelu varustustöitä varten aluksi suoritettava erillisissä puolustuskeskuksissa (kirj:ssä manittu 8 eri aluetta).
- VI AK:n komentaja määrätään johtamaan k.o. tiedustelua.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tavanmukaista harvaa häirintätulta. 2.D:n lohkolla torjuttu noin 2 joukkueen vahv.vih:n hyökkäysyritys. Täysosumia saatu vih:n kk.pesäkkeisiin ja erääseen bunkeriin. Omat tappiot 1 kaat. ja 3 haav.

14.11. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D tuhonnut Jandepa-joelta voimalaitokselle johtavan tien varteen pesiytyneen vih.-osaston. 7.D:n alueella Veranda-puron maastoon tunkeutunut pienehkö vih.-partio tuhottu. Ostan suunnalla pienehkö vih.-osasto yritti tunkeutua asemiimme, mutta torjuttiin.
- VII AK: Tien Käpyselkä - Karhumäki suunnalla torjuttu vih:n hyökkäys.
- II AK: Hyökkäyksemme Kristovii-puron suunnassa Kolijärven pohjoispuolella ei ole edistynyt etupäässä vaikean maaston takia. Kolijärven pohjoispuolella olevan metsälinjan suunnassa vih. on jatkuvasti hyökkäillyt, mutta sen hyökkäykset on torjuttu. 8.D:n lähettämä hävityspartio asettanut 8 aikasytytysmiinaa radalle Urosjärven aseman pohjoispuolelle. Pion.P 12:n hävityspartio katkaissut radan 11 eri kohdasta Malun pysäkin pohjoispuolella ja asettanut radalle 14 aikasytytysmiinaa. Malun pysäkin semafoori rikottu, lennätinyhteydet katkaistu ja lähimaasto ansoitettu.

illalla III AK:N tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla paikallisella hyökkäyksellä voitettu alaa n. 500 m. syvyydeltä.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 6.D:n kaistalla voimakkaita tuli-iskuja vih:n asemiin Ali-Vermanjoen itäpuolella.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla vih. varustaa asemia kukkulan 314,9 itäpuolella. Vih:n ilmatoimintaa ja pommituksia vain 6.Geb.D:n eteläsiivellä. 5 vih.-konetta ammuttu alas.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 297:
- Hankoniemen alue: Vih:n järeä ja raskas tykistö ampunut Riilahden ja Bredvikin maastoon. Riilahdessa osui ptriimme 2 12 tuuman kranaattia, jolloin toinen tykki vaurioitui pahoin. Bredvikissä tuli osumia 2 ptriin. Myös vih:n krh. ja kevyt tykistö olleet toiminnassa ampuen Prästön, Öbyn ja Pargaksen maastoon. Oma tykistömme ampunut mm. Ryssön itäpuolella havaittua suurikokoista vih.-alusta. Kadermossa tuhottu 1 pesäke ja vaurioitettu toista.

15.11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n alueella jälleen saatu 4 ylilöikkaria.
- Koiviston salmessa 4 vih.hävittäjää ahdistanut eräistä moott.venettämme kev.pommein ja kk.tulella; tappiomme 1 kaat. ja 2 haav.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Vih. tuonut Perälahteen suorasuuntaustykkejä. Vih:n hyökkäys illalla rautatien suunnassa torjuttu. Hyökkäys alkaa klo 10.
- IIAK: Karjalan Maaselän suunnalla tykistömme tulitti illalla Kalalammen lounais- ja länsipuolista maastoa sekä ampui häirintätulta Petkelniemen kylään.

15.11. aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 298:
- Saaristomeri: Psl. Väinämöinen suorittanut ammunnan Hangon alueelle maalina 12" rautatieptri.
- Hankoniemen alue: Vih:n rautatietykistö ja Gunnarsörenin ptri tulittaneet Bolaxin maastoa. Vih:n raskas ja järeä tykistö ampunut vilkkaasti Vestervikin ja Bredvikin maastoon. Lisäksi vih. on kiivaasti tulittanut Öbyn itäosaa ja Basaböleä vaurioita aiheuttamatta. Oma tykistö vastannut vih:n tuleen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 142(14.11. klo 6 - 15.11. klo 6):
- Hangon alueella todettu 3 vih.lentoa, yhteensä 6 hävittäjää, ja Karjalan kannaksella rintaman läheisyydessä 5 lentoa, joissa yhteensä 13 pommikonetta ja 9 hävittäjää. 4 hävittäjää lensi Koiviston korkeudelle pommittaen ja tulittaen AV 69:ää. Myös Tiurinsaarta tulitettiin. Kar.A:n alueella todettu 6 lentoa, joissa yhteensä 15 hävittäjää ja 1 pommikone. Tsopinaa ja Padukia pommitettu ja tulitettu.
- Taistelukosketus Äänisjärven itäpuolella ja Ontajärven pohjoispuolella. Pommitettu junia Kärkijärven, Soanovetsin ja Lintujärven eteläpuolella sekä Kesäjoen kohdalla ja hevoskolonnia Pudoshin luona. Rataosalla Tichvinka - Ojath ammuttu 7 veturia puhki. Issadinkylän pohjoispuolella olevalla lentokentällä vaurioitettu 2 Douglas-konetta ja 3 hävittäjää.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

PM:n Järj.os:n kirj. 2129/Lkp. sal. (2938/Op.1/6,17.11.40) liitteinään: "Käsky puolustusvoimain osittaisesta kotiuttamisesta"; "Käsky aluejärjestölle kotiuttamisen valmistelua ja suoritusta varten" sekä "Yksikön päällikön suorituskäsky yksikön kotiuttamista varten.":
- Liitteet jaetaan yleisohjeeksi kotiuttamissuunnitelmien laatimista (ja niiden teknillistä toimeenpanoa) varten. PM:n Järj.os. määrää kulloinkin erikseen missä laajuudessa kotiuttaminen eri sotatoimiyhtymissä (vast.) suoritetaan.
- IV ja I AK:ssa toimitetaan seuraavien patl:ien kotiuttaminen siten, että kuljetukset on aloitettava 26.11.41: III/JR 49 (2.D), III/JR 46 (12.D), III/JR 48 (18.D), III/JR 58 (19.D), III/JR 43 (10.D) ja III/JR 57 (15.D).
- Liitteessä mainitut sodan aikana perustetut yksiköt saadaan hajoittaa siinä laajuudessa kuin mitä nykyhetkellä on jatkuvan toiminnan kannalta mahdollista.

PM:n Järj.os:n kirj. 2130/Lkp. sal.: Käsky VI AK:n uudestijärjestelystä (2944/Op.1/6, 18.11.41):
- Uudestijärjestely toimeenpannaan ajalla 20.11.-4.12.41 samoja yleisiä määräyksiä noudattaen kuin I ja IV AK:n varten 15.10.41 annetussa käskyssä edellytetään (kirj. 2711/Op.1/6).
- Uudestijärjestettävien ak.-joukkojen lisäksi muodostetaan seuraavien divisioonien osista seuraavat prikaatit:
  7.D - 9.Pr. (Sav.Kar.sl.)
  17.D - 13.Pr. (Karj.sl.)
  5.D - 2.Pr. (EHäm.sl.); tähän uudestijärjestelyyn ei saa ryhtyä ennenkuin siitä erikseen käsketään PM:n toimesta.
  11.D - 8.Pr. (KPoh.sl.)

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Päivän kuluessa vih. ampunut laimeaa häirintäsulta etulinjaamme (osa tyk.ammuksista suutareita). Totleben osallistunut ammuntaan muutamilla kranaateilla. Omat krh:t tulittaneet todettuja maaleja ja tykistö vih.liikennettä.

15.11. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Harvahkoa mol.puolista tyk.- ja krh. häirintätulta. Puolellemme tunkeutunut vih.partio osittain tuhottu ja loput vangittu.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 2 vahvahkon vih-partion yritys tunkeutua 17.D:n asemiin Jandepan aseman luona torjuttu. Kolmen kukkulan maastoon, p:stä 113,9 n. 1 km. itään, tunkeutuneen vih:n karkoittaminen käynnissä. Vih. tekee sitkeää vastarintaa. N. joukkueen vahvuisen vih.-osaston yritys tunkeutua Urojärvi - Shalljärvi kannakselle torjuttiin. Saksjärven suunnalla hajoitettiin tykistötulellamme n. kompp. vahvuinen ryhmittymässä oleva vih.-osasto.
- VII AK: Karhumäen suuntaan maastoitse lännestä etenemässä ollut rykmentti saavuttanut Raz 10 a sanan "Raz" maaston, josta se 16.10. aamulla jatkaa etenemistä koilliseen. Tällöin liittyvät myös Karhumäen maantien ja rautatien suunnissa toimivat joukot hyökkäykseen.
- II AK: Kolijärven pohjoispuolella saavutettu Krestovii-puron länsipuolella v.s. koordinaatti 82 taso. Vastus luja. Vih:n vastahyökkäyksen takia on puron itäpuolella olevat joukot ollut pakko vetää puron länsipuolelle. Kauempaa pohjoisesta saarrostava rykmenttimme saavuttanut p. 126,7 maaston. Siihen mennessä ei kosketusta vih:een.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla länt. Malvialsen tien suunnassa vallattu jonkin verran alaa. Tähän mennessä vallattu n. 100 vih.-pesäkettä. Lohivaaran suunnassa vih. hyökkäsi kärkiosastomme läntistä sivustaa vastaan, mutta torjuttiin. Kiestinki - Louhi maantien pohjoispuolella Nauvaaran maasto puhdistettu vih:sta, joka vetäytynyt itään.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n karkoittamiseksi suoritettu kaikin jv. asein ja tykistöllä tuliylläkkö vih:n korsualueelle.
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla partiointia. Jäämeren rannikolla vih:n krh.tulta ja suorasuuntausammuntaa pst.tykillä asemiimme. Vih.rakentaa lumesta valleja naamioiden niillä liikenteen huoltoteillään.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 299:
- Hankoniemen alue: Vih:n rautatietykistö ampunut Björknäsin, Furunäsin ja pumppulaitoksen suunnasta yhteensä n. 50 kranaattia Bredvikin, Riilahden ja Grundsundin maastoon sekä Djupvikiin. Prästkullan lohkolla vih:n tykistötoiminta erittäin vilkasta.
- Itä-Suomenlahti: Suursaaressa havaittiin seuraavat alukset n. 2000 t. kuljetusalus, JS Suur-Töll, miinanlaskija Janvarja, 1 G-hävittäjä sekä raivaaja B 2.

16.11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Yön aikana vilkkaanlaista mol.puolista partiointia. Vih. partioiden etenemisyritykset rauenneet joko ansoituksiimme tai jvaseiden tuleen. Oma partiomme 18.D:n lohkolla tuonut vih:n etuvartiolinjasta 4 vankia.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n alueella vih. vetäytynyt pois kolmen kukkulan maastosta.
- VII AK: Käpyselän suunnalla molemminpuolista tykistötoimintaa. Hyökkäystä jatketaan tänä aamuna klo 7 kaikissa suunnissa.
- II AK: Joukkojemme painopistettä siirretään vielä enemmän Kolijärven pohjoispuoliseen maastoon. Karjalan Maaselän suunnalla hyökkäyksemme alkaa 17.11. suunnissa lampi 150,0 - Retulampi - Maaselän asema sekä Vozemjärven koillispuolelta Suurlahteen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 143(15.11. klo 6 - 16.11. klo 6):
- Hangon alueella todettu 3 lentoa ja alueella Terijoki - Seivästö - Koivisto 14 lentoa. 4 vih.-konetta pommitti ja tulitti Koivistolla moottorivenettämme AV 61. Kar.A:n alueella todettu 12 lentoa. Bulajevaa, Tsopinaa ja Lismaa pommitettu ja tulitettu. Rovaniemen kauppalaan 1 pommikone pudotti muutamia miinapommeja aiheuttaen vähäisiä vaurioita ja 1 henkilön haavoittumisen.
- Taistelukosketus Peuran aseman luona. Koneemme ovat pommittaneet rataa Sekehen asemalta 2 km. pohjoiseen, vaunuja Karman aseman eteläpuolella, rataa rataosalla Karma - Kuusi ja kolonnia tiellä Lotskajan pohjoispuolella. Tulitettu rivistöjä, autoja ja hevosia. Rataosalla Krivi - Malu tulitettu junaa ja Krivin asemalla ammuttu veturi puhki. Evakuoitu 11 haavoittunutta.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Sevastopolin edustalla vallattu vahvasti varustettu ja sitkeästi puolustettu linnake.
- Tihvinän taistelualueella on kaksi pion.kompp.vallannut 113 bunkeria.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista tyk.häirintää. Vih:n eräs pst.tykki Muratassa vaiennettu, vih.pesäke Lempaalanjärven itäpuolella tuhottu. Tapparin suunnalla vih:n propagandalähetyksiä kovaäänisellä.

16.11. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n alueella vih:n melko kiivasta tykistötulta tien Jandepajoki - voimalaitos eteläpuoliseen maastoon. Vih.-osasto yritti yöllä tunkeutua asemiimme edellämainitun tien suunnalla, mutta torjuttiin. Vih:n karkoittaminen Kuidom suon länsipuolisesta maastosta käynnissä. Vaskusjärven (7.D) maastossa jatkuu vih.-mottien pehmitys tykistötulella. N. joukkueen vahvuisen vih.-osaston yritys päästä Vaskusjärven eteläisestä parakkikylästä pohjoiseen torjuttu.
- VII AK: Hyökkäyksemme Karhumäen suuntaan ei maantien eikä rautatien suunnassa ole eidtynyt. Rautatien länsipuolitse edennyt rykm. taistelussa välittömästi v.s. koordinaatin 72 pohjoispuolella olevan metsälinjan pohjoispuolella. 1 patl. Grigoruzei joella rintama kaakkoon päin.
- II AK: Tien Esopina - Karhumäki suunnalla vih:n tykistötuli ollut ankaraa. Etulinjaamme maantien suunnassa tyčnnetty hieman eteenpäin, sen jälkeen kun vih. oli vetäytynyt pois eräältä varustetulta kukkulalta. Aikaisemmin tien suunnassa toiminut rykm. vaihdettu ja on nyt siirtymässä Kolijärven pohjoispuolelle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih. yritti 15.11. vastaiskua Malviaisen tien länsipuolella, mutta lyötiin takaisin. Nauvaarassa vih. hyökkäsi varmistusosastoamme vastaan.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla n. kompp. vahvuinen vih.-osasto ilmestynyt maastoon n. 4½ km. kaakkoon Titovansillasta. Vastatoimenpiteet käynnissä.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Saaroisissa oleva ptrimme ampunut Miikkulaisten satamaan ja majoitusalueelle.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 301:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistö ollut kiivaassa toiminnassa ampuen Vestervikin, Bredvikin sekä Grundsundin ja Djupsundin väliseen maastoon. Vih. on ampunut myös Järnön, Skogbyn, Danskogin ja Ekholmin maastoon. Oma tykistömme vastannut vih:n tuleen ja tulittanut Hangon satamassa havaittua alusta, joka poistui Russarön suuntaan. Rautatietykkiptria ammuttaessa todettiin räjähdys ja tulipalo asema-alueella. Täcktomin lentokentällä suuri tulipalo.

17.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Hyökkäyksemme rautatien ja maantien suunnassa ei ole kyennyt murtamaan vih:n vastarintaa. V.s. koordinaatti 72:n pohjoispuolella olevalla metsälinjalla torjuttu vih:n vastahyökkäys.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Titovajoen sillan kaakkoispuoleiseen maastoon tunkeutunut vih. osittain tuhottu. Sen tappiot n. 100 kaatunutta. Hajallisten vih.-osastojen takaa-ajo jatkuu.

17.11. aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 302:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistö ja krh:t olleet vikkaassa toiminnassa pitkin koko rintamaa. Vih:n tuli ei ole aiheuttanut vaurioita. Vih:n kenttävarustustyöt jatkuneet Dragsvikin ja Borgarsin maastossa. Krh:mme saaneet Bengtsårissa täysosuman vih.-ptriin.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 144(16.11. klo 6 - 17.11. klo 6):
- Kar.A:n alueella vih.-koneet pommittaneet Tulvojaa.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta-, etsintä-, suojaus- ja maataistelulentoja. Taistelukosketus Lintujärven eteläpuolella. Pommitettu rataa ja rautatiekalustoa Maaselän ratapihalla, Karman aseman pohjoispuolella, Karman ja Kuusan välillä ja Kesän asemalta pohjoiseen sekä tykistöasemia Karhumäen eteläpuolella ja taloja samoilla seuduilla. Tulitettu vih.-asemia Kannaksella, hevosia, autoja ja taloja Rukajärven tiellä ja tiellä Onihmajärvi - Rukajärvi.
- Omat tappiot: 1 FR kone tehnyt pakkolaskun vih.-puolelle (ohjaaja pelastunut) ja 1 JU sairaankuljetuskone tehnyt pakkolaskun ja vaurioitunut Kuusamossa.
- Vih:n tappiot: 3 konetta.

Laksan päämajan tiedoitus:
- Kertshin satamakaupunki vallattu kovien taistelujen jälkeen. Krimillä otettujen vankien lukumäärä on kohonnut 106,600:aan. Maataistelujen suurten veristen menetysten lisäksi kärsi vih. yrittäessään pelastaa joukkonsa Kertshin salmen yli kilvaiden ilmahyökkäysten johdosta uusia, raskaita tappioita.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Siestarjoen suunnalla on vih. jatkanut varustustöitä. Valkeasaaren kylän seuduilla on vih. ampunut kiv.tulta asemiimme sekä tulittanut kk:lla ja pk:lla linjojamme Lampijärven ja Umpilammen seuduilla.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jandepan kaistalla tykistön ja krh:ien häirintätuli ollut moàemmin puolin vilkasta. Kuidosuon (17.D) länsipuolisessa maastossa etenemisemme pysähtynyt sitkeää vastarintaa tekevän vih:n saatua lisävoimia. Vaskusjärven (7.Þ) suunnalla torjuttu 2 pienehkön vih.-osaston yritys tunkeutua etelästä päin pohjoisempaan vih.-mottiin.
- VII AK: Perälahden kylä ja Perälahden tienhaaramaasto vallattu ja saavutettu v.s. koordinaatin 72 tasc. Perälahden itäpuolella olevan niemen puhdistaminen käynnissä. Vasemmalta saarrostaneen rykm:n pääosien hyökkäys v.s. koordinaatin 72 pohjoispuolella olevalta metsälinjalta ei ole sanottavasti edistynyt vih:n kiivaiden vastahyökkäyksien takia. Joukkojemme keskitys vasemman siiven vahvistamiseksi käynnissä.
- II AK: Tien Tsopina - Karhumäki eteläpuolella edetty n. 300 m. Rigajärven kaakkoispuolinen maasto vapaa vih:sta aina Bar-sanaan saakka. Kumsjoen pohjoispuolitse saarrostavista rykmenteistä toinen saapumassa Bar-sanan maastoon (koordinaatit 84-71) ja toinen on p. 130 itä- ja koillispuolella. Kosketus vih:een vain partioilla. Molemmat rykm:t jatkavat 18.11. hyökkäystä kaakkoon. Maaselän suunnalla 1 patl. saavuttanut p. 150,0 maaston.

lammen

17.11. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla Lohivaaran kaistalla ja rautatien suunnassa tykistö- ja krh. toimintaa, joka ajoittain verrattain vilkasta. Maantien pohjoispuolella Nauvaarassa olevan voimakkaan vih-osaston saarrostus ei ole vielä onnistunut. Vih.-konect pommittaneet Sohjanansuuta ja Kiestinki - Louhi tien suunnassa. Omat ilmavoimat ampuneet alas ja tuhonneet maassa 16. ja 17.11. yhteensä 8 vih:n hävittäjäkonetta.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tykistömme ampunut vih:n majoitusaluetta, huoltotietä ja todettuja ptriasemia. Vih:n yritys n. joukkueen vahvuisena tunkeutua asemiimme rautatien pohjoispuolella torjuttiin.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla Titovan sillan kaakkoispuolisessa maastossa hajoitetun vih.-osaston jäännökset vetäytyneet kaakkoiseen suuntaan.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 303:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta ollut vilkasta eri puolilla. Oma tykistö ampunut häirintää toimiviin vih.-elimiin sekä vaientanut vih:n ptreita ja vaurioittanut erästä vih:n tulenjohtopaikkaa ja kk.pesäkettä.
- Jälki-ilmoitus: Porkkala - Naissaari kapeikossa 4./5.11. tuhoutuneista aluksista on maihin ajautuneen jäämistön perusteella yhden todettu olleen G-luokan hävittäjä Smetlivyj.

18.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vaskusjärven suunnalla vih. yritti 3 kertaa päästä vahvoilla partioilla pohjoiseen parakkikylään, mutta torjuttiin.
- VII AK: Rauta- ja maantien suunnalla 2.JPr:n hyökkäys saavuttanut v.s. koordinaatin 72 pohjoispuolella olevan hakkuuslinjan. Siitä vasemmalle JR 56 puolustuksessa Vaksjärveen saakka. Perälahden itä- ja pohjoispuolella olevat niemet puhdistettu vih:sta. Hyökkäystä Karhumäen suuntaan jatkettu aamulla. Sotasaalisaluksia kaikkiaan tähän mennessä 41, joista 28 Tulvojassa. Kuusirannan edustalla olevasta proomusta löydetty runsaasti viestikalustoa sekä Sortavalan radioaseman kalusto.
- II AK: Kumsjoen pohjoispuolella hyökkäyksemme alkaa klo 9 tavoitteena Karhumäki ja Suurlahti Karhumäen itäpuolella.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 304:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta on edelleen ollut hyvin vilkasta. Illan ja yön kuluessa vih. ampunut eri puolille tuhatkunta kranaattia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 145(17.11. klo 6 - 18.11. klo 6):
- Lobskaja Gorassa Kar.A:n alueella 10 vih.-hävittäjää tulitti joukkojamme.
- Omat hävittäjät suorittaneet mm. maataistelulentoja Ontajärvi - Kuutsujärvi - Jeljärvi ja Kuutsujärvi - Kotskoma alueille. Taistelukosketus Karhumäen pohjoispuolella. Tiedusteltu Suomenlahdella, Karhumäen pohjoispuolella, Äänisjärven Suurlahden itäpuolella ja alueilla Ontajärvi - Kuutsujärvi - Jeljärvi sekä Kuutsujärvi - Kotskoma. Pom-

18.11. mitettu rataa Karman ja Kuusan asemien välillä. Tulitettu mm. junaa Jeljärven aseman itäpuolella.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

-

Saksan päämajan tiedoitus:
- Sotatoimia Donetsin laakiolla on jatkettu sää- ja tieolojen parannuttua. Uusia teollisuusalueen osia on miehitetty.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. ampunut häirintää krh:llä ja tyk:llä asemiimme, varsinkin 2.D:n lohkolla. Totleben ampunut 35 kranaattia Rajajoen maastoon tappioita aiheuttamatta. 2.D:n tykistö saanut päivän aikana tuhotuksi 1 pst.tykin, 2 asuntokorsua ja 2 tulikorsua sekä useita täysosumia erääseen vih:n tukikohtaan ja n. kahden joukkueen vahv. ryhmittyneeseen vih. osastoon.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Radan suunnassa edennyt JR 56 vetäytynyt jonkin verran taaksepäin. JR 45:n eteneminen Vaksjärven itärannan suunnassa edistynyt Vaksozerskajoelle, jossa vih. tekee sitkeää vastarintaa.
- II AK: Tien Tsopina - Karhumäki suunnassa edetty n. 300 m. Kumsjoen pohjoispuolella Kev.Os. 14 aloittanut etenemisen p:stä 126,7 kaakkoon. JR 26 edennyt Bar-sanan maastosta kaakkoon n. 1 km. Vitskan luoteispuolelle. JR 25 edennyt p:stä 130,0 kaakkoon p. 99,8 maastoon.

illalla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Saaroisissa oleva ptrimme tulittanut n. tunnin ajan Miikkulaisten majoitusaluetta.

19.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Batashevskajan suunnalla tykistötulemme vaiensi vih:n kevyen ptrin. Vaskusjärven suunnalla n. joukkueen vahv. vih.-osasto yritti edetä etelästä käsin pohjoiseen mottiin, mutta torjuttiin.
- II AK: Taistelut p. 99,8 maastossa jatkuvat. Molempien Karhumäen luoteis- ja pohjoispuolella olevien rykmenttien yhteinen hyökkäys jatkuu klo 9. Maaselän suunnalla hyökkäys suunniteltu aloitettavaksi 21.11.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Maatti-Muotkavuonon kannaksella torjuttiin yöllä vih:n heikohko hyökkäysyritys.

Ilmav:n tilannetiedoitus:n:o 146(18.11. klo 6 - 19.11. klo 6):
- Vih.-lentoja todettu 3 Hangon alueella, 2 Suomenlahden pohjoisrannikolla, 19 Kannaksella ja 7 Syvärin suunnalla. Troitsankonnun - Kinkijevan tienoilla 2 hävittäjää pudotti pommeja ja tulitti Uutujärvellä kolonniamme. 2 hävittäjää pommitti ja tulitti Latvan asemalla. 1 pommikone tulitti Tsopinaa.
- Omat koneemme tiedustelleet Suomenlahdella ja Karhumäen itäpuolella. Pommitettu Pitkänlahden suuntaan Kumsan parakkileirejä ja Krutsihan kylää.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

19.11. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Viime yönä ampuivat Krasnoarmeiskij, Kronstadt ja Totleben voimakkaan tyk.keskityksen (yht. 400 ls.) Kuokkalaan ja Terijoelle. Tappiomme 2 haav. hevosta, 1 tuhoutunut vesivaunu ja muutama rikkoutunut rakennus.
- Päivän aikaan laimeaa tyk.- ja krh.tulta sekä 19.D:n lohkolla tavallista vilkkaampaa kk.- ja pk.tulta.
- Lt.Psto 2 sekä 4.SPol.K siirtyneet Kar.A:n alueelle.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vaskusjärven suunnalla vih:n vahvahkot osastot etelästä edeten saaneet avatuksi tien pohjoisempaan mottiin sekä 1 osasto tunkeutunut n. 2 km. Vaskusjärven pohjoispuolelle tullen pääosiltaan tuhotuksi. Toimenpiteet pohjoisemman motin sulkemiseksi käynnissä. Vahvahko vih.-osasto tunkeutunut Verandapuron maastoon n. 3,5 km. Jukosovskojejärvestä etelään. Vastatoimenpiteet käynnissä.
- VII AK: Vih. miehittänyt Suurlahdessa olevat saaret Majakkasaaresta luoteeseen sekä Rinskajan ja Palman edustalla suorittaen niissä varustelutöitä. Samoin vih. jatkaa Tsolmutsan varustamista. Hyökkäyksemme Karhumäkeen ei rautatien ja maantien suunnissa ole päässyt eteenpäin. JR 45:n hyökkäys lounaasta käsin on saavuttanut Vaksozerkajoen Baraki-sanan kohdalla. Joen itärannalla vih. varustetuissa asemissa. Hyökkäys jatkuu suuntautuen Barakisanan eteläpuolitse itään.
- II AK: JR 26 ja JR 25 suorittaneet Karhumäen pohjoispuolella väkivaltaista tiedustelua, jolloin JR 25 vallannut etumaastossa erään varustetun kukkulan.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla oma tykistö ja krh:t häirinneet tulellaan vih:n varustustöitä. Rautatien suunnassa oma tykistömme vaiensi 17.11. vih:n toiminnassa olleet tykit, jonka jälkeen vih:n tykistö ei ole laisinkaan ampunut.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla partiointia. Jäämeren rannikolla torjuttu vih:n heikoin voimin kukkulalle 314,9 tekemä hyökkäysyritys. Lentotiedustelu todennut Piksujoen niemessä 6 parakkia käsittävän leirin.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 307:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta ollut edelleen vilkasta, erikoisen vilkasta Kannaslohkolla.
- Itä-Suomenlahti: Iltapäivällä kuului Suursaaren suunnalta toistakymmentä räjähdystä ja päivällä Seiskarin suunnalta voimakas räjähdys.

20.11. samulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- IV AK: Verandapuron maastoon eilen tunkeutunut vih.-osasto osittain tuhottu, osittain karkoitettu.
- VII AK: JR 45 vallannut Vaksozerkajoen itäpuolella Baraki-sanan "Bar" maaston. Hyökkäystä jatketaan.kaikissa suunnissa.
- II AK: JR 25:n hyökkäys erään varustetun kukkulan valtaamiseksi ei johtanut tulokseen. Hyökkäystä jatketaan tänään.

samulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Taisteluetuvartiot torjuivat vih:n 2 heikkoa hyökkäysyritystä Ali-Varmanjärven luoteispään kohdalla. Vih. pommittanut rautatietä ja Alakurttia.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla 6.Geb.D:n oikealla siivellä tuhottu 14-miehinen vih.-partio. Vih:n heikko hyökkäysyritys kukkulaa 314,9 vastaan torjuttu.

samulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 308:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta edelleen vilkasta. Eilen iltapäivällä vih:n tykistötoiminta oli Kannaslohkolla n. tunnin ajan erittäin kiivasta (n. 2000 - 3000 kranaattia).

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 147 (19.11. klo 6 - 20.11. klo 6):
- Kar.A:n alueella vih:n lentotoiminta vilkasta Karhumäen suunnassa. 10 pommikonetta pommittanut ja tulittanut Käpyselkää.
- Tiedusteltu Suomenlahdella vih:n laivastovoimia sekä alueilla Karhumäki - Poventsa - Lobskaja ja Karhumäki - Maaselkä. Pommitettu autoja Lobskajassa ja ammuttu 5 veturia puhki Maaselän ja Karoin asemien välillä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. ampunut päivän aikana harvaa krh.- ja tyk.häirintää sekä 19.D:n lohkolla tavallista vilkkaampaa jv.tulta. Aleksandrovkan kirkon maastoon ampui vih. termiittiammuksia, jolloin 7 taloa paloi. Omat krh:t, pst.tykit ja tykistö vastanneet vih:n tuleen.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvaa häirintätulta. Oma tykistömme hävittänyt Lempaalanjärven itäpuolella vih:n pst.tykkikorsun sekä häirinnyt varustustöitä ja leirialueita. Tapparin suunnalla torjuttu vih.partioiden etenemisyritykset.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n kaistalla tykistömme vaiensi vih:n ptrin Ozerkin maastossa sekä hajoitti ryhmittymässä olevan vih.-osaston Jandepajoen etelämutkan maastossa. 7.D:n alueella torjuttu Vaskusjärven luona vih:n 2 hyökkäystä etelästä pohjoiseen kylään.
- VII AK: Lännestä saarrostanut JR 45 saavuttanut maantien Baraki-sanan eteläpuolella, mutta joutui (2 patl.) mottiin n. patl:n vahv. vih:n suorittaessa vastaiskun luoteesta käsin. Sissi P 1 ja osia JR 45:stä hyökkäämässä mottia sulkevan vih:n selkään. Vaksozerkajokilinja varmistettu Sobatsoejärvenn saakka.

20.11. illalla - II AK: JR 25:n etumaiset osastot kukkulamaaston 99,8 luoteiskärjen tasalla. Mainittu kukkulamaasto on koko pituudeltaan vih:n varustama. Karjalan Maaselän suunnalla vih:n partiotoiminta vilkasta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih. hyökännyt Jyvälahteen Keski-Kuittijärven eteläpuolella. Partiomme tavannut 19.11. selustassa Kokkosalmella vih:n 15-miehisen sissiosaston, joka oli suomalaisissa sotilaspukimissa.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Partiotoimintaa ja taistelukosketusta pienten vih.-osastojen kanssa. Jäämeren rannikolla partiomme todenneet vih.-leirin kukkulan 350 maastossa. Vih.-kone pudottanut n. 40 pommia Liinahamarin ja Nurmensätin välille ja muutamia pommeja n. 2 km. Liinahamarista etelään. Ei vahinkoja.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 309:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta ollut laimeata. Vih. ampunut kaikilla aseillaan miehittämätöntä Svedjeholmia. Oma tykistömme tulittanut vih.-asemia, työmaita, teitä ja Hästö-Busö lketta.

21.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. suorittanut jatkuvasti varustelutöitä vielä hallussaan olevalla Syvärin etelärannalla. Givjärven suunnalla vilkasta partiointia. Ostan suunnalla suorasuuntaustykkimme tuhonneet mm. 3 vih:n pesäkettä.
- VII AK: Karhumäen suunnalla JR 45 vetäytynyt pois maantieltä Baraki-sanan eteläpuolella olevaan Kaz-maastoon. Vih. lisännyt voimiaan sekä maantien suunnassa että p.s. koordinaatin 72 itäpuolella olevan metsälinjan suunnassa. Hyökkäystä jatketaan tänään vahvemmin voimin.
- II AK: Partiomme onnistui 20.11 katkaista rata useasta kohdin Raz n:o 12 pohjoispuolelta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 148(20.11. klo 6 - 21.11 klo 6):
- Vih:n lentotoimintaa on huono sää rajoittanut. Ainoastaan Hangon alueella on havaittu 2 konetta.
- Omat hävittäjät suorittaneet etsintälentoja Suursaari - Tytärsaari - Lavansaari alueella ja Karhumäki - Seesjärvi maastossa. Tiedusteltu vih:n laivastovoimia Suomenlahdella ja Karhumäki - Poventsa - Tsoluntsa aluetta. Tulitettu leiritulia Poventsassa sekä autoja Haapaselässä ja tiellä Karhumäki - Poventsa. 2 haavoittuneiden kuljetuslentoa Kiestingin suunnassa.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

21.11. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 163.D:n kaistalla tavallista vilkkaampaa molemminpuolista tykistön häirintätulta.
- VII AK: 2 patl:n hyökkäys lännestä käsin JR 45 vastaan pohjoisesta hyökkäävän vih:n lyömiseksi on saavuttanut Vaksozerkajoen Baraki-sanan kohdalla, jossa vih:n vastarinta lujittunut. JR 60 etenemässä Vaksjärven luoteiskärjestä tavoitteena tie Tsopina - Karhumäki p. 94,7 kohdalla.
- II AK: Tien Tsopina - Karhumäki suunnassa torjuttu tien eteläpuolella n. 100 miehen vahv. vih.-osaston hyökkäys. Vih. varustaa p.s. koordinaatti 70:n kohdalla luoteeseen kulkevaa purolinjaa. Karjalan maaselän suunnalla hyökkäyksemme alkanut. Krivin asema vallattu. JR 4 edennyt Suurlahden suuntaan, jossa puolet Suurlahden kylää joukkojemme hallussa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Jyvälahden suunnalla hyökkäsi 20.11. n. vahvistettu vih.-kompp. lännestä Jyvälahden kylään vetäytyen sieltä pimeän tultua, n. kompp. Kuittijärven etelärannalla saarten yli Uhtualta tulevan tien suunnassa ja n. 8 km. Jyvälahdesta itään n. 100 miehen vahvuinen vih.-osasto. Lohivaaran suunnassa n. 300 miehen vahvuinen vih.-osasto hyökkäsi kärkiosastomme itäistä sivustaa vastaan. Vih. lyöty takaisin.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Maantien suunnassa torjuttu vih:n n. 80-miehisen osaston hyökkäysyritys.

22.11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Koivistonsaarissa saatu tähän mennessä sotasaaliina seuraavat alukset: a.-tarvikelastissa oleva suuri kaljaasi, 150 t. rautainen proomu, 2 moott.venettä, purjelaiva sekä hinaaja.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vaskusjärven suunnalla torjuttu vih:n hyökkäysyritys Vaskusjärven eteläisen kylän maastossa. Ostan suunnalla tykistömme tuhonnut 2 vih:n kk.pesäkettä.
- VII AK: Karhumäen suunnalla 21.11. lännestä käsin Barakimaastoon suunnattu 2 patl:n hyökkäys pysähtyi vih:n vastaiskun takia. Kaz-maastossa motissa ollut JR 45 (-patl.) murtautui lounaaseen ollen nyt p. 105,9 maastossa. JR 60:n eteneminen alkaa vasta tänään. Etenemismaasto vaikea
- II AK: Tien Tsopina-Karhumäki suunnalla on räjäyttämällä tuhottu vih:n vahva pesäke maantien eteläpuolella. 8.D:n kaistalla lammen 150,0 eteläpuoliselle parakkialueelle mottiin jäänyt n. joukkueen vahv. vih.-osasto tuhottu miltei kokonaan. Krivin asemalta jatketaan hyökkäystä tavoitteena linja Sukjärvi - Krivjärvi - p. 154,9 - p. 154,0. Maaselän aseman suunnassa joukkomme ovat Ugmalammetta luoteeseen virtaavalla purolinjalla, jonka takana vastatassa kaivautunut vih. Tie Maaselkä - Suurlahti saavutett 2 km. aseman länsipuolella. JR 5:n hyökkäys Maaselän aseman valtaamiseksi jatkuu tänään jatkotavoitteena linja Ostrovnojärvi - Salmijärvi.

22.11. aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 312:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta ollut vilkasta. Kannaslohkolla vih:n konetuliaseiden tuli ollut ajoittain kiivasta. Oma tykistömme on vaientanut useita vih.-ptreita ja tuliasemia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 149 (21.11. klo 6 - 22.11. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta on epäedullisen sään takia ollut edelleen vähäistä.
- 3 edestakaista sairaankuljetusmatkaa Kiestinkiin. Evakuoitu 11 potilasta.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

PM:n kirj. 3550/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 10.11. - 19.11.41. Siihen sisältyvät tiedot tappioista, a.tarviketilanteesta, sotavangeista ym., katso LIITTEET n:o 327 a-b.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Rostov vallattu kiivaiden taistelujen jälkeen.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n lohkolla tavallista vilkkaampaa vih:n tykistösamuntaa (mm. 25 raskasta kranaattia). 12.D:n alueella saatu 4 ylilöikkaria.
- Koiviston saarissa jatkuvat puhdistus ja raivaustyöt. Saarista on koottu kaikkiaan 106 hevosta, 5 lehmää, 3 emakkoa ja 30 porsasta.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. suorittaa kenttävarustustöitä, joita oma tykistö häirinnyt. Sirkiän suunnalla karkoitettu asemiemme eteen saapunut pienehkö hiinto-osasto. Puolellemme tullut muutamia ylilöikkareita.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Paikoitellen tavanmukaista molemminpuolista tykistön ja krh:n häirintätulta ja partiotoimintaa. Vaskusjärven maastossa tykistötulemme vaientanut vih.-ptrin.
- VII AK: Tulvojan suunnalla ryhmän vahvuinen vih.partio hyökkäsi viime yönä Tulvojassa olleita laivoja vastaan käsikranaatein ja polttopulloin aiheuttaen 1 proomussa tulipalon. Palo sammutettiin alkuunsa ja partio karkoitettiin. Karhunäen suunnassa JR 60 lyönyt Vaksjärven ja Zeremhovojejärven välisellä kannaksella varustetuissa asemissa olleen 4 kompp:n vahvuisen vih:n. JR 60:n etumaiset osat Zeremhovojejärvellä.
- II AK: Krivin aseman maasto puhdistettu lopullisesti ja edetty tavoitteeseen Sukjärvi - Krivjärvi - p. 154,9 - p. 154,0. Maaselän aseman suunnalla SissiP 2 ylittänyt rautatien aseman eteläpuolella ja on etenemässä Retulammen maastoon. JR 5:n patl:t taistelussa aseman lounais- ja länsipuolella. Vih:n painostus aseman suunnalla kasvanut. Se on ollut koko päivän voimakas vasenta sivustaamme vastaan tien Suurlahti - Maaselkä suunnassa. Suurlahden suunnassa JR 4:n taistelu kylän omistamisesta jatkuu talo talolta. Lännestä käsin johtavan tien suunnassa vih. on koko päivän hyökännyt Suurlahden kylän länsipuolella olevia joukkojamme vastaan. Karjalan Maaselän kylän itäpuolella vih. edelleen asemissaan ampuen tykistöllä ja krh:illä etulinjojamme ja niitten takamaastoa. 2 patl. etene-

22.11. illalla mässä Kalalammen itäpuolitse Karjalan Maaselkä - Suurlahti maantielle. Etumaiset osat Kalalammen koillispuolella.
- Rautatie välillä Mäenselkä - Käpyselkä avattu liikenteelle.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tolvantojärven lounaiskulmasta n. 2 km. etelään partiomme joutui laukausten vaihtoon n. 70-miehisen vih.-osaston kanssa, joka vetäytyi itään. Vih. liikehtii Vojenvaarassa ja siitä n. 5 km. eteläsaakkoon olevalla kukkulalla 416,1. Ahvenjärven länsipuolisessa maastossa vih.-osasto, jonka vahvuutta ei tunneta.
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla n. kompp:n vahvuinen vih. hyökkäsi etelästä Atselnijaurin vartioon. Heikkojen vih.-osastojen yritys lähestyä asemiamme Litsajoen varressa torjuttiin.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 313:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta ollut kaikilla lohkoilla vilkasta. Vaurioita ei ole aiheutunut, vaikka vih.-tykistö ampunut n. 1200 kranaattia. Oma tykistömme vastannut vih:n tuleen sekä ampunut häirintää eri kohteisiin.
- Keski-Suomenlahti: Saksalainen hinaaja ajoi miinaan ja upposi matkalla Porkkalasta Örön. Sen mukana 1 suomalainen upseeri ja 2 miestä sekä joukko saksalaisia.

x) hukkui

23.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 22.11. n. 50-miehinen vih.-osasto ylitti Syvärin Lotinanpellon itäpuolella, mutta karkoitettiin tykistö- ja krh.tulella.
- VII AK: Suurlahden suunnalla miehitetty Afoninasta n. 7 km. koilliseen oleva saari. JR 60:n pääosat saavuttaneet v.s. koordinaatin 74 pohjoispuolella olevan metsälinjan, josta jatkavat hyökkäystä pohjoiseen.
- II AK: Maaselän aseman pohjoispuolella partiomme katkaissut radan v.s. koordinaatti 08 kohdalla.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 314:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta ollut edelleenkin vilkasta. Bromarvin lohkolla vih:n it.ptrit ampuneet n. 700 kranaattia. Muilla lohkoilla ollut toiminnassa kevyt tykistö ja krh:t ampuen samoin 700 kranaattia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 150 (22.11. klo 6 - 23.11. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut sumuisen sään vuoksi hyvin vähäistä.
- Omat hävittäjät partioineet Äännaksen rintamalinjalla. Evakuoitu Kiestingistä 4 haavoittunutta. Heitetty lentolehtisiä Karhumäen länsipuolelle.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

23.11. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Paikoitellen tavanmukaista molemminpuolista tykistön ja krh:n häirintätulta. Vih. vahvistanut niehitystään Persin purolla sekä tukikohdassaan voimalaitoksen tien varrella 2 km. Jandepan sillasta lounaaseen.
- VII AK: Tien ja rautatien suunnassa torjuttu vih:n tykistön ja krh:ien tukema hyökkäys. Samoin torjuttu vih:n tykistötulen tukema kiivas hyökkäys Vaksjärven pohjoispuolella. JR 60:n etumaiset osat edenneet linjalle Glubokojejärven kaakkoispää - p. 113,3.
- II AK: Karhumäen luoteispuolella vih. ollut aktiivinen. Etelästä edennyt n. 40-miehinen vih.-osasto hyökkäsi p. 126,7 maastoon, mutta lyötiin takaisin, jolloin se asettui asemiin p. 126,7 eteläpuolelle. JR 26 ollut vih:n kanssa jatkuvassa tulitaistelussa. JR 25:tä vastaan vih. on hyökkäillyt pienemmillä osastoilla jatkuvasti. 8.D:n kaistalla vih. edelleen asemissaan Maaselän aseman maastossa, sen eteläpuolisillä kukkuloilla sekä aseman pohjoispuolella olevassa kolmiometsikössä. Suurlahden suunnalla selvitetty Ohmalammen eteläpäässä ollut motti. Siinä olleestä n. 200-miehisestä joukosta pääsi joukkue pakoon, muut tuhottiin. Karjalan Maaselän itäpuolella JR 24 on maaston läpi edeten saavuttanut Seesjärven rannan saamatta koskettusta vih:een, joka pääsi irtautumaan ja vetäytyi jäitse pohjoiseen, osia Liistepohjan kaakkoispuolelle. Rannikko varmistettu Petkelniemestä Liistepohjaan asti. Liistepohjan vesistölinjan itärannalla vastassa asemissa oleva vih. Suurlahden kylästä saatu sotasaaliina mm. 8 kuorma-autoa ja 5 hinaajalaivaa sekä puutavaraa kymmenien miljoonien markkojen arvosta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla oma hyökkäyksemme Lohilahden suunnassa saavuttanut etelästä päin Ison Lakijärven ja jakanut saarretun vih:n kahteen osaan. Lohilahden kylä on palanut. Kangasvaaran suunnassa n. 100 miehen vahvuinen vih. hyökännyt vasenta sivustaamme vastaan pureutuen n. 60 m. päähän etulinjastamme. Oikeaa sivustaamme vastaan vih. teki 3 hyökkäystä, mutta lyötiin takaisin. Rautatien pohjoispuolella vih.-kompp. hyökkäsi tst.etuvartioitamme vastaan pakottaen ne vetäytymään. Vih. pesiytyi bunkkereihin km. 22 kohdalla.

x) torjuttu 2 vih:n tiedusteluyritystä. Maantien pohjoispuolella

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n heikoin voimin 4 eri paikassa Alavermanjoen kohdalla tekemät hyökkäysyritykset torjuttu. Uusi vahvahko vih.-osasto etenemässä rajalta Ahvenvaaran yli länsilounaaseen.
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla Atselmjaurille hyökännyt porcilla varustettu vih.-osasto edennyt Ukluobbaljjärvelle, josta kääntynyt suuntaan 35-00. Takaa-ajo käynnissä. Jäämeren rannikolla vih. vahvistanut joukkojaan kukkulalla n. 4 km. lounaaseen Litsan sillasta.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 315:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistö ja krh:t olleet vilkkaassa toiminnassa eri puolilla vuokra-aluetta. Myöskin molemminpuolinen jv.aseiden häirintätuli ollut vilkasta.

24.11. samulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Kuidosuon länsipuolella olevasta vih:n tukikohdasta tuhottu krh.tulella 2 pesäkettä.
- VII AK: Vih:n tykistö ampunut etulinjaamme kiivaimmin maantien suunnassa sekä krh:t tulittaneet rautatien länsipuolella olevia asemiamme. JR 60 Glubokoejärvestä länsiluoteeseen laskevalla purolinjalla, jonka pohjoisrannan vih. vahvasti miehittänyt. N. 1 km. Vaksjärven pohjoispuolella oleva kukkulamaasto on vih:n vahvasti miehittämä. Samoin vih. on miehittänyt Glubokoejärven kaakkoispään sekä Uskojejärven pohjoisrannan.
- II AK: 4.D:n kaistalla p:n 126,7 eteläpuolelle asemiin jäänyt vih.-osasto pääsi pimeän turvin vetäytymään pois. 8.D:n alueella Liistepohjan ja Suurlahden välillä olevaan mottiin pidetty jatkuva taistelukosketus. Tykistömme jatkaa motin pohmitystä. Hyökkäystä motin selvittämiseksi jatketaan.

samulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 23.11. varmistuspartiomme alueella Särkivaara - Puroistenjärvi - Pieruvajärvi - Mustavaaran pohjoisosa taistelukosketuksessa ylivoimaisten vih.- osastojen kanssa. Vahva vih.-osasto etenemässä etelään Suonimajärven itäpuolella.
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla varmistuksemme läpi tunkeutunut vih.-osasto osittain saarrettuna Passtshieljvaaralla n. 10 km. Suonikylästä kaakkoon. Jäämeren rannikolla vilkasta tiedustelutoimintaa. Vih:n hyökkäysyritys kukkulan 314,9 maastossa torjuttu.

samulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 316:
- Hankoniemen alue: Vih:n rautatietykistö, vuokra-alueen länsiosassa olevat raskaat ptrit ja it.ptrit tulittaneet asemiamme Bromarvin lohkolla. Oma tykistömme ampunut sataman maaleja ja vuokra-alueen läntisiä rautatieptreita. Kaupungissa syttyi 3 tulipaloa ja ulkopuolella 2. Tulipalojen sytyttyä kuultiin kolmattakymmentä erittäin voimakasta räjähdystä Tullinniemen rautatieptrin ja kaupungin väliseltä alueelta. Räjähdykset eivät kuuluneet tykistömme suorittaman ampumnan maalialueelta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 151 (23.11. klo 6 - 24.11. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut edelleen epäedullisen sään vuoksi vähäistä.
- Omat hävittäjät suorittaneet tiedustelulentoja Suomenlahdella ja alueella Karhumäki - Maaselkä.
- Omat tappiot: 1 kone tehnyt pakkolaskun Syvärin eteläpuolella rintamalinjojen väliin. Oma suorasuuntaustykki tuhosi koneen.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Itärintaman keskikaistalla saavutettu uutta maa-alaa. Saksalaiset ps.joukot vallanneet Solnetshnogorskin kaupungin, Moskovasta 50 km luoteeseen. Moskovan ympäristössä tehty menestyksellisiä ilmahyökkäyksiä, täysosumin katkaistu useita ratoja.

24.11. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolinen jv.-aseiden tuli jatkunut koko päivän ajan. Vih. ampunut krh:llä ja tykistöllä laimeaa häirintätulta sytyttäen Aleksandrovkan kasarmin luona termiittiammuksilla 5 rakennusta tuleen. Totleben ampunut muutamia kranaatteja Terijoelle ja Kuokkalaan. Oma tykistö ja pst. tykit vastanneet tuleen, saaden täysosumia vih. pesäkkeisiin.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Verandapuron maastossa torjuttu vih:n krh:lla vahvistetun joukkueen tekemä hyökkäys.
- VII AK: Suurlahdella vallattu Suurlahti "i":n itäpuolella oleva saari. Karhumäen suunnalla Vaksjärven pohjois- ja koillisrannalla jatkuvaa tulitaistelua. JR 60 vallannut kiivaan taistelun jälkeen sanan Tseremkovoje (järvi)" "Tser" kohdalla olevan kukkulan. Tseremhovejejärven itäranta vielä vih:lla.
- II AK: Krivin aseman suunnalla (8.D) tiedustelumme todennut Krivin asemalta kaakkoon johtavan rautatien olevan vapaan vih:sta v.s. koordinaatti 96 saakka ja itään johtavan rautatien suunnassa Kamennoejärvi - Belvejärvi kannakselle saakka, jossa vih:n varmistus. Maaselän aseman ja Suurlahden suunnalla joukkomme linjalla Maaselän aseman lounais- ja länsireuna - Lislampi - Lispuro - parakkialue Suurlahden poukaman koillispuolella. Joukkomme valtasivat Maaselän aseman pohjoispuolella olevan kolmiometsäkkeen ja miehittivät Lisjalammesta itään johtavan purolinjan, mutta niiden oli pakko vetäytyä edellämainitulle linjalle vih:n pohjoisesta Lisjalammen itäpuolitse tekemän voimakkaan hyökkäyksen johdosta. Maaselän asemalta etelään johtavan rautatien suunnassa on vih. lyöty Retulammen eteläpuolella olleista asemistaan. 1 kompp. edennyt Kommunaroff järven pohjoispuolelle katkaistakseen Maaselän asemalta itään johtavan tien.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla vih. painosti 23.11. Lohivaaran itäpuolella olevaa osastoamme idästä Pinkosalmen tien suunnasta. Vih.-mottiin etelästä tunkeutunut osastomme saanut yhteyden Ison-Lakijärven etelärannalla järven länsipään kohdalla olevaan etulinjaamme. Kovien taistelujen jälkeen vallattiin 2 vih:n korsukylää, tuhottiin 4 hyökkäysvaunua ja otettiin 2 pst.tykkiä. Lohilahden kylän länsipäässä motitettiin vih.-pesäke. Osa siinä olleista vih:sta pääsi purkautumaan. Kangasvaaran suunnassa 23.11. linjojemme eteen kaivautunut vih. vetäytyi takaisin entisiin asemiinsa. Radan pohjoispuolella vih. hyökkäsi tykistövalmistelun jälkeen, mutta lyötiin takaisin. Maantien pohjoispuolella vih. painosti vasenta sivustaamme hyökäten kahdesti. Hyökkäykset torjuttiin. Nauvaaran lounaispuolella lyötiin takaisin 50-miehinen hyökännyt vih.-osasto.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoisella siivellä torjuttu Särkivaaran etelärinteellä ja Hanhisulpan pohjoispuolella Ohvolammen maastossa 50-100 miehen vahvuisten osastojen 4 eri hyökkäysyritystä. Vih. vetäytynyt täältä pohjoiseen ja Suonnimajärven kaakkoispuolelta itäkoilliseen.
- Pohjoiskaista: Passtshieljvaarassa saarretun n. kompp:n vahvuisen vih:n tuhoaminen käynnissä.

24.11 illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 317:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistö ja it. ptrit tulittaneet kiivaasti asemiamme. Oma tykistömme on tulittanut vih:n ptri asemia, Hangon satama-aluetta ja Hankoon vievää päärataa. Vih. vaikuttaa hermostuneelta. Hangon vapaasatamassa ja Russarössä syttynyt suuri tulipalo, jota oma tykistömme ei ole aiheuttanut.

25.11 aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Tseremhovojejärven itärannalla on edelleen vahva vih.-osasto, jonka tuhoaminen parhaillaan käynnissä. Glubokojejärven kaikki rannat hallussamme.
- II AK: Maaselän aseman suunnalla vih. ampunut suorasuuntaustykeillä ja krh:illä. Lisjalahden koillispuolella olevaan mottiin oma tykistö on ampunut häirintätulta koko yön.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 152(24.11. klo 6 - 25.11. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut yhä edelleen epäedullisen sään takia vähäistä. 1 vih.-hävittäjä tulittanut Batashevskajassa.
- Omat hävittäjät suorittaneet tiedustelua Suomenlahdella ja jäätiedustelua pohjoisella Äänisellä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

PM:n Järj. os:n kirj. 2215/Lkp.sal. joukkojen kotiuttamisvalmisteluista IV ja I AK:ssa (3013/Op.1/6, 26.11.41):
- IV ja I AK:n on ryhdyttävä kotiuttamisvalmisteluihin seuraavien joukkojen osalta: II/JR 28 (2.D), II/JR 47 (12.D) II/JR 27 (18.D), II/JR 37 (19.D), JR 43 paitsi I patl. (10.D), II/JR 36 (15.D).
- Kotiuttamiskuljetusten alkamispäivämäärä tiedoitetaan AK:ille erikseen.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvahkoa tyk.häirintää ja jv.aseiden tulta. Oma tykistömme hävittänyt kolme pesäkettä sekä vaientanut suorasuuntaustykin ja pari kk:ä. Pst.aseemme saaneet kahteen kk.pesäkkeeseen täysosuman. Vih:n pommikoneita havaittu Lempaalanjärven pohjoispään ja Tapparin suunnilla. Vih. hävittäjät tulittaneet Simolan kukkulaa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Voimalaitoksen suunnalla vilkasta molemminpuolista tykistön ja krh:n häirintätulta sekä laukaustenvaihtoa. Persin purolla tykistötulemme pakotti vih:n keskeyttämään varustelutyönsä. Jandeban aseman suunnalla tuhottu vih:n pst.tykki sekä Jandebajoen etelämutkan maastossa pienehkö ryhmittymässä ollut vih.-osasto. Mal Tsogan maastossa tuhottu tykistötulella vih:n kk.pesäke sekä vaiennettu vih:. krh. Verandapuron maastossa torjuttu n. joukkueen vahvuisen vih:n suorittama tiedusteluluontoinen hyökkäys.
- VII AK: Maantien ja rautatien suunnilla vih:n tykistön ja krh:n tulta sekä laukaustenvaihtoa. JR 60 tuhonnut Tseremhovojejärven itärannalle pesiytyneen vih:n.
- II AK: Kamennoejärven ja Belvelammen välisellä kannakselta ollut vih:n varmistusosasto vetäytynyt pohjoiseen. Maaselän aseman suunnalla vih.teki kiivaan hyökkäyksen Kommunarofjärven pohjoispuolella olevaa kompp:mme vastaan pakottaen sen vetäytymään Kommunarofjärven ja Retulammen välisellä kannakselle. N. vahvistetun kompp:n suuruinen vih.-osasto hyökkäsi Maaselän aseman pohjoispuolitse,

25.11. illalla mutta hyökkäys tyrehtyi tykistötuleemme. Suurlahden koillispuolella etumaiset varmistusosastomme ovat olleet vih:n kanssa tulikosketuksessa Lisjapurolla ja parakkikylän pohjoispuolella. Liistepohjan (Lisjalguban) suunnalla vih:n krh:t ovat ampuneet keskityksiä Kivilouhimon (Kam.) maastoon. Vih:n pehmitys tykistötulellamme sekä valmistelut 26. 11. alkavaa hyökkäystä varten jatkuvat.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Lohivaaran suunnassa olleet vih.-motit selvitetty. Vallattu n. 300 pienempää ja 190 suurempaa korsua, tuhottu 9 hv:a, otettu saaliina mm. 5 pst. tykkiä. Vih:n tappiot yli 300 kaatunutta ja n. 50 vankia. Omat hv:t vaikuttaneet ratkaisevasti taistelujen kulkuun. Oman tykistön, pioneerien ja krh:n toiminta ollut myös erittäin tehokasta. Rautatien suunnassa torjuttu 50-miehisen vih.-osaston hyökkäys. Vih. ehti kuitenkin pureutua n. 60 m. päähän asemistamme. Maantien suunnassa vih:n painostus kasvanut. Sen johdosta on varmistuselimiämme vedetty taaksepäin.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla saarretun vih:n pääosan onnistui paeta itään.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 319:
- Hankoniemen alue: Eri puolilla vuokra-aluetta havaittu runsaasti räjähdyksiä ja tulipaloja, joita oma tykistötulemme ei ole aiheuttanut. Vih:n tykistötoiminta ollut edelleen vilkasta.
- Keski-Suomenlahti: Kallbådagrundin tienoilla 2 laivaa vih:n saattueesta tuhoutui miinoihin.

26.11. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Yö kulunut rauhallisesti paitsi 19.D:n lohkolla, jossa vih:n toiminta entistä vilkkaampaa. Eilen iltapäivästä lähtien on siellä jatkunut mol.puolinen laukausten vaihto, kk.- ja krh.tuli.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Sirkiänsaaren suunnalla iltayöstä vilkasta jv:n raskaiden aseiden tulta. Vih.partioiden etenemisyritykset asemiamme kohti torjuttu. Muualla yleensä rauhallista.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Suurlahden suunnalla vih. miehittänyt Sajatsnin saaren, josta varmistusosastomme oli vedetty huoltovaikeuksien takia sen eteläpuolella olevalle saarelle. Karhumäen suunnalla JR 60 vallannut p:n 158,1 eteläpuolella olevan kukkulan ja ylittänyt Glubokoejärven ja Kamennoejärven välisen purolinjan.
- II AK: Maaselän aseman (8.D) suunnalla vih. hyökkäsi jälleen aseman pohjoispuolitse asemiamme vastaan. Hyökkäys torjuttiin 2 tuntia kestäneen taistelun jälkeen, johon oma tykistömme osallistui. Liistepohjan motissa oleva vih. ampunut tykistöllään ja krh:illään etulinjojamme. Oma tykistömme jatkanut motin pehmitystä. Toiminta mottia vastaan alkaa klo 7,00.

26.11. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 153(25.11. klo 6 - 26.11. klo 6):
- Sää edelleen vaikeuttanut lentotoimintaa.
- Vih:n muutamat hävittäjät partioineet Hangon alueella. Kannaksella lentotoiminta on ollut vilkkaampaa kuin edellisinä päivinä. Keski-Syvärillä lensi 3 hävittäjää ja Troitsankonnun tienoilla 3 pommikonetta 2 hävittäjän suojaamana pommittaen Syvärin luostarista länteen.
- Omat hävittäjät partioineet itäisellä Suomenlahdella sekä Kannaksella rintamalinjan läheisyydessä. Tiedusteltu Hangon alueella sekä Suomenlahdella. Haavoittuneiden kuljetuslentoja. Pommitettu laivanaattuetta Suomenlahdella.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista häirintätulta. Todettu vih:n suorittaneen pkl.-estetöitä Valkeasaaren maastossa.
- Seuraavat kotiuttamiskuljetukset lähteneet: III/JR 46 Raivolasta klo 14 ja II/JR 49 Valkjärveltä klo 17,15.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Tykistömme ja pst.tykkimme hävittäneet vih:n kk.pesäkkeitä sekä pst.tykin. Tapparin suunnalla taisteluetuvartioidemme kimppuun hyökännyt pienehkö vih.-osasto lyöty takaisin 1½ tunnin taistelun jälkeen.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Paikoitellen tavanmukaista, mutta 17.D:n kaistalla ja Givjärven suunnalla vilkasta molemminpuolista tykistön ja krh:n tulta, paikoitellen laukausten vaihtoa ja partiotoimintaa.
- VII AK: JR 60 edelleen taistelussa välittömästi Glubokoejärven ja Kemennoejärven välisen puron pohjoispuolella. 1 patl. on idempänä edeten vallannut p. 158,1 eteläpuolella olevan kukkulan, josta jatkanut etenemistään luoteeseen saavuttaen Stortsnejejärven kaakkoispään. 2. JPr. alistettu 1.D:lle käytettäväksi JR 60:n suuntaan.
- II AK: 4.D:n kaistalla maantien eteläpuolella JR 35:n patl. vallannut Orlovsjärven itäpään pohjoispuolella olevan kukkulan. Maantien pohjoispuolella vih:n partio katkaissut huoltotiemme Venojärven länsipuolelta. Vastatoimenpiteet käynnissä. P:n 126,7 eteläpuolisessa maastossa JR 26 torjunut sivustahyökkäyksellä vih:n kiihkeän hyökkäyksen vih:n menettäessä n. 100 miestä kaatuneina ja 30 vankeina. 8.D:n kaistalla Krivin aseman suunnalla n. 2 vahv. kompp:n suuruinen vih. hyökkäsi idästä ja pohjoisesta tulevien rautateiden suunnissa Kommunarofjärvestä kaakkoon kulkevalla purolinjalla olleita JR 5:n asemia vastaan. Joukkomme olivat pakoitetut jättämään asemansa. Vih. sai lisäksi haltuunsa Krivin aseman pohjoispuolella olevan rautatiesolmun. Krivin asema ja siitä länteen lähtevä rata edelleen hallussamme. Vastahyökkäys purolinjan takaisin valtaamiseksi käynnissä. Maaselän aseman suunnalla on Kommunaroff ja "etujärven välisellä kannaksella ollut SissiP 2 vedetty taaksepäin rautatielinjalle. Liistepohjan suunnalla mottia vastaan idästä hyökkäävät joukkomme saavuttaneet linjan Velikaja Guba viime "a" - Pettel Guba ensi "t". lännestä edenneet joukkomme vallanneet Liistepohjan niemen P:n 156,1 luoteispuolella. Vih. asemissa kukkulan 156,1 länsirinteellä. Hyökkäystä Liistepohjan motin valtaamiseksi jatketaan aamulla.

26.11. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnassa maantien pohjoispuolella torjuttu n. 200 miehen vahvuisen vih.-osaston suorittama hyökkäys.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Rautatien eteläpuolella torjuttu vih:n yritys ylittää heikoin voimin Alivermanjoki.
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla Passtshieljvaarasta vetäytymään onnistunut vih. tavoitettu Tshoalmjaurin itärannalla, jossa taistelu jatkuu. Kukkesjaurin pohjoispuolitse kahtena eri osastona länteen edennyt n. 2 kompp:n vahvuinen vih. pakotettu taisteluun Kukkesjaurin länsipään eteläpuolella. Sen 2 hyökkäystä torjuttu. Jäämeren rannikolla torjuttu vih:n hyökkäykset kukkulaa 314,9 vastaan.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 321:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistö on tulittanut Padvalandetin eteläosia. Vesitornin ja Koppnäsuddin seudulta kuultu useita räjähdyksiä.
- Itä-Suomenlahti: Suursaaressa havaittu 2 kuljetuslaivaa, 4 Fugasraivaajaa, 2 vartioalusta, 1 Storoshevoi-hävittäjä ja kuljetusalus Molotov.

27.11. aamulla Ker.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: JR 60 on Kiivaiden taistelujen jälkeen vallannut Stortsnejejärven eteläpuolisen kukkulamaaston. Kev.Os.8 alistetaan JR 60:lle.
- II AK: Huoltotie Venojärven länsipuolella saatu avatuksi 26.11. JR 25:n kaistalla vih. avannut pimeän tultua koko rintamalla tykistö- ja krh.tulen. Krivin aseman suunnalla vastahyökkäyksemme johti 26.11. rautatiesolmun uudelleen valtaamiseen. Partiomme räjäyttänyt radan 60 - 70 m. pituudelta n. 5 km. Maaselän aseman pohjoispuolella. Hyökkäys Liistepohjan mottia vastaan jatkuu klo 7,30.

aamulla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Partiomme suistanut 23.11. etelään matkalla olleesta junasta n. 7 km. Segezhan aseman pohjoispuolella veturin ja 8 vaunua radalta.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 322:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötuli ollut laimeampaa, paitsi Kannaslohkolla, jossa vih. ampui pariin otteeseen kiivaasti kaikilla aseillaan 10-15 min. kerrallaan. Prästkullan ja Snappertunan lohkoilla vih. ampunut ajoittain kiivaastikin jv.konetuliaseilla. Bromarvin lohkolla suoritettu harhauttamistoiminta ei paljastanut mitään uutta. Voimakkaita räjähdyksiä Gunnarsörenissä, Medössä, Krogensissa ja Tvärminnessä. Hangon suunnalla tulipalo. Maite ei tykistömme ole aiheuttanut. 20.11. lähtien on päivittäin ollut toiminnassa vain 3 vih:n kenttäpatteria.

27.11 Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 154 (26.11. klo 6 - 27.11. klo 6):
- Epäedullinen sää vaikeuttanut lentotoimintaa.
- Vih:n muutamat hävittäjät partioineet Terijoen ja Lempaalanjärven alueella. Lipolan Sirkiänsaaren suunnalla todettu 1 pommituskonelentue, jossa 4 4-moottorista konetta. Itä-Karjalassa lentoja vain Syvärin suunnalla.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 1 kone ja 2 konetta (24.11.), joita ei ole ennen ilmoitettu.

PM:n creedsan. IV ja I AK:lle 220/Järj. 3 (3013/Op.1/6, 28.11.41):
- Kotiuttamiskuljetukset PM:n kirj:ssä 2215/Lkp. sal. 25.11.41 mainittuja joukkoja varten on tilattava PM:n Rautatieosastolta siten, että kuljetukset tapahtuvat ajalla 2.-6.12.41.

PM:n creedsan. IV ja I AK:lle 3020/Op.1/5 d, LIITE n:o 328:
- IV AK siirtää ensi tilassa yhden uudelleen järjestetyn, nuoremmista ikäluokista kokoonpannun prikaatin I AK:n ilmoittamalle alueelle, missä se alistetaan I AK:lle.

III AK:n käsky sissitorjunnan järjestelystä 729/III/3 b (3051/Op.1/5 f, 2.12.41):
- Tiedot vih:n III AK:n alueella suorittamasta partisaanitoiminnasta ja taistelupartisaanien taktiikasta, katso LIITTEET n:o 329 a-b.
- Sissitorjunnan alueellinen järjestely: a) 3.D:n alue (vasen raja linja Ohtanjärvi - Soppijärvi - Oz. Rigolampi - Kiisjoki), joukot: Vienan HSP ja Os. Tuomola; b) III AK:n pohjoisryhmän taka-alue (vasen raja Pääjärven lounaisranta - Pundomajoki), joukot: Lin.P 15, Vahv. 9./JR 33, Os. Koskimaa sekä joukkue/14.SPol.K; c) III AK:n pohjoisryhmän pohj.puolinen alue, jakautuen Jelettijärven - Verhnejejärven - Tiiksjärven alueeseen (SissiP 3) ja Pääjärven - Kuukasjärven alueeseen (Vahv. III/JR 33, p. 9.K)
- Sissitorjunnan suoritus: Kaukotiedustelu (etumaisen varmistuslinjan tarkastus suoritettava joka päivä), taistelutiedustelu ja taistelu.
- Div.J ja SS-Div.Nord varmistavat erikoisohjeitten mukaisesti tien Kiestinki - Kokkosalmi.
- Moottorikelkkoja tullaan jakamaan Pääjärvellä ja Tuoppajärvellä suoritettavaa partiointia varten.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tykistömme tuhonnut 12.D:n lohkolla pari pesäkettä ja vaientanut 18.D:n lohkolla yhden suorasuuntaustykin sekä tulittanut Valkeasaaren itäpuolella huomattua vilkasta vih:n liikehtimistä.
- Alvatin merivartioasema aloittanut toimintansa. RP 2:n pääosat siirtyneet 2.RPr:n alueelle.

illalla I AK:n-tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvahkoa tyk.häirintää ja jv.aseiden tulta. Tykistömme vaientanut vih.ptrin ja pst.tykin. Tapparin suunnalla asemiamme vastaan hyökännyt n. joukkueen vahv. vih.osasto karkoitettu ja tuotettu sillä tappioita.

27.11. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 163. ja 11.D:n alueella tavallista vilkkaampaa molemminpuolista tulitoimintaa. Syvärin ja Laatokan välisessä kulmauksessa, voimalaitoksen (5.D) suunnalla ja Givjärven (7.D) suunnalla torjuttu vih:n väkivaltaiset tiedusteluyritykset.
- VII AK: N. 20-miehinen vih.-osasto yritti edetä Suurlahti "i":n itäpuolella olevasta saaresta sen eteläpuolella olevaan saareen. Yritys torjuttiin. Myöhemmin yritti saman saaren eteläkärkeen n. kompp:n vahvuinen vih. Se hajoitettiin tykistö- ja krh.tulella. Karhumäen suunnalla erään 50-miehisen vih.-partion onnistui rautatien länsipuolella päästä asemaamme saakka, josta se vastaiskulla lyötiin takaisin. JR 60:n suunnalla vastahyökkäyksemme käynnissä p. 158,1 etelä- ja lounaispuoliseen maastoon tunkeutuneen vih:n karkoittamiseksi. Krugloejärven ja Stortsneejärven välinen kannas on kokonaan joukkojemme miehittämä.
- II AK: 4.D:n hyökkäys Orlovojärveltä pohjoiseen siirretty toistaiseksi, jotta hyökkäys voidaan suorittaa samanaikaisesti JR 60:n kanssa. 26.11. p. 126,7 maastossa kaatuneiden vih:ten lukumäärä todettu 340:ksi. Krivin aseman suunnalla oleva JR 5:n patl. työntänyt varmistuksensa linjalle Sukjärvi - p. 154,9 - p. 154,9 - p. 154,0. Liistepohjan motista yritti 3 vih.-kompp:aa Suurlahden ylitse. Huomattava osa tästä vih:sta tuhottiin tykistötulellamme. Suurlahden koillispuolelle myöhemmin lähetetty kompp. saavuttanut taistelun jälkeen vih:n huoltotien, joka lähtee v.s. koordinaatti 12 kohdalla olevan niemen itäosasta koilliseen. Kompp:n tarkoituksena on estää motissa oleva vih. peräytymästä Suurlahden ylitse. Mottialuetta edelleen pienennetty. Idästä käsin joukkomme murtautuneet vih:n asemiin Suurlahden pohjukasta n. 2 km. länteen olevan lammen länsi- ja lounaispuolisessa maastossa. Asemien vyörytys käynnissä. 42.Rj.K on lännestä käsin saavuttanut tienmutkan p:stä 156,1 n. 1 km. kaakkoon. JR 4:n patl. saavuttanut linjan p. 156,1 - siitä suoraan pohjoiseen olevan pienen lahden pohjukka. Pimeän tullessa motista poistunut pohjoiseen jäälle n. 200 jalkamiestä, 20 ratsumiestä, 2 raskasta haupitsia ja kuormastoa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla vallattu Iso-Lakijärven pohjoisrannalla oleva niemi. Vih:n vastaiskut torjuttu.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Iuton suunnalla olleet vih.-osastot vetäytyneet pimeän suojassa joukkojemme takaa-ajamina Talvikylän ja Lounavaaran suuntiin. Jäämeren rannikolla vih:n vahvahkoin voimin useita kertoja tekemät hyökkäykset kukkulaa 314,9 vastaan torjuttu. Vih:n laivatykistön tulta Uravuonosta rintaman keskikaistalle.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 323:
- Hankoniemen alue: Vih:n tulitoiminta ollut laimeampaa kuin edellisinä päivinä. 5 vih:n kenttäptria ollut samanaikaisesti toiminnassa. Prästkullan lohkolla vih:n jv. konetuliaseet olleet vilkkaassa toiminnassa.

illalla Ylipäällikkö matkusti kenr.maj. Airon ja ev.luutn. Grönvallin saattamana Helsinkiin valtioneuvostossa käytäviä neuvotteluja varten.

28.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Tykistötulemme hajoittanut n. 60-miehisen vih.-osaston Tsolmutsan länsipuolella olevan niemen eteläosassa. Pitkälahden ja Vaksjärven välillä vih:n jv.tuli ollut kiivaampi kuin aikaisemmin. Myös vih:n tykistö- ja krh.-tuli ollut vilkasta. JR 60:n suunnalla lyöty p:n 158,1 etelä- ja lounaispuoliseen maastoon päässyt vih.
- II AK: Partiomme todennut, että Sekehen kylä paloi 26.11.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jäämeren rannikolla jatkuvia vih:n hyökkäysyrityksiä joukkueesta pataljoonan vahvuuteen vaihtelevilla osastoilla kukkulaa 314,9 vastaan. Hyökkäykset torjuttu.

aamulla Laat.P:n tilannetiedoitus:
- Haapanovan edustalla on 40 m. pituinen proomu, jossa lastina unitaarisia ammuksia, krh.ammuksia, ruutia sekä Risut-nimistä räjähdysainetta. Proomun tyhjentämiseen ryhdytty.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 324:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötuli ollut laimeata. Partiomme käynyt Gråskärin ja Granskärin rannassa. Saarissa ei havaittu mitään.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 155(27.11. klo 6 - 28.11.klo 6):
- Sää on jatkuvasti rajoittanut lentotoimintaa.
- Vih:n lentoja todettu ainoastaan Kannaksella, 2 hävittäjää ja 11 pommikonetta.
- Omat koneemme tiedustelleet Äänisen pohjois- ja koillispuoliselta alueella ja jatkaneet haavoittuneiden evakuoimislentoja Kiestingistä. Tulitettu auto- ja hevosajoneuvokolonnia tiellä Poventsa-Merimaaselkä.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih.-tappioista ei ilmoituksia.

IV AK:n käsky 16.Pr:n siirrosta, 3035/Op.1/5 f:
- PM:n 27.11.41 antaman käskyn johdosta määrätään 19.D:n osista uudestijärjestetty prikaati, jota tästälähtien nimitetään 16.Pr:ksi lähetettäväksi ja siirrettäväksi I AK:n alaiseksi.
- 16.Pr:n siirto on aloitettava 29.11.41 ja luovutus I AK:lle tapahtuu Lipolassa.

I AK:n käsky 16.Pr:n sijoituksesta, 3037/Op.1/5 f:
- IV AK:sta alistetaan 16.Pr. I AK:lle.
- 16.Pr. paitsi yksi patl. alistetaan 15.D:lle ja aloittaa se marssin tietä Kivennapa - Lipola - Rautu - Metsäpirtti 1.12. aamulla.
- Patl./16.Pr. alistetaan 10.D:lle. Marssitiestä ja -tavoitteesta sopivat 10.D ja 16.Pr. keskenään.

Neuvotteluja Ylipäällikön kanssa käynnissä olevien sotatoimien tavoitteesta, kotiuttamissuunnitelmista, Englannin sodanjulistusuhasta ym.: katso Valtioneuvoston pöytäkirja 28 p:ltä marrask. 1941.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Vih:n vahvat puolustuslinjat itärintaman keskikaistalla on murrettu.

28.11. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 8.KPr:n kuljetusalus, joka oli kuljettamassa osia Kr 2: sta Saarenpäästä Koivisto kpl:aan, tuhoutunut miinaan Kavitsan kohdalla. Tarkistamattomien tietojen mukaan 1 ups. ja 31 miestä hukkunut.

illalla Kor.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. suorittl tykistövalmistelun jälkeen n. kompp: n voimin hyökkäyksen Koukkulan (Kovtenitsin) ja Gorgan välillä. Hyökkäys torjuttiin. 5.D:n alueella vih. suorittanut tykistön tukemana n. joukkueen suuruisin voimin väkivaltaisia tiedusteluyrityksiä Syvärin yli mm. Ohtalskojejärven itäpuolella, Lotinanpellon pohjoispuolella ja Pirkinitsan kylän kohdella sekä n. kompp:n vahvuisena Lotinanpellon ja Miroskinitsin välillä olevaan niemeen päästen kapeana kiilana pureutumaan asemiimme. Vih. karkoitettiin tykistötulemme tukemalla vastaiskulla. Yritysten aikana vih:n tykistötuli ajoittain kiivasta. Oma tykistömme ampunut vastarannalla ryhmittyvää vih:ta. 7.D:n alueella pienehkö vih.-osasto tunkeutunut Verandapuron ja Vaskusjärven väliseen maastoon.
- VII AK: JR 60:n suuntaa vahvistettu 2.JPr:lla. Hyökkäys alkaa 29.11. aamulla. VII AK:n johtoryhmä siirtyy 29.11. Käpyselkään
- II AK: Kaaselän aseman suunnalla vilkasta tulitaistelua. Suurlahden suunnalla n. 2 kompp:n vahvuinen kk:lla vahvistettu vih. teki hyökkäyksen koillisesta käsin Lisjajoella olleita asemiamme vastaan päästen sisäänmurtoon. Vastahyökkäyksemme löi vih:n takaisin. Vih. peräytyi rautatielle ja sen itäpuolitse pohjoiseen. Liistepohjan motissa ollut vih. vetäytynyt yöllä jäitse kauempaa kiertäen Suurlahden pohjoispuolelle. 1.JPr. ja Pans.P (-kompp) ollut aamulla 28.11. alkaen Juustjärvelle, jossa alistetaan II AK:n kom:lle.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla Ison Lakijärven pohjoisrannalla krh:n ja tykistön tukemia vih:n hyökkäysyrityksiä, jotka torjuttu. Rautatien suunnalla ja maantien pohjoispuolella partiokahakoita.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Uudistuneet hyökkäykset kukkulaa 314,9 vastaan edelleenkin torjuttu.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 325:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistö- ja jv.aseitten tuli ollut laimeahkoa.
- Itä-Suomenlahti: Koiviston salmessa ya. Porkkala ajoi miinaan ja upposi heti. Hukkuneita 1 upseeri ja 31 aliupseeria ja miestä

29.11. aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.partio Sirkiänsaaren suunnalla karkoitettu Lempaalan järven yli tullut 9 yliloikkaria.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. aloittanut verraten kiivaan krh. ja jv.aseiden tulen Lotinanpellon ja Mirotskinitsin väliseen maastoon 5.D:n alueelle. 7.D:n alueella Kimjärven koillispuolella n. 20-miehinen vih.-partio hyökkäsi kuorma-auton ja hevosajoneuvon kimppuun aiheuttaen tappioita.
- VII AK: Suurlahden suunnalla tulitettu raskailla krh:illä Tsolmutsan länsipuolisen niemen eteläosassa todettua n. 40 m. leveää korsua. Karhumäen suunnalla vih:n tykistö tulittanut takamaastoa etenkin rauta- ja maantien suunnissa. JR 60:n suunnalla p. 158,1 maasto vih:n hallussa.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 156(28.11. klo 6 - 29.11. klo 6):
- Epäedullinen sää tehnyt lentotoiminnan melkein mahdottomaksi.
- Vih:n lentotoimintaa ei ole havaittu.
- Oma kone tiedustellut Muurmannin radalla Sorokan - Maaselän välillä. Pommitettu rataa Urosjärven aseman eteläpuolella.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappiot: 2 konetta, joita ei ole ennen ilmoitettu.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Vih:n häikäilemättömät hyökkäykset Rostovin luona ja Donetsin laakiolla ovat tuottaneet hänelle pahoja verisiä tappioita. Rostovin sisäosat tyhjennetään, ja koska väestö on osallistunut taisteluun saksalaisten joukkojen selkäpuolella suoritetaan häikäilemättä välttämättömiksi osoittautuneet toimenpiteet.
- Hyökkäystoimissa Moskovaa vastaan on saavutettu uusia menestyksiä.
- Pietarin edustalla on vahvat vih:n hyökkäysyritykset torjuttu.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Harvaa laukausten vaihtoa.
- Vih. on jatkanut varustustöitään 18.D:n ja 19.D:n lohkoilla.
- Kotiuttamiskuljetukset: III/JR 58 ja III/JR 48 lähteneet tänään Raivolan asemalta.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Tykistömme vaientanut vih:n 2 tykkiä ja pst.aseemme tuhonneet 2 kk.pesäkettä. Lumisuon suunnalla vih:n etenemisyritys asemiamme vastaan torjuttu.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vaskusjärven pohjoispuolella oleva parakkikylä vallattu. Vih:n asemat nyt Vaskusjärven tasalla.
- VII AK: Rimskajan suunnalta tullut vih.osasto valtasi yllättäen Kuusirannan edustalla olevat 2 saarta. Vastatoimenpiteet käynnissä. Rautatien suunnassa hajoitettu jv. tulella hyökkäykseen ryhmittyvä vih. Tseremhovoejärven suunnalla saavutettu Tseremhovoe "r":stä n. 600 m. pohjoiseen oleva maasto. Oikealla siivellä saavutettu sanan Krugloe(järvi) "r":n maasto ja vasemmalla siivellä P:stä 94,7 n. 500 m. länteen oleva maasto. P. 94,7 maasto todettu vih:n miehittämäksi. Stortsneejärvi - Salmijärvi

29.11. illalla kannaksella saavutettu Baraki "B":n maasto.
- II AK: Tsopina - Karhumäen suunnalla joukkomme on tien eteläpuolella työntänyt oikeaa siipeään n. 600 m. itään päin. Kolijärven pohjoispuolella edetty n. 200-300 m. Osa joukoistamme ylitti Krestovipuron v.s. koordinaatti 82 kohdalla saavuttaen maaston ½ km. itäisen metsäaseman sillan pohjoispuolella. Edessä vih:n vahvasti varustama linja. Vih. tehnyt hyökkäyksen Krivin asemaa vastaan pakottaen joukkomme vetäytymään ratasolmun länsipuolella olevan järven tasalle. Vastatoimenpiteet käynnissä. N. patl. vahvuinen vih. aloittanut hyökkäyksen Seesjärven koillisrannan suunnassa luoteesta Suurlahden koillispuolella olevia asemiamme vastaan. Vastatoimenpiteet käynnissä. Vih:n tykistö ollut vilkkaassa toiminnassa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla tykistömme hajoittanut hyökkäykseen ryhmittyneen vih:n rautatien suunnassa. Maantien eteläpuolella vih. teki n. 3 kompp:n vahvuisin voimin hyökkäyksen, mutta tykistömme ja krh:mme pysäyttivät sen n. 100-150 m. päähän linjoistamme. Verhn. Tsornojejärven kaakkoispuolella ollut vih. vetäytynyt Nauvaaran rinteille. 4 vih.-hävittäjää tulittanut Lohivaarassa kk:eilla. Stukakoneemme pommittaneet Engoseron luona junaa ja katkaisseet radan kahdesta paikasta.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tavallista vilkkaampaa tykistön häiritsemistulta.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla todettu kukkulalla 200 luoteeseen Simnaja-Motorokasta vih.-asemia. 2 kompp:n vahvuisen vih:n hyökkäys kukkulaa 314,9 vastaan torjuttu.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 327:
- Hankoniemen alue: Vih:n tulitoiminta ollut Bromarvin lohkolla verrattain laimeata, mutta muualla edelleenkin melko vilkasta. Kannaslohkolla suoritettuun tykistön ja jv. aseiden yhtäaikaiseen tuliylläkköön vih. vastasi ainakin 3 ptrin, krh:ien ja kk:ien tulella. heti

30.11. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 29.11. suoritetussa Vaskusjärven pohjoisen parakkikylän valtauksessa olivat vih:n tappiot kaatuneina n. 340.
- VII AK: Kuusirannan edustalla olevat 2 saarta vallattiin takaisin 29.11. illalla. Karhumäen maantien suunnassa vih. ampunut ensi karran etulinjaamme raskaalla tykistöllä. JR 60 vallannut p:stä 94,7 n. 500 m. kaakkoon olevan vih:n varustetun aseman. Yritys vallata Krugloe-sanan kukkula ei onnistunut. Hyökkäystä jatketaan tänään tavoitteena Kumsajoki sekä tarkoituksella lyödä JR 35:n ja VII AK:n joukkojen välille jäänyt vih.
- II AK: 4.D jatkaa hyökkäystä tien suunnassa sekä itäisen metsäaseman maastossa olevan vih:n lyömiseksi. Krivin aseman maasto jälleen joukkojemme hallussa. Suurlahden koillispuolella hyökännyt vih. lyöty vastaiskulla takaisin. Entiset asemat Suurlahden koillispuolella olevassa parakkimaastossa vallattu. Taistelut jatkuvat vielä Lisjalammen pohjoispäässä.

30.11. aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jäämeren rannikolla torjuttu vih:n etenemisyritykset Kalastajasaarennon kannaksella.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 328:
- Hankoniemen alue: Vih:n tulitoiminta ollut laimeata. Horsön ptri ja Björknäsin sekä Hangon kylän it.ptrit ampuneet yhteensä pari sataa kranaattia Storholman kohlaamolle. Prästkullan lohkolla vih:n tuli kohdistunut etupäässä Öbyn niemeen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 157(29.11. klo 6 - 30.11. klo 6):
- Kar.A:n alueella vih:n lentotoiminta keskittynyt etupäässä Suurlahden seuduille, jossa esiintynyt 12 lentoa. Suurlahtea ja Tsopinaa pommitettu ja tulitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet maataistelulentoja. Pommitettu junaa Sumerin asemalla, junaaa ja rataa Karvin aseman eteläpuolella, Kuutsujärven kylää ja Perttijärvellä. Tulitettu Tunkualla 3 rakennusta tuleen ja Kotskoman kohdalla 1 vaunu tuleen. Kiestingistä evakuoitu 7 haavoittunutta.
- Omia tappioita ei ole.
- Vih:n tappioista ei ilmoituksia.

PM:n kirj. 3760/Huolto 1/1 b: <u>Huoltotilanteen kehitys 20. - 29.11.</u> Siihen sisältyvät tiedot tappioista, sotavangeista ym., katso LIITTEET n:o 330 <u>a-b</u>.

Saksan päämajan tiedoitus:
- <u>Vih:n massahyökkäykset Rostovin luona</u> ja Donetsin mutkassa tuottivat hänelle jälleen raskaita tappioita.
- Moskovan alueella voitettiin jv:n ja ps.muodostelmain hyökkäyksillä lisää maastoa.
- Pietarin edustalla torjuttiin vih:n voimakas, ps.vaunujen tukema ulosmurtautumisyritys.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n toiminta rajoittunut harvaan tyk.- ja krh.häirintään sekä muutamaan kk.sarjaan. Oma tykistömme saanut osumia neljään vih.pesäkkeeseen 19.D:n lohkolla. 2.D:n lohkolla tuli puolellemme 3 virol. ylliloikkaria, eväinä mukanaan rehukakkuja.
- 53.RajaK lähtenyt päivällä Mustamäen asemalta.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n väkivaltaiset tiedusteluyritykset voimalaitoksen sekä voimalaitoksen ja Jandepajoen välisen tien suunnilla torjuttu. 7.D:n kompp. hyökännyt Vaskusjärven länsipäässä olleen vih:n korsuaseman kimppuun vallaten sen. Vih. aloittanut hyökkäyksen Vaskusjärven länsipuolella. Taistelu jatkuu. Givjärven suunnalla vih. suorittti väkivaltaisen tiedusteluyrityksen.
- VII AK: Vih:n hyökkäys rautatien länsipuolella torjuttu. Kumsajoen suunnalla 1 JR 60:n patl. vallannut p:n 158,1 länsipuolisessa maastossa kiivaan taistelun jälkeen erään kukkulan. N. 2 kompp:n vahvuinen vih. aloittanut hyökkäyksen samaa kukkulaa vastaan. JR 60:n hyökkäys Storsneejärven koillis- ja pohjoispuolella ei ole sanottavasti edistynyt. 2.JPr. katkaissut tien Tsopina - Karhumäki sanan "der" lounaispuolella, jonka jälkeen 1 patl. kääntyi itään ollen nyt murtoluvun 3/8 kohdalla. Toinen patl. kääntyi länteen ja on 500 m. p.s. koordinaatti 66:n itäpuolella. Patl:n hyökkäys toistaiseksi pysähtynyt vih:n Kumsajoen yli pohjoisesta käsin suorittaman vastahyökkäyksen takia.

30.11. illalla
- II AK: Tien Tsopina - Karhumäki eteläpuolella JR 35:n patl. vallannut Rigalammesta luoteeseen olevan järven pohjoispuolella olevan vih.-aseman, josta jatkaa pohjoiseen maantielle. L JR 35:n patl. sekä kevyt osasto taistelussa vih:n kanssa n. 2½ km:n päässä itäisen metsäaseman sillasta Krestovipuron koillispuolella. Suurlahden suunnalla torjuttu n. patl:n vahvuisen vih:n hyökkäys Lisjajoella olevia asemiamme vastaan. Siitä luoteeseen olevassa Baraki-maastossa asemamme säilytetty vih:n painostuksesta huolimatta. Vih:n tappiot 29. ja 30.11. suoritetuissa taisteluissa yhteensä n. 500 kaatunutta.
- Os.L saapuu kokonaisuudessaan keskitysalueelleen Ahvenjärven maastoon 1.12.

III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla torjuttu vih:n hyökkäysyritys maantien pohjoispuolella ja n. 200 miehen vih.-osaston hyökkäys Verhn. Tsornojejärven kaakkoispuolella. Vaiennettu tykistötulellamme maantiekm. 20,5 kohdalla todettu vih.-ptri.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 329:
- Hankoniemen alue: Hangon - Russarön vesillä todettu 1 iso kuljetuslaiva ja 2 muuta alusta. Kuljetusaluksen ja kaupungin välillä vilkas hinaajien ja VMV:den välittämä liikenne. Vih:n tulitoiminta verraten laimeata.
- Itä-Suomenlahti: Suursaaressa havaittu 2000 ja 3000 t. kuljetuslaiva, 1 purjelaiva, 2 tankkialusta, 3 vartioalusta ja 6 VMV. Saattue lähtenyt Suursaaresta länteen. Er. RLston rautatietykki tulitti Seivästön eteläpuolella olevaa laivaryhmää, joka käsitti Js.Jermakin, Storostsevojhävittäjän, pienen jäänsärkijän ja 2 kuljetuslaivaa.

1.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D pysäyttänyt 30.11. alkaneen vih:n hyökkäyksen Vaskusjärven länsipuolella olevaa korsukukkulaa vastaan.
- VII AK: Välillä Pitkälahti - Vaksjärvi sekä Vaksjärven suunnalla illalla vilkasta vih:n tykistötoimintaa. Kumsjoen suunnalla JR 60 valtasi kiivaan taistelun jälkeen p:n 158,1. Vih:n vastaiskut torjuttu. Krugloe kukkula edelleen vih:lla. Stortsneejärven koillis- ja pohjoispuolella vih:n vastarinta edelleen sitkeää. Metsälinjalla olevan p. 3,0 maastossa JR 60 on edennyt n. 200 m. aiheuttaen vih:lle huomattavia tappioita. 2.JPr. on tien suunnassa edennyt länteen päin koordinaattiviivan 66 kohdalle. 1 vih:n hv. ja 1 henkilöauto tuhottu, 1 hv. saatu ehjänä haltuumme. Hyökkäystä jatketaan entisessä ryhmityksessä paitsi että Kev.Os. 8 hyökkää Stortsneejärven länsipuolitse p. 107,7 maastoon, jossa vahva vih., ja että länteenpäin hyökkäävää JP:aa vahvistetaan toisella JP:lla.
- II AK: 4.D:lla tien eteläpuolella ja Kolijärven pohjoispuolella taistelukosketus vih:n kanssa. Itäisen metsäaseman suunnalla JR 35:n patl. ja kev.os. taistelussa vih:n kanssa n. 400 m. päässä Tsopina - Karhumäki tiestä. Maaselän aseman suunnalla torjuttu n. 2 joukkueen vahvuisen vih.-osaston hyökkäys Maaselän asemalta länteen.

1.12. aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 330:
- Hankoniemen alue: Vih.-tykistön toiminta ollut laimeahkoa. Bromarvin lohkolla vih:n it.ptrit sekä pohjoinen ja eteläinen rautatieptri tulittaneet asemiamme. Snappertunan lohkolla vih. ampunut erästä omaa saartaan pst. tykistöllä. Örön lke tulittanut Russarön ankkuripaikalla olevia aluksia, jolloin iso kuljetuslaiva siirtyi Hangon satamaan ja laivueenjohtaja etelään Russarön suojaan.
- Aeski-Suomenlahti: Puolenyön tienoissa havaittiin Helsingin majakkalaivan eteläpuolella vih:n laivasto-osasto, johon kuului 3 suurempaa ja 2 pienempää alusta. Mäkiluodon lke avasi tulen osastoa vastaan ja upotti siitä 2 alusta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 158(30.11. klo 6 - 1.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta sään parannuttua huomattavasti vilkastunut. Terijoella 3 hävittäjää hyökkäsi it.asemiamme vastaan ja myöhemmin 2 hävittäjää pommitti ja tulitti Terijoen huoltotietä. Kar.A:n alueella todettu 10 vih.-lentoa, joissa yhteensä 17 konetta. 29.11. pommitettiin Kuusamoa, jossa 1 siviilihenkilö kuoli ja 5 haavoittui. 2 taloa vaurioitui.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta- sekä etsintälentoja. Pommitettu vih:n joukkoja, autoja ja hevosia sekä rataa Riihen asemalta n. 4 km. etelään, Ontan ja Karman asemien puolivälissä ja Karman ja Kuusen välillä.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Rostovin luona vih. jatkanut vastahyökkäyksiään mies- ja materiaalitappioista välittämättä.
- Keskikaistalla hyökkäävät saksalaiset tunkeutuneet yhä lähemmäksi Moskovaa.
- Pietarin edustalla vih. on jatkanut turhia ulosmurtautumisyrityksiään, menettäen lukuisia kaatuneita ja vankeja sekä 30 hv:a.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 163. ja 11.D:n alueella oma tykistö vaientanut vih:n suorasuuntaustykin ja vih.-ptrin. 5.D:n alueella oma tykistö saanut täysosuman vih:n korsuun ja bunkeriin sekä vaientanut suorasuuntaustykin.
- VII AK: Äänisen Suurlahden suunnalla Kuusirannan itäpuolella olevasta saaresta karkoitettiin sinne saapunut 7-miehinen vih.-partio. Kuusjoen suunnalla on Stortsneejärven pohjoispuolella päästy n. 400 m. päähän itäisen metsäaseman sillasta. P. 107,7 maasto vielä vih:n hallussa. Länteen hyökännyt 2.JPr. on saanut yhteyden JR 35:een n. 1 km.p:n 133,3 itäpuolella olevassa maastossa. Tien suunnassa ei etenemisemme länteen ole edistynyt vih:n Kolijärven pohjoispuolelta suuntaaman voimakkaan tulen takia. Itäänpäin edennyt jäänäkäripataljoonaa vastaan vih. on tehnyt useita vastahyökkäyksiä. Etulinja nyt 800 m. metsäaseman sillasta länteen.
- II AK: 4.D:n kaistalla vih:n havaittu vahvistaneen sekä varustuksiaan että miehitystään JR 35:n suunnalla.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtualla hyökkäsi pohjoista sivustaamme vastaan n. 50-miehinen vih.-osasto, mutta lyötiin takaisin. Louhen suunnalla vilkasta molemminpuolista tykistö- ja jv. aseiden tulta.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaistalla Jäämeren rannikolla havaittu p. 276,2 seudulla 40 miehen vahvuinen vih. Uudistuneet hyökkäykset kukkulaa 314 vastaan torjuttu.

1.12. illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 331:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistötoiminta ollut melko vilkasta. Partiomme havaitsi Lillaholmin miehittämättömäksi.
- Keski-Suomenlahti: Aamuyöstä tulitti[illegible] Os.P:mme, johon kuului 2 tyv., 4 VMV:tä sekä 2 saksalaista ulkovartioalusta, n. 10 mpk. Jussaröstä etelään Hankoon menevää vih:n laivasto-osastoa, johon kuului 2 kauppalaivaa, 2 Fugasraivaajaa ja 2 VMV:tä. Osumia todettiin, toinen kauppalaiva tuhoutui.

2.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tavanmukaista molemminpuolista tykistön ja krh:n häirintätulta. Gorkan itäpuolella torjuttu n. joukkueen vahvuisen vih:n tiedusteluyritys. 5.D:n kaistalla tykistömme vaientanut vih:n suorasuuntaustykin.
- VII AK: Tsolmutsan suunnalta vih.-tykki ampunut laukauksia Majakkasaaren pohjoispäähän. Vaksjärven suunnalla vih:n todettu suorittaneen joukkojen vaihdon etulinjassa koko JR 45:ä vastassa olevalla alueella. Kumsjoen suunnalla vih:n hyökkäykset p:n 158,1 koillispuolella jatkuvat iltamyöhään. P:sta 133,3 koilliseen oleva kukkula vih:n miehittämä ja siitä itään nimettömien lampien eteläpuolella on vielä vih:n miehittämä pesäke. Maasto miinoitettu ja ansoitettu.
- II AK: Itäisen metsäaseman sillan pohjoispuolella oleva patl., jokaan hyvin väsynyt, vaihdetaan toiseen. Vahv. 1.JPr. saapunut keskitysalueelleen Ahvenjärven maastoon, paitsi Pans.P.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 332:
- Hankoniemen alue: Vih:n tykistö ollut melko vilkkaassa toiminnassa koko alueella. Illan ja yön aikana useita räjähdyksiä, jotka jatkuivat paloina.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 159(1.12. klo 6 - 2.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut hyvän sään vallitessa sangen vilkasta. Uutujärveä pommitettu ja tulitettu. Troitsankontua ja Kikijeviä tulitettu. Liistepohjaa pommitettu ja tulitettu.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalentoja, suojauslentoja, maataistelulentoja (Jeljärven suuntaan) sekä etsintälentoja. Pommitettu autokolonnaa Petrozskista etelään, 4 Pudoshista länteen joen etelärannalla olevaa öljysäiliötä, autokolonnaa Soltkoshesta 2 km. pohjoiseen ja rataa 3 km. Karmasta pohjoiseen. Tulitettu mm. Kronstadtin pohjoiskärjestä n. 3 km. etelään 4000-5000 t. rahtialusta, joka myöhemmin todettiin palavassa tilassa. Evakuoitu 12 haavoittunutta.
- Omat tappiot: 1 FR kone.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

Ylipääll:n käsky 985/Op. 2 sal., LIITE n:o 331:
- PM:n kirj:llä 672/Op.2, 1.9.41 perustettavaksi määrätty Er.RLsto, joka on ollut alistettuna suoraan IV AK:lle, liitetään linnakkeistona 8.RPr:iin.

2.12. Ylipäällikön käsky Laatokan Puolustuksen uudelleenjärjestelystä 986/Op.2/sal., LIITE n:o 332:
- Laatokan puolustus muodostetaan Laat.RPr:ksi (myöhemmin 4.RPr.).
- Prikaatin kokoonpano: komentaja, esikunta, esik.kompp., viestikompp., rannikkopioneerikompp., 2 linnakkeistoa, liikkuva raskas ptri, 3 kev.it.jaosta, Laatokan laivastoosasto.
- Laat.RPr. alistetaan suoraan PM:lle paitsi aselajisuhteessa Meriv.kom:lle.
- Uudestijärjestelyn yhteydessä sijoitetaan 1912:n ja sitä nuoremmat ikäluokat pääasiallisesti prikaatin yksikköihin ja vanhemmat ikäluokat suojajoukkokokoonpanon yhteydessä lakkautettaviin yksikköihin.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Rostovin ympäristö-alueella jatkuvat taistelut:
  - Moskovan rintamalla tunkeuduttu uusilla kaistoilla syvälle vih:n puolustusjärjestelmään.
- Pietarin ulkopuolella torjuttu useita voimakkaan tyk.valmistelun jälkeen suoritettuja ulosmurtautumisyrityksiä. Ilmavoimat ovat pommittaneet Laatokan jäällä tapahtuneita kuljetuksia ja jatkaneet rautatieyhteyksien tuhoamista Tihvinän itäpuolella.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n tykistö ja krh:t tulittaneet ajoittain vilkkaasti etulinjaamme 12.D:n ja 2.D:n lohkoilla. Jv.-aseiden tuli jatkunut koko IV AK:n alueella. Oma tykistö, krh:t ja pst.kiväärit saaneet täysosumia vih.pesäkkeisiin ja korsuihin tuhoten niistä useita. Haupitsilla ammuttu 4 täysosumaa Valkeasaaren asemarakennukseen.
- II/JR 47:n kotiuttamiskuljetus lähtenyt päivällä Raivolan asemalta.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista tyk.häirintää ja jv.aseiden tulta. Vih:n suorasuuntaustykit olleet vilkkaassa toiminnassa sytyttäen puolellamme 3 taloa tuleen. Oma tykistömme vaientanut vih:n pst.tykin ja saanut Kierossa olleeseen vih.osastoon täysosuman.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n tykistötuli ollut yleensä laimeata. Oma tykistömme vaientanut 3 vih:n patria, 1 pst. tykin ja 2 krh:a. 5.D:n alueella tykistömme hajoittanut Harevtsinan kylässä olleen joukkueen suuruisen vih.-osaston. Voimalaitoksen suunnalla vih. suoritti n. kompp:n vahvuisin voimin krh:n ja 8 kk:n tukemana väkivaltaisen tiedustelun pitkin Syvärin rantaa. Yritys torjuttiin. 17.D:n alueella vih. yrittänyt Verhotinosuon pohjoispuolella parissa kohden ylittää Jandepajoen, mutta torjuttu.
- VII AK: Vih. miehittänyt Suurlahti "i":stä 2 km. itään olevan saaren kompp:lla ja 3 kk:lla. Kumsjoen suunnalla on Stortsneejärven koillis- ja pohjoispuolinen maasto vallattu ja puhdistettu vih:sta. Itäisen metsäaseman maantiesillat vallattu ja saatu ehjinä haltuumme. Hyökkäyksemme itään päin edistynyt linjalle p. 158,1 - Krugloekukkulan länsireuna -sanan Oz.Plotitse "Oz"- siitä luoteeseen johtavan puron länsiranta. JP 6 on metsäaseman maantiesillan pohjoispuolella olevasta sillanpääasemasta jatkanut hyökkäystä itään. Sen etulinja n. 1 km. sillan itäpuolella. Täällä saatu yhteys luoteesta edenneisiin II AK:n joukkoihin. JP 7 on yhteistoiminnassa JR 35:n kanssa lyönyt JR 35:n edessä olleen vih:n. Tie Tsopina - Karhumäki vapaa vih:sta itäisen metsäaseman sillasta 1 km. itään.

2.12. illalla - II AK: JR 35:n patl. puhdistanut maastokolmion Kolijärvi - Krestovipuro - läntinen metsäasema vih:sta. Krivin suunnalla torjuttu 2 vih.-partion etenemisyritykset Usmalammen koillispuolella.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla maantien pohjoispuolella vih. teki eilen 200 miehen vahvuisin voimin hyökkäysyrityksen, joka torjuttiin. Tänään torjuttu useita vih:n suorittamia väkivaltaisia tiedusteluyrityksiä.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Rajajoosepista Suonikylään rakenteilla oleva tie autoilla ajettavassa kunnossa 2 km. päähän Suonikylästä.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 333:
- Hankoniemen alue: Tykistömme tulittanut Molotov-luokan kuljetusalusta saaden perämaston kohdalle osuman, jolloin alus lähti liikkeelle. Koko vuokra-alueella on havaittu lukuisia tulipaloja. Suurin tulipalo syttyi Uddskatanin kapeimmassa kohdassa, ja n. tuntia myöhemmin tapahtui palopaikalla valtava räjähdys. Räjähdyksiä on todettu eri puolilla vuokra-aluetta. Vih:n tykistö tulittanut asemiamme melko vilkkaasti. Oma tykistömme tulittanut vih:n ptreita, huoltoteitä ja majoitusalueita. Elmholm todettu vih:sta vapaaksi. 8 omaa konetta pommitti Hangon aluetta.
- Keski-Suomenlahti: Sukellusveneemme suorittaneet jatkuvaa partiointia Helsingin - Tallinnan välillä.
- Itä-Suomenlahti: Koiviston ja Saarenpään väli on uudelleen raivattu miinoja tapaamatta.

3.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 2.12. esiintyi Zaostrvojen eteläpuolella vih:n ps.juna ampuen muutamia laukauksia Gorkan itäpuoliseen maastoon.
- VII AK: Karhumäen suunnalla p. 158,1 maastossa vih. teki illalla jatkuvia hyökkäyksiä asemiamme vastaan. Hyökkäykset torjuttiin. JR 60 ja JP 6 olleet jatkuvasti taistelukosketuksessa vih:n kanssa. 1.D jatkaa hyökkäystään painopiste vasemmalla vallatakseen Karhumäen Kumsajoen eteläpuolella olevan osan.
- II AK: Krivin suunnalla tiedustelu ulotettu linjalle Raz 13 - Krivin asemalta rautatien suunnassa 8 km. itään - Kaskijärvi kohtaamatta vih:ta.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 334:
- Hankoniemen alue: Lukuisia räjähdyksiä ja tulipaloja. Vih:n tulitoiminta ollut yön kuluessa melkein olematonta. Suorittamamme tiedustelun tähänastisista tuloksista päätellen <u>vih:n etulinjat ovat vapaat</u>. Bromarvin lohkolla partiomme ovat todenneet Horsön, Gråön, Medön ja Medörnin vapaiksi vih:ista. Kannaslohkolla joukkomme olivat klo 4 aikaan saavuttaneet linjan kansakoulun kukkula - Lappvikin asema. Läntisellä alalohkolla edetty vih:n etumaisiin asemiin. Vih. on paikoitellen ampunut joukkojamme vastaan hyvin harvaa kivääritulta. Haikkialla havaittu runsaasti miinoituksia ja ansoituksia. Snappertunan lohkolla Hästö todettu vapaaksi vih:ista. Illalla havaittiin Hangosta lähteneen 2 saattuetta, joista toisessa 5 alusta ja toisessa 2.

3.12. aamulla - Keski-Suomenlahti: Edellämainituista saattueista upotti Mäkiluodon lkv 2 alusta, joista 1 suurempi. Suv. Vetehinen oli myös tulikosketuksessa saattueen kanssa, mutta torpeedohyökkäys ei onnistunut.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 160 (2.12. klo 6 - 3.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut epäedullisen sään takia vähäistä. Lentoja eniten Liistepohjan - Savujärven suunnalla.
- Omat hävittäjät suorittaneet mm. maataistelulentoja alueelle Perttijärvi - Lehto ja Muurmannin radalle. Tiedusteltu monelle eri suunnalle. Pommitettu rataa Jukan asemalta 5 km. etelään ja Karman ja Kuusen asemien välillä sekä Poventsan kylää. Evakuoitu 10 haavoittunutta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Moskovan rintamalla saksalaiset jv.- ja pst.muodostelmat voittaneet lisää maastoa, vih:n sitkeästä vastarinnasta ja paikallisista vastahyökkäyksistä huolimatta.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tavanmukaista mol.puolista tykistö- ja krh.ammuntaa. Vih. saanut palos hrapnelleilla syttymään tulipalon alkuja muutamassa rakennuksessa Valkeasaaren maastossa ja lohkomme vasemmalla siivellä. 18.D:n lohkolla vaiennettu 2 vih:n pst.tykkiä, 19.D:n lohkolla saatu täysosumia 9 vih.-pesäkkeeseen.
- II/JR 28:n kotiuttamiskuljetus lähtenyt Valkjärveltä. JR 16 siirtynyt päivän kuluessa AK:n alueelta.
- Koiviston salmessa jatkettu raivaustöitä. Saarenpään molemmat 152 mm:n tykit ampumakunnossa.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n tykistö suorittanut häirintää erittäinkin Simolan kukkulan ja Kapujärven pohj.puoliseen maastoon. Oma tykistömme tuhonnut vih:n pst.tykkikorsun, vaientanut 3 suorasuuntaustykkiä ja krh:n sekä häirinnyt Kierossa ja Muratassa havaittuja vih.-osastoja.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Torjuttu n. joukkueen vahvuisen vih.-osaston yritys ylittää Syväri Lotinanpellon länsipuolella. Vih:n raskaan ptrin tulitettua kiivaasti Kimjärvi - Sarkijärvi kannasta ainakin kompp:n vahvuinen vih. aloitti 1 hv:n ja ps.auton tukemana hyökkäyksen mainitulla suunnalla. Hyökkäys torjuttiin. Vih:n uusi ryhmittyminen estettiin. Vih. aloittanut hyökkäyksen Sarkijärven kylän pohjoispuolisessa maastossa. Taistelu jatkuu.
- VII AK: JR 60:n ja 2.JPr:n suunnissa edelleen taistelukosketus varustetuissa asemissa olevaan vih:een.
- II AK: 4.D:n joukkojen ryhmittely hyökkäyksen jatkamista varten käynnissä. Seesjärven Suurlahden suunnalla n. 300 miehen vahvuinen vih.-osasto hyökkäsi lentopommituksen ja voimakkaan tykistötulen jälkeen asemiamme vastaan Suurlahden koillispuolella pakottaen siellä olleet komppaniamme vetäytymään Lisjaojan lounaispuolelle. Hyökkäys pysäytettiin Lisjaojalla olevien asemiemme eteen.
- II ja VII AK:n hyökkäys jatkuu aikaisintaan 5.12.41.

3.12. illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Partiomme suistanut 1.12. illalla Kuutshjärvi - Jeljärvi radalla itään matkalla olleesta junasta kaikki 6 vaunua.

III AK:n sähke:
- III AK:n komentoporras siirtyy 4.12. Kananaisiin.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- SS-JR 9 irroitettu ja saapunut Taivalkoskelle. Kuljetus meritse alkaa todennäköisesti 10.12.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 335:
- Hankoniemen alue: Klo 14,40 nostettiin Russarössä siniristilippu. Saaresta otettiin vangiksi 290 miestä, joista suurin osa virolaisia. Dödö tyhjä. Saaressa on it.ptrit ja muut puolustusasemat ja talot räjäytetty. Gunnarsörea ja Horsön saariryhmän kaikki saaret vapaat vih:ista. Tulta ei ole saatu mistään. Prästö, Kilboholm, Svedjeholm ja Bengtsår tarkastettu tien suunnassa pohjoisesta etelärantaan asti. Kannaslohkolla etenemistä vaikeuttanut erittäin runsas miinoitus. Edetty linjalle Nordberg - Sandträsk - Lindgrens. Ekö vapaa vih:ista. Snappertunan lohkolla on tarkastettu ja havaittu tyhjiki Storkrokholm, Hermansö, Hästö, Grislom, Stor-Valterholm, Koö, Björkskär, Grevskär, Rävskär, Svartholm ja Glasskär. Mitään arvokkaampaa sotasaalista ei toistaiseksi ole löydetty. Hästö - Busöstä joukkomme ovat saaneet vastaansa pst.-tykkitulta. Vesitorni räjähti ilmaan. Takaisin saatu alue yleensä hävitetty perusteellisesti sekä miinoitettu ja ansoitettu.

4.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. yrittänyt yön aikana tykistö- ja krh.tulen tukemana työntää partioita etulinjaamme, mm. jäitse Terijoen suunnassa. Partiot karkoitettu.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n n. 50 miehen vahvuinen osasto hyökännyt aamulla Tapparin maantien suunnassa asemiamme vastaan. Taistelu vielä käynnissä. Muualla rauhallista.

aamulla Par.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D torjunut vih:n hyökkäyksen Särkijärven maastossa ja tuhonnut 3.12. yhteensä 3 hv:a, 1 ps.autpn, 4 pst. tykkiä ja 1 kh:n.
- VII AK: Rautatien itäpuolella vih. jatkanut varustelutöitään. P. 158,1 maastossa vih. suoritti 3.12. useita hyökkäyksiä krh:n tukemana. Hyökkäykset torjuttiin vih:lle suurin tappioin. Kumsjoen molemmin puolin edelleen kiinteä taistelukosketus vih:een.
- II AK: Maaselän aseman suunnalla asemiemme eteen kaivautunut vih. vetäytynyt pois.

krh?

4.12. aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 336:
- Hankoniemen alue: Tarkastettu Bockholmit, Bässholmarna, Strömsholm, Tjärnholm, Kadermo ja Byön pohjoisranta. Vih: ta ei ole tavattu eikä laukaustenvaihtoa ole ollut.
- Keski-Suomenlahti: Sukellusveneet partioineet Helsingin ja Tallinnan välillä ja Os.P Jumindan sulun itäpuolella. Porkkalan linnakkeiston ptrit tulittivat 3.12. vih.-aluksia, jolloin havaittiin osumia ja musta savupatsas sumuttavassa varmistuslaivassa. Kuivasaari ampui Helsingin edustalla havaittua hävittäjäalusta ja kahta varmistusalusta, jolloin maalissa havaittiin savupilviä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 161(3.12. klo 6 - 4.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut edullisesta säästä johtuen verrattain vilkasta.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta-, suojaus-, etsintä- sekä maataistelulentoja. Pommitettu autokolonnia. 1 mtv. räjähti ja upposi väistäessään tulitusta Kallbådagrundin luona.
- Omat tappiot: 1 BW-kone.
- Vih:n tappiot: 1 kone (2.12.), jota ei ennen ilmoitettu.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Donetsin laakiolla torjuttu vih:n voimakkaat hyökkäykset vastustajan kärsiessä verisiä tappioita.
- Pietarin luona ovat vih:n uudet ulosmurtautumisyritykset epäonnistuneet.
- Suomalaiset miehittäneet Hangon. Venäl. 12,000 tonnin kuljetuslaiva "Josef Stalin", jossa oli 6,000 neuvostosotilasta ja runsaasti sotatarvikkeita, vaurioitunut saksal.-suomalaiseen miinasulkuun ja tuotu kahden pienen etuvartiolaivan hinaamana erääseen saksalaiseen tukikohtaan.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvaa tykistön, krh:ien ja jv.aseiden tulta. 2.D:n lohkolla vih. lähettänyt propagandaa, jonka pää. sisältönä oli "älkää hyökätkö Pietariin, vaatikaa rauhaa ja menkää kotiinne, Amerikka takaa Suomelle koskemattomuutta ikuisiksi ajoiksi."
- II/JR 37:n kotiuttamiskuljetus lähtenyt Raivolan asemalta.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n aamulla suorittama hyökkäys Tapparin suunnalla lyöty klo 10 mennessä takaisin. klo 15 uusittu hyökkäys torjuttiin hämärän tultua. Vih. vei vetäytyessään haavoittuneet ja osan kaatuneita muassaan, taistelumaastoon jäi n. 20 kaatunutta vihollista.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D:n kaistalla eilisten taistelujen aikana linjojen väliin Särkijärven kylässä pureutunut vih.-osasto työnnettiin tänään takaisin. Kimjärvi - Särkijärvi kannaksella liikehtinyt 3 vih:n ps. vaunua, joista 1 tuhottu.
- VII AK: P. 158,1 maastossa vih:n painostus jatkuu edelleen. Tiet Tsopina - Karhumäki suunnalla tiedusteluosastomme edenneet 200-300 m. 2.JPr:n suunnalla edelleen taistelukosketuksessa asemissa olevaan vih:een.
- II AK: Maaselän aseman suunnalla etulinjamme tulitaistelussa asemiemme eteen kaivautuneen vih:n kanssa. Seesjärven Suurlahden pohjukan yli hyökkäsi n. 100 miehen vahvuinen vih.-osasto, joka tuhottiin asemiemme edessä.

4.12. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla vilkasta omaa partiotoimintaa. Ylä-Tsornoje järven kaakkoispuolella ilmahyökkäys vih:n tukikohtaa vastaan.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 337:
- Hankoniemen alue: Partiomme käynyt Gunnarsörenissä ja Granskärissä. Bromarvin lohkolla on Horsö ja Elmholm puhdistettu kokonaan miinoista ja Gunnarsholm osittain. Kannaslohkon eteläisellä alalohkolla on tie Lindgrens - Tvärminneby - Björkskärsby - Henriksberg - Täcktom - Hanko raivattu ja merkitty. Asuintalot kaupungissa ovat yleensä melko hyvässä kunnossa. Valtamaantien suunnassa saavutettu linja Uusi hautausmaa - Pumpverket. Snappertunan lohkolla todettu myös Hästö - Busö tyhjäksi vih:sta. Sattuneen erehdyksen johdosta pommitti eräs oma SB-kone VMV 16:ta ja kahta moottorivenettämme, jotka olivat kuljettamassa miehistöä Russarönön. Tällöin 1 mies kuoli ja 2 haavoittui ja veneet saivat pahoja vuotoja.
- Keski-Suomenlahti: Söderskärin kaakkoispuolella vih:n laivasto-osastosta, johon kuului 1 isompi ja 4 pienempää alusta, suurin alus ajoi ilmeisesti miinaan.
- Itä-Suomenlahti: Suursaaressa havaittu 14 vih:n kauppa- ja sota-alusta ja Lavansaaren satamassa 3-mastoinen kalja ja 1 VMV.

5.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 12.D:n lohkolla hajoitettu tyk.- ja krh.tulella useaan kertaan Rajajoen maastossa ryhmittyvät vih.osastot. 2.D:n lohkolla suoritti vih. aamuyöllä kahdesta eri suunnasta väkivalt. tiedusteluyrityksen n. vahv.kompp:n suuruisin osastoin, päästen eräässä kohdassa estelinjamme läpi. Klo 5,20 mennessä oli yritykset torjuttu. Otettu 3 vankia.

x) suun

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n tykistötuli kohdistui 4.12. voimakkaana Segeshan niemeen.
- VII AK: Rautatien suunnalla vih:n todettu tehostaneen varmistustaan ja miehittäneen uusia pesäkkeitä. P. 158,1 maastossa vih. on hyökkäillyt jatkuvasti. Vih:lla on vahvat asemat Plotitsnojärven ja siitä luoteeseen olevan sanan "Kumse" välillä. Div:n hyökkäys alkaa klo 7,00.
- II AK: 1.JPr:n, Ps.P:n ja 4.D:n hyökkäys alkanut tänä aamuna. Seesjärven Suurlahden suunnalla estettiin illalla vih:n etenemisyritys Liajaojalla.

VII AK:n tilanneilmoitus klo 13,00 (VII AKE:n lennätinsanoma n:o 846/III/82 Kar.AK:n op.os:lle):
- 1.D: JR 56:n suunnalla jatkuvaa laukaustenvaihtoa. JR 45:n suunnassa vih. hyökkäsi klo 3 ja 4 välillä Vaksozeron maastossa. Hyökkäys torjuttiin. Vih. hyökkäillyt koko aamupäivän p. 158,1 maastossa, jota myöskin vih.-tykistö on tulittanut. Hyökkäykset torjuttu. JR 60:n etumaiset osat saavuttaneet Oz Plotitse "P":n. 2.JPr. (JP 5 ml.) seuraa 1.JPr:a.

5.12. II AK:n tilanneilmoitus klo 12,00 (II AKE:n sähke n:o 2752/III/6 Kar.AE:n op.os:lle):
- Vahv. 1.JPr:n hyökkäys alkoi Tsopina - Karhumäki tien suunnassa klo 7,50 Vahv. JP 3 etulinjassa, JP 4 ja JP 2 sen takana. Klo 9,50 JP 3 saavutti p.s. koordinaattiviivan 71. Vih. puolustautui katetuissa pesäkkeissä. JP 3 saavuttanut rautatien klo 10,55 ja käännetty etelään Karhumäen suuntaan tehtävinä vallata Karhumäki. JP 4 jatkaa rautatielinjalta Lumbusin suuntaan. JP 2 seuraa JP 4:ää.
- 4.D:n hyökkäys alkoi klo 4. JR 26 klo 6 eturmaisilla osilla n. ½ km. lammen eteläpäästä kaakkoon (82/72). Klo 9,30 ryhm. saavutti maantien p.s. koordinaatti 73 kohdalla. Vastarinta heikonpuolinen. JR 26 saanut yhteyden Vahv 1.JPr:iin p.s. 72 ja maantien leikkauspisteessä. Senjälkeen ei yhteyttä eteen. JR 25 edennyt klo 9,30 v.s. 83 tasalle. JR 35 Raz n:o 12 ja Kaz Rod suunnassa taistelupartioilla taistelussa vih:n varmistuksen kanssa.
- 8.D: Yhteyspartio lähtenyt Krivin suunnalta Lumbusjärven suuntaan ottamaan yhteyttä JR 35:een.

samulla

samulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tolvantojärven eteläpuolella Lohtjärven ja Tolvantojärven välillä n. vahvistetun komppanian vahvuisen vih:n hyökkäys kenttävartiotarme vastaan käynnissä. Vih.-partion yritys tunkeutua asemiimme Yli-Vermanjärvestä n. 2 km. kaakkoon olevan järven pohjoispuolitse torjuttu.

samulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 338:
- Hankoniemen alue: Russarön ympärillä on laskettu 45-60 m. levyinen miinavyöhyke. Päälaiturilla on suuret määrät elintarvikkeita, vaatteita, ammuksia y.m. Uddskatanin etelärannassa on 8-mastoinen uiva telakka. Laiturin vieressä meressä on n. 100 rautatievaunua ja satama-alueella olevissa varastoissa toistasataa autoa, joiden moottorit rikottu ja kumit poistettu. Varastoalueella suuret määrät ehjää rakennusrautaa. Kuggholmista on tähän mennessä tavattu 470 putkiansaa ja Länsmanista 180 sekä Medöstä 70. Bengtsärista löydetty tuhottu radioasema ja 4 panssarieutoa, joista 2 käyttökelpoista. Lisäksi saatu kaasunaamareita, lääkintäaineita ja kivihiiltä sekä suuret määrät elintarvikkeita, jotka on pilattu. Prästöstä löydetty 150 polkumiinaa, mutta Byö ei sensijaan ollut miinoitettu. Hangon kaupungissa talot miinoitetut suurilla panoksilla.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 162(4.12. klo 6 - 5.12.klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut sangen vilkasta. 5 pommikonetta käsittävä muodostelma pommitti ja tulitti Liistepohjaa, jossa hävittäjät lisäksi pudottivat pommeja ja tulittivat. Lisäksi pommitus ja tulitus Kuusjärvellä. 3 pommikonetta pommitti Rovaniemeä ja Kemijoen vartta. Vauriot vähäiset.
- Taistelukosketus vih:een saatu Maaselän asemalta lounaaseen ja Liistepohjassa. Pommitettu junia ja rataa Julkan ja Sumerin välillä, Peuran asemalla, Urosjärven asemalta pohjoiseen ja 2 km. Karman asemalta pohjoiseen sekä taloja, joukkoja, autoja ja leirialueita. Tulitettu Hiisjärvellä miehiä ja hevosia.
- Omat tappiot: 1 MS-kone.
- Vih.-tappiot: 3 konetta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Tärinteman etelälohkolla ovat vih:n uudet hyökkäykset rauenneet.
- Hangosta paetessaan ovat useat neuvostoalukset ajaneet saksalais-suomalaisiin miinasulkuihin, "Josef Stalinin" yhdellä mm. yksi 3,000 tonnin joukkojen kuljetusalus, yksi 700 tonnin höyrylaiva ja yksi MTV, jotka kaikki uponneet.

5.12. 14,45 Kenr. Heinrichs'in YE:n päällikölle tekemä ilmoitus ja kysely 3078/Op.1/5 f, LIITE n:o 333:
- Hyökkäys Karhumäkeen on sikäli onnistunut, että lännestä ja pohjoisesta on tunkeuduttu kaupungin laitaosiin. Mikäli vastarinta edelleenkin osoittautuu sitkeäksi, on tarkoitus edetä vain n. 8 km itään Karhumäestä, Bjurkovon itäpuolella olevalle purolle. Mikäli vih:n vastus luhistuisi, on tarkoitus siirtää tavoite aina Poventsaan saakka. Siltä varalta, että välitön jatkaminen viimemainittuun tavoitteeseen saakka osoittautuisi mahdolliseksi, pyytää kenr. Heinrichs etukäteen tiedustelemaan Ylipäälliköltä, onko olemassa mahdollisesti poliittisia syitä, jotka tämän estävät?

17,20 Ilmoitettu ev. Tapolalle, että kysymys tavoitteen siirtämisestä Poventsaan saakka esitetty Ylipäällikölle ja hyväksytty.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Ammuttu tykistöllä ja krh:llä vih:n asemiemme edessä liikkehtiviä ryhmiä. Raskaalla suorasuuntaustykillä ammuttu Valkeasaaren asemarakennukseen 20 osumaa.
- II/JR 27:n kotiuttamiskuljetus lähtenyt Raivolan asemalta.
- Er.RLston ptrit tulittaneet "Jermakin" johtamaa laivasaattuetta. Er.RLsto liitetty tänään linnakkeistona 8.RPr:iin.

I AK:n tilanneilmoitus:
- Tykistömme tulittanut Kieronkylän asuinrakennuksia, joita vih. käyttää majoitukseen, sekä vaientanut tulen vastanneen suorasuuntaustykin. Samoin vaiennettu Levaskan maastossa pst.tykki sekä krh., jonka tulikorsuun saatiin täysosuma. Krh:t suorittaneet häirintää Laatokan rannan suunnalla, jossa vih. suorittaa kenttävarustustöitä.

VII AK:n tilanneilmoitus klo 17,00 (VII AKE:n lennätinsanoma n:o 1590/848/III/82 Kar.AE:n op.os:lle:
- 1.D: JR 56:n suunnassa omaa vilkasta partiointia, joka todennut vih:n olevan edelleen asemissaan. JR 45:n suunnassa vih. varustaa asemiaan. JR 60 vallannut p. 94,7 maaston. Sen etulinja on nyt linjalla Oz Plotitse "P" - R Kumse "e" Hyökkäys jatkuu.
- 2.JPr:n suunnalla JP 6 ja Kev.Os. 14 etenevät Tsopinan tietä kaupunkiin, jossa vaihtavat 1.JPr:n osat ja jatkavat hyökkäystä ensi tavoitteena kukkulan 187,9 valtaus. JP 5 siirtymässä tien suunnassa varmistaakseen pohjoisesta käsin Kumsajoen pohjoisrannan, JR 60:n etulinjan ja kaupungin välillä.

II AK:n tilanneilmoitus klo 17,00 (II AKE:n sähke n:o 2756/III/6 Kar.AE:n op.os:lle):
- Vahv. 1.JPr: JP 3 tunkeutui pohjoisesta käsin kaupunkiin. Klo 12,45 oli n. puolet Kumsjoen eteläpuoleisesta kaupunginosasta vallattu. Koko Karhumäki vallattu ja puhdistettu vih:sta klo 15,30. JP 3:n vaihto JP 6:een alkoi klo 15,30. JP 4 jatkoi JP 3:n tunkeuduttua kaupunkiin Lumbusiin johtavan tien suunnassa. Se oli klo 16,00 taistelussa p.s. koordinaatti 75:n tasalla ja jatkoi etenemistään klo 17,00. JP 2 oli klo 16,00 p.s. koordinaatti 69:stä 3½ km. itään valmiina jatkamaan Lumbusin tien suuntaan. Ps.komppania Kaarnakari saapunut JP 2:n yhteyteen.
- 4.D Saavutettuaan maantien klo 9,30 JR 26 ryhtyi varmistamaan länteen (II/JR 26). Vahv. 1.JPr. tuli läpi n. klo 10,15. I/JR 26 selvitti II/JR 26:n taakse jääneen vih:n

5.12. II AK:n tilanneilmoitus klo 12,00 (II AKE:n sähke n:o 2752/III/6 Kar.AE:n op.os:lle):
- Vahv. 1.JPr:n hyökkäys alkoi Tsopina - Karhumäki tien suunnassa klo 7,50 Vahv. JP 3 etulinjassa, JP 4 ja JP 2 sen takana. Klo 9,50 JP 3 saavutti p.s. koordinaattiviivan 71. Vih. puolustautui katetuissa pesäkkeissä. JP 3 saavuttanut rautatien klo 10,55 ja käännetty etelään Karhumäen suuntaan tehtävinä vallata Karhumäki. JP 4 jatkaa rautatielinjalta Lumbusin suuntaan. JP 2 seuraa JP 4:ää.
- 4.D:n hyökkäys alkoi klo 4. JR 26 klo 6 etumaisilla osilaan n. ½ km. lammen eteläpäästä kaakkoon (82/72). Klo 9,30 ryhm. saavutti maantien p.s. koordinaatti 73 kohdalla. Vastarinta heikonpuolinen. JR 26 saanut yhteyden Vahv 1.JPr:iin p.s. 72 ja maantien leikkauspisteessä. Senjälkeen ei yhteyttä eteen. JR 25 edennyt klo 9,30 v.s. 83 tasalle. JR 35 Raz n:o 12 ja Kaz Rod suunnassa taistelupartioilla taistelussa vih:n varmistuksen kanssa.
- 8.D: Yhteyspartio lähtenyt Krivin suunnalta Lumbusjärven suuntaan ottamaan yhteyttä JR 35:een.

samulla

samulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Koskikaista: Tolvantojärven eteläpuolella Lohtjärven ja Tolvantojärven välillä n. vahvistetun komppanian vahvuisen vih:n hyökkäys kenttävartiotamme vastaan käynnissä. Vih.-partion yritys tunkeutua asemiimme Yli-Vermanjärvestä n. 2 km. kaakkoon olevan järven pohjoispuolitse torjuttu.

samulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 338:
- Hankoniemen alue: Russarön ympärillä on laskettu 45-60 m. levyinen miinavyöhyke. Päälaiturilla on suuret määrät elintarvikkeita, vaatteita, ammuksia y.m. Uddskatanin etelärannassa on 8-mastoinen uiva telakka. Laiturin vieressä meressä on n. 100 rautatievaunua ja satama-alueella olevissa varastoissa toistasataa autoa, joiden moottorit rikottu ja kumit poistettu. Varastoalueella suuret määrät ehjää rakennusrautaa. Kuggholmista on tähän mennessä tavattu 470 putkiansaa ja Länsmanista 180 sekä Medöstä 70. Bengtsäristä löydetty tuhottu radioasema ja 4 panssarivaunua, joista 2 käyttökelpoista. Lisäksi saatu kaasunaamareita, lääkintäaineita ja kivihiiltä sekä suuret määrät elintarvikkeita, jotka on pilattu. Prästöstä löydetty 150 polkumiinaa, mutta Byö ei sensijaan ollut miinoitettu. Hangon kaupungissa talot miinoitetut suurilla panoksilla.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 162(4.12. klo 6 - 5.12.klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut sangen vilkasta. 5 pommikonetta käsittävä muodostelma pommitti ja tulitti Liistepohjaa, jossa hävittäjät lisäksi pudottivat pommeja ja tulittivat. Lisäksi pommitus ja tulitus Kuusjärvellä. 3 pommikonetta pommitti Rovaniemeä ja Kemijoen vartta. Vauriot vähäiset.
- Taistelukosketus vih:een saatu Maaselän asemalta lounaaseen ja Liistepohjassa. Pommitettu junia ja rataa Jukan ja Sumerin välillä, Peuran asemalla, Urosjärven asemalta pohjoiseen ja 2 km. Karman asemalta pohjoiseen sekä taloja, joukkoja, autoja ja leirialueita. Tulitettu Hiisjärvellä miehiä ja hevosia.
- Omat tappiot: 1 MS-kone.
- Vih.-tappiot: 3 konetta.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Tärinteman eteläpohjalla ovat vih:n uudet hyökkäykset rauenneet.
- Hangosta paetessaan ovat useat neuvostoalukset ajaneet saksalais-suomalaisiin miinasulkuihin, "Josef Stalinin" yhdellä mm. yksi 3,000 tonnin joukkojen kuljetusalus, yksi 700 tonnin höyrylaiva ja yksi MTV, jotka kaikki uponneet.

5.12. sekä eteni klo 11,15 II/JR 26:n läpi. II/JR 26 nyt Kumsjoen pohjoisrannalla JR 60:n vasemmasta siivestä kaupungilla oleviin siltoihin asti. I/JR 26 jokilinjalla itse kaupungissa ja Er.P 21 kokoontumassa kaupungin koillislaitaan, jonka jälkeen ryhtyy varmistamaan ja partioimaan pohjoiseen. JR 25:n suunnalla vih. hyökännyt 3 kertaa p. 99,8 maastossa. Hyökkäykset torjuttu. I/JR 35 mattkalla Kas Rod suuntaan n. 1 km. p:n 150,2 eteläpuolella puron varressa. III/JR 35 saapumassa Ras n:o 12:n lounaispuolella olevalle parakkialueelle.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Paikoitellen tavanmukaista molemminpuolista tykistön ja krh:n häirintätulta ja partiotoimintaa. 163.D:n kaistalla vaiennettu vih.-ptri. 7.D:n kaistalla tykistön häirintätuli sekä vilkas laukaustenvaihto jatkunut koko päivän.
- VII AK: Ks.sen tilanneilmoituksia klo 13,00 ja 17,00.
- II AK: (Ks.sen tilanneilmoituksia klo 12,00 ja 17,00). Maaselän asemalla runsaasti vih:ia tulittaen Seesjärven Suurlahteen menevää tietä ja kylän länsipuolista maastoa pst.tykeillä. Seesjärven Suurlahden suunnalla torjuttu vih:n etenemisyritykset Lisjajoella. Suurlahden pohjukassa vih. tulittanut koko päivän asemiamme. Vih:n tykistön toiminta tällä suunnalla yleensä vilkastunut aiheuttaen jatkuvasti tappioita.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuaa pommitettu ilmasta. Louhen suunnalla vilkasta partiotoimintaa. Vih:n tiedusteluyritykset torjuttu.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Lohtjärven ja Tolvantojärven välisellä kannaksella torjuttu n. komppanian vahvuisen vih:n hyökkäys. N. patl:n vahvuinen vih. edennyt Orijärven pohjoisrantaa sen luoteispäätä kohti ja pysähtynyt järven pohjoispuolella olevalle kukkulalle korkeuskäyrä 140. Vastatoimenpiteet käynnissä.
- Pohjoiskaista: Tie Nautsista Suonikylään valmistunut talvella autoilla liikennöitäväksi. Vih:n miehitys todettu kukkulalla n. 3 km. Motovkasta luoteeseen ja sen varmistus n. 4 km. siitä pohjoiseen Mokkijärven pohjoispäässä.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 339:
- Hankoniemen alue: Långskär tutkittu. Saaressa olleet 3/100 mm:n ptri ja vh. tuhoutuneet. Dödöstä talteenotettu erilaisia viestivälineitä.
- Itä-Suomenlahti: Puumalan lkeen eteläpuolella tuli näkyviin 14 alusta matkalla itään. Puumalan lke ja rautatieptri tulittivat aluksia. 1 osuma saatu hävittäjään.

PM:n Järj.os:n kirj. 2291/Lkp. sal. <u>henkilöstön kotiuttamisvalmisteluista Laat.RPr:ssa</u> (3088/Op.1/6):
- Laatokan Puolustuksen on kotiutettava koko ylimääräinen henkilöstö, mikä jää Laat.RPr:n uudestijärjestelyn edellyttämän henkilökunnan ylitse (siihen sisältyy kom:n ja esikunnan lisäksi E-kompp., V-kompp., Rannikkopion.kompp., 2 linnakkeistoa, liikkuva rask.ptri, 3 kev.it.jaosta ja Laatokan laivastoosasto).

6.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. jatkanut koko lohkolla yön aikana liikehtimistä, partiointia ja väkivalt. tiedusteluyrityksiä. 19.D:n lohkolla lähestyi asemiamme n. 100 miehinen vih.-osasto käsiä ylhäällä pitäen. Esteellemme saavuttua alkoi vih. heittää käsikranaatteja, rikkoa estettä ja kaivautua. Syntyneessä tulitaistelussa vih. karkoitettiin, jättäen jälkeensä 20 kaatunutta ja 3 vankia. 2.D:n lohkon vas. rajalla asemiimme tunkeutunut n. joukkueen vahvuinen vih.osasto heitettiin välittömästi takaisin menettäen 5 kaatunutta ja 1 vangin. Omat tappiot 1 kk. ja 1 pst.kiv. sekä 4 kaatunutta. Etumaastossa tuhottiin vih.partiosta 5 ryssää.
- Koiviston saarilta saatu tarkistettujen tietojen mukaan sotasaaliina: 3 kpl. 152/45 L.R. kanuunaa, joista 2 jo saatettu ampumakuntoon; 1 kpl. 130/50 tykinputki lukkoineen, 2 kehtoa, 2 lavettia, 5 kilpeä ym.; 4 kpl. 76/mm it.tykkejä, 8 kpl. 45/mm pst.tykkejä sekä 4 putkea, kaikki hyvässä kunnossa; 2 kpl. 57/48 H.C.-tykkejä ja 2 kpl. 57/48 N-tykkejä huonossa kunnossa; 1 kpl. 180/mm ja 4 kpl. 82/mm krh., 1 kpl. 13/mm it.kk., 2 kpl. 7,62 mm kk. (Urku) ja 1 kpl. 7,62 mm Maxim kk.; lisäksi suuri määrä työkaluja ja varaosia. Viestivälineistä mainittakoon: 450 kpl. puhelimia, 17 kpl. keskuksia, 27 kpl. radioasemia, 500 kpl. radioputkia, 11 kpl. latausgeneraattoreita ym.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tykistötulellamme vaiennettu 2 krh:tä ja pst.tykki. Jandeban aseman suunnalla tykistömme saanut useita täysosumia vih:n hirsipesäkkeisiin. Östan suunnalla suorasuuntaustykkimme tuhonnut vih:n majoitusrakennuksen.
- VII AK: Rautatien ja Saksjärven suunnalla tilanne ennallaan. Mitään irroittautumiseen viittaavaa ei vih:ssa ole havaittu. Se jatkaa edelleen varustustöitä. P. 158,1 suunnassa vih. on edelleen hyökkäillyt, mutta sen hyökkäykset on torjuttu. JR 60 on saartanut sanan R Kumse maastossa olevan vih:n sekä jatkanut motin kiristämistä. Kaupungin suunnalla edeten Vahv. JP 6 ja Kev.Os. 14 ovat vallanneet kukkulan 187,9.
- II AK: Vahv. 1.JPr. jatkanut hyökkäystä Lumbusin suuntaan saavuttaen koordinaattiviivasta 80 n. 500 m. länteen olevan maaston, jossa taistelussa kovaa vastarintaa tekevän vih:n kanssa. Eilen iltapäivällä vih. teki Karhumäkeä vastaan hyökkäyksen etelästä ja lounaasta, mutta torjuttiin. 4.D:n yön aikana aloittama puhdistustyö kaupungin taloissa piileskelevistä vih:sta jatkuu. Eräs kaupunkiin jäänyt vih:n sissiosasto hyökännyt it.jaoksemme kimppuun tuottaen sille tappioita. Seesjärven suunnalla pieni vih.-osasto pääsi 5.12. Suurlahden yli Suurlahden kylän rantaan, mutta lyötiin vastaiskulla takaisin.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jäämeren rannikolla Litsajoen kohdalla vilkasta partiointia.. Litsavuonon kaakkoisrannalla torjuttu n. komppanian vahvuisen vih:n hyökkäysyritys.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 340:
- Tarkistettuja tietoja Koiviston saarilta saadusta sotasaaliista: Tykkikalustoa: 3/152/45-CR kanuunaa, 1/30/50 tykin putki lukkoineen, 4 kpl. 76 mm:n it.tykkejä, 8 kpl. 45 mm:n pst.tykkejä, 4 kpl. 45 mm:n putkia, 2/57/48-H.C. tykkejä, 2/57/48-N tykkejä. Jv. aseet: 1 kpl. 180 mm:n krh., 4 kpl. 82 mm:n krh., 1 kpl. 13 mm:n it.kk., 2 kpl. 7,62 mm:n ukk, 1 kpl. 7,62 mm:n Maxim kk. sekä suuri määrä työkaluja ja varaosia.

6.12. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 163(5.12. klo 6 - 6.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta on muualla paitsi Itä-Karjalassa ollut vähäistä. Syvärin suunnalla pommitettu ja tulitettu Tokarissa ja Syvärin asemalla sekä kahdesti voimalaitoksen luona. Karhumäen suunnalla 10 lentoa, joissa yhteensä 20 pommikonetta ja n. 40 hävittäjää. Koneet pommittivat ja tulittivat Tsopinaa, Liistepohjaa, metsäasemaa Padukin koil koillispuolella ja Savujärveä.
- Omat hävittäjät suorittaneet mm. maataistelulentoja Jeljärven ja rintamalinjan välillä. Taistelukosketus Maaselän kohdalla. Tiedusteltu monella eri taholla. Pommitettu mm. Kelon aseman ratapihaa, Poventsan kaupunkia ja junaa Sumerin asemalla.
- Vih:n tappiot: 4 konetta.

Ylipäällikön päiväkäsky n:o 33 itsenäisyyspäivän johdosta.
LIITE n:o 334 a-b:
- Nykyinen taistelu on pitkän itsenäisyystaistelumme jatko ja lopullinen päätös. Raskaimmat koettelemukset on jo kestetty. Vielä on kestettävä siihen saakka, kunnes taistelu itsenäisyytemme turvaamiseksi on viety lopulliseen voittoon.

Lontoosta ilmoitettu virallisesti, että Englanti katsoo olevansa sotatilassa Suomea vastaan.

Ylipäällikön käsky merivoimien uudelleenjärjestelystä 990/ Op.2, LIITE n:o 334 c:
- Määrätään järjestettäväksi seuraavat 3 rannikkoprikaatia: Saaristomeren (7.RPr.), Uudenmaan (1.RPr.) ja Itä-Suomenlahden (2.RPr.) rannikkoprikaati sekä Laivastovoimat.
- Ohjeet edellä mainittujen joukkojen uudelleenjärjestelystä antaa PM Järj.os. Toistaiseksi uudelleenjärjestelyä ei toimeenpanna 8.RPr:ssa. Laat.RPr:n suhteen on käsketty ja Äänisjärven RPr:n suhteen käsketään erikseen.

PM:nJärj.os:n käsky merivoimien uudestijärjestelystä 2296/ Lkp.sal. liitteineen 1-9 (3090/Op. I/6):
- Merivoimat on uudestijärjestettävä ajalla 10.12.-20.12.41, lukuunottamatta HR:n joukkoja, joista lähemmin määrää MeV:n kom.
- Uudestijärjestettyjen joukkojen ylimalkaiset henkilöstövahvuudet ovat:

Merivoimien esikunta	200
Saaristomeren Rannikkoprikaati (7.RPr.)	2,000
Uudenmaan " (1.RPr.)	2,095
Itä-Suomenlahden " (2.RPr)	2,125
It.ptrit ja Ään.mitt.os.	600
Laivaston esikunta	20
Rannikkolaivasto (RL)	760
Raivaajalaivasto (Raiv.L)	1,170
Turun laivastoasema	845
Helsingin "	425
Merisotakoulu	50
Yhteensä	10,290

- Uudestijärjestettäviin joukkoihin varataan reserviläisikäluokat 1912-1918 ja varusmiesikäluokat 1919-1922 sekä ne jotka eivät vielä ole suorittaneet loppuun asevelvollisuuttaan. MeV:ssa palvelevat, v. 1911 ja sitä ennen syntyneet kotiutetaan uudestijärjestelyn yhteydessä. Päällystöä varataan ikäluokkaan katsomatta siinä laajuudessa kuin päällystön tarve sen vaatii.

6.12.

- Uudestijärjestelyn yhteydessä on hajoitettava kaikki linnoitusjoukot sekä kaikki sodan aikana perustetut yksiköt ja muodostelmat. Svenska frivilligbat:n lähemmästä käytöstä saa MeVE PM:lta ohjeet erikseen.
- HR:n RajaJP:n kom:n on muodostettava 11., 21. ja 31. RajaK:n v. 1912 ja sen jälkeen syntyneestä henkilöstöstä Rajajääkäripatl. 3, jolle PM:n Järjos:n toimesta tullaan antamaan ohjeet saatavasta henkilötäydennyksestä sekä siirtymismääräys.
- III/JR 14 siirtyy Turkuun ja sen v. 1911 ja sitä ennen syntynyt henkilöstö kotiutetaan. PM:n op.os. antaa käskyn erikseen Turkuun jääneen vajavahvuisen patl:n tulevasta käytöstä sekä alistussuhteista.
- Er.P 1 siirtyy nykyisessä kokoonpanossaan Viipuriin ja määrää PM:n op.os. patl:n alistamisesta erikseen.
- JR 55:n v. 1912 ja sen jälkeen syntynyt henkilöstö on siirrettävä III/JR 55:en ja samoin siirrettävä tämän patl:n v. 1911 ja sitä ennen syntynyt henkilöstö JR 55:n muihin yksikköihin. Uudestijärjestetty JR 55 siirtyy perustamispaikalleen (Kauniaisiin, Leppävaaraan ja Westend'iin), jossa III/JR 55 alistetaan Hel.skp:lle ja muu JR 55 kotiutetaan.

PM:n käsky 14.D:n JR 52:n henkilöstön vaihdosta N:o 2286/Lkp.sal. (3080/Op.1/6):

- 14.D:n JR 52:ssa oleva henkilöstö kotiutetaan ja tilalle sijoitetaan koulutuskeskuksissa nyt olevia alokkaita sekä 14.D:n uudelleenjärjestelyn yhteydessä tullutta, v.1912 ja sen jälkeen syntynyttä ylijäämähenkilöstöä. Henkilöstön kotiuttamisen on oltava loppuunsuoritettu 23.12.41 mennessä, alokkaat (etupäässä Kainuun ja Iisalmen skp:eista) saapuvat Kotij.E:n toimesta Lieksan as:lle 15.12.41.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:

- Lumisuon länsimaastossa hyökkäsi aamulla n. 200 miehen vahv. vih.osasto, joka ½ tunnin taistelun jälkeen karkoitettiin; vih:n todetut tappiot 15 kaat. ja 1 vanki. Samoin Korosaaren koillispuolella hyökkäsi tykistön ja krh:ien tukemana n. kompp:n vahvuinen vih.osasto asemiamme vastaan edeten estelinjoillemme saakka. Hyökkäys torjuttiin 3 tunnin taistelun jälkeen; vih:n tappiot 20-30 kaatunutta.
- IV AK:sta saatu 16.Pr.on ottanut vastaan rintamavastuun Tapparin lohkolla JR 36:lta.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:

- VI AK: 163.D:n ja 11.D:n alueella molemmipuolista kiivasta tykistön ja jv.aseiden häirintätulta. 5.D:n alueella tykistötulemme hajoittanut joukkueen vahvuisen vih.-osaston Parsinpurolla sekä 2 vih.osastoa Ohtalskojejärven pohjoispuolella. Jandeban (17.D) kaistalla tavallista vilkkaampaa molemminpuolista tykistö- ja krh.tulta. Partiotoimintamme vilkasta Saksajärven (17.D) kaistalla ja Ostan (7.D) suunnalla.
- VII AK: 1.D:n hyökkäys saavuttanut linjan: Perälahti - v.s. koordinaatti 72,5 suunnassa Vaksjärven - Vaksozerka puroa Sobatsejärven kaakkoispäähän - Tseremhovoe "r" - Klubogoejärven kaakkoispää - p. 158,1 - kukkula Krugloe "K":n eteläpuolella - Plotitsejärven eteläpuolella olevan järven pohjoispää - p. 187,9 - siitä itään Perälahti. Vih:n erillisiä pesäkkeitä vielä sotilaskaupunginosassa sekä Karhumäen Kumsajoen eteläpuolisessa osassa. Vih:n todettu pienissä ryhmissä pyrkivän jäätyneen Pitkälahden yli itään. Vastatoimenpiteet tämän estämiseksi käynnissä.
- II AK: Vahv. 1.JPr. valtasi klo 13,00 Lumbusin. JP 2 oli klo 16,45 n. kolmen km:n päässä Poventsasta. Eteneminen jatkuu. Vih. tehnyt sitkeää vastarintaa. Oma tykistömme on jatkuvasti tukenut 1.JPr:n hyökkäystä. JR 26 siirtyy varmistamaan rannikon Karhumäestä Lumbusiin saakka. JR 25 lyönyt p. 99,6 maastossa olleen vih:n sekä jatkanut hyökkäystä Koiratarhan (Sobakovod) suunnaan, jonka otti ehjänä haltuunsa. P. 99,8 maasto puhdistettu vih:sta ja suurin osa asemissa olleista vih:sta tuhottu. Pienempi

6.12. illalla osa päässyt purkautumaan järven yli itään. JR 35 edelleen Ras. n:o 12:n länsipuolisessa maastossa taistelussa vih:n kanssa. Vih. sytyttänyt Ras. 12:n tuleen. Krivistä koilliseen johtavan radan suunnassa tiedustelumme todennut vih:n varmistuksen p:stä 154,0 koilliseen. Krivistä itään johtavan radan suunnassa ei vielä 7 km:n päässä ole kohdattu vih:ta. Seesjärven suunnalla vih. hyökännyt 3 kertaa Suurlahden pohjukan itäpäässä päästen kolmannella kerralla Suurlahden kylään. Etulinjamme Suurlahden kylässä välittömästi maantien eteläpuolella. Vastatoimenpiteet käynnissä. Vih:n tykistö ollut vilkkaassa toiminnassa aiheuttaen tappioita.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Orijärven luoteispään pohjoispuolella ollut vih. hyökännyt n. 2 komppanian vahvuisena järvikannaksella p:stä 86,4 n. 1 km. kaakkoon olevaa varmistustamme vastaan. Vih. tällä jatkuvasti sidottuna taisteluun; sen saarrostus pohjoisesta ja kaakosta käynnissä.
- Pohjoiskaista: Luttojoen ja Lounavaaran välimaastossa partiokahakoita. Jäämeren rannikolla vih:n kukkulaa 314,9 vastaan ja Litsavuonon kaakkoispuolella heikoin voimin tekemät hyökkäysyritykset torjuttu sille suurin tappioin. Vih. tehnyt 13 ilmahyökkäystä 1-3 koneella kaistan pohjois osassa ja Maatti-Muotkavuonon kannaksella. 6 vih.-konetta pommittanut laivoja Liinahamarin satamassa. Tappiot vähäiset. Vahinkoja ei aiheutunut.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 341:
- Hankoniemen alue: Russarössä lienee 4/130 mm:n ptrin tykeistä kolmen putket hyvässä kunnossa. Suuntauslaitteet kolhittu muista paitsi yhdestä. Mittauslaitteet rikottu. Omat 9 tuuman tykkien alustat hyvin säilyneet. Bengtsärissa löydetty n. 15 tonnia vehnäjauhoja säkeissä, joista päällimmäiset kerrokset turmeltu petroolilla. Kannasloh-kolla jatkettu miinoitusten ja ansoitusten raivausta. Långtskärissä ei ole tavattu miinoituksia.

7.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VII AK: Karhumäen maantien suunnalla etulinjamme työnnetty v.s. koordinaatin 73,50 tasalle. Karhumäen suunnalla VII AK:n alueella on vih:n tappioiden laskettu olleen 23.11. lähtien 3500 kaatunutta ja 400 vankia.
- II AK: Vahv.l.JPr. valtasi 6.12. klo 23,30 Poventsan. Omat tappiot vähäiset. l.JPr. saanut käskyn asettua puolustukseen pääpuolustuslinjana yleinen linja Kumslahti - Baraki-maasto Kumslahdesta n. 8 km. koilliseen - Okunjärvi, x)-Poventsa - Voljärvi. Vih. hyökkäsi 6.12. etelästä käsin JR 26:n asettamaa varmistusta vastaan p.s. koordinaatin 72 ja maantien leikkauskohdassa. Suurin osa vih:sta tuhottiin. JR 25 varmistanut pohjoiseen linjan nahkatehdas - rautatien itäisin mutka - rautatie - rautatieltä suoraan länteen p:n 99,8 itäpuolella olevan järven eteläpää. Illalla torjuttu vih:n hyökkäys idästä p:n 99,8 itäpuolella olevan järven yli. JR 35:n tilanne ennallaan. Vih. vetäytynyt pohjoiseen. Maaselän aseman suunnalla torjuttu vih:n etenemisyritys asemakylästä länteen. Seesjärven Suurlahden suunnalla lyötiin 6.12. Suurlahden kylään tunkeutunut vih:n takaisin vastahyökkäyksellä. Entinen etulinjamme Lisjaojalla saavutettu.

x) etuvartiolinja linjalle

7.12. aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 342:
- Hankoniemen alue: Bengtskäristä on löydetty vielä n. 10 ton. kauroja. Prästössä on tehty vaarattomiksi 315 polkumiinaa. Kannaslohkolla löydetty autorenkaita n. 20000 mk:n arvosta. Dragsvikin lahden eteläpuolelta on löydetty 2 vih:n kk:iä, joista toinen toimi automaattisesti kellolaitteella ja toinen valosilmällä. Hangon kirkon läheisyydestä löydetty 10 tonnin miina.
- Itä-Suomenlahti: 3-mastoinen purjealus jään reunassa Ulko-Tammiosta n. 1½ km itäpohjaitään. Aluksen pidättämistoimenpiteisiin ryhdytty. Seiskarin, Lavansaaren ja Schepelevskin suunnalla kuultu räjähdyksiä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 164(6.12. klo 6 - 7.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta ollut verrattain vähäistä. Syvärin suunnalla 2 konetta pommitti voimalaitosta ja 3 luostarin tienoilla.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjunta-, etsintä- sekä maataistelulentoja. Tiedustelua. Pommitettu teillä autoja, hevosia ja joukkoja, Poventsan kaupunkia, Voljärven ja Haapaselän kyliä sekä kylää Voljärven ja Poventsan puolivälissä. Tulitettu autoja, hevosia, joukkoja ja leirejä.

Ylipäällikön päiväkäsky n:o 34, LIITE n:o 335 a-b:
- Hangon miehittämisen johdosta kiitän Hangon ryhmän taistelijoita, Saksan sotatoimiin osallistuneiden meri- ja ilmavoimien sotilaita sekä ruotsalaisen vapaaehtoisjoukon miehiä.

Ylipäällikön päiväkäsky n:o 35, LIITE n:o 336 a-b:
- Osoitettu ruotsalaisille vapaaehtoisille, joitten osuutte Hangon rintaman taisteluissa korostetaan. Kiitoksen ja tunnustuksen sanat vapaaehtoispatl:n komentajalle, sen upseereille, aliupseereille ja miehille.

PM:n käsky Ilmavoimille 1023/Op.3/I, LIITE n:o 337:
- Englannin sodanjulistuksen johdosta on toistaiseksi luovuttava it.- ja iv.joukkojen suunnitellusta osittaisesta kotiuttamisesta; ilmatorjuntaa ja valvontaa on tehostettava.

PM:n käsky Ilmasuojelukom:lle 1024/Op.3/I, LIITE n:o 338:
- Englannin sodanjulistuksen johdosta on valojen käyttöä supistettava, etenkin valtakunnan etelä- ja kaakkoisosissa.

Japani julistanut sodan Amerikalle ja Englannille sekä aloittanut klo 8 jälkeen ilmahyökkäykset amerikkalaisia tukikohtia vastaan Tyynellä Valtamerellä.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Useissa paikoin itärintamalla on neuvostovenäläisten hyökkäykset lyöty takaisin. Donetsin laakiolla saavutettu paikallisia menestyksiä.
- Neuvostoliiton ilmavoimat menettäneet 29.11.-5.12. välisenä aikana 228 lentokonetta, saksalaisten menettäessä 21 konetta.

IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tavanmukaista harvaa häirintää. Valkeasaaren maastossa teki n. 130 miehen vahv. vih.osasto väkivalt. tiedusteluyrityksen, joka kumminkin estettiin.
- Koiviston salmi jäätynyt ja laivaliikenne vaikeutunut.

7.12. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n partiotoimintaa Laatokka - Syväri kolmiossa. Kimjärvi - Särkijärvi kannaksella tuhottu 1 vih:n ps.vaunu.
- VII AK: 1.D:n hyökkäys saavuttanut linjan Suurlahden rantaa v.s. koordinaatin 74 eteläpuolella - Kaz "K"- Sobatsejärven kaakkoispää - Ozero Sobatsejärven luoteispuolella - Uskoejärvi - kukkula Krugloe "K":stä etelään - siitä itään Uskoekukkulan koillispuolelle - Sobatse "a" - Kuikkozero - Suurlahti. Div:n ryhmitys: JR 56 Suurlahdesta Baraki "B":hen saakka, siitä Krugloekukkulan etelä puolelle JR 45, siitä rautatielle vahv.JR 60, rautatien suunnassa JP 6, JP 5 ja Kev.Os. 14 puhdistamassa Kumsajoen lounaispuolista osaa Karhumäestä. Osia JP 5:stä selvittämässä erillistä mottia Kumsajoen etelärannalla p.s. koordinaatin 72 kohdalla. Uskoejärven jäälle tuhottiin jäätä pitkin lännestä hyökkäävä JR 1072 viimeiseen mieheen. Oma hyökkäys jatkuu.
- II AK: Vahv. 1.JPr:n pääosat Poventsassa, 1 patl. Lumbusin kaakkoispuolella. Pans.P:n pääosat kokoontumassa huoltoa varten Karhumäki - Lumbusi alueelle. Poventsan itäpuolella kosketus vih:een katkennut. JPr. lähettänyt osaston tuhoamaan ja valtaamaan vih.-kolonnan Tsolmutsan - Poventsan välillä yhteistoiminnassa VII AK:n kanssa. JR 26 Kumsajoki linjalla ja Suurlahden rannalla koskетuksissa pakoon pyrkivän vih:n kanssa. JR 25 rautatien länsipuolella v.s. koordinaattien 83 ja 84 tasalla partioi itään ja koilliseen. JR 35 varmistaa linjalla Sjurgisvojärvi - Lumbusjärven eteläpää. 1 patl. p. 150,2 maastossa varmistaa pohjoiseen. 8.D lähettänyt vahvan taistelupartion tuhoamaan Ras. 13:n länsipuolelle parakkialueelle etelästä vetäytyneen 60-miehisen vih.-osaston Seesjärven Suurlahden suunnalla n. joukkueen vahvuinen vih. yrittänyt ylittää Listelammen luoteispään, mutta vajosi jäihin.
- Poventsassa saatu sotasaaliina mm. huomattava pioneeriväline - ja räjähdysainevarasto, suuri varusvarasto, suuri suolavarasto, sähkökoneita ja koneosia sekä useampia suksivarastoja.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla rautatien maastossa tykistömme tulittanut vih:n pst.- ja krh. asemia. Maantien eteläpuolella vih. 5.12. eteni voimakkaan tykistö- ja krh.valmistelun jälkeen komppanian vahvuisin voimin miinakentällemme asti, johon oma torjuntatulemme sen pysäytti. Eilen vih. vetäytyi tykistötulemme takia paikalta pois. Maantien suunnalla saatettiin eilistä vasten yöllä 2 vih:n raskasta krh:tä ja 1 pst.tykki tulellamme vaikenemaan. Molemminpuolinen partiotoiminta vilkasta varsinkin maantie suunnassa ja sen pohjoispuolella.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. uudisti Lohtjärven keskikohdan pohjoispuolella hyökkäyksen kenttävartiotamme vastaan, joka vetäytyi koilliseen. Hyökkäyksen jälkeen vih. irtaantui, vetäytyi Lohtjärven yli ja edelleen itäkaakkoon. Sen takaa-ajo käynnissä.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 343:
- Itä-Suomenlahti: Kaunissaaren länsipuolella tuuliajolla vih:n moottorivene. Alus hinattavana Rankkiin. Aamuilmoituksessa (n:o 342) mainittu 3-mastoinen kalja saasi miehitetty. Laivasta otettu 6 virolaista vangiksi. Lastina mm. koneöljyastioita ja syvyyspommeja. Aluksen tehtävänä oli mennä Suursaaresta Seiskariin ja viedä sieltä elintarvikelasti Kronstadtiin. Lavansaaren, Seiskarin ja Yhinmäen suunnista kuultu useita voimakkaita räjähdyksiä.

8.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. suorittanut partiointia, liikehtimistä ja väkivalt. tiedustelua. Kaikki yritykset estetty.
- Seiskarin suunnasta kuulunut jatkuvia, voimakkaita räjähdyksiä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih:n yritys ylittää Syväri 7.12. Shamaksan Pitkäsaaren kohdalla n. 2 joukkueen voimin torjuttiin.
- VII AK: Vahv. eskadroona URR:stä lähti 7.12. klo 20,00 Sunkusta tavoitteena Lobskaja ja klo 22,30 vahv.komppania JP 1:stä Afoninesta n. 8 km. itään olevasta Kaurasaaresta Palmaan katkaistakseen Poventsan tien ja tuhotakseen vih.kolonnan. 1.D:n etulinja nyt: rautatieylikäytävä koordinaatin 74 pohjoispuolella - Sobatsejärvi - Glubokoe "k"- Uskoejärven koskikohta - Krugloe kukkulan eteläreuna - Uskoe "e" - metsälinjojen risteys siitä kaakkoon - rautatien ylikäytävä. Rautatieylikäytävämaastossa on etelästä hyökänneellä JR 56:lla yhteys pohjoisesta hyökänneisijin JP 5:een ja JR 60:een. Lisäksi on n. kompp. edennyt Sobatsejärven itäpuolella olevan metsälinjan suunnassa pohjoiseen ja saanut yhteyden Uskoekukkulan kaakkoispuolella III/JR 60:een.
- II AK: Iltailmoituksessa mainittu 1.JPr:n osasto (3 ps. vaunulla, kk.joukkueella ja lk-ptrilla vahvistettu kompp.) lähti Peljakin suuntaan klo 21,00. Kaakosta Poventsan suunnasta tullut jäätä pitkin Karhumäen itäpuolelle harhailevia vih:ia, jotka kärkoitettu takaisin. Krivin suunnalla partio todennut Ras.13:n länsipuolisen parakkialueen vapaaksi vih:sta.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 344:
- Saaristomeri: Saattaja Tursas ajanut karille Husön pohjoispuolella. Pelastustoimenpiteisiin ryhdytty.
- Itä-Suomenlahti: Yön aikana kuulunut jatkuvasti voimakkaita räjähdyksiä Seiskarin suunnalta.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 165 (7.12.klo 6 - 8.12.klo 6):
- Vih:n lentotoiminta sangen vilkasta. Vih.-koneet pommittaneet Syvärin ja Latvan asemille sekä tulittaneet mm. Latvassa junaa. Voimalaitoksen kohdalla pommitus. Pohjois-Suomessa pommitettu Puolangan Joukokylää ja Ristijärven Kuvankylää aiheuttamatta suurempia vaurioita.
- Omat koneet tiedustelleet ja pommittaneet varsinkin Poventsan kaakkoispuolella.

Ylipäällikön käsky Ilmavoimille 1029/Op.3/II, LIITE n:o 339:
- Teollisuuskohteiden ilmatorjunnan vahvistamiseksi määrätään It.Psto 3 Tampereen ja Jyväskylän ilmatorjuntaan sekä yksi Kev.It.Jaos Mätäsvaaran ilmatorjuntaan.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Venäjän talventulo antaa leimansa itärintaman sotatoimille: vain paikallisia taistelutoimia suoritetaan. Vih. on jälleen kärsinyt raskaita tappioita.

8.12. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tykistömme vaientanut 1 vih.-ptrin, 3 krh:tä ja 1 pst.tykin. Jandepan aseman länsipuolella torjuttiin 2 joukkueen vahvuisen vih:n hyökkäysyritys.
- VII AK: 5.RPr. ampunut häiritsemistulta Tsolmuzaan, jossa oli havaittu ruuhkautunutta liikennettä tiellä. RO:n Pälmän suuntaan lähettämä kompp. sai Suurlahden itärannalla vastaansa voimakasta kk.- ja krh.tulta ollen pakotettu vetäytymään takaisin Kaurnsaareen. Sunkusta Peljakan suuntaan lähetetty eskadroona valtasi klo 15,40 Pigmatkan kylän, jota puolusti n. 20 miestä. Pigmatkasta Lobskajaan edettäessä se kohtasi sitkeää vastarintaa saaden mm. raskaan tykistön tulta. Klo 17,00 lähetettiin sille vahvistukseksi toinen eskadroona. 1.D:n etulinjan kulku Vaksozerka puron ja metsälinjan risteys Sobatsejärven kaakkoispäästä 500 m. kaakkoon - Sobatsejärvi - Uskoejärvi - Uskoe sanan luoteispuolella oleva kukkula - Uskoe "e" - metsälinjojen risteys siitä 400 m. kaakkoon - metsälinja siitä etelään. JP 5 ja JP 6 levossa Kaz maastossa. Kev. Os. 14 alistettu Plotitsejärven lounaispäässä II AK:lle.
- II AK: JP 3:sta Peljakin suuntaan lähetetty vahv. komppania kohdannut Haapaselässä vahvan vih.-osaston. Kompp. vetäytynyt takaisin Poventsaan voimatta suorittaa tehtäväänsä. Vih. avannut Voljärven eteläpuolella olevat kanavasulut. Kanavan itäpuolella oleva osa Poventsaa on tulvaveden vallassa. Tulvavesi rikkonut kanavan sillat. JR 26 avustamut osillaan Karhumäen eteläosan puhdistamista. JR 35 saavutti klo 15,00 1 patl:lla Hiisjärvi - Vansjärvi kannaksen. Ei kosketusta vih:een. Rykmentin pääosat p. 176,5 ja 150,2 maastossa. Selustassa liikkuu edelleen vih.-osastoja. Venojärven itäpuolella n. 150 miehen vahvuinen vih.-osasto hyökkäsi erään huoltomuodostelmamme kimppuun. Vastatoimenpiteet käynnissä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla vih:n partio polttanut 8 taloa Lammaslahdessa (Lohilahdesta etelään). Vih. jatkaa varustustöitään. Lentokoneemme pommittaneet Vaskusjärven itäpäässä todettua vih:n leiriä. Havaittu useita täysosumia parakkeihin.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Lohtjärven itäpuolella vih:n takaa-ajo keskeytetty miinoitusten takia. Pakkasta - 31 astetta.
- Pohjoiskaista: Vih:n ilmatoiminta Litsajoen seuduilla vilkasta.

9.12. samulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.partiot olleet yön aikana vilkkaassa toiminnassa. 12.D:n lohkolla tuhottiin kokonaan 15-miehinen lumipukuinen vih.osasto. 2.D:n lohkolla yritti 30-miehinen vih. osasto kaapata kuulovartiomiehemme, mutta karkoitettiin jv.- ja tyk.tulella vartiomiehen ensin ammuttua niistä 4 miestä.

samulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Sirkiänsaaren suunnalla torjuttiin n. 20-miehisen vih. osaston tiedusteluyritys. Osastosta saatiin 3 vankia.

samulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 163. ja 11.D:n alueella torjuttu vih:n yritykset ylittää Syväri 20-30 miehen voimin Rutskin kylän kohdalla. 5.D:n alueella Ohtalskojejärven suunnalla 20-miehinen vih.-partio ylitti Syvärin, mutta karkoitettiin.
- VII AK: Pigmatkaan hyökännyt vahv.esk. vetäytymässä takaisin. Karhumäen eteläpuolella ollut motti selvitettiin eilen klo 18,00 mennessä kiivaissa taisteluissa, joissa vih. suurimmaksi osaksi tuhottiin. Vankeja n. 200.
- II AK: JR 25 saavuttanut Okunjärven pohjoispään tason. Ei vih:ia. Venojärven maastossa toimivista vih:ista, jotka matkalla Kriviin, tuhottu 50 muiden hajaantuessa. Maaselän aseman suunnalla tykistömme vaientanut vih.-ptrin. Suurlahden suunnalla vih:n tykistö tulittanut Liistelammen länsipuolista maastoa ja Suurlahden kylää. 1 vih.-ptri vaiennettu.

samulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Alin lämpötila yöllä Sallan seuduilla -42 astetta. SS-JR 9:n rautatiekuljetukset Vaasaan käynnissä. Kuljetuslaivan lähtö suunnitelmien mukaan 10.12.41.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 166 (8.12. klo 6 - 9.12.klo 6)
- Vih:n lentotoimintaa on huono sää huomattavasti rajoittanut.
- Omat hävittäjät tiedustelleet Äänisjärven itäpuolella sekä Liistepohjan ja Perttijärven suunnissa. Pommitettu nuotioita Tsolmutsan eteläpuolella, tulitettu autoja teillä Haapaselkä - Peljaki ja Perttijärvi - Jeljärvi sekä hevosajoneuvoja tiellä Rukajärvi - Jeljärvi.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Pirkinitsan maastossa torjuttu vih:n 3 yritystä pienehköin voimin ylittää Syväri.
- VII AK: Pigmatkan valtauksen yhteydessä 8.12. hajoitettiin siellä ollut 80.Rajav.Os:n esikunta. Sen jälkeen kun 1.JPr:n kompp. vetäytyi Haapaselästä Poventsaan, osastomme irtaantui Pigmatkasta vih:n huomaamatta 8.12. klo 24,00. Yhtäjaksoinen rautatieliikenne Äänislinnasta Uunitsaan voi alkaa 13.12. ja Perälahteen 14.12.
- II AK: 1.JPr:n siirtyminen puolustusryhmitykseen alkamassa. Poventsassa vesi laksenut n. ½ m. Karhumäen puhdistusta jatkettu. N. 5 km. Lumbusin pohjoispuolella tuhottu suurin osa n. 100 miehen vahvuisesta pohjoiseen pyrkivästä vih.-osastosta. JR 35:n 1 patl. joutui Ras. 13:n maastossa taisteluun n. 200 miehen vahvuisen lännestä rautatien yli pyrkivän vih.-osaston kanssa, joka lyötiin hajalle . Seesjärven Suurlahden suunnalla tuhottu miltei kokonaan linjojemme läpi pohjoiseen Liisteojan yli yrittänyt Karhumäen seuduilta harhaileva vih.-osasto, josta kaatui 309 miestä.

9.12. Kar.AE:n sähke 21892/8075/Op.III/sal., LIITE n:o 340:
- Vih:n ja omat tappiot Karhumäen operatioiden aikana, vastassa todetut viholliskoukot sekä tähän mennessä laskettu sotasaalis.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- 8.12. illalla n. 100-miehinen vih.-osasto hyökkäsi Riinuojärvelle (n. 14 km. Vuokkiniemestä kaakkoon), jossa oli oma varmistusosastomme. Vih. onnistui ennen vetäytymistään polttaa 2 taloa ja muutamia telttoja. Vih:lla oli mukanaan rm. poroja ahkioineen. Takaa-ajo käynnissä. Vaarakylän- Suvi - Suurjärven maastossa liikkunut suurehko vih.-partio. Vastatoimenpiteet käynnissä. Louhen rautatien välimaastossa tuhottu tyk.tulellamme vih:n bunkkeri.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n heikoin voimin Ylivermanjärvestä n. 2 km. kaakkoon suorittama hyökkäysyritys torjuttu.
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla partiokahakoita Luttojokivarressa vähän valtakunnan rajan itäpuolella. Pakkasta -32 astetta.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 347:
- Itä-Suomenlahti: Lentotiedustelu ei ole havainnut Suursaaressa minkäänlaista liikettä. Koiviston saarilta saatu sc tasaaliina aikaisemmin mainitun lisäksi optillisia et. mi tareita 7 kpl., haarakaukoputkia 5 kpl., suuntakehiä 45 kpl. y.m. optillisia välineitä.

10.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n partiointi vilkasta muualla paitsi 18.D:n lohkolla, jossa aivan rauhallista. Vih.partioiden etenemisyritykset estetty. Mol.puolinen jv.aseiden tuli jatkunut yön ajan kiihtyen aamuyöllä ajoittain vilkkaaksi.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Muratan suunnalla torjuttu etulinjojemme eteen päässeen n. 50 miehisen vih.osaston hyökkäys klo 3 mennessä. Samoin Sirkiänsaaren suunnalla torjuttu n. kompp:n vahvuisen vih.osaston hyökkäys.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih. tehnyt useita yrityksiä ylittää Syvärin, Rutshin kohdalla pienehköin partioin ja Pirkinitsan - Lotinan pellon alueella 5 eri kertaa n. joukkueen voimin. Kaikki yritykset torjuttu. 7.D:n alueella Sjargozeron kylässä vih. yritti eilen ryhmittyä hyökkäykseen, mutta hajoitettiin tykistötulella.
- VII AK: JR 45 alistettu II AK:lle. VII AK:n johtoryhmä siirtyy Äänislinnaan.
- II AK: Ras. 13:n suunnassa pyrkii jatkuvasti pieniä vih.-osastoja lännestä rautatien yli. Tiedustelu todennut Krivin asemalta itään johtavan rautatiesuunnan vapaaksi vih:ista aina p.s. koordinaatin 88 itäpuolella oleville parakeille. Seesjärven Suurlahden suunnalla vih. näyttää irroittaneen pääosat voimistaan etulinjasta jättäen vahvat varmistusosastot etulinjaan.

10.12. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 167(9.12. klo 6 - 10.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta kohdistunut varsin vilkkaana alueelle Bulajeva - Syvärin kaupunki - Vaaseni - Syvärin voimalaitos sekä Raivolan aseman seuduille. Vih.-koneet tulittivat ja pommittivat Syvärin voimalaitosta 3 kertaa ja Syvärin kaupungin ympäristömaastoa 3 kertaa. Raivolan asemaa vastaan vih. teki kaksi pommi- ja kk.hyökkäystä yhteensä 11 hävittäjällä vaurioittaen yhtä rautatievaunua ja katkaisten yhden kiskon.
- Omat hävittäjät suorittaneet etsintälentoja. Tiedustelua. Pommitettu Rimskajassa nuotioita ja kolonnia Kupetskojejärven eteläpäässä ja tiellä Onihmajärvi - Jeljärvi.
- Omat tappiot: 2 konetta, joista toinen tehnyt pakkolaskun Kuujärven luona, ohjaaja ei vahingoittunut.
- Vih.-tappiot: Vaurioitettu 2 vih:n pommikonetta. 4.12. Krivin luona alasammuttu vih.-kone on todettu tyypiltään Hurricane 11:ksi.

PM:n käsky MeV:n kom:lle 1010/Op. 2, LIITE n:o 341:
- Merivoimille HR:än aikanaan siirretty 4/155 K ptri Psto Suomisesta on siirrettävä Kar.A:an Syvärin linnoitustykistöön.

PM:n käsky 3101/Op.1/6:
- Er.P 1 irroitetaan Meriv:n kom:n alaisuudesta ja asetetaan IV AK:n kom:n käytettäväksi Viipurin varuskuntapatl:na.

PM:n käsky 3102/Op.1/6:
- III/JR 55 määrätään PM:n kirj:ssä 2296/Lkp. sal. 6.12.41 käskettyjen toimenpiteitten tultua suoritetuiksi Helsingin varuskuntapatl:ksi.

PM:n käsky 3104/Op.1/6:
- RajaJP 3:n muodostamisen päätyttyä 20.12.41 se irroitetaan Meriv.kom:n alaisuudesta ja alistetaan Kar.A:n kom:lle VI AK:aan liitettäväksi. Patl. lähetetään MeVE:n toimesta rautateitse Syvärin asemalle.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.tykistön toiminta huomattavasti vilkastunut 18. ja 19. D:n lohkoilla. Oma tykistö ja krh:t vastanneet vih:n tuleen ja häirinneet vih:n liikettä.
- Koiviston saarissa jatkuu sotasaaliin järjestelytyö. Tähän asti luetteloitu 95 moottoriajoneuvoa, joista 8 henkilö- ja 40 kuorma-autoa, 4 sairasautoa, 7 maastoautoa, 6 traktoria ym.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- N. patl:n vahvuinen vih.-osasto hyökkäsi aamulla tykistön ja raskaiden jv.aseiden tulen tukemana Nenjunmäestä ja Voikalanniemestä Lempaalanjärven länsirannalla sijaitsevia asemiamme vastaan. Etumaiset osat pääsivät yllättäen sillan länsipäässä olevan niemen kärkeen, muitten eteneminen pysäytettiin jäällä ja vih:n puoleiselle rannalle. Vih:n yrittäessä vetäytyä taistelusta pois tuhoutui siitä huomattava osa. Vih:n tappiot arvioitu n. 150 kaatuneeksi.
- Räisälään 7.12. pudotetusta 3 desantista saatu kiinni 2.

10.12. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla suoritetulla hyökkäyksellämme oikaistiin vasemman siiven rintamalinjaa, joka kulkee nyt Ostan maantiestä alkaen Repinapuroa ja Ostajokea myöten Äänisseen. Osipovan länsipuolella saatu suorasuuntaustykeillä osumia 25 taloon, joissa vih:ia. Vaiennettu 3 vih.-ptria, 1 raskas tykkijaos, pst.tykki ja 2 kk:ä.
- II AK: Poventsassa Stalinin kanavan vesi laskenut entiseen uomaansa. 4.D jatkaa puolustuksen järjestelyä. Er.P21 on Lumbusista n. 5 km. koilliseen tuhonnut 35-miehisen polttopulloilla varustetun vih.-osaston, joka matkalla Karhumäestä itään. Maaselän suunnalla joukkomme tunkeutuneet n. 100 m. päähän asemakylästä länteen. Seesjärven Suurlahden kylän pohjoispuolella oleva parakkialue miehitetty.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih:n varustustöitä koko alueella. Eilen tavoittivat omat partiomme Riinuojärvellä käyneen vih.-osaston lyöden sen hajalle. Suvi- Suurijärvellä käynyt vih.-partio edennyt pohjoiseen Kananaisen - Sohjanan alueelle. Vih:n takaa-ajo jatkuu. Louhen suunnalla lentokoneemme pommittaneet rautatien ja maantien risteyksen länsipuolella olevaa vih.-leiriä saaden täysosumia parakkeihin, jotka syttyivät palamaan. Rautatie leirin eteläpuolella katkaistu täysosumalla.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla partiointi jatkuu Lounavaaran - Luttokylän - Songelskin maastossa. Pakkasta -34 astetta. Yöllä vih:n ilmatoiminta vilkasta Litsavuonon eteläpuoleisella ja Kalastajasaarennon eteläpuoleisella rintamaosalla. Pommituksia asemiimme ja huoltotielle. Vahinkoja ei aiheutunut.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 349:
- Itä-Suomenlahti: Lentotiedustelu todennut, että Lavansaaren rannalla on jäissä kiinni 1 vartioalus ja 1 Fugas-raivaaja. Lavansaaren luoteispuolella havaittiin saattue pyrkimässä itään. Suursaaren suunnalta kuultu voimakkaita räjähdyksiä. Haapasaaresta lähtenyt oma moottorivenepartio, joka pyrki Suursaareen, oli pakoitettu jäälohkareiden takia kääntymään takaisin.

x) voimakas räjähdys ja Seiskarin suunnalta ympäristö

11.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ohtalskojejärven ja Miroskinitsin suunnalla torjuttu yhteensä 5 vih:n yritystä ylittää Syväri partioilla. Ostajoen - Repinapuron suunnassa vih. tehnyt 4 yritystä saadakseen haltuunsa eilen aamulla menettämänsä alueen. Neljännellä kerralla sen onnistui päästä pimeän turvin Ostajoen "o":n länsipuoliseen maastoon. Illalla vih. tunkeutui n. kompanian vahvuisin voimin polulle p. 113,8 eteläpuolella. Konovaan menevän polun suunnassa sekä Simanovan - Ostan suunnalla vih. on voimakkaan krh.tulen tukemana tunkeutunut lähemmäksi asemiamme.
- II AK: Miisjärven - Voljärven kanneksella oleva patl:mme (4.D) todennut järvien välisen joen koillisrannan vapaaksi vih:sta. Maaselän asemakylän pohjoisosa hallussamme. Saavutettu Liistepohjan sivurata Spal-metsikön pohjoispuolella. Vih. varustaa Lisja-lampi "la":n eteläpuolista kukkulaa. Seesjärven Suurlahden suunnalla varmistuksemme työnnetty Suurlahden kylän pohjoispuolella linjalle Car-suo - siitä Seesjärveen virtaava purolinja.

11.12. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 168(10.12. klo 6 - 11.12. klo 6):

- Vih:n lentotoiminta suhteellisen laimeata. Kaikkiaan todettu n. 10 lentoa konemäärän kohotessa yhteensä n. 23 hävittäjään ja 4 pommikoneeseen. Raivolan asemaa vastaan vih. teki pommi- ja kk.hyökkäyksen ensin 1:llä ja myöhemmin 8:lla hävittäjällä. 1 vih:n hävittäjä pommitti Liismin tepohjan luoteispuolella ja 3 hävittäjää tulitti Poventsaa.
- Omat ilmavoimat suorittaneet etsintälentoja Kannaksen rintamalinjalla sekä tiedustelua. Tulitettu alueella Lempaala - Miikkulainen ja pommitettu Sekehen asemalla. Tiedustelu- ja maataistelulento alueella Perttijärvi - Tunkua - Lehto.
- Omat tappiot: 1 FK-kone tuhoutui Äänisen Suurlahdella.
- Vih:n tappiot: 1 konetta vaurioitettu ja 1 teki Riiskassa pakkolaskun.

PM:n Järj.os:n kirj. 2314/Lkp. sal: Käsky Kar.A:n uudestijärjestelystä (3120/Op.1/6, 13.12.41):

- Uudestijärjestely toimeenpannaan myöhemmin määrättävänä ajankohtana samoja yleisiä määräyksiä noudattaen kuin I ja IV AK:a varten 15.10.41 annetussa käskyssä edellytetään (kirj. 2711/Op.1/6). Kar.A:n on viipymättä ryhdyttävä kaikkiin valmistaviin toimenpiteisiin. Käsky ei koske VI AK:a, jonka suhteen menetellään 15.11.41 annetun käskyn (kirj. 2944/Op.1/6) mukaisesti.
- Kar.A on myöhemmin määrättävänä ajankohtana hajoava armeija, ja sen nykyisistä armeijajoukoista kotiutetaan yksiköittäin eri käskyllä kaikki muut yksiköt paitsi liitteessä luetellut, jotka on uudestijärjestettävä ja jotka yksiköt toistaiseksi jäävät alistetuiksi Kar.A:lle mutta myöhemmin tullaan alistamaan PM:lle. II ja VII AK:n ak.-joukoista vastaavat erikoismääräykset.
- Uudestijärjestelyn yhteydessä on hajoitettava kaikki linnoitusjoukot sekä, mikäli mahdollista, kaikki ne sodan aikana perustetut yksiköt ja muodostelmat, jotka eivät alunperin sisältyneet a.o. AK:n tai div:n organaanisiin joukkoihin.
- Seuraavien uudestijärjestettävien sotatoimiyhtymien henkilöstöistä varataan reserviläisikäluokat 1912-1918 ja varusmiesikäluokat 1919-1922 alla mainittuja yksikköjä varten:

4.D - 5.Pr. (Salp.sl.; I, II ja III/JR 5 sekä I/JR 25)

8.D - 4.Pr. (Suo.sl.; I, II ja III/JR 4 sekä I/JR 24)

1.D - 14.Pr. (Loun.Suo.sl.; I, II ja III/JR 56 sekä I/JR 35)

1.JPr. - JPr. (JP 2, 3 ja 4, joihin täydennys saatava Kar.A:lta; 1.JPr:lle alistettu Ps.Patl. jää toistaiseksi nykyiseen kokoonpanoonsa)

Ryhmä O - Rv.Pr. (URR,HRR ja JP 1, joihin täydennys saatava VII AK:n henkilötäydennyskeskuksesta).

11.12. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Lempaalanjärven länsipuolisessa maastossa kiivasta mol.-puolista jv.aseiden tulta. Oma pst.tykki tuhonnut kaksi kk.pesäkettä ym.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jandeban lohkolla torjuttu vih:n yrityksiä tunkeutua heikoin voimin linjojemme läpi. Ostan suunnalla p:n 113,8 eteläpuolelle tunkeutunut vih. on työntänyt varmistuksemme k.o. pisteen tasalle. Vastatoimenpiteet käynnissä. Aamuyöstä vih. hyökkäsi Ostajoen yli ja työnsi joukkomme entisiin asemiimme Repinapuron ja Ostajoen luoteispuolelle.
- II AK: 1.JPr. työntänyt taisteluetuvartionsa n. 2½ km. Poventsasta itään. Päätien ja kapulatien tienhaaramaastossa vih. varustetuissa asemissa. Voljärven eteläpäässä v.s. koordinaattiviivan 80 tasolla olevassa saaressa vih. suorittaa varustustöitä. 4.D työntänyt varmistuksen parakialueille p:n 137,1 luona ja siitä n. 2½ km. itään. Ras. 6:n luona oleva kylä todettu vih:n vahvasti miehittämäksi. Varmistusosastomme ja partiomme karkoittaneet vih.-partioita Meri- Maaselän radalta ja luoteesta Kindasjärveen laskevalta purolta. Maaselän suunnalla asemakylä kokonaan saarrettu. Taistelut jatkuvat. Suurlahden kylän pohjoispuolella olevilta paraksilta käsin aloitettu Liisteojan ja Liistelammen koillispuolella olevien asemien vyörytys kaakkoon ja taistelujen jälkeen, joissa vallattu 7 korsukylää, saavutettu suoaukean länsireuna Liistelammesta n. 2 km. koilliseen.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Louhen suunnalla paikoittain kiivasta molemminpuolista tulitoimintaa. Maantien suunnassa ja sen pohjoispuolella vilkasta partiointia.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: N. 100-miehinen vih.-partio todettu Ansavaarassa n. 27 km. Alakurtista pohjoiseen etenemässä lounaaseen.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla vih. tehnyt 4 ilmahyökkäystä pudottaen pommeja Litsajoen suun itäpuolelle.

12.12. PM:n kirj. 3900/Huolto 1/ 1 b: Huoltotilanteen kehitys 30.11 - 9.12.41. Yhdistelmä tappioilmoituksista LIITE n:o 342.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vaiennettu vih:n jaos, pst.tykki, 2 krh:tä ja konetuliaseita. 7.D:n alueella on vih. Levinan suunnalla työnnetty p. 128,8 tasalla olevalle metsälinjalle. N. komppanian vahvuinen osastomme edennyt vih:n selkään tielle Konova-sanan länsipuolella. Taistelu jatkuu.
- II AK: Poventsan suunnalla 1. JPr:n joukot miehittäneet eteentyönnettynä asemana linjan kaupungin itäreuna - Poventsan joki. Tätä asemaa vastaan teki tien suunnassa n. 2 komppanian vahvuinen vih. hyökkäyksen, joka torjuttiin. JP 4 vallannut Voljärven eteläpäässä olevan saaren, jolloin vih:n tappiot n. 130 kaatunutta ja 26 vankia. Omia tappioita ei ollut. Voljärven saaret v.s. koordinaatin 84 molemmin puolin sekä p:stä 109,5 pohjoiseen pistävä niemi nyt joukkojemme miehittämät. Voljärvessä vesi laskenut 1½ m. ja laskee edelleen. Hiisjärven (4.D) suunnalla n. 100 miehen vahvuinen vih. hyökkäsi Ras. 21:een ja pakotti siellä olleen varmistuksemme vetäytymään pois. Samoin on varmistuksemme vetäytynyt pois p:stä 137,1 olevilta parakeilta. Lähetetty kompp. tavoitteena Meri - Maaselkä. 13.12. tarkoitus ottaa takaisin myös edellämainitut menetetyt alueet. Voljärven kylä vapaa vih:sta. Maaselän aseman (8.D) suunnalla tulitaistelu jatkunut koko päivän vih:n tykistön ampuessa jatkuvasti Spal -metsikköön. Seesjärven Suurlahden suunnalla n. 2 kompp:n vahvuinen vih. alkoi hyökkäyksen Lisjalammen koillispuolella pakottaen siellä olleen JR 4:n patl:n vetäytymään Lisjalammen itäpäästä pohjoiseen lähtevän hakkauslinjan länsipuolelle, jossa tulitaistelu edelleen jatkuu.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- Suoritettu kompp:n vahvuisin voimin väkivaltainen tiedustelu Kalivolahden maastoon, jossa vih:n n. 15-miehisestä kenttävartiosta tuhottiin 8-9 miestä ja otettiin 2 vankia.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla n. 40 miestä käsittävä vih.-osasto hyökkäsi Jyvälahdesta n. 4½ km. luoteeseen, mutta lyötiin takaisin. Alajärvellä 10.12. ollut vih.-partio saavutettiin tänään Enonsuusta n. 10 km. itään, jossa se lyötiin hajalle. Louhen suunnalla ajoittain kiivasta vih:n pst. tulta. Lentokoneemme pommittivat Jelovojejärven lounaispuolella vih:n parakkileiriä saaden kahteen parakkiin täysosuman. Muurmannin rata katkaistu 13 km. Eugoseron eteläpuolella pommiosumin neljästä kohdasta.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n tykistö- ja krh.tuli vilkasta rautatien ja maantien suunnassa. Oma partiomme hajoitti tulitaistelun jälkeen vih.partion Koutamotunturilla 6 km luoteeseen Repojärvestä.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 353:
- Itä-Suomenlahti: Is.-miehet saivat eilen illalla Rakkolan kylän pohjoispuolella kosketuksen vih:n laskuvarjopartioon, joka oli pudotettu Säkkijärvelle. Oma partio on tänään klo 15,30 noussut maihin Suursaaren pohjoisosassa. Vih:ta ei tavattu. Rannalla on runsaasti esteitä. Lavansaaren suunnasta kuultu 2 räjähdystä.

13.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla on Konova-sanan länsipuolella vih:n huoltotien katkaissut komppaniamme edennyt pohjoiseen p:stä 128,8 n. 1200 m. länsilounaaseen olevalle metsäkannakselle. Vih:n krh. tuli ollut tällä suunnalla kiivasta. Vih:n tappiot n. 100 miestä.
- II AK: JR 26:n partio hajoittanut Voljärven kylän itäpuolella olevassa niemessä pienehkön vih.-osaston. Hiisjärven luoteispuolella oleva Ras. 14 todettu olevan edelleen vih:n miehittämä.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 354:
- Eilen tapahtui Hangon keksitehtaan kattilaosastossa räjähdys. Rakennus vaurioitui.
- Itä-Suomenlahti: Suursaaren suunnalta kuultu yöllä 10 kovaa räjähdystä. Somerin ja Lavansaaren suunnalta kuultu useita räjähdyksiä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 170 (12.12. klo 6 - 13.12. klo 6):
- Vih:n lentotoimintaollut ensi sijassa Itä-Karjalassa, jossa ontodettu 10 lentoa (yhteensä 25 konetta). Lisäksi on Suomenlahden itäosassa esiintynyt 3 vih.-hävittäjää. Tulitettu Uunitsan pohjoispuolella, pommitettu Karhumäen pohjoispuolella ja Liistepohjassa.
- Omat ilmavoimat suorittaneet etsintälentoja ja tiedustelua. Pommiosumia saatu Jukan ratapihaan ja Urosjärven ratapihaan ja asemarakennuksiin. Tulitettu vih.-leiriä Kuutsujärven itärannalla. Ilmataistelu Seiskarin ja Koiviston välillä.
- Vih:n tappiot: 1 kone.
- Tilannetiedoituksessa n:o 169 mainittuja desantteja oli 5, jotka kaikki nyt tuhottu.

17,30 Ylipäällikkö lähti matkalle Rovaniemelle, seurassaan kenr. Erfurth adjutantteineen, kenr. Nenonen, ev.luutn. Ulfson, ev.luutn. Grönvall ja kapt. Wrede.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Lumisuolla alkoi aamulla klo 5,40 erikoismiehistöllä ja -aseilla vahvistetun vih.kompp:n hyökkäys, jota tuki 6-tuuman tykistö. Hyökkäys pysäytettiin tyk.- ja jv.tulellamme klo 7,30 mennessä estelinjojemme eteen. Vih:n tappiot 33 kaat. ja 2 vankia - haavoittuneet vei vih. vetäytyessään. Omat tappiot 4 lievästi haavoittunutta. Sotasaaliina saatu 1 kk., 6 pk., 7 puoliautom. kivääriä ym.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Miroskinitsin kohdalla karkoitettiin 2 vih.-partiota, jotka yrittivät ylittää Syvärin. Voimalaitoksen maastossa molemminpuolinen tykistö- ja krh.tuli ollut verrattain vilkasta. 17.D:n kaistalla torjuttu Kuidosuon luoteispuolella n. 3 joukkueen vahv. vih:n väkiv. tiedusteluyritys. 7.D:n kaistalla on hyökkäyksemme Konovan suunnassa lopetettu ja saarrostamassa ollut kompp:mme vedetty takaisin.
- VII AK: Suurlahden suunnalla karkoitettu 10-miehinen vih. partio, joka oli tunkeutunut rannikollemme 4 km. Ryskan pohjoispuolelle.
- II AK: 1.JPr:n partiot todenneet Voljärven itäosassa olevassa saaressa (v.s. koordinaatti 84 kohdalla) n. 2 joukk:n vahvuisen vih:n. Voljärven luoteispuolella n. 100 miehen vahv. vih.-osasto hyökkäsi p:ssä 103,0 koillisesta tulevan polun suunnasta mainitun pisteen kohdalla olevan lahden yli päästen pureutumaan asemiimme. Vastatoimet piteet käynnissä. Meri- Maaselkään johtavan rautatien

13.12. illalla varressa oleva parakkialue 21 sekä parakkialue p. 137,1 todettu vapaiksi vih:ista. 4.D:n joukot miehittäneet Ras. 14:n. Maaselän aseman suunnalla tulitaistelu jatkunut asemakylän pohjoispuolella. Seesjärven Suurlahden suunnalla vih:n vilkasta tulitoimintaa.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- JR 10 lähetti Kuutsjärven suuntaan 24-miehisen partion, joka toimi kahtena osana. Näistä toinen tavoitti Kuutsjärven länsirannalla vih:n 62-miehisen osaksi aseistetun työvelvollisosaston, jonka otti vangiksi 7 kaatunutta lukuunottamatta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla ajoittain kiivasta jv.aseiden tulta. Louhen suunnalla vilkasta molemminpuolista partiotoimintaa. Vih.-partiot matkalla länteen Heinäjärven eteläpuolella (Pääjärvestä itään) ja Soukelojärven maastossa (Pääjärven pohjoispuolella.) Vastatoimenpiteet käynnissä.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih. työntänyt Keski-Vermanjoella maantien pohjoispuolella varmistuksen joen länsirannalle. Vih:n n. 150-miehinen partio tulitaistelun jälkeen 12.12. varmistusosastojemme kanssa Tuntsan ja Jukkujoen yhtymäkohdassa vetäytymässä koilliseen. Takaa-ajo käynnissä.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 355:
- Suursaaren miehitys sujunut hyvin. Tähän mennessä tarkastettu Suurkylä ja satama. Sotasaalista saatu 1 tykki, 2 traktoria, 1 kuorma-auto ja useita auton perävaunuja.

14.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Pirkinitsan kohdalla estetty 10-miehisen vih.-partion yritys ylittää Syväri. Pst.tykkimme vaientanut vih:n kk.pesäkkeen ja tykistömme tuhonnut vih:n suorasuuntaustykin. Ostan suunnalla vih. tehnyt vastahyökkäyksen tien Konova - Levina suunnassa pohjoiseen, jolloin varmistuksemme vetäytyi p:stä 13,8 länteen lähtevälle metsälinjalle.
- II AK: Vih:n onnistui hyökkäyksellään 13.12. Voljärven luoteispuolella vallata Voljärven kylä. Joukkomme katkaisseet Voljärveltä pohjoiseen johtavan tien. Meri - Maaselkään etenemässä oleva kompp:mme saavuttanut p.s. koordinaatti 94:n itäpuolella olevan rautatiesillan, jonka länsipuolella ollut vih:n varmistus työnnetty vesistölinjan itäpuolelle.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 356:
- Hangon tieltä ei ole vielä poikettu sivumaastoon, joten mm. rautatietykkiasemat ovat tutkimatta.
- Itä-Suomenlahti: Partiomme tavoitti vih.-partion Halolanjärven ja Kirkkojärven välisessä maastossa. Partio oli pudotettu lentokoneesta Karjalaisten kylän maastoon. Sen 5 miehestä 3 kaatui laukaustenvaihdossa ja 2 antautui vangiksi.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 171 (13.12. klo 6 - 14.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta on suhteellisen vilkkaana kohdistunut rintaman läheisyyteen Kannaksen länsiosassa ja alueella Liistepohja - Suurlahti - Savujärvi. Yhteensä ollut 21 lentoa (n. 45 hävittäjää ja 8 pommikonetta).
- Omat ilmavoimat pommittaneet junaa 2 km. Peurasta etelään

14.12. aamulla saaden osumia rataan ja rataa Urosjärven ja Sumerin eteläpuolella.
- Omat tappiot: 1 BL-kone vaurioitunut lievästi pakkolaskussa. Henkilökunta pelastui.
- Vih:n tappiot: 1 kone.

Ylipäällikkö saapui klo 9,30 Rovaniemelle seurueineen, johon Kemissä olivat liittyneet kenr.maj. Airo ja ev. Isaksson. Kunniakomppanioitten katsauksen jälkeen neuvottelu kenr.ev. v. Falkenhorstin kanssa, jossa läsnä mm. kenr.maj. Siilasvuo ja ev. Viikla. Neuvottelun pääkohteena oli suunnitelma, jonka mukaan III AK kokonaisuudessaan tulisi Ylipäällikön alaiseksi ja väliraja suomalaisten ja saksalaisten sotatoimiyhtymien välillä vastaavasti siirrettäisiin pohjoisemmaksi. Tässä yhteydessä 6.D olisi irroitettava Sallan suunnasta ja palautettava III AK:n yhteyteen sekä III AK:n alaiset SS-joukot siirrettävä Sallan alueelle. Ratkaisu oli myönteinen.

Senjälkeen lounas, kunniamerkkien jako ja puheet. Klo 14,30 lähdetty junalla Kemiin, jossa käynti Saksan pohjoismaissa toimivien ilmavoimien kom:n kenr.-ev. Stumpf'in luona klo 17-19. Illalla jatkettu matkaa etelään päin, tavoitteena Tammisaari.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Sotatoimet idässä ovat rajoittuneet vih:n hyökkäyksien torjumiseen, jolloin vih:lle on tuotettu raskaita miehistö- ja materiaalitappioita. NL:n ilmavoimat ovat 6.-12.12. menettäneet yhteensä 125 lentokonetta.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tavanomaista harvaa tyk:n ja krh:ien häirintää sekä jv.aseiden tulta, joka 12.D:n ja 19.D:n lohkoilla ajoittain kiihtynyt kiivaaksi ammunnaksi.
- Koiviston saarilla luetteloitu sotasaaliina seuraavat a.-tarvikkeet: 76 mm it. 5,997 kpl., 45 mm. 19,213 kpl., 12,7 mm. it. kk. patr. 23,100 kpl., 7,62 mm. kiv.patr. 1,080,000 kpl., kiv. kr. 1,392 kpl., 120 mm. krh. 683 kpl., 82 mm. krh. 366 kpl., 50 mm. 1,820 kpl., käsikranaatteja 3,628 kpl. ym.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D:n alueella 2 pientä vih.-partiota yritti ylittää Syvärin Lotinanpellon länsipuolella. Partiot karkoitettiin. 7.D:n alueella Batashevskajan suunnalla tykistömme saanut täysosuman vih:n esikuntarakennukseen. Giv-järven suunnalla vallattu vih:n tiedustelutukikohta, jolloin tuhottiin 30 vih:ta.
- VII AK: 22-miehinen kp:lla varustettu vih.-partio ylitti varmistuslinjamme n. 2 km. Ryskan pohjoispuolella. Lyhyen tulitaistelun jälkeen vih. pakeni jään yli omalle puolelleen.
- II AK: 4.D:n joukot lyöneet Voljärven kylään tunkeutuneen n. 500 miehen vahvuisen vih.-osaston, joka yli 100 miestä menetettyään vetäytyi Voljärven yli. Vih. aloittanut pohjoisesta käsin uuden hyökkäyksen Voljärven kylää vastaan. Taistelut jatkuvat vielä p. 103,0 tienoilla. Lisjalammen koillispuolella jv:n tulitaistelua. Hiisjärven luoteispuolella olevassa Ras. 14:ssä löydetty useita kymmeniä tonneja arvokasta tavaraa, mm. betonirautaa, kivihiiltä, pumpulipaaluja, voiteluaineita, sairaalakalustoa ja lääkeaineita.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Keski-Kuittijärven länsipäässä partiokahakka. Heinäjärven maastossa liikkunut vih.-partio sytyttänyt Heinäjärven kylän palamaan. Soukelojärvellä käynyt partio jatkanut matkaa pohjoiseen.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n tykistötuli tavallista vilkkaampaa Aliver-manjoen kohdalla.
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla partiomme todennut vih:n rauhanaikaisen kenttävartion Korvatunturista 8 km. koilliseen tyhjäksi. Litsajoen siltaa pommitettu tuloksetta.

14.12. illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 357:
- Suursaaressa oleva partiomme on havainnut Kiiskinkylän tyhjäksi vih:ista. Taloista on jäljellä n. 60 %. Miinoituksia ja ansoituksia ei ole tavattu, mutta kk.pesäkkeitä, korsuja ja piikkilankaesteitä on runsaasti. Sotasaaliina saatu mm. 2 kpl. 6 ":n tykkiä. Toinen putki on räjäytetty, toinen ehjä. Traktoreita on saatu 5 kpl. Vih. on lähtiessään upottanut useita kuorma-autoja mereen. Näitten lisäksi on saatu kauppalaivan hylky. Suursaaresta saadut vangit ovat virolaisia.

15.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 163. ja 11.D:n alueella karkoitettu Syvärin yli aikonut pieni vih.-partio. 5.D:n alueella karkoitettu Lotinanpellon luona 2 ja Miroskinitsin itäpuolella 1 Syvärin yli yrittänyt vih.-partio. Oma tykistö ampunut vih.-osastoja Ohtalskojejärven, Miroskinitsin sekä Lotinanpellon kohdalla. Givjärven (7.D) suunnalla eilen p. 178,4 maastossa syntyneessä taistelussa vih:n tappiot olivat n. 70 kaatunutta. Ostan suunnalla suorasuuntaustykkimme tulittaneet vih:n asemia.
- II AK: Vih. saanut 14.12. uudelleen haltuunsa Voljärven kylän. Omat linjamme tällä suunnalla: Voljärven kylän länsipuolella oleva lahti - lampi 109,0 - Hiisjärven itäisimmän lahden eteläpää. Lisjalemmen pohjoispuolella torjuttu vih:n etenemisyritykset.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jäämeren rannikolla koko yön vih:n ilmatoiminta vilkasta. Pommituksia etulinjaan ja takamaastoon. Vahingot vähäiset.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 172 (14.12. klo 6 - 15.12. klo 6):
- Sumuinen sää vaikeutti lentotoimintaa Kannaksella ja Syvärin suunnalla. Vih:n lentotoiminnan erikoisena kohteena Poventsa, jota pommitettu useaan otteeseen sekä tulitettu. Karhumäen tienoilla hävittäjien kk.hyökkäys aiheutti 1 kaatuneen ja 15 haavoittunutta.
- Omat ilmavoimat suorittaneet etsintä- ja tiedustelulento- ja sekä valokuvauslennon. Ilmataistelu Meri-Maaselän yläpuolella.
- Vih:n tappiot: 1 kone tuhottu ja yhtä vaurioitettu.

Ylipäällikön saapuessa aamulla Hyvinkäälle liittyivät hänen seurueeseensa puolustusministeri kenr. Walden, : Vapaaehtoistoimiston päällikkö kenr. Enckell, Ruotsin sotilasattasheа ev. v. Stedingk ym. Juna jatkoi Tammisaaren kautta Skogbyhyn, missä MeV:n kom. kenr.luutn. Valve ja HR:n kom. ev. Koskimies olivat vastassa. Siellä Ylipäällikkö suoritti ruotsalaisen vapaaehtoispatl:n katsauksen, jakoi kunniamerkkejä, luki julki vapaaehtoisille osoitetun päiväkäskyn n:o 35 ja vastaanotti patl:n ohimarssin. Senjälkeen suoritettiin vastaava katsaus, kiitoslausuma ja ohimarssi läheisellä kentällä, missä HR:n eri lohkoja edustavia joukkoja oli koolla. Iltapäivällä jatkettiin matkaa Pasilaan ja sieltä yöllä Mikkeliin.

15.12. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 163. ja 11.D:n alueella estetty 2 paikassa pienen vih.-partion yritys ylittää Syväri. 5.D:n alueella vilkasta molemminpuolista tykistön ja krh:n häirintätulta. Voimalaitoksen suunnalla tykistötulemme hajoitti Persin puron suulla n. kompp:n vahvuisen vih.-osaston. 7.D:n alueella Givjärven suunnalla vih. aloittanut saarrostavan hyökkäyksen Givjärven luoteis- ja kaakkoispuolitse. Givjärven luoteispuolella hyökkäykset torjuttu, mutta kaakosta hyökänneen vih:n onnistui idästä kiertäen katkaista Givjärveltä koilliseen johtava joukkojemme huoltotie. Ostan suunnalla vih. aloitti yleishyökkäyksen. Levina - Kotanova tien suunnassa torjuttiin n. 2 kompp:n vahvuisen vih:n hyökkäys. Ostan tienhaaran ja Repinan välillä lyötiin vastahyökkäyksellämme n. komppanian vahvuisen vih:n hyökkäys. Ostajoen suulla sanan Ostajoki kohdalla torjuttiin samoin kompp:n vahv. vih:n hyökkäys. Klo 16,30 tuntui patl:n vahvuiseksi todettu x) etelästä metsän kautta tielle Levina - Barani n. 4 km. Levinan länsipuolelle jatkaen hyökkäystä Nikitinskajaan, jossa taistellaan. Vastatoimenpiteet käynnissä.
- II AK: Torjuttu helposti n. 100 miehen vahv. vih.-osaston hyökkäys Voljärven kylästä länteen. Seesjärven pohjoispuolella n. 80-miehinen vih.-osasto hyökkäsi Kalitsin saaressa olevaa kenttävartiotamme vastaan ja sytytti kylän palamaan pakotettuaan kenttävartiomme vetäytymään länteen.

x) vih.-osasto

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n n. 40-50 miehen suuruinen partio polttanut Liinamaan kylästä (Lohilahdesta etelään) 4 taloa. Oma partio saanut tulikosketuksen Heinäjärvellä käyneeseen vih.-osastoon etel. Shapkoseron kylässä, jonka vih. ennätti sytyttää palamaan. Vih., vahvuudeltaan 150 miestä, hajaantui eri suuntiin.

16.12. aamulla Ylipäällikkö seurueineen palasi PM:aan Rovaniemen ja Hangon matkaltaan.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Harvahkoa jv.aseiden tulta. Rivalinmäen eteläpuolella eteni yllättäen estelinjojemme eteen n. joukkueen vahvuinen vih.-osasto, josta tuhottiin n. 20 loppujen vetäytyessä pois.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Rutshipuron maastosta karkoitettu Syvärin yli yrittänyt vih.-partio. 5.D:n alueella todettiin vih:n 15.12 purkavan lännestä tulleesta junasta Kanomassa n. kompp:n vahvuisen osaston. Täten todettu vih:n ensikerran saavan lisäjoukkoja etelästä käsin. 7.D:n alueella Givjärven suunnalla koilliseen johtava huoltotiemme edelleen vih:n katkaisema Kuzrajärven paikkeilla. Ostan suunnalla työnnettiin Nikitinskajaan edennyt vih. illalla Levina - Barani tien eteläpuolelle. Takaa-ajo käynnissä. Osia vih:sta vielä tiellä Travnikista 1 km. länteen, jossa tulitaistelu. 70 miehen vih.-osaston hyökkäys Tsalisjan kohdalla torjuttu. Repinan ja Ostan tienhaaran välillä hyökännyt n. 2 patl:n vahvuinen vih. ajettiin iltaan mennessä Ostajoen taakse. Vih:n tappiot tällä suunnalla n. 300 kaatunutta ja 11 vankia.

16.12. aamulla - II AK: Vih:n tähänastiset tappiot Voljärven kylän maastossa käydyissä taisteluissa arvioitu n. 250 kaatuneeksi. N. 3 km. Malun asemalta länteen erään uuden pistoraiteen päässä löydetty sahalaitos, jonka koneet on valmiiksi pakattu poislähettämistä varten. Paikalla n. 1000 standarttia sahattua puutavaraa ja n. 20,000 tukkia.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 173 (15.12. klo 6 - 16.12. klo 6):
- Sää rajoittanut lentotoimintaa.
- Vih.-lentoja todettu kaikkiaan 5, joista 2 surinan perusteella. 3 hävittäjää pudotti pommeja ja tulitti maanteitä Terijoella.
- Omat ilmavoimat suorittaneet tiedustelua Suomenlahden itäosassa, Rukajärven itäpuolella ja Muurmannin radalla.
- Omat tappiot: 1 FR-kone löydetty ohjaajineen tuhoutuneena Näykinjärven jäällä.

PM:n käsky I AK:lle ja Kar.A:lle 3137/Op. 1/5 d, LIITE n:o 343:
- JR 2 ja II/KTR 3 irroitetaan viipymättä I AK:sta, kuljetetaan Kar.A:n alueelle ja alistetaan Kar.A:n kom:lle. (Nämä joukko-osastot, joitten henkilöstö etupäässä oli asevelvollista varusväkeä, kuuluivat alkuaan 5.D:aan, mutta liitettiin lkp:n yhteydessä käytännöllisistä syistä 10. D:aan, jolla siten joutui olemaan kaksi asevelvollisista kokoonpantua rykm:iä - JR 1 ja JR 2 - kun taas 5.D:n kaikki kolme rykm:iä edusti vanhempia ikäluokkia. Alkuperäisen div:ien kokoonpanon palauttamiseksi oli uudestijärjestelyn yhteydessä joka tapauksessa aiottu siirtää JR 2 takaisin 5.D:n yhteyteen ja irroittaa 5.D:n yhteydestä alkuaan 10.D:aan kuuluva rykmentti. Nyt käsketty siirto johtui kuitenkin etupäässä operatiivisista syistä, koska katsottiin olevan syytä vahvistaa Syvärin rintaman miehitystä siltä varalta, että vih. ryhtyisi vakavampaan yleishyökkäykseen.)

PM:n käsky IV AK:lle ja I AK:lle 3138/Op. 1/5 d, LIITE n:o 344:
- Raja JP 1 ja Raja JP 2 irroitetaan viipymättä IV AK:sta, siirretään I AK:n alueelle ja alistetaan I AK:n kom:lle.

Kar.A:n käsky (3144/Op.1/5 f), LIITE n:o 345:
- 16.10.41 annettu käsky hyökkäysvalmiudesta peruutetaan ja 163.D ja VI AK ryhmittyvät puolustukseen.
- 163.D:n ja VI AK:n välirajа muutetaan (163.D jälleen suoraan Kar.AE:n alainen).
- Yksi 11.D:n rykm. (JR 50) pidettävä Kar.A:n kom:n reservinä Gumboritsan koillispuolisessa maastossa.

IV AK:n käsky (3141/Op. 1/5 f, 17.12.41):
- Rajajääkäripatl:t irroitetaan ja alistetaan I AK:lle (Rj.P 1 Lipolaan 17.12, Rj.P 2 viipymättä irroitettava 19.D:n etulinjasta); aikaisemmin I AK:lle luovutettavaksi määrätty 16.Pr:n psto siirrettävä samassa yhteydessä.
- 18. ja 19.D:n sekä 19. ja 2.D:n välirajat muutetaan (19.D:n lohkon leveys pääpuolustuslinjalla tämän mukaan 3 km.).
- 12.D:sta tullaan myöhemmin irroittamaan yksi täydellinen prikaati ja siirtämään se IV AK:n alueen ulkopuolelle.

16.12. I AK:n käsky (3142/Op. 1/ 5 f, 17.12.41):
- 10.D ryhtyy viipymättä valmisteluihin JR 2:n ja II/KTR 3:n irroittamiseksi rintamasta;tämän yhteydessä siirretään pois kaikki Vahv.JR 2:ssa nyt olevat ylimääräiset, ennen vuotta 1912 syntyneistä kokoonpannut joukkueet.
- 10.D tulee myöhemmin saamaan lisävoimaksi kaksi RajaJP:a ja Kev.Psto/16.Pr:n.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 163.D:n alueella tavallista vilkkaampaa molemminpuolista partiotoimintaa sekä tykistö- ja krh.tulta. 5.D:n alueella vahv. vih.-kompp. onnistui klo 7 ylittämään Syvärin Rudipuron suun kohdalla jatkaen etenemistään 2 km:n päähän Syvärin rannasta pohjoiseen, jossa sen eteneminen pysäytettiin. Hyökkäykseen osallistui koko vih.-patl., mutta sen pääosan pääsy Syvärin yli estettiin tykistötulella. Klo 16 mennessä lyötiin yli päässyt vih.- kompp. Sen tappiot n. 150 kaatunutta ja 65 vankia. Tämän vih. osaston tuhoamiseen osallistui myös 11.D:n joukkoja. klo 7 hyökkäsi vahv. kompp:n suuruinen vih. Lotinanpellon pohjoispuolella Syvärin yli. Vastahyökkäyksemme käynnissä. Klo 8 torjuttiin n. 2 kompp:n vahvuisen vih:n yritys ylittää Syväri Miroskinitsin kohdalla. sekä n. 50-miehisen vih.-osaston ylitysyritys Pirkinitsan kohdalla. Klo 9-10 välillä tykistömme hajoitti n. 300-miehisen vih.-osaston Harovshinan kylässä. Givjärven (7.D) suunnalla vih:n saarrostukseen eilen jäänyt JR 9:n patl. murtautunut Bolsh-Kuzran länsipuolitse pohjoiseen. Etulinjamme tällä suunnalla: Malaja Kuzra - p. 160,8 kannaksella, jossa taistelu jatkuu. Tien Levina - Konova suunnassa torjuttu vih:n hyökkäys.Repinan itäpuolisessa maastossa havaittu vih:n ryhmityksiä. Tie Barani - Levina puhdistettu vih:sta. Vih:n tykistö- ja krh.tuli ollut kaikkialla Ostan suunnalla vilkasta.
- II AK: Poventsan suunnalla vih:n hyökkäys etuvartioasemiamme vastaan tyrehtyi tykistömme ja jv.aseidemme tuloen. Tykistömme tuhonnut useita vih.-pesäkkeitä. Volijärven kylän suunnalla on 4.D:n joukkojen hallussa Salmijoen koillispuolella sillanpääasema Salmijoen ja lammen 109,0 välillä. Sillanpääaseman kaakkoispuolella oleva niemi on vih:n hallussa. Meri-Maaselkään johtavan rautatien ja p.s. koordinaatti 94:n risteyksessä ollutta kompp:aa vastaan teki n. patl. vahvuinen vih. hyökkäyksen rautatien ja v.s. koordinaatti 96:n suunnassa pakottaen oman kompp:mme vetäytymään radan suunnassa p.s. koordinaatti 90 tasalle, jonne vih:n hyökkäys pysähtyi oman kompp:mme saatua vahvistusta. Taistelun alkuvaiheessa esiintyi meikäläisten selustassa 100 miehen vahvuinen vih:n hiihto-osasto. Kalitsin saareen Seesjärven pohjoispuolella 15.12. hyökännyt vih. vetäytynyt itään Sekehen joen taakse. Osaston vahvuus oli n. 150-200 miestä.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih. teki hyökkäyksen n. kompp:n vahvuisin voimin läntisen Malviaisen tien itäpuolella. Hyökkäys torjuttiin vih:lle raskain tappioin.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 6.D:n kaistalla oma tykistö saanut raskaimpien kaliberien täysosumia vih.-korsuun.
- Pohjoiskaista: Vih:n todettu vaihtavan joukkoja etulinjassa.

17.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 5.D:n alueella torjuttu Ohtalskojejärven suunnalla n. joukkueen vahv. vih:n yritys hyökätä Syvärin yli. 16.12. aamulla Lotinanpellon kohdalla Syvärin yli tunkeutunut vih. lyötiin klo 23,15 mennessä. Vih:lla ainakin 750 kaatunutta. 17.D:n alueella vaiennettu 3 vih.-ptria. Givjärven suunnalla 7.D:n etulinja nyt p. 160,8 länsipuolisella korpikannaksella. Ostan suunnalla vih:n tykistö- ja krh.tuli jatkui kiivaampana kuin koskaan aikaisemmin kohdistuen pääasiassa Repinan maastoon.
- VII AK: Äänisen Suurlahden suunnalla perustettu kiinteä tukikohta Kuusirannan ja Riskan puolivälliin.
- II AK: Poventsan maastossa vih. tehnyt tiedusteluluontoisen hyökkäyksen, joka torjuttiin. Poventsan suunnalla l.JPr:n etulinja kulkee pitkin rannikkoa p.s. koordinaatin 94 tasalle, josta mainittua koordinaattia seuraten Stalinin kanavaan sekä sitä pitkin (läntinen jokihaara) Voljärveen. P. 112,4 koillispuolella oleva niemeke on joukkojemme hallussa, samoin Voljärven saaret molemmin puolin v.s. koordinaattia 84. N. 100 miehen vahv. vih.-osasto etenemässä Meri-Maaselkään johtavan radan pohjoispuolella länteen päin parakki 21 kohdalla. 4.D:n joukot miehittäneet Ras. 6:n.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jäämeren rannikolla torjuttiin vih:n yritys hyökätä n. kompp:n vahvuisena kukkulaa 314,9 vastaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 174 (16.12. klo 6 - 17.12. klo 6):
- Vih:n lentoja 15 (yhteensä 28 hävittäjää ja 4 pommikonetta), joista suurin osa Syvärin kannaksella ja Äänisen - Seesjärvi kannaksella. Syvärin suunnalla Minovassa 2 pommitusta.
- Omien ilmavoimien toimintaan osallistui yhteensä 27 hävittäjää ja 2 pommikonetta. Pommitettu ja tulitettu Jukan asemalta 2 km. pohjoiseen junaa, joka pysähtyi ja 6 km. Karman aseman pohjoispuolella rataa. Osumia ratapenkereeseen. Jukan aseman pohjoispuolella ammuttu veturi puhki.

PM:n Järj.os:n kirj. 2382/Lkp. sal. <u>5.D:n uudestijärjestelystä</u> (3157/Op.1/6, 19.12.41):
- Viitaten PM:n kirj:ään 2130/Lkp. sal. sisältyvään määräykseen 5.D:stä ilmoitetaan, että käynnissä olevien JR 2:n ja II/KTR 3:n kuljetusten saavuttua perille on <u>uudestijärjestely 5.D:ssa aloitettava</u> ja mahdollisimman pian saatettava loppuun. 5.D:ssa nyt olevat JR 22 ja III/KTR 9 on uudestijärjestettävä siten, että niissä ei tule olemaan muita kuin v. 1911 ja sitä ennen syntyneitä.

PM:n Järj.os:n kirj. 2389/Lkp. sal. <u>1.D:n uudestijärjestelystä</u> (3158/Op.1/5 f, 19.12.41):
- Kar.A:lle määrätty uudestijärjestely on toteutettava 1.D:n osalta ajalla <u>20.12.41 - 3.1.42.</u>

Saksan päämajan tiedoitus:
- Siirryttäessä asemasotaan suoritetaan nykyisin suunnitelmanmukaisia, <u>tarpeellisia rintaman lyhennyksiä</u> ja parannuksia.

IV AK:n tilanneilmoitus:
- Tavanomaista häirintää ja laimeaa jv.tulta. Tykistömme ja krh:t tuhonneet täysosumalla vih:n krh:n, vaientaneet kaksi suorasuuntaustykkiä, ampuneet vih.pesäkkeitä ja korsuja sekä häirinneet vih:n liikehtimistä.
- RJP 1 lähtenyt aamulla marssille I AK:n alueelle.

17.12. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Tykistömme suorittanut hyvällä tuloksella ammunnan Voikkalassa sijaitsevaan vih:n korsukylään, jota vih. on käyttänyt hyökkäyksensä lähtökohtana. Lempaalanjärven länsipuolella vaiennettu vih:n pst.tykki. Voikkalanniemestä vih:n kovaäänispropagandaa.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Karelkan suunnalla torjuttu n. 2 kompp:n vahvuisen vih:n hyökkäys. Ohtalskojejärven ja Persin puron suunnalla torjuttu pienten vih.-osastojen yritykset ylittää Syväri. Pirkinitsan kohdalla n. 100-miehisen vih.-osaston onnistui osillaan päästä Syvärin yli. Suurin osa vih:ista vetäytyi kuitenkin heti takaisin. Pohjoisrannalle jääneiden tuhoaminen käynnissä. Tykistömme tuli esti vih.-joukkojen ryhmitykset Pirkinitsan vastapäätä olevalla rannalla. Voimalaitoksen suunnalla molemminpuolista vilkasta tykistö- ja krh.tulta. Givjärven suunnalla vih:n krh.tuli jatkunut koko päivän. Tien suunnassa torjuttu vih:n hyökkäys, jonka jälkeen vih. aloitti uuden hyökkäyksen. Taistelu jatkuu. Repinan suunnalla lyötiin hyökkäykseen ryhmittyvä vih. Ostajoen taakse.
- VII AK: Vih:n 20-miehinen hiihtopartio käynyt Äänisjärven Suurniemen eteläkärjessä. Lobskaja Goran eteläpuolella karkoitettiin n. 20-miehinen vih.-partio sen yrittäessä päästä rannikollemme.
- II AK: Poventsan suunnalla torjuttu vih.-partion yritys ylittää kanava. Tykistömme ollut vilkkaassa toiminnassa ampuen vih:n asemia ja majapaikkoja. Ammus- tai räjähdysainevarasto tuhottu. N. 200-miehinen vih.-osasto hyökkäsi Voljärven kylän lounaispuolella olevasta niemestä länteen päästen Salmijoen yli ja jatkaen Salmijoen lounaisrannan vyörytystä v.s. koordinaatti 88:n tasalle, jossa sen eteneminen pysäytettiin. Meri - Maaselän rautatien suunnassa vih. yritti molemmin puolin saarrostaa p.s. koordinaatti 90:n tasalla radan varressa olevat joukkomme, jotka vetäytyivät länteen. 2 joukkueen vahvuinen kenttävartiomme nyt radan varressa p. 137,1. Partioretkillä Ras 14 - järvi p. 159,1 - Ras 6 - Ras 9 ei ole tavattu vih:ta. Krivin aseman suunnalla vih:n varmistus Kivijärvi - Valkjärvi kannaksella. Seesjärven Suurlahden suunnalla etumaasto vapaa vih:ista v.s. koordinaatti 16:n tasalle saakka.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n tykistötuli vilkasta maantien pohjoispuolella. Vih:n miehitys todettu Tolvantojärven eteläpuolella kukkulalla 344,0 Tjurtoivasta länteen sekä kukkulalla siitä 4 km. lounaaseen. Oma partio tulitaistelussa pienehkön vih.-osaston kanssa n. 1500 m. itään Tolvandseen viime e:stä. N. 30-miehinen vih.-partio edennyt pohjoisella siivellä koillisesta Kutujärven pohjoispäästä n. 6,5 km. koilliseen olevan Pitkärannan etelärinteelle.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla torjuttu useita vih:n heikkoja hyökkäysyrityksiä. Vih. liikehtii karttaneliössä 9674. Oma ilmatoiminta vilkasta. 2 Hurricane hävittäjää ammuttu alas.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 363:
- 15.12. ovat Suursaaressa olevat miehemme laskeneet 150 miinaräjähdystä saaren etelä- ja länsipuolella. Suursaaresta n. 5 mpk. länsiluoteeseen on vih:n miinakenttä. Virolaisten vankien kertoman mukaan on Suursaaressa ollut n. 5000 miestä.

18.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Givjärven suunnalla n. patl:n vahvuisen vih:n hyökkäys torjuttu vastaiskulla. Vih:n tappiot arvioitu tällä suunnalla 15.-16.12. n. 350 kaatuneeksi.
- VII AK: Vih:n partioita liikkunut yöllä Arsennavolokin edustalla.
- II AK: Voljärven kylän suunnalla lyötiin eilen hyökännyt vih. iltaan mennessä Salmijärven koillispuolella.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 175(17.12. klo 6 - 18.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta oli varsin vilkasta Syvärin suunnalla. Pommi- ja kk.hyökkäykset kohdistuivat erityisesti Minova - Nikitinskaja alueelle.
- Omaan lentotoimintaan osallistui 40 hävittäjää ja 7 pommikonetta. Karman aseman pohjoispuolella saatu osumia rataan, junaan ja varastorakennukseen. Urosjärven pohjoispuolella tulitettu veturi puhki.
- Ilmataistelu Seiskarista lounaaseen sekä Nopsan ja Jukan välillä.
- Vih:n tappiot: 6 konetta.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Laimeaa häirintätulta ja harvaa jv.aseiden tulitusta. 12.D:n lohkolla oma tyk. ja krh:t vaientaneet mm. suorasuuntaustykin ja saaneet useita osumia erääseen kk.pesäkkeeseen.
- RJP 2 lähtenyt aamulla marssien I AK:n alueelle.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvahkoa tyk.häirintää ja jv.aseiden tulta. Oma tykistö vaientanut suorasuuntaustykin ja lopettanut vih:n varustustyöt Kierossa. Vih:n korsuun Lempaalanjärven länsipuolella saatu täysosumia.
- II/JR 2 lähtenyt Valkjärveltä ja RajaJP 1 saapunut I AK:lle.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 7.D:n alueella Verandapuron suunnalla torjuttiin n. kompp:n vahvuisen vih:n hyökkäys sekä hajoitettiin tykistötulella tien itäpuolella ryhmittynyt vih-osasto. Giv.järven suunnalla vih:n tappiot eilisessä hyökkäyksessä 150 kaatunutta. Sotasaaliiksi saatiin 6 kk:iä. Ostan suunnalla vih. teki ankaran hyökkäyksen Konovan tien suunnassa. Hyökkäys torjuttu. Repinan itäpuolella hajoitettu tykistötulellamme Ostajoen yli pyrkinyt n. kompp:n vahvuinen vih.
- II AK: Vih. miehittänyt Voljärven eteläpäässä v.s. koordinaatti 80 eteläpuolella kanavan itärannalla olevan niemekkeen. Vih. vetäytynyt v.s. koordinaatti 84:n kohdalla olevasta Voljärven saaresta poltettuaan kaikki talot. 4.D:n alueella n. 300 miehen vahvuinen vih.-osasto hyökkäsi Meri-Maaselästä johtavan rautatien suunnassa p. 137,1 maastossa olleen kenttävartiomme kimppuun, joka vetäytyi lounaaseen. Vih. jatkoi hyökkäystään Ras. 14:ssä ollutta varmistusosastoa vastaan, joka vetäytyi Vansjärven etelärannalle. N. 2 kompp:n vahvuinen vih. hyökkäsi Ras. 6:n maastossa ollutta varmistusosastoamme vastaan pakottaen sen vetäytymään v.s. koordinaatti 02:n tasalle. Maaselän asemalla oman tykistön häirintätulta sekä kylän lounaispuolella kiivasta jv.aseiden tulta. Vih. räjäyttänyt kylän lounaispuolella olleen tehdasrakennuksen.

18.12. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla hyökkäsi n. 300 miehen vahvuinen vih.-osasto Keski-Kuittijärven ja Tshirnijärven välisellä kannaksella. Hyökkäys torjuttu vih:lle suurin menetyksin. Röhön tielle vih.-partio asetti miinoja jatkaen matkaansa länteen. Partiota ajetaan takaa. Ison Perttijärven eteläpuolella tykistömme aiheutti tulellaan räjähdyksiä ja tulipalon. 1 vih:n ptri vaiennettu. Louhen suunnalla tykistö- ja krh.tulta sekä partiotoimintaa. Ison Lakijärven itäpään pohjoispuolella tuhottiin vih.-partio. Maantien suunnassa tykistö sai eilen täysosuman vih:n kk.pesäkkeeseen ja ammusvarastoon. Myös partiomme tuhosi vih:n ammusvaraston. Tiiksjärvellä käynyt partiomme todennut Lakkijärven (Shapkosero) etelärannalla olevan kylän poltetuksi, länsirannalla oleva kylä vielä polttamatta.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jeeltshenjärven pohjoispuolella todettu 15-miehinen vih.-partio, joka vetäytynyt itään päin.
- Pohjoiskaista: 4 vih.-hävittäjää pommittanut etulinjaamme Litsavuonon kaakkoispuolella.
  Ei vahinkoja.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 365:
- Haapasaaresta lähti 2 upseeripartiota yrittämään jäävenellä Suursaareen. Partiot pääsivät Lupista n. 6 km. lounaaseen, mutta siitä eteenpäin ei jää kantanut venettä eikä myöskään voitu soutaa, jonka vuoksi partiot palasivat takaisin.

19.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Jatkuva mol.puolinen laukausten vaihto kiihtynyt ajoittain 12.D:n ja 19.D:n lohkoilla vilkkaaksi tulitukseksi rautatien pohjoispuolisessa maastossa. 19.D:n alueella karkoitettiin lumipyryn turvin hyökännyt n. joukkueen vahv. vih.osasto jv.tulella. 1 vanki otettu, ja 18.D:n lohkolla saatu 2 yliloikkaria.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Ostan suunnalla Repinan itäpuolelle eilen takaisin tunkeutunut vih. ryhmittyneenä etumaisilla osillaan n. 500 m. Repinasta koilliseen.
- II AK: Meri-Maaselän suunnalla eilen esiintyneen vih:n todettu majoittuneen R 14:ään, josta se on työntänyt varmistuksensa ratojen suunnissa kaakkoon ja länteen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 176(18.12.klo 6 - 19.12. klo 6):
- Sää on haitannut lentotoimintaa.
- Vih:n lentotoimintaa ollut pääasiassa vain Syvärin kannaksella, jossa oli 13 lentoa (28 hävittäjää ja 6 pommikonetta). Pommitusta ja kk.tulta mm. Pirkinitsassa, Jukovskajassa, Syvärin kaupungissa ja Nikitinskajassa. Vih.-hävittäjät hyökkäsivät koneitamme vastaan Sorokan seuduilla.
- Omaan lentotoimintaan osallistunut 15 hävittäjää ja 3 pommikonetta. Pommitettu Muurmannin rataa 5 km. Peuran asemalta pohjoiseen.
- Vih.-tappiot: 1 kone.

PM:n käsky 1062/Op.3, LIITE n:o 346:
- IlmaV:n kom:n määräyksen mukaan voidaan MeV:n kom:n, Laat RPr:n ja sotatoimiyhtymien alaisia merivartioasemia muuttaa n.s. yhdistetyiksi meri- ja iv.asemiksi.

19.12. Ylipäällikkö esittänyt kenr.sotamarsalkka Keitel'ille seuraavat ehdotukset ja näkökohdat, viitaten neuvotteluunsa kenr.ev. von Falkenhorstin sekä hänelle alistettujen suomalaisten komentajien kanssa Rovaniemellä 14.12.41 (Kirj:n jäljennös Op.1/4):

- Hyökkäystä Kantalahden suuntaan en katso voivani kannattaa siinäkään tapauksessa, että 7.Geb.Div. ohjattaisiin siihen suuntaan (voimasuhteet 21 venäläistä patl:aa 20 saksal.-suomalaista vastaan; maasto- ja ilmastosuhteet erittäin vaikeat; vahvoja venäl. linnoituksia koko hyökkäysalueella; kuljetusvaikeudet).
- Mikäli yleistilanne sallii hyökkäystä Muurmannin radan katkaisemiseksi, on hyökkäysliike Sorokkaa kohti katsottava suotavammaksi (maasto tarjoo mahdollisuuksia tavoitteen saavuttamiseksi leveällä rintamalla; venäläisten linnoitukset heikommat kuin Kantalahden suunnassa; mahdollisuus olemassa suunnata tänne 4 suomal. prikaatia, kun taas Kantalahden suuntaan korkeintaan 2).
- Tämän hyökkäyksen edellytyksenä katson olevan, että ensimmäinen tänne saapuva saksalainen divisioona varataan tähän suuntaan ja että Saksan ilmavoimat hyökkäystä täysin tukevat.
- Taistelukelpoisten yksikköjen luomiseksi on myös AOK:lle alistettujen divisioonien uudestijärjestely tarpeen vaatima ja (tätä tarkoitusta varten) niiden kiireellinen irroittaminen rintamasta välttämätön
- Nykyiset voimasuhteet ovat seuraavat:
  Uhtuan suunta: 6 suomal. patl:aa 9 venäl. vastaan;
  Louhen suunta: 16 saksal.-suomal. patl:aa 24 venäl. vastaan;
  Kantalahden suunta: 20 saksal.-suomal.patl:aa 21 venäl. vastaan.
- Louhen suunnasta vedetään lähiaikoina pois 3 SS-patl:aa ja AOK:n mielestä olisi sieltä lisäksi irroitettava 4 patl:aa liitettäviksi Sallan alueella olevaan div:aan, johon ne elimellisesti kuuluvat. Jos vielä 7.Geb.Div:kin varataan Kantalahden suuntaa varten, muuttuisivat suhteet seuraaviksi:
  Louhen suunta: 9 saksal.-suomal. patl:aa 24 venäl. vastaan;
  Kantalahden suunta: 33 saksal.-suomal. patl:aa 21 venäl. vastaan.
- Nykytilanteen vallitessa (niinkauan kuin Pietari ei ole kukistunut) minulla ei ole mahdollisuuksia lähettää joukkoja Etelä-Suomesta III AK:n alueen rintamavastuun haltuunottamiseksi.
- Vihollisen viimeaikainen hyökkäystoiminta Syvärin rintamalla, joka paikoitellen on johtanut sisäänmurtoihin, ja sen mahdollisuudet lisävoimien keskittämiseen yleishyökkäystä varten Syvärillä samaan aikaan, jolloin muualla itärintamalla sotatoimet ovat jäykistyneet, voivat johtaa läpimurtoon ja vakavaan takaiskuun tällä suunnalla. Sen takia olisi erittäin tärkeätä, että saisin käytettäväkseni AOK:n alaisina toimivat 2 suomal. divisioonaa tai vastaavan vahvistuksen saksal. joukoista.
- Hyvin tietoisena itärintamalla toimivien joukkojen suunnattomista vaikeuksista ankarissa talvioloissa, olen vakuuttunut siitä, että bolshevikkien lopullinen lyöminen kevään tullen käy mahdolliseksi.

19.12. illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista harvaa tyk.häirintää ja jv.aseiden tulta. Oma tykistö saanut osumia vih:n korsuihin Lempaalanjärven länsipuolella, ampunut vih.osastoa Nenjunmäen eteläpuolella ja vaientanut pst.tykin. 5 yliloikkaria tullut puolellemme.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Givjärven suunnalla vih:n vilkasta tykistö- ja krh.tulta ja vih:n partiotoimintaa. Vih.-osaston onnistunut katkaista huoltotie Goran ja Shumilinon kylien välillä.
- VII AK: Torjuttu Tsolmutsan luoteispuolella olevasta niemestä edenneen 20-miehisen vih.-partion hyökkäys Suurlahti "r":stä n. 3 km. pohjoiseen olevaa saarta vastaan.
- II AK: Vih. poistunut Voljärven eteläpäässä olevan Der n:o 7 sanan lounaispuolella olevasta niemestä. N. 30-miehinen vih.-osasto eteni Ras 14:stä etelään aina v.s. koordinaatti 95 tasalle saakka, josta se tykistötulemme hajoittamana ja varmistusosastomme takaa-ajamana vetäytyi koilliseen.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 6.D:n kohdalla n. 1½ tuntia kestänyt kiivas tuli kaikin jv.asein. Vih. suorittaa raivauksia Justoivasta länteen olevan kukkulan 344,0 länsirinteellä.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla vih. ampunut kukkulalle 314,9 usean tunnin ajan raskailla krh:illä. Ilmatiedustelu todennut vih.-leirin (30-40 miestä) karttaneliössä 8638. Vih:n ilmatoiminta vilkasta. Pommituksia etulinjaamme ja Litsajoen sillan lähistölle. Liinahamaria pommitettu. Ei vanhinkoja.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 367:
- Jäätiedustelua suorittanut upseeripartio eteni n. 500 m. päähän Somerista, jossa havaitsi useita miehiä ja korsunaukkoja. Paluumatkalla ammuttiin partiota Somerista 13 mm:n kk:llä n. 4 km. etäisyydeltä.

20.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Miroskinitsin suunnalla torjuttiin 20-miehisen vih.-partion yritys ylittää Syväri. 7.D:n alueella Givjärven suunnalla Goran - Shumilinon tielle hyökännyt vih. sai eilen haltuunsa Goran kylän. Illalla vih. teki voimakkaan tykistö- ja krh.tulen tukemana 2 hyökkäystä lounaasta lampikanneksia vastaan sekä patl:mme selustaan myöskin huoltotien suunnassa koillisesta käsin n. kompp:n vahvuisin voimin. Hyökkäykset torjuttu. Patl:mme vetäytynyt lampikannaksilta n. 1 km. luoteeseen. Valmistelut lampikannasmaaston takaisin valtaamiseksi käynnissä.
- II AK: N. 50-miehisen vih.-osaston hyökkäys 19.12. Ras. 9:ssä olevaa varmistusosastoamme vastaan tyrehtyi ansoitukseemme ja muutamaan tykistön ja krh:n laukaukseen.

20.12. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 177 (19.12. klo 6 - 20.12. klo 6):
- Sää on vaikeuttanut lentotoimintaa.
- Vih:n lentotoiminta ollut varsin laimeata. Kaikkiaan 8 lennosta oli 5 Syvärin kannaksella, jossa 2 kk.hyökkäystä alueella Fedotovskaja - Nikitinskaja. Ei tappioita.
- Omaan lentotoimintaan osallistui 36 hävittäjää ja 3 pommikonetta. Tiedustelu- ja etsintälentoja. Kuusen asemalta n. 4 km. etelään osumia varastorakennukseen. Evakuoitu 4 haavoittunutta Kiestingistä Paltamoon.

Saksan Päämajan päätökset Ylipäällikön ja AOK:n välisessä neuvottelussa käsitellyistä kysymyksistä saatettu Verbindungsstab Nord"in kautta Ylipäällikön tiedoksi OKW:n lähettämän lennätinsanoman jäljennöksenä, Op.1/4 d, LIITE n:o 347 a:
- Liittyen sotamarsalkka Mannerheimin käsitykseen pitää OKW maaliskuun alussa tapahtuvaa keskitettyä hyökkäystä Sorokkaa kohti suotavana Muurmannin radan katkaisemiseksi ja lähtökohdan saavuttamiseksi jatkuvia operaattioita varten. Talvihyökkäyksestä Kantalahtea kohti luovutaan.
- Hyökkäystä varten Karhumäen suuntaan ja siitä edelleen on varauduttu alistamaan sotamarsalkka Mannerheimille 7.Geb. Div., joka tammikuun alusta lähtien voi saapua Helsingin kautta, edelleen lähetettäväksi Äänislinnan kautta. Kiireellinen kannanotto toivottava.
- AOK:n tehtäväksi tulee Sorokan hyökkäysliikkeen tukeminen sitomalla Sallan alueella ja Jäämeren rannikolla olevaa vastustajaa. Ilmavoimien ylipäälliköltä pyydetään ilmoitus siitä, millä voimilla hyökkäysliikettä voivat tukea.
- III AK:n alue on AOK:n toimesta mahdollisimman pian luovutettava suomal. Ylipäällikön alaiseksi. Tässä yhteydessä on mm. XXXVI (Geb.) AK:lle alistettu 2/3 suomal. div. luovutettava takaisin III AK:lle.

PM:n Järj.os:n kirj. 2402/Lkp.sal. 4.D:n uudestijärjestelystä (3177/Op. 1/6, 22.12.41):
- Kar.A:lle määrätty uudestijärjestely on toteutettava 4.D:n osalta ajalla 22.12.41-5.12.42.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Rivalinmäen eteläpuolella hajoitettu vih.-osasto ja Lempaalanjärven itäpuolella vaiennettu pst.tykki tykistötulella.
- I/JR 2:n junakuljetus alkanut. IV AK:sta Kev.Psto/16.Pr. siirtynyt I AK:n alueelle.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Gorkan suunnalla karkoitettiin 2 ja voimalaitoksen suunnalla 1 Syvärin ylittänyt 10-miehinen vih.-partio. Givjärven suunnalla hyökkäyksemme käynnissä Goran maaston takaisin valtaamiseksi. Ostan suunnalla vih:n tykistö- ja krh.tuli vilkasta. Repinapurolla n. vahv.kompp: vahvuisin voimin suorittamamme hyökkäys pysähtyi vih:n sitkeän vastarinnan vuoksi Repinapuron länsipuoliseen maastoon.
- VII AK: Tulvojan suunnalla karkoitettu 20- ja 30-miehiset vih.-partiot, jotka pyrkivät rannikkomme edustalla oleviin saariin.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Ison Lakijärven - Lohilahden välisellä kannaksella partiomme kulkenut n. 4 km. asemistamme itään kohtaamatta vih:ta. Pääjärven pohjoispuolella n. 8 km. Soukelojärven luoteisrannasta luoteeseen olevassa kylässä käynyt 15-miehinen poroilla liikkunut vih.-partio, joka polttanut 2 taloa. Kasarmit jäljellä. Partio poistunut täältä itään Ruvajärvelle. 1 vih.-hävittäjä tulittanut kk:llä Sohjanansuuta.

20.12. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Lentäjät todenneet Jeltshenjärven pohjoispuolella vih:n 10 telttaa käsittävän leirin, jota tulittaneet konekivääreinn. Lentäjäilmoituksen mukaan Kouteron radalla välillä karttaneliö 3694 - siitä 22 km. suoraan länteen useita parakkileirejä, joista osa rakenteilla. 19.12. vih. yllättänyt partiomme Tolvantojärven etelärannalla.
- Pohjoiskaista: Vih:n partioita todettu karttaneliössä 9044 ja 8058. Kalastajasaarennolla vih. vaihtaa joukkoja etulinjassa.

illalla Laat.RPr:n tilannetiedoitus:
- Partiomme ansamiinoittaneet vih:n kalastuspaikat Syvärin lahden suulla.

21.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Paikoitellen molemminpuolista tavanmukaista tykistön ja krh:n häirintätulta sekä laukaustenvaihtoa. 5.D:n alueella Ohtalskojejärven suunnalla vangittiin Syvärin yli tullut vih.-partio. Givjärven suunnalla pysäytettiin hyökkäystoimemme pimeän tultua vaikean maaston takia. Hyökkäystä jatketaan varhain aamulla.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 178 (20.12. klo 6 - 21.12. klo 6):
- Sää on vaikeuttanut lentotoimintaa.
- Vih:n lentotoiminta supistunut 4 lentoon, joissa yhteensä 14 hävittäjää. Lennoista oli 3 Syvärin suunnalla. Kannaksella tulitti ja pommitti 3 hävittäjää Vammelsuussa ja Torijoen edustalla jäällä joukkojamme. Ei tappioita.
- Omat ilmavoimat suorittivat 1 haavoittuneiden evakuoimislennon Kiestinkiin.

Virallisesti tiedoitettu Saksasta, että valtakunnan kansleri Hitler on jouluk. 19 päivästä ottanut armeijan ylipäällikkyyden, "antaen kaiken tunnustuksen armeijan tähänastiselle ylipäällikölle, kenraalisotamarsalkka von Brauchitschille."

Saksan Päämajan käsky rintamavastuun vaihdosta pohjoisessa. Jäljennös Verb.stab. Nord'in kautta 23.12.41 YE:n päällikölle (160/Op.1/4 d, 25.1.42), LIITE n:o 347 b:
- AOK Lappland vastaanottaa tammikuun puolivälissä "Befehlsstelle Finnland des AOK Norwegen'in" komentoalueen. Kenr. Dietl ilmoittautuu ennen rintamavastuun vastaanottoa sotamarsalkka Mannerheimille, jonka kanssa hänen on vastaisten tehtäviensä suorituksessa oltava mitä lähimmässä yhteydessä.
- Armeijanraja kenr.ev. v. Falkenhorstin ja kenr. Dietl:in välillä on Jäämeren rannikolla siten määriteltävä, että Varanger-vuonon varmistaminen tulee kuulumaan AOK Lappland"ille. Rannikkolinnoitusten rakennustyöt kuuluvat W. Bhf. Norwegen'ille sen kokonaistehtävän puitteissa myös AOK Lapplandin rannikkolohkon osalta.

AOK:n armeijakäsky, 27/Op.1/4 d, LIITE n:o 347 c:
- Armeija puolustautuu nykyisillä lohkoillansa ja suorittaa taempien asemien tiedustelua siltä varalta että ylivoimainen vihollinen ryhtyisi hyökkäykseen. Suomalaisten hyökätessä Sorokkaa kohti on hyökkäystä tuettava sitomalla Werman-lohkolla ja Jäämeren rannikolla vastassa olevaa vihollista. Suunniteltu talvioperaatio Kantalahtea kohti peruutetaan.

21.12.

- III AK:n lohko on mahdollisimman pian luovutettava Suomen armeijan käskynalaisuuteen. Werman-lohkolla oleva 2/3 6.D (pl. Kev.os. ja RajaJP Wetterstrand) on luovutettava III AK:lle. Louhen lohkolle jää SS-Div. Nord tammikuun loppuun saakka, jolloin se asetetaan armeijan käyttöön.
- 7.Geb.Div:n saamista vahvistukseksi ei ole otettava lukuun. 3.Geb.Div.(pl.G.J.R. 139 ym.) kotiutetaan.
- Taaempien puolustuslinjojen kulusta sekä peräytymisen sattuessa suoritettavien hävitys- ja sulkutöiden valmisteluista lähempiä määräyksiä käskyssä. Tiedustelun tuloksista tehtävä ilmoitus 1.2.42 mennessä ehdotuksineen asemien rakentamiseksi.

PM:n Järj.os:n kirj. 2420/1kp. sal. henkilöstön vaihdosta VI AK:ssa (3180/Op.1/6, 23.12.41):
- 11.D:n JR 50:ssa ja 17.D:n JR 61:ssa oleva henkilöstö kotiutetaan 15.1.42 mennessä (päällystöä ei kotiuteta). Tämän henkilöstön tilalle sijoitetaan koulutuskeskuksissa nyt olevia alokkaita, joita Kotij.E:n toimesta tulee 2.1.42 mennessä 11.D:lle yhteensä 2900, etupäässä Kokkolan ja Sisäsuomen skp:eistä, sekä 17.D:lle yhteensä 2400, mikäli mahdollista ruotsinkielisiä (skp:iin katsomatta).

PM:n käsky MeVE:lle 3170/Op.1/5 d, LIITE n:o 347 d:
- Ptri/Jär.Psto 1 irroitetaan Merivoimista (HR:stä), kuljetetaan rautateitse IV AK:n alueelle ja alistetaan IV AK:lle.

IV AK:n käsky (3175/Op.1/5 f, 22.12.41):
- IV AK:lle alistettu Er.P 1 siirretään MeVE:n toimesta junakuljetuksina Viipuriin (kuormaukset Tammisaaressa 20. ja 22.12), jossa käytetään varuskuntapatl:na.
- I/JR 46 luovuttaa tehtävät Er.P 1:lle ja siirretään sen jälkeen 12.D:aan liitettynä Viipurista Raivolaan.

IV AK:n käsky puolustuksen tehostamiseksi (3176/Op.1/5 f):
- Valppautta tehostettava, piikkilankaesteiden heikot kohdat vahvistettava, miinoitukset ja ansoitukset tarkastettava jne., jotta vih:n yllätykselliset sisäänmurtoyritykset vastaisuudessa estettäisiin.
- Varauduttava siihen, että ryssien sotilaallinen tilanne Pietarin motissa voi talven kuluessa helpoittua ja heidän aktiivisuutensa Kannaksella lisääntyä. Puolustusasemien lujuutta ja syvyyttä lisättävä niin että asema kestää vakaviakin yleishyökkäyksiä.

Op.1:n laatima PM: Venäläisten mahdollinen operatio Muurmannin radan avaamiseksi ja sen torjuminen. /Op.1/5 a, LIITE n:o 348:

a) V e n ä l ä i s t e n t o i m i n t a (maj. Valtonen)
- Jos venäläiset onnistuvat avaamaan Pietarin motin ja työntämään saksalaiset kyllin kauaksi Pietari - Vologda radasta, voi yritys Muurmannin radan avaamiseksi tulla kysymykseen, johtuen sen operatiivisesta arvosta Venäjän pohjoisrintamalle (sitävastoin sen merkitys englantilaisille yhteystienä joka tapauksessa jää vähäiseksi verrattuna Arkangeli - Vologda rataan.)
- Tämä operatio on kuitenkin riippuvainen venäläisten koko yleistilanteesta, ennenkaikkea lisävoimien järjestelymahdollisuuksista. Niiden saantialueiksi voidaan olettaa: 1) Ilmajärven ja Kalininin välinen rintamaosa; 2) rintamanosa Schum - Tihvinä - Ilmajärvi; 3) Arkangelin seutu; 4) Muurmanskin seutu. - Ilmavoimien ja ps.voimien saantimahdollisuudet ovat hyvin rajoitetut, ja merikuljetuksia Englannista tai Kanadasta ei lähiaikoina ole odotettavissa.

21.12.

- Aikalaskelma osoittaa, että välitöntä hyökkäysuhkaa ei ole (paikallista laatua olevaa hyökkäystoimintaa lukuunottamatta), että vakavampi yritys radan avaamiseksi voi käydä mahdolliseksi aikaisintaan tammikuun puolivälissä ja että suurempi hyökkäysoperatio on mahdollinen vasta helmikuussa.
- Johtopäätökset: 1) Lähinnä odotettavissa venäläisten aktiivista toimintaa pienimmin paikallisin voimin edullisten hyökkäyslähtöasemien luomiseksi; 2) tammikuun puolivälin jälkeen, mikäli yleistilanne pysyy ennallaan, yleishyökkäys, jolla pyritään saavuttamaan suuri sillanpääasema Syvärin pohjoispuolella ja valtaamaan Karhumäki - Seesjärvi kannas; 3) mikäli edellinen onnistuu saattaa sitä seurata pitemmälle tähtäävä yritys, radan haltuunotto; 4) mikäli vih. ei saa riittävää alkumenestystä ja yritys näyttää vievän paljon aikaa, sitä luultavasti ei jatketa maaliskuussa.

b) S u o m a l a i s t e n t o i m i n t a (ev.luutn. Peitsara):

- Tiedustelu vih:n aikeiden paljastamiseksi järjestettävä sekä ilmatiedustelun että kauko- ja sissipartioinnin muodossa.
- Puolustusteho Syvärin pääpuolustuslinjalla lisättävä mm. siten, että kannas jaetaan kahteen AK:n lohkoon (väliraja Syvärin voimalaitoksen ja Niselän välille) ja div.-lohkojen leveys tasoitetaan (11.D siirrettävä vasemmalle AK-lohkolle, yksi rykm. 5.D:stä Kar.A:n reserviksi). Lisäksi Syvärin jään murtamiseen ja puolustuslinjan sivustojen varmistamiseen Laatokalla ja Äänisjärvellä kiinnitettävä huomiota.
- Äänisjärven - Seesjärven kannaksella riittänee puolustukseen 2 divisioonaa, toinen Poventsan - Vansjärven ja toinen Vansjärven - Seesjärven välillä, johto keskitettynä yhdelle AK:lle (II AKE:lle), jonka reserviksi varattava Rv.Pr., yksi JPr. ja mahdollisesti yksi jv.rykm.
- Kar.A:n reserviksi ryhmitettävä Äänisjärven - Seesjärven kannakselta vapautuvat 1.D (paitsi mahd. yksi rykm.), 1.JPr. ja Ps.Pr., silmälläpitäen niiden käyttöä ensisijassa Syvärin rintamalla.
- Ylipäällikön reserviksi irroitettava yksi tai kaksi prik. Karjalan kannakselta; lisäksi huomioitava Suomeen mahdollisesti tuotavien saksalaisten joukkojen käyttömahdollisuudet.
- Uudelleenjärjestely suoritettava suunnitelmien mukaisesti, mutta kotiuttamisen täytyy jäädä riippuvaksi tilanteen kehittymisestä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 2.D:n lohkolla torjuttu n. 25 miehisen vih.-osaston väkivaltainen tiedusteluyritys. 12.D:n lohkolla tykistömme saanut yliloikkarin osottamaan vih.patl:n komentokorsuun 21 täyssoumaa; korsusta paenneet 3 ryssää kaadettiin kiv. tulella.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Laimeata mol.puolista tykistön ja jv.aseiden tulta.
- III/JR 2:n junakuljetus alkanut.

21.12. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tykistömme tuhonnut 1 vih.-bunkkerin, 2 vih.-korsus ja 4 kk.pesäkettä. Syvärin suupuolella ja Gorkan suunnalla vih:n partiotoimintaa. 17.D:n kaistalla Kuidosuon maastossa eilen linjojemme läpi tulleesta vih.-partiosta tuhottu 4 ja vangittu 8 miestä. Takaa-ajo jatkuu. 7.D:n kaistalla hyökkäyksemme saavutti lampikannasmaaston, jos ta osia voimista jatkoi hyökkäystä tien suunnassa koillisseen. Pohjoisesta hyökkäävät joukkomme valtasivat sitkoi taistelun jälkeen Goran luoteispuolella olevan kukkulamaaston sekä katkaisivat tien Goran länsipuolella. Goran kylä saarrettu myös etelästä. Vih:n Shumilinoa vastaan lounaasta ja etelästä tekemä hyökkäys torjuttiin.
- II AK: Partiomme todennut Seesjärven koillisrannan vapaasi vih:sta v.s. koordinaatti 22:n korkeudelle saakka. Seesjärven pohjoispuolella Pinemolahden rannalla todettu n. 150-200 miestä käsittävä vih.-partio.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: N. 30-miehisen vih.-partion tiedusteluyritys Ali-Vermanjärven länsirannalla torjuttu.
- Pohjoiskaista: Luton suunnalla partiointia. Jäämeren rannikolla oikealla siivellä partiokahakka n. 20-miehisen vih.-partion kanssa. Litsajoen, kukkulan 314,9 ja sen koillispuolella olevan järven seuduilla vih.hyökkäillyt heikohkoin voimin useita kertoja tuloksetta. Oma vastahyökkäys käynnissä.

22.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Givjärven suunnalla hyökkäyksemme jatkuu aamulla Goran kylää sekä sen länsipuolella joukkojemme välillä joutunutta vih:ta vastaan.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jäämeren rannikolla n. kompp:n vahvuinen vih. onnistunut tekemään sisäänmurron kukkulalle 258,3 n. 5 km. Litsavuonon perukasta etelään. Vastatoimenpiteet käynnissä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 179 (21.12. klo 6 - 22.12.klo 6):
- Epäedullinen sää estänyt lentotoiminnan melkein kokonaan.
- Syvärin alueella Nikitinskajassa 5 vih:n konetta ampui tykeillä ja konekivääreillä.
- Omat koneet tiedustelleet itäisellä Suomenlahdella ja Muurmannin radalla. Pommitettu Riihen asemalla ollutta junaa ja siltaa Lintujärven ja Riihen aseman välillä, jolloin rata rikkoutui huomattavasti.

PM:n kirj. 4110/Huolto 1/1 b: Huoltotilanteen kehitys ajalla 10.-19.12.41. Yhdistelmä tappioilmoituksista LIITE n:o 349.

22.12. Saksan päämajan tiedoitus:
- Venäläisten monet hyökkäykset itärintaman keskilohkolla ovat murtuneet saksalaisten joukkojen sitkeään vastarintaan Ilmavoimat tukivat maasotavoimien kovia taistoluita suorittamalla voimakkaita hyökkäyksiä vih:n asemia, hv.-ryhmityksiä ja rautateitä vastaan.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- JR 2:n esikunta ja jälellä olevat osat lähteneet Valkjärveltä. Kotiutettavat M.pontt.kompp:t 12 ja 13 lähteneet Antreasta.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n kaistalla vih:n tykistötoiminta Saksjärven suunnalla tavallista vilkkaampaa. 7.D:n kaistalla ei hyökkäyksemme Civjärven suunnalla voimakkaasta tykistövalmistelusta huolimatta päässyt eteenpäin. Vih. valtasi takaisin Goran kylän luoteispuolella olevan kukkulamaaston. Hyökkäyksemme pysäytettiin klo 16,30 joukkojen uudelleen ryhmittelyä varten.
- VII AK: Äänisen Suurlahden saaristossa molemminpuolista partiotoimintaa.
- II AK: Vih:n liikehtiminen kanavan itäpuolella vilkastunut. Hiisjärven luoteispuolella torjuttu pienehkön vih. osaston hyökkäys. Maaselän aseman suunnalla molemminpuolista tykistön ja krh:n häirintätulta sekä ajoittain mel ko kiivastakin jv.aseiden tulta. Samoin on Lisjalammen suunnalla jv.aseiden tuli ollut ajoittain vilkasta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Molemminpuolista partiotoimintaa. Luomajärven kylässä Keski-Kuittijärven eteläpuolella eilen partiokahakka. Vih.-partio, joka menetti 2 miestä kaatuneina, vetäytyi itään.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Partiomme todennut korkeintaan patl:n vahvuisen vih:n edenneen vanhalta valtakunnan rajalta Ahvenvaarasta Ahvenjärven kautta Jäkäläjärvelle ja sieltä lounaaseen. Oman Rajajääkäripatl:n vastatoimenpiteet käynnissä. Lunta n. 30-40 cm.
- Pohjoiskaista: Kukkula 258,3 otettu vastahyökkäyksellä takaisin. Vih:n tappiot kaatuneina n. 300. Kolmesta taisteluun osallistuneesta ps.vaunusta 2 tuhottu. Saaliina mm. 15 kk:iä ja 11 pk:iä. 2 konetta pommittanut Liinahamaria. Pudotetut 4 pommia osuivat tunturille.

23.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Gorkan luona 20-miehinen vih.-partio ylittänyt Syvärin. Ohtalskojejärven koillispuolella oma tykistö hajoitti pienehköt ryhmittyvät vih.-osastot sekä ampui Lotinanpellossa liikkunutta junaa. 7.D:n kaistalla Civjärven suunnalla joukkojemme uudelleen ryhmitys käynnissä. Lampikannasmaastossa olleet joukkomme vetäytyneet luoteeseen. Vih:n todettu saaneen tällä suunnalla huomattavasti täydennystä.
- VII AK: Varmistuksemme joutui 22.12. taisteluun Klimetskijn saareen saakka tunkeutuneen n. 50-miehisen vih:n kanssa. Vih.-partio karkoitettiin.
- AK: Vansjärven joen suulla olevasta parakista löydetty 2 uutta suurta höyrykonetta sekä voiteluöljyä. Krivin suunnalla partiomme tuhosi p. 154,0 pohjoispuolella osan n. 60-miehisestä vih.-osastosta, joka vetäytyi pohjoiseen. Lisjalammen suunnalla ajoittain kiivasta vih:n krh.tulta ja laukaustenvaihtoa, jotka oma tykistötuli lopetti.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Molemminpuolista tykistötulta ja partiointia. Vih:n heikoin voimin tekemä hyökkäysyritys kukkulaa 258,3 vastaan torjuttu. Iltayöstä vih:n ilmatoiminta rintamalinjan kohdalla vilkasta. Saksalaisten käytössä olev Esson bensiiniasema syttyi 22.12. palamaan. 1 säiliövaunu ja n. 25 m^3 polttoainetta ja öljyä tuhoutui.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 180 (22.12. klo 6 - 23.12. kl 6):
- Epäedullinen sää estänyt lentotoiminnan.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Koko lohkolla laimeaa jv.aseiden ja tykistön häirintätul ta.
- II/KTR 3 lähtenyt AK:n alueelta.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Gorkan kohdalla karkoitettu aamuilmoituksessa mainittu vih.-partio. Junaliikenne Lotinanpellon lounaispuolella ollut tavallista vilkkaampaa. 7.D:n kaistalla torjutiin Verandapuron itäpuolisessa maastossa n. joukkueen vahvuisen vih:n tekemä hyökkäys. Civjärven suunnalla torjuttiin alkuunsa vih:n vähäinen hyökkäysyritys Coran ja Shumilinon kylien välimaastossa. Ostan suunnalla partiomme todennut vih.-osaston etenemässä Levinskajapuron "i":n kohdalla pohjoiseen.
- VII AK: Klimetskin saaren suunnalla esiintynyt 2 vih.-partiota, joista toinen tuhottiin ja toinen karkoitettiin. Fedotovan suunnalla vih.-partio yllätti kuriirisuton, joka kuitenkin pääsi määräpaikkaansa. Lobskaja Gorassa tuhotiin rannikolle tunkeutunut vih.-partio. Tulvojan edustalla olevassa saaristossa osui vih:n tykin ammus miinakenttäämme, joka räjähti 2 km:n pituudelta.
- II AK: Järvikannaksella v.s. 75 - p.s. 00 partiomme havainnut runsaasti vih:ia ja koilliseen johtavia polkuja. Voljärven lounaispuolella olevaan niemeen yrittänyt vih.-partio, jolla lumipuvut ja hyvä hiihtotaito, karkoitettu. 4.D:n kaistalla vilkasta molemminpuolista partiotoimintaa. Raz 14:n länsipuolella todettu vih:n varustuksia ja vilkasta liikehtimistä. 8.D:n joukot torjuneet Krivin aseman suunnalla p. 154,0 maastossa n. 2 kompp:n vahvuisen vih:n hyökkäyksen. Vih. vetäytyi Kivijärvi - Valkeajärvi kanakselle.

23.12. illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla tykistömme saanut täysosuman vih.-korsuun. Louhen suunnalla haupitsimme tuhonnut suoralla suuntauksella vih:n kk.- ja pk.pesäkkeen. Ison Lakijärven rannalla ja maantien varrella saatu täysosuma vih:n tulikorsuun. Jenkijärven (Engosero) eteläpuolella omat pommikoneet saaneet täysosuman vih:n korjausjunaan.

illalla AOK:n tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissiivellä Jäkäläjärven luona yhtyneet vih.-osastot olleet omien varmistusosastojen kanssa Repotunturin maastossa taistelussa, josta pimeän tultua irtaantuneet itään päin. Koutajärven länsipäässä runsaasti liikettä. Orijärvelle tulee idästä järveä myöten liikennöity talvitie, joka jatkuu Jeltshenjärvelle asti. Pohjoisessa Kouteron suunnalla Kovdorseen lounaispuolella olevaa parakkialuetta on laajennettu. Järven pohjoispuolella joen suussa parakkileiri rakenteilla. Rautatien eteläisimmässä mutkassa järven ja radan välissä useita parakkileirejä.
- Pohjoiskaista: Vih. tuo vahvistuksia maastoon karttaneliö 9874 ja 9876.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 375:
- Hankoniemen alue: Sukeltaja on löytänyt Russaröstä laiturin vierestä 3 kpl. 180 mm:n sisusputkia.
- Itä-Suomenlahti: Krasnoarmeiskijn lke ampui Terijoen edustalle jäälle muutamia laukauksia.

24.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n jv:n toiminta yleensä vilkasta. 12.D:n lohkolla hyök käsi vih. yöllä kahtena aaltona n. joukkueen vahvuisena estelinjoillemme saakka, josta karkoitettiin; vih:lta kaatui n. 20 miestä. 18. ja 19.D:n lohkoilla karkoitettu vih:n partioita.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jandeban kaistalla vih. miehitti p:llä 113,9 1300 m. koilliseen olevan kukkulan, mutta karkoitettiin. Givjärven suunnalla torjuttiin eilen vih:n tekemä hyökkäys lampikannaksen luoteispuolella olevia asemiamme vastaan. Tykistömme ampunut ryhmittyviä vih:ia Goran ja Shumilinan välimaastossa.
- II AK: Poventsan pohjoispuolella kiivasta jv. aseiden tulta. Vih:n todettu varmistaneen tehokkaasti rannikon Poventsasta kaakkoon sekä v.s. koordinaatti 65:n kohdalla olevat saaret.

24.12. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 181(23.12. klo 6 - 24.12. klo 6):
- Sää jonkin verran parantunut.
- Syvärin suunnalla todettu 4 vih.-lentoa yhteensä 11 hävittäjää, joista 2 pommitti Ostan seuduilla ja 7 tulitti konekivääreillä Nikitinskajaa. Muutamat vih.-koneet pommittivat ja tulittivat yöllä Maaselän aseman seudulla. Tiiksjärven lentokenttää ja joukkoja Rukajärvellä tulitti 3 hävittäjää.
- Omat hävittäjät suorittaneet etsintälentoja Kannaksen rintamalinjalla. Taistelukosketus saatu Ohalatvan seuduilla. Tiedusteltu monella taholla. Huoltolentoja Suursaaren ja Laatokan saarille. Pommitettu Jukan asema ja rataa Kuusen asemalta etelään.
- Oma MS-hävittäjä palanut käynnistettäessä.
- Vih.-tappiot: 2 konetta.

Ylipäällikön päiväkäsky n:o 39 (joulutervehdys armeijalle ja kotirintamalle), LIITE n:o 350 a-b.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Tapparin suunnalla n. kahden joukkueen vahv. vih.osasto yritti tunkeutua asemiimme, mutta karkoitettiin. 10.D:n lohkolla vih:n tarkka-ampujatoiminta vilkasta, aiheuttaen tappioita (2 kaat.). Muualla AK:n lohkolla mol.puolista tyk.- ja jv.aseiden häirintätulta.

illalla Kar:A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Jandeban suunnalla vih. teki 3 hyökkäystä p. 113,9 koillispuolella olevaa kukkulaa vastaan. Hyökkäykset torjuttiin. Givjärven suunnalla oikaistiin hyökkäyksellämme rintamalinjaamme Shumilon luoteispuolella. Etulinjamme kulkee nyt Mishinon metsäniemekkeen eteläreunaa pitkin. Tällä suunnalla molemminpuolinen tykistötuli jatkunut koko päivän. Ostan suunnalla Levinskajapuron pohjoispuolella aikaisemmin havaittu vih. on jatkanut etenemistään pohjoiseen ja ylittänyt metsälinjan n. 1 km. Levinskajapuron pohjoispuolella.
- II AK: V.s. koordinaatti 65:n tasalla olevista Suurlahden saarista pyrki n. 2 kompp:n vahvuinen vih. p. 32,9 niemeä kohti, mutta vetäytyi tykistötulemme vaikutuksesta takaisin. Vahvahko vih.-osasto hyökkäsi v.s. 72:n tasalla etuvartioasemiamme vastaan pakottaen ne vetäytymään Stalinin kanavan länsipuolelle. Vih:n tykistö- ja krh:t ampuneet Poventsan kaupunkiin. Tykistömme ja jv.tuli hajoitti v.s. 74:n pohjoispuolella hyökkäykseen ryhmittyvän vih:n.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla tykistömme hajoitti tulellaan Malviaisen tien itäpuolella liikehtineen vih.-komppanian. Louhen suunnalla tykistömme saanut täysosuman vih.-korsuun. Omat koneemme pommittivat Siian asemalla seisonutta junaa ja parakkia aseman lähellä. N. 5 km. Siian asemalta etelään hävittäjämme ampuivat puhki veturin.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Pohjoissiivellä n. 1,5 km. luoteeseen kukkulalta 338,4 torjuttu vahvahkon vih.-partion hyökkäysyritys huoltoyhteyksillemme.
- Jäämeren rannikolla torjuttu heikohkon vih:n hyökkäysyritykset kukkulaa 314,9 vastaan ja siitä n. 2 km. koilliseen.

25.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n jv.toiminta paikoitellen erittäin vilkasta. 12.D:n, 19.D:n ja 2.D:n lohkoilla torjuttiin vih:n väkivalt. tiedusteluyritykset. Lisäksi pienemmät vih.partiot (2.D:n lohkolla hiihtopartio) yrittivät edetä linjojamme kohti, mutta karkoitettiin.
- Terijoen, Kellomäen ja Kuokkalan maastoon ampuivat kaikki linnakkeet klo 24 - 0,30 välisenä aikana kiivasta tulta.

aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Aamulla yritti n. kahden joukkueen vahvuinen vih. kiertää asemamme Laatokan jäältä hyväksi käyttäen, mutta yritys torjuttiin. Sirkiänsaaren suunnalla hyökkäsi n. kompp:n vahvuinen vih. asemiamme vastaan; tulitaistelu jatkuu.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Tykistömme hajoittanut vih:n ryhmitykset Ohtalskojejärven koillispuolella ja voimalaitoksen eteläpuolella. 7.D pysäyttänyt Travnikin - Levinan tien eteläpuolella esiintyneen vih:n etenemisen. N. kompp:n vahvuinen osastomme katkaissut vih:n yhteydet Levinskaja i:n eteläpuolella.
- II AK: Seesjärven koillispuolella molemminpuolista partiotoimintaa Galitsin saaren pohjoispuolisessa maastossa.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jäämeren rannikolla kukkulan 258,3 ja 314,9 etumaastossa vih:n partioita, joiden tiedusteluyritykset torjuttu. Vih:n todettu ryhmittävän joukkoja mainitulla alueella.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 378:
- Kronstadtin saarilkeet ampuivat järeällä tykistöllä Terijoen rantaa eilen päivällä ja illalla aikaansaamatta vaurioita.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 182(24.12. klo 6 - 25.12. klo 6):
- Vih:n 2 pommikonetta pudotti Pihlajasaareen Porkkalassa 5 pommia ja 1 kone pommitti Rönnskärin eteläpuolella. Syvärin suunnalla 5 vih.-lentoa. Batashevskajassa pommitettiin ja tulitettiin, Baranissa tulitettiin ja Ruoppaojalla pudotettiin pommeja vaurioita aiheuttamatta. Äänisen ja Seesjärven välillä yöllä useita lentoja. 8 Hurricane hävittäjää ja 3 TB -4 konetta tulitti Tiiksjärven lentokenttää ja tietä Ontrosenvaara - Rukajärvi.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntalentoja. Tiedusteltu Syvärillä, Äänisen koillispuolella sekä Muumannin radalla. Huoltolentoja jatkettu. Pommitettu rataa Karman asemalta pohjoiseen.
- Omat tappiot: 1 FR ajoi metsään Tiiksjärvellä.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 19.D:n lohkolla hyökkäsi vih:n vahv. komppania klo 7-9 välisenä aikana asemiamme vastaan kahdessa linjassa. Hyökkäys pysäytettiin esteitten ulkopuolelle jv:n koneaseiden ja krh:n tulella. Vih:n kaatuneita laskettiin 127 miestä. 2.D:n lohkolla karkoitettiin n. joukkueen vahvuinen vih. partio, joka yritti tunkeutua asemiimme.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Sirkiänsaaren suunnalla torjuttiin vih:n kahden kompp:n hyökkäys klo 8 mennessä; vih:n tappiot n. 30 miestä. Niinikään torjuttiin n. kompp:n suuruisen vih.osaston hyökkäys jäitse asemiamme vastaan, ja sen yrittäessä palata omalle puolelleen hajoitti vih:n oma tykistö osaston jäälle.

25.12. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 163. ja 11.D:n alueella karkoitettu 2 Syvärin yli yrittänyttä vih.-partiota. Ohtalskojejärven ja Pirkinitsan välisellä 5.D:n alueella karkoitettu eri paikoissa yhteensä 5 20-80 miehen vahvuista vih.-osastoa, jotka yrittivät ylittää Syvärin. Jandeban etelämutkan maastossa (17.D) torjuttiin joukkueen vahvuisen vih:n hyökkäys. Batashevskajan suunnalla torjuttu joukkueen vahvuisen vih.-osaston etenemisyritys. Givjärven suunnalla hajoitettiin tykistötulella Goran luoteispuolisessa maastossa ryhmittymässä ollut vih.-osasto sekä torjuttiin pienemmän vih.-osaston yritys tunkeutua lampikannaksilta pohjoiseen. Ostan suunnalla vih:n todettu vaihtavan joukkojaan Repinan luona. Pohjoisesta päin etenevät osastomme saaneet taistelukosketuksen metsälinjalla Travnikin - Levinan tien eteläpuolella n. 60-80 miehen vahvuiseen vih.-osastoon, joka vetäytyi etelään päin.
- II AK: Poventsan kohdalla tunkeutui n. 3 kompp:n vahvuinen vih. joen (läntinen haara) länsipuolelle, mutta lyötiin takaisin. Vih:n tappiot n. 120 kaatunutta ja 30 vankia. 4.D:n alueella Voljärven kylän kohdalla pääsi n. 250 miestä käsittävä vih. Salmijärven yli asemiimme. Vastaiskumme pakotti vih:n vetäytymään joen koillispuolelle. Vih. uusi hyökkäyksensä, mutta se pysähtyi tuleemme. Krivin aseman suunnalla (8.D) torjuttiin n. kompp:n vahvuisen vih.-osaston hyökkäys koillisesta johtavan rautatien suunnassa sekä karkoitettiin 30-miehinen vih.-partio Kommunaroff järven itäpuolella.'

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vähäistä tykistön ja krh:ien ammuntaa ja partiotoimintaa. Louhen suunnalla partiomme havaitsi n. 1 km. Salmivaarasta koilliseen n. 30-40 miehen vahvuisen vih.-osaston, joka kuitenkin kääntyi takaisin, ennenkuin taistelupartiomme ehti saada kosketusta. Pommikoneemme tuhosivat Ras. Gjulinen asemalla olevasta parakkileiristä 2 parakkia. N. 5 km. asemalta pohjoiseen tuhottiin veturi ja katkaistiin rata.

26.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih. ampunut melko vilkkaasti jv.tuliaseilla, krh:llä ja paikoitellen tykistöllä. Kaikilla lohkoilla vih.partioita liikkunut yön aikana, mutta karkoitettu. 18.D:n lohkolla vih:n klo 5 aloittama hyökkäys vielä käynnissä.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Lotinanpellon kohdalla torjuttiin pienen vih.-partion yritys ylittää Syväri. Jandeban kaistalla p. 113,9 itäpuolella torjuttiin joukkueen vahvuisen vih:n hyökkäys. Batashevskajan suunnalla Verandapuron itäpuolisessa maastossa karkoitettiin joukkueen vahvuinen asemiamme lähestyvä vih.-osasto. Ostan suunnalla oma partiotoiminta vilkasta. Levinskajapuron maastossa partiokahakoita.
- VII AK: Illalla tuli Ryskan ja Tipinitsan välillä maihin n. 20-miehinen vih.-partio.
- II AK: Poventsan suunnalla vih:n tykistö ampunut häirintätulta koko yön.x) Seesjärven pohjoispuolella v.s. 37 ja p. s. 35:n kohdalla todetun vih.-partion takaa-ajo käynnissä.

x) Yön aikana vilkasta jv.aseiden tulta.

26.12. Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 183 (25.12. klo 6 - 26.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta vilkkainta Karhumäen suunnalla, jossa todettu 9 pommikonetta ja 18 hävittäjää. Hävittäjät tulittivat konekivääreillä Liistepohjassa, Karhumäellä ja Poventsassa. Pommeja pudotettiin Savujärvellä ja Poventsan suunnalla.
- Omat hävittäjät suorittaneet torjuntaa ja etsintälentoja. Huoltolentoja Suursaareen jatkettu. Tulitettu Poventsan suunnalla kolonnia, Kuutsujärvellä leiritulia ja Maaselän pohjoispuolella veturia.

Tilanne eri sotatoimiyhtymissä uudesti järjestelyn ja henkilöstövaihdon suhteen: LIITE n:o 351 a.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Donetsin mutkassa torjuttiin vih:n voimakkaat hyökkäykset vih:n kärsiessä pahoja tappioita.
- Pietarin edustalla torjuttiin 30 hv:n tukema vahvojen vih. voimien läpimurtoyritys. Vih. menetti 1,000 miestä kaatuneina ja 19 hv:a tuhottiin.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 18.D:n lohkolla hyökänneen vih:n vahvuus moottoroitu kompp tukenaan 5 kk:ä ja muutama pienoiskrh. Vih:n tappiot 25 kaatunutta, taempana vielä useita kaatuneita ja monia haavoittuneita. Omat tappiot 1 lievästi haavoittunut.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Vih.-partiot torjuttu Laatokan rannalla sekä Gorkan ja Segesan kohdalla. Rudipuron suunnalla torjuttu Syvärin jälkille tulleen 20-miehisen vih.-osaston etenemisyritys. Jandeban suunnalla torjuttiin 30-miehisen vih:n hyökkäys. Givjärven suunnalla n. joukkueen vahvuisen vih. osaston lämpikannasmaastossa tekemät hyökkäykset torjuttu. Ostan suunnalla karkoitettu Repinan maastossa vih.-partio. Levinskajoen pohjoispuolella ei ole tavattu vih:ta.
- VII AK: V.s. koordinaatti 54 kohdalla todettu rannikollamme vih.-partio, joka vetäytynyt takaisin omalle puolelleen.
- II AK: 4.D:n kaistalla molemminpuolista partiotoimintaa. Taisteluissa 25.12. saatu sotasaaliina 1 kk., 4 pk:ä ja 60 kivääriä. Kaatuneita vih:ia laskettu 114. Keski-Kindasjärven pohjois- ja länsipuolella todettu n. kompp:n vahvuinen vih.-osasto. 8.D lähettänyt vahvan taistelupartion ottamaan kosketusta kompp:n vahvuiseen vih.-osastoon joka todettu n. 4 km. Krivin aseman itäpuolella. Seesjärven pohjoispuolella v.s. 42:n ja p.s. 40:n leikkauskohdassa havaittu runsaasti savuja.

illalla 14.D:n tilanneilmoitus:
- N. kompp:n vahvuinen tiedusteluosastomme, jonka tavoitteena oli Muurmannin rata, kohtasi vahvan vih.-osaston Ondajärven eteläpään itäpuolella Hargolahdesta koilliseen n. 4 km. Porog Krivoin maastossa Ondajoen varrella. Syntyneessä taistelussa vih:n tappiot n. 50 miestä. Partiomme todenneet vih:n varustelutöitä Kuutshjärvestä kaakkoon Bristritsajoen itäpuolisessa maastossa p. 115,2 korkeudelle asti.

26.12. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Vih:n tykistötuli 6.D:n kaistalla vilkkaampaa kuin edellisinä päivinä. Vih:n n. 30-miehisen osaston yritys tulla jäitse Ali-Vermanjärven pohjoispään yli torjuttiin.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla eteläsiivellä tuhottiin tuliylläköllä n. 21-miehinen vih.-partio. Pohjoissiivellä hajoitettiin tykistötulella kukkulan 258,3 kaakkoispuolella ryhmittymässä olevat 2 vih.komppaniaa. Stukahyökkäyksessä useita osumia Nivastroin voimalaitokseen.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 381:
- 23.12. lähetettiin upseeripartio Suursaareen, josta se 25.12. lähti pyrkimään Suur-Tytärsaareen. Partio palasi 26.12. Suursaareen pääsemättä perille jäästeiden vuoksi.

27.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Syvärin alajuoksulla (163. ja 11.D) molemminpuolista vilkasta tykistö- ja krh.tulta. Lotinanpellon länsipuolella (5.D) hajoitettu tykistötulella 2 vih.-osastoa. Voimalaitoksen suunnalla karkoitettu vih.-partio. Jandeban aseman suunnalla (17.D) torjuttu 30-miehisen vih.-osaston hyökkäys. Batashevskajan suunnalla (7.D) torjuttu vih:n väkivaltainen tiedusteluyritys. Ostan suunnalla vih. yritti ryhmittyä hyökkäykseen Simonovassa, mutta hajoitettiin tykistötulella. Vih:n vilkasta partiotoimintaa Äänisen rannikolta Koromislovan tienhaaraan saakka. Partiomme todenneet Levinskajapuron maastossa olleen vih:n vetäytyneen etelään.
- VII AK: Todettu n. 100-miehisen vih.-osaston olleen jäällä Vykovskajasta 3 km. eteläkaakkoon, jossa se rakensi lumesta asemia, ja poistuneen eilen aamulla.
- II AK: Krivin ja Maaselän asemien suunnilla havaittu ryhmittymiseen viittaavaa vih:n liikehtimistä. Lisjalammen suunnalla vih. ryhmittyi etuvartioasemiemme edessä, mutta vetäytyi tykistömme avattua tulen entisiin asemiinsa.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jäämeren rannikolla 25. ja 26.12 vallinnut lumimyrsky tukkinut Parkkinasta itään vievän tien. Liikenne 17 tuntia täysin seisauksissa.
- 26.12. illalla saapuneen puhelinilmoituksen mukaan Lofotenin lounaiskärkeen laskenut maihin vih:n 1 kevyt risteilijä ja ainakin 2 hävittäjää. Saksalainen laivastoasema yllätettiin, 1 etuvartioalus ja 1 kauppalaiva upotettiin ja 1 kauppalaiva vietiin mukana. Lomalaisten kuljetuslaiva "Kongring" ajanut miinaan tai torpedoitu, sen miehistö 280 suurimmaksi osaksi osaksi kadoksissa. Vih:n laivasto-osasto poistunut länteen.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 184(26.12. klo 6 - 27.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta edelleen vilkkainta Karhumäen suunnalla. Pommitettu Liistepohjaa, Karjalan Maaselkää ja Seesjärven Suurlahden kylän maastoa.
- Omat hävittäjät suorittaneet etsintää Kannaksen rintamalinjalla ja maataistelulentoja alueella Seesjärvi - Ontajärvi - Karhumäki. Huoltolentoja Suursaareen jatkettu.
- Omat tappiot: 1 MS-kone ohjaajineen kateissa.

27.12. PM:n kirj. Kar.AE:lle 3212/Op.1/6:
- Kar.A:n kom. oikeutetaan itse määräämään, milloin PM:n kirjelmällä 11.12.41 uudestijärjestettäväksi määrätyt sotatoimiyhtymät ja PM:lle myöhemmin alistettavat muodostelmat uudestijärjestetään. Ilmoitus suoritussuunnitelmasta PM:n Järj.os:lle.

YE:n päälliköllle ilmoitus Verbindungsstab Nord'in kautta 7. Geb.Div:n kokoonpanosta (jäljennös OKH:n lähettämästä lennätinsanomasta Op.1/4 d), LIITE n:o 351 b.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista jv.aseiden, tyk.- ja krh.toimintaa, ajoittain vilkastakin, kautta linjan.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:
- Harvaa jv:n ja tyk:n häirintätulta. Lempaalan järvellä hajoitettu tyk.tulella n. 100 miehen vahv. vih.osasto.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Saksjärven suunnalla molemminpuolinen tykistön ja krh:n häirintätuli ollut tavallista vilkkaampaa. Civjärven suunnalla tänään alkanut hyökkäyksemme on vain osittain johtanut tuloksiin. Pelgasjärven pohjoispuolitse hyökkäävät joukkomme eivät ole päässeet eteenpäin. Järven itäpuolitse edenneet joukkomme ovat saavuttaneet Shumilino Sh:n eteläpuolisen maaston ja saaneet siellä yhteyden Shumilinossa oleviin omiin joukkoihin. Rintama tällä suunnalla nyt länteen, osittain pohjoiseen. Lampikannasmaastossa vih. teki kiivaan hyökkäyksen asemiamme vastaan, mutta torjuttiin. Ostan alueella alkoi klo 10 n. kompp:n vahvuinen vih:n hyökkäys Simanovan suunnassa sekä klo 11 hyökkäys Kurpakin suunnassa, johon yhtyi myös p:stä 128,8 koilliseen suuntautuva vih:n hyökkäys. Iltapäivän kuluessa torjuttiin hyökkäykset muualla paitsi p. 128,8 suunnassa, jossa vih. on päässyt tunkeutumaan k.o. pisteestä n. 1300 m. itäkoilliseen olevaan polunhaaramaastoon. Simanovan ja Äänisen välisessä maastossa vih:n partiotoiminta vilkasta.
- II AK: Keski-Kindasjärven luona todettu vih.-osasto poistunut tuntemattomaan suuntaan. N. 100 miehen vahvuinen vih.-osasto eteni n. 1½ km. Krivin aseman itäpuolella olevaan metsikköön. Tykistötulemme pakotti vih:n vetäytymään metsikön itälaidassa olevalle kukkulalle. Seesjärven pohjoispuolisessa maastossa molemminpuolista partiotoimintaa.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalla vih. hyökkäsi Keski-Kuittijärven yli 2 kompp:lla Jyvälahden suuntaan. Hyökkäykseen yhtyi yhtyi myöhemmin vielä 1 kompp. Samanaikaisesti vih. suoritti 1 komp:lla hyökkäyksen Enonsuun pohjoispuolitse Jyvälahden niemeen. Jyvälahdesta koilliseen olevan ptrimme tykit joutuneet vih:n käsiin. Taistelu jatkuu. Malviaisen tien ja Röhön tien suunnassa n. kompp:n vahvuisin voimin suoritetut vih:n uudistetut hyökkäykset torjuttiin. Taistelu jatkunut vilkkaana koko päivän tällä suunnalla. Omat koneet pommittivat Murmannin rataa Pojakondan aseman luona saaden rataan 7 täysosumaa.

27.12. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Maantien pohjoispuolella torjuivat tst. etuvartiomme useiden 15-40 miehisten vih.-partioiden krh. tulen tukemana suorittamat väkivaltaiset tiedusteluyritykset. Pohjoissiivellä torjuttiin vanhan valtakunnanrajan kohdalla Särkivaaran eteläpuolella n. 50-miehisen vih.-osaston yritys tunkeutua huoltoyhteyksillemme. Pakkasta -30 astetta.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla torjuttiin vahvahkon vih.-osaston toistuneet hyökkäykset kukkulaa 258,3 vastaan. Vih. keskittää uusia voimia kukkulan eteläpuoleiseen maastoon. Yön aikana vih:n tykistö- ja krh.tuli kohdistunut kukkulalle 314,9.

28.12. aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Givjärven suunnalla vih. teki eilen hyökkäyksen lampikannasmaastossa, mutta torjuttiin. Ostan suunnalla p. 128,8 koillispuolella hyökkäävä n. 2 kompp:n vahvuinen vih.osasto saavutti maaston n. 500 m. iltailmoituksessa mainitusta polunhaarasta länteen ja kaivautui sinne. Simanovan suunnassa vih.hyökkäykset ovat jatkuneet, mutta kaikki torjuttu. Klo 19 vih. teki hyökkäyksen myös Zalisjan suunnassa, mutta se torjuttiin. Vih:n kiivasta jv.aseiden tulta Äänisestä Koromyslovan tienhaaran eteläpuolelle saakka. Hyökkäyssuunnissa molemminpuolista kiivasta tykistötulta.
- II AK: Joki Poventsan kohdalla miltei kauttaaltaan heikossa jäässä. Ylempänä kanavan varressa vih:n havaittu kaivautuvan kanavan itärannalla. Krivin asemalta n. 1½ km. itään olevaan metsikköön edennyt vih.-osasto karkoitettu. Seesjärven pohjoispuolella partiomme todenneet v.s. 36:n ja p.s. 39:n maastossa olleen vih:n partiotukikohdan tyhjennetyksi.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Jäämeren rannikolla torjuttiin vih:n hyökkäys kukkulaa 258,3 vastaan. Vih:n ilmatoiminta Jäämeren rannikolla vilkasta.
- 27.12. ilmestyi englantilaisia merivoimia uudelleen Lofotenin vesille, mutta pakotettiin poistumaan merelle. Samoin yritti vih. laskea maihin joukkoja 2 eri paikassa Bergenin pohjoispuolella. Yritykset torjuttu. Kenraalieversti von Falkenhorst matkustanut lentoteitse Norjaan.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 185(27.12. klo 6 - 28.12. klo 6): tulitti
- Epäedullinen sää rajoittanut lentotoimintaa.
- Vih.-lentoja vain Syvärin suunnalla. 2 hävittäjää/Aleksandro-Svirskissä, samoin 2 ampui kk:eillä Juksovskajassa ja Bulajevassa sekä 2 Kinkijevossa.
- Omat koneet tiedustelleet Sucmenlahdella ja Seesjärvi - Ontajärvi - Lintujärvi alueella. Pommitettu junaa Sumerin aseman luona. Kaikki pommit osuivat junaan.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Itärintaman eteläisellä lohkolla vih.paikoitellen murtautunut asemiimme, mutta karkoitettu mm. SS-divisioona "Vikingin" myötvaikutuksella.
- Keskilohkolla torjuttu kovien taisteluiden jälkeen vih:n voimakkaat hyökkäykset, samoin vih:n heikommat hyökkäykset pohjoislohkolla.
- Kertshin salmessa olevia vih.-laivoja vastaan jatkettu voimakkaita ilmahyökkäyksiä; 3 kuljetusalusta ja 1 tykkivene upotettu.

28.12. illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Vih.tykistö ja krh:t ampuneet tavanmukaista häirintää asemiimme. Myös vih:n raskas tykistö ja Totlebenin lke osallistuneet ammuntaan. Oma tykistö, pst.tykit ja krh:t tulittaneet esiintyneitä vih.-maaleja, tuhoten erään 20 miehisen vih.osaston Totlebenin läheisyydessä, vaientaen 2.D:n lohkolla erään vih.ptrin ja saaden osumia useampaan vih.bunkeriin. Oma rautatieptri ampunut 8 laukasta lke Riffiin.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Gorkan suunnalla estetty vih.-partio ylittämästä Syväri. Givjärven suunnalla on aamulla alkanut hyökkäyksemme kestänyt koko päivän. Vih:n vastarinta sitkeää. Goran kylän luoteispuolinen kukkula vallattiin. Tien suunnassa ja Shumilinon eteläpuolella hyökänneet joukkomme ovat saavuttaneet vähäistä menestystä. Simanovan - Petrushinon suunnalla torjuttu 2 vih:n hyökkäystä. P 128,8 koillispuolisessa polunhaaramaastossa ollut vih. heitettiin vastahyökkäyksellämme jonkin verran etelään päin. Iltapäivällä torjuttiin vih:n tekemä vastahyökkäys. Levinskajapuron eteläpuolella havaittu pohjoiseen päin liikehtivän vahvahkon vih.-osaston jälkiä.
- VII AK: Äänisen Suurlahden alueella vih:n runsasta partiotoimintaa. Todettu 3 15-20 miehistä partiota sekä aamulla vih.-osasto, joka lähestyi Klimetskija saarta, mutta vetäytyi takaisin ptrin avattua tulen.
- II AK: 4.D:n keskikaistalla vilkasta partiotoimintaa. N. 50-60 miehen vahvuinen vih.-osasto eteni Ras 6:sta Ras 9:ää kohti työntäen tällä suunnalla olleen varmistuksemme etelään päin, mutta vetäytyi iltapäivällä takaisin Ras 6:n suuntaan. Maaselän aseman suunnalla molemminpuolista tykistö- ja krh.tulta. Torjuttu joukkueen vahvuisen vih:n etenemisyritys.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Vih:n hyökkäys Kuittijärven etelärannalla pysähtynyt Jyvälahden niemessä pstä192,6 n. 2 km. länteen olevalle kannakselle, johon saakka niemi vih:n hallussa. Omat syöksypommittajat pommittaneet vih:n lähtökohtia Kuittijärven pohjoisrannalla ja Kyläniemen saaren eteläkärjessä. Louhen aseman ja junaa siellä pommitettu.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Karttaneliössä 8854 todettu n. 80-100 miehinen vih.-osasto etenemässä pohjoiseen. Torjuttu n. 50-miehisen vih.-osaston hyökkäys kukkulalle 258,3. Iltapäivällä torjuttu n. patl:n vahvuisen vih:n hyökkäys Kalastajasaarennolta Maattivuonon itäpuoleisessa maastossa. Vih. suorittanut illalla ja iltayöllä 12 lentoa asema-alueellamme. Tiellä Litsan itäpuolella aiheutunut liikennehäiriö tien tukkeutuessa, muita vahinkoja ei ole. 2 konetta pommitti Liinahamaria. Vahinkoja ei aiheutunut.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 385:
- Suursaaresta lähtenyt partio saapui klo 7 Suur-Tytärsaareen. Rautatieptri ampui 8 laukasta lke Riffiin. Vih. ampui yhinmäeltä 2 laukasuta Inon Joensuun maastoon. Ei vaurioita. Inon maastossa tavattu 4-miehinen vih.-partio, josta 2 miestä tuhottu ja 2 saatu vangiksi.

29.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- N. 60 miehen vahvuisen vih.osaston väkivalt. tiedustelu-yritys asemiamme vastaan Suuri Harvasuon pohjoisreunassa torjuttu jv.aseiden tulella.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Givjärven suunnalla vallattiin eilen 35 katettua ja 25 puolivalmista vih.-korsua. Laistelukentällä laskettu 145 kaatunutta vih:ta. Ostan suunnalla aloitti p. 128,8 koillispuolisessa polunhaaramaastossa ollut vih. eilen klo 17 voimakkaan hyökkäyksen onnistuen pääsemään osittaiseen sisäänmurtoon. Vih:n hyökkäys pysäytettiin klo 19 mennessä. Levinskajapuron eteläpuolella liikkunut vih.-osasto on partiokahakan jälkeen kääntynyt takaisin etelään.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Omien joukkojen vaihto käynnissä. JR 324 vaihtaa etulinjasta JR 33:n. Pakkasta -40 astetta.
- Pohjoiskaista: Litsavuonon kaakkoispuolella ja Maatti-Muotkavuonon kannaksella torjuttu vih:n heikohkot hyökkäysyritykset. Karttaneliössä 8854 todettu vih.-osasto jatkaa etenemistä pohjoisluoteiseen suuntaan.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 386:
- Vih.-partio noussut maihin Vohnolassa suuntana Seivästö. Takaa-ajo käynnissä.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 186(28.12. klo 6 - 29.12. klo 6):
- Vih:n lentotoiminta huomattavasti vilkastunut etenkin Syvärin alueella, jossa todettu yhteensä 46 vih.-konetta. Ne pommittivat Kinkijevossa, Vosnesenjassa ja Nikitinskajassa ja tekivät useita kk.hyökkäyksiä Baranissa, Kinkijevossa, Juksovskojassa, Nikitinskajassa ja Batashevskajassa. 2 konetta pommitti Savujärvellä ja 1 tulitti Kumsjärven maastossa. Kannaksella pommitettu Waldhoffin tehdasaluetta. Ei vaurioita. 4 hävittäjää teki 2 hyökkäystä vaurioita aiheuttamatta Inon merivartioasemaa vastaan ja 1 kone pudotti Kellomäen seudulle 6 pommia.
- Omat hävittäjät suorittaneet etsintälentoja Kannaksen rintamalinjalle ja Syvärille Ostan suuntaan. Runsaasti tiedustelulentoja. Pommitettu junaa, korjausjunaa ja miehistöä Sumerin asemalla. Tulitettu Someria.
- Vih.-tappiot: Havaittu tuntemattoman pommituskoneen putoavan vih:n puolelle.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Gorkan, Shamaksan ja Lotinanpellon suunnilla karkoitettiin Syvärin yli yrittäneet vih.-partiot sekä hajoitettiin tykistötulella Lotinanpellon suunnalla ryhmittyneet vih.-osastot. 7.D:n alueella on hyökkäyksemme Goran suunnassa saavuttanut osittaista menestystä. Hyökkäyksemme Goran kylää vastaan ei menestynyt. Ostan suunnalla p. 128,8 koillispuolisessa polunhaaramaastossa on asemiimme tunkeutunut vih. lyöty vastahyökkäyksellämme. Hyökkäyksemme pysähtynyt Kurpakin pohjoispuolella olevalle metsälinjalle, jossa taistelu jatkuu. Petrushinan - Simanovan suunnissa kiivasta vih:n tykistö- ja jv.tulta.
- VII AK: Vih.-partio käynyt räjäyttämässä miinoitustamme Meg-saaren pohjoispuolella olevan pienen saaren itäpuolella.
- II AK: 4.D:n alueella hyökkäsi 35-miehinen vih.-partio koillisesta Leppäojalla olevaa varmistusosastoamme vastaan. Hyökkäys torjuttiin. 8.D torjunut Krivin suunnalla n. joukkueen vahvuisen vih:n hyökkäyksen ja Maaselän aseman eteläpuolella muutamien pienehköjen vih.-osastojen etenemisyritykset.

29.12. illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: 6.D:n kaistalla oma tykistö vaientanut vih:n tyk.jaoksen. N. 2 joukkueen vahvuinen vih.-osasto edennyt Tolvantojärven yli etelään.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla eteläsiivellä eilen todettu vih.-partio karkoitettu. Sen tappiot 30 kaatunutta. Jäännöksiä ajetaan takaa. Litsavuonon kaakkoispuolella torjuttu 2 heikohkoa vih.-hyökkäystä. Maatti-Muotkavuonon kannaksen keskiosassa vih. uudisti hyökkäyksen n. patl:n vahvuisena. Se torjuttiin käsikranaatein. Vih:n tappiot suuret. Vih:n laivatykistö ampunut Viganyvuonosta maarintamalle Litsavuonon kaakkoispuolelle.

illalla Laat.PPr:n tilanneilmoitus:
- Vih. tulitti Laatokan rannalle tuomallaan n. 6":n suorasuuntaustykillä Tapparin seutuja. Vaurioita ei aiheutunut. Saunaniemessä sijaitseva 105 mm:n konttäptrimme vaiensi tykin.

illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 387:
- Lin.P 4:n jääkärijoukkue tuhosi Vohnolan luona havaitun 6-miehisen vih.-partion Jorosen eteläpuolella.

30.12. aamulla I AK:n tilanneilmoitus:
- Yön aikana koko AK:n lohkolla vih:n vilkasta partiotoimintaa. Sirkiänsaaren suunnalla mol.puolista aika-ajoin kiivasta kk.- ja kiv.tulta, muualla rauhallista.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Eilisessä hyökkäyksessä Goran suunnalla saavutettiin Goran kylästä n. 1½ km. länteen olevien kahden metsälinjan välinen n. ½ km:n pituinen tieosuus. Vih:n tappiot 127 kaatunutta ja 7 vankia. Hyökkäyksessä vallattiin 8 vih:n korsua.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Heikohko vih.-hyökkäys kukkulaa 314,9 vastaan torjuttu. Vih:n laivatykistö tulittanut maarintamalle Litsavuonon kaakkoispuolelle.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 388:
- Hankoniemen alue: Rautatietä raivattu sisäsatamasta Lappohjaan päin lasitehtaalle saakka. Satama-altaasta nostettu 1 pitkä rautatievaunu ja 9 autoa.
- Itä-Suomenlahti: Inon tienoilla noussut maihin 2 vih.-partiota. Kosketus toiseen partioon saavutettu.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 187(29.12. klo 6 - 30.12. klo 6):
- Sää on vaikeuttanut lentotoimintaa.
- Vih:n lentotoimintaa ollut vain Syvärin rintamalla ja Äänisen - Seesjärven kannaksella. Vähäinen kk.tulitus Nikitinskajan ja Minovan tienoilla ja pommitus Krivin aseman luona ei aiheuttanut sanottavia vaurioita.
- Omien ilmavoimien toimintaan osallistui 14 hävittäjää, 2 pommi- ja 2 tiedustelukonetta. Tulitettu Pigmatkan ja Kuutsujärven kylää. x)

x) pommitettu

30.12. PM:n käsky Ilmavoimille 1070/Op. 3/II, LIITE n:o 351 b: s
- Kolme Vuoksen ylimenokohtien ilmatorjuntaan varattua alueellista it.jaosta käytettävä: yksi Äiviniemellä, yksi Ylä-Vuoksen teollisuusalueella ja yksi I AK:lle alistettuna.

Saksan päämajan tiedoitus:
- Itärintaman eri osissa on vih:n voimakkaat hyökkäykset torjuttu.
- Muurmannin rintamalla saksalaiset joukot ovat 21.-28.12. välisenä aikana menestyksellisesti torjuneet venäläisten ankarassa pakkasessa ja lumimyrskyssä suorittamat kovat hyökkäykset. Vih. kärsi tällöin pahoja, verisiä tappioita.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:
- 19.D:n lohkolla torjuttu 20-miehisen vih.osaston väkivalt. tiedusteluyritys. 2.D:n lohkolla estetty pienehkön vih. partion etenemisyritys. Koko lohkolla jatkuvasti harvaa mol.puolista tyk.- ja krh.häirintää sekä laimeata jv. aseiden tulta.

illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: 17.D:n alueella oma partiotoiminta vilkasta. 7.D:n alueella Särkijärven koillispuolella yritti 20-miehinen vih.-partio linjojemme läpi, mutta karkoitettiin. Vaskusjärven suunnalla vih:n partiotoiminta vilkastunut. Goran kylän suunnalla molemminpuolista kiivasta tykistötulta. Vih. tehnyt Goran kylän länsipuolella tien kohdalla olevia asemiamme vastaan pienehkön voimin useita hyökkäyksiä, jotka torjuttiin.
- II AK: Ras. 9:n pohjoispuolisessa maastossa yritti n. kompp:n vahvuinen vih. ryhmittyä, mutta hajoitettiin tykistötulella. Myöhemmin ryhmittyi samalla suunnalla n. patl:n vahvuinen vih. hyökkäystä varten, mutta tykistömme ja krh:mme tukahduttivat hyökkäysyrityksen alkuunsa. Vih. suorittaa varustustöitä linjalla Keski-Kindasjärvi - Iso-Kindasjärvi - Valkjärvi - Kivijärvi - Kommunaroffjärven koillisranta.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Uhtuan suunnalta Jyvälahden pohjoispuolelle tunkeutunutta vih:ta vastaan eilen suorittamallamme vastahyökkäyksellä ollut hiukan menestystä. Tänään torjuttiin tykistötulella vih:n hyökkäys n. 2½ km. Jyvälahdesta koilliseen olevalla kannaksella. Malviaisen ja Röhön teiden suunnassa on torjuttu useita vih:n n. joukkueen vahvuisin voimin suorittamia hyökkäyksiä.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Pohjoiskaista: Litsajoen ja -vuonon välisellä rintamaosalla torjuttu useita joukkueen ja komppanian vahvuisten vih.-osastojen hyökkäysyrityksiä. Maatti- Muotkavuonon kannaksella omalla vastahyökkäyksellä puhdistettu pääpuolustuslinjan etumaasto vih:sta sillo suurin tappioin.

30.12. illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 389:
- Itä-Suomenlahti: Lentotiedustelu totesi Suursaaren pohjoispuolella itä-länsisuunnassa n. 2 km. pitkän railon, jonka leveys on n. 10-20 m. Samoin on Suursaaressa rakenteilla olevaan jäälentokenttään syntynyt railo. Eilen Inon ja Puumalan välille maihinnousseen partion onnistui päästä takaisin jäälle ja karkuun. Inojokisuun maastoon tullut partio siirtynyt 12.D:n alueelle.

31.12. aamulla IV AK:n tilanneilmoitus:
- Mol.puolista ajoittain kiivasta jv.aseiden tulta paitsi 18.D:n alueella, jossa rauhallista. Vih:n vilkas partiointi yön aikana kaikkialla estetty.

aamulla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: Givjärven suunnalla vih:n kiivas tykistötuli jatkui pimeän tuloon asti. Lampikannaksilla vih. hyökkäsi n. 2 joukkueen voimin, mutta torjuttiin. Goran kylän länsipuolella vih:n painostus asemiamme vastaan jatkunut. Ostan suunnalla vih. ampui klo 15-16 3 ptrin keskityksiä.
- II AK: 4.D:n alueella partiotoimintaa. Lisjalammen pohjoispuolella vih. teki n. klo 4 vahvahkoin voimin hyökkäyksen, joka pysäytettiin tykistö- ja krh.tulella. Vih. on edelleenkin aivan asemiemme edessä.

aamulla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: JR 33 kokonaisuudessaan irroitettu etulinjasta. 1 patl. siirtymässä autokuljetuksin III AK:n kaistalle ja toinen lähtee 1.1.42.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla vih. hyökkää jatkuvasti kukkulaa 314,9 vastaan. Siitä n. 2½ km. koilliseen sisäänmurtautunut vih. heitettiin vastaiskulla takaisin. Vih:n laivatykistö ampunut Uravuonosta kukkulan 314,9 maastoon.

aamulla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 390:
- Hankoniemen alue: Rautatietä avattu Hangon satamasta Lappohjaan päin 6 km. ja Lappohjasta Hankoon 17 km. Varastorakennuksia ja tehdasalueita on raivattu. Miinoituksia ei ole löydetty. Satama-altaasta nostettu 1 amfibiovaunu, 1 umpinainen rautatievaunu ja 20 kuorma-autoa.
- Suursaaresta saatu 4 virolaista vangiksi.

Ilmav:n tilannetiedoitus n:o 188(30.12. klo 6-31.12. klo 6):
- Sää on vaikeuttanut lentotoimintaa.
- Vih:n lentotoiminta supistunut 7 lentoon, joissa yhteensä ollut 19 hävittäjää. Pommituksia ja kk.tulta vain alueilla Barani - Batashevskaja ja Kuuttilahti - Troitsankontu. Ei vaurioita.
- Oman ilmavoimien toimintaan osallistui 13 hävittäjää ja 1 kuljetuskone. Tiedusteltu alueella Haapasaari - Suursaari, Kannaksen rintamalinjalla ja Ostan suuntaan. 3 hnavoittunutta evakuoitu Uhtuan suunnalle.
- Vih:n tappiot: 1 hävittäjä tuhottu ja toista vaurioitettu pahoin.

15.30 saapui Suursaareen täydennysmiehistöä 3 + 12 + 48, 23.12.
lähetetyn 7-miehisen partion lisäksi.

31.12. PM:n Järj.os:n kirj. 2460/Lkp. sal.: Käsky III AK:n, 6.D:n ja Petsamon Er.os:n uudestijärjestelystä (22/Op.1/6.1.42):

- Uudestijärjestely toimeenpannaan aikana, jonka III AK:n ja 6.D:n kom. määräävät samoja yleisiä määräyksiä noudattaen kuin I ja IV AK:a varten 15.10.41 annetussa käskyssä edellytetään (kirj. 2711/Op.1/6). Alkamis- ja päättymisaika ilmoitetaan PM:n Järj.os:lle.
- Uudestijärjestelyn yhteydessä on hajoitettava kaikki linnoitusjoukot sekä, mikäli mahdollista, kaikki ne sodan aikana perustetut yksiköt ja muodostelmat, jotka eivät alunperin sisältyneet a.o. AK:n tai div:n orgaanisiin joukkoihin.
- Div:ien henkilöstöstä varataan reserviläisikäluokat 1912-1918 ja varusmiesikäluokat 1919-1922 alla mainittuja prikaateja varten:
  3.D - 11.Pr. (PPoh.sl.; I,II ja III/JR 11 sekä I/JR53)
  6.D - 12.Pr.(PeräPoh.sl.,I,II ja III/JR 12 sekä I/JR 3
- JR 14 (p. III Patl.) siirtyy nykyisessä kokoonpanossaan III AK:n kom:n määrättävänä aikana Turkuun. Rykm:n ja (jo Turkuun siirretyn) III/JR 14:n palvelukseen jäävästä henkilöstöstä on muodostettava III/JR 14, joka jää toistaiseksi Turkuun alistettuna suoraan PM:lle. Rykm:n muiden yksiköiden (= v. 1911 ja sitä ennen syntyneiden) kotiuttamisesta saa JR 14:n komentaja ohjeet erikseen.
- Petsamon Erillisosasto jää edelleen uudestijärjestettynäkin osastona sodanajan määrävahvuudessa entiselle toiminta-alueelleen alistettuna AOK:lle. Osaston palvelukseen jäävän henkilöstön lisäksi on tilattava henkilötäydennystä 6.D:lta tai, mikäli tarve vaatii, III AK:lta. V. 1911 ja sitä ennen syntyneet on siirrettävä johonkin 6.D:n jv. rykm:iin (sellaiseen joka ei ole uudestijärjestettävien prikaatien runkona).

Ylipäällikön päiväkäsky n:o 41 (Uudenvuoden tervehdys) LIITI n:o 352 a-b.

Saksan päämajan tiedoitus:

- Sevastopolin linnoitusta vastaan on jouluk. 17 pstä alkaen käynnissä suunnitelmallinen hyökkäys; suuri määrä pansaroituja puolustuslaitteita vallattu ja aikaansaatu syviä sisäänmurtoja vih:n asemiin. Keventääkseen tätä painostusta on vih. viime päivinä jälleen laskenut maihin voimakkaita joukkoja Kertshin niemimaalle ja Feodosiaan. Vastatoimenpiteisiin on ryhdytty.
- Useissa muissa itärintaman paikoissa on ankaran pakkasshän vallitessa käyty katkeria puolustustaisteluita.

illalla IV AK:n tilanneilmoitus:

- Mol.puolinen jv.aseiden tuli jatkunut laimeana. 18.D:n alueella ampui oma it.tykistö erään vih.-hävittäjän alas.

illalla I AK:n tilanneilmoitus:

- Mol.puolista harvahkoa tyk.-häirintää ja jv.aseiden tulta. Vih. suorittaa kenttävarustustöitä Vaskelassa ja Kapujärven koillispäässä.

31.12. illalla Kar.A:n tilanneilmoitus:
- VI AK: N. 20-30 miehinen vih.-osasto yritti ylittää Syvärin Koukkulan - Gorkan välillä ja toinen pienehkö partio Segesan luona. Yritykset torjuttiin. Laatokka - Syväri kolmiossa torjuttu voimakas vih:n tiedustelupartio. Vaskusjärven lohkolla karkoitettu 30-miehinen vih.-partio. Goran kylän länsi- ja luoteispuolelle edelleen vih:n vilkasta tykistötulta. Vih. saanut tänne lisää tykistöä. N. 2 km. Pelvasjärven eteläpuolella todettu vih.-osasto, johon partiokosketus. Kurpakin ja Simanovan suunnilla torjuttu tykistötulella 2 vih:n tiedusteluluontoiste hyökkäystä.
- VII AK: Vih. hyökkäsi n. 350-miehen vahvuisena Meg-saareen. Koillisesta hyökkäsi osasto Meg-saaren lahteen toiser osaston samanaikaisesti edetessä saaren ja Klin-Nos niemen väliin saaren länsipuolelle. Vih. saartoi Megsaaren itäisessä ja pohjoisessa niemenkärjessä olleet tukikohtamme, jolloin itäisestä tukikohdasta oli pakko vetäytyä. JP 1:stä lähetetty kompp. karkoitti saaren ja niemen väliin tulleen vih:n sekä puhdisti saaren. Vih. vetäytyi Hevosniemeen. Se menetti n. 113 kaatunutta. Poventsanlahden länsirannalle Lobskaja Goran eteläpuolelle tunkeutui yöllä 11-miehinen vih.-partio. Se tuhottiin.
- II AK: 1.JPr:n alueella tuhottu 9.12. - 31.12. 160 vih:ta ja saatu 50 vankia. 4.D:n alueella n. kompp:n vahvuinen vih. yritti edetä Ras 9:ään Ras 6:n suunnasta, mutta pysäytettiin v.s. 00 maastoon. Idästä rautatietä pitkin eteni Ras 9:ää kohti n. kompp:n vahvuinen vih., jonka löi ja karkoitti vastaan lähetetty joukkueemme. Meri-Maaselän rautatien maastoon p.s. 80:n kohdalle tuli n. 40 vih:ta alkaen kaivautua. Tykistömme tulittanut maastokohtia. Meri-Maaselän rautatien varrella p.s. 74:n kohdalla ollutta varmistustamme vastaan hyökkäsi kompp:n vahvuinen vih.. Hyökkäys torjuttu. 9.12.-31.12. tuhottu 750 vih:ta, saatu 200 vankia sekä sotasaaliina 1 kk., 1 pk. ja 60 kivääriä. 8.D:n alueella eteni n. kompp. vih:ia Krivjärven pohjoispuolella olevan pienen lammen maastoon vetäytyen myöhemmin koilliseen. P. 154,0 maastossa todettu vih:n varmistus. Maaselän aseman suunnassa iltapäivällä ajoittain melko kiivasta vih:n krh.tulta. Lisjalammen pohjoispuolella vih. on edelleen asemiemme edessä yrittäen jatkaa etenemistään, mutta yritys torjuttu. 9.12.-31.12. tuhottu n.300-400 vih:ta ja saatu 16 vankia. Seesjärven lohkolla lisäksi samana aikana tuhottu 4 vih:ta ja saatu 10 vankia.

illalla III AK:n tilanneilmoitus:
- Jyvälahden pohjoispuolella vastahyökkäyksemme käynnissä sekä lännestä että idästä. Enonsuussa vih.-partio poltti eilen joitakin taloja. Joukkomme varmistivat kylän. Malviaisen teitten välimaastossa torjuttu vih.-joukkueen hyökkäysyritys ja Kuittijärven pohjoispuolella hajoitettu n. 30-miehinen vih.-osasto tykkitulellamme. Louhen suunnalla partiomme kävi Nilmalahdessa, jossa ei vih:ia.

illalla AOK:n yhteysupseerin tilanneilmoitus:
- Keskikaista: Tavallista vilkkaampaa tykistötulta. Tst.etuvartiomme torjuivat maantien suunnassa heikon vih.-osaston hyökkäysyrityksen.
- Pohjoiskaista: Jäämeren rannikolla Warssjärven eteläpuolella todettu n. 30-miehinen vih.-partio, joka lyhyen taistelun jälkeen vetäytyi etelään. Litsajoen koillispuolella vih. uudisti n. kompp:n vahvuisena kukkulaa 314,9 ja siitä n. 2½ km. koilliseen olevan kukkulaa vastaan hyökkäykset, jotka torjuttu.

31.12. illalla Meriv:n tilannetiedoitus n:o 391:
-Itä-Suomenlahti: Aamupäivällä suoritettu lentotiedustelu totesi, että vih. oli lähtenyt Somerista Lavansaareen. Ulkotammiosta lähtenyt osasto nousi Somerissa maihin klo 14. Rakennukset ovat suurin piirtein ehjiä. Miinoituksia ei ole todettu.